

NOUL
TESTAMENT

AL
DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS
TRADUS
DE
EPISCOPUL NICODÈM
STARETUL MONASTIREI NEAMȚU

EDITIA II-a

EDITURA TIPOGRAFIEI SPINTEI MONASTIRI NEAMȚU

Maria Andreea
61

SFÂNTA EVANGHELIE
DUPĂ
MATEIU

CAP. 1.

¹ Spița neamului lui Iisus Hristos, Fiul lui David,
Fiul lui Avraam:

² Avraam a născut pe Isaac, Isaac a născut pe Iacob, Iacob a născut pe Iuda și pe frații lui; ³ Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamara, Fares a născut pe Esrom, Esrom a născut pe Aram; ⁴ Aram a născut pe Aminadav, Aminadav a născut pe Naason, Naason a născut pe Salmon; ⁵ Salmon a născut pe Booz din Rahava, Booz a născut pe Ovid din Rut, Ovid a născut pe lessei; ⁶ lessei a născut pe David, care a fost rege.

Iar regele David a născut pe Solomon din *femeea care fusese* a lui Uri; ⁷ Solomon a născut pe Roboam, Roboam a născut pe Avia, Avia a născut pe Asa; ⁸ Asa a născut pe Iosafat, Iosafat a născut pe Ioram, Ioram a născut pe Ozla; ⁹ Ozla a născut

¹⁰ cut pe loatam, loatam a născut pe Ahaz, Ahaz a născut pe Ezechia; ¹¹ Ezechia a născut pe Manase, Manase a născut pe Amon, Amon a născut pe Iosia; ¹² Iosia a născut pe Ioachim, Ioachim a născut pe Iehonia și pe frații lui, la strămutarea în Babilon.

¹³ Iar după strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiil, Salatiil a născut pe Zorobabel; ¹⁴ Zorobabel a născut pe Aviud, Aviud a născut pe Eliachim, Eliachim a născut pe Azor; ¹⁵ Azor a născut pe Sadoc, Sadoc a născut pe Ahim, Ahim a născut pe Eliud; ¹⁶ Eliud a născut pe Eleazar, Eleazar a născut pe Matan, Matan a născut pe Iacov; ¹⁷ Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din carea S'a născut Iisus, care se numește Hristos.

¹⁸ Deci, generațiile de toate au fost: dela Avraam până la David paisprezece generații; și dela David până la strămutarea în Babilon paisprezece generații; și dela strămutarea în Babilon până la Hristos paisprezece generații.

¹⁹ Iară nașterea lui Hristos a fost aşa: după mama lui, Maria, a fost logodită cu Iosif și înainte de a fi ei impreună, s'a aflat că ea are în pântece din Duhul Sfint. ²⁰ Însă bărbatul ei Iosif, fiind drept și nevoind să o vădească, a vrut să o lese pe ascuns. ²¹ Dar pe când cugetă el aceasta, iată însă arătat ingerul Domnului în vis și l-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a luă pe Maria, femeea ta, că ceeace s'a zemislit întrânsa este din Duhul Sfint; ²² și va naște un Fiu, și-l vei pune numele Iisus, că Acela va măntui pe poporul Său de păcatele lui”.

²³ Si toate acestea s-au făcut, ca să se plinească ceeace s'a spus de Domnul prin proorocul, care zice:

²⁴ „Iată, fecioara va luă în pântece și va naște un fiu și îl se va pune numele Emanoil, care însemnează: „cu noi este Dumnezeu” (Is. VII, 14).

²⁵ Si sculându-se Iosif din somn, a făcut cum îl poruncise ingerul Domnului, și a luat pe femeea sa, ²⁶ dar nu a cunoscut-o, pânăce ea a născut pe Fiul său întâiulnăscut, și l-a pus numele Iisus.

CAP. 2.

¹ Iară după ce S'a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele regelui Irod, iată au venit la Ierusalim niște magi dela răsărit și au zis: ² „Unde este Regele Iudeei, Cel ce S'a născut, căci am văzut steaua Lui la răsărit, și am venit să ne închinăm Lui?”

³ Si auzind aceasta regele Irod, s'a turburat și împreună cu el tot Ierusalimul. ⁴ Si adunând pe toți arhiepii și cărturarii poporului, i-a întrebat: ⁵ „Unde are să se nască Hristosul?” Iar ei l-au spus: „In Betleemul Iudeei, căci aşa s'a scris prin proorocul: ⁶ si tu, Beteleme, pământul lui Iuda, cu nimic nu ești mai mic intre voevodatele lui Iuda, căci din tine are să iasă Povățitorul, Care are să pască pe poporul Meu Israiil” (Miheea V. 2).

⁷ Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a cerat să afle cu amăruntul dela ei timpul arătării steaua, ⁸ și trimișindu-i la Betleem, îi-a zis: „Duceți-vă și cercetați cu amăruntul despre Prunc, și de l' veți afla, să mă vestiți și pe mine, ca să vin și eu, să mă închin Lui”.

⁹ Iară ei ascultând pe regele, au plecat; și iată steaua, pe care o văzuseră ei la răsărit, merse înaintea lor pânăce ajunse și se opri deasupra locului, unde era Pruncul. ¹⁰ Si văzând ei steaua, s'au bu-

curat foarte tare; ¹¹ și întrând în casă, au văzut Pruncul cu Maria, Mama Lui; și căzând, l s'au închinat; și deschizându-și visterile lor, l-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă. ¹² Apoi primind știre prin vis ca să nu se mai întoarcă pela Irod, s'au dus pe altă cale în țara lor.

¹³ Iară dupăce s'au dus ei, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis și-i zice: „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și fugi în Egipt și stă acolo până-ți voi spune eu; căci Irod va să caute Pruncul, ca să-l piarză.” ¹⁴ Și el s'a sculat, și a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea, și s'a dus în Egipt; ¹⁵ și a stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească ceeace s'a spus de Domnul prin proorocul, care zice: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osie XI, 1).

¹⁶ Atunci Irod, văzând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat foarte tare, și a trimis ostași în Betleem și în tot ținutul lui să ucidă toți pruncii dela doi ani în jos, după vremea ce atlase dela magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceeace s'a spus prin proorocul Ieremia, care zice: ¹⁸ Tipet s'a auzit în Rama, plângere și bocet și tânguire mare. Rahila plângе pe fiil săi și nu vrea să se măngâie, pentru că nu mai sunt” (Ier. XXXI, 15).

¹⁹ Iară după moartea lui Irod, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis, în Egipt, și-i zice: ²⁰ „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în pământul lui Israîl, căci au murit cei ce căutau sufletul Pruncului.” ²¹ Și el s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, și a venit în pământul lui Israîl. ²² Auzind însă că în Iudeea domnește Athelae în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să se

ducă acolo; și primind înștiințare prin vis, s'a dus în părțile Galileei; ²³ și venind, s'a așezat în ceteata numită Nazaret, ca să se plinească ceeace s'a zis prin prooroci, că Nazoreu se va numi (Jud. XIII, 5).

CAP. 3.

¹ În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul, propoveduind în pustiul Iudeei și zicând: ² „Pocăiți-vă, că să apropiați împărăția cerurilor!” ³ Căci el este acela, de care grăise proorocul Isaia, și zise: „Glasul celuice strigă în pustie: gătiți cale Domnului! Netede faceți-l cărările!” (Is. XL, 3).

⁴ Și Ioan acesta avea îmbrăcămintea sa de păr de cămilă și brâu de curcă peste mijlocul său; iar hrana lui era acride și miere sălbatică. ⁵ Atuncea, eșeu la dânsul Ierusalimului și toată Iudeea și toată latura lordanului, și mărturisindu-și păcatele lor, se botezau de dânsul în lordan. ⁶ Și văzând Ioan pe mulți din fărței și din saduchi venind la botez, le zicea: „Pui de viperă, cine v'a învățat să fugiți de mănia ce va să fie? ⁷ Faceți dară roade vrednice de pocăință; ⁸ și să nu vă gândiți să ziceți în voi înșivă: tată aven pe Avraam; căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să rădice fi lui Avraam. ⁹ Iată și securența stă la rădăcina pomilor, și tot pomul care nu face roadă bună, se tase și se aruncă în foc.

¹⁰ „Eu vă botez în apă spre pocăință; iar Cel ce vine după mine este mai mare decât mine, și eu nu-s vrednic să-l duc nici incălțămîntea lui: Acela vă va boteză cu Duh Sfânt și cu foc. ¹¹ El are în mâna

Sa lopata, și va curăți aria Sa; și grăul il va adună în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins.⁹

¹⁰ Atuncea a venit Iisus din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de dânsui. ¹¹ Iară Ioan îl opreă, zicând: „Eu se cuvine să fiu botezat de Tine și Tu vîi la mine?“ ¹² Și răspunzind Iisus, a zis către dânsul: „Lasă acum, căci aşa e cuviințios pentru noi să plinim toată dreptatea“. Atunci Ioan a primit Să-L boteze.

¹³ Și botezându-Se Iisus, a esit îndată din apă și iată î s'a deschis cerurile, și Ioan a văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și lăsându-se peste Dânsul. ¹⁴ Și iată s'a auzit din ceruri un glas, care a zis: „Acesta este Fiul meu cel iubit, în care este bunavoința Mea!“

CAP. 4.

¹ Atuncea Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să se ispitească de diavolu. ² Și postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a filământit ³ Și apropiindu-se de dânsul îspitorul a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, zl că pietrele acestea să se facă pâni!“ ⁴ Iară El răspunzind, i-a zis: „Scris este, că nu numai cu pâne vă trăi omul, ci cu tot cuvântul care ieșă din gura lui Dumnezeu.“ (Deut. VIII, 3).

⁵ Atunci L-a dus diavolu în sfânta cetate și punându-l pe aripa bisericii, ⁶ i-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te jos; căci scris este: Îngerilor Săi vă porunci pentru Tine, și pe mâni Te vor rădica, ca să nu-Ti lovești de piatră piciorul“ (Ps. XC, 11-12). ⁷ Iar Iisus i-a răspuns: „De- Tău“ (Ps. XC, 11-12).

asemenea este scris: să nu ispитеști pe Domnul Dumnezeul tău!“ (Deutor. VI, 16).

⁸ Apoi L-a dus iară diavoul pe un munte foarte înalt, și arătându-l toate impărăjiile lumii și slava lor, i-a zis: „Toate acestea 'Ti le voi da Tie, de vei cădea și te vei inchină mie.“ ¹⁰ Atuncea Iisus a zis: „Lipsește, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te inchini și numai lui să-l slujești!“ (Deuter. VI, 13).

¹¹ Atuncea L-a lăsat diavolul, și iată au venit la Dânsui îngerii și slujeau.

¹² Auzind însă Iisus, că Ioan a fost dat la închi-soare, S'a dus în Galileea; ¹³ și lăsând Nazarețul, a venit și a locuit în Capernaum, cetate așezată lângă marea, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftalim; ¹⁴ că să se plinească ceiacă s'a spus de proorocul Isaia, care zice: ¹⁵ „Poporul din țara Zabulon și din țara Neftalim, depe calea mărei și de peste Iordan, adecă din Galileea neamurilor, ¹⁶ care ședea în întuneric, a văzut lumină mare și celorce ședeau în țara și în umbra morții lumină li-a răsărit“. (Is. IX, 1 – 2).

¹⁷ De atunci a inceput Iisus a propovедui și a zice: „Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!“

¹⁸ Și trecând Iisus pe lângă marea Galileei, a văzut doi frași, pe Simôn, care s'a numit Petru, și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mrejile în mare, căci erau pescari, ¹⁹ și le-a zis: „Veniți după Mine, și vă voi face pescuitori de oameni.“ ²⁰ Iară ei lăsându-și îndată mrejile, s'a dus după Dânsul.

²¹ Mergând deacolo mai departe, a văzut alți doi frași: pe Iacob și pe Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în luntru cu tatăl lor, dregându-și mrejile, și-a

chemat și pe ei; ²² iară ei lăsând îndată luntrea și pe tatăl lor, s-au dus după Dânsul.

²³ Si a străbătut Iisus toată Galileea, învățând prin sinagogile lor, propoveduind Evanghelia Impărătiei, și tămăduind în popor toată boala și toată neputința. ²⁴ Si s'a dus vestea despre el în toată Siria; și aduceau la Dânsul pe toți neputincloșii, cari erau cuprinși de felurile boale și chinuri, și pe îndrăcini, și pe lunitici, și pe slabănoși, și vindecă. ²⁵ Si urmău după Dânsul mulțimi multe din Galileea, din Decapolia, din Ierusalim, din Iudeea și de peste Iordan.

CAP. 5, 6 și 7.

¹ Si văzând Iisus mulțimile, s'a suiat în munte și dacă a șezut, au venit la Dânsul ucenii lui; ² iară El deschizându-și gura, și învăță, zicând: ³ Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor. ⁴ Fericiți cei plâng, că aceia se vor mărgăla. ⁵ Fericiți cel blânzi, că aceia vor moșteni pământul. ⁶ Fericiți cei ce flămânzesc și însătează de dreptate, că aceia se vor sătură. ⁷ Fericiți cei milostivi, că aceia se vor mișu. ⁸ Fericiți cei cu inima curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. ⁹ Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiilui Dumnezeu se vor chiumă. ¹⁰ Fericiți cei izgoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor. ¹¹ Fericiți veți fi și voi când veți fi ocărăți și prigoniți și în tot felul grăji de râu, pe nedreptul, pentru Mine. ¹² Bucurăți-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, căci aşă au prigoniit și pe prooroci, cari au fost înainte de voi,

¹³ „Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își va pierde tăria, cu ce se va sără ea? De nimic nu mai e bună, decât să se arunce afară, ca să fie călcată de oameni.

¹⁴ „Voi sunteți lumina lumii. Cetatea, care este așezată pe vârf de munte, nu poate să se ascundă; ¹⁵ și lumânarea aprinzându-se, nu se pune sub vas, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă. ¹⁶ Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă el faptele voastre cele bune, și să slavească pe Tatăl vostru cel ceresc.

¹⁷ „Să nu credeți că am venit să stric legea sau prooroci; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸ Căci udevărul vă grăesc: până va trece cerul și pământul, nici un punct sau o virgulă din lege nu va trece până se vor împlini toate. ¹⁹ Deci, cel ce va strică vreuna din aceste porunci mai mică și va învăță aşă pe oameni, acela mai mic se va chiumă în împărăția cerurilor; iar cel ce va împlini și va învăță și pe alții să le împlinească, acela mare se va chiumă întru împărăția cerurilor. ²⁰ Căci vă spun: dacă dreptatea voastră nu va întrece pe a cărturărilor și a fariseilor, nu ve-ți intră în împărăția cerurilor.

²¹ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu ucizi; iar cel ce va ucide, va fi vinovat de dat judecății (Ez. XX, 13) ²² Eu însă vă zic, că tot celce se mânie pe fratele său degeaba, va fi vinovat de dat judecății; iar cel ce va zice fratelui său: netrebnicule, va fi vinovat de dat soborului; iar cel ce-l va zice: nebunule, va fi vinovat de dat gheenei focului. ²³ Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

²⁴ lasă darul tău acolo, la altar, și du-te de te împacă mai întâi cu fratele tău și apoi vină de'și adă darul tău. ²⁵ Impacă-te cu protivnicul tău curând, căt ești încă pe cale cu el, ca nu cumva protivnicul să te dea judecătorului; iar judecătorul să te dea slujitorului, ca să te arunce în temniță; căci adevarul îți spune: nu vei ești deacolo, până nu vei da și cel din urmă bănuț.

²⁷ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu faci desfrâname! (Ez. XX, 14). ²⁸ Eu însă vă zic, că tot celce se uită la femeea cu poftă, acela a și făcut desfrâname cu ea în inima sa. ²⁹ Deci, de te smintește ochiul tău drept, scoate-l și aruncă, căci e mai bine pentru tine să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena. ³⁰ Să de te smintește mâna ta dreaptă, tae-o și aruncă dela tine, căci e mai bine pentru tine să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena.

³¹ „Deasemenea s'a zis, că de se va despărți cineva de femeea sa, să-i dea ei carte de despărțenie. (Deut. XXIV, 1). ³² Eu însă vă zic: Cel ce se despărțește de femeia sa, fără pricina de desfrâname, acela îl dă ei prilej să facă desfrâname; și cel ce ia pe cea despărțită, acela face desfrâname.

³³ „Să iarăși ați auzit, că s'a zis celor dedemult: Să nu-ți calcă jurământul, ci să împlinești înaintea Domnului juruințele tale! (Lev. XIX, 12). ³⁴ Eu însă vă zic: să nu vă jurați deloc, nici pe cer, pentru că este scaunul lui Dumnezeu; ³⁵ nici pe pământ, pentru că este asternut plăcioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea împăratului celui mare; ³⁶ nici pe capul vostru să nu vă jurați, pentru că nu puteți face nici un fir de păr alb sau negru; ³⁷ ci să fie cuvântul

tul vostru: da, da; și nu, nu; iar ce este mai mult decât atâtă, e dela cel rău.

³⁸ „Să ați mai auzit că s'a zis: Ochiul pentru ochiu și dintre pentru dinte. (Ez. XXI, 24). ³⁹ Eu însă vă zic: nu vă impotriviți celui rău; ci celuice te lovește peste obracele drepte întoarce-le și pe celalalt; ⁴⁰ și celuice voește să se judece cu tine, ca să-ți iâ haïna, dă-i și camașă; ⁴¹ și de te va sili cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu dânsul două. Celuice cere dela tine, dă-i, și celuice vrea să se imprumute dela tine, nu-i întoarce spatele.

⁴² „Ați auzit că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău! (Lev. XIX, 17). ⁴³ Eu însă vă zic: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celorce vă urâsc și vă rugați pentru ceice vă nedreptășesc și vă prigonesc, ⁴⁴ ca să fiți fiii Tatălui vostru, Care este în ceruri; căci El poruncește soarelui Său să răsără și peste cei răi și peste cei buni, și să ploae și peste cel drept și peste cei nedrepti. ⁴⁵ Căci „de iubișii pe cei ce vă iubesc, ce plată vi se cuvine? Au nu fac tot aşa și vameșii? ⁴⁶ Să de urași sănătate numai fraților voștri, ce lucru mare faceti? Au nu și păgânii fac aşa? ⁴⁷ Deci, fiii desăvârșiți, precum este desăvârșit Tatăl vostru cel cresc”.

⁴⁸ 1. „Luăți samă, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei, căci atunci nu veți avea nici o plată dela Tatăl vostru cel cresc. ⁴⁹ Deci, când faci milostenie, nu trâmbiță înaintea ta, cum fac fățurnicii în adunări și pe uliți, ca să-i laude oamenii; adevarul vă spune, că prin aceasta și-au și luat plata lor. ⁵⁰ Tu însă când faci milostenie, să nu știe stânga ce face dreapta ta,

⁴ aşă ca milostenia ta să fie făcută în ascuns, și Tatăl tău, Care vede cele ascunse, își va răsplăti la arătare.

⁵ „Și când te rogi, nu fii ca fățarnicii, cărora le place să se opreasă și să se roage în adunări și pe la răspântile ulițelor, ca să se arate oamenilor; adevărul vă spun, că își iau plata *prin aceasta*. ⁶ Tu însă, când te rogi, intră în odaia ta și închizându-ți ușa, roagă-te Tatălui tău în ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede cele ascunse, își va răsplăti la arătare. ⁷ Iar când vă rugați, nu grăbiți multe ca păgânii, cări socot, că prin mulțimea vorbelor vor fi auziți. ⁸ Să nu vă asemănați acestora, căci știe Tatăl vostru de ce aveți nevoie mai înainte de a'l cere voi. ⁹ Să vă rugați însă așa:

„Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfîntască-se numele Tău; ¹⁰ vie împărația Ta; facă-se voea Ta precum în cer și pe pământ; ¹¹ pânea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi; ¹² și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri; ¹³ și nu ne duce pre noi în iștipă, ci ne izbăvește de cel viclean; că a Ta este împărația și puterea și slava în veci. Amin.

¹⁴ „Căci de veți iertă oamenilor greșalele lor, și Tatăl vostru cel ceresc vă va iertă *greșalele voastre*. ¹⁵ Iar de nu veți iertă oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va iertă greșalele voastre.

¹⁶ „Deasemenea când postați, nu fiți triste, ca fățarnicii; căci aceștia își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărul vă spun, că *prin aceasta* își iau plata lor. ¹⁷ Tu însă când postești, unge-ți capul și spală-ți fața, ¹⁸ ca să nu te arăți

oamenilor că postești, ci numai Tatălui tău, celulice și în ascuns este de față, și Tatăl tău, Cel ce vede cele ascunse, își va răsplăti la arătare.

¹⁹ „Nu vă adunați comori *alcea* pe pământ, unde molia și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură; ²⁰ ci vă adunăți comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură. ²¹ Căci unde-i comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² „Luminătorul trupului este ochiul. Deci, dacă ochiul tău va fi curat, tot trupul tău va fi luminat; ²³ iar dacă ochiul tău va fi rău, tot trupul va fi întunecat. Așă dară, dacă lumina, care e în tine, este întuneric, atunci căt e întunericul?

²⁴ „Nimă nu poate sluji la doi domni, pentru că sau pe unul va ură și pe altul va iubi, sau de unul se va țineă și de altul nu va griji: nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamonă.

²⁵ „De aceea vă zic: nu vă ingrijorați pentru viața voastră, ce veți mânca și ce veți bea, nici pentru trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. Au nu este mai însemnată viața decât hrana, și trupul decât haina? ²⁶ Priviți la pasările cerului: ele nici nu șamănă, nici nu seceră, nici nu adună în grădinarie, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește. Dar oare nu sunteți voi mai de samă decât acestea? ²⁷ Și apoi care din voi îngrijindu-se, poate să adaoge ja statura sa măcar un cot? ²⁸ Și de haină la ce să vă ingrijorați? Priviți crinii câmpului cum cresc! Ei nu se ostenesc, nici nu torc, ²⁹ dar drept vă spun, că nici Solomon în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei. ³⁰ Dacă însă pe iarbă câmpului, care astăzi este și mâne se aruncă în cupor,

Dumnezeu o imbracă aşă, apoi cu cât mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor? ³¹ Deci, să nu vă îngrijorați nici să ziceți: ce vom mânca sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Pentru că toate acestea le caută păgânii, și pentru că Tatăl vostru cel crescăție că aveți trebuință de toate acestea. ³³ Căutați însă mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate acestea se vor adaoge vouă. ³⁴ Nu vă îngrijorați dară pentru ziua de mâine, căci ziua de mâine singură se va îngriji de sine. Ajunge fiecarei zile gria ei.

7. ¹ „Nu judecați, ca să nu fiți judecați! ² Căci cu ce judecată veți judeca, cu acea veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsură cu aceea vi se va măsură și vouă. ³ Pentru că vezi pămul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o simți? ⁴ Sau cum vei zice fratelui tău: lasă-mă să-ți scoți pămul din ochiu, când tu ai în ochiu o bârnă? ⁵ Fățărnică, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți pămul din ochiul fratelui tău!

⁶ „Nu dați cele sfinte căinilor, și mărgăritarele voastre nu le aruncați înaintea porcilor, ca nu cumvă să le calce în picioare și întorcându-se, să vă rupă.

⁷ „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide: ⁸ Căci tot ceea ce cere, iată; și cel ce cauță astăzi, și celuice bate și se deschide. ⁹ Este oare între voi un astfel de om, care când fiul său îl-ar cere pâine, el să-l dea plătră? ¹⁰ Sau când îl-ar cere pește, să-l dea șarpe? ¹¹ Deci, dacă voi răi fiind, vă pricepeți să dați fiilor voștri daruri bune; apoi cu atât mai vârtos Tatăl vostru cel crescăție va da cele bune celor ce cer dela Dânsul.

¹² Așă dară toate căte voi să vă facă vouă oamenii,

face-ți și voi lor asemenea, căci aceasta este legea și proorocii.

¹³ „Intrați pe poarta cea strâmtă, pentru că poarta cea largă și calea cea lată duc la peire, și mulți merg pe dânsele; ¹⁴ iar poarta vieții este strâmtă și calea ce duce la ea ingustă, și puțini le află.

¹⁵ „Păziți-vă de proorocii minciinoși, cari vin la voi îmbrăcați în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ După roadele lor îl veți cunoaște. Au doar se culeg struguri din spini, sau smochine din ciulini? ¹⁷ Așă, tot pomul bun face roade bune, iar pomul rău dă roade rele. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune. ¹⁹ Tot pomul, care nu face roade bune, se tăie și se aruncă în foc. ²⁰ Deci, după roadele lor îl veți cunoaște.

²¹ „Nu tot celice-Mi zice: Doamne, Doamne! va intră în împărăția cerurilor, ci celice face vocea Tatălui Meu. Care este în ceruri. ²² Mulți imi vor zice în ziua aceia: Doamne, Doamne, oare nu în numele Tână am proroctit? Oare nu în numele Tână draci am izgonit? Si oare n'âm făcut noi multime de minuni în numele Tână? ²³ Si atuncea le voi spune: niciodată nu v'am cunoscut; duceți-vă dela Mine, ceice faceți fărădelegea!

²⁴ „Deci, pe tot celice aude aceste cuvinte ale Mele și le împlineste, îl voi asemănă cu omul înșept, care și-a zidit casa pe piatră; ²⁵ și când a căzut ploae, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea n'a căzut, pentru că era întemeiată pe piatră. ²⁶ Iar tot celice aude aceste cuvinte ale Mele și nu le împlineste, se va asemănă omului nesocotit, care și-a

zidit casa sa pe nisip; ²⁷ și când a căzut ploae, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea a căzut, și a fost cădereea ei mare".

²⁸ Îl dupăce a sfârșit Iisus cuvântarea aceasta, se miră poporul de învățatura Lui, ²⁹ căci El îl învăță, ca unul ce avea putere, iar nu ca fariseii și cărturarii.

CAP. 8.

¹ Si pogorându-se El din munte, urmat de mulți de popo; ² iată, s'a apropiat un lepros, și închinându-se Lui, a zis: „Doamne, de vei voi, poți să mă curățești! ³ Si intinzându-și Iisus mâna, S'a atins de dânsul și a zis: „Vroesc, curățește-te! ⁴ Si iată să a curățit lepra de pe el. ⁵ Si Iisus i-a zis: „Iată sama, să nu spui nimănul, ci mergi de te arătă preotului, și du darul ce a poruncit Moisi, spre încredințarea lor de vindecarea ta."

⁶ Iar dacă a intrat Iisus în Capernaum, a venit la El un sutaș și l-a rugat și a zis: ⁷ „Doamne, slujitorul meu zace acasă paralizat și se chinuște cumplit." ⁸ Si Iisus i-a zis: „Voi veni să-l vindec." ⁹ Iar sutașul răspunzând, a zis: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu, ci zil numai un cuvânt și se va insănătoșă slujitorul meu. ¹⁰ Căci și eu sunt om sub stăpânire, și am sub mine ostași, și zic oua: „vină", și vine, iar altua: „du-te", și se duce: și slujitorului meu „fă cutare," și face." ¹¹ Si auzină acestea Iisus, s'a mirat și a zis către ceice veneau după Dânsul: „Adevărul vă grăesc, nici în Israîl n'am aflat atâtă credință; ¹² dară vă

spun, că mulți vor veni dela răsărit și dela apus, și vor prânzi cu Avraam și cu Iacob în împărăția cerurilor; ¹³ iar fișii împărăților vor fi aruncați în întunericul cel deafără; acolo va fi plânsel și scrâsnire de dinți." ¹⁴ Iar sutașului i-a zis Iisus: „Du-te, și să 'fi fie după credința ta!" Si s'a vindecat slujitorul lui în ceasul acela.

¹⁵ Venind apoi Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcând de friguri; ¹⁶ și S'a atins de mâna ei, și au lăsat-o frigurile, și ea s'a sculat și le-a slujit.

¹⁷ Iar dacă s'a făcut sară, au adus la Dânsul mulți de îndrăciți și El a izgonit duhurile cu cuvântul și a vindecat toți bolnavii; ¹⁸ ca să se plinească ceea ce spus prin proorocul Isaia, care zice: „Acesta a luat asupra Sa neputințele noastre și boalele noastre le-a purtat" (Is. LIII, 4).

¹⁹ Văzând însă Iisus împrejurul său gloate multe, a poruncit ucenicilor săi să treacă deceseaparte. ²⁰ Atunci s'a apropiat un cărturar și a zis: „Învățătorule, eu Te voi urmă orunde vei merge!" ²¹ Si Iisus i-a zis: „Vulpile au vizunii și paserile cerului cuiburi, iar Fiul omului n'are unde să-și piece capul." ²² Iar altul din ucenicii Lui i-a zis: „Doamne, dă-mi vre să mă duc mai întâi să îngrop pe tatăl meu!" ²³ Iisus însă-i-a răspuns: „Vină după mine și lasă pe morți să-și ingroape morții lor!"

²⁴ După aceea Iisus s'a suiat în luntru, urmat de ucenicii Lui. ²⁵ Si iată să a stârnit pe marea furtună mare, încât se acoperă luntră de valuri, și El dormea. ²⁶ Atunci s'a apropiat ucenicii Lui de Dânsul și deșteptându'-L, au zis: „Doamne, mărtușește-ne, că pierim!" ²⁷ Iar El le-a răspuns: „Pentru

ce sănăti aşă de fricoş, puţia credincioşilor! Apoi sculându-se, a certat vântul şi marea, şi s'a făcut linişte mare. Iar oamenii se mirau şi ziceau: „Cine este Acesta, că şi vântul şi marea îl ascultă?“

²⁸ Şi ajungând El deceapărt, în ţara Gergeseniilor, 'L-au întâmpinat doi îndrăciţi, care ieşiseră din nişte morminte şi erau aşă de fioroş, că nimenea nu îndrăznea să treacă pe calea aceea. ²⁹ Şi au inceput aceştia a strigă şi a zice: „Ce ai cu noi, Iisus, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aicea înainte de vreme să ne munceşti?“ ³⁰ În depărtare însă păstea o turmă mare de porci; ³¹ şi dracii 'L-au rugat zicând: „Dacă ne Izgoneşti, trimite-ne în turma cea de porci!“ ³² Şi El le-a zis: „Duceţi-vă!“ Şi eşind ei din oamenii acesta, au intrat în turma cea de porci şi îndată toată turma de porci s'a aruncat de pe mal în marea şi s'a înecat în apă. ³³ Iar păstorii au fugit, şi ajungând în cetate, au povestit toate şi cele ce se petrecuseră cu cei îndrăciţi. ³⁴ Şi îndată a eşit toată cetatea întru întâmpinarea lui Iisus, şi văzându'L, se rugau să plece din hotarele lor.

CAP. 9.

¹ Atuncea Iisus suindu-se în lună, a trecut marea înnapoi, şi a venit în cetatea Sa. Şi la tău adus la Dânsul un om paralizat, întins pe un pat. Şi văzând Iisus credinţa lor, a zis paralizatului: „Îndrăzneşte, fiule, că ţi se iartă păcatele!“ ² Atuncea unii din cărturari au zis în sine: „Acesta huleşte!“ Iar Iisus văzând gândurile lor, a zis: „Pentruce cugetaţi rele în inimile voastre? ³ Că ce este mai

lesne: a zice: ţi se iartă păcatele, sau a zice: scoală şi umblă? ⁴ Ca să ştii insă, că Fiul omului are putere pe pământ de a iertă păcatele, zice paralizatului: scoală, ia-ţi patul şi du-te la casa ta!“ ⁵ Şi s'a sculat bolnavul şi-şi-a luat patul şi s'a dus la casa sa. ⁶ Iar poporul văzând aceasta, se miră şi slăveşte pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.

⁷ Şi trecând Iisus deacolo, a văzut şezând la vamă un om, care se numea Mateiu, şi-i-a zis: „Urmează-Mi!“ ⁸ Şi acela s'a sculat şi-l-a urmat.

⁹ Şi dacă řea aşezat Iisus la masă, în casă la acest om, mulți vameşti şi păcătoşi au venit şi au şezut la masă cu Dânsul şi cu ucenicii Lui. ¹⁰ Şi văzând aceasta farisei, au zis către ucenicii Lui: „Pentruce Invățătorul vostru mânâncă şi beă cu păcătoşii?“ ¹¹ Iar Iisus auzind aceasta, le-a zis: „Nu cei sănătoşi, ci cei bolnavi au trebuinţă de doftor. ¹² Mergeţi deci şi înțelegeţi, ce însemnează cuvintele: „milă voesc, iar nu jertfă“. Căci n'am venit să chem la pocinţă pe cei drepti, ci pe cei păcătoşi.“ (Os. VI, 6).

¹³ Atuncea au venit la Dânsul ucenicii lui Ioan şi au zis: „Pentruce noi şi farisei postim adesea, iar ucenicii Tăi nu postesc?“ ¹⁴ Şi Iisus le-a răspuns: „Pot oare nuntaşii să jelească, câtă vreme este mirele cu dânsii? Dar va veni vremea, când se va luă mirele dela dânsii, şi atuncea vor posta. ¹⁵ Nimene nu pune petec de pânză nouă trage de cea veche şi spărtura se face mai mare. ¹⁶ Deasemenea nu se pune vin nou în burduf vechi; iar de se pune, se sparge burduful, şi se pierde şi vinul şi burduful;

Ci vinul nou se pune în burduf nou și se păstrează și unul și altul.¹⁸

¹⁸ Si pe când li grăeă El acestea, a venit la Dânsul o căpetenie, și închinându-l-se, a zis: „Filica mea a murit acum; vină deci de-^{Tu} pune mâna pe ea și va invieă.” ¹⁹ Si sculându-se Iisus, s-a dus după dânsul cu ucenicii Lui.

²⁰ Si iată o femeie, care de doisprezece ani pătimea deurgere de sânge, apropiindu-se pelaspată, s-a atins de poala hainei Lui; ²¹ pentru că zicea în sine: „Numai de mă voi atinge de haina Lui, mă voi vinde că”. ²² Iar Iisus intorcându-Se și văzând-o, a zis: „Indrăznește, filică, credința ta te-a mântuit!“ Si s-a vindecat femeea din ceasul acela.

²³ Si dacă a sosit Iisus la casa căpeteniei și a văzut lăutarii și mulțimea turburată, ²⁴ le-a zis: „Leșiți afară, căci fata n'a murit, ci doarme!“ ²⁵ Aceea însă rădeau de Dânsul. Dar dupăce mulțimea a fost scoasă afară, Iisus iotrând, a luat fata de mâna și aceasta s'a sculat. ²⁶ Si s'a lăsat vestea despre aceasta în tot ținutul acela.

²⁷ Dupăce a plecat Iisus deacolo, iată veneau în urma Lui doi orbi, cari strigau și ziceau: „Miluște-ne pre noi, Fiul lui David!“ ²⁸ Iar dacă a intrat El în casă, orbii s'au apropiat de Dânsul; și Iisus le-a zis: „Credeți că pot Eu să fac aceasta?“ Si ei au zis către Dânsul: „Da, Doamne!“ ²⁹ Atunci El S'a atins de ochii lor și a zis: „Fie vouă după credința voastră!“ ³⁰ Si s'au deschis ochii lor. Si Iisus le-a poruncit cu asprime: „Luați sama, să nu aflu de aceasta nimene!“ ³¹ Iar ei esind, L-au vestit în tot ținutul acela.

³² Si după ce au plecat aceia, au adus la Dân-

sul un om mut și îndrăcit; ³³ și dacă a fost scos dracul, a început mutul a grăi, iar gloatele se mirau și ziceau: „Niciodată nu s'a văzut una ca asta în Israel!“ ³⁴ Fariseii însă ziceau: „Cu Domnul dracilor scoate El dracii“.

³⁵ Deci a umblat Iisus în toate părțile prin orașe și prin sate, învățând prin adunările lor, propovînd Evanghelia Impărăției și vindecând toată boala și neputința în popor. ³⁶ Si văzând mulțimile de oameni, îl s'a făcut milă de ei, că erau necăjiți și răsipiti, ca niște oi ce nu au păstor. ³⁷ Atunci a zis către ucenicii săi: „Saceriș este mult, iar lucrătorii suat pușini! Rugați dară pe stăpânul secerișului, să trimítă lucrători la secerișul său!“

CAP. 10.

¹ Si chemând pe cei doisprezece ucenici ai săi, le-a dat putere, ca să izgonească duhurile necurate și să tămăduiască toată boala și toată neputința. ² Iar numele celor doisprezece apostoli sunt acestea: Cel dintâi este Simon, numit Petru, și Andrei frațele lui; Iacob al lui Zevedeu și Ioan, frațele lui; ³ Filip și Vartolomei; Toma și Mateiu vamezul; Iacob al lui Alfeu și Levî, numit și Tadeu; ⁴ Simion Cananianul și Iuda Iscarioceanul, care în urmă L'a și vândut pe Iisus.

⁵ Pe acești doisprezece i-a trimis Iisus, povătuindu-i și zicându-li: „La păgâni să nu vă duceți și în cetate samarineană să nu intrați; ⁶ ci ducetă-vă mai cu samă la oile cele pierdute ale caselor lui Israel. ⁷ Si pe uude veți merge, propovedești și spunești, că s'a apropiat Impărăția cerurilor. ⁸ Pe ce

bolnavi vindecați, pe cei leproși curățați, pe cei morți înviați, draci izgoniți¹; și dar ați luat, în dar să dați! ²Să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă la brâile voastre, ³nici traistă de drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici totag, căci vrednic este lucrătorul de hrana să. ⁴Și în orce sat sau cetate veți intră, cercetați cine-i în ea vrednic, și la acela să găzduiți până veți pleca. ⁵Și întrând în casă, să-i urați și să ziceți: Pace casei acestea. ⁶Și de va fi casa aceea vrednică, pacea ce î-a urat va veni peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea ce î-a urat se va întoarce la voi. ⁷Dacă însă nu vă va primi cineva, sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci ieșind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați praful de pe picioarele voastre. ⁸Adevărul vă spune, că în ziua judecății mai bine va fi de Sodoma și de Gomora decât de cetatea aceea.

⁹„Iată Eu vă trimiț ca pe niște oî în mijlocul lupilor; și dară înțelegeți ca șerpii și nevinovații ca porumbei. ¹⁰Păziți-vă însă de oameni, căci vă vor da judecății, și în adunările lor vă vor bate; ¹¹Ba vă vor duce pentru Mine și înaintea domniitorilor și a regilor, ca mărturii ale Mele înaintea lor și a păgânilor. ¹²Dar când vă vor da, nu vă grijați cum sau ce veți răspunde; căci în cearșul acela vi se va da ce trebuie să grăbiți. ¹³Căci nu veți grăbi voi, ci duhul Tatălui vostru va grăbi prin voi. ¹⁴Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fiu; și se vor rădica copiii asupra părintilor și-i vor omorâ. ¹⁵Și veți fi urați de toți pentru numele Meu; însă celțe va răbdă până în sfârșit, acela se va mărtuiji.

¹⁶„Iar când vă vor alunga dintr-o cetate, fugiți în alta; căci adevărul vă grăesc: nu veți isprăvi de străbătut toate cetățile lui Israel, până va veni Fiul Omului. ¹⁷Nu este ucenic mai presus de dascălul său, nici slugă mai presus de stăpânul său: ¹⁸ajunge ucenicul să fie ca dascălul său și slugul să fie ca stăpânul său. Dacă pe stăpânul casei îl-au numit belzebul, apoi, cu cât mai vârtoș pe casnicii lui? ¹⁹Deci, să nu vă temeți de dânsii, căci nu este nimic ascuns, care să nu se descopere, și tăinuit, care să nu se vădească. ²⁰Ceeace vă grăesc Eu la întuneric, să spuneti la lumină; și ce auziți spunându-vă la ureche, propoveduți de pe acoperișuri. ²¹Și să nu vă temeți de ceice uciid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide; ci să vă temeți mai vârtoș de Acela, Care poate să piardă și sufletul și trupul în gheena. ²²Au nu se vând două păsărele pe un ban? Si nici una din ele nu cade jos fără să stea Tatăl vostru ²³Ai voștri însă și perii capului sunt toți numărăți ²⁴De aceea nu vă temeți, căci voi sunteți cu mult mai buni decât niște păsărele.

²⁵„Deci, pe tot celce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îi voi mărturisi și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri; ²⁶iar de celce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. ²⁷Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ: n'âm venit să aduc pace, ci sabie; căci am venit să despart pe om de tatăl său, și pe fiică de mama sa, și pe noră de soacra sa. ²⁸Și vrăjmașii omului sunt casnicii lui. ²⁹Celțe iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine,

acela nu este vrednic de Mine; și celce iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine; ³⁷ și celce nu-și lă crucea să-Mi urmeze Mie, acela nu este vrednic de Mine. ³⁸ Celce și păzește sufletul său, îl va pierde; iar celce și pierde sufletul său pentru Mine, îl va ațâ. ³⁹ Celce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; iar celce Mă primește pe Mine, primește pe . Celce M'a trimis pe Mine. ⁴⁰ Celce primește prooroc în nume de prooroc, plată de prooroc va luă; și cel ce primește drept, în nume de drept, plată de drept va luă. ⁴¹ Si celce adapă pe unul din acești mai mici, fie și numai cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, adevărul vă spun, nu-și va pierde plata sa. ⁴²

CAP. 11.

¹ Si dupăce a sfârșit Iisus de dat învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, S'a dus deacolo să învețe și să propovăduiască prin cetățile lor.

² Si auzind Ioan din Inchisoare de faptele lui Hristos, a trimis pe doi din ucenicii săi, să-l zică: ³ „Tu ești celce trebuie să vină, sau să aștepțăm pe altul? ⁴ Si răspunzând Iisus, le-a zis: „Duceți-vă și spuncăt lui Ioan celece auziți și vedeti: ⁵ orbii văd și ologii umblă, leproșii se curăță și surzii aud; morții invie și săracii binevestesc. ⁶ Si ferice de celce nu se va sminti de Mine! ⁷

⁷ Iar dacă s'au dus aceștia, Iisus a început a grăi poporului de Ioan, zicând: „Ce ați eșit să vedeti în pustie? Au trestie bătută de vânt? ⁸ Sau ce ați eșit să vedeti? Oare om imbrăcat în haine

moi? Iată, ceice poartă haine moi suat în curțile împăraților. ⁹ Atunci ce-ați ieșit să vedeți? Au prooroc? Adevărul vă grăesc, și mai mult decât prooroc! ¹⁰ Căci el este acela, despre care s'a scris: Iată Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feții Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta. (Mal. III, 1). ¹¹ Drept vă spun: dintre cei născuți din femei nu s'a ridicat *niciunul* mai mare decât Ioan Botezătorul; însă cel mai mic întru împărăția cerurilor este mai mare decât el.

¹² „Si din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, împărăția cerurilor se iă cu sila și ceice se silesc, aceia o răpesc. ¹³ Căci toți proorocii și legea au proorocit până Ioan. ¹⁴ Si de voiți să primiți, el este Ilie, celce trebuie să vie, ¹⁵ Cine are urechi de auzit, să audă! ¹⁶ Dar cu cine voi asemănă neamul acesta? El se asemănă cu copiii cari stau pe uliță și strigând către tovarășii lor, le zic: ¹⁷ v'am zis din fluer, și n'ăști jucat; de jale v'am cântat și n'ăști plâns. ¹⁸ Căci a venit Ioan nemâncând și nebând, și zic: are drac! ¹⁹ A venit *apoi* Fiul omului, care mânâncă și bea, și zic: iată omul, căruia-i place să mânânce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor. Si înțelepciunea a fost îndreptățită de fiili săi! ²⁰

²⁰ Atunci a început Iisus a muștră cetățile, în care se arătaseră mai mult puterile Sale, pentru că nu s'au pocăit: ²¹ Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaido! Căci de s-ar fi arătat în Tir și în Sidon puterile care s'au arătat în voi, demult imbrăcanându-se în sac și cenușă, s'ar fi pocăit. ²² Dar vă spun: Tirului și Sidonului li va fi mai bine în ziua judecăței decât vouă. ²³ Si tu, Capernaume, celice

te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori; căci de săr și făcut în Sodoma puterile care s'au făcut în tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.
"Dară vă spun, că pământului Sodomel îi va fi mai bine în ziua judecății decât ţie."

²⁵În vremea aceea urmând Iisus să vorbească, a zis: „Slăvesc-Te pre Tine, Părinte și Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cel înțelept și priceput și le-ai descoperit pruncilor.
²⁶Da, Părinte, căci așa ai binevoit Tu.
²⁷Toate imi sunt date Mie de Tatăl Meu și nimenea nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl; nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și acela, căruia voește Fiul să-l descorepe.
²⁸Venită la Mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni.
²⁹Luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați dela Mine, căci sunt bland și smerit cu inimă, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre;
³⁰căci jugul meu este bun și sarcina mea ușoară.”

CAP. 12.

¹În vremea aceea, a trecut Iisus într-o sămbătă prin sămănături, iar ucenicii Lui au flămândit și au inceput a rupe spică și a mânca.
²Fariseii însă văzind aceasta, au zis către Dânsul: „Iată ucenicii tăi fac ceeace nu se cade a face sămbăta.”
³Iară El le-a zis: „Oare n'ați cunoscut ce a făcut David, când a flămândit el și ce-i cu dânsul?
⁴Cum au intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncaț painile punerii înainte, care nu eră îngăduiț să le mânance nici lui, nici celorce erau cu dânsul, ci numai preoților?
⁵Sau n'ați cunoscut în lege că sămbăta preoții în bis-

rică desleagă sămbăta, și nu sunt vinovați? ⁶Vă spun însă, că aicea se află Acela, Care e mai mare decât biserică.
"De atî și ce însemnează *cuvintele*: „milă voesc, iar nu jertfă,” n'ați osândi pe niște nevinovați. (Os. VI, 6).
"Căci Fiul omului este stăpân și al Sămbetei”.

⁷Și trecând de acolo, a intrat în sinagoga lor,
⁸și iată eră acolo un om, care avea o mână uscată. ⁹Îi ludea, ca să aibă prilej să-L învinuască, L'au întrebat: „Se cuvine oare sămbăta a vindecă?”
¹⁰El însă le-a zis: „Cine e omul acela - între voi, care de-ar avea o oare și ar cădea sămbăta într'o groapă, n'ar scoate-o? ¹¹Dar cu căt e mai de preț omul decât oaea. Deci, se cuvine sămbăta a face bine”. ¹²Atunci a zis către omul acela: „Intinde-ți mâna!“ ¹³Și el a întins-o, și s'a făcut sănătoasă, ca și ceialaltă.

¹⁴Îar fariseii eșind, au făcut sfat împotriva lui Iisus, cum l'ar pierde. Iisus însă știind, S'a dus de acolo; ¹⁵și l'-au urmat gloate multe, și El l'-a vindecat pe toți, ¹⁶și le-a poruncit ca să nu'L facă cunoscut; ¹⁷ca să se plinească ceeace s'a spus prin proorocul Isaia, care zice: ¹⁸„Iată Pruncul Meu, pe care L'am ales; Iubilul Meu, spre care e îndreptată bunăvoiețea sufletului Meu. Pune-voi Duhul Meu peste El și va vesti popoarelor dreptatea; ¹⁹nu se va impotrivi, nici nu va striga, și nimenea nu va auzi glasul lui pe ulițe. ²⁰Trestia frântă nu o va sfărăma și fitilul aprins nu l' va stinge, până va dobandi izbândă dreptății; ²¹și națiile vor nădăjdui în numele Lui.” (Is. XLII, 1–4).

²²Atuncea au adus la Dânsul un îndrăcit, orb și mut, și l'-a vindecat, încât cel orb și mut a încrezut,

put a grăi și a vedeā; ²³ și toate gloatele se mirau și ziceau: „Oare nu cumvă e acesta fiul lui David?“ ²⁴ Iar fariseii auzind aceasta, ziceau: „Acesta nu scoate dracii, decât cu puterea lui Belzebut, domnul dracilor.“ ²⁵ Iisus însă știind gândurile lor, le-a zis: „Toată împărăția, care se desbină înăuntru său, se pustiește; și toată cetatea sau casa, care se desbină înăuntrul său, nu durează. ²⁶ Și dacă satană iżgonește pe satană, atunci el s'a desbinat în sine; cum va putea dară să dureze împărăția lui? ²⁷ Și dacă Eu iżgonesc dracii cu puterea lui Belzebut, atunci fiii voștri cu acui putere iżgonesc? De aceea ei vă vor fi judecători. ²⁸ Iar dacă Eu iżgonesc dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci negreșit a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum va putea cineva să intre în casa unui puternic și să-i răpească lucrurile, de nu va legă mai întâi pe cel puternic și numai atunci să-i prade casa? ³⁰ Cine nu'i cu Mine, acela îi impotriva Mea, și cine nu abundă cu Mine, acela răsipește. ³¹ De aceea vă spun: orce păcat și orce hulă se va iertă oamenilor, iar hula impotriva Duhului Sfânt nu se va iertă oamenilor. ³² Deci, de va rosti cineva cuvânt impotriva Fiului omului, i se va iertă; iar de va rosti cineva cuvânt impotriva Duhului Sfânt, nu i se va iertă nici în veacul de acum, nici în cel viitor. ³³ Sau zicești că pomul e bun, și e bună și roada lui; sau zicești că pomul e rău, și e rea și roada lui; căci după roadă se cunoaște pomul. ³⁴ Pui de vîperă, cum ați putea voi să grăbiți de bine, răi fiind? Căci din prietenia inimii grăbește gura. ³⁵ Omul bun scoate cele bune din vîstieria cea bună a inimii sale; iar omul rău din vîstieria cea rea a inimii sale scoate cele

rele. ³⁶ Dar vă spun, că pentru tot cuvântul deșert, ce-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecății. ³⁷ Căci din cuvintele tale te vei îndreptă, și din cuvintele tale te vei osândi“.

³⁸ Atuncea auzind unii din căturari și farisei, au zis: „Invățătorule, am voi să vedem un semn dela Tine.“ ³⁹ Iisus însă le-a răspuns: „Neam viclean și desfrânat caută semn și semn nu i se va dă, decât numai semnul proorocului Ionă; ⁴⁰ căci precum Ionă a fost în pântecele chitului trei zile și trei nopți, aşă și Fiul omului va fi în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴¹ Nineviteni se vor sculă la judecăță cu neamul acesta și vor osândi, căci aceea s'au pocălt după propoveduirea lui Ionă; aicea însă e Cineva mai mare decât Ionă. ⁴² Regina dela miazăzi se va sculă la judecăță cu neamul acesta, și-l va osândi, căci ea a venit dela marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomon; aicea însă e Cineva mai mare decât Solomon. ⁴³ Când duhul cel necurat ieșă din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihuă și nu găsește. ⁴⁴ Atunci zice: mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieșit; și venind o găsește deșărtă, măturată și grijită. ⁴⁵ Atunci se duce și iă alte șapte duhuri, mai rele decât sine, și intrând, locuesc acolo; și starea din urmă a omului aceluia ajunge să fie mai rea decât cea dintâi. Așă va fi și cu acest neam rău.“

⁴⁶ Dar pecând grăeșă El mulțimilor, lătă mama și frații Lui săteau afară, dorind să vorbească cu Dânsul. ⁴⁷ Și cineva l-a spus: „lătă mama ta și frații Tăi stau afară, dorind să grăească cu Tine.“ ⁴⁸ Iar El a răspuns și a zis celui ce-l spuse: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?“ ⁴⁹ Și întinzân-

du-'și măna Sa spre ucenicii Săi, a zis: „Iată mama Mea și frații Mei! ⁵⁰ Căci celce va face voia Tatălui Meu celui din cer acela-M este frate, și soră, și mamă.“

CAP. 13.

¹ In ziua aceea, eșind Iisus din casă, a șezut lângă marea; ² și s'au adunat la dânsul gloate multe, încât a trebuit să se sue și să șadă într-o luntre; iar mulțimea a stătut toată pe mal; și le-a grăit multe în pilde, zicând:

³ „Iată a ieșit sămănătorul să samene. ⁴ Și sămânănd el, unele semințe au căzut lângă drum, și au venit paserile și le-au mâncați. ⁵ Iar altele au căzut pe petriș, unde nu era mult pământ, și au răsărît curând, pentru că nu era pământ adânc. ⁶ Dar răsărind soarele, s'au ofilit, și pentru că nu aveau rădăcină, s'au uscat. ⁷ Iar altele au căzut în spini și crescând spini, le-au înecat. ⁸ Iar altele au căzut pe pământ bun, și au adus roadă: una o sută, alta șasezeci, și alta treizeci. ⁹ Cine are urechi de auzit să audă!“

Și apropiindu-se ucenicii Lui, au zis către Dânsul: „Pentru ce le grăești în pilde?“ ¹⁰ Iar El răspunzând, le-a zis: „Pentru că vouă vă e dat să știți talnele împăratului cerului, iar acelora nu li e dat. ¹¹ Căci celui ce are i se va da și-i va prisori, iar celuice nu are, și ce are î se va luă. ¹² De aceea le grăesc în pilde, pentru că ei văzind nu văd, și auzind nu aud, nici nu înțeleg; ¹³ și se împlinesc cu dânsii proorocia lui Isaia, care zice: cu ochii veți auzi, dar nu veți pricepe; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea. ¹⁴ Căci s'a invărtosat inima poporului

acestuia, și urechile lor au surzit, și ochii 'și-i-au inchis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să nu se întoarcă și să-l vindec. ¹⁵ Dar ferice de ochii voștri, că văd, și de urechile voastre, că aud! ¹⁶ Căci adevărul vă grăesc, că mulți prooroci și drepti au dorit să vadă ce vedetă voi, și n'au văzut, și să audă ce auziți voi, și n'au auzit. ¹⁷ Ascultați acum ce însemnează pilda cu sămănătorul:

¹⁸ „La tot celce ascultă învățătura despre împăratia cerurilor și nu o pricepe, vine vicleanul și răpește cele semnante în inima lui; acesta este închipuit prin sămânța cea căzută lângă drum. ¹⁹ Iar cea sămânătă pe locuri pietroase închipuește pe acela, care aude învățătura și o primește îndată cu bucurie; ²⁰ Însă n'are rădăcină în sine, ci ține numai o vreme, iar când vine necazul sau prigoniarea pentru învățătură, se smintește îndată. ²¹ Iar cea sămânătă în spini închipuește pe acela, care aude învățătura, dară grija veacului acestuia și ademenirea bogăției sămânătă pe pământ bun închipuește pe acela, cari și dau: unii o sută, unii șasezeci, iar unii treizeci“. ²²

²³ Apoi le-a pus înainte altă pildă, zicând: Împăratia cerurilor se aseamănă cu omul, care a sămânănat sămânță bună în țarina sa; ²⁴ dar când dormea oamenii, a venit vrăjmașul lui și a sămânăt neghine prin grâu și s'a dus. ²⁵ Iar când a răsărît grâul și a făcut rod, atunci s'au arătat și neghinele. ²⁶ Și venind slugile stăpânului casei, l-au zis: Domnule, n'ai sămânăt tu oare sămânță bună în țarina ta? De unde dară sunt neghinele? ²⁷ Iară El le-a răs-

puns : Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Iar slugile i-au zis : voești dară să ne ducem să le plivim ? ²⁹ El însă le-a zis : nu ; ca nu cumva plivind neghinele, să smulgeți impreună cu ele și grâul. ³⁰ Lăsați să crească amândouă impreună până la seceriș ; și în vremea secerișului voi spune secerătorilor : adunați mai întâi neghinele, și le legați snopi, ca să le ardeți ; iar grâul adunați-l în grânarul meu.“

³¹ „Și le-a mai pus înainte și altă pildă, zicând : „Impărăția cerurilor se asamănă cu grâuntele de muștar, pe care luându-l omul, 'l-a semănat în țarina sa, ³² și căre deși e mai mic decât toate semințele dacă crește, este mai mare decât toate buruenile, și se face copac, să că vin paserile cerului și să adăpostesc în ramurile lui“.

³³ „Și le-a mai spus încă o pildă : „Impărăția cerurilor se asemănă cu aluatul, pe care luându-l femeea, îl pună în trei măsuri de făină, până se dospește toată frământătura“.

³⁴ Toate acestea le-a grăit Iisus gloatelor în pilde și fără pilde nu le grăea. ³⁵ Ca să se plinească cele spuse prin poorocul, care zice : „Deschide-voi în pilde gura mea, și voi spune cele ascunse dela începutul lumii.“ Ps. LXXVII, »).

³⁶ Atunci Iisus dând drumul gloatelor, a intrat în casă. Și apropiindu-se de el ucenicii Lui, au zis : „Lămuște-ne pilda cu neghinele țarinei!“ ³⁷ Iar El răspunzind, a zis :

„Ceice a sămănat sămânța cea bună este Fiul omului. ³⁸ Țarina este lumea. Sămânța cea bună sunt fiii impărăției; iar neghinele fiili celui vicean. ³⁹ Vrăjmașul celce le-a sămănat este diavolul. Secerișul este sfârșitul veacului, și secerătorii sunt in-

gerii. ⁴⁰ Deci, cum se adună neghinele și se ard cu foc, aşa va fi la sfârșitul veacului acestuia : ⁴¹ Va trimite Fiul omului pe ingerii Săi și vor aduna din impărăția Lui toate smintele și pe ceice fac fără-delege, ⁴² și-i vor aruncă în cuporul cel de foc ; acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți. ⁴³ Atunciă dreptii vor străluci ca soarele în impărăția Tatălui lor. Cine are urechi de auzit, să audă !“

⁴⁴ „Și iarăși impărăția cerurilor este asemenea unei comori, ascunse în țară, pe care găsiniu-o un om, o tăinuște, și de bucuria ei, se duce și vine de toate căte are, și cumpără țarina aceea,

⁴⁵ „Și iarăși impărăția cerului este asemenea unui negușitor, care caută mărgăritare bune, și care găsind un mărgăritar de mare preț, ⁴⁶ s'a dus și a vândut toate căte aveă, și l-a cumpărat.

⁴⁷ „Și iarăși impărăția cerului se asamănă cu un năvod, care s'a aruncat în mare și a prins tot felul de pești; ⁴⁸ iar dacă s'a umplut, pescarii 'l-au tras la mal și sezând ei, au adunat ce a fost bun în vase, iar ce-a fost rău au aruncat afară. ⁴⁹ Așa va fi și la sfârșitul veacului : vor ești ingerii și vor alege pe cei răi dintre cei drepti, ⁵⁰ și-i vor arunca în cuporul cel de foc ; acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților“.

⁵¹ Apoi Iisus 'l-a întrebat : „Ați întăles voi oare toate acestea ?“ Iar ei 'l-au răspuns : „Da, Doamne!“ ⁵² Și El le-a zis : „De aceea tot cărturarul, care a invățat impărăția cerurilor, este asemenea unui gospodar, care scoate din camara sa și nouă și vecchi.“

⁵³ După ce a isprăvit Iisus pildele acestea, s'a dus de acolo. ⁵⁴ și venind în patria Să, invăță pe

oameni în sinagoga lor, încât ei se mirau și ziceau: „De unde are Acesta înțelepciunea și puterile acestea? ⁵⁵ Oare nu-i Acesta feciorul testarului? Oare mama Lui nu se numește Maria, și frații Lui Iacob și Iosie și Simon și Iuda? ⁵⁶ Si surorile Lui nu sunt ele oare toate la noi? De unde dară are El toate acestea? ⁵⁷ Si se sminteau de El. Iisus însă le-a zis: „Nu este prooroc dispărut, decât numai în patria sa și în casa sa.” ⁵⁸ Si n'a făcut acolo minuni multe din pricina necredinței lor.

CAP. 14.

¹ În vremea aceea a auzit Irod Tetrarhul *) vestea despre Iisus, ² și a zis către slujitorii săi: Acesta-i Ioan Botezătorul; el a inviat din morți și deaceea se fac minuni printre însul.³ Căci Irod prințind pe Ioan, îl legase și-l puse în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său. ⁴ Pentru că Ioan îl zicea: „Nu îți se cuvine să o ai de soție!” ⁵ Si Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temuse de popor, că acesta îl avea pe Ioan ca prooroc. ⁶ Dară prăznuindu-se ziua nașterei lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeților și a plăcut lui Irod. ⁷ De aceea cu jurământ i-a făgăduit să-i dea orce va cere. ⁸ Ea însă povățuită de mama sa, a zis: „Dă-mi aicea, pe taler, capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Si s'a întristat regele; dar pentru jurământ și pentru ceice ospătau cu dânsul, a poruncit să i se dea; ¹⁰ și a trimis să-i tae lui Ioan capul în temniță; ¹¹ și s'a

1) Irod acesta era fiul lui Irod cel mare și se numea Tetrarhul, pentru că stăpânea a patra parte din regatul tatălui său.

adus capul lui pe taler și s'a dat fetel, și ea ¹²-a adus mamei sale; ¹³ iar ucenicii lui venind, au luat trupul și l-au ingropat; apoi s'au dus de au vestit pe Iisus.

¹⁴ Si auzind Iisus ce zice Irod de Dânsul, a plecat de acolo cu luntrea la un loc pustiu, ca să fie singur. Gloatele însă de prin orașe auzind de aceasta, s'au dus pe jos după Dânsul. ¹⁵ Si eşind Iisus din luntre, a văzut mulțime de oameni și îl s'a făcut milă de ei, și le-a vindecat bolnavii lor. ¹⁶ Iar dacă s'a făcut sară, s'au apropiat de El ucenicii Lui și au zis: „Locul este pustiu și iată e târziu; dă drumul gloatelor, ca să se ducă prin sate să-și cumperi de mâncare.” ¹⁷ Iar Iisus le-a zis: „Nu trebuie să se ducă; dați-le voi de mâncare!” ¹⁸ Iar ei l-au răspuns: „N'avem aicea decât cinci pâni și doi pești.” ¹⁹ Si El a zis: „Aduceți-Mi-le aicea! ²⁰ Si după ce a poruncit oamenilor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pâni și cei doi pești și căutând la cer, le-a binecuvântat; apoi frângând pânilile, le-a dat ucenicilor, iar ucenicii le-au dat gloatelor. ²¹ Si au mâncat toți, și s'au săturați, și s'au adunat sfârmaturile ce rămăseseră douăsprezece coșuri pline. ²² Iar celice mâncașeră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

²³ Si îndată a silit Iisus pe ucenicii săi să intre în luntre și să treacă înaintea Lui deosepare, până va da El drumul gloatelor. ²⁴ Si dând drumul gloatelor, Iisus s'a suiat într-un munte să se roage deosebi; și făcându-se sară, era singur acolo.

²⁵ Iar luntrea cu ucenicii era bântuită de valuri în mijlocul mării, pentru că vântul era dimpotrivă.

²⁶ Iar în strajă a patra din noapte, Iisus a venit la

dânsii, mergând pe marea. ²⁶ Și văzindu'-L ucenicii mergând pe marea, s'au spăimântat și au zis că este o nălucă, și de frică au strigat. ²⁷ Iisus însă le-a grăit îndată: „Eu sunt! Imbărbați-vă și nu vă temeți!“ ²⁸ Și răsunând Petru, a zis: „Doamne, de ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă!“ Iar El-i-a zis: „Vină!“ ²⁹ Și pogorându-se Petru din luntre, a pornit pe apă ca să meargă la Iisus. ³⁰ Dar văzind că'l vântul puternic, s'a spăimântat, și începând a se afundă, a strigat și a zis: „Doamne, mantuiește-mă!“ ³¹ Iar Iisus Și-a tins repede mâna, l-a apucat și-i-a zis: „Pușin credincioșule, pentru ce te-ai indoit?“ ³² Și dacă s'au suiat ei în luntre, s'a linștit vântul. ³³ Iar ceice erau în luntre s'au apropiat și l'sau închinat, zicând: „Cu adevarat Fiul lui Dumnezeu ești!“

³⁴ Și trecând marea, au venit în ținutul Genisareului. ³⁵ Iar oamenii aceluiaștinut cunoscându-L, au trimis în toată latura aceea și au adus la Dânsul toși bolnavii; și 'L-au rugat să-i lese să se atingă numai de poala hainei Lui; și care se atingeau, se vindecau.

CAP. 15.

¹ Atuncea au venit la Iisus niște cărturari și niște farisei din Ierusalim, și au zis: ² „Pentruce ucenicii Tăi calcă datina bătrânilor? Căci nu-ști spăla mânila când mânancă pâne.“ ³ Iar El răsunând, le-a zis: „Dară voi pentruce căcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră? Căci Dumnezeu a poruncit zicând: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și celce va grăi de rău pe tată sau pe

mamă cu moarte să se pedepsească. ⁵ Voi însă zicești: dacă cineva va zice tatălui său sau mamei sale: aceea cu ce puteai să te folosești dela mine este dăruit lui Dumnezeu, ⁶ acela poate să nu cinstească pe tatăl său sau pe mama sa; și aşa a-ți înălțurat porunca lui Dumnezeu prin datina voastră. ⁷ Fătarnicilor, bine a proorocit de voi Isaiu, zicând: ⁸ poporul acesta se apropie de Mine cu buzele sale și mă cinstește cu limba, iar inima lor este departe de Mine. ⁹ Dar în desert Mă cinstesc, propoveduind învățături și porunci omenești.“ ¹⁰ Apoi chemând poporul, i-a zis: „Ascultați și înțelegeți ce am să vă spun: ¹¹ Nu ceeace intră în gură spurcă pe om, ci pe om îl spurcă ceeace iesă din gură.“

¹² Atuncea apropiindu-se ucenicii Lui, i-a zis: „Stii oare, că fariseii, auzind ceeace ai zis, s'au scandalizat?“ ¹³ Iar el răsunând, le-a zis: „Tot sadul, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, se va simulge. ¹⁴ Lăsați-i! Sunt povătuitori orbi ai orbilor; și orb pe orb de va povățui, amândoi vor cădea în groapă.“

¹⁵ Și răsunând Petru, a zis către El: „Lămuște-ne pilda aceasta!“ ¹⁶ Zis-a Iisus: „Au doară nici voi nu pricepeți încă? ¹⁷ Nu pricepeți oare, că tot ce intră în gură, trece în pântece și apoi se aruncă afară?“ ¹⁸ Iar ce esă din gură, esă din inimă, și aceasta spurcă pe om; ¹⁹ căci din inimă ies gândurile cele rele, uciderele, desfrânerile, furțișagurile, mărturiile minciinoase, hulele; ²⁰ acestea sunt lucrurile care spurcă pe om; iar a mânca cu mânila nespălate, nu spurcă pe om.“

²¹ Și eșind Iisus deacolo, S'a dus în părțile Tiranului și ale Sidonului. ²² Și iată a eșit din părțile a-

celea o femeie hananiancă, și strigă către Dânsul, zicând: „Milueste-mă, Doamne, Fiul lui David, fiica mea se chinuște cumplit de diavolul!“ ²³ El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt. Și apropiindu-se ucenicilor, L-au rugat, zicând: „Dă-l drumul, că strigă în urma noastră!“ ²⁴ Iar El răspunzând, a zis: „Nu sunt trimis decât numai la oile cele pierdute ale casei lui Israîl!“ ²⁵ Și apropiindu-se ea, l s'a inchinat și a zis: „Doamne, ajută-mi!“ ²⁶ Iar El răspunzind, a zis: „Nu este bine a luă pânea fiilor și a o aruncă la căni.“ ²⁷ Ea însă a zis: „Așa!, Doamne! Dar și cănii mânâncă din sfărâmăturile ce cad din masa stăpânilor lor.“ ²⁸ Atuncea Iisus răspunzând, l-a zis: „Femee, mare este credința ta! Facă-se ție cum voești!“ Și s'a vindecat fiica ei din ceasul acela.

²⁹ Și trecând Iisus deacolo, a venit la Marea Galileei, și suindu-Se în munte, a șezut acolo. ³⁰ Și au venit la Dânsul gloate multe, având cu dânsii ologi, orbi, muți, ciungi și alții mulți, și i-au pus la picioarele lui Iisus, și El i-a vindecat, ³¹ încât gloatele, văzând că muții vorbesc, ciungii se însănătoșază, ologii umblă și orbii văd, se mirau și slăveau pe Dumnezeul lui Israîl. ³² Iar Iisus chemând pe ucenicii săi, a zis: „Mi-l milă de popor, că iată de trei zile este cu Mine, și n'are ce să mânânce, și nu voesc să le dau drumu flămânzi, ca să nu slăbească pe cale“ ³³ Și ucenicii Lui l-au zis: „Deunde să luăm aicea în pustie atâta pâne, încât să săturăm atâta mulțime?“ ³⁴ Și Iisus le-a zis: „Câte pâni aveți?“ Iar ei au zis: „Sapte și puțini peștișori.“ ³⁵ Și Iisus a poruncit gloatelor să șadă jos. ³⁶ Și luând cele sapte pâni și peștii, a dat multă mijă lui Dumnezeu, și frângând, a dat ucenicilor

Săi, iar ucenicii au împărțit gloatelor; ³⁷ și au mâncat toți, și s'au săturat, și au adunat rămășițe șapte coșuri pline de sfărâmături; ³⁸ iar ceice mâncașera erau ca la patru mii de oameni, afară de femei și de copii. ³⁹ Apoi dând drumul gloatelor, Iisus S'a suiat în lunte și a trecut în părțile Magdalului.

CAP. 16

¹ Atuncea s'au apropiat fariseii și saduchiei și îspitindu-L, îi rugau să li arăte vreun semn din cer. ² Iar El răspunzind, le-a zis: „Sara ziceți: are să fie senin, că se roșește cerul; ³ iar dimineață ziceți: astăzi are să fie furtună, că cerul e posomorât și roș.“ Fățarnicilor, fața cerului știi să o socotîști, iar semnele vremilor nu puteți găci? ⁴ Acest neam viclean și prea desfrânat cere semn și semn nu îse va dă, decât semnul lui Ionă Proorocul.“ Și lăsându-i, S'a dus.

⁵ Iar când au trecut ucenicii Lui deosebitate, au uitat să ieie pâne. ⁶ Și Iisus li-a zis: „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saduchiilor.“ ⁷ El însă cugetau în sine și ziceau: aceasta ne-o zice, pentrucă n'am luat pâne“. ⁸ Și cunoscând Iisus aceasta, a zis către dânsii: „Ce cugetați în sine, puțincredincioșilor, că n'ati luat pâne? ⁹ Tot nu pricepeți oare, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mii de oameni, și căte coșuri de sfărâmături ați luat? ¹⁰ Nici de cele șapte pâni la cele patru mii de oameni, și căte coșuri de sfărâmături ați luat? ¹¹ Cum nu pricepeți, că zicându-vă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saduchiilor, nu v'am grăit de pâne?“ ¹² Atuncea au

priceput ei, că le-a spus să se păzească de învățătura fariseilor și a saduchelor, iar nu de aluatul pânii.

¹³ Venind apoi Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi și a zis: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul omului?“ ¹⁴ Iar ei au zis: „Unul Ioan Botecătorul, altii Iisus, iar altii Ieremia sau unul din Prooroci.“ ¹⁵ Zis-a lor: „Dar voi cine ziceți că sunt?“ ¹⁶ Și răspunzând Simon Petru, a zis: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.“ ¹⁷ Și răspunzind Iisus îi-a zis: „Ferică de tine, Simone, fiul lui Ionă, că trup și sânge nu 'ti-a descoberit aceasta, ci Tatăl Meu, care este în ceruri!“ ¹⁸ Și Eu îi zic, că tu ești Petru¹⁾, și pe această peatră îmi voi zidi Biserica, și porțile iadului nu vor burui; ¹⁹ și îi voi da cheile împărății cerurilor, și ce vei legă pe pământ, va fi legat și în ceruri, și ce vei deslegă pe pământ, va fi deslegat și în ceruri“. ²⁰ Atunci Iisus a poruncit uceniciilor Săi, ca să nu spună nimănui, că El este Hristosul.

²¹ Deatunci a inceput Iisus a descoperi uceniciilor Săi, că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe dela bătrâni, și dela arhieri, și dela cărturari, și să fie omorât și a treiazi să învie. ²² Și luându'L Petru la o parte, a inceput a'l să împotrivă și a zice: „Doamne, fii milostiv cu Tine însuți! Să nu se întâmpile cu Tine una ca aceasta!“ ²³ Iar El întorcându-se, a zis lui Petru: „Mergi înapoie Mea, satan! Smînteală îmi ești, că nu cugeti cele Dumnezeeești, ci cele omenești.“

²⁴ Atunci Iisus a zis către ucenicii Săi: „De vo-

1) Petru vine de la evanghial peatră.

ește cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să'și ia crucea sa și să-Mi urmeze; ²⁵ căci cine voește să'și mantuiască sufletul său, il va pierde; iar cine 'și va pierde sufletul său pentru Mine, il va afla; ²⁶ că ce ar folosi omul, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul și 'l-ar pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ²⁷ Că va veni Fiul omului în slava Tatălui Său cu ingerii Săi, și atunci va răsplăti fiecărui după faptele lui. ²⁸ Adevărul vă spun, sunt unia din ceice stau aicea, cari nu vor gustă moartea, până nu vor vedea pe Fiul omului venind în împărăția Sa.“

CAP. 17.

¹ Iară după șase zile, a luat Iisus pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, fratele lui, și 'i-a suiat numai pre ei într'un munte înalt, ² și s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit față Lui ca soarele, iar hainele Lui s'așau făcut albe ca lumina. ³ Și iată li s'așau arătat Moisă și Ilie vorbind cu Dânsul. ⁴ Iar Petru începând a grăi, a zis către Iisus: „Doamne, bine e să sim aicea! De voești, să facem aicea trei colibi: Tie una, și lui Moisă una, și una lui Ilie.“ ⁵ Și încă grăind el, iată 'i-a umbrit un nor luminos, și iată, un glas s'a auzit din nor, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care bine am voit; pe Acestă să'L ascultați!“ ⁶ Și auzind ucenicii, au căzut cu fetele la pământ, și s'așau spălmântat foarte tare. ⁷ Apropindu-se însă Iisus, S'a atins de dânsii și a zis: „Sculați-vă și nu vă temeți!“ ⁸ Și ridicându'și ei ochii, n'au văzut pe niminea, decât numai pe Iisus slăgor.

⁹ Si cînd se pogorau ei din munte, Iisus li-a poruncit zicînd : „Nimănuî să nu spuneți vedenia aceasta, până nu se va sculă Fiul omului din morți“.
¹⁰ Si 'L-au întrebat ucenicii Lui, zicînd : „Dară dece zic cărturarii, că întăiu trebuie să vie Ilie?“ ¹¹ Iar Iisus răspunzind, le-a zis : „Ilie are să vină întăiu și are să pregătească toate; ¹² însă vă spun, că Ilie iată a venit, și nu l'au cunoscut, și au făcut cu el ce au voit; aşă va suferi și Fiul omului dela ei“.

¹³ Atuncea au întăles ucenicii, că le grăeă de Ioan Botezătorul.

¹⁴ Si venind ei la mulțime, s'a apropiat de Dânsul un om și ingenunchind înaintea Lui, ¹⁵ a zis „Doamne, ai milă de fiul meu, că este lunatic și pătimește rău; căci adesea se aruncă în foc și adesea în apă; ¹⁶ și l-am adus la ucenicii Tăi, dar n'au putut să-l vindece.“ ¹⁷ Iar Iisus răspunzind, a zis : „O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi? Aduceți-Mi-l aicea!“ ¹⁸ Si 'l-a certat Iisus, și a eșit demonul dintrânsul și s'a vindecat copilul din ceasul acela.

¹⁹ Atuncea au venit ucenicii la Iisus, când era singur, și au zis : „Pentrude noi n'am putut să-l scoatem?“ ²⁰ Iar Iisus le-a zis : Pentru necredința voastră; căci adevarul vă grăesc: de-ați avea credință căt un grăunte de maștar, ați zice munțelui acestuia : mută-te de aicea acolo, și s'ar mută, și nimic nu v'ar fi cu neputință. ²¹ Iar solul acesta de dracă nu se poate scoate, decât numai cu rugăciune și cu post.“

²² Iar pecând străbateau ei Galileia, Iisus le-a

zis : „Fiul omului va să se dea în mâna oamenilor, ²³ și 'L vor omorâ, dar atreiazi va invia.“ Si ei s'au întristat foarte tare.

²⁴ Iar dacă au sosit la Capernaum, s'au apropiat de Petru ceice străngeau dările și au zis : „Oare învățătorul vostru nu plătește dajdia?“ Si el a zis : „Ba da!“ ²⁵ Iar când a intrat el în casă, Iisus î-a apucat înainte, zicînd ; „Simone, ce îi se pare: împărații pământești dela cine iau dare sau bir: dela fiili lor sau dela cel străini?“ ²⁶ Si Petru 'l-a răspuns : „Dela cel străini.“ Zis-a Iisus către el : „Așa dară fiil sunt scuțit. ²⁷ Dar pentruca să nu-i smintim, mergi la marea și aruncă undița, și lă cel dițău pește, care-ți va cădea, și deschizându-i gura, vei găsi un statir: ia-l pe acela și li-l dă pentru Mine și pentru tine!“

CAP. 18.

¹ In ceasul acela s'a apropiat ucenicii de Iisus și au zis : „Cine oare e mai mare în împărația cerurilor?“ ² Iar Iisus chemând un prunc, 'l-a pus în mijlocul lor și a zis : „Adevărul vă grăesc, de nu vă veți intorce și de nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împărația cerurilor. ³ Deci, ceice se va smeri ca pruncul acesta, acela este mai mare în împărația cerurilor; ⁴ și celce va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește: ⁵ Iar celce va sminti pe vreunul din mititeil acestia cari cred în Mine, acela mai bine și-ar legă de gât o piatră de moară și s'ar îneca în adincul mării.

⁶ „Vai lumii de smintele, căci smintele trebuie să via; dar mai via de omul acela, prin care vine smintire;

teala! ⁸ Deci, de te smintește mâna ta, sau piciorul tău, tae-le și le aruncă dela tine; căci e mai bine de tine să intri în viață șchiop sau ciung, decât să ai amândouă mâinile și amândouă picioarele și să fii aruncat în focul cel veșnic. ⁹ Și de te smintește ochiul tău, scoate-l și-l aruncă dela tine, căci e mai bine de tine să intri în viață cu un ochiu, decât cu amândoi ochii să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ „Căutați să nu nescocuți pe vre-unul din mititeii aceștia, căci vă spun, că ingerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri. ¹¹ Căci Fiul omului a venit să mantuiască pe cel pierdut. ¹² Ce vi se pare? De ar avea un om o sută de oi și s-ar rătăci una din ele, nu lasă oare pe cele nouăzeci și nouă în munți și se duce să caute pe cea rătăcită? ¹³ Și de s'ar întâmplă să o găsească, adevărul vă grăesc, că se bucură mai mult decât de cele nouăzeci și nouă care nu s'au rătăcît. ¹⁴ Așa nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri, ca să piară vreunul din mititeii aceștia.

¹⁵ „Dacă însă iți va greși fratele tău, mergi și-l mustră între tine și el singur; și de te va ascultă, ai dobândit pe fratele tău; ¹⁶ iar de nu te va ascultă, mai ia împreună cu tine încă unul sau doi, ca pe spusa a doi sau trei martori să se sprijine orice cuvânt; ¹⁷ și de nu-i va ascultă, spune-i în biserică, și de nu va ascultă nici de biserică, să-i fie ca un păgân și vameș.

¹⁸ „Adevărul vă grăesc: căte veți legă pe pământ, vor fi legate în cer; și căte veți deslegă pe pământ, vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăși adevărul vă grăesc, că de se vor uni doi din voi pe pământ, tot lucru ce vor cere li se va dă dela Tatăl Meu

cel care este în ceruri; ²⁰ Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.”

²¹ Atunci apropiindu-se de Dânsul Petru, a zis: „Doamne, de câte ori îmi va greși fratele meu și-i voi iertat? Au doar până de șapte ori? ²² Iisus însă-i-a zis: „Nu-ți zic să terfi până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte. ²³ De aceea, împărația cerurilor este asemenea unui împărat, care a voit să se socotească cu slugile sale: ²⁴ și când a inceput el să se socotă, i s'a adus unul, care-i datorează zece mii de talanți; ²⁵ și neavând acela cu ce plăti, a poruncit Domnul lui să-l vândă pe el, și pe femeea lui, și copiii și toate căte avea, și să plătească. ²⁶ Căzând însă sluga aceea, i se inchină zicând: Stăpâne, mai îngăduește-mă, și-i voi plăti tot! ²⁷ Și milostivindu-se stăpânul slugei aceliei, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

²⁸ „Dar eşind sluga aceea, a găsit pe unul din tovarășii săi, care-i datorează o sută de dinari; și apucându-l, îl gătuiea, zicând: dă-mi ce-mi ești dator! ²⁹ Căzind însă la picioarele lui, îl rugă zicând: mai îngăduește-mă și-i voi plăti. ³⁰ Dar acela n'a vrut, ci s'a dus și la băgat în temniță până ce va plăti datoria ³¹ Tovarășii lui însă văzind cele ce s'au petrecut, s'au întristat foarte tare și venind, au spus stăpânlui lor toate cele petrecute. ³² Atunci stăpânul său chemându-l, i-a zis: slugă vicleană, toată datoria aceea 'ți-am iertat-o, pentru că m-ai rugat; ³³ nu se cuvinea oare să miluiesc și tu pe tovarășul tău, precum și eu te-am miluit pe tine? ³⁴ Și mânându-se stăpânul lui, i-a dat muncitorilor până va plăti toată datoria. ³⁵ Așa vă

face și Tatăl Meu cel ceresc cu voi, dacă fiecare din voi nu va iertă fratelui său din inimă greșele lui".

CAP. 19 și 20.

¹ Si dacă a sfârșit Iisus de rostit cuvintele acestea, a ieșit din Galileea și a venit în părțile Iudeei dedincolo de Iordan; ² și l-a urmat mulțiime de oameni și l-a vindecat acolo.

³ Atunci a s'a apropiat de Dânsul fariseii, îsprijindu-l și zicându-l: „Se cade oare ca omul să-și lipsească femeia pentru orce pricina?“ ⁴ Iar El răspunzind, le-a zis: „N'ați cîtit oare, că Făcătorul a început l-a făcut bărbat și femeie, ⁵ și a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și se va lipi de femeea sa și vor fi amândoi un trup, ⁶ încât nu vor mai fi două trupuri, ci unul. Deci, ceeace a unit Dumnezeu omul să nu despartă.“ ⁷ El însă l-a zis: „De ce dară Moisă a poruncit să se dea femeiei carte de despărțenie și să o lese?“ ⁸ Si El le-a zis: „Moisă, după învărtosarea inimii voastre, v'a îngăduit să vă lasați femeile voastre; dar la început n'a fost astă. ⁹ Eu însă vă zic, că cel ce-și lasă femeea sa, fără pricina de desfrânare, și se căsătorește cu alta, face desfrânare; și cel ce se căsătorește cu cea lăsată, face desfrânare.“

¹⁰ Zis-ai către Dânsul ucenicii Lui: „Dacă astă este pricina bărbatului cu femeia, nu e de folos a se căsători“. ¹¹ Iar El le-a zis: „Nu cuprind toți cuvântul acesta, ci numai acela cărora li e dat.“

¹² Căci sunt fameni, cari din pântecele mamei lor s'au născut astă; și sunt fameni, cari s'au scopit de

oameni; și sunt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru împărățiea cerurilor. Cine poate cuprinde, să cuprindă.“

¹³ Atunci a fost aduși la Dânsul copiii ca să-și pue mâinile peste dânsii și să se roage pentru ei. Dar ucenicii l-au certat. ¹⁴ Iisus însă li-a zis: „Lăsați copiii și nu-i opriți să vie la mine, căci a ușoră ca aceștia este împărăția cerurilor“. ¹⁵ Si punându-și mâinile peste ei, S'a dus de acolo.

¹⁶ Si iată s'a apropiat cineva și l-a zis: „Învățatorule bune, ce bine să fac, ca să am viață vesnică?“ ¹⁷ Iar El l-a zis: „Ce Mă numești bun? niminea nu e bun decât numai singur Dumnezeu. De voești însă să intri în viață vesnică păzește poruncile.“ ¹⁸ Zis-ai acela: „Care?“ Si Iisus a zis: „Să nu ucizi; să nu faci desfrânare; să nu furi; să nu fli martor mincinos; ¹⁹ ci înstește pe tatăl tău și pe mama ta, și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.“ ²⁰ Zis-a Tânărul către El: „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele; ce'mi mai lipsește?“ ²¹ Si Iisus l-a zis: De voești să fii desăvârșit, dute de' ti vinde averile tale și le dă săracilor, și vei avea comoară în cer; și vină de-Mi urmează Mie.“ ²² Tânărul însă auzind cuvântul acesta, s'a dus întristat, pentru că avea avuții multe. ²³ Iar Iisus a zis către ucenicii Săi: Adevărul vă grăesc, că cu anevoie va intra bogatul în împărăția cerurilor; ²⁴ ba vă mai spun: mai lesne e să treacă cămila prin urechile acului, decât să între bogatul în împărăția lui Dumnezeu.“ ²⁵ Si auzind aceasta ucenicii Lui, s'au mirat foarte tare și au zis: „Cine dăրă poate să se mantuească?“ ²⁶ Iar Iisus privindu-l,

le-a zis : „La oameni aceasta este cu neputință, iar Ia Dumnezeu toate sunt cu putință.“

²⁷ Atuncea răspunzind Petru, a zis către Dânsul : „lată noi am lăsat toate și 'Ti-am urmat Tie ; ce va fi oare cu noi ?“ ²⁸ Iar Iisus le-a zis : „Adevărul vă grăesc, că la nașterea a doua, când Fiul omului va siedea pe scaunul slavei Sale, atuncea și voi ceice 'Mi-ați urmat Mie, veți siedea pe douăsprezece scaune, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israhil ; ²⁹ și tot cel care a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau soție, sau copii, sau tarine pentru numele Meu, va primi însumit și va moșteni viața veșnică. ³⁰ Însă mulți din cei dintăru vor fi pe urmă și din cei de pe urmă întăru.“

20. ¹ „Căci împărația cerurilor este asemenea unui gospodar, care a eșit disedimedineat și năimească lucrători pentru via sa ; ² și învoindu-se cu lucrătorii cu câte un dinar pe zi, ³ i-a trimis în via sa. ³ Si eșind în ceasul al treilea, a văzut pe alții sezând în targ fără lucru, ⁴ și le-a zis și acelora : mergeți și voi în via mea și vă voi da și vouă ce va fi drept ; și ei s'au dus. ⁵ Si eșind farăși în ceasul al saselea și al noulea, a făcut la fel. ⁶ Iar prin ceasul al unsprezecelea eșind, a găsit pe alții stând fără lucru, și le-a zis și lor : de ce ați stat aicea toată ziua degeaba ? ⁷ Si ei l-au zis : nimenea nu ne-a năimit. Zis-a lor : mergeți și voi în via mea, și ce va fi ca dreptul, veți primi ! ⁸ Iar dacă s'a făcut sără, stăpânul viei a zis cătră iconomul său : chiamă lucrătorii și le plătește, începând cu cei de pe urmă până cei dintăru. ⁹ Si venind cei din ceasul al unsprezecelea, au luat câte un dinar. ¹⁰ Si venind

apoi și cei dintăru, socoteau că vor luă mai mult, dar au luat și ei tot câte un dinar ; ¹¹ iar dacă au luat, au început să cărtărescă impotriva stăpânului casei, zicând : ¹² acești din urmă au lucrat *numai* un ceas și i-au făcut intocmai cu noi, ceice am dus greul zilei și căldura. ¹³ El însă răspunzind, a zis urmău dintrânsii : prietene, nu și fac strămbătări ! Au nu cu un dinar te-ai tocmit cu mine ? ¹⁴ Ia-ți al tău și du-te, căci voesc să dau și acestui de pe urmă, ca și tie ; ¹⁵ nu 'mi-e oare îngăduit să fac cu ale mele ce voesc ? S'au poate ochiul tău e pizmătar, și pentru că eu sună bun ? ¹⁶ Așă vor fi cei de pe urmă întăru și cei dintăru pe urmă, căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.“

¹⁷ Si suindu-se Iisus la Ierusalim, pe cale a luat pe cei doi sprezece ucenici ai Săi deosebi și le-a zis : ¹⁸ „lată, ne suim la Ierusalim și Fiul omului se va da arhiereilor și cărturarilor și-L vor osândi la moarte ; ¹⁹ și-L vor da păgânilor, ca să'L batjocorească, și să'L bată, și să'L răstignească, dar atreiazi va înviă.“

²⁰ Atunci s'a apropiat de El mama fiilor lui Zevedeu cu fiili săi, închinându-se și cerând ceva dela Dânsul. ²¹ Si El i-a zis : „Ce voești ?“ Răspuns-a ea : „Zi ca acești doi fi ai meu să șadă unul de-a dreapta Ta și altul deastânga Ta intru împărația Ta !“ ²² Iar Iisus răspunzind, a zis : „Nu știți ce cereți ! Puteți să beți păharul pe care voi să'l beau Eu, și cu botezul cu care mă botez Eu, să vă botezați ?“ Si ei l-au zis : „Putem !“ ²³ Zis-a lor Iisus : „Păharul meu veți bea și cu botezul cu care Mă voi boteză Eu vă veți boteză, iar a siedea deadreapta Mea, sau deastânga Mea nu'Mi este în-

găduit să dău decât celor ce li s'a rânduit de Tatăl Meu."

²⁴ Si auzind acestea cei zece ucenici, s'a măniat pe cei doi frați. ²⁵ Iar Iisus chemându-l, a zis: „Stiți, că domnitorii popoarelor domnesc peste dânsene și cei mari le stăpânesc; ²⁶ între voi însă să nu fie așa: ci care dintre voi va vrea să fie mai mare, să vă fie slugă; ²⁷ și cel ce va vrea să fie între voi întâiu, slugă să vă fie; ²⁸ precum și Fiul omului n'a venit ca să I se slujască, ci ca să slujască, și să-și deă sufletul Său pentru răscumpărarea multora.”

²⁹ Si plecând ei din Erihon, a urmat după El popor mult. ³⁰ Si iată doi orbi, care sedea lângă cale, auzind că trece Iisus, au strigat, zicând: „Miluște-ne, Doamne, Fiul lui David!” ³¹ Poporul însă fi certă că să tacă; iar ei strigau și mal tare, zicând: „Miluște-ne, Doamne, Fiul lui David!” ³² Si opriindu-se Iisus, i-a chemat și a zis: „Ce voiți să vă fac?” ³³ Iar ei l-au zis: „Doamne, să ni se deschidă ochii!” ³⁴ Si milostivindu-se Iisus, S'a atins de ochii lor, și îndată au văzut cu ochii lor, și au urmat după Dânsul.

CAP. 21.

¹ Iară dacă s'a apropiat de Ierusalim și au sosit în Vitfaghi, lângă Muntele Maslinilor, a trimis Iisus doi ucenici, și zicându-le: „Mergeți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată, și cu ea un mânz; deslegându-o, aduceți-o la Mine. ² Si de vă va zice cineva cevă, spuneți-l, că acestea trebuie scos Domnului, și le vă trimite numai decât.”

“Iară acestea toate s'a făcut, ca să se plinească ceeace s'a spus prin proorocul, care zice: ⁵ „Spuneți filiei Sionului: iată, Impăratul tău vine la tine bland, călare pe asină, pe mânz, pe fiul celei de sub jug.”

⁶ Deci, s'a dus ucenicii și au făcut cum le pronuncise Iisus: ⁷ au adus asina și mânzul și și-au pus pe ele hainele lor și Iisus a șezut pe dânsene. ⁸ Si foarte mulți din popor așterneau pe cale hainele lor, iar alții tăeau ramuri din copaci și le așterneau pe cale. ⁹ Iar gloatele, care mergeau înainte și care veneau în urmă, strigau și ziceau: „Osană Fiului lui David! Binecuvântat fie Cel ce vine în numele Domnului! Osană intru cel de sus!”

¹⁰ Si când a intrat El în Ierusalim, s'a mișcat toată cetatea, zicând: „Cine este Acesta?” ¹¹ Iar gloatele răspundeau: „Acesta este Iisus, Proorocul cel din Nazaretul Galileei.”

¹² Si intrând Iisus în biserică lui Dumnezeu, a izgonit pe toți cei care vindeau și cumpărău în biserică, a răsturnat mesele zarafilor și scaunele celor care vindeau porumbel, ¹³ și le-a zis: „Scris este: casa Mea casă de rugăciune se va numi, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari.”

¹⁴ Si au venit la Dânsul în biserică orbi și șchiopi, și i-a vindecat.

¹⁵ Văzând însă arhiereii și cărturarii minunile ce facea El, și copiii strigând în biserică și zicând: „Osană Fiului lui David!” s'a minieat, ¹⁶ și l-au zis: „Auzi ce zic aceștia?” Iară Iisus le-a răspuns: „Da! Dar oare niciodată n'ăști citit, că din gura pruncilor și a copiilor de țită ai scos laudă?” ¹⁷ Si

lăsându-i, a eșit afară din cetate, în Vitania, și a mas acolo.

¹⁹ Iară adouazi, când se întorcea în cetate, a flământit; ²⁰ și văzând un smochin lângă drum, s'a apropiat de el, și negăsind întrânsul nimica, decât numai frunze, a zis către dânsul: „Deacum în veac să nu se mai facă rod în tine!“ ²¹ Și îndată s'a uscat smochinul. ²⁰ Și văzând aceasta ucenicii, s'au mirat și au zis: „Cum de s'a uscat smochinul așa de repede?“ ²¹ Iisus însă a răspuns și li-a zis: „Adevărul vă grăesc: de veți avea credință și de nu vă veți îndoia, veți face nu numai ceace s'a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de-i veți zice: rădica-te și te aruncă în mare, se va face aşa; ²² și toate căte veți cere în rugăciunea voastră cu credință, veți primi.“

²² Iar dacă a venit în biserică, s'au apropiat de El arhieci și bătrâni poporului când învăță, și au zis: „Cu ce putere faci acestea? Si cine Ti-a dat Tine puterea aceasta?“ ²³ Iară Iisus răspunzind, le-a zis: „Am să vă întreb și Eu un lucru, și de mi-i veți spune, vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea: ²⁴ Botezul lui Ioan de unde a fost: din cer sau dela oameni?“ El însă cugetau în sine: „de vom zice: din cer, ne va zice: pentruce dară n'ați crezut în el?“ ²⁵ Iară de vom zice: dela oameni, ne temem de popor, că toți au pe Ioan ca pe un prooroc.“. ²⁶ Și răspunzind lui Iisus, au zis: „Nu ști.“ Atunci și El le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestei.“

²⁷ „Dar ce vi se pare vouă? Un om avea doi feciori; și mergând la cel dintâi a zis: fiule, mergi de lucrează azi în via mea! ²⁸ Iară el răspunzind,

a zis: nu voesc; dar mai pe urmă cîndu-se, s'a dus. ²⁹ Și ducându-se tatăl acela la al doilea fecior, i-a zis același lucru; și acela răspunzind, a zis: eu mă duc, domnule, și nu s'a dus. ³⁰ Care din doi a făcut voea tatălui său?“ Răspuns'au: „Cel dintâi.“ Zis-a lor Iisus: „Adevărul vă grăesc, că vameșii și păcătoasele intră înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu; ³¹ căci a venit la voi Ioan pe calea sfînteniei; și n'ați crezut întrânsul, iar vameșii și păcătoasele au crezut întrânsul; voi însă nici dupăce ați văzut aceasta nu v'ati cătăca să credeți în el.

³² „Ascultați altă pîldă: a fost odată un gospodar, care a sădit vie, și a îngrădit-o cu gard, și a săpat întrânsa tească, și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. ³³ Iară când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis omul acea pe slugile sale la lucrători să iâ roadeje ei. ³⁴ Lucrătorii însă, prințind pe slugile lui, pe unul l'au bătut, pe altul l'au omorât, iar pe altul l'au ucis cu pietre. ³⁵ Și iarăș a trimis el pe alte slugi, mai multe decât cele dintâi, și le-au făcut asemenea. ³⁶ Iar mai pe urmă a trimis la dânsii pe fiul său, zicând: se vor rușina de fiul meu. ³⁷ Însă lucrătorii văzând pe fiul, au zis unii către alții: acesta-i moștenitorul, hai să-l omorâm și să stăpânim moștenirea lui, ³⁸ Și apucându-l, l'au scos afară din via și l'au omorât. ³⁹ Deci, când va vezi stăpânul viel, ce va face lucrătorilor acestora?“ ⁴⁰ Și l'au răspuns: „Pe cei răi, rău îi va pierde, iară via o va da altor lucrători, cari-i vor dâ roadele ei la vreme.“

⁴¹ Zisul-le-a Iisus tarâsi: „Au doară niciodată n'ați citit în Scriptură: piatra, pe care au nesoco-

tit-o ziditorii, a ajuns să fie pusă în capul unghiu-lui; dela Domnul s'a făcut aceasta și *lucrul acesta* este minunat în ochii noștri. ⁴³ De aceea vă spun, că se va luă dela voi împărăția lui Dumnezeu și se va dă neamului, care va aduce roadele ei; “și cel ce va cădea pe piatra aceasta, se va sfârâma și peste care va cădea ea, pe acela îl vă zdrobi.”

⁴⁴ Si auzind pildele Lui, arhiereli și farisei au înțeles, că de dânsii grăește, ⁴⁵ și căutau să-L prindă, dar se temeau de popor, pentru că îl socotea ca prooroc.

CAP. 22.

¹ Si urmând Iisus iarăși să li grăiască în pilde, a zis:

² „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său; ³ și a trimis slugile sale să poftescă pe cei chemați la nuntă, dară aceștia n'au voit să vină. ⁴ Trimis-a iarăși împăratul alte slugi, zicând: „Spuneți celor chemați: iată am gătit prânzul meu; viței mei și cele îngrășate ale mele s'au jungiat și toate-s gata; veniți la nuntă!“ ⁵ Ei însă nebăgând în samă *această poftire*, s'au dus: unul la țarina sa, unul la neguțitoria sa; ⁶ iar celalăți prințând pe slugile lui, le-au bătut și le-au ucis. ⁷ Si auzind de *aceasta* împăratul, s'a mâniat, și trimișind oştirile sale, a pierdut pe ucigașii aceia și cetatea lor au ars-o. ⁸ Apoi a zis slugilor sale: „Iată ospățul de nuntă este gata, iar cei chemați n'au fost vrednici de el. ⁹ Duceți-vă dară pela răspintile drumurilor, și pe căji veți găsi, chemați-i la nuntă“. ¹⁰ Si esind slug-

gile acelea pela răspântii, au adunat pe toți căji au găsit, răi și buni; și s'a umplut ospățul nuntii de oaspeți. ¹¹ Si întrând împăratul să vadă pe ceice ședea la masă, a văzut acolo un om, care nu era îmbrăcat cu haină de nuntă, ¹² și l-a zis: Prietene, cum al intrat aicea, neavând haină de nuntă? El însă tăcea. ¹³ Atuncea a zis împăratul celorce slujeau: Legându-l mânilo și picioarele, luăți-l și-l aruncați în întunericul cel de afară: acolo va fi plâns și scrâșire de dinți. ¹⁴ Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.“

¹⁵ Atuncea farisei s'au dus și s'au sfătuit, cum 'L-ar prinde în vorbă. ¹⁶ Si au trimis la El pe unicii lor împreună cu iordanii, cari l-au zis: „Invățătorule, știm că ești drept și cu adevărat înveță calea lui Dumnezeu, și nu-ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor. ¹⁷ Deci spune nouă, ce ți se pare: se cade a plăti bir chesarului, sau nu?“ ¹⁸ Iisus însă cunoscând vicleșugul lor, a zis: „Ce Mă ispitiți, fățurnicilor? Arătați-Mi banul cu care se face plata birului!“ ¹⁹ Si el l-a adus un dinar. ²⁰ El însă le-a zis: „Al cui este chipu și scrisoarea de pe el?“ ²¹ Răspunsu-l-au: „Ale chesarului“. A-tunci Iisus le-a zis: „Dați dară pe celece sunt ale chesarului chesarului, și pe celce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu“. ²² Si auzind el *aceasta*, s'au mirat, și lăsându-'L s'au dus. ²³ Tot în ziua aceea au venit la Dânsul saduciei, care zic că nu este inviere, și 'L-au întrebăt, zicând: ²⁴ „Invățătorule, Molsă a zis: de va muri cineva neavând copii, să iâ fratele său pe femeea lui și să ridice urmași fratelui său. ²⁵ Au fost însă la noi șapte frați; și însurându-se cel dintău, a murit și, neavând copii,

a lăsat pe femeea sa fratelui său;²⁶ asemenea s'a întâmplat și cu al doilea și cu al treilea până la al șaptelea;²⁷ iară mai pe urmă de toți a murit și femeea.²⁸ Deci la invieră căruia din cei șapte va fi ea femeea, căci toți au avut-o".

²⁹ „Și răspunzind Iisus, îl-a zis: „Vă rătăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.³⁰ Căci la inviere nici bărbății nu se însoară, nici femeile nu se mărătă, ci vor fi ca ingeril lui Dumnezeu din ceruri.³¹ Dară despre invierea morților n'ati citit oare ceeace vi s'a zis dela Dumnezeu: ³² Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob? Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morților, ci al viilor.“

³³ „Și auzind gloatele, se mirau de învățătura Lui.³⁴ Fariseii însă, auzind că a astupat gura saducheilor, s-au adunat împreună,³⁵ și unul din ei, care era om de legi, îspitindu-L, l-a întrebat și a zis:³⁶ „Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege?³⁷ Iară Iisus îl-a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău: aceasta este întâia și cea mai mare poruncă; ³⁸ iar adoua, asemenea acesteia, este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine insuți.³⁹ Pe aceste două porunci se întemeează toată legea și prooroci.“

⁴⁰ „Și fiind adunați fariseii, Iisus îl-a întrebat, zicând: ⁴¹ „Ce socotiți voi de Hristos: al cui fiu este El?“ „Si ei îl-au răspuns: „Al lui David“. ⁴² Zis-a Iisus către ei: „Cum dară David, cu Duhul, îl numește Domn, zicând: ⁴³ zis-a Domnul Domnului meu: řezi deadrepta Mea, până voi pune pe vrăjmașii tăi asternut picioarelor Tale?“ ⁴⁴ Deci, dacă David

îl numește pe El Domn, atunci cum este Fiuul lui?“

⁴⁵ „Și nimenea nu îl-a putut răspunde nici un cuvânt. Și din ziua aceea nimenea n'a mai îndrăznit, să-l întrebe.“

CAP. 23.

¹ Atunci Iisus a grăbit gloatelor și uceniciilor săi, și a zis: ² „Pe scaunul lui Moisă s'au aşezat cărturari și farisei;³ deci, toate căte vă vor zice să păziți, păziți și faceți, iară după faptele lor nu faceți, căci ei zic, dară nu fac.⁴ Leagă sarcini grele și cu anevoc de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, iară ei nici cu degetul nu vor să le miște;⁵ toate faptele lor le fac, că să fie văzute de oameni; își fac filacterii late, și-și pun la haine ceprazuri lungi;⁶ iubesc locurile cele dintănu la ospețe și scaunile cele maidesus în sinagogi,⁷ și să li se închidă toți oamenii pe ulițe și să le zică: Învățătorule, Învățătorule!⁸ Voi însă să nu vă numiți Învățători, căci Învățătorul vostru este unul singur — Hristos, iară voi toți sunteți frați;⁹ și tată al vostru să nu numiți pe nimenea pe pământ, căci aveți numai un singur Tată, care este în ceruri;¹⁰ nici povățuitorii să nu vă numiți, căci povățuitorul vostru este unul singur — Hristos.¹¹ Cel mai mare dintre voi să vă fie slugă,¹² căci celce se va înălță pe sine, acela se va smeri, iar cel ce se va smeri pe sine, acela se va înălța.

¹³ „Dar vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că închideți oamenilor împăratelia cerurilor, căci voi nu intrați și nici pe celce vor să între nu-i lăsați!¹⁴ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că mân-

cați casele văduvelor și cu fățarnicie vă rugați indelung ; de aceea mai mare osândă veți luă ! ¹⁵ Vai vouă, căturari și farisei fățarnici, că cutrierați marea și uscatul ca să faceți un prozelit și dacă îl dobândiți, îl faceți fiu al gheenei îndoit ca voi.

¹⁶ „Vai vouă, povățitorii orbi, care ziceți, că de se vă jură cinevă pe biserică, nu e nimica ; iară de se va jură cinevă pe aurul bisericii, e vinovat. ¹⁷ Nebuni și orbi, ce e mai mare : aurul, sau biserică care sfîntește aurul ? ¹⁸ Și iarăș : de se va jură cinevă pe altar, nu e nimica ; iară de se va jură cinevă pe darul de pe el, e vinovat. ¹⁹ Nebuni și orbi, ce este mai mare : darul, sau altarul care sfîntește darul ? ²⁰ Deci, celce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt pe el ; ²¹ și celce se jură pe biserică, se jură pe ea și pe Cel ce locuiește întrânsa ; ²² și celce se jură pe cer, se jură pe scaunul lui Dumnezeu și pe Cel ce șade pe dânsul.

²³ „Vai vouă, căturari și farisei fățarnici, că dați zeciuială din mintă, din mărar și din chimen, și neșocuți cele mai de samă ale legii : dreptatea, mila și credința : acestea trebuie să le faceți și pe aceleia să nu le lăsați ! ²⁴ Povățitorii orbi, cari strecurăți țințarul și înghițiți cămila !

²⁵ „Vai vouă, căturari și farisei fățarnici, că curățați partea cea dedinăfară a paharului și a blidului, iar pedinăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate ! ²⁶ Fariseie oarbe, curăță mai întâi partea cea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și eea dinăfară !

²⁷ „Vai vouă, căturari și farisei fățarnici, că vă asămațați mormintelor văruite, care pe dinăfară se

par frumoase, iară înăuntru sunt pline de băse de morți și de toată necurăție ! ²⁸ Așa și voi pedinăfară vă păreți oamenilor că sunteți drepti, iar înăuntru sunteți plini de fățarnicie și de neleguire !

²⁹ „Vai vouă, căturari și farisei fățarnici, că zidiți mormintele proroocilor și împodobiți gropile dreptilor, ³⁰ și ziceți : de am fi fost în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtăși cu dânsii la vărsarea sângei proroocilor. ³¹ Drept acesta, însă-vă mărturisiti de voi, că sunteți filii celor ce au ucis pe proroaci, ³² și împliniți și voi măsura părinților voștri. ³³ Șerpi, pui de vîpere, cum veți scăpa de osândă gheenei ?

³⁴ „De aceia, iată Eu trimit la voi proroaci și înțelepți și căturari, și pe until din ei și veți ucide și-l veți răstigni, și pe alții din ei și veți bate în sinagogile voastre și-l veți alunga din cetate în cetate ; ³⁵ ca să vină asupra voastră tot săngele drept, care s'a vărsat pe pământ, de la săngele lui Avel celul drept până la săngele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între biserică și altar. ³⁶ Adăvărul vă grăesc : toate acestea vor veni peste neamul acesta.

³⁷ „Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe proroaci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine ; de câte ori am vrut să adun pe fiili tăi, cum își adună găina puil sub aripli, și nu ați vrut ! ³⁸ Iată vi se lasă casa voastră pustie, căci vă spun : deacum nu mă veți mai vedea până nu veți striga : binecuvântat fie celce vine întru numele Domnului !“

CAP. 24 și 25.

¹ Și eșind Iisus, a plecat dela biserică. Și s'au

apropiat ucenicii Lui să-l arate zidurile bisericii.
⁹ Iar Iisus le-a zis: „Vedeți toate acestea? Adevarul vă grăesc: nu va rămâne aicea piatră pe piatră care să nu se răsipească!

⁹ Apoi când seudea El pe muntele Eleonului, s'a apropiat de Dânsul ucenicii Lui deosebi și au zis: „Spune nouă, când au să fie acestea și care e semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului?” ⁹ Și răspunzind Iisus, le-a zis: Păziți-vă să nu vă înșele cineva; ⁹ căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice: eu sunt Hristosul, și pe mulți vor înșela, ⁹ Deasemenea veți auzi de războae și vesti de războae. Căutați să nu vă însăjuiți, căci trebuie să fie toate acestea; dar nu va fi acela sfârșitul.

⁹ „Căci se va sculă popor peste popor și împărătie peste împărătie și vor fi: foamete și ciunge și cutremure pe alocurea. ⁹ Dar toate acestea sunt numai începutul durerilor. ⁹ Atunci vă vor da la chinuri, și vă vor ucide, și veți fi uriași de toate popoarele pentru numele Meu. ⁹ Și atuncea se vor sminti mulți; și unul pe altul se vor ucide și se vor uria unul pe altul. ⁹ Și mulți prooroci minciuni se vor sculă și vor amâgi pe mulți. ⁹ Și din pricina înmulțirii fărădelegilor, în mulți se va răci dragostea. ⁹ Dar cel ce va răbdă până în sfârșit, acela se va mândri. ⁹ Și se va propovedui această Evanghelie a împărăției în toată lumea, spre mărturie la toate popoarele, și atuncea va veni sfârșitul.

⁹ „Deci, când veți vedea urâciunea pustiirii, de care s'a grăbit prin proorocul Daniil, șezând în locul cel sfânt, — cel ce citește să înțeleagă, — ⁹ atunci

cel din Iudeia să fugă la munți; ⁹ și cei de pe acoperiș să nu se pogore să iâ cevâ din casa sa; ⁹ și cel din țarină să nu se întoarcă să-si iâ hanile sale. ⁹ Vai însă de cele îngreunate și de celele vor alăptă în zilele acelea! ⁹ Rugați-vă dară ca să nu se întâmple fuga voastră iarna sau sămbăta, ⁹ căci atuncea va fi strâmtorare mare, cum n'a mai fost dela începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi. ⁹ Și de nu s'ar scurtă zilele acelea, nici un om nu s'ar mândri. Dară pentru cei aleși, zilele acelea se vor scurtă.

⁹ „Atuncea de vă va zice cineva: iată Hristosul este alcea, sau acolo, — să nu credeți! ⁹ Căci se vor sculă Hristoși minciuni și vor arăta semne mari și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și pe cei aleși.

⁹ Iată, v'am spus de mai înainte. ⁹ Deci, de vă vor zice: iată Hristosul este în pustie, — să nu ieșiți; sau: iată, este în cămări tainice, să nu credeți! ⁹ Căci după cum fulgerul, lese dela răsărit și se arată pâna la apus, aşa va fi și venirea Fiului omului: ⁹ căci unde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.

⁹ „Însă îndată, după strâmtorarea din zilele acele soarele se va întuneca, și luna nu-și va mai da lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti. ⁹ Atunci se va arăta semnul Fiului omului pe cer, și atunci vor plângе toate semințile pământului și vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu slavă mare. ⁹ Și va trimite ingerii săi cu trâmbiță puternic răsunătoare, și vor aduna pe cei aleși ai Lui din cele

patru vînturi, dela o margină a cerurilor până la
ceea cea altă margine a lor.

²² „Luăți pildă dela smochin: când ramurile lui se moaie și încep să dea frunze, atunci știți că vara este aproape. ²³ Tot așa și când veți vedea toate semnele acestea, să știți că *Fiul omului* este aproape, la ușă. ²⁴ Adevărul vă grăesc: nu va trece neamul acesta, până vor fi toate acestea. ²⁵ Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele Mele nu vor trece *fără să se împlinească*.

²⁶ „Însă de ziua și de ceasul acela nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, ci numai Tatăl Meu singur. ²⁷ Cum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului: ²⁸ căci precum în zilele cele dinainte de potop oamenii au mâncaț, au băut, s-au insurât și s-au măritat până în ziua în care a intrat Noe în corabie, ²⁹ și nu au știut nimic până a venit potopul și i-a pierdut pe toți, — așa va fi și la venirea Fiului omului. ³⁰ Atunci de vor fi doi în camp, unul se va lăsa și altul se va lăsa; ³¹ de vor fi două la moară ca să macine, una se va lăsa și alta se va lăsa.

⁴² „Priveghiați deci, că nu știți în care ceas va veni Domnul vostru. ⁴³ Să știți însă aceea, că de ar cunoaște stăpânul casei în care ceas are să fie furul, ar priveghhea și n-ar lăsa să-i spargă casa. ⁴⁴ De aceea și voi fiți gata, căci în ceasul în care nu gădjiți, va veni Fiul omului. ⁴⁵ Cine este oare robul credincios, pe care l-a pus stăpânul său peste slugile sale, ca să le dea hrana la vreme? ⁴⁶ Ferică de robul acela, dacă întorcându-se stăpânul, îl va găsi făcând așa. ⁴⁷ Adevărul vă grăesc, peste totă averea sa îl va pune. ⁴⁸ Dacă însă robul acela fiind

rău, va zice în inimă sa: stăpânul meu nu se va întoarce curând; ⁴⁹ și va începe a bate pe tovarăși, și a mânca și a bea cu bețivii; ⁵⁰ veni-va stăpânul robului aceluia în ziua, în care el nu se așteaptă și în ceasul, în care nu se găndește, ⁵¹ îl va tăia din dregătorie și-l va face părță cu fățarnicii; acolo va fi plâns și scrâsnire de dinți.

⁵² „Atunci împărația cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care luându-și candelete lor, au ieșit într-o întâmpinare mirelui. ⁵³ Dintre acestea cinci erau înțelepte, iară cinci nebune. ⁵⁴ Cele nebune luându-și candelete lor, n-au luat cu sine undelemn; ⁵⁵ iară cele înțelepte împreună cu candeletele lor au luat și undelemn în vasele lor. ⁵⁶ Și întârziind mirele, le-a prins pe toate somnul și au adormit, ⁵⁷ iar pe la miezul nopții s'a făcut strigare: iată mirele vine, ieșiti într-o întâmpinare lui! ⁵⁸ Atunci s-au sculat toate fecioarele aceleia și s-au tocmit candeletele lor. ⁵⁹ Cele nebune însă au zis către cele înțelepte: dați-ne din undelemnul vostru, că se stăng candeletele noastre. ⁶⁰ Iară cele înțelepte au răspuns, zicând: nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă: mergeți mai bine la ceice vănd și vă cumpărați. ⁶¹ Și ducându-se ele să-și cumpere, a venit mirele, și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. ⁶² Mai pe urmă au venit și celelalte fecioare și au zis: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă. ⁶³ Iară el răspunzind, le-a zis: adevărul vă grăesc: nu vă cunosc pe voi!

⁶⁴ „Priveghieți dară, că nu știți nici ziua, nici ceasul, în care are să vie Fiul omului! ⁶⁵ Căci *El este* ca omul, care voind să plece într-o țară depărtată, a chemat slugile sale și le-a încredințat avereia sa;

¹⁵ și a dat unuia cinci talanți, altuia doi și altuia unul, după puterea fiecăruiu; apoi a plecat îndată,

¹⁶ „Sî celce primise cinci talanți, s'a dus și a negușitorit cu dânsii și a făcut alți cinci talanți; ¹⁷ tot așa și cel cu doi, a căstigat și el alți doi; ¹⁸ iară celce primise un talant, s'a dus și săpând în pământ, a ascuns argintul stăpânului său. ¹⁹ Iar după multă vreme a venit stăpânul slugilor acelora, și le-a cerut socoteală. ²⁰ Deci, venind celce luase cinci talanți, a mal adus alți cinci talanți și a zis: stăpâne cinci talanți mi-ai dat; iată am căstigat cu dânsii alți cinci talanți. ²¹ Iară stăpânul lui i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²² Venită asemenea și celce luase doi talanți și a zis: stăpâne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am căstigat cu ei; ²³ și stăpânul său i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²⁴ A venit apoi și celce luase un talant și a zis: stăpâne, te-am știut om aspru; seceri unde n'ai semănat, și aduni unde n'ai risipit; ²⁵ și temându-mă, m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău! ²⁶ Iar stăpânul său răspunzind, i-a zis: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am sămănat și adun unde n'au risipit; ²⁷ de aceea și se cădeă să dai argintul meu negușitorilor și eu venind, aş fi luat al meu cu dobândă. ²⁸ Deci, luăți talantul dela el și lădați celuice are zece talanți; ²⁹ căci tot celuice are i se vă dă și i va prisosi, iar dela celce nu are, se va luă și ceiace are; ³⁰ iară pe sluga netrebuie aruncați-o în întunericul cel din afară; acolo

va fi plâns și scrâsnire de dinți.“ Sî zicând aceasta, a strigat: „Celce are urechi de auzit, să audă!“

³¹ „Când însă vă veni Fiul Omului în slava sa, și având cu Dânsul toți sfinții ingeri, atuncea va se-dea pe scaunul slavei Sale, ³² și se vor aduna înaintea Lui toate popoarele; și va despărți pe unii de alții, cum desparte păstorul oile de iezi; ³³ și va pune oile deadreapta Sa, iară iezi deastânga. ³⁴ Atuncea va zice Impăratul către cel din dreapta Lui: veniți, bindevântați Tatălui Meu, și moșteniți împărăția gătită vouă la facerea lumii; ³⁵ căci am flămânzit și 'Mi-ați dat să mănânc; am însetat și M'ați adăpat; străin am fost și M'ați primit; ³⁶ gol, și M'ați îmbrăcat; bolnav am fost și M'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. ³⁷ Atuncea dreptul răspunzind, vor zice către El: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit, sau însetat și Te-am adăpat? ³⁸ Când Te-am văzut strein și Te-am primit, sau gol și te-am îmbrăcat? ³⁹ Sî când Te-am văzut bolnav, sau în temniță și am venit la Tine? ⁴⁰ Iară împăratul răspunzind, le va zice: întrucât ați făcut *acestea* unuia din acești frați mai mici ai Mei, Mie 'Mi le-ați făcut. ⁴¹ Atunci va zice și celor deastânga Lui: duceți-vă dela Mine, blestemășilor, în focul cel veșnic, care este gătit dlavoului și ingerilor lui: ⁴² căci am flămânzit și nu 'Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu M'ați adăpat; ⁴³ am fost străin și nu M'ați primit; gol am fost și nu M'ați îmbrăcat; bolnav și în temniță am fost și nu M'ați cercetat. ⁴⁴ Atunci vor răspunde și ei și vor zice către Dânsul: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ti-am slujit? ⁴⁵ Atunci ea

răspunzind *Impăratul*, le va zice: adevărul vă grăesc, intrucât n'ați făcut *acestea* unuia din acești mal mici, Mie nu Mi le-ați făcut. ⁴⁶ Si se vor duce aceștia în muncă veșnică, iar dreptii în viață veșnică."

CAP. 26.

¹ După ce a sfârșit Iisus toate cuvântările acestea, a zis către ucenicii săi: ² „Știi că după două zile au să fie Paștele, și Fiul omului se va da să se răstignească”

³ Atunci s-au adunat arhiereii și cărturarii și bătrânilor poporului în curtea arhiereului, care se numea Caiafa, ⁴ și s-au sfătuin să prindă pe Iisus cu vicleșug și să-L omoare. ⁵ Dar ziceau: „Nu în sărbători, ca să nu se facă turburare în popor”.

⁶ Si pecând se află Iisus în Vitania, în casa lui Simon Leprosul, ⁷ s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alavastru cu mir scump, și l-a turnat pe capul Lui, când sedea El la masă.

⁸ Si văzând aceasta ucenicii Lui, li-a părut rău și au zis: „Pentru ce s'a făcut această pagubă? ⁹ Căci acest mir se putea vinde pe un preț mare și da săracilor. ¹⁰ Iisus însă înțelegând *aceasta*, le-a zis: „Pentru ce aduceți supărare femeiei? Căci un lucru bun a făcut ea pentru Mine. ¹¹ Căci pe săraci pururea și aveți cu voi, iar pe Mine nu Mă aveți pururea.” ¹² Si aceasta turnând acest mir pe trupul Meu, M'a pregătit pentru îngropare. ¹³ Si drept vă spun: orunde se va propovedui Evanghelia aceasta în lumea toată, se va spune și ce a făcut ea, spre pomenirea ei”.

III.

¹⁴ Atunci unul din cei doisprezece, care se numea Iuda Iscarioteanul, s'a dus la arhierei, ¹⁵ și a zis: „Ce-mi veți da și eu vi-L voi dă vouă?” Iară ei i-au dat treizeci de arginti.

¹⁶ Si de atunci căută *Iuda* prilej potrivit ca să-L dea.

¹⁷ Iar în ziua întâia a azimilor, au venit ucenicii la Iisus și au zis către Dânsul: „Unde voești să-Ti gătim paștile?” ¹⁸ Si El le-a zis: „Duceți-vă la cutare în cetate și-i spuneți: Invățătorul zice: vremea Mea s'a apropiat; și la tine voi să fac paștile cu ucenicii Mei”. ¹⁹ Si au făcut ucenicii cum le voruncise Iisus, și au pregătit paștile.

²⁰ Iară dacă s'a făcut sară, *Iisus* s'a așezat la masă cu cei doisprezece ucenici. ²¹ Si pecând mâncau ei, a zis: „Adevărul vă spun, că unul din voi Mă va vinde”. ²² Iară ei s-au întristat foarte tare și fiecare din ei a inceput să zice către Dânsul: „Doamne, nu cumva eu sunt *acela*” ²³ Iară El răspunzind, a zis: „Cel ce și-a tins mâna în blid odătă cu Mine, acela Mă va vinde. ²⁴ Fiul Omului însă merge cum este scris pentru El; dar vă voi de omul *acela*, prin care se vine Fiul Omului; mai bine și-ar fi fost omului acelui de nu s'ar fi născut l” ²⁵ Atunci și Iuda vânzătorul a zis: „Invățătorule, nu cumva sunt eu?” Iară *Iisus* l-a răspuns: „Tu ai zis!”.

²⁶ Si pecând mâncau ei, Iisus luând pâne și binecuvântând, a frânt și a dat uceniciilor Săi, zicând: „Luăți mâncați, acesta este trupul Meu”. ²⁷ Apoi luând paharul și binecuvântând, le-a dat, zicând: ²⁸ „Beți din acesta toți, căci acesta este sângele Meu al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor!“ ²⁹ Dar vă spun, că

de acum nu voi mai bea din acest rod al viții, până în ziua aceea, când îl voi bea cu voi nou, în Impărăția Tatălui Meu".

³⁰ Apoi cîntând mulțămita, s'a dus la muntele Maslinilor. ³¹ Atunci Iisus le-a zis: „În noaptea aceasta toți vă veți sminti de Mine, căci scris este: bat-te-vă păstorul, și se vor risipi oile turmei; ³² dară dupăce mă voi sculă, voi merge mai înainte de voi în Galileea.”

³³ Răspunzind însă Petru, a zis către El: „Chiar toți de s'ar sminti de Tine, eu însă niciodată nu mă voi sminti.” ³⁴ Iisus însă i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că în această noapte, înainte de a cântă cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine.” ³⁵ Iar Petru i-a răspuns: „De ar trebui să și mor cu Tine, însă de Tine nu mă voi lepăda”. Asemenea au zis și toți ceilalți ucenici.

³⁶ Atuncea Iisus a venit cu dânsii la un loc numit Ghetsimania, și a zis ucenicilor Săi: „Sedeți alcea, până voi merge să mă rog acolo”. ³⁷ Si luând pe Petru și pe amândoi filii lui Zevedeu, a început a Se întristă și a Se măhnii. ³⁸ Atuncea le-a zis Iisus: „Intristat este sufletul meu până moarte; rămâneți aicea și privigați împreună cu Mine”. ³⁹ Si de părându-se puțin și căzând cu fața la pământ, s'a rugat și a zis: „Părintele Meu, de este cu putință, treacă dela Mine păharul acesta; dar fie nu cum voesc Eu, ci cum voești Tu”. ⁴⁰ Si venind la ucenici, i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Așă, nici un ceas n'ăști putut să priveghieați cu Mine! ⁴¹ Priveghieați și vă rugați, ca să nu intrați în ispita; căci duhul este vechior, iar trupul nepuținios.”

⁴² Si ducându-Se a doua oară, s'a rugat, zi-

când: „Părintele Meu, de nu poate trece dela Mine păharul acesta, ca să nu-l beau, facă-se voea Ta!” ⁴³ Si venind la ucenici, i-a găsit iarăși dormind, că li erau ochii îngreuești de somn.

⁴⁴ Si lăsându-i, S'a dus iară și S'a rugat a treia oară, zicând aceleași cuvinte. ⁴⁵ Atunci a venit la ucenicii Săi și le-a zis: „Voi tot dormiți încă și vă odihniți! Iată s'a apropiat ceasul și Fiul Omului se va da în mâinile păcătoșilor. ⁴⁶ Sculați-vă să mergem! Iată s'a apropiat celce M'a vândut”.

⁴⁷ Si pecând grăeă El încă, iată a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el au venit dela arhiereii și dela bătrâni poporului oameni mulți, înarmați cu săbii și cu sulite. ⁴⁸ Iar cel ce-L vănduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-L voi sărută, Acela este: prindeți-L”. ⁴⁹ Si îndată apropiindu-se de Iisus, a zis: „Bucură-te, Invățătorule! Si 'L-a sărutat. ⁵⁰ Atunci Iisus i-a zis: „Prietene, la ce ai venit?” Atuncea apropiindu-se ceice erau cu Iuda, și-au pus mâinile pe Iisus și 'L-au prinș.

⁵¹ Si iată unul din ceice erau cu Iisus, întinzându-și mâna, și-a scos sabia, și lovind pe slujitorul arhierului, i-a tăeat urechea. ⁵² Atunci Iisus i-a zis: „Intoarce sabia ta la locul ei; căci toți ceice scot sabia, de sabie vor mori.” ⁵³ Sau poate socotă că n'ăș putea să rog acum pe Tatăl Meu, ca să-Mi pue la îndemnări mai mult de douăsprezece leghe-oane de ingeri? ⁵⁴ Dar cum se vor împlini scrierile, care zic că aşă trebuie să fie?”

⁵⁵ In ceasul acela Iisus a zis către gloate: „Ați ieșit, ca la un tâlhar, cu săbii și cu sulite, ca să mă prindeți. In toate zilele am stat cu voi, invățând în biserică, și nu m'ăști luat. ⁵⁶ Dar acestea toate s'au

făcut, ca să se plinească scripturile prorocilor.⁶² Atuncea lăsându-'L toți ucenicii, au fugit,⁶³ iar ceice'L prinseseră pe Iisus 'L-au dus la Caiafa arhiecul, unde erau adunați cărturari și bătrâni.⁶⁴ Iar Petru 'l-a urmat departe până la curtea arhiecului, și intrând înăuntru, a șezut cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul.

⁶⁵ Arhierei insă și bătrâni și tot sinedriul căutau mărturii mincinoase împotriva lui Iisus, ca să-'L omoare,⁶⁶ și nu găseau; deși venise mulți mărtori mincinoși, n'au găsit *nimic temeinic*. Mai pe urmă insă au venit doi martori mincinoși și au zis: ⁶⁷ „Atunci a zis: pot să stric biserică lui Dumnezeu și în trei zile să o zidesc.“

⁶⁸ „Si sculându-se arhiecul, 'l-a zis: „De ce nu răspunzi nimica? Auzi ce mărturisesc aceștia asupra Ta!“ Iisus insă tăcea. ⁶⁹ Atunci arhiecul 'l-a zis: „Te jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu“. ⁷⁰ Si Iisus 'l-a răspuns: „Tu ai zis. Ba vă spun, că de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând deadreapta puterii și venind pe nourii cerului.“

⁷¹ Atunci arhiecul 'și-a rupt vestmîntele sale și a zis: „Hulește! Ce mărturii ne mai trebuie? Iată acum ați auzit hula Lui; ce vi se pare?“ ⁷² Iară ei răspunzind, au zis: „Este vrednic de moarte!“ ⁷³ Atunci 'L-au scufpat în obraz și 'L-au lovit cu pumnii: ⁷⁴ Iar alții 'l-au dat palme, zicând: „Proorocește-ni, Histoase, cine Te-a lovit?“

⁷⁵ Iar Petru ședea afară, în curte. Si s'a apropiat de dânsul o slujnică și a zis: „Si tu erai cu el în Găteianul“. ⁷⁶ Iară el s'a lepădat înaintea lui, zicând: „Nu știu ce grăști.“ ⁷⁷ Când ieșea

insă pe poartă, 'l-a văzut alta, și a zis către cei de acolo: „Si acesta era cu Iisus Nazoreul“ ⁷⁸ Si el iarăși s'a lepădat cu jurământ, că nu știe pe omul acesta. ⁷⁹ Dar peste puțin, s'au apropiat ceice stăteau acolo, și au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește“. ⁸⁰ Atunci a inceput a se blestemă și a se jură, că nu știe pe omul acesta. Si indată a cântat cocoșul. ⁸¹ Si 'și-a adus aminte Petru de cuvântul ce-i spusese Iisus: „Inainte de a cântă cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori.“ Si eșind afară, a plâns amar.

CAP. 27.

¹ Iar dupăce s'a făcut ziua, toți arhieii și bătrâni poporului au făcut sfat asupra lui Iisus, ca să-'L omoare; ² și legându-'L, 'L-au dus și 'L-au dat guvernatorului Pilat Ponteanul.

³ Atuncea Iuda vânzătorul, văzând că Iisus a fost osândit la moarte, s'a căit și a intors cei treizeci de arginți arhieilor și bătrânilor, zicând: ⁴ „Am greșit, vânzând sânge nevinovat.“ El însă au zis: „Te privește! Ce avem noi?“ ⁵ Atuncea Iuda aruncând arginții în biserică, a eșit și s'a dus de s'a spânzurat. ⁶ Iară arhieii luând arginții, au zis: „Nu se cuvine să-'i punem în visteria bisericii, pentru că-i preț de sânge.“ ⁷ Si făcând sfat, au cumpărat cu ei țarina olarului pentru îngroparea străinilor. ⁸ De aceea s'a și numit țarina aceea țarina săngelui până în ziua de astăzi. ⁹ Atunci s'a plinit ceeace s'a spus prin prorocul Ieremia, care zice: „Si au luat treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, Care s'a prețuit de fiili lui Israhil, ¹⁰ și 'l-au

dat pe țarina olarului, cum 'mi-a spus mie Domnul.'

¹¹ Iisus însă sta înaintea guvernatorului; și guvernatorul 'L-a întrebat zicând: „Tu ești regele ludeilor?“ ¹² Și Iisus 'l-a răspuns: „Tu zici!“ ¹³ Iar la cele cu care se învinuia de arhierei și de bătrâni nu răspundea nimică. ¹⁴ Atuncea Pilat 'l-a zis: „Nu auzi căte mărturisesc aceștia împotriva Ta?“ ¹⁵ Dar Iisus nu 'l-a răspuns nici la un cuvânt, cătă se miră guvernatorul foarte tare.

¹⁶ De sărbători însă, guvernatorul avea obiceiul să libereze poporului un vinovat, pe care-l voea acesta. ¹⁷ Și eră atuncea la el un vinovat vestit, care se numea Varavă. ¹⁸ Deci, când s'au adunat ei împreună, le-a zis: „Pe care voiți să vi-l liberez; pe Varavă, sau pe Iisus, care se numește Hristos?“ ¹⁹ Căci știa că din pismă îl dăduseră.

²⁰ Și pecând ședea Pilat pe scaunul de judecată, femeia sa a trimis să i se spună: Să nu faci nimic Dreptului Aceluiu, căci multe am suferit astăzi în vis pentru El!“

²¹ Arhiereli însă și bătrânilii au așațiat poporul să ceară pe Varavă, iar pe Iisus să-l piarză. ²² Atunci guvernatorul 'l-a întrebat: „Pe care din doi voiți să vi-l liberez?“ Și el au zis: „Pe Varavă!“ ²³ Zis-a Pilat către dânsli: „Dară cu Iisus, care se numește Hristos, ce să fac?“ Răspunsu-'l-au toti: „Să se răstignească!“ ²⁴ Zis-a guvernatorul: „Dară ce râu a făcut?“ Ei însă strigau și mai tare, zicând: „Să se răstignească!“ ²⁵ Văzând deci Pilat că nimic nu folosește, ci mai multă gâlceavă se face, a luat apă și și-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: „Nevinovat sunt eu de sângele dreptului acestuia;

voi veți vedea!“ ²⁶ Și răspunzind toată mulțimea, a zis: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!“ ²⁷ Atunci le-a liberat pe Varavă iară pe Iisus bătându-'L, 'L-a dat să se răstignească.

²⁸ Atuncea ostașii guvernatorului ducând pe Iisus în Pretoriu, au adunat la Dânsul toată compania lor, ²⁹ și desbrăcându-'L de hainele Lui, 'L-au imbrăcat cu o mantie roșie; ³⁰ și impletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și 'l-au pus în mâna dreaptă o trestie, și îngrenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El și ziceau: „Bucură-te, regele ludeilor!“ ³¹ Și-'L scuipau, și luindu-l trestia, îl băteau peste cap. ³² Iară dupăce 'L-au batjocorit, au desbrăcat de pe El mantia, și 'L-au imbrăcat cu hainele Lui, și 'L-au dus să-'L răstignească.

³³ Eșind însă afară, au întâlnit pe un Cirinean, anume Simon; pe acesta 'l-au pus să ducă crucea lui Iisus. ³⁴ Și ajungând la locul ce se numește Golgota, adică locul căpăținei, ³⁵ 'l-au dat să bea oțet amestecat cu fier; dar El gustând, nu a vrut să bea. ³⁶ Și dupăce 'L-au răstignit, au împărțit hainele Lui prin tragere la sorți; ³⁷ și șezând, îl păzeau acolo. ³⁸ Iară deasupra capului Lui au pus vina lui scrisă: „Acesta este Iisus Impăratul ludeilor.“

³⁹ Atuncea au răstignit împreună cu El doi tâlhari: unul deadreapta și altul deastânga. ⁴⁰ Iară trecătorii îl huleau, dând din cap și zicând: „⁴¹ Tu, cel ce strici biserică și în trei zile o zidești, de ești Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe c uce!“ ⁴² Asemenea și arhiereii cu cărturarii, cu bătrânilii și cu fariseii îl batjocoreau, zicând: „⁴³ Pe alții a mantuit, iară pe Sine nu poate să se mantuiască. De este Impăratul lui Israel, să se pogoare acum

de pe cruce, și vom crede într'insul. ⁴³ Nădăjdueă în Dumnezeu, Izbăvească-L acum, de-L voește! Căci zicea: Sunt Fiul lui Dumnezeu". ⁴⁴ Deasemenea îl huleau și tâlharii cei răstigniți împreună cu Dânsul.

⁴⁵ Iară dela ceasul al saselea s'a făcut intuneric peste tot pământul până ceasul al noulea. ⁴⁶ Iară în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare, zicând: „Ili, Ili, lamă sabahtanî?” — adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai lăsat?”. ⁴⁷ Unii însă, din ceice stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Pe Ilie strigă acesta”. ⁴⁸ Și indată alergând unul din ei și luând un burete, l-a umplut cu oțet, și punându-l într'o trestie, îl adăpă; ⁴⁹ iară alții ziceau: „Lasă să vedem, de vă veni Ilie să'L mănuescă”.

⁵⁰ Iisus însă strigând iarăș cu glas mare, „Să-a dat duhul. ⁵¹ Și lată catapeteazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos, și pământul s'a cutremurăt, și pietrele s'a despăcat; ⁵² și mormânturile s'a deschis; și multe trupuri ale sfintilor răposați au inviat; ⁵³ și cînd din morminte după invierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s'a arătat multora.

⁵⁴ Iară sutașul și ceice străjueau pe Iisus împreună cu dânsul, văzând cutremurul și cele ce se făcuseră, s'a inspăimântat foarte tare și ziceau: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta”.

⁵⁵ Și erau acolo și multe femei, care priviau de departe și care veniseră după Iisus din Galileea, slujindu-l. ⁵⁶ Și printre ele erau: Maria Magdalina, Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie, și mama fiilor lui Zevedeu.

⁵⁷ Iară dupăce s'a făcut sară, a venit un om bo-

gat din Arimateea, anume Iosif, care deasemenea era ucenic al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta mergând la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul. ⁵⁹ Și luând Iosif trupul, l-a învălit în giurgiu curat, ⁶⁰ și l-a pus în mormântul său cel nou, care era săpat în stâncă, și prăvălind o peatră mare pe ușa mormântului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalina, și o altă Marie, cari sedeau în preajma mormântului.

⁶² Iară în ziua care vine după Vineri, s'a adunat arhieșii și fariseii la Pilat și au zis: ⁶³ „Domnule, ne-am adus aminte, că înșelătorul acela, cănd era încă viu, a zis: „După trei zile mă voi sculă”. ⁶⁴ Poruncește deci să se păzească mormântul până atreiazi, ca nu cumva venind ucenicii lui noaptea, să l'fure și să spună poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea cea din urmă mai rea decât cea dintâi.” ⁶⁵ Pilat însă le-a zis: „Aveți strajă, mergeți și păziți cum știți”. ⁶⁶ Și mergând ei, au întărît mormântul, pecetluind piatra împreună cu straja.

CAP. 28.

¹ Iară după ce a trecut sămbăta, când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii, a venit Maria Magdalina și cealaltă Marie să vadă mormântul. ² Și iată s'a făcut cutremur mare; căci ingerul Domnului pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de pe ușa mormântului și a șezut pe dânsa. ³ Înfățișarea lui era ca fulgerul, și imbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁴ Și de frica lui s'a cutremurat strejaril și s'a făcut ca niște morți.

⁵ Iară ingerul vorbind, a zis femeilor: „Nu vă te-

meji! Căci știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.
⁸ Nu este aicea, căci s'a scusat, cum a zis. Veniți de vedeți locul, unde a zăcut Domnul, și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui, că s'a scusat din morți și va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată am spus vouă.“

⁹ Și eșind ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestească ucenicilor Lui. ¹⁰ Dară pecând mergeau ele să vestească ucenicilor Lui, iată Iisus le-a întâmpinat și a zis: „Bucurați-vă!“ Iară ele apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și l's'au închinat. ¹¹ Atuncea Iisus le-a zis: „Nu vă temeți! Mergeți de spuneți fraților Mei, să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea.“

¹² Iară după ce s'au dus ele, au venit unii din stării în cetate și au spus arhiereilor toate cele ce se petrecuseră. ¹³ Și aceștia adunându-se cu bâtrânilii, și făcând sfat, au dat bani mulți ostașilor, și au zis: ¹⁴ „Să spuneți, că noaptea, când dormeam noi, au venit ucenicii Lui și 'L-au furat. ¹⁵ Și de ce va ajunge vesteasă la guvernator, noi îl vom potoli și vă vom face să fiți fără grijă.“ ¹⁶ Iară ei luând bani, au făcut cum fuseseră invățați. Și s'a lăsat vorba aceasta între Iudei până în ziua de astăzi.

¹⁷ Iară cei unsprezece ucenici s'au dus în Galileea, în muntele unde le poruncise Iisus. ¹⁸ Și văzându'L, îi s'au închinat; unii însă s'au indoit. ¹⁹ Și apropiindu-se Iisus, le-a grăbit și a zis: „Datu-Mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ. ²⁰ Mergeți dară și invățați toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, ²¹ povățuindu-le să păzească toate căte V'am poruncit. Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până sfârșitul veacului. Amin.“

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ MARCU

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ MARCU

CAP. 1.

¹ Inceputul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

² După cum este scris în prooroc:
„lată, Eu trimit ingerul Meu înaintea feței Tale
care va găti calea Ta înaintea Ta” (Mal. I, 1);
„glasul celuice strigă în pustie: gătiți calea Dom-
nului, netede faceți cărările Lui” (Isaia, XL, 3).

⁴ s'a arătat Ioan în pustie, botezând și propove-
duind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor. ⁵ Și
ieșiau la dânsul oameni din toată țara ludeci și
Ierusalimlenii, și se botezau toși de el în râul Ior-
danului, mărturisindu-și păcatele lor.

⁶ Ioan însă era imbrăcat cu haină de păr de cămi-
lă și avea cincătoare de cureă peste mijlocul său;
și mâncă acide și miere sălbatică; ⁷ și propove-
duse și zicea: „Vine după mine Cel mai tare decât
mine, Căruia nu sunt vrednic să mă plec să-l des-

leg cureaua încălțămintelor Lui. ⁸ Eu v' am botezat cu apă, iar Acela vă va boteză cu Duh Sfânt.⁹

¹⁰ În zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei și S'a botezat de Ioan în Iordan. ¹¹ Si eșind indată din apă, a văzut cerurile deschise, și Duhul pogorându-Se peste dânsul, ca un porumb. ¹² Si glas din cer s'a auzit, zicând: „Tu ești fiul Meu Cel iubit, în care e bunăvoița Mea!“

¹³ Si indată L-a scos Duhul în pustie; ¹⁴ și a fost acolo în pustie patruzeci de zile, îspilit flind de satană; și eră cu hiarele sălbaticice, și ingerii și slujeau.

¹⁵ Iară dupăce a fost prins Ioan, Iisus a venit în Galileea, propoveduind Evanghelia Impărăției lui Dumnezeu, ¹⁶ și zicând: „S'a plină vremea și s'a apropiat Impărăția lui Dumnezeu: pocăiți-vă și credeți în Evanghelle!“

¹⁷ Si trecând pe lângă marea Galileei, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mrejile în mare, căci erau pescari, ¹⁸ și le-a zis Iisus: „Veniți după Mine, și vă voi face să fiți pescuitori de oameni.“ ¹⁹ Si lăsându-și indată mrejile, i-au urmat Lui. ²⁰ Si trecând de acolo pușin mai departe, a văzut pe Iacob al lui Zevedeu și pe Ioan, frațele lui, dregându-și și ei mrejile într-o luntre; ²¹ și i-a chemat indată și pe ei; și ei lăsând pe tatăl lor, Zevedeu, în luntre cu lucrările, s'au dus după Dânsul. ²² Si au venit în Capernaum; și intrând indată sămbăta în sinagogă, învăță poporul.

²³ Si se mirau toți de învățătura Lui; căci îl învăță ca unul ce avea putere, iar nu ca cărturarii.

²⁴ Si eră în Sinagoga lor un om, cuprins de duh necurat, care a strigat ²⁵ și a zis: „Lăsa, ce ai că-

noi, Iisuse Nazarinene? Venit-ai oare să ne pierzi? Te știm cine ești: Sfântul lui Dumnezeu!“ ²⁶ Iisus însă l-a certat și a zis: „Taci și ești dintrânsul!“ ²⁷ Atunci duhul cel necurat, scuturându-l pe om și strigând cu glas mare, a eșit dintrânsul.

²⁸ Si s'au spălmănat toți, încât se întrebau între ei, zicând: „Ce inseamnă aceasta, și ce-i această învățătură nouă, că până și duhurilor necurate le poruncește cu stăpânire și î se supun“. ²⁹ Si indată s'a lăslit vestea despre El în toate părțile Galileei.

³⁰ Si eșind indată din sinagogă, a venit, cu Iacob și cu Ioan, în casa lui Simon și a lui Andrei. ³¹ Iar soacra lui Simon zăcea de friguri; și î s'a vorbit indată de ea. ³² Si apropiindu-Se de ea Iisus, și apucându-o de mână, a rădicat-o, și indată au lăsat-o frigurile, și ea le-a slujit.

³³ Iar sara, la asfințitul soarelui, au adus la Dânsul pe toți bolnavii și îndrăcții; ³⁴ și toată cetatea s'a strâns la ușă. ³⁵ Si El a vindecat pe mulți, cari pătîmeau rău de felurite boale, și a îsgonit mulți draci, și nu a îngăduiț dracilor să spună că șiua că El este Hristos.

³⁶ Iară adoua zi, sculându-Se foarte de dimineață, a eșit și S'a dus într'un loc pustiu și S'a rugat acolo. ³⁷ Si s'au dus după El Simon și cei ce erau cu dânsul; ³⁸ și găsindu-L, i-au zis: „Iată, toți te caută!“ ³⁹ Iară El le-a zis: „Să mergem în satele și cetățile cele mai apropiate, ca să propoveduiesc și acolo, căci pentru aceasta am venit“. ⁴⁰ Si a propovedit prin sinagogile lor, în toată Galileea, și a îsgonit draci.

⁴¹ Atunci a venit la Dânsul un lepros, care îngăduind înaintea Lui, L-a rugat și a zis către El:

„De voești, poti să mă curățești“. ⁴¹ Și milostivindu-se Iisus, Și-a întins mâna, s'a atins de el, și i-a zis: „Voesc, curățește-te“. ⁴² Și zicând El aceasta, îndată s'a dus lepra de pe bolnav și s'a curățit. ⁴³ Și căutând la dânsul cu aspirine, i-a dat îndată drumul, și i-a zis: „Vezi, nimănuim nimic să nu spui, ci du-te de te arată preotului, și du pentru curățirea cea ce a poruncit Moisă, spre incredințarea lor“. ⁴⁴ Iară el eșind, a început a vesti și a spune celece se petrecuseră, încât Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci sta afară, prin locuri pustii; și veneau la Dânsul din toate pările.

CAP. 2.

¹ După câteva zile însă, a intrat iară în Caper-naum, și s'a auzit că este într-o casă; ² și îndată s'au adunat mulți, încât nici pe la ușă nu mai încăpeau, și El le grăla cuvântul lui Dumnezeu. ³ Atunci au venit la El, aducând un om paralizat, purtat de patru însă; ⁴ și neputând să străbată la Dânsul din pricina mulțimei, au descoverit acoperișul casei unde era El, și tăcând spărtură, au pogorât pe acolo patul, pe care zacea cel paralizat, ⁵ iară Iisus văzând credința lor, a zis celui paralizat: „Fiule, ți se iartă păcatele!“ ⁶ Acolo însă erau câțiva cărturari, cari se-deau și cugetau în inimile lor: ⁷ „De ce grăește Aceasta asemenea hule? Cine poate să ierte păcatele, de căt numai unul Dumnezeu?“ ⁸ Iară Iisus cunoscând îndată cu duhul Său, că aşă cugetau aceia în sine, le-a zis: „Pentru ce cugetați aceasta în inimile voastre? Ce este mai ușor? A zice paralizatului: ți se iartă păcatele? Sau a zice: scoală, ia-ți patul și umblă?“

¹⁰ Ca să știi însă, că Fiul Omului are putere a iertă pe pământ păcatele, zice celul paralizat: ¹¹ Ție îți grăesc: scoală, ridică-ți patul și mergi la casa ta!“ ¹² Și îndată s'a sculat bolnavul și rădicându-și patul, a eșit înaintea tuturora, încât toți se mirau și, proslăveau pe Dumnezeu, zicând: „Niciodată n'am văzut asemenea lucruri!“

¹³ Și a eșit Iisus iarăși la marea, și a venit la Dânsul tot poporul și El îl invăță. ¹⁴ Și trecând, a văzut pe Levi și Alfeu, șezând la vamă, și i-a zis: „Urmează-Mi!“ Și el sculându-se, l-a urmat. ¹⁵ Și când a șezut Iisus la masă, în casa lui Levi, au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii lui și mulți vameșii și păcătoși, căci erau mulți și-i urmău. ¹⁶ Iară cărturari și fariseii văzându-L mânând cu vameșii și cu păcătoșii, au zis către ucenicii Lui: „Cum de mănăncă și bea El cu vameșii și cu păcătoșii?“ ¹⁷ Și auzind Iisus aceasta, le-a zis: „N'au trebuință de doftor cei sănătoși, ci cei bolnavi, că n'am venit să chem la pocăință pe cei drepti, ci pe cei păcătoși.“

¹⁸ Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau; și venind aceștia L'au întrebat: „Pentru ce ucenici lui Ioan și ai fariseilor postesc, iară ucenicii Tăi nu postează?“ ¹⁹ Și Iisus le-a zis: „Pot oare Fiii nunții să postească, căt este mirele cu dânsii? Cătă vreme este mirele cu dânsii, nu pot să postească. ²⁰ Dară vor veni zile, când se va luă mirele dela ei, și atunci, în zilele acele vor posta. ²¹ Nimenea nu pune petec de pânză nouă la haină veche; altminterea, petecul nou intinde de haina veche și ruptura se face mai rea. ²² Și nimene nu toarnă vin nou în burduf vechiu; altminterea, vinul cel nou sparge burduful,

și vinul se varsă, și se pierde și burduful; ci vinul nou se toarnă în burdul nou".

²³Si I s'a întâmplat odată să treacă sămbăta prin sămănături, și ucenicii Lui au început a face drum, rupând spice. ²⁴Iar fariseli au zis către Dânsul: „Vezi? Pentru ce fac ei sămbăta ceeace nu se cade? " ²⁵El însă le-a zis: „Oare n'ați citit ce a făcut David, când a avut nevoie și a flămânzit el și cel ce erau cu dânsul? ²⁶Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, pe vremea arhiereului Aviator, și a mâncat pâniile punerii înainte, care nu se cuvinea să le mânânce decât numai Preotii, și a dat și celorce erau cu dânsul? " ²⁷Si le-a mai zis: „Sâmbăta s'a făcut pentru om, iară nu omul pentru sămbătă. ²⁸Așa dară Fiul omului este Domn și al sămbetei".

CAP. 3.

¹Si-a intrat Iisus iarăși în sinagogă, și acolo era un om, care avea o mână uscată. ²Unii însă îl păndeau să vadă de-l va vindecă Sâmbăta, ca să-L învinuiască. ³Atunci El a zis omului, care avea mână uscată: „Stăi în mijloc". ⁴Iară către dânsii a zis: „Sâmbăta se cuvine oare a face bine, sau a face rău? A mânău un suflet, sau a pierde? " El însă tăcea. ⁵Si căutând la dânsii cu mână, fiind măhnit pentru împietrirea inimilor lor, a zis omului: „Întinde mână! " Si a intins-o; și s'a făcut mână lui sănătoasă, ca ceealaltă. ⁶Iară fariseii eșind îndată afară, au făcut sfat cu iordanii împotriva Lui, cum L-ar pierde.

Iisus însă S'a depărtat cu ucenicii Săi spre marea și au urmat după Dânsul multime multă din Galileea și din Iudeea, ⁷din Ierusalim și din Idumeea și de

peste Iordan; Si multime multă din cei depe lângă Tir și Sidon, auzind căte făceă El, au venit la Dânsul. ⁸Si a zis uceniciilor Săi, ca să-l pregătească o luntre pentruca să nu-L imbulzească multimea; ⁹căci vindecase pe mulți, și de aceea căți aveau rane, năvăleau la El, ca să se atingă de Dânsul. ¹⁰Si duhurile cele necurate, când îl vedea, cădeau înaintea Lui și strigau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!" ¹¹El însă le poruncează cu asprime, ca să nu-L facă cunoscut.

¹²Apoi S'a suiat într'un munte și a chemat pe cine a voit, și au venit la Dânsul. ¹³Si a rânduit doisprezece din ei, ca să fie cu Dânsul, și ca să-i trimîtă să propoveduiască, ¹⁴și să aibă putere să vindece boala și să izgonească draci, ¹⁵și anume: pe Simon, căruia i-a pus numele Petru; ¹⁶pe Iacob al lui Zevedu și pe Ioan, fratele Lui, cărora le-au pus numele Voanerghes, adică fiili tunetului; ¹⁷pe Andrei, pe Filip, pe Vartolomei, pe Matei, pe Toma, pe Iacob al lui Alfeu, pe Tadeu, pe Simon Cananitul ¹⁸și pe Iuda Iscarioteanul, care L-a și vândut pe Iisus.

¹⁹Apoi a venit într'o casă; și iar s'a adunat multime de oameni, încât nu li era cu puțină nici să mânânce. ²⁰Si auzind rudele Lui, au plecat să-L ieie, căci ziceau că „Si-a eșit din sine". ²¹Iar cărturarii, cari veniseră din Ierusalim, ziceau, că are pe Belzebut și cu puterea domnului dracilor îsgonește pe draci.

²²El însă chemându-i, le-a grăit în pilde, zicând: „Cum poate satană să izgonească pe satană? " ²³Dacă o împărăție se dezbină în sine, împărăția aceea nu mai poate dură; ²⁴și dacă o casă se dezbină în sine, casa aceia nu mai poate dură; ²⁵și dacă satană s'a școlat împotriva să înseși și s'a dezbinat,

^{nu} poate să dureze, ci i-a venit sfârșitul.²⁷ Nimenie nu poate să intre în casa unui puternic să răpească lucrurile lui, de nu va legă mai întâi pe puternicul *acela* și numai atunci să-i jăfuiască casa,²⁸ Adevărul vă grăesc: toate păcatele și hulele, oricare vor huli, se vor ierta fiilor oamenilor,²⁹ iară celice va huli impotriva Duhului Sfânt, nu va avea iertare în veac, ci va fi supus la osândă veșnică".³⁰ și acestea le-a zis El, pentru că ziceau: „Are duh necurat.”

³¹ Daci au sosit frații și mama Lui și stănd afară, au trimis la El ca să-L chemă.

³² Si seudea atuncea imprejurul Lui poporul și I s'a spus: „Iată mama Ta, și frații Tăi, și surorile Tale Te chiamă afară”.³³ El însă răspunzind, a zis: „Cine este mama Mea și frații Mei?”³⁴ Si privind imprejurul său pe ceice seudeau, zise: „Iată mama Mea, și frații Mei!”.³⁵ Căci celice face voea lui Dumnezeu, acela Mi-i frate, și soră, și Mamă”.

CAP. 4.

¹ Si a inceput iară a învăță lângă marea. Si s'a adunat la El mulțime multă, încât a trebuit să se suie într-o luntre și să șadă pe marea, iar mulțimea toată a rămas pe pământ lângă marea. ² Si i-a învățat multe în pilde și în învățătură. Sa le zicea: ³ „Ascultați: iată a cîșt sămânătorul să samente. ⁴ Si s'a întâmplat când sămână că una a căzut lângă cale, și au venit paserile cerului și au mâncaș-o. ⁵ Alta a căzut pe piețriș, unde nu avea pământ mult, și a răsărit curând, pentru că pământul nu era adânc; ⁶ dară când a răsărit soarele, s'a

vesteijit și fiindcă nu avea rădăcini, s'a uscat. ⁷ Si alta a căzut în spinii și au crescut spinii și au înădușit-o, și n'a dat roadă. ⁸ Iară alta a căzut pe pământ bun, și răsăind și crescând, a dat rod, aducând: una treizeci, alta șasezeci, iar alta o sută!”.⁹ Apoi le-a zis: „Cine are urechi de auzit, să audă!”

¹⁰ Iară când a fost singur, ceice-L înconjurau, cu cei doișprezece L-au întrebă de această pildă.¹¹ Si le-a zis: „Vouă vă este dat a ști talnele Impărației lui Dumnezeu, iară acelora de afară toate li se spun numai în pilde,¹² că ei de privit pri- vesc, dară nu văd; și de auzit aud, dară nu înțeleg, ca să nu se întoarcă și să li se ierte păcatele.”¹³ Apoi le-a zis: „Au nu pricepeti pilda aceasta? Cum dară veți pricepe toate pildele celealte?

¹⁴ „Sămânătorul samănă cuvântul.¹⁵ Cele căzute lângă drum închipuesc pe aceia, în cari se samănă cuvântul, dară cum aud, vine îndată satană și răpește cuvântul sămânăt în înimă lor.¹⁶ Deasemenea și cele sămăname pe piețriș închipuesc pe aceia cari, când aud cuvântul, îl primesc îndată cu bucurie;¹⁷ dară nu au întrâni rădăcină, ci sunt nestatornici, apoi când vine necazul sau prigonețea pentru cuvânt, se smintescindă.¹⁸ Iar cele sămăname în spinii închipuesc pe ceice aud cuvântul,¹⁹ dară grijile lumii aceștia, și ademenirile bogăției și celealte pofte întrând întrâni, înădușă cuvântul și-l fac neroditor.²⁰ Iară cele sămăname pe pământ bun închipuesc pe aceia, cari aud cuvântul și-l primesc, și aduc roadă: unul treizeci, altul șasezeci, iar altul o sută”.

²¹ Si iarăși le-a zis: „Au doară făcă se aduce, ca să se pună sub vas, sau sub pat, și nu ca să

se pună în sfeșnic? ²² Căci nu este ceva tăinuit, care să nu se vădească; și nu este nimic ascuns, care să nu iasă la iveală. ²³ De are cinea urechi de auzit, să audă!“

²⁴ Și le-a mal zis: „Luai aminte la celece auziți: cu ce măsură măsurați, vi se va măsură, ba vi se va și adăugă vouă celor ce auziți. ²⁵ Căci celui ce are, i se va da; iară celuice nu are și ceiace are i se va luă.“

²⁶ Apoi a zis: „Cu Impărăția lui Dumnezeu se petrece, ce se petrece și cu sămânța aruncată în pământ de către un om. ²⁷ Fie că omul acela doarme, sau se scoală noaptea și ziua, sămânța răsare și crește, dar el nu știe cum, ²⁸ căci pământul singur de sine rodește mai întâi o verdeată, apoi spic, apoi în spic grăunțe pline. ²⁹ Iară dacă se coace rodul, se trimită îndată secerea, că a sosit secerișul!“

³⁰ Și iarăși a zis: „Cu ce voi asămână impărăția lui Dumnezeu? Sau prin ce pildă o voi înfățișă? ³¹ Ea este ca grăuntele de muștar, care când se samână în pământ, este mai mic decât toate semințele de pe pământ, ³² iară dacă s'a sămână, crește și se face mai mare decât toate buruienile, și face ramuri mari, încât sub umbra lui se pot adăposti paserile cerului.“

³³ Și prin multe pilde de felul acesta le-a grăbit cuvântul, pe căt puteau ei să înțeleagă; ³⁴ și fără pildă nu le grăea nimic; iară ucenilor deosebi le lămurea toate.

³⁵ Și în ziua aceea, după ce s'a făcut sară, le-a zis: „Să trezem deceeaparte.“ ³⁶ Și el, dând drumul poporului, L-au luat în luntre cum era; și mai erau cu El și alte luntre. ³⁷ Și s'a stârnit fur-

tună mare și valurile intrau în luntre, încât aceasta se umpluse de apă. ³⁸ Iară El dormea pe un căptăiu la cărmă; și L-au deșteptat și l-au zis: „Învățătorule, au nu-ți pasă, că pierim?“ ³⁹ Și sculându-Se El, a certat vântul, și mării l-a zis: „Taci! Liniștește-te!“ Și a contenit vântul și s'a făcut liniste mare. ⁴⁰ Apoi le-a zis: „Ce sunteți aşă fricoși? Și cum de nu aveți credință?“ ⁴¹ Și l-a cuprins frică mare și ziceau între ei: „Oare cine este Acesta, că și vântul și marea îl ascultă?“

CAP. 5.

¹ Și au trecut deceeaparte de marea, în fața Gădarenilor. ² Și eșind El din luntre, L-a întâmpinat îndată un om de prin morminte, cu duh necurat. ³ Acesta își avea locuința prin morminte, și nimenea nu putea să-l țină nică în lanțuri; ⁴ pentru că de multe ori fusese legat cu obezi și cu lanțuri, dară rupere la lanțurile și sfărâmă obezile, și nimenea nu putea să-l domolească. ⁵ Și pururea, ziua și noaptea, strigă și se bătea de pietre, prin munți și prin morminte.

⁶ Văzând însă pe Iisus de departe, a alergat și s'a inchinat Lui; ⁷ și strigând cu glas mare, a zis: „Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul Dumnezeului celui de sus? Te jur pe Dumnezeu să nu mă muncești.“ ⁸ Căci Iisus îi zise: „Ieși duh necurat din omul acesta!“ ⁹ Și l-a întrebat Iisus: „Cum ți-e numele?“ Iară el răspunzind, a zis: „Legeon mi-e numele, pentru că suntem mulți!“ ¹⁰ Și L-a rugat mult, ca să nu-l izgonească afară din țara aceea.

¹¹ Și era acolo, lângă munte, o turmă mare de

porci, care pășteau. ¹² Și L-au rugat pe El tot dracii, zicând : „Trimit-ne la porci ca să intrăm în ei !“ ¹³ Iară Iisus le-a îngăduit numai decât. Și duhurile cele necurate eşind *din om*, au intrat în porci. Și turma, care eră ca de două mii de porci, s'a pornit de-pe mal în marea și s'a inecat în mare. ¹⁴ Iară păzitorii porcilor au fugit și au spus în cetate și prin sate ; și *locuitorii* au eşit să vadă ce s'a întâmplat. ¹⁵ Și au venit la Iisus, și văzind pe Îndrăcitul, în care fusese legheonul, șezând îmbrăcat și întreg la minte, s'au spălmântat; ¹⁶ iară ceice văzuseră, le-au povestit cum se petrecuseră *lucrurile* cu cel îndrăcit și cu porcii. ¹⁷ Atunciă *gadarenii* au inceput a rugă *pé Iisus*, ca să iasă din hotarele lor. ¹⁸ Și când s'a suiat El în luntre, L'a rugat celce fusese îndrăcit, ca să meargă cu Dânsul. ¹⁹ Iară Iisus nu i-a îngăduit, ci i-a zis : „Du-te la casa ta, la ai tăi, și spune-le căte a făcut Domnul cu tine și cum te-a miluit“. ²⁰ Și s'a dus *omul acela* și a inceput a propovедui în Decapolia căte-i făcuse Iisus ; și toți se mirau.

²¹ Iară dupăce Iisus a trecut iarăși de eastaparte, s'a adunat la Dânsul popor mult ; și eră lângă mare. ²² Și iată, a venit unul din mai marii sinagogii, numit Iair, și văzându-L, a căzut la picioarele Lui, ²³ și L-a rugat mult, zicând : „Fiica mea trage de moarte. Vină și-ți pune mâna pe ea, ca să se însănătoșeze și să trăească !“ ²⁴ Și s'a dus Iisus cu dânsul, și L-a urmat popor mult, și-L îmbulzea.

²⁵ Atunciă o femeie, care pătimea de doisprezece ani de curgere de sânge, ²⁶ și multe indurase, căutându-se cu muți doftori, și cheltuise tot

ce avusesese, și nimic nu folosise, ci ajunsese într-o stare mai rea ; ²⁷ auzind de Iisus, s'a apropiat prin popor, pela spate, și s'a atins de haina Lui ; ²⁸ căci zicea : „Numai de haina Lui de mă voi atinge, mă voi vindecă“ ²⁹ Și îndată i-a săcat izvorul săngelui și a simțit în trupul său că s'a vindecat de boala. ³⁰ Iară Iisus simțind numai decât în Sine puterea ce eșise dintr'Insul, S'a întors către popor și a zis : „Cine s'a atins de haina Mea ?“ ³¹ Și ucenicii Lui L-au zis : „Vezi că poporul Te îmbulzește și zici : cine s'a atins de Mine ?“ ³² El însă Se uită împrejur, ca să vadă pe ceeace făcuse aceasta. ³³ Iar femeea, știind ce s'a petrecut cu sine, a venit cu frică și tremurând, și căzând înaintea Lui, L-a spus tot adevărul. ³⁴ Iară Iisus i-a zis : „Fiică, credința ta te-a mantuit, morgi în pace și fiu vindecăta de boala ta !“

³⁵ Pe când grăla El acestea, au venit dela mai marelle sinagogii *oarecari* și au zis către acesta : „Fiica ta a murit ; ce mai superl pe Invățătorul ?“ ³⁶ Iisus însă auzind îndată cuvîntele ce se grăise, a zis către mai marelle sinagogii : „Credе numai și nu te teme !“ ³⁷ Și n'a lăsat pe nimene să-i urmeze, decât numai pe Petru, pe Iakov și pe Ioan, fratele lui Iakov.

³⁸ Și venind la casa mai marelui sinagogii, a văzut turburare și pe ceice plângneau și boceau tare ; ³⁹ și întrând, le-a zis ; „Ce vă turburi și plângeti ? Copila n'a murit, ci doarme“. Iară ei rădeau de Dânsul. ⁴⁰ El însă, dând pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl și pe mama copilei și pe ceice erau cu Dânsul, și a intrat unde zăcea copila. ⁴¹ Și luând copila de mâna, i-a zis : „Talită cumi“, care se tălcuește :

„Fetiță, tăiești grăesc, scoală!“ ⁴² Si îndată s'a scutat fetița și a inceput să umble, căci era ca de doi-sprezece ani. Si s'au spălmantat toți foarte tare. ⁴³ Si El le-a poruncit mult, ca să nu știe aceasta nimenea, și a zis să-i deie fetel să mănânce.

CAP. 6.

¹ Apoi Iisus eșind deacolo, a venit în patria Sa; și l-au urmat și ucenicii Lui. ² Iară dacă a sosit sămbăta, a inceput El a invăță în sinagogă, și mulți auzindu-L, se mirau și ziceau: „Deunde are El acestea și ce înțelegcine l's-a dat, că și minuni ca acestea se fac prin mâna Lui? ³ Oare nu-i Acesta teslarul, feitorul Mariel și fratele lui Iacob și al lui Iosie și al lui Iuda și al lui Simon? Si surorile Lui nu sunt ele oare alcea, la noi?“ Si se smintea de El. ⁴ Iisus însă le-a zis: „Nu este proroc disprețuit decât numai în patria sa, și între rude, și în casa sa“. ⁵ Si n'a putut să facă acolo nici o minune, ci numai pe puțini bolnavi și-a pus mâna și i-a vindecat. ⁶ Si Se miră de necredință lor, și umblă prin satele din prejuri, invățând poporul.

⁷ Si a chemat pe cei doisprezece și a inceput a-i trimite câte doi, câte doi, și le-a dat putere asupra duhurilor necurate. ⁸ Si le-a poruncit ca să nu iele nimic pe cale, nici traistă, nici pâine, nici bani la brâu, ⁹ ci numai toiac și sandali în picioare, și să nu se imbrace cu două haine. ¹⁰ Si le zicea: „De vîții întră undeva în vre-o casă, să rămână acolo până când vîții plecă de acolo.“ ¹¹ Si de nu vă va primi cineva și nu vă va asculta, ești deacolo, și scuturăți praful de sub picioarele voastre, ca mărturie

împotriva lor. Adevărul vă grăesc; mai bine va fi de Sodoma și de Gomora în ziua judecății, decât de cetatea aceia!“

¹² Si ieșind ei, propoveduiau oamenilor ca să se pocâiască, ¹³ și izgoniau draci mulți și mulți bolnavi ungeau cu undelemn și-i vindecau.

¹⁴ Si a auzit regele Irod de Iisus; căci numele Lui se făcuse vestit, și-a zis, că Ioan Botezătorul s'a scutat din morți, și de aceea se fac minuni prin el. ¹⁵ Alții ziceau, că este Ilie; iară alții ziceau, că este un proroc sau ca unul din proroci. ¹⁶ Iară Irod auzind, zicea: „Acesta-i Ioan, căruia eu i-am săiat capul, El s'a scutat din morți!“

¹⁷ Căci Irod acesta trimisese de prinsepe pe Ioan și-l inchisese în temniță, din pricina Irodiadei, femeia lui Filip, fratele lui, pe care Irod o luase de soție. ¹⁸ Căci Ioan zicea lui Irod: „Nu țise cuvine să ai de sofie pe femeea fratelui tău!“ ¹⁹ Irodiada însă îl ură și voea să-l omoare, dară nu putea; ²⁰ căci Irod se temea de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfânt; și-l prețuea și multe făcea după povata lui, și cu dragoste îl asculta.

²¹ A venit însă o zi potrivită, când Irod, de ziua nașterii sale, a făcut ospăt boerilor săi, căpitaniilor și mai marilor Galileei. ²² Atunci a fata Irodiadei a intrat și a jucat, și plăcând lui Irod și celorce se ospătau cu el, a zis regele către fată: „Cere-mi ce voestii și-ți voi da!“ ²³ Si s'a jurat ei, zicând: „Orice vei cere dela mine, i-ți voi da, până la jumătate din regatul meu!“ ²⁴ Iară ea eșind, a zis către mama sa: „Ce să cer?“ Si aceasta a zis: „Capul lui Ioan Botezătorul!“ ²⁵ Si ea a intrat îndată cu fuga la rege și a cerut, zicând: „Voesc ca să-mi

dai acum pe taler capul lui Ioan Botezătorul.²⁶ Si s'a intristat regele, dar pentru jurământ și pentru ceice stăteau la masă cu el, n'a vrut să-i nesocotească cererea.²⁷ Si a trimis regele îndată un osăș, poruncind să aducă capul lui Ioan.²⁸ Iar acela mergând, i-a tăiat capul lui Ioan în temniță și a adus capul lui pe un taler, și l-a dat fetei, iară fata l-a dat mamei sale.²⁹ Si auzind ucenicii lui de aceasta au venit și au rădicat trupul lui și l-au pus în mormânt.

³⁰ Deci, s'au adunat apostolii la Iisus și l-au vestit toate căte făcuseră și căte propoveduiseră.³¹ Iară El le-a zis: „Veniți numai voi singuri într'un loc pustiu și vă odihniți pușin!“ Căci cei cari veneau și se duceau erau *așă de mulți*, încât n'aveau nici când să mănânce.³² Si s'au dus numai ei cu corabia într'un loc pustiu.³³ Dară mulțimile i-au văzut plecând, și mulți L-au cunoscut, și au alergat acolo pe jos *mulțime de oameni* de prin toate cetățile și au ajuns înaintea lor și s'au strâns la El.³⁴ Si ieșind Iisus din luntre a văzut mulțime de popor, și l s'a făcut milă de ei, că erau ca oile care nu au pastor, și a inceput să-i învețe multe.

³⁵ Si fiindcă trecuse acum vreme multă, ucenicii Lui au venit la Dânsul și au zis: „Iată, este târziu și locul pustiu,³⁶ dă-l drumul, ca să se ducă prin târgurile și satele deprințejur, să-și cumpere pâine, căci n'au ce să mănuânce.“³⁷ Iară El răspunzând, le-a zis: „Dați-le voi să mănuânce.“³⁸ Si ei l-au zis: Să ne ducem oare să cumpărăm pâine de două sute de dinari, și să le dăm să mănuânce?“³⁹ Iară El li-a zis: „Câte pâini aveți? Duceți-vă și vedeti!“⁴⁰ Si ei aflând, au zis: „Cinci pâini și

doi pești“.⁴¹ Atunci le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde; ⁴² și s'au așezat cete, cete, câte o sută și câte cincizeci.⁴³ Iară El luând cele cinci pâini și doi pești, și căutând la oer, a binecuvântat și a frânt pâinile și a dat uceniciilor săi că să dea *poporului* și au împărtit la toși și cei doi pești.⁴⁴ Si au mâncat toși și s'au săturat.⁴⁵ Si au adunat douăsprezece coșuri pline de sfârâmături *de pâine* și de pește.⁴⁶ Iară căi ce mâncașeră din pâni fuseseră ca la cinci mii de bărbați.⁴⁷ Indată după aceea a silit pe ucenicii săi să intre în luntre și să treacă de ceiaparte, la Betsalda, până ce va da drumul poporului.

⁴⁸ Iară dupăce i-a dat drumul, S'a dus și El într'un munte să se roage.⁴⁹ Si când s'a făcut sară, luntrea se află în mijlocul mării, iară El singur pe uscat;⁵⁰ și-i vedeă cum se necăjeau cu vâslitul, pentru că vântul li era dimpotrivă. Si în a patra strajă a nopții a venit la dânsii, mergând pe marea, și voeă să treacă pe lângă ei.⁵¹ El însă, văzându-L mergând pe marea, au socotit că-l o nălucă, și au strigat;⁵² căci L-au văzut cu toții și s'au spălmânat. El însă a inceput să grăiască cu dânsii și le-a zis: „Indrăzniți! Eu sunt. Nu vă temeți!“⁵³ Si s'a suiat la ei în luntre și vântul a contenit, iară ei se mirau în sine foarte tare și se minunau;⁵⁴ căci nu pricepuseră *minunea* cu pânilo, căci înima lor era împietrită.

⁵⁵ Si trecând de ceiaparte, au sosit în ținutul Génisaretului, și au stat la Iitman.⁵⁶ Iară dacă au șit ei din luntre, locuitorii locului L-au cunoscut îndată,⁵⁷ și cutrierând El toate imprejurimile acelea,

au început să aducă pe năsălii bolnavii unde se auzea că se află El.¹⁰ Și orunde se duceă El, prin târguri și prin cetăți și prin sate, locuitorii scoțea pe bolnavii lor la drumuri și-L rugau, ca să îngăduie măcar de poala hainei Lui să se atingă, și căți se atingeau de Dânsul, se vindecau.

CAP. 7.

¹ Și s-au adunat la Dânsul fariseii și unii dintre cărturarii, cari veniseră din Ierusalim ; ² și văzând pe unii din ucenicii Lui mânând pâne cu mâinile necurate, adeca nespălate, cărteau. ³ Căci fariseii și toți iudeii, ținându-se de datina bătrânilor, nu mânâncă până nu-și spală cu îngrijire mâinile ; ⁴ și când vin din târg, nu mânâncă până nu se spală ; sunt și altele multe, care s-au apucat să le tie ca : spălarea blidelor, a cupelor, a căldărilor și a scaunelor. ⁵ După aceea L-au întrebat fariseii și cărturarii : „Pentru ce ucenicii Tăi nu se țin de datina bătrânilor, ci mânâncă pâne cu mâinile nespălate ?”

⁶ Iară El răspunzind, le-a zis : „Fățaricilor, bine a proorocit de voi Isaiu, cum este scris : acest popor Mă cinstește cu buzele, iară înima lui e departe de Mine ; ⁷ dară în zadar Mă cinstește, învățând învățături, care sunt porunci omenești ; ⁸ căci lăsând porunca lui Dumnezeu, țineți datina oamenilor, ca spălarea blidelor și a cupelor, și faceți și altele multe de felul acesta”. ⁹ Apoi le-a zis : „Bine e oare, cănd schimbați porunca lui Dumnezeu, ca să păziți datina voastră ?” ¹⁰ Căci Moisă zice : cinstește pe tatăl tău și pe mama ta ; și : cel ce grăește de tată sau de mamă, să se pedepsească cu

moartea !. (Eș. XX, 12 ; XXI, 16). ¹¹ Iară voi ziceți : dacă vreun om ar zice tatălui sau mamei : corvan, adeca dar lui Dumnezeu este aceea cu care te-ai fi folosit dela mine, ¹² acelula-i îngăduiți să nu facă nimic pentru tatăl său, sau pentru mama sa ; ¹³ când astfel cuvântul lui Dumnezeu pentru datina voastră, care singuri v-ați dat-o, și faceți multe de felul acesta”.

¹⁴ Și chemând toată mulțimea, i-a grăit : „Aculataj-Mă toți și înțelegeți ! ¹⁵ nimic ce intră în om de afară nu poate să-l spurce, ci cele ce ies din el, acelea spurcă pe om. ¹⁶ De are cineva urechi de auzit, să audă”. ¹⁷ Și după ce a intrat dela mulțime în casă, L-au întrebat ucenicii Lui de pilda aceasta ; ¹⁸ și El le-a zis : „Au și voi sunteți tot aşa de neînțelegători ? Nu prîncepeți oare, că tot ce intră în om de afară nu poate să-l spurce ?” ¹⁹ Pentru că nu intră în inima lui, ci în părțe, și ieșe afară pe afedron.” Prin aceasta Iisus a arătat, că orice mânare este curată. ²⁰ Apoi a adăugat : „Iară ceeace iesă din om, aceea spurcă pe om, ²¹ pentru că din lăuntru, din inima oamenilor, ies cugetele cele rele, preadesfrânrile, desfrânrile, uciderile, ²² furturile, lăcomia, răutatea, vicioșugul, netrebnicia, privirea zavistnică, hula, mândria, nebunia. ²³ Toate celele acestea ies din lăuntru și spurcă pe om”.

²⁴ Și rădicându-se deacolo, S'a dus în Tînutul Tîrului și al Sidonului, și întrând într'o casă, vocea să nu afle nimenea, dar n'a putut să se tănuiească ; ²⁵ căci auzind de El o femeie, a cării fiică avea duh necurat, și venind, a căzut la picioarele Lui. ²⁶ Și femeia aceea era păgână, de neam siro-feniciană, și-L rugă ca să izgoniască dracul din fiica

el. ²⁷ Iară Iisus i-a zis : „Lasă să-se sature mai întâi filii, căci nu-i bine a lua pânea fiilor și a o aruncă cănilor”. ²⁸ Ea însă a răspuns și l-a zis : „Așa, Doamne ! Dar și cănil mânâncă sub masă din sfărămăturile dela tă”. ²⁹ Atunci Iisus i-a zis : „Pentru acest cuvânt mergi, că a eșit dracul din fiica ta”. ³⁰ Si venind ea la casa sa, a aflat dracul eșit și pe fiica ei culcată în pat.

³¹ Si eșind iarăși din ținutul Titrului și al Sidonului, S'a dus la marea Galileei, prin ținutul Decapoliei. ³² Si au adus la Dânsul pe un surd gângav și L-au rugat să-și pue mâna pe el. ³³ Si luându-l Iisus la o parte din mulțime, și-a pus degetele în urechile lui și scuipând, s'a atins de limba lui ; ³⁴ și privind la cer, a oftat și i-a zis : „Efaftă”, adică : „deschide-te !” ³⁵ Si indată s'a deschis auzul lui și s'a deslegat legătura limbii lui, și grăia curat.

³⁶ Si le-a poruncit Iisus ca să nu spună nimănui. Dar cu cât îl opreă, cu atâtă mai mult vesteau. ³⁷ Si se mirau oamenii foarte mult : „Toate le face bine; pe surzi îl face și audă și pe muți să vorbească !”

CAP. 8.

¹ In zilele acelea, fiind adunată mulțime foarte multă, și neavând ce mânca, a chemat Iisus pe ucenicii Săi și le-a zis : ² „Mi-i milă de gloată, căci iată de trei zile se află cu Mine și n'au ce să mânâncă. ³ Si de lăsă da drumul flămând la casele lor, ar slăbi pe cale, căci unii din ei au venit de departe.” ⁴ Iară ucenicii lui l-au răspuns : „De unde ar putea cineva să-i sature pe aceștia de pâne, aici

în pustie ?” ⁵ Si i-a întrebat Iisus : „Câte pâni aveți ?” Iară ei au răspuns : „Sapte.” ⁶ Atunci Iisus a poruncit mulțimii să șadă jos; și luând cele șapte pâni și dând mulțumită *Lui Dumnezeu*, a frânt și a dat uceniciilor Săi, ca să împartă mulțimele, și au impășit. ⁷ Si având și puțini peștișori, a binecuvântat și a poruncit să-l împartă și pe aceia. ⁸ Si au mânăcat toți și s'au săturat; și au adunat sfărămături rămase șapte coșuri. ⁹ Iară cei ce mâncașeră fuseseră ca la patru mii. Apoi le-a dat drumul.

¹⁰ Si suindu-se indată înfr'o luntre cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei. ¹¹ Si, au eșit farisei și au început a se întrebă cu Dânsul; și îspitindu-L, au cerut dela El să le arăte vreun semn din cer. ¹² Iară El oftând din suflet, a zis : „Pentru neamul acesta cere semn ? Adevarul vă grăesc: nu i se va da semn neamului acestuia.” ¹³ Si lăsandu-i, S'a sult iară în luntre și a trecut deosepare.

¹⁴ Si ucenicii Lui ultaseră să iele pâne, și nu aveau cu dânsii, în luntre, decât o singură pâne. ¹⁵ Iară Iisus sfătuindu-i, le-a zis : „Căutați și vă căutați de aluatul fariseller și de aluatul lui Irod”. ¹⁶ Iară ucenicii cugetau între ei și ziceau „Aceasta ne-o zice, pentru că nu avem pâne. ¹⁷ Iisus însă pricepând, le-a zis : „Ce cugetați că nu aveți pâne ? Oare tot nu pricepeți încă și tot nu înțelegeți ? Oare tot împietrită este inima voastră ? ¹⁸ Ochi având, oare nu vedeti ? Si urechi având, oare nu auziți ? Si nici nu vă aduceți aminte : ¹⁹ Când am frânt cele cinci pâni pentru cei cinci mii de oameni căte coșuri de sfărămături ați strâns ?” Si ei l-au răspuns : „Douăsprezece”. ²⁰ „Darácând am frânt

cele şapte pâni pentru cei patru mii de oameni căte coşuri de sfărămături rămase să adunat ?" Si ei au răspuns : „Şapte".²¹ Atunci Iisus le-a zis : „Cum dară de nu pricopeşti ?

²² După aceea a venit în Betsaida, și au adus la Dânsul un orb și se rugau ca să se atingă de dânsul.²³ Iară El luând pe orb de mâna, l-a scos afară din sat și scuipând în ochil lui, Si-a pus mâinile peste el și l-a întrebat de vede ceva.²⁴ Si acela privind, a zis : „Văd oamenii mișcându-se ca copaci".²⁵ Si Iisus Si-a pus iară mâinile pe ochii lui și l-a făcut să vadă. Si s'a vindecat omul, și vedeă toate lîmpede.²⁶ Si l-a trimis Iisus la casa lui, zicând : „Să nu te mai întorci în acest sat și nici să spui culva din sat.

²⁷ Apoi Iisus S'a dus cu ucenicii Săi prin satele Chesariei lui Filip; și pe cale a întrebat pe ucenicii Săi, zicându-le : „Cine-Mi zic oameni că sunt Eu ?"²⁸ Si ei au răspuns : „Ioan Botezătorul; alții Ilie; iară alții unul din prooroci".²⁹ Si El le-a zis : „Dară voi cine-Mi ziceți că sunt ?" Si răspunzind Petru, a zis către El : „Tu ești Hristosul".³⁰ Iisus însă a poruncit ca să nu grăească nimănul de dânsul.

³¹ Apol a inceput a-l invăță, că Fiul omului trebuie să pătimească multe, și să fie lepădat de bătrâni, și de arhierel, și de cărturari, și să fie omorât, și după trei zile să invie.³² Si le-a grăit lucrul acesta pe față, Petru însă, luându-L la o parte, a inceput a l se impotrivi.³³ Iară El întorcându-se și privind pe ucenicii Săi, a certat pe Petru, zicând : „Mergi înapoia mea, satană, căci tu nu gândești la cele sunt ale lui Dumnezeu, ci cele omenești !"

³⁴ Si chemând la Sine mulțimea împreună cu ucenicii Săi, le-a zis : „Celce voește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-si ia crucea sa și să-Mi urmeze.³⁵ Că celce va vrea să-si mânuiască sufletul său, acela îl va pierde; iară celce-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va măntui.³⁶ Că ce ar folosi omul de ar dobândi toată lumea, iară sufletul și l-ar pierde ?³⁷ Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său ?³⁸ Că de se va rușină de Mine și de cuvintele Mele cineva din acest neam preadesfrănat și păcătos, și Fiul omului se va rușină de acela când va veni în Slava Tatălui Său cu sfîntul ingeri."³⁹ Si le-a mai zis : „Adevărul vă grăesc: sunt unii din ceice stau aicea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedeă împărăția lui Dumnezeu venind în putere."

CAP. 9.

¹ După șase zile a luat Iisus pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, și l-a suiat într'un munte înalt, deosebi, numai pe ei singuri,² și S'a schimbat la față înaintea lor.³ Si hainele Lui s'a făcut strălucitoare și foarte albe, cum e zăpada și cum niciun nălbitor de pe pământ nu poate înălbi.⁴ Si li s'a arătat Ilie împreună cu Moisă, și vorbeau cu Iisus.⁵ Attunția incepând Petru, a zis către Iisus : „Invățătorule, bine e să fiu aicea și să facem trei colibi : Tie una, și lui Moisă una, și una lui Ilie";⁶ căci nu știeă ce să zică, pentrucă erau însălmântați.⁷ Si s'a făcut nouă, umbrindu-i, și din nouă a venit un glas zicând : „Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe Acesta

să-L ascultați! ⁹ Și căutând ei de năpraznă împrejur, n'au mai văzut pe nimenea, ci numai pe Iisus singur cu dânsii.

¹⁰ Iară când se pogorau el din munte, le-a poruncit ca să nu spună nimănui ceace văzuseră, până nu va invia din morți Fiul Omului. ¹¹ Și ei au păstrat cuvântul acesta în sine, dară se întrebau unii pe alții: ce inseamnă a invia din morți? ¹² Și L-au întrebat pe Iisus: „Pentruce spun cărturarii că trebuie să vină mai intâiu Ilie?” ¹³ Iară El răspunzind, le-a zis: „adevărat, Ilie venind intâiu, va regula toate; și cum este scris despre Fiul Omului, aşa trebuie să pătimească multe și să fie înjosit.” ¹⁴ Dară vă spun, că Ilie a și venit, și au făcut cu dânsul căte au vrut, dupăcum este scris pentru dânsul.

¹⁵ Și venind la ceilalți ucenici, a văzut împrejurul lor mulțime multă și cărturari întrebându-se cu el. ¹⁶ Și indată toată mulțimea, văzându-L pe Iisus, s'a înfiorat și alegând, s'a închinat Lui. ¹⁷ Și a întrebat Iisus pe cărturari: „Desprece vă întrebăți între voi?” ¹⁸ Și răspunzind unul din mulțime, a zis: „Invățătorile, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut; ¹⁹ și orunde îl apucă, îl aruncă la pământ, și el spumegă, scrâșnește cu dinții săi și se usucă. Și am zis ucenicilor Tăi, să izgoniască duhul, dar n'au putut.” ²⁰ Și răspunzindu-i Iisus, a zis: „O, neam necredincios, pânăcând am să fiu cu voi? Pânăcând am să vă sufăr? Aduceți-l la mine!” ²¹ Și l-au adus la El. Și duhul indată că L-a văzut pe Iisus, a zguduit pe Tânăr și acesta a căzut la pământ și s'a tăvălit, spumând. ²² Și Iisus a întrebat pe tatăl Tânărului: cătă vreme este decand i se întâmplă aceasta? ²³ Și acela a răspuns: „Din

copilările; ²⁴ și adesea duhul îl aruncă și în foc și în apă, ca să-l piarză. Ci de poți cevă, milostivește-te spre noi și ne ajută!” ²⁵ Iară Iisus i-a zis: „De poți crede, toate-s cu puțință celui ce crede”. ²⁶ Și indată tatăl copilului a strigat și cu lacrămi a zis: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele!” ²⁷ Și văzând Iisus că se îngrămadăște mulțimea, a poruncit duhului celui necurat și i-a zis: „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: ieși dintrânsul și deacum să nu mai intri în el!” ²⁸ Atunci a duhul strigând și scuturând tare pe Tânăr, a eșit; și Tânărul a rămas ca mort, încât mulți ziceau, că a murit. ²⁹ Iisus însă apucându-l de mâna, l-a rădicat, și acela s'a scutul. ³⁰ Și intrând Iisus în casă, ucenicii Lui l-au întrebat în deosebi: „Pentruce noi nu l-am putut izgoni?” ³¹ Și El le-a zis: „Acest neam de draci prin nimic nu poate eși, decât numai prin rugăciune și prin post”.

³² Apoi eșind deacolo, a trecut prin Galileea, și nu voea ca să-L cunoască cineva; ³³ căci învăță pe ucenicii Săi și le spunea, că Fiul omului va fi dat pe mâna oamenilor, și-L vor omori, și a treia zi după ce-L vor omori va invia. ³⁴ El însă nu precepeau cuvântul acesta, și să-L întrebe se temea.

³⁵ Ajungând însă la Capernaum, și aflându-se într'o casă, i-a întrebat Iisus: „Despre ce grălați între voi pe cale?” ³⁶ Și ei tăceau, căci pe cale vorbisera între ei cine ar fi mai mare. ³⁷ Și sezând, a chemat pe cei doi prezece, și le-a zis: „De voește cineva să fie intâiu, să fie cel mai de pe urmă din toți și sluga tuturor.” ³⁸ Apoi luând un copilaș, l-a adus în mijlocul lor, și luându-l în brațe, le-a zis: ³⁹ „Cine primește pe unul din acești prunci în numele Meu,

pe Mine mă primește; și cine Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe celce M'a trimis pe Mine".³⁸ Atunci L-a întrebat Ioan și a zis: „În văzătorule, am văzut pe unul, izgonind dracii în numele Tânăr, care nu ne-a urmat, și l-am opri, pentru că nu ne-a urmat".³⁹ Iară Iisus a zis: „Să nu-l opriți; căci nimenea din cei care vor face minuni în numele Meu, nu vor putea curând să mă grăiască de rău; căci cine nu-l impotriva noastră, e pentru noi; și cine va adăpă cu un păhar de apă în numele Meu, că suntești ai lui Hristos, adevarul vă grăesc, nu și-ar pierde plata sa".⁴⁰ Iară cine ar simțit pe unul din mititeii acesteia, cari cred în Mine, acela îi-ar fi mai bine să-și lege de gât o piatră de moară și să se arunce în mare. „Si de te smintește mâna ta, s'o tai; căci e mai bine pentru tine să intre ciung în viață, decât să ai amândouă mâinile și să mergi în gheena, în focul cel nestins, unde viermele lor nu moare și focul nu se stingă. „Si de te smintește piciorul tău, să-l tai, căci e mai bine de tine să intre în viață șchiop, decât să ai amândouă picioarele și să fii aruncat în gheena, în focul nestins, unde viermele lor nu moare și focul nu se stingă. „Si de te smintește ochiul tău, să-l scoți; căci e mai bine de tine să intre în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochiu, decât să ai amândoi ochii, și să fil aruncat în gheena focului, unde viermele lor nu moare și focul nu se stingă. „Căci fiștecarea cu foc se va sără și toată jertfa cu sare se va sără".⁴¹ Bun lucru este sarea: dar dacă sarea săr face nesărată, cu ce săr drege? În voi să aveți sare și pace să aveți între voi,

CAP. 10.

¹ Sculându-se *apoi* Iisus deacolo, a venit în hotărăile Iudeei, dececaparte de Iordan; și iată să strâns mulțime de oameni împrejurul Lui, și El a inceput iară să-i învețe, ca de obiceiu.

² Si apropiindu-se fariseii și îspitindu-L, L-au întrebat: „Se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeea?”² El însă răspunzind, le-a zis: „Ce vă poruncit Moisă?”³ Iară ei au zis: „Moisă a învoit bărbatul să scrie carte de despărțenie și să-i dea drumul”.⁴ Si Iisus răspunzind, le-a zis: „Dupa împlinirea inimii voastre vă scris el porunca aceasta.”⁵ Însă la inceputul Zidirei Dumnezeu a făcut un bărbat și o femeie. (Fac. I. 27).⁶ Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa,⁷ și se va lipi de femeea sa și vor fi amândoi un singur trup, încât ei nu mai sunt două trupuri, ci unul singur.⁸ Deci, ce a unit Dumnezeu, omul să nu despărță”.

¹⁰ Iară în casă ucenicii Lui L-au întrebat iarăși despre aceasta. „Si El le-a zis: „Ceice **se** va despărții de femeea sa și se va căsători cu alta, să-vârșește răsdesfrânare cu dânsa;⁹ și femeea dacă lasă pe bărbatul său și să mărtă cu altul, să-vârșește răsdesfrânare”.

¹¹ Si au adus la Dânsul copiii, ca să se atingă de ei; iară ucenicii dojăneau pe cel ce-i aduceau.¹² Si văzând Iisus *aceasta*, S-a supărat și le-a zis: „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-l opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.¹³ Adevarul vă grăesc: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, nu va intra întrânsa.”¹⁴ Si

imbrățișându-i, și-a pus mâinile peste dânsii și i-a binecuvântat.

¹⁷ Si eșind El la drum, a alergat unul și îngemunind înaintea Lui, L-a întrebat: „Invățătorule bune, ce să fac, ca să moștenesc viața veșnică?“ ¹⁸ Iară Iisus i-a zis: „Ce-Mi zici bun? Nimene nu este bun, decât numai unul Dumnezeu.“ ¹⁹ Știi poruncile: să nu fac răsdesfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu fil martor mincinos, să nu răpești; cinstește pe tatăl tău și pe mama ta?“ (Eș. XX. 12). ²⁰ Iară el răspunzind, a zis către Dânsul: „Invățătorule, toate acestea le-am păzit din tineretele mele.“ ²¹ Atunci Iisus căutând la el, l-a iubit și l-a zis: „Una îți mai lipsește: mergi de vinde căte ai și dă la săraci, și vei avea comoară în cer; și luând crucea, vină de-Mi urmează mle.“ ²² El însă întristându-se de cuvântul acesta, s'a dus măhnit, pentru că avea avuții multe.

²³ Și căutând Iisus împrejur, a zis ucenicilor săi: „Cât de anevoie vor intră în Impărăția lui Dumnezeu ceice au avuție“. ²⁴ Și s'au spăimântat ucenicii de cuvintele Lui. Iisus însă urmându-și vorbirca, le-a zis larășii: „Fillor, cât de anevoie este pentru ceice nădăjduesc în bogăție, să intre în Impărăția lui Dumnezeu!“ ²⁵ Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât bogatul să intre în Impărăția lui Dumnezeu“. ²⁶ Iară ei s'au ingrozit și mai mult și grăeau între dânsii: „Cine dară poate să se mantuească?“ ²⁷ Și căutând Iisus la dânsii, a zis: „Aceasta-i cu neputință la oameni, dară nu la Dumnezeu, căci la Dumnezeu toate-s cu putință“. ²⁸ Și începând Petru, a zis către El: „Iată noi am lăsat toate și Ti-am urmat Tă“. ²⁹ Și răspunzând

Iisus a zis: „Adevărul vă grăesc: nu este nimene, care să-și fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copil, sau țarine pentru Mine și pentru Evanghelle, ³⁰ și să nu primească acum, în viață aceasta, în mijlocul prigoniilor, înzutit case, și frați, și surori, și părinți, și mame, și copii, și țarine, iară în veacul viitor viață veșnică. ³¹ Mulți însă din cei dintâi vor fi pe urmă și cei depe urmă întări.“

³² Iară când se aflau el pe cale, suindu-se la Ierusalim, Iisus mergea înaintea lor, iară ei îi urmău, însăpmântați și înfricoșați. Și luând larășii la o parte pe cel doisprezece, a început a le grăi de cele ce aveau să se petreacă cu Dânsul, zicând: „³³ Iată-ne suni în Ierusalim, și Fiul Omului va fi dat arhierilor și cărturarilor, și-L vor osândi la moarte, și-L vor da păgănilor, și-L vor batjocori și-L vor abate, ³⁴ și-L vor scuipă, și-L vor omoră, dar și treiazi va invia.“

³⁵ Atunci s'au apropiat de Dânsul fiil lui Zevedei, Iacob și Ioan, și au zis: „Invățătorule, dorim că ce-Ti vom cere să ni faci.“ ³⁶ Și El le-a zis: „Ce voi să vă fac?“ ³⁷ Și ei au zis către Dânsul: „Dă-ne ca să ședem unul de a dreapta Ta și unul de-a stânga Ta, în slava Ta.“ ³⁸ Iisus însă le-a zis: „Nu știi ce cerești. Puteți oare să bei păharul, care-l beau Eu, și să vă botezați cu botezul cu care mă botez Eu?“ ³⁹ Și el au zis: „Putem“. Zis-a lor Iisus: „Păharul, care îl beau Eu, îl veți bea, și cu botezul, cu care Eu mă botez, vă veți boteză; ⁴⁰ iară a ședea deadreapta Mea și deastânga Mea nu-Mi este îngăduită a da decât acelora, pentru că re s'a gătit.“

⁴¹ Si auzind cei zece ucenici, au inceput a se maniea pe Iacob si pe Ioan. ⁴² Iisus insa chemandu-i, le-a zis: „Stigi, ca celice se socotesc ca sunt printi ai popoarelor, domnesc peste ele, si cei mai mari ai lor le stapanesc. ⁴³ Intre voi insa sa nu fieasca; ci celace ar voi sa fie mai mare intre voi, sa va fie sluga, ⁴⁴ si celce ar voi sa fie intai intre voi, sa fie rob tuturora; ⁴⁵ caci si Fiul omului n'a venit ca sa I se slujeasca, ci ca sa slujeasca El si sa-⁴⁶ Si dea sufletul Sau pentru rascumpararea multora.

⁴⁶ In vremea aceasta au ajuns la Ierihon. Iară cand ieșea din Ierihon cu ucenicii săi și cu mulțime destulă, Vartimeu orbul, fiul lui Timeu, sedea lângă drum și cerea milostenie. ⁴⁷ Si auzind acesta că este Iisus Nazarineanul, a inceput a striga și a zice: „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă!“ ⁴⁸ Si mulți îl certau să tacă; el însă striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!“ ⁴⁹ Si oprindu-se Iisus, a zis să-l chemă. Si au chemat pe orb, zicându-i: „Nu te teme! Scoală, că te chiamă!“ ⁵⁰ Iară el a runcându-și haina, s'a scutat și a venit la Iisus. ⁵¹ Si răspunzându-i Iisus, i-a zis: „Ce voești să-ți fac?“ Iar orbul a zis către Dânsul: „Invățătorule, ca să văd!“ ⁵² Zis-a Iisus către dânsul: „Mergi, Credința ta te-a măntuit!“ Si a văzut îndată orbul și a urmat pe Iisus în calea Sa.

CAP. 11.

¹ Iară cand s'a apropiat de Ierusalim, prin Vitafagi și Vitania, către muntele Maslinilor, a trimis Iisus pe doi din ucenicii săi, și le-a zis: „Mergeti în satul cel dinaintea voastră; și îndată cum

vei intra în el, veți găsi legat un mânz, pe care nîmirea din oameni n'a incălecat; să-l deslegați și să-l aduceți. ² Si de vă va zice cineva: „Pentru ce facest aceasta?“ Să răspundetă, că Domnul are trebuință de el, și îndată îl va trimite aicea.“ ³ Si ei s'a dus și au găsit mânzul legat în uliță, afară, la o partă, și l-au deslegat. ⁴ Iară unii din ceice stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceti? La ce deslegați mânzocul?“ ⁵ Iară ei le-au răspuns, cum le poruncise Iisus; și l-au lăsat. ⁶ Si au adus mânzul la Iisus, și și-au pus pe el hainele lor, și Iisus a incălecat pe el. ⁷ Si mulți își aşterneau hainele lor pe cale, iară alții tăiau ramuri din copaci și le aşterneau pe cale. ⁸ Si ceice mergeau înainte și ceice veneau în urmă strigau și ziceau: „Osana! Binecuvântat île Celce vine în numele Domnului!“ ⁹ Binecuvântată fie împărăția tatălui nostru David, ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!“ ¹⁰ Si a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică; și dupea a văzut toate, fiind acum târziu, a eșit în Vitanie cu cel doisprezece.

¹¹ Iară adoua zi, eşind din Vitanie, a flămândit; și văzând de departe un smochin cu frunze, s'a apropiat să vadă oare nu va găsi ceva întrânsul; și ajungând la dânsul, n'a găsit nimic, decât numai frunze, caci nu era încă vremea smochinelor. ¹² Si incepând Iisus a grăi, a zis către el: „De acum în veac să nu mai mănânce nimenea rod din tina“. Si ucenicii Lui au auzit aceasta.

¹³ Apoi au venit la Ierusalim; și întrând Iisus în biserică, a inceput a izgoni pe ceice vindeau și cumparau în biserică; și a răsturnat mesele zarafilor și tăărabile vânzătorilor de porumbi; ¹⁴ și nu îngă-

dueă ca să ducă cineva vreun lucru prin biserică.
¹⁷ „Să-i învăță, zicând: „Oare nu este scris: cesa Mea, casă de rugăciune se va chiama pentru toate popoarele? Voi însă ați făcut-o peșteră de călări. (Is. LVI, 7; Ier. VII, 11),

¹⁸ „Să au auzit cărturarii și arhiereii, și căutau cum L-ar pierde, căci se temea de El, căci tot poporul se minuna de învățătura Lui.

¹⁹ Iară dacă s'a făcut sără, Iisus a eșit afară din cetate. ²⁰ Să adoua zi trecând, au văzut smochinul uscat din rădăcini. ²¹ Atunci Petru aducându-si aminte de cele ce se petrecuseră în aju, a zis sătre Dânsul: „Învățătorule, uite smochinul, pe care l-ai blestemat, să-a uscat”. ²² Să răspunzând Iisus, li-a zis: ²³ „Aveți credință în Dumnezeu! căci adevărul vă grăesc, că de va zice cineva muntele acestuia: „ridică-te și te aruncă în mare”, și nu se va îndoi în inimă sa, ci va crede, că ce va zice se va face, face-se-va orice va zice. ²⁴ De aceea vă zic: toate către cerești când vă rugați, să credeți că veți luă, și veți luă. ²⁵ Să când stați și vă rugați, să iertați, de aveți ceva asupra cuiva, ca și Tatăl vostru care este în ceruri să vă ierte greșalele voastre. ²⁶ Iară dacă voi nu veți ierta, nici Tatăl vostru care șade în ceruri nu va ierta greșalele voastre.

²⁷ După aceea au venit iarăși în Ierusalim; și pe când umbără El prin biserică, s'au apropiat de Dânsul arhiereii și cărturarii și bătrânilii, ²⁸ și l-au zis: „Cu ce putere faci acestea, și cine Ti-a dat puterea aceasta, ca să faci acestea?“ ²⁹ Iar Iisus răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și Eu o vorbă și să-Mi răspundesc, și vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea. ³⁰ Botezul lui Ioan din cer a

fost, sau dela oameni? Răspundeți-Mi!“ ³¹ Iară ei judecau între dânsii și ziceau: „De am zice: din ceruri, va zice: pentru ce dară nu l-ați crezut? ³² Iară de am zice: de la oameni, ne temem de popor, căci toți socotesc că Ioan a fost prooroc.“ ³³ Să răspunzând, au zis lui Iisus: „Nu stiu!“ Atunci Iisus răspunzând, ie-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce fel de putere fac acestea.“

CAP. 12.

¹ Să a inceput a le grăi în pilde: „Un om a sădit vie, și a îngrădit-o cu gard, și a săpat tească, și a zidit turn, și a dat-o unor lucrători și s'a dus. ² Iar la vreme, a trimis la lucrătorii aceia un slujitor, ca să ia dela lucrători din rodul viei. ³ Ei însă prințându-l, l-au bătut și l-au trimis cu deșert. ⁴ Să iară a trimis la ei pe alt slujitor, dară și pe acela bătându-l cu pietre, l-au spart capul și l-au trimis batjocorit. ⁵ Să din nou a trimis pe altul, dară pe acela l-au ucis; și a trimis și pe mulți alții, din care pe unii l-au bătut, și pe alții l-au ucis. ⁶ Deci, mai având și un fiu iubit al său, l-a trimis la urmă și pe acela la dânsii, zicând: „Se vor rușina de fiul meu!“ ⁷ Însă lucrătorii aceia au zis unii către alții: „Acesta-l moștenitorul. Hai să-l omorăm și moștenirea lui va fi a noastră.“ ⁸ Să prințându-l, l-au ucis și l-au scos afară din vie. ⁹ Deci, ce va face stăpânul viei? — Va veni și va pleinde pe lucrătorii aceia, iară via o va da altora. ¹⁰ Au doară niciodată n'ați citit această scriptură: „Platra, pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta s'a nimerit în capul unghiului; ¹¹ dela Domnul s'a făcut aceasta

și este minunată în ochii noștri?“ (Ps. CXVI, 22-23).

¹² El însă căuta să-L prindă, căci pricepuseră că pentru dânsul spusesă pilda aceasta, dar se temea de popor, și lăsându-L, s’au dus. ¹³ Și au trimis la Dânsul cățiva din iarisei și din iordanian, ca să-L prindă în vorbă. ¹⁴ Iar aceștia venind, au zis către El: „Invățătorule, știm că ești drept, și nu-ți pasă de nimenea, căci nu cauți în fața oamenilor, ci cu adevărat calea lui Dumnezeu înveți: să cuvine a de dajdie Chesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?“ ¹⁵ El însă, știind fățuricia lor, le-a zis: „Ce Mă îspitiți? Aduceți-Mi un dinar, ca să văd.“ ¹⁶ Și el l-au adus. Și le-a zis: „Al cui este chipul și scrisoarea de pe el?“ Iară el l-a răspuns: „Aie Chesarului!“ ¹⁷ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Dați Chesarului celece sunt ale Chesarului, și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.“ Și s’au mirat de Dânsul.

¹⁸ Apoi au venit la Dânsul saduchiei, cari zic că nu este inviere; și L-au întrebat, zicând: ¹⁹ „Invățătorule, Moisă ne-a scris, că de ar muri fratele cuivă și ar rămâne femeea, iar copil n’ar lăsa, să ia fratele lui pe femeea lui și să ridice urmași fratelui său“ (Deut. XXV, 5). ²⁰ Deci, au fost șapte frați; și cel dintâi și-a luat femeie, însă a murit și n’a lăsat urmași. ²¹ Și a luat-o al doilea și a murit, și n’a lăsat nici aceasta urmași; tot aşă și al treilea. ²² Și au luat-o tușapte, și n’au lăsat urmași. Iară mai pe urmă de toți a murit și femeea. ²³ Deci, la inviere, când vor înviă, a căruia din trăsii va fi femeea, căci tușapte au avut-o de soție?“ ²⁴ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Oare nu de aceea vă rătăciți, pețrucă nu știți scripsiurile,

nici puterea lui Dumnezeu?“ ²⁵ Căci când vor înviă din morți, nici nu se vor insură, nici nu se vor mărită, ci vor fi ca ingerii în ceruri. ²⁶ Iară despre morți, că au să învie, oare n’atî citit în carteia lui Moisă, cum i-a grăit acestuia Dumnezeu din rug, zicând: Eu sunt Dumnezelui Avraam și Dumnezelui lui Isaac și Dumnezelui lui Iacob? (Eș. III, 6.).

²⁷ Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morților, ci Dumnezeul viilor. Deci, voi vă rătăciți mult.“

²⁸ Și unul din cărturari, care ascultase disputa lor, văzind că Iisus le-a răspuns bine, s’ă apropiat și L-a întrebat: „Care este cea întâi din toate poruncile?“ ²⁹ Iar Iisus i-a răspuns: „Cea întâi din Domnul Dumnezelui este aceasta: „Ascultă, Israile: și să iubești pe Domnul Dumnezelui tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din toată puterea ta: aceasta este cea întâi poruncă (Deut. VI, 4). ³⁰ Iară a doua asemenea acelașă este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine insuți. Altă poruncă mai mare decât acestea nu este“ (Lev. XIX, 18).

³¹ Și l-a zis cărturaru: „Bine, Invățătorule, adevarul ai grăit, că unul este Dumnezeu și afară de El nu este altul;“ ³² și a-L iubi din toată inima, și din toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine insuși prețuște mai mult decât toate jertfele și arderile de tot.“ ³³ Și văzindu-L Iisus că a răspuns înțelepțește, i-a zis: „Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu“. După aceasta n’a mai îndrăsnit nimene să-L întrebe.

³⁴ Și urmând Iisus mai departe să învețe în biserică, a zis: „Cum zic cărturarii, că Hristos este Fiul lui

David? ¹⁶ Căci însuși David a grăit, *însuflat* de Duhul Sfânt: zis-a Domnul Domnului meu: şezi *deadreapta* mea, până voi pune pe vrăjmaşii tăi aşternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1). ¹⁷ Deci însuși David îl numeşte pe El Domn; cum dară este Fiul lui? ¹⁸ Și mulțimea poporului îl ascultă cu plăcere. ¹⁹ Și El le zicea în invățătura Sa: „Păziți-vă de cărturari, cari iubesc să poarte haine lungi, și salutările pe ulițe, ²⁰ și locurile cele mai de sus în sinagogă, și scaunele cele dintăru la ospețe. ²¹ Aceștia, cari mânâncă casele văduvelor și se roagă mult la arătare, mai grea osândă vor luă.”

²² Și șezind Iisus împreajma cutiei bisericii, privind cum mulțimea aruncă bani în cutie, și mulți bogăți au aruncat mult; ²³ și venind și o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, cari fac un codrant. ²⁴ Atunci Iisus chemând pe ucenicii Săi, le-a zis: „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți cei ce au pus în cutie; ²⁵ căi toți au aruncat din pricinul lor, iară aceasta din săracia ei a aruncat tot ce a avut, toată avutia sa”.

CAP. 18.

¹ Și când eșea El din biserică, unul din ucenicii Săi l-a zis: „Invățătorule, uite ce pietre și ce zduri!” ² Și Iisus răspunzind, i-a zis: „Vezi aceste zduri mari? Nu va rămâne aicea peatră pe peatră, care să nu se risipească.”

³ Iară când sedea El pe muntele Maslinilor, în fața bisericii, L-au întrebat, deosebi, Petru și Iacov și Ioan și Andrei: ⁴ „Spune-ni, când au să fie a-

cestea și care-i semnul *timpului*, când au să se săvârșească toate acestea? ⁵ Iară Iisus răspunzind, a inceput a grăi: „Vedeți să nu vă îngele cineva! ⁶ Căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice că sunt Eu, și pe mulți vor înșela. ⁷ Iară când veți auzi de războae și zvonuri de războae, să nu vă însălimântați, căci *acestea* trebuie să fie, dară nu va fi încă sfârșitul. ⁸ Căci se va sculă popor peste popor și împărătie peste împărătie, și vor fi cutremure pe alocarea, și va fi foamete și turbări; acestea-s inceputul durerilor.

⁹ „Voi însă, luați aminte de voi însi-vă, căci vă vor da în adunări, și în soboare vă vor bate, și veți sta înaintea domnilor și a regilor pentru Mine, ca să mărturisiti înaintea lor. ¹⁰ Însă întăru trebuie să se propovăduiască Evanghelia la toate popoarele. ¹¹ Dar căni vă vor duce să vă dea, nu vă îngrijili mai înainte, nici nu vă gândiți ce aveți să ziceți; ci ceeace vi se va da în ceasul acela, aceea să grăbiți; căci nu veți fi voi ceice veți grăi, ci Duhul Sfânt. ¹² Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fecior, și se vor sculă copiii asupra părinților și-i vor omora; ¹³ și veți fi urăți de toți pentru numele Meu; însă cel ce va răbdă până în sfârșit, acela se va măntui.

¹⁴ „Când însă veți vedea urciumea pustiilor, cea prezisă de proorocul Daniil, stând unde nu se cunoaște, — cititorul să înțeleagă, — atunci cei din ludea să fugă la munți; ¹⁵ și cel de pe acoperiș să nu se pogoare în casă, nici să nu intre ca să ia ceva din casa sa; ¹⁶ și cei ce va fi în camp, să nu să întoarcă inapoi să-și ia haina sa. ¹⁷ Dar vai de cele ingreunate și de cele ce vor alăptă în zilele a-

celea! ¹⁸ Rugați-vă însă, ca să nu fie fuga voastră iarna. ¹⁹ Căci în zilele acelea va fi un necaz, care n'a mai fost până acum de la începutul zidirii pe care a făcut-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi. ²⁰ Și de n'ar scurtă Domnul zilele *acelea*, nu s'ar măntui nici un trup. Dară pentru aleșii, pe cari i-a ales El, va scurtă zilele *acelea*. ²¹ Și atuncea, de vă și zice cineva: iată, Hristosul este alcea, sau iată, este acolo, să nu credeți. ²² Căci se vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și pe cei aleși. ²³ Voi însă păzili-vă! Iată, v'am spus toate.

²⁴ „Dar în zilele acelea, după necazul acela, soarele se va întuneca, și luna nu-și va mai da lumină sa, ²⁵ stelele cerului vor cădea, și puterile cele din cer se vor clăti. ²⁶ Și atuncea vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere multă și cu slavă; ²⁷ și va trimite atuncea pe ingerii Săi, și va adună pe cei aleși ai Săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului până la marginea cerului.

²⁸ „Învățați însă pildă dela smochin: când ramurile lui se fac mlădioase și dau frunze, atunci știi că vara e aproape; ²⁹ aşa și voi, când veți vedea împlinindu-se toate cele arătate mai sus, să știi că Fiul Omului este aproape, la ușă. ³⁰ Adevărul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini toate acestea. ³¹ Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece. ³² De ziua aceea însă, sau de ceasul *acela* nimenea nu știe, nici ingerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

³³ „Căutați de prieghești și vă rugați, căci nu

știi când va fi vremea *acea*. ³⁴ Aceasta e întocmai cum se întâmplă cu un om, care pleacă în călătorie și lasă casa sa în grija slugilor sale, dând ilecăruia lucru său și poruncind portarului să privigeze. ³⁵ Priveghești dară, căci nu știi când va veni stăpânul casei: seara, sau la miezul nopții, sau la cântăratul cocoșilor, sau dimineața; ³⁶ ca nu cumva venind fără de veste, să vă găsească dormind. ³⁷ Iară ceeace zic vouă, zic tuturora: prieghești!

CAP. 14.

¹ După două zile însă erau paștile și azimele, iară arhiereli și cărturari căutau cum L-ar prinde cu vicleșug să-L omoare; ² dar ziceau: „Nu la sărbătoare, ca să nu se facă turburare în popor.”

³ Și pe când era El în Vitană și ședea la masă în casa lui Simon leprosol, a venit o femeie cu un vas de alavastru, plin cu mir de nard curat și prețios, și spărgând vasul, a turnat *mirul* pe capul Lui. ⁴ Unora însă le păreă rău și ziceau între danișii: „La ce s'a făcut această răsippă de mir? ⁵ Căci se putea vinde acesta cu mai mult de trei sute de el. ⁶ Iisus însă a zis: „Lăsați-o! Pentru că faceți supărare? ⁷ Căci bun lucru a făcut pentru Mine. ⁸ Pentru că pe săraci pururea îi aveți cu voi și le puteți face bine când voiti, iar pe Mine nu Mă aveți pururea. ⁹ Aceasta a făcut ce a putut și a apucat înainte să-Mi miruiască trupul pentru îngropare. ¹⁰ Adeyarul vă grăesc; orunde se va propo-

vedui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune, intru pomenirea ei și ce a făcut ea.“

¹⁰ Iar Iuda Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la arhierei, ca să îl-l vândă. ¹¹ Si auzind aceștia, s'au bucurat și i-au făgăduit să-i dea bani. ¹² Si el căută cum L-ar da la vreme potrivită.

¹³ Si în ziua cea dintâi a azimilor, când se junglea *mielul* de pasă, au zis către Dânsul ucenicii Lui: „Unde vrei să mergem să gătim ca să mă-nânci paștele?“ ¹⁴ Si El a trimis pe doi din ucenicii Săi și le-a zis: „Duceți-vă în cetate și vă va întâmpina un om, ducând un ulcior cu apă; urmați după dânsul; ¹⁵ și unde va intra el, intrați și voi și spuneți stăpânului casei, că Invățătorul întrebă: unde este sălașul, în care să mă-nâncă paștele cu ucenicii Mei?“ ¹⁶ Si el vă va arăta un foisor mare, asternut gata: acolo să ne gătiți.“ ¹⁷ Deci, au eşit ucenicii Lui și s'au dus în cetate, și au găsit pre-cum îi se spusese și au gătit paștele.

¹⁸ Iară dacă s'a făcut sară, a venit Iisus cu cei doisprezece. ¹⁹ Si pecând sedea ei la masă și măncau, a zis Iisus: „Adevărul vă grăesc, că unul din voi, care mă-nâncă cu Mine, Mă va vinde.“

²⁰ Iară ei au inceput să intrețină și a zice către Dânsul unul după altul: „Nu cumvă sunt eu?“ Si altul: „Nu cumvă sunt eu?“ ²¹ Iară El răspunzind, a zis: „Unul din cei doisprezece, care intinge cu Mine în blid.“ ²² Insă Fiul omului merge cum este scris pentru El; dar vă de omul acela, prin care se vinde Fiul omului; mai bine ar fi fost de el, dacă nu s'ar fi născut.“

²³ Si pecând măncau ei, Iisus a luat pâine și binecuvântând, a frânt și le-a dat, zicând: „Luăți,

mâncăți, acesta este trupul Meu!“ ²⁴ Apoi luând paharul și multămind, le-a dat și au băut toți din-trânsul; ²⁵ și El le-a zis: „Acesta este sângele Meu, al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă. ²⁶ Adevărul vă grăesc, că de acum nu voi mai bea din roada viații până în ziua aceia când o voi bea nouă în impărăția lui Dumnezeu.“

²⁷ Si după ce au cântat *mulțamita*, au eşit la muntele Maslinitor. ²⁸ Iară pe cale le-a zis Iisus: „În noaptea aceasta toți vă veți lepăda de Mine; că scris este: bate-vol păstorul și se vor risipi oile (Zah. XIII, 7).“ ²⁹ Însă după ce voi invia, voi merge mai înainte de voi în Galileea“.

³⁰ Petru însă a zis către Dânsul: „Chiar toți de se vor lepăda, eu însă nu!“ ³¹ Iar Iisus i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că astăzi, în noaptea aceasta, înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine“. ³² Petru însă și mai stăruitor zicea: „De ar trebui chiar să mor pentru Tine, nu mă voi lepăda de Tine“. Si tot aşa au zis toți.

³³ Si ajungând la un sat, care se numește Ghetsimania, a zis către ucenicii Săi: „Sedeți aicea până voi merge să mă rog!“ ³⁴ Si a luat cu Mine pe Petru, pe Iacob și pe Ioan și a inceput să se spământă și a se neliniști; ³⁵ și le-a zis: „Intristat este sufletul Meu până la moarte, rămâneți aicea și pri-veghiați!“

³⁶ Si depărtându-se pușin, a căzut la pământ și S'a rugat, ca de este cu putință, să treacă ceasul *acela* dela Dânsul, ³⁷ și zicea: „Avvă, Părinte, la Tine toate-s cu putință; treacă paharul acesta dela Mine! Dară să fie nu ce voesc Eu, ci ce voești

Tu l^u^m ³⁷ Apoi s'a intors la ucenicii Săi și i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Nu putuși să priveghiezi măcar un ceas? ³⁸ Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghetor, iar trupul neputincios“.

³⁹ Si depărtându-se iară, S'a rugat zicând aceleași cuvinte. ⁴⁰ Si intorcându-Se, i-a găsit iară dormind, căci ochii lor erau îngreueți de somn; și nu știau ce să-l răspundă.

„Si a venit a treia oară și le-a zis: „Voi tot dormiți și vă odihniți. Ajunge! A venit ceasul și iată Fiul Omului se dă în mâinile păcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să mergem! Iată, s'a apropiat celce M'a vândut.“

⁴³ Si îndată, încă grăind El, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și cu el mulțime multă cu săbilli și toege, trimiși fiind de arhierel și de căturari și de bătrâni. ⁴⁴ Iară celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-l voi sărută, Acela este: prindeți-L și-L duceți cu pază“. ⁴⁵ Si Iuda cum a venit, s'a apropiat de El și a zis: „Invățătorule, Invățătorule!“ ⁴⁶ Si L-a sărutat. ⁴⁷ Iară el au pus mâinile pe El și L-au prins. ⁴⁸ Iară unul din ceice stăteau acolo, scoțind sabia, a lovit pe slujitorul arhierului și i-a tăiat urechea.

⁴⁹ Atunci Iisus începând a grăi, a zis către dânsii: „Ca la un tâlhar aș ești, cu săbilli și cu toege, ca să Mă prindeți? ⁵⁰ În fiecare zi am fost cu voi, invățând în biserică, și nu M'ați prins. Dară plinească-se scripturile!“ ⁵¹ Si lăsându-L ai Săi, au fugit toți. ⁵² Iară un Tânăr, imbrăcat cu un giulgiu peste trupul gol, mergea după El; și ostașii

i-au prins. ⁵³ El însă, lăsând giulgiul, a fugit dela ei gol.

⁵⁴ Si au adus pe Iisus la arhiereu; și s'au adunat la el toți arhierii și căturarii și bătrâni. ⁵⁵ Iar Petru l-a urmat de departe până în curtea arhierului, și ședea cu slujitorii și se încălzea la foc. ⁵⁶ Iar arhierii și tot Sinedriul căutau mărturii împotriva lui Iisus, ca să-L dea la moarte, și nu găseau; ⁵⁷ căci mulți mărturiseau strâmb împotriva Lui, dară mărturirile acestea nu erau deajuns. ⁵⁸ Si sculându-se oaricări, au mărturisit strâmb împotriva Lui, și au zis: ⁵⁹ „Noi L-am auzit zicând: Eu voi strica biserică aceasta făcută de mâna“. ⁶⁰ Dară nici astfel de mărturie a lor n'a fost deajuns.

⁶¹ Atunci sculându-se arhierul în mijlocul sfatului, a întrebat pe Iisus zicând: „De ce nu răspunzi nimică? Ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?“ ⁶² El însă tăcea și nu răspundea nimică. Si iar L-a întrebat arhierul și l-a zis: „Au tu ești Hristosul, Fiul celui binecuvântat?“ ⁶³ Iar Iisus a răspuns: „Eu sunt, și veți vedea pe Fiul omului șezând deadreapta puterii și venind pe noril cerului“. ⁶⁴ Atunci arhierul, rupându-și vestimentele sale, a zis: „Ce ne mai trebuiește mărturii?“ ⁶⁵ Ați auzit hula. Ce vi se pare?“ Iară el cu toții L-au socotit vinovat de moarte. ⁶⁶ Si au început unii a-L scuipă și a-I acoperi fața, și a-L lovă, și a-I zice: „Prooroc este!“ Si slujitorii îl băteau peste obraz.

⁶⁷ Si fiind Petru jos, în curte, a venit una din slujnicile arhierului, ⁶⁸ și văzând pe Petru încăzindu-se și privind la el, a zis: „Si tu erai cu Iisus Nazarineanu“. ⁶⁹ Iară el s'a lepădat, zicând: „Nu știi, nici nu pricep ce spui tu“. Si a eșit afară

înaintea curții, și *atuncea* a cântat cocoșul.⁶⁹ Și văzindu-l slujnică iară, a început a spune celor ce stăteau *acolo*: „*Și acesta e din ei*”.⁷⁰ Iar el s'a lepădat iară. Și după puțin, ceice stăteau au început iară a zice lui Petru: „Adevărat, *și tu ești din ei*, căci și galileian ești, pentru că și graiul tău sămănă”.

⁷¹ Iară el a început a se jură și a se blestemă, *zicând*: nu cunosc pe Omul Acesta de Care grăji!”.⁷² Atuncea a cântat cocoșul a două oară. Și și-a adus aminte Petru de cuvântul, care l-a zisese Iisus: „Înainte de a cântă cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine”, și aruncându-se cu fața pământ, a plâns.

CAP. 15.

¹ Și indată, dupăce s'a făcut ziua, arhieriei cu bătrânilă și cu cărturarii și cu toată adunarea făcând sfat și legând pe Iisus, L-au dus și L-au dat lui Pilat. ² Și Pilat L-a întrebat: „Tu ești regele Iudeilor?” Iară El răspunzindu-i, a zis: „*Tu zici*”.³ Și-L învinovățeau arhieriei cu multe,⁴ iar Pilat L-a întrebat iară și zicând: „Nimica nu răspunzi? Vezi căte mărturisesc *aceștia* împotriva Ta.”⁵ Iară Iisus mai mult n'a răspuns nimică, încât se miră Pilat. ⁶ La sărbătoare însă le liberă un vinovat, pe care-l cereau ei. ⁷ Și era *atuncea* unul, numit Varavă, închis cu tovarășii săi, cari într'o turburare făcuse ucidere. ⁸ Și strigând mulțimea, a început să ceară *la Pilat* să le facă cum le faceă totdeauna. ⁹ Și răspunzind *Pilat*, le-a zis: „Voi să vă liberez pe Regele Iudeilor?”¹⁰ Căci știa, că din pîzmă îl dă-

duseră arhieriei.¹¹ Arhieriei însă au atâtat mulțimea să ceară, ca să le libereze mai bine pe Varavă.¹² Și răspunzind iară și Pilat, le-a zis: „Ce voiți dară să fac cu *Acela*, pe care îl numiști Regele iudeilor?”¹³ Iară ei din nou au strigat: „Răstignește-L!”¹⁴ Zis-a Pilat către ei: „Dară ce rău a făcut?” Ei însă strigau și mai tare: „Răstignește-L!”¹⁵ Și voind Pilat să facă plăcerea mulțimii, a dat drumul lui Varavă, iară pe Iisus bătându-L, L-a dat ca să Se răstignească.

¹⁶ *Atuncea* ostașii au dus pe Iisus în lăuntru curții, adică în Pretoriu, și au adunat toată compania; ¹⁷ și L-au îmbrăcat cu porfiră, și impletind o cunună de spin, L-au pus-o pe cap.¹⁸ Și au început a-L salută și a zice: „Bucură-Te, Regele iudeilor!”¹⁹ Și-L băteau cu o trestie peste cap și-L scuipau și îngenunchind, L-se inchinai Lui.²⁰ Iară dupăce L-au batjocorit, desbrăcându-L de porfiră și îmbrăcându-L cu hainele Lui, L-au dus ca să-L răstignească.²¹ Și au silit pe un trecător, *anume* Simon Cirineanul, tatăl lui Alexandru și a lui Ruf, care se intorcea din țarină, ca să ducă crucea lui Iisus.²² Și L-au dus la un loc, *numit* Golgota, care se întâlnește: locul căpăținei.²³ Și L-au dat să bea vin amestecat cu smirnă; dar n'a luat.²⁴ Apoi răstignindu-L, au impărțit hainele Lui, aruncând pentru ele sorți, ca să știe cine ce are să ieie.²⁵ Și când L-au răstignit, era ceasul al treilea.

²⁶ Și era scrisă deasupra vina Lui: „Regele iudeilor.”²⁷ Și împreună cu Dânsul răstigniră doi tâlhari, unul deadreapta și altul deastânga Lui.²⁸ Și s'amplinit Scriptura, care zice: „*Și cu cei fărădelege S'a socotit*”.²⁹ Și trecătorii îl huleau, dând

din cap și zicând: „El, Cel ce strici biserică și în trei zile o zidești, ³⁰ măntuiește-Te pe mine însuși și te pogoară depe cruce!“ ³¹ Asemenea și arhiereii cu cărturarii, bătându-și joc, ziceau unul către altul: „Pe alții a măntuit, iar pe Sine nu poate să se măntuiască! ³² Hristosul, Regele lui Israel, să se pogoare acum depe cruce, ca să vedem și să credem în El“. Și-l huleau și cei răstigniți împreună cu El.

³³ Iară în ceasul al șaselea s'a făcut intuneric peste tot pământul, până în ceasul al noulea. ³⁴ Și în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare și a zis: „Eloï, Eloï, lammă sabah tan!“ Adeca: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce M-ai lăsat?“

³⁵ Atunci a uni din ceice stătea acolo, auzind *acestea*, ziceau: „Iată, chiamă pe Ilie.“ ³⁶ Și alergând unul și umplând un burete cu oțet, l-a pus într-o trestie și L-a adăpat, zicând: „Lăsați să vedem de va veni Ilie să-L pogoare de pe cruce!“ ³⁷ Iisus însă strigând cu glas mare, Și-a dat duhul. ³⁸ Și catapiteazma bisericiei s'a rupt în două de sus până jos. ³⁹ Iară sutașul, care stătea împrejmă Lui, văzând, că strigând aşă, Și-a dat duhul și a zis: „Cu adevărat Omul Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!“

⁴⁰ Și erau acolo și niște femei, care priveau de departe; și printre ele se aflau și Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob cel Tânăr și a lui Iosie și Salomia, ⁴¹ care și când era El în Galileea, îi urmău și-l slujeau; și atelte multe, care veniseră împreună cu El la Ierusalim.

⁴² Și făcându-se acum sară, intru căt era Vineri, care este înaintea sărbătorii, ⁴³ a venit Iosif din Ari-

mateea, sfetnic de neam ales, care și însuși așteptă Impărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind să intre la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁴⁴ Iară Pilat s'a mirat, de a murit Iisus aşa curând; și chemând pe sutaș, l'a întrebăt de a murit demult. ⁴⁵ Și încredițându-se dela sutaș, a dat lui Iosif trupul. ⁴⁶ Și cumpărând Iosif giulgiu, și pogorând pe Iisus de pe cruce, L-a înfășurat cu giulgiul și L-a pus într'un mormânt, care era săpat în piatră, și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului. ⁴⁷ Iară Maria Magdalena și Maria lui Iosie, priveau unde-L pun-

CAP. 16.

¹ Iar dupăce a trecut sămbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salomia au cumpărat mirezime, ca să meargă să ungă pe Iisus. ² Și în ziua intâia a săptămânii, foarte de dimineață, când răsarea soarele, au venit la mormânt și zicea una către alta: „Cine ne va prăvălli piatra depe ușa mormântului?“ ³ Dar privind *ele*, au văzut că piatra, care era foarte mare, era prăvălită. ⁴ Și întrând în mormânt, au văzut un Tânăr, șezând în dreapta, imbrăcat în vestimente albe; și s'au spăimântat. ⁵ Iară el le-a zis: „Nu vă spăimântați! Pe Iisus Nazarineanul cel răstignit căutați? S'a sculat, nu este aicea. Iată locul, unde a fost pus.“ ⁶ Dară duceți-vă și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea, cum v'a spus.“ ⁷ Și eșind repede, au fugit dela mormânt, căci erau cuprinse de groază și de cutremur, și n'au spus nimănui nimică, pentru că se temeau.

⁹ Iară Iisus înviind dimineața, în ziua întâia a săptămânii, S'a arătat întâi Mariei Magdalinei, din care scosese șapte draci. ¹⁰ Iară aceasta s'a dus și a vestit celor ce fuseseră cu Dânsul, cări plângneau și se tânguiau; ¹¹ și aceștia auzind că El este viu și a fost văzut de dânsa, nu au crezut.

¹² Iar după acestea S'a arătat sub alt chip, la doi din ei, cari mergeau la un sat. ¹³ Și întorcându-se aceștia, au spus celorlalți; dară nici pe aceia nu i-au crezut.

¹⁴ Însărășit S'a arătat înseși celor unsprezece, când ședea la cină, și le-a imputat pentru necredință și pentru impetritea inimii, că pe cei ce L-au văzut inviat nu i-au crezut. ¹⁵ Apoi le-a zis: „Mergeti în toată lumea și propoveduiți Evanghelia la toată făptura! ¹⁶ Celce va crede și se va boteză, se va mărtuiri; iară celce nu va crede, se va osândi. ¹⁷ Iar celice vor crede vor fi însoțiti de *aceste semne*: în numele Meu draci vor izgoni, în limbi nouă vor grăti; ¹⁸ șerpi vor luă; și de vor bea cevă omorât, nu-i va vătăma. Pe bolnavi mânilor-și vor pune și se vor face bine“.

¹⁹ Deci Domnul, după ce a grătit cu dânsii, S'a înălit la cer, și a șezut deadreapta lui Dumnezeu.

²⁰ Iară ei au eşit și au propoveduit pretutindenea, Domnul lucrând împreună cu ei și adeverind cu vântul prin semnele ce urmău. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ LUCA

SFÂNTA EVANGHELIE
DUPĂ
L U C A

CAP. 1.

¹ De oarece mulți s-au apucat să alcătuească istorisiri despre faptele binecunoscute la noi, ² după cum ni le-au impărtășit ceice dela început au fost văzători și slujitori ai Cuvântului, ³ am găsit și eu cu cale ca, cercetând cu amănumul toate dela început, să îi le scriu pe rând, scumpe Teofile, ⁴ ca să cunoști temeinicia învățăturilor, pe care le-ai primit *prin gratuită*.

⁵ În zilele lui Irod, regele ludei, eră un preot, numit Zaharia, din ceata *preofească* a lui Abia; și femeca lui eră din fetele lui Aaron, și numele ei eră Elisaveta. ⁶ Aceștia amândoi erau drepti înaintea lui Dumnezeu, urmând toate poruncile și legile Domnului fără prihană; ⁷ însă nu aveau copii, pentru că Elisaveta eră stearpă și amândoi erau înaintați în vîrstă.

⁸ Odată însă, slujind el înaintea lui Dumnezeu, în

săptămâna cetei sale, ⁹ a eșit la sorti să tămâzeze, după datina preoțească ; ¹⁰ și când a intrat în biserică Domnului, la vremea tămâerei, iară toată mulțimea poporului se rugă afară, ¹¹ atunci i s'a arătat un inger al Domnului, care stătează în dreapta altarului tămâerei. ¹² Si Zaharia când l-a văzut, s'a spăimântat și a căzut frică peste el. ¹³ Iar ingerul a zis către dânsul : „Nu te teme, Zaharie, că s'a auzit rugăciunea ta, și Elisaveta, femeea ta, îți va naște un fiu, și-i ve-i pune numele Ioan.” ¹⁴ Aceea-*țt* va fi bucurie și veselie, și mulți se vor bucură de nașterea lui ; ¹⁵ căci va fi mare înaintea Domnului ; vin și sicheră nu va bea ; și se va umplea de Duh Sfânt chiar din pântecele mamei sale ; ¹⁶ și pe mulți din fiii lui Israîl li va intoarce la Domnul Dumnezeul lor ; ¹⁷ și acesta va merge înaintea Lui cu Duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților spre fiil lor și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor ; pentru ca să infățișeze Domnului un popor pregătit”.

¹⁵ Si a zis Zaharia către inger : „Pe ce voi cunoaște aceasta ? Căci eu sunt bâtrân, și femeea mea înaintată în vrăstă.” ¹⁶ Si răspunzind ingerul, i-a zis : „Eu sunt Gavrîl, celce stă înaintea lui Dumnezeu, și sunt trimis să-ți grăesc și să-ți vestesc acestea ; ¹⁷ și iată, vei fi mut și nu vei putea grăbi, până în ziua când se vor împlini acestea, pentru că n'au crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor.”

¹⁸ Poporul însă aștepta pe Zaharia ; și se miră că el zăbovește *atâtă* în biserică. ¹⁹ Iară când a eșit, nu putu să li grăească ; și au înțeles că văzuse o

vedenie în biserică ; și el le facea semne ; și a rămas mut.

²⁰ Si cum s'a împlinit zilele lui de slujbă, s'a dus acasă. ²¹ Iar după zilele acestea Elisaveta, femeea sa, a rămas grea și s'a tăinuit cinci luni, zicând : ²² „Astfel a făcut Domnul *mi* cu mine în zilele în care a voit să rădice defăimarea mea din tre oameni”.

²³ Iară în luna a șasea, ingerul Gavrîl a fost trimis dela Dumnezeu într-o cetate a Galileei, al căria nume era Nazaret, ²⁴ la o fecioară logodită cu un bărbat, al căruia nume era Iosif, din casa lui David ; și numele fecioarei era Maria. ²⁵ Si întrând ingerul la dânsa, a zis : „Bucură-te, cea plină de dar, Domnul este cu tine ; binecuvântă că ești tu între femei !” ²⁶ Iară ea văzându-l, s'a spăimântat de cuvântul lui și cugetă ce se însemnează oare urarea aceasta. ²⁷ Iar ingerul i-a zis : „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu ; ²⁸ și iată, vei zămisli în pântece, și vei naște un Fiul, și-i vei pune numele Iisus.” ²⁹ Acesta va fi mare, și Fiul Celui de sus Se va chiemă, și Domnul Dumnezeu li va dă tronul lui David, tatăl Său ; ³⁰ și va domni peste casa lui Iacob în veci, și împărăția lui nu va avea sfârșit”.

³¹ Iară Maria a zis către inger : „Cum va fi aceasta, înfrucat nu cunosc bărbat ?” ³² Si răspunzind ingerul, i-a zis : „Duhul Sfânt se va pogoră peste tine și puterea Celui de sus te va umbri ; de aceia și Sfântul Care Se va naște, Se va numi Fiul lui Dumnezeu.” ³³ Iată și Elisaveta, rudenia ta, care se ziceă stearpă, a zămislit și ea un fiu la bătrânețele ei, și e a șasea lună de când i s'a în-

tâmplat aceasta, ³⁷ că la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință.³⁸ Atunci Maria a zis: „Iată roaba Domnului sunt; Facă-Se cu mine după graiul tău.“

Și s'a dus ingerul dela dânsa.

³⁹ Si sculându-se Maria în zilele acelea, s'a dus degrabă la munte, într'o cetate a lui Iuda; ⁴⁰ și a intrat în casa lui Zaharia, și a salutat pe Elisaveta. ⁴¹ Si cum a auzit Elisaveta salutarea Marii, a săltat pruncul în pântecale ei, și s'a umplut Elisaveta de Duh Sfânt, ⁴² și a strigat cu glas mare și a zis: „Binecuvântată ești tu între femei și Binecuvântat este rodul pântecelui tău! ⁴³ Si de unde cîstea aceasta pentru mine, ca să vînă la mine maica Domnului meu? ⁴⁴ Căci iată, cum a ajuns glasul salutării tale în urechile mele, a săltat pruncul cu bucurie în pântecale meu. ⁴⁵ Si ferică de ceeace a crezut că se vor împlini cele spuse ei dela Domnul!“ ⁴⁶ Iar Maria a zis: „Mărește sufletul meu pre Domnul ⁴⁷ și duhul meu s'a bucurat de Dumnezeu, Măntuitorul meu; ⁴⁸ că a căutat spre smerenia roabei sale; căci iată, de acum mă vor ferici toate neamurile; ⁴⁹ că mi-a făcut mărire Cel Puternic, —slânt fie numele Lui! — ⁵⁰ și mila Lui e din neam în neam peste ceice se tem de Dânsul; ⁵¹ arătat-a tărâia brațului Său și a risipit pe cei ce se mândreau cu cugetele inimii lor; ⁵² pogorât-a pe cei puternici de pe scaune și a rădicat pe cel smirîti; ⁵³ pe cei flămânzi i-a umplut de bunătăți, iară pe cei bogăți i-a scos afară dezerți. ⁵⁴ Primit-a pe Israel sluga Sa, aducându-și aminte de milă, ⁵⁵ cum a grăbit părinților noștrii, lui Avraam și semiației lui păță în veac.“

⁵⁶ Si a rămas Maria împreună cu Elisaveta ca la trei luni; și apoi s'a întors la casa sa.

⁵⁷ Elisavetei însă i-a venit vremea să nască, și a născut un fiu. ⁵⁸ Si au auzit vecinii și rudelele ei, că a făcut Domnul milă mare cu dânsa, și s'a bucurat împreună cu ea. ⁵⁹ Iar în ziua a opta au venit să tăc împrejur pruncul, și au vrut să-l numească Zaharia, după numele tatălui său. ⁶⁰ Dar răspunzind mama lui, a zis: „Nu, ci Ioan să se cheme!“ ⁶¹ Si i s'a zis: „Nu se află în neamul tău nimenea, care să se cheme cu acest nume“. ⁶² Apoi au făcut semne tatălui lui, cum ar voi să-l cheme. ⁶³ Iară el cerând o tabliță, a scris aceste cuvinte: „Ioan este numele lui“. Si s'a mirat toți. ⁶⁴ Si îndată i s'a deslegat gura și limba lui, și a început a grăbi, slăvind pe Dumnezeu.

⁶⁵ Si a cuprins frică pe toți cei locuiau împrejurul lor și s'a veslît toate cuvintele acestea în totă partea munțoașă a Iudeei. ⁶⁶ Si toți cei ce le auzeau, le păstrau în inima lor și ziceau: „Ce are să fie oare pruncul acesta?“

Si mâna Domnului era peste dânsul.

⁶⁷ Atuncea Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de Duh Sfânt și a proorocit, zicând: ⁶⁸ „Binecuvântat fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, că a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său; ⁶⁹ și ne-a rădicat un Măntuitor puternic în casa lui David, slugel sale, ⁷⁰ precum a grăbit prin gura săjnijilor Săi prooroci celor de demult: ⁷¹ că ne va măntui de vrăjmași noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc; ⁷² făcând astfel milă cu părinții noștri, și aducându-și aminte de așezământul Său cel sfânt, ⁷³ ce jurământul cu care Să jurat lui Avraam, părintele

nostru,⁷⁴ că, izbăvindu-ne din mâinile vrăjmașilor nostril, ne va da⁷⁵ să-l slujim fără de frică, vietuind cu sfîntenie și cu dreptate înaintea Lui în toate zilele vieții noastre.⁷⁶ Și tu, Pruncule, te vei chemă Prooroc al Celui de sus, căci vei merge înaintea feții Domnului, ca să-l gătești calea,⁷⁷ și ca să dai poporului Său cunoștință măntuirii, pentru iertarea păcatelor lui,⁷⁸ prin bunătatea milii Dumnezeului nostru, pentru care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de sus,⁷⁹ ca să lumineze pe ceice sedeau în întuneric și în umbra morții și să îndrepenteze picioarele noastre la calea păcii."

⁸⁰ Iară pruncul creștează și se întâră cu duhul, și a fost în pustie până în ziua când s'a arătat lui Israel.

CAP. 2.

¹ În zilele acelea a șit poruncă detat Cezarul August, să se inscrie toată lumea *). ² Inscriserea aceasta a fost întâia pe când guvernă în Siria Cvirinus.³ Și s'a dus toți să se inscrie, fiecare în cetatea sa. ⁴ S'a suiat deci și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, la o cetate a lui David, care se numea Vitleem,—pentru că el era din casa și din neamul lui David,—⁵ ca să se inscrie cu Maria, logodnica sa, care era grea.

⁶ Și pe când erau ei acolo, *Mariel* i-a venit vremea să nască;⁷ și a născut pe Fiul său Intâiul-născut, L'a înfășat și L-a culcat în iesle, pentru că ei n'au avut loc în casa de oaspeți.

⁸ Și în partea aceea erau niște păstorii, cari mă-

*) Să se inscrie toată lumea, adică pă se numere toți oamenii

neau pe câmp și străjuiau noaptea cu rândul împrejurul turmei lor.⁹ Și iată, a stătut înaintea lor un inger al Domnului, și slava Domnului a strălucit peste el; și s'a spăimânat foarte tare.¹⁰ Dar ingerul le-a zis: „Nu vă temeți! Căci iată vă vesătesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul;¹¹ că astăzi în cetatea lui David vi s'a născut un Măntuitor, Care este Hristos Domnul.¹² Și acesta vă va fi semnul: veți găsi culcat în iesle un prunc înfășat”.¹³ Și deodată s'a arătat împreună cu ingerul o mulțime de oaste cerească, care slăvea pe Dumnezeu și zicea: ¹⁴ „Slavă intru cai de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoie!”

¹⁵ Și cum s'a dus ingerul dela ei la cer, păstorii au zis unul către altul: „Să mergem până la Vitleem și să vedem ce s'a făcut cu cuvântul acesta, pe care ni l-a vestit Domnul”.¹⁶ Și au venit degrabă și au găsit pe Maria și pe Iosif și Pruncul culcat în iesle.¹⁷ Și văzindu-l, au spus ceeace li se grăise despre Pruncul acesta.¹⁸ Și toți ceice au auzit s'a mirat de celece au grădit păstorii către dânsii.¹⁹ Iară Maria păstră toate cuvintele acestea, punându-le în inima sa.

²⁰ Și s'a întors păstorii la turma lor, slăvind pe Dumnezeu pentru toate celece auziseră și văzuseră, după cum li se spusese.

²¹ Iară când s'a înălțat opt zile, ca să tae împrejur pe Prunc, I s'a pus numele Iisus, care l se dăduse de inger înainte de a Se zemisli El în pantecele mamei Sale.²² Iar când s'a înălțat zilele curățirei lor, după legea lui Moisă, Iosif și Maria au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L înălțeze

Dominului, ²³ cum este scris în legea Domnului : „Ca tot întăriul născut de parte bărbătească, să fie închinat Domnului“ (Eș. XIII, 2), ²⁴ și să dea jertfă o pereche de turturtele sau doi pui de porumb, după cele spuse în legea Domnului.

²⁵ „Sî iată, era pe atunci în Ierusalim un om, numit Simeon. Si Omul acesta era drept și evlavios, așteptând mânăjarea lui Israîl, și Duhul Sfânt era peste el. ²⁶ Si i se prevestise de la Duhul Sfânt să nu vadă moarte până nu va vedea pe Hristosul Domnului. ²⁷ Si a venit el în biserică miscat de duhul Sfânt; și când păriașii au adus pe Pruncul Iisus, ca să săvărsească asupra Lui cele rânduite de lege, ²⁸ acela L-a luat în brațele sale și a binecuvântat pe Dumnezeu și a zis: ²⁹ „Acum libereză pe robul Tău, Stăpâne, cu pace, după cuvântul Tău; ³⁰ căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, ³¹ care ai gătit-o înaintea feții tuturor popoarelor, ³² ca să fie lumină spre luminarea neamurilor și slava poporului Tău Israîl.“

³³ Si se miră Iosif și mama Pruncului de cele ce se grăiau despre Dânsul. ³⁴ Si i-a binecuvântat Simeon și a zis către Maria, mama Pruncului: „Iată, Acesta este pus spre căderea și scularcea multora în Israîl, și semn de dispută, ³⁵ ca să se descopere cugetele din multe inimi, și chiar prin suilețul tău va trece sabie.“

³⁶ Si mai era la Ierusalim o proorocă, Ana, fata lui Fanuil, din neamul lui Asir; aceasta era foarte înaintată în vîrstă și trăise cu bărbatul său șapte ani după fecioria sa; ³⁷ și aceasta era o vînduvă ca de optzeci și patru de ani, care nu se deținea de biserică, slujind lui Dumnezeu ziua și noap-

pteau cu post și rugăciuni. ³⁸ Si venind și aceasta în ceasul acela, a dat slavă Domnului și a grăbit de Dânsul tuturor celor care așteptau izbăvirea în Ierusalim.

³⁹ Si după ce au săvărșit ei toate, după legea Domnului, s-au întors în Galileea, în orașul lor Nazaret. ⁴⁰ Iară Pruncul creștea și Se întărea cu duhul, umplându-se de înțelegere; și Harul lui Dumnezeu era peste Dânsul.

⁴¹ Părinții lui Iisus se duceau în fiecare an la Ierusalim de sărbătoarea Paștelor. ⁴² Când a înălțat Iisus doisprezece ani, suindu-se ei după obiceiul la Ierusalim, de sărbători, ⁴³ și când sau sfârșit zilele sărbătorilor, întorcându-se ei acasă, a rămas Pruncul Iisus în Ierusalim, și n'au știut Iosif și Mama Lui. ⁴⁴ Socotind însă că se află cu tovarășii, au mers cale de o zi, și L-au căutat printre rude și cunoșcuți; ⁴⁵ dar negăsindu-L, s'au întors la Ierusalim, ca să-L caute. ⁴⁶ Si după trei zile L-au găsit în biserică, șezând în mijlocul invătașilor, ascultându-i și întrebându-i. ⁴⁷ Si toți cei ce-L auzeau, se mirau de înțelegerea și răspunsurile Lui. ⁴⁸ Si văzându-L părinții Lui, au rămas uimiți; iar Mama lui l-a zis: „Fiule, pe ntrece ne-ai făcut astă? Iată, tatăl Tău și eu cu mare neliniște Te căutăm.“ ⁴⁹ El însă le-a zis: „La ce era să Mă căutați? Nu știeți oare, că Eu trebuie să fiu în cele ale Tatălui Meu?“ ⁵⁰ Dară ei n'au înțăles vorbele ce li s'au spus. ⁵¹ Si s'a pogorât Iisus cu dânsii și a venit în Nazaret, și le era supus, iar Mama Lui păstră toate cuvintele acestea în inima Sa,

⁵² Si Iisus propășea cu înțelegerea, cu vîrstă și cu harul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

CAP. 3.

¹ Iar în anul al cincisprezecilea al domniei Cezarului Tiberie, când erau : Pilat Ponteanul guvernator în Iudeea, Irod tetrarh în Galileea, Filip, frațele său, tetrarh în Ituria și ținuturile Trahonitidei, și Lisanie tetrarh în Abilena, ² pe vremea arhiepiscopilor Ana și Caiafa, — a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie. ³ Si acesta a străbătut toată latura Iordanului, propunându botezul pocăinței spre iertarea păcatelor, ⁴ cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaiu profetul, care zice : „Glasul celuic strigă în pustie gătiți calea Domnului, netede faceți-l cărările ! ⁵ Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se pogoare, căile strâmbă să se îndrepte și și cele colțuroase să se facă drumuri netede, ⁶ și toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu“ (Is. XL, 3—5).

„Si zicea Ioan mulțimilor, care veneau să se boteze de dânsul : „Pui de vîpere, cine vă spus să fugiți de mânia cea viitoare ? ⁸ Faceți dară roade vrednice de pocăință, și să nu vă apucăți să ziceți în sine : aveam tată pe Avraam ! Căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să ridice filii lui Avraam. ⁹ Iată, și securea stă la rădăcina pomilor ; deci, tot pomul, care nu face roade bune, se tăie și se aruncă în foc.“

¹⁰ Si-l întreba mulțimile, zicând : „Dar ce să facem ?“ ¹¹ Si el răspunzând, le zicea : „Cel ce are două haine, să dea celuic năre ; și cel ce are hrana, să facă asemenea.“

¹² Si au venit și unii vameși să se boteze de

el și au zis către dânsul : „Invățătorule, ce să facem ?“ ¹³ Iară el li-a zis : „Să nu cereți nimic mai mult decât vă este rânduit.“

¹⁴ Si-L întrebau și ostașii, zicând : „Dar noi ce să facem ?“ Si el le-a zis : „Pe nimeni să nu părăți, nici să obidiți, și să vă mulțămiți cu solda voastră.“

¹⁵ Pe când însă poporul era în aşteptare și se întrebau toți în inimile lor despre loan, de nu cumva este el Hristosul, ¹⁶ Ioan le răspunde tuturor și le zicea : „Eu vă botez cu apă ; vine însă Cel mai mare decât mine, căruia nu sunt vrednic să-l dezleg curațea incălțămintelor Lui ; Acela vă va boteză cu Duh Sfânt și cu foc. ¹⁷ El are lopata în mâna Sa, și va curăți aria Sa, și grăul îl va adună în granarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins.“

¹⁸ Acestea și alte multe spunea el, când învăță poporul.

¹⁹ Iară Irod Tetrarhul, fiind înstrănat de dânsul pentru Irodiada, femeia fratelui său Filip și pentru toate retele, care le făcea Irod, ²⁰ a mai adaus la toate celelalte rele și pe aceea, că a închis pe loan în temniță.

²¹ Dupăce însă s'a botezat tot poporul, botezându-se și Iisus și rugându-se, să deschis cerul, ²² și Duhul Sfânt s'a pogorât peste El în chip trupesc, ca un porumb, și un glas s'a auzit din cer, zicând : „Tu ești Fiul Meu iubit ; în Tine e bunăvoiețea Mea.“

²³ Iar Acela, pentru care fusese glasul lui Dumnezeu, adecă Iisus, era ca de treizeci de ani, când a început slujirea Sa, fiind, după cum se credea, fiul lui Iosif, al lui Hell, ²⁴ al lui Matat al lui Levi, al lui Melchi, al lui Iană, al lui Iosif ; ²⁵ al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esl, al lui

Naghè ; ²⁶ al lui Maāt, al lui Matafia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda ; ²⁷ al lui Ioană, al lui Risă, al lui Zorobabel, al lui Salatiil, al lui Nirie ; ²⁸ al lui Melchi, al lui Adi, al lui Cosām, al lui Elmodām, al lui Ir ; ²⁹ al lui Iosie, al lui Ellezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi ; ³⁰ al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionan, al lui Eliachim ; ³¹ al lui Meléa, al lui Mainan, al lui Matata, al lui Natan, al lui David ; ³² al lui Jesei, al lui Ovid, al lui Boöz, al lui Salmón, al lui Naasón ; ³³ al lui Amianadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda ; ³⁴ al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tāra, al lui Nahō ; ³⁵ al lui Seruh, al lui Ragav, al lui Falēc, al lui Evēr, al lui Salā ; ³⁶ al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sim, al lui Nōe, al lui Lamēh ; ³⁷ al lui Matusāla, al lui Enōh, al lui Jarēd, al lui Malelēl, al lui Cainan ; ³⁸ al lui Enoēs, al lui Sit, al lui Adām, al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Iisus plin de Duh Sfânt, S'a intors de la lordan, și S'a dus de Duhul în pustie, ² unde S'a ispitit de diavolul patruzeci de zile ; și în zilele acelea n'a mâncaț nimica ; iar dupăce s'a sfârșit ele, a flămnâzit. ³ Si diavolul I-a zis : „De ești Fiul lui Dumnezeu, zi pietrei acestea că să se facă pâne.“ ⁴ Iară Iisus i-a răspuns și a zis : „Scris este, că nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu.“ (Deut. VIII, 3).

⁵ Si suindu-L diavolul într'un munte înalt, I-a arătat într'o clipă toate împărățiile lumii, ⁶ și I-a zis diavolul : „Tie-Ti voi da stăpânirea peste toate

cestea, și slava lor, că mi-l dată mie, și cui voesc, o dau ; ⁷ aşa dară de Te vel inchina înaintea mea, a ta va fi toată“. ⁸ Si răspunzind Iisus, i-a zis : „Lipsește dela Mine, satană ! Căci scris este : Domnului Dumnezeului Tău să te inchini, și numai Lui să-l slujești!“ (Deut. VI, 13).

⁹ Si L-a dus diavolul în Ierusalim, și-punându-L pe aripa bisericii, I-a zis : „De ești Fiul Lui Dumnezeu, aruncă-Te de aicea jos, ¹⁰ căci este scris : ngerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păească, ¹¹ și Te vor purta pe mâinii, ca nu cumva să-Ti lovești piciorul de vre-o piatră“. (Ps. XC, 12). ¹² Iară Iisus răspunzind, i-a zis : „Zis este : să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău!“ (Deut. VI, 16).

¹³ Si sfârșind toată ispita, s'a dus diavolul dela Dânsul până la o vreme mai potrivită.

¹⁴ Si S'a intors Iisus în puterea duhului în Galileea, și s'a lășit vestea despre Dânsul în tot ținutul imprejur. ¹⁵ Si El învăță prin sinagogile lor, slăvit de toți.

¹⁶ Apoi a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și după obiceiul Său, a intrat într'o zî de sămbătă în sinagogă ; și S'a sculat să citească ; ¹⁷ și I s'a dat cartea proorocului Isaia ; și deschizând carteza, a aflat locul, unde era scris : ¹⁸ „Duhul Domnului este preste Mine, pentrucă El M'a uns să aduc veste bună celor săraci, și M'a trimis să vindec pe ceice au înima zdrobită, să vestesc robilor izbăuire și ororilor vedere ; să las pe cei strămtorați slobozi, ¹⁹ și să vestesc anul milii Domnului“. (Is. LXI, 1-2). ²⁰ Si închizând carteza, a dat-o slujitorului, și a sezut. Si ochii tuturor celor din sinagogă erau atinși spre El ; ²¹ și El a inceput să li grăcescă, zi-

când : „Astăzi s'a înălțat scriptura aceasta, pe care ați auzit-o“.²² Și toți îl mărturiseau și se mirau de cuvintele harului, care ieșeau din gura Lui, și ziceau : „Au nu este acesta fectorul lui Iosif ?“²³ Iară El a zis către ei : „Negreșit, îmi veți spua zicătoarea aceasta : doftore, vindecă-te pe sineți ; adecă îmi veți zice : fă și aicea, în patria Ta, căte am auzit că s'au făcut în Capernaum.“²⁴ Dară adevărul vă grăesc, — adăose El, — că niciun prooroc nu este primit în patria sa.²⁵ Dară adevărul vă spun, multe văduve erau în Israîl în zilele lui Ilie, când s'a închis cerul trei ani și sase luni, încât s'a făcut foame mare preste tot pământul ;²⁶ și la nișă una din ele n'a fost trimis Ilie, decât numai la o femeie văduvă în Sarepta Sidonului.²⁷ Și mulți leproși erau în Israîl pe vremea proorocului Elisei, și nici unul din ei nu s'a vindecat, decât numai Neemân Sirianul²⁸.

²⁸ Și auzind acestea, toți cei din sinagogă s'au umplut de mânie ;²⁹ și sculându-se, L-au scos afară din cetate, și L-au dus până în sprințeana muntei lui, pe care era zidită cetatea lor, ca să-L aruncejos,³⁰ dară El, trecând prin mijlocul lor, S'a dus ; și s'a pogorât la Capernaum, o cetate a Galileei³¹ și învăță poporul sămbăta.³² Și se mirau toți de învățătura Lui, căci cuvântul Lui era plin de putere.

³² Și în sinagoga aceea era un om, care avea duh de drac necurat, și acesta strigă cu glas tare, și zicând : „O ! ce ai cu noi, Iisuse Nazarinene ? Ai venit să ne pierzi ? Te știu cine ești : Sfântul lui Dumnezeu“. ³³ Iisus însă l-a certat, zicând : „Taci și ești din omul acesta !“ Și dracul trăntindu-l pe

om în mijlocul adunării, a esit dintr'insul, nevătă-mându-l nicidecum.³⁴ Atunci a făcut frică peste toți și grăiu unii către alții, zicând : „Ce însemnează aceasta, că El poruncește cu stăpânire și putere duhurilor necurate, și ies ?“³⁵ Și s'a lătit vestea despre Dânsul prin toate locurile de prinprejur.

³⁶ Iar după ce a esit din Sinagogă, S'a dus la casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri rele, și L-au rugat pentru dânsa ;³⁷ iar El stând lângă ea, a certat frigurile și au lăsat-o ; și ea s'a sculat îndată și li-a slujit.

³⁸ Asfințind însă soarele, toți cății aveau bolnavi de felurite boale, i-aduceau la Dânsul ; iar El punându-și mâinile pe fiecare din ei, îi vindecă.³⁹ Și ieșeau și draci din mulți, strigând și zicând : „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu“. El însă certându-i, nu-i lăsă să grăiască că știau, că-l Hristosul.

⁴⁰ Iar dacă s'a făcut ziua, a esit de acolo și S'a dus într'un loc pustiu ; și mulțimea căutându-L, a venit la Dânsul, și-L opreă de a se duce dela ei.

⁴¹ El însă li-a zis : „Mă se cuvine să binevestesc împărația lui Dumnezeu și altor cetăți, că pentru aceasta sunt trimis.“⁴² Și sa dus de a propovădui prin sinagogile Galileei.

CAP. 5.

¹ O dată însă, când Iisus stătea lângă lacul Genezaretului și mulțimea se îngrămădeau împrejurul Lui, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu,² a văzut stând lângă lac două luntre, iar pescarii fiind ieșiți din ele, își spălau mrejile.³ Și suindu-Se în una din aceste luntre, căre era a lui Simon, l-a

rugat pe acesta să depărteze puțin de mal, și să-
zind, învăță din lunte poporul.

⁴ Iară când a contenit de a grăi, a zis către Simon : „Inaintea spre adânc și vă aruncați mrejile pentru pescuire”. ⁵ Și răspunzind Simon, a zis către Dânsul : „Învățatorule, toată noaptea ne-am ostenit și n'am prins nimic; dar fiind că zici Tu, voi aruncă mreja”. ⁶ Și făcând aceasta, au prins multă de pești, încât se răpea mreja lor. ⁷ Și au făcut semn tovarășilor celor din ceialaltă lunte, ca să vină să li ajute; și au venit, și au umplut amândouă luntrele încât acestea se afundau. ⁸ Iar Simon Petru văzind aceasta, a căzut la picioarele lui Iisus, zicând : „Ești dela mine, Doamne, că sunt om păcătos!”. ⁹ Căci pentru pescuirea peștilor ce prinseră în cuprinsese frica pe el și pe toți cei cu el, ¹⁰ deasemenea și pe Iacov și pe Ioan, fiili lui Zevedeu, cari erau tovarăși lui Simon. Atunci Iisus a zis cătră Simon : „Nu te teme! De acum vei fi pescuitor de oameni”. ¹¹ Și trăgând luntrele la mal, au lăsat toate, și l-au urmat Lui.

¹² Și întâmplându-se să fie Iisus într-o cetate, iată *a venit* un om plin de lepră, și văzind pe Iisus, a căzut pe față sa, rugându-L și zicând : „Doamne, de ai vrea, poți să mă curățești!”. ¹³ Și intinzând Iisus mâna, S-a atins de el, și a zis : „Voeșc, curățește-te!”. ¹⁴ Și indată s-a dus lepra de pe dânsul. ¹⁵ Și El i-a poruncit să nu spună *aceasta* nimănui, ci mergând, să se arate preotului și să ducă, pentru curățirea sa, jertfă, cum a poruncit Moise, spre incredințarea lor. ¹⁶ Vestea însă despre Dânsul se lățea tot mai mult și se adunau gloate multe să-L

asculte și să se vindece de boalele lor; ¹⁷ iară El se ducea în pustie și se rugă.

¹⁸ Și intru una din zile, când Iisus învăță, iar farisei și învățători de lege, veniți de prin toate satele Galileei și Iudeei și din Ierusalim, ședeați acolo, și puterea Domnului se arată în vindecarea bolnavilor; ¹⁹ iată niște oameni au adus pe un pat un om, care era paralizat, și căutați să-l văre în casă și să-l pună înaintea lui Iisus; ²⁰ și din pricina poporului negăsind peunde să-l văre, s-au suiat pe acoperiș și l-au lăsat printre țigle cu patul în mijlocul adunării, înaintea lui Iisus. ²¹ Și văzind El credința lor, a zis celui bolnav : „Omule, și se iartă păcatele!”. ²² Iar cărturarii și fariseii au început a cugetă, zicând : „Cine-l acesta, care grăește hale? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul singur Dumnezeu?”. ²³ Iisus însă cunoșcând gândurile lor, li-a răspuns și a zis : „Ce gândiți în inimi voastre? ²⁴ Ce este mai lesne: A zice: Ți se iartă păcatele tale, sau a zice: scoală și umblă? ²⁵ Dară ca să știi, că Fiul Omului are putere pe pământ de a iertă păcatele, zice paralizatului: Ție-ți zic: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!”. ²⁶ Și Acela s-a scutat îndată înaintea lor, și-a luat patul, pe care zăcuse, și s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu. ²⁷ Atunci i-a cuprins mirarea pe toți și au slăvit pe Dumnezeu și s-au umplut de spaimă, zicând: „Lucruri minunate am văzut astăzi”.

²⁸ După acestea eșind Iisus deacolo, a văzut pe un vameș, anume Levi, șezând la vamă și i-a zis: „Urmează-Mi!”. ²⁹ Și acela lăsind toate, s-a scutat și l-a urmat. ³⁰ Și l-a făcut Levi ospăt ma-re în casa sa; și eră acolo multime multă de va-

meșii și alții, care se ospătau cu dânsii.²⁰ Iară cărurarii lor și fariseii cărtelau și ziceau către ucenicii Lui: „Pentrude mâncați și beți cu vameșii și cu păcătoșii?“²¹ Și răspunzând Iisus, a zis către dânsii: „N’au nevoie de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi.²² N’am venit să chem la pocăință pe cel drepti, ci pe cei păcătoși.“

²³ Iară ei au zis către Dânsul: „Pentrude ucenicii lui Ioan postește adesea și fac rugăciuni, deasemenea și al fariseilor, iară ai Tăi mâncără și beau?“²⁴ Iar El a zis către dânsii: „Puteți voi oare să faceți pe nuntăi să postească, cătă vreme mirele este cu dânsii?“²⁵ Vor veni însă zile, când se va luă mirele dela dânsii și atunci, în zilele acelea, vor posti.“²⁶ Și li-a spus și o pildă, zicând: „Nimenea nu tace petec din o haină nouă ca să-l pună la o haină veche; altminterea, și pe cea nouă o strică, și *nici* la cea veche nu se potrivește petecul luat din cea nouă.²⁷ Și nimenea nu pune vin nou în burdul vechiul; altminterea, vinul cel nou sparge burdul, și se varsă și el și burdul se pierde;²⁸ ci vinul cel nou trebuie să se pună în burdul nou și amândouă se vor păstra“²⁹ Și nimenea dupăce a băut *vîn* vechiu nu va voi să bea îndată de cel nou, căci zice: cel vechiu e mai bun.“

CAP. 6.

¹ Iar în sămbăta adoua după întâia sămbăta a paștelor, l-a întâmplat lui Iisus să treacă prin sămănături, și ucenicii Lui rupeau spică și frecându-le în palme, mâncau.² Iară unii din farisei li-au zis: „Pentrude faceți ceeace nu se cuvine a face

sâmbăta?“³ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Au doară n’ăji citit, ce a făcut David, când a flământit el și ceice erau cu dânsul: “cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pâniile punerii înainte, pe care nu se cădeau să le mânânce decât numai preotii, și a mâncați și a dat și celorce erau cu dânsul?“⁴ Apoi li-a zis, că Fiul Omului este stăpân și al sămbetei.

⁵ Iară în altă sămbăta s-a întâmplat să intre El într-o sinagogă și să învețe. Și era acolo un om, care avea mâna dreaptă uscată.⁶ Și-L pândeau cărturarii și fariseii de va vindecă pe cineva sămăbăta, ca să-l găsească vină.⁷ El însă știea gândurile lor, și a zis omului celui cu mâna uscată: „Scoală și stăi în mijloc!“ Și acela s-a scutat.⁸ Atunci Iisus li-a zis: „Vă întreb: ce se cade sămăbăta: a face bine, sau a face rău? A măntui un suflet, sau a pierde?“ Iară ei tăceau.⁹ Apoi privindu-i pe toți, a zis omului aceluia: „Întind-ți mâna!“ Și el a făcut aşă; și s-a făcut mâna lui sănătoasă, ca ceialală.¹⁰ Iară ei s’au umplut de mânie și se sfătuiau între dânsii ce ar trebui să facă lui Iisus.

¹¹ În zilele aceleia S-a dus Iisus la munte să se roage și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu.¹² Iar când s-a făcut ziua, a cheamat pe ucenicii săi și a ales din ei doisprezece, pe care i-a numit și apostoli,¹³ și anume: pe Simon, pe care l-a mai numit și Petru, și pe Andrei, frațele lui; pe Iacob și pe Ioan; pe Filip și pe Bartolomei;¹⁴ pe Matei și pe Tomă; pe Iacob al lui Alfeu și pe Simon, numit Zilotul;¹⁵ pe Iuda al

lui Iacob și pe Iuda Iscarioteanul, care și vânzător s'a făcut.

¹⁷ Si pogorându-se cu dânsii, a slătut pe un loc așezat, unde se aflau mulțime de ucenici de-a Săi, și mulțime multă de popor din toată Iudeea și din Ierusalim și depe țărul Tirului și al Sidonului, cari veneau să-L asculte și să se vindece de boalele lor; ¹⁸ deasemenea se vindecau și cei chinuți de duhuri necurate. ¹⁹ Si toată mulțimea căută să se atingă de Dânsul, pentru că ieșea din-trinșul o putere și vindecă pe toți. ²⁰ Si rădicându-
și El ochii preste ucenicii Săi, a zis:

Ferică de voi, săracilor, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu! ²¹ Ferică de voi, ceice flămânzi și acum, că vă veți sătură! Ferică de voi, ceice plângăți și acum, căci veți răde! ²² Ferică de voi, de vă vor ura oamenii, și de vă vor despărți, și de vă vor ocări, și vor socoti numele vostru, ca un rău, pentru Fiul Omului! ²³ Bucurăți-vă în ziua aceea și vă veseliți, căci iată plata voastră este multă în ceruri; pentru că tot aşa au făcut și părintii lor proorocilor. ²⁴ Însă vai vouă, bogăților, că v'ati luat măngărea voastră! ²⁵ Vai vouă celor ce suntă sătui acum, că veți flământi! Vai vouă, celor ce rădești acum, căci veți plângă și vă veți tângui! ²⁶ Vai vouă, când toți oamenii vă vor grăbi de bine; pentru că așa au făcut părintii lor proorocilor celor minciinoși!

²⁷ „Iar vouă, celor ce ascultați, vă zic să iubiți pe vrăjmașii voștri și celor ce vă urăsc să li faceți bine! ²⁸ Binecuvântați pe ceice vă blestemă, și pentru ceice vă obijduesc rugați-vă! ²⁹ Celuice te lovește peste un o'raz, întoarce-i și pe celălalt;

și pe cel ce te ia haina, nu-l opri să-ți ia și cămașa! ³⁰ Tot celuice-ți cere, dă-i, și celuice a luat ale tale, nu-i cere înapoi! ³¹ Si cum voiți ca să vă facă oamenii, faceți-le și voi asemenea! ³² Si de iubiți pe ceice vă iubesc, ce mulțamită vi se cuvine? Căci și păcătoșii iubesc pe ceice-i iubesc. ³³ Si de faceți bine celorce vă fac bine, ce mulțamită vi se cuvine? Căci și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Si de dați împrumut acelora, dela care nădăjdui să luai înapoi, ce mulțamită vi se cuvine? Căci și păcătoșii dau împrumut păcătoșilor, ca să-i-a înapoi întocmai. ³⁵ Voi însă să iubiți pe vrăjmașii voștri, și să faceți bine și să împrumutați, neașteptând nimică, și veți avea plată mare și veți fi fiili Celui de sus; că El este bun și cu cei nemulțamitori și răi. ³⁶ Fiți deci, milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv!

³⁷ „Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu osândiți, și nu veți fi osândiți; iertați, și vi se va iertă. ³⁸ Dați, și vi se va da; turna-se-va în sânul vostru măsură bună, scuturată, îndesată și cu vîrf; căci cu ce măsură veți măsură, vi se va măsură și vouă.”

³⁹ Si îi-a spus și o pildă: „Au poate orb pe orb să povătuască? Nu vor cădeă oare amândoi în groapă?

⁴⁰ „Nu este ucenic mai presus de dascalul său, dar tot ucenicul desăvârșit va fi ca dascalul său.

⁴¹ „Dece dară vezi paia cel din ochiul fratelui tău, iar bârna cea din ochiul tău nu o simți? ⁴² Sau cum poți să zici fratelui tău: frate, lasă să scot paia din ochiul tău, când tu nu-ți vezi bârna din ochiul? Fățarnice, scoate întâi bârna din o-

chiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul frateului tău.

⁴³ „Căci nu este pom bun, care să facă roade rele; nici pom rău, care să facă roade bune; ⁴⁴ căci fiecare pom se cunoaște după roada sa; căci nu se adună smochine din mărăcini, nici din spini nu se culeg struguri. ⁴⁵ Omul bun din vîstieria cea bună a inimii sale scoate *Iucruri* bune; iară omul cel rău din vîstieria cea rea a inimii sale scoate *Iucruri* rele; căci din prisosința inimii grăește gura lui.

⁴⁶ „Dar ce Mă chamați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic? ⁴⁷ Am să vă spun cui se asemănă tot celce vine la Mine de ascultă cuvintele *Mele* și le face: ⁴⁸ se asemănă omului, care când a zidit casă, a săpat și a făcut sănătadânc și a pus temelia pe piatră; de aceea, când a venit puhoiul și râul a lovit casa aceea, n'a putut-o călă, căci era intemeiată pe piatră. ⁴⁹ Iar celce ascultă cuvintele *Mele* și nu le face, este asemenea omului, care și-a zidit casa pe pământ, fără temelie, care, când a lovit apa, îndată a căzut, și a fost cădere ca-sei aceleia mare.”

CAP. 7.

¹ Iară dupăce *Iisus* a sfârșit de spus toate cuvântările acestea în auzul poporului, a intrat în Capernaum, ² și un slujitor al unui sutaș, care era prețuit de acesta, era bolnav de moarte. ³ Si auzind sutașul de *Iisus*, a trimis la El niște bătrâni de ai iudeilor, ca să-L roage să vie și să tămaďușească pe sluga sa. ⁴ Iară ei venind la *Iisus*, L-au

rugat stăruitor zicând: „Sutașul acesta este vrednic să-i faci aceasta, căci iubește poporul nostru și sinagoga el ne-a făcut-o”. ⁵ Si s'a dus *Iisus* cu dânsil. Dar pe când se află nu departe de casă, sutașul a trimis la Dânsul pe niște prieteni, să-I zică: „Doamne, nu te osteni, căci nu sunt vrednic ca să intril sub acoperământul meu; ⁶ de aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin la Tine; ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca slujitorul meu. ⁷ Căci și eu, care-s om sub stăpânire, am sub mine ostași și zic unuia: dute! și se duce; și altuia îi zic: vină! și vine; și slugii mele îi zic: „fă cutare treabă! și face”. ⁸ Si auzind *Iisus* acestea, S'a mirat de el; și intorcându-Se, a zis cătră mulțimea, care venea după Dânsul: „Vă spun, nici în Israîl n'am găsit atâtă credință”. ⁹ Si intorcându-se trimisii acasă, au găsit pe slujitorul cel bolnav însănătoșat.

¹⁰ Si s'a întâmplat după aceasta să meargă *Iisus* într-o cetate, numită Nain; și au mers împreună cu Dânsul mulți ucenici de ai Lui și mulți me multă. ¹¹ Iar când s'au apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, fiu unic la mama lui, și aceasta era văduvă; și era cu dânsa mulțime multă din cetate. ¹² Si văzând-o Domnul, l's-a făcut milă de ea, și i-a zis: „Nu plângă! ¹³ Si apropiindu-Se, S'a atins de pat; și oprindu-se celeice-l duceau, a zis *Iisus*: „Tinere, ie-ți grăesc, scoală! ¹⁴ Si s'a sculat mortul și a început a grăi, și *Iisus* l-a dat mamei lui. ¹⁵ Atunci a luat frica pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând, că Prooroc mare s'a rădicat între noi și că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său. ¹⁶ Si s'a lătit asemenea veste despre El în toată Iudeea și în toate înuturile de prinjur.

¹⁸ Si despre toate acestea au vestit lui Ioan ucenicii lui. ¹⁹ Si chemand Ioan pe doi din ucenicii sai, i-a trimis la Iisus sa intrebe: „Tu ești Cel ce are să vie, sau să aşteptăm pe altul?“ ²⁰ Si venind acești bărbați la Iisus, au zis: „Ne-a trimis Ioan Botezătorul la Tine, să întrebăm: Tu ești cel ce are să vie, sau să aşteptăm pe altul?“ ²¹ El însă a vindecat în ceasul acela pe mulți de boale, și de neputințe, și de duhuri necurate, și multor orbii le-a dăruiat vedere. ²² Si răspunzind Iisus, îl-a zis: „Ducești-vă și spuneți lui Ioan celeste ați văzut și ați auzit: că orbii văd, ologii umbiă, leproșii se curăță, surzii aud, morții invie, săracii binevestesc și ferice de cele ce nu se va simți de Mine!“

²³ Iară dupăce s-au dus trimișii lui Ioan, a început Iisus să grăească mulțimii de Ioan: „Ce ați ești să veдеți în pustie? Oare trestie bătută de vânt?“ ²⁴ Sau ce ați ești să vedeți? Oare om imbrăcat în haine scumpe? Iată cel ce se imbracă în haine scumpe și trăesc în desfătări, se află la curțile împăraștești. ²⁵ Atunci ce ați ieșit să vedeți? Au doar vr'un prooroc? Da, vă zic, și mai mult decât prooroc. ²⁶ Aceasta este despre care s'a scris: iată Eu trimis pe Ingerul Meu înaintea fetii Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta. (Mal. III, 1). ²⁷ Căci vă spun: dintre cei născuți de femei nu este niciodată un prooroc mai mare decât Ioan Botezătorul; dar cel mai mic în Împărația lui Dumnezeu este mai mare decât el.“

²⁸ Si tot poporul, care îl ascultă, și vameșii au dat slavă lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan; ²⁹ iar fariseii și învățătorii de lege au le-

pădat voea lui Dumnezeu cea pentru el, nebotezându-se dela el.

³⁰ Domnul însă a zis: „Cu cine dară voi asămañă pe oamenii neamului acestuia? Si cui se aseamănă ei?“ ³¹ El se asamănă cu copiii cari stau pe uliță și se strigă unul pe altul și zic: „Cântați-vă am din fluer, și năști jucat; cântece de jale v'am cântat și nu ați plâns.“ ³² Căci a venit Ioan Botezătorul nemâncând pâne și nebând vin și zicești: are drac. ³³ A venit Fiul Omului, Care mânâncă și bea, și zicești: iată un om, căruia îl place să mânânce și să bea vin, prietenul Vameșilor și al păcătoșitor. ³⁴ Si înțelepciunea s'a indreptăjit de către toți fiili ei!“

³⁵ Unul din farisei însă a rugat pe Iisus ca să mânânce cu dânsul, și intrând în casa fariseului, S'a așezat la masă. ³⁶ Si iată, o femeie din cetate, care era păcătoasă, afilând că stă la masă în casa fariseului, a adus un vas de alavastru cu mir, și s'a stând la spate, lângă picioarele Lui și plângând, a început să udă picioarele Lui cu lacrâmi și a le șterge cu pârul capului său și-l sărută picioarele, și le unește cu mir. ³⁷ Iar fariseul, care-L poftise, văzând aceasta, a zis în sine: „Acesta, de-ar fi prooroc, ar ști cine și ce fel de femeie se atinge de El, că este păcătoasă“. ³⁸ Si începând Iisus a vorbit, a zis către dânsul: „Simone, am să-ți spun ceva“. Si el a zis: „Învățătorule, spune!“ Iar Iisus a zis: „Un cămătar oarecare avea doi datornici: unul datoră cinci sute de dinari, iar altul cincizeci. ³⁹ Si neavând ei cu ce plăti, a iertat amândurora datoria. Spune deci, care din ei îl va iubi mai mult?“ ⁴⁰ Si răspunzind Simon, a zis: „Săcot că acela, căruia i-a iertat mai mult“.

Zisul-a Iisus : „Drept ai judecat”. ⁴⁴ „Si intorcându-se către femei, zise lui Simon : „Vezi femeia aceasta ? Am intrat în casa ta, și apă pe picioarele mele nu ai dat, iar aceasta cu lacrămi mi-a uitat picioarele și le-a șters cu părul capului ei ; ⁴⁵ sărutare nu Mi-ai dat, iar aceasta decând am intrat nu incetează a-Mi sărută picioarele ; ⁴⁶ cu undelemn capul nu Mi-ai uns, iară aceasta cu Mir Mi-a uns picioarele. ⁴⁷ De aceea îți zic : se iartă păcatele ei cele multe, pentru că a iubit mult, iar cui să iartă mai puțin, mai puțin iubește”. ⁴⁸ Iară către dânsa a zis : „Ti se iartă păcatele !” ⁴⁹ „Si ceice se deau la masă cu Dânsul au început a zice în sine : „Cine-i Acesta, care iartă și păcatele ?” ⁵⁰ Iisus însă a zis către femei : „Credința ta te-a mântuit, mergi în pace !”

CAP. 8.

¹ După aceasta Iisus a mers prin orașe și prin sate, propoveduind și binevestind Impărația lui Dumnezeu, și erau cu el cei doisprezece, ² și niște femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boale și anume: Maria Magdalina, din care ieșiseră săpte draci, ³ și Ioana, femeia lui Huza, ministrul curții lui Irod, și Suzana, și altele [multe, care-l slujeau din averile lor.

⁴ Adunându-se însă multime multă și venind la Dânsul locuitorii de prin cetăți, li-a grăbit în pilde, zicând :

⁵ „Ești-a sămănătorul să samene sămânța sa ; și când sămână el, unele semințe au căzut lângă drum și au fost călcate și paserile cerului le-au mâncat ;

⁶ altele au căzut pe piatră, și după ce au răsărit, s'au uscat, pentru că nu aveau umezeală ; ⁷ altele au căzut în mijlocul spinilor și crescând spinii, le-au înădușit : ⁸ iară altele au căzut pe pământ bun, și răsărit, au făcut rod înсutit”. Aceste zicând, a strigat : „Cel ce are urechi de auzit, să audă !”

⁹ „Și L-au întrebat ucenicii Lui, zicând : „Ce însemneză pilda aceasta ?“

¹⁰ Iară El a zis : „Vouă vi-e dat a ști tainele Impărației lui Dumnezeu, iar celorlalți îi se spune numai în pilde, ca privind să nu vadă, și auzind să nu priceapă. ¹¹ Iară pilda aceasta înseamnă : Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu. ¹² Iar cele delângă drum, sunt cei cari ascultă, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inimă lor, ca nu cumva crezând, să se mântulască ; ¹³ cele de pe piatră, sunt cei cari când aud, primesc cu bucurie cuvântul ; aceștia însă n'au rădăcină, cari până o vreme, cred, iar în vreme de ispătă cad ; ¹⁴ cele căzute în spinii, sunt cei cari ascultă cuvântul, dar luându-se cu grijile, și bogățiile și plăcerile vieții, se ineacă, și nu aduc roadă ; ¹⁵ iar cele de pe pământ bun, aceștia sunt cei cari, ascultând cuvântul, îi păstrează în inimă lor, curată și bună, și aduc roadă prin răbdare.

¹⁶ „Nimene nu aprinde lumânarea și o acopere cu vas, sau o pune sub pat ; ci o pune în sfesnic, ca ceice intră să vadă lumină. ¹⁷ Căci nu este lucru tăinuit, care să nu iasă la iveau ; nu-i nimic ascuns, care să nu se vădească și să nu iasă la iveau !”

¹⁸ Deci, luăți sâma cum auziți : căci celuice are și se va da, iar celuice nu are și ce i se pare că are, i se va luă”.

¹⁹ Atunci a venit la Dânsul mama și frații Lui,

și nu se puteau apropiea de El din pricina poporului.²⁰ Și I s'a spus, zicând: „Mama Ta și frații Tăi stau afară, dorind să te vadă”.²¹ Iară El răspunzind, a zis către dânsii: „Mama mea și frații mei sunt acești, cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l fac”.

²² Iar intru una din zile S'a suit Iisus cu ucenicii Săi într'o luntre și a zis către dânsii: „Să trecem de ceaparte de lac”.²³ Și au plecat.²⁴ Dar pe când pluteau ei, Iisus a adormit, iar pe lac s'a stârnit un vânt vijelios și-i acopereau valurile și-i prinmejdulau.²⁵ Iară el apoi îndu-se de Dânsul, L-a desfășiat, zicând: „Invățătorule, Invățătorule, ne prăpădim!”.²⁶ Iară el sculându-Se, a certat vântul și valurile apei, și *acestea* au contenit și s'a făcut liniste.²⁷ Apoi a zis cătră dânsii: „Unde-l credința voastră?”.²⁸ Iar *ei*, cuprinși fiind de frică și de mirare, ziceau unii către alții: „Oare cine-i Acesta, că poruncește și vântului și apei, și-L ascultă?”.

²⁹ Între acestea au sosit în țara Gadarenilor, care este în fața Galileei.³⁰ Iar după ce a eșit pe uscat, L-a întâmpinat un om din cetate, care avea draci de multă vreme și cu haină nu se imbrăcă, nici nu trăea în casă, ci prin morminte.³¹ Văzând însă pe Iisus și strigând, s'a aruncat înaintea Lui și a zis cu glas tare: „Ce ai cu mine, Iisuse Fiul Dumnezeului Celui de sus? Te rog nu mă munci!”.³² Căci Iisus poruncise duhului celui necurat să iasă din omul acela, căci de multă vreme îl apucase, și deși era păzit și se legă cu lanțuri și cu cătușe, el sfârmă legăturile și era alungat de dracul prin pustie.³³ Și l-a întrebat Iisus zicând: „Cum își este numele?”.³⁴ Iară el a zis: „Iegheon”; că mulți draci intraseră

intrânsul.³⁵ Și *aceștia* îl rugau pe Iisus, ca să nu li poruncească să se ducă în adânc.³⁶ Și eră acolo o turmă mare de porci, care păstea pe deal și *dracii* L-au rugăt să îi îngăduie să intre întrânsii. Și El îl-a îngăduit.³⁷ Și ezind dracii din om, au intrat în porci; și s'a aruncat turma de pe mal în lac și s'a inecat.³⁸ Iară păstorii văzind ceeace se făcuse, au fugit și au spus în cetate și prin sate.³⁹ Și au eșit oamenii să vadă ceeace se făcuse; și venind la Iisus, au găsit pe omul, din care eșiseră dracii, șezând la picioarele lui Iisus, imbrăcat și sănătos la minte, și s'a spălmantat.⁴⁰ Și îl-au povestit și ceice văzuseră cum s'a vindecat îndrăcitul.⁴¹ Atuncea tot poporul din tinutul Gadarenilor L-a rugat pe Iisus să se ducă de la dânsii, că erau cuprinși de frică mare. Și El S'a suit în luntre și S'a intors înapoi.⁴² Iară omul, din care eșiseră dracii, îl rugă să fie cu El, Iisus însă i-a dat drumul, zicând:⁴³ „Întoarce-te la casa ta și spune căte pă făcut Dumnezeu!”.⁴⁴ Și s'a dus *acela*, propoveduind prin toată cetatea căte-i făcuse Iisus.

⁴⁰ Iar când s'a insors Iisus, L-a primit poporul, căci toți il așteptau.⁴¹ Și iată, a venit la Dânsul un om, anume Iair, care eră mai marele sinagogi, și căzând la picioarele lui Iisus, L-a rugat să intre în casa lui,⁴² că avea o singură fiică, ca de doi-sprezece ani, și aceea niște. Și pecând mergea El la casa lui Iair, îl imbulzea poporul.

⁴³ Iară o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge și care cheltuise la doctori toată avereala, dar nici de unul nu putuse fi vindecată,⁴⁴ apropiindu-se pela spate, se atinse de măginea hainei Lui, și îndată se opri curgerea sângel-

lui ei.⁴⁴ Atunci ca Iisus a zis: „Cine s'a atins de Mine?⁴⁵ Dar lepădându-se toți, Petru și ceice erau cu Dânsul au zis: „Invățătorule, poporul Te impresoară și Te imbulzește, și Tu zici: cine s'a atins de Mine?⁴⁶ Iară Iisus a zis: „S'a atins cineva de Mine, căci Eu am simțit o putere eșind din Mine.“⁴⁷ Și văzând femeia că nu s'a putut tăinui, s'a apropiat tremurând, și căzând înaintea Lui, l-a spus în fața întregului popor pentru care pricină s'a atins de El și cum s'a vindecat îndată.⁴⁸ Și Iisus i-a zis: „Iadrăznește, fiică! Credința ta te-a măntuit! Mergi în pace.“

⁴⁹ Și încă grăind El, a venit cineva dela mai multe sinagogii și i-a spus acestuia: „Fiica ta a murit; nu mai osteni pe Invățătorul!“⁵⁰ Iisus însă, auzind aceasta, i-a zis: „Nu te teme; Crede numai, și se va măntui fiica ta!“⁵¹ Și intrând în casă, n'a lăsat pe nimene să intre, decât numai pe Petru, și pe Ioan și pe Iacov, pe tatăl și pe mama fetei.⁵² Și toți plângneau și o boceau. Iară Iisus i-a zis: „Nu plângăți, că n'a murit, ci doarme.“⁵³ Și ei rădeau de Dânsul, știind că a murit.⁵⁴ El însă scoțând pe toți afară și luându-o de mâna, a strigat, zicând: „Copilă, scoală!“⁵⁵ Și s'a intors duhul ei și ea s'a sculat îndată; și Iisus a poruncit să i se dea să mănânce.⁵⁶ Și părinții el se mirau; iar El i-a poruncit să nu spună nimănui cele ce se petrecuseră.

CAP. 9.

¹ Și chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, l-a dat putere și stăpânire peste toți dracii și să

vindece boatele;² și i-a trimis să propoveduască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe bolnavi;³ și l-a zis: „Nimic să nu luați în cale: nici toiag, nici tralstă, nici pâine, nici argint; nici câte două haine să nu aveți; ⁴ și în orice casă veți intra, să rămâneți acolo și deacolo să plecați. ⁵ Și căci nu vă vor primi, eșind din cetatea aceea, să scuturați și praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.“⁶ Iară ei plecând, au mers prin cetăți, binevestind și tămăduind pretutindinea.

⁷ Și auzind Irod Tetrarhul de toate cele ce făcea Iisus, nu se dumerează ce să credă de Dânsul, căci se zice de unia, că Ioan s'a sculat din morți;⁸ de alții însă se zicea, că s'a arătat Ilie, iar de alții, că a inviat unul din proorocii cei de demult.⁹ Și zicea Irod: „Lui Ioan i-am tăiat eu capul; cine dară e Acesta, despre care aud acestea?“ Și căuta să-l vadă.

¹⁰ Și întorcându-se apostolii, l-au spus lui Iisus căte făcuseră. Iară El luându-i, s'a dus deosebi, într'un loc pustiu, în preajma unei cetăți numită Betsaida.¹¹ Multimele însă aflând, s'au dus după Dânsul; și El primindu-le, le-a vorbit de împărăția lui Dumnezeu, și pe ceice aveau trebuință de vindecare, i-a lecuit.¹² Ziua însă începuse a da îndesără și cei doisprezece aproplindu-se, au zis către Dânsul: „Dă drumul mulțimii, ca să se ducă prin satele și prin cetățile de prinprejur să măre și să-și caute de-ale măncărei, căci aicea suntem în loc pustiu.“¹³ El însă i-a zis: „Dați-le voi să mănânce!“ Și ei au zis: „N'avem cu noi mai mult de cinci pâini și doi pești, decât doar să ne ducem să

cumpărăm mâncare pentru toată mulțimea aceasta.¹⁴ Căci erau ca la cinci mii de oameni. Iar El a zis ucenicilor săi: „Așezăți-i în cete câte cincizeci.¹⁵ Și au făcut *ucenicul* astăzăndu-i pe toți,¹⁶ iară El luând cele cinci pâini și doi pești și căutând spre cer, le-a binecuvântat, și a frint și a dat ucenicilor, ca să împartă mulțimele.¹⁷ Și au mâncaț și s-au saturat toși și din sfârșitulurilor care au rămas de la ei, au strâns douăsprezecetă coșuri.

¹⁸ Și s'a întâmplat odată să se roage El într'un loc retras, fiind cu Dânsul și ucenicii Lui și i-a întrebat, zicând: „Cine zic mulțimile că sunt Eu?¹⁹ Iară ei răspunzind, au zis: „Ioan Botezătorul, iar alii Ilie; iar alții zic, că unul din proorocii cei de demult a inviat.“²⁰ El însă li-a zis: „Dar voi cine ziceți că sunt?“ Și răspunzind Petru, a zis: „Hristosul lui Dumnezeu.“²¹ Atunci El li-a poruncit hotărât, să nu spună nimănui aceasta,²² zicând, că Fiul Omului trebuie să sufere multe și să fie lepădat de bâtrâni și de arhieri și de căturari și să fie omorât și a treia zi să fie invie.

²³ Apoi li-a zis la toți: „De voieste cineva să vie după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea să în fiecare zi, și să-mi urmeze.²⁴ Căci cine va voi să-și mantuiască sufletul său, il va pierde; iar cine-și pierde sufletul său pentru Mine, acela îl va mantui.²⁵ Căci ce ar folosi omul de ar dobândi lumea toată, iar pe sine s-ar pierde, sau s-ar pagubi?²⁶ Căci de se va rușină cineva de Mine și de cuvintele Mele, de acela și Fiul Omului se va rușină, când va veni în Slava Sa, și a Tatălui, și a sfintilor îngeri.²⁷ Adevărat însă vă spun: sunt una din ceice stau aicea, cari nu vor gusta

moarte, până nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu“.

²⁸ Iar la vreo opt zile după cuvântarea aceasta, luând Iisus pe Petru și pe Ioan și pe Iacob, S'a suiat într'un munte să se roage.²⁹ Și când Se rugă El, chipul feții Lui s'a făcut altul, și îmbrăcăminte Lui s'a făcut albă, strălucitoare.³⁰ Și iată doi bărbați vorbeau cu dânsul; aceștia erau Moisă și Ilie,³¹ cari arătându-se în slavă, vorbeau de eşirea Lui din lumea aceasta, pe care avea să o săvârșască în Ierusalim.³² Iar Petru și cei cu dânsul erau ingreuiati de somn; și deșteptându-se, au văzut slava Lui, și pe cei doi bărbați, cari stăteau cu Dânsul!³³ Iar dacă s'a dus aceștia dela El, Petru a zis cătră Iisus: „Invățătorule, e bine să fim aicea, și să facem trei colibi: Una Tăie, și lui Moisă una și una lui Ilie“, ne știind ce grăește.³⁴ Și grăind el aceasta, s'a făcut nor și i-a umbră;³⁵ și s'a spăimântat aceia când au intrat în nor;³⁶ și din nor s'a auzit un glas, zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, de Acesta să ascultați!“³⁷ Și după ce s'a auzit glasul acesta, s'a aflat Iisus singur. Și ei au tăcut și nimănui n'au spus în zilele acelea nimic din cele ce văzuseră.

³⁸ Iară în ziua următoare după ce s'a pogorât el din munte, L-a întâmpinat mulțimea multă.³⁹ Și iată un om din mulțimea a strigat și a zis: „Invățătorule, rogu-te, cauță spre fiul meu, căci numai pe el singur îl am;“⁴⁰ și iată-l apucă un duh și el îndată răcnește; iar *duhul* îl scutură tare și *copilul* spumează și abia după ce-l sfarmă, se duce dela el.⁴¹ Și am rugat pe ucenicii Tăi ca să-l scoată, și n'au putut“.⁴² Iar Iisus răspunzind, a zis: „O, neam necredincios și înțărătnic, pânăcând voi fi cu voi și

vă voi suferi? Adă alcea pe fiul tău!“⁴² Si când acesta abia se apropiă, dracul îl trânti *la pământ* și-l scutură; iară Iisus certă duhul cel necurat și vinecă copilul și-l dete tatălui său.⁴³ Si se mirau toți de mărièrea lui Dumnezeu.

Pecând însă se mirau toți de toate cele ce făceau Iisus, zis-a El către ucenicii Săi:⁴⁴ „Băgați în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului are să fie dat în mâinile oamenilor“. ⁴⁵ Ei însă n’au înțeles spusa aceasta, că îl era acoperită, ca să nu o priceapă; și ei se temeau să-L întrebă de spusa aceasta.⁴⁶ Dar îl veni un gând și *anume*: cine ar fi mai mare între ei?⁴⁷ Iisus însă, văzind cugetul iniștilor, a luat un copil, și punându-l lângă Sine⁴⁸ îl-a zis: „Cine primește pe pruncul acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine, căci celce este mai mic între voi toți, acela va fi mare“. ⁴⁹ Si grăind Ioan, a zis: „Invățătorule, am văzut pe unul, care izginea draci cu numele Tânăr, și l-am opriit, pentru că nu-ți urmează cu noi“.⁵⁰ „Nu-l opriji, — îl zise Iisus, — pentru că celce nu-i împotriva noastră, acela e cu noi“.

⁵¹ Iar când s’au apropiat zilele înălțării Lui *din lume*, Iisus s’au hotărât să meargă la Ierusalim,⁵² și a trimis înaintea Sa vestitor; și *aceștia* s’au dus și au intrat într-un sat samarinean, ca să-l gătească *găzduire*; ⁵³ dară nu L-au primit *acolo* pentru că mergea la Ierusalim.⁵⁴ Atunci Iacob și Ioan, ucenicii Lui, văzind aceasta, au zis: „Doamne, veoști să zicem, să se pogore foc din ceriu și să-i mistue, cum a făcut și Ilie?“⁵⁵ El însă înforcându-Se, i-a certat și îl-a zis: „Nu știi ai căruia Duh

sunteți.⁵⁶ Căci Fiul Omului a venit nu ca să piarză sufletele oamenilor, ci ca să *le mantuiască*“. Si s’au dus în alt sat.

⁵⁷ Si mergând ei pe cale, cineva l-a zis: Doamne, îți voi urmă, unde vei merge?⁵⁸ Si Iisus i-a răspuns: „Vulpile au vizunii și paserile cerului cuiburi, iar Fiul Omului n’are unde să-și plece capul“.⁵⁹ Iar altuia i-a zis: „Urmează-Mi!“ Si acela a răspuns: „Doamne, îngăduie-mi să mă duc mai întâi să îngrop pe tatăl meu“.⁶⁰ Dar Iisus a zis către Dânsul: „Lasă morții să-și îngroape pe morții lor, iar tu mergi de vestește Impăratia lui Dumnezeu“.⁶¹ Si a mai zis și altul: „Doamne, voesc să-ți urmez, dar lasă-mă să-mi iau măi întâi rămas bun dela cei din casa mea“.⁶² Iisus însă i-a zis: „Tot celce pune mâna pe plug și să uită înapoi, nu este destotinic pentru Impăratia lui Dumnezeu“.

CAP. 10.

¹ După aceasta a mai ales Domnul și alții șaptezeci de ucenici și i-a trimis câte doi înaintea Sa, în toate cetățile și locurile, unde avea să meargă El, ² și îl-a zis: „Sacerișul este mult, iar lucrătorii pușni; rugăți dară pe Stăpânul săcerișului, să transmită lucrătorii la săcerișul Tânăr. ³ Mergeți! Iată, Eu vă trimitem ca pe niște miei în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu luați nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și pe nimenea să nu salutați în cale; ⁵ și ori în ce casă veți intra, mai întâi să ziceți: Face casei acestea! ⁶ Si de va fi acolo fiul păcel, pacea urată de voi va odihni peste el; iar de nu va fi, se va întoarce la voi. ⁷ Si să rămâneți în casa aceea,

mâncând și bând celece *vi se vor da* de ei, căci vrednic este lucrătorul de plata sa, și să nu umblăți din casă în casă.⁸ Și de veți intră în vreo cetate și vă vor primi, mâncăți cele ce vi se vor pune înainte,⁹ și bolnavii, ce vor fi întrânsa, vindecăți și le ziceți: S'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu.¹⁰ Iar de veți intră în vreo cetate și nu vă vor primi, ieșind în ulițele ei, să ziceți:¹¹ Și praful ce s'a luat pe noi din cetatea voastră, vil scuturăm; dar să știi, că s'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu;¹² vă spun însă, că în ziua aceea *depe urmă* mai bine va fi de Sodoma, decât de cetatea aceea.

¹³ „Vai de tine Horazine! Vai de tine Betsaido! Că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon minunile, care s'au arătat în voi, demult s'ar fi pocăit, șezând în sac și cenușă;¹⁴ însă Tirului și Sidonului la judecată le va fi mai bine decât vouă.¹⁵ Și tu Capernaume celce te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori.

¹⁶ „Celce vă ascultă pe voi, pe Mine mă ascultă; și cel ce să leapădă de voi, de Mine să leapădă; iar celce să leapădă de Mine, să leapădă de celce M'a trimis pe Mine.“

¹⁷ Și s'au intors cei șaptezeci cu bucurie și au zis: „Doamne, în numele Tână și dracii să supun nouă!“ ¹⁸ Iară El i-a zis: „Văzut-am pe satană ca un fulger căzând din cer.¹⁹ Iată, vă dau stăpânire să călcați pe șerpi și pe scorpii, și peste totă puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma.²⁰ Însă nu vă bucurați că vi-se supun duhurile, ci vă bucurați mai cu seamă că numele voastre s'au scris în ceruri.“

²¹ În ceasul acesta s'a bucurat Iisus cu duhul și a zis: „Te slăvesc, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuși și le-ai descoperit pruncilor! Da, Părinte, că așa a fost bunăvoița Ta.“ ²² Apoi întorcându-se spre ucenici, a zis: „Toate-Mi sunt date de Tatăl Meu; și nimenea nu știe cine este Fiul decât numai Tatăl; și cine este Tatăl *nimeni nu știe*, decât numai Fiul și *acela* căruia va voi Fiul să-i descopere.“ ²³ Și când a grăbit cu ucenicii deosebi, El a zis: „Ferică de ochii care văd celece vedeți *voi*;“ ²⁴ căci vă spun: mulți prooroci și regi au dorit să vadă celece vedeți voi, și n'au văzut, și să audă celece auziți *voi*, și n'au auzit.“

²⁵ Iată însă că se sculă un învățător de lege, îspinându-L și zicând: „Invinătorule, ce să fac, ca să moștenesc viață de veci?“ ²⁶ Iară El i-a zis: „În lege ce-i scris? Cum citești?“ ²⁷ Și răspunzând acela, a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată puterea ta, și din tot cugetul tău, și pe aproapele tău *să-l iubești* ca pe tine însuși.“ ²⁸ Afunici Iisus i-a zis: „Drept ai răspuns; să aceasta și vei trăi.“ ²⁹ Acela însă, voind să se îndreptăească, a zis către Iisus: „Dar cine-i aproapele meu?“ ³⁰ Și răspunzând Iisus, a zis: „Un om se pogorâ din Ierusalim la Ierihon și a căzut în *mâna unor* tâlhari, care desbrăcându-l, l-au rănit și s'au dus, lăsându-l abeă viu.³¹ Și din întâmplare, se pogorâ pe calea aceea un preot și văzându-l, a trecut pe alăturea.³² Deasemenea și un levit întâmplându-se la locul acela, s'a apropiat, a privit și a trecut pe alăturea.³³ Iară un samarinean trecând, a dat de el

și văzându-l, i s'a făcut milă; ³⁴ și apropiindu-se, i-a legat ranele, turnând unidelemn și vin, și suin-
dul pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și
a îngrijit de el. ³⁵ Iar adouazi plecând, a scos doi
dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă grija de
dânsul, și ori ce vei mai chetui, îți voi plăti când
mă voi întoarce. ³⁶ Deci, care dintre aceștia trei so-
coți tu, că este aproapele celui căzut în mâna ace-
lor tâlhari? ³⁷ „Cel ce a avut milă de el, —zise
Invățătorul de lege. Iară Iisus i-a zis: „Mergi și
fă și tu asemenea.“

³⁸ Si mergând ei mai departe, a intrat Iisus într-un sat; iar o femeie cu numele Marta L'a primit
în casa sa. ³⁹ Si aceea avea o soră numită Maria,
care se zândea la picioarele lui Iisus, ascultă cuvintele
Lui. ⁴⁰ Iară Marta se sfleacă să facă ospăt mare, și
apropiindu-se, a zis: „Doamne, au nu socotești că
soră-mea m'a lăsat să slujesc singură? Zi-l dară
să-mi ajute!“ ⁴¹ Si răspunzând Iisus, i-a zis: „Mar-
to, Marto, te sălăște și te îngrijești de multe, dar
una e de trebuință; ⁴² Maria însă și-a ales partea
cea bună, care nu i-se va luă.“

CAP. 11.

¹ Iar odată intamplându-se să se roage Iisus în-
tr'un loc oarecare, cum a contenit, unul din ucenicii
Săi a zis către Dânsul: „Doamne, învață-ne să ne
rugiăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii săi!“
² Si El li-a zis: „Când vă rugați, să ziceți:
„Tatăl nostru, care ești în ceruri, slințașcă-Se
numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta și
pe pământ, ca în ceriu; ³ Pânea noastră cea spre

fiiță dă-ni-o în fiecare zi; ⁴ și ne iartă păcatele
noastre, că și noi iertăm tuturor celor ce ne gre-
șesc nouă; și nu ne duce în ispită, ci ne izbăvește
de cel rău“.

⁵ Apoi li-a zis: „Să ne închipuim că cineva
din voi ar avea un prieten, și să ar duce la dânsul
la miezul noptii și i-ar zice: prietene, împrumută-mă
cu trei pâni, ⁶ căci un prieten al meu să a-
abătut din cale pela mine și n'am ce-i pun înainte;
⁷ și acela dimineață răspunzind, ar zice: nu mă
neliniști; acum ușa să a incuet și copiii mei sunt în
pat cu mine, nu mă pot scula să-ți dau. ⁸ Vă spun,
că de nu se va scula să-i dea pentru prietenia ce
o are cu el, dar pentru stăruința lui se va scula
și-i va da cete-i trebuie. ⁹ Si Eu vă zic: cereți și
vi se va da, căutați și veți află, bateți și vi se va
deschide; ¹⁰ căci tot cel ce cere va luă, și cel ce
caută va află, și celui ce bate i se va deschide.
¹¹ Care tată dintre voi, de ar cere fiul pâne, i-ar
da piatră? Sau de i-ar cere pește, în loc de pește
i-ar da șarpe? ¹² Sau de-ar cere ou, i-ar da scorpie?
¹³ Deci, dacă voi răi fiind, știți să dați daruri bune
fiilor vostrilor, cu cât mai vârtoș Tatăl Cel din cer
va da Duh Sfânt celor ce cer dela Dânsul“.

¹⁴ Odată scoțind Iisus un drac *dintr-un om*,
care era mut, după ce a ieșit dracul, mutul a in-
ceput a grăi, iar mulțimile se mirau. ¹⁵ Unii din ei
însă ziceau: „cu puterea lui Belzebut, căpetenia
dracilor, scoate *El* dracii;“ ¹⁶ iară alții îspitindu-L,
cereau dela *El* semn din cer. ¹⁷ El însă, știind gân-
durile lor, li-a zis: „Toată împărăția, care se des-
bină înlăuntrul său, se pustiește și cade casă peste
casă. ¹⁸ Deci, și satană, dacă s'a dezbinat în sine,

— cum ziceți voi, că cu *păterea lui Belzebut* scot Eu draci, — cum va dura împărăția lui? ¹⁹ Și apoi dacă Eu scot draci cu *puferea lui Belzebut*, și voștrii cu a cui putere îl scot? De aceea ei vă vor fi judecători, ²⁰ iar dacă Eu scot draci cu degetul lui Dumnezeu, atunci de bunăsamă a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Când un puternic fiind înarmat, își păzește casa sa, averile lui sunt în pace; ²² iar de vine unul mai tare de căt el, îl băruiește, îl ia toate armele și care nădăjduează, și împarte cele răpite dela el. ²³ Cine nu-i cu Mine *acela-i*, împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, *acela răsipește*.

²⁴ „Când duhul cel necurat iesă din om, umbilă prin locuri fără de apă, căutând odihnă, și negăsind, zice: mă voi întoarce la casa mea, de unde am eşit; ²⁵ și venind, o găsește măturată și grijată. ²⁶ Atunci se duce și ia alte șapte duhuri mai rele decât el și intrând, locuiesc acolo, și ajung *faptele* de apoi ale omului aceluia mai rele de căt cele dintâi,

²⁷ Si pe când grăeă El acestea, o femeie din multime rădicând găs, a zis cătră Dânsul: „Ferică de părțele ce Te-a purtat și de țările ce Te-au alăptat“. ²⁸ Iară El a zis: „Adevărat, ferică de ceice ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc!“

²⁹ Iară după ce s-au adunat noroadele, a inceput a zice: „Neamul acesta este viclean; el cere semn și semn nu i se va da, decât semnul lui Ionă proorocul; ³⁰ căci precum Ionă a fost semn pentru Nineviteni, aşa va fi și Fiul Omului pentru neamul acesta. ³¹ Regina dela miazăzi se va sculă la judecăță cu oamenii din neamul acesta și-i va osândi, că ea a venit *tocmai* dela marginile pă-

mântului să asculte înțelepciunea lui Solomon; și iată aicea e mai mult decât un Solomon. ³² Nineviteni se vor scula la judecăță cu neamul acesta și-l vor osândi, că ei auzind propovедirea lui Ionă, s-au pocăit: și iată aicea e mai mult decât un Ionă.

³³ „Nimenea nu aprinde lumânarea și o pune la loc tainic sau subt vas, ci o pune în sfeșnic, ca ceice intră să vadă lumină. ³⁴ Luminătorul trupului este ochiul; deci, dacă ochiul tău va fi curat, și tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi bolnav, și trupul tău va fi întunecat. ³⁵ Decl, ia sama că lumina, care este în tine, să nu fie întunecată. ³⁶ Dacă trupul tău este tot luminat, neavând nici-o parte întunecată, atunci întreg va fi luminat, ca și cum te-ăr lumină o facile cu strălucirea ei.“

³⁷ „Si dupăce a grăit El acestea, un fariseu l-a rugat să prânzească la dânsul; și El a mers și a sezut la masă. ³⁸ Fariseul însă, s'a mirat văzând că Iisus înainte de masă, nu s'a spălat mai întâi. ³⁹ Iar Domnul a zis cătră dânsul: „Iată voi, fariseii, curățăți partea cea dedinăfară a paharului și a blidului, iar lăuntru vostru este plin de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Neprincipiilor, au nu tot Celice a făcut partea dinăfară, a făcut și partea dinlăuntru? ⁴¹ Dați mai bine milostenie din ceace aveți, și atunci toate ale voastre vor fi curate. ⁴² Dar vai de voi, fariseilor, că dați zeciuială din mișă, și din rută, și din toate verdețurile, și nesocotîți dreptatea și iubirea lui Dumnezeu: acestea se cădeă să le faceți și pe acele să nu le lăsați. ⁴³ Vai de voi, fariseilor, că iubiți locurile cele dintâi prin sinagogi și salutările prin adunările oamenilor! ⁴⁴ Vai de voi, căturărilor și fariseilor fățărăici, că sunteți ca

mormintele cele ascunse, și oamenii umbă pe deasupra să le știe!“

⁴⁶ „Să luând vorba unul din legiuitori, a zis către El : „Invățătorule, zicând aceasta, ne ocărăști și pe noi.“ ⁴⁷ Iară El a zis : „Vai și de voi, legiuitorilor, că puneti oamenilor sarcini grele de purtat, și voi nici cu un deget al vostru nu le atingeți!“ ⁴⁸ Vai de voi, că ziditii mormintele proorocilor, pe care i-au ucis părinții voștrii ; ⁴⁹ prin aceasta mărturisiti faptele părinților voștrii și le impărtășiti, că ei i-au ucis iar voi le ziditii mormintele. ⁵⁰ Pentru aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu zice : Voi trimite la ei prooroci și apostoli, și din aceștia vor ucide și vor izgoni ; ⁵¹ ca să se ceară dela neamul acesta sângele tuturor proorocilor, ce s'a vărsat dela zidirea lumii, ⁵² dela sângele lui Avel până la sângele lui Zaharia, care a fost ucis între jertfelnici și biserică. Adevărat vă spun, că se va cere dela neamul acesta, ⁵³ Vai de voi, legiuitorilor, că ați luat cheea științii : Si nici voi n'ati intrat, nici pe ceice vœau să intre nu-i-ați lăsat.“

⁵⁴ Dupăce a eșit El deacolo, căturarii și farisei au început să tăbărască strănicile asupra Lui, ⁵⁵ și să-l facă să vorbească de multe lucruri, întinzându-i curse și căutând să prindă cevă din gura Lui, ca să-L poată învinui.

CAP. 12.

¹ Cu prilejul acesta adunându-se zeci de mii de oameni, încât se căcau unii pe altul, a început Iisus să grăească mai întâi ucenicilor săi : „Păziți-vă de aluatul fariseilor, care este fățănicia. ² Nu este ni-

mic acoperit, care să nu se descopere, și ascuns care să nu se vădească ; ³ de aceea căte ați spus la intuneric, se vor auzi la lumină ; și ce ați spus la ureche, în casă, se va propovedui depe acoperișuri. ⁴ Vouă însă, prietenilor mei, vă zic : Să nu vă temeți de ceice ucid trupul, și după aceea nu pot să facă ceva mai mult ; ⁵ dar am să vă spun de cine să vă temeți : Să vă temeți de Acela, Care după ucidere, are putere să arunce în Gheena. Adevărat vă grăesc, de Acela să vă temeți. ⁶ Au nu se vând cinci păsărele cu doi gologani ? Si totuși nici una din ele nu este uitată la Dumnezeu. ⁷ Ba și perii capului vostru sunt toți numărați. Nu vă temeți deci, că voi prețuji mai mult decât mulțe păsărele.

⁸ „Vă spun însă, că tot celce Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, pe acela și Fiul Omului îl va mărturisi înaintea ingerilor lui Dumnezeu ; ⁹ iar celce Mă va lepăda înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea ingerilor lui Dumnezeu. ¹⁰ Si tot celuice va zice vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va iertă ; iar celuice va hui împotriva Duhului Sfânt nu i-se va iertă.

¹¹ „Când însă vă vor duce înaintea adunărilor și a căpitenilor și a stăpânirilor, să nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde în apărarea voastră, sau ce veți grăbi, ¹² căci Duhul Sfânt vă va învăță în cea-sul acela ce trebuie să grăbiți.“

¹³ Cineva însă din mulțime a zis către Dânsul : „Invățătorule, zi fratelui meu să împartă moștenirea cu mine !“ ¹⁴ Iar El i-a zis : „Omule, cine M'a pus pe Mine judecător sau împărtășitor între voi ?“ ¹⁵ Iar către ei a zis : „Căutați și vă păziți de lăco-

mie, căci viața cuiivă nu atârnă de mulțimea avu-
telui lui.” ¹⁶ Apoi îl-a spus o pildă, zicând :

„Unui om bogat i-a rodit țarina ; ¹⁷ și *omul acela* cugetă în sine și zicea : Ce să fac, că n'au
unde imi adună roadele ? ¹⁸ Și a zis : aceasta am
să fac : am să-mi stric hambarele și am să le fac
mai mari, și am să adun acolo toate roadele și
toate bunătățile mele ; ¹⁹ apoi am să zic sufletului
meu : Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru
mulți ani ; odihnește-te, mânâncă, bea, veselește-te !
²⁰ Dumnezeu însă i-a zis : Nebune, în noaptea aceea
sta și-se va lua sufletul ; dară celece ai gătit, ale cui
vor fi ? ²¹ Așa-i cu celace și adună sie și comori,
și nu se imbogățește în Dumnezeu.”

²² Apoi a zis către ucenicii Săi : „De aceea Vă
spun, să nu vă îngrijii pentru sufletul vostru, ce
veți mânca, nici pentru trupul vostru, cu ce vă
veți îmbrăcă. ²³ Sufletul este mai însemnat decât
hrana și trupul este mai însemnat decât haina.
²⁴ Priviți la corbi : că *aceștia* nu sămănă, nici se-
ceră, și n'au nici cămări, nici hambare, și Dumne-
zeu îi hrănește. Cu cât prețuți voi mai mult de-
cât paserile ! ²⁵ Și *apoi* cine din voi îngrijindu-se,
poate să-și adaoge la statura sa *măcar* un cot ?
²⁶ Deci, dacă nu puteți face nici *lucrul* cel mal mic,
la ce să vă îngrijii de celelalte ? ²⁷ Priviți la crini
cum cresc ; el nu se ostenește, nici nu torc, însă vă
spun, nici Solomon, în toată slava sa, nu s'a îm-
brăcat ca unul din ei. ²⁸ Și dacă iarbă din câmp,
care astăzi este și mâine va fi aruncată în cuptor,
Dumnezeu o îmbracă aşa, apoi cu căt mal vârtos
pe voi, puțin credincioșilor ? ²⁹ Deci, nu căutați ce
veți mânca și ce veți bea, nici nu vă îngrijorați,

³⁰ căci toate acestea le caută oamenii lumii acestea,
și pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că acestea
vă trebuie ; ³¹ dar căutați mai cu seamă Impără-
ția lui Dumnezeu și toate acestea vi-se vor adăuga.

³² „Nu te teme, turmă mică, că a binevolt Tatăl
vostru să vă dea Impărăția !

³³ „Vindeți-vă averile voastre și dați milostenie !
Faceți-vă punți, care nu se invechesc ! Adunați-vă
comoră nesecată în ceruri, unde furul nu se apro-
pie, nici molile nu o mânâncă ! ³⁴ Că unde-i co-
moara voastră, acolo va fi și inima voastră.

³⁵ „Să vă fie mijloacele incinse și făcările aprinse
și să *fisi* asemenea oamenilor, care așteaptă in-
toarcerea stăpânului lor dela nuntă, ca dacă va veni
și va bate, îndată să-l deschidă. ³⁶ Fericire de slu-
gile acelea, pe care stăpânul venind, le va găsi
privelghind ! Adevărul vă grăesc, că se va începe
cu *șorțul*, că le va pune la masă, și venind, le
va sluji. ³⁷ Și de-ar veni stăpânul în strajă a două
sau de-ar veni în strajă a treia și le-ar găsi așa
privelghind : Fericire de slugile acelea ! ³⁸ Și să știi
și aceasta, că de-ar ști stăpânul casei în ce ceas
are să vîne furul, ar priveli și n'ar lăsa să-i spar-
gă casa. ³⁹ Deci, și voi gata, că în ceasul când
nu vă gândiști, va veni Fiul Omului.”

⁴⁰ Petru însă a zis către Dânsul : „Doamne, pentru

noi spui pilda aceasta, sau și pentru toși ceilalți ?”

⁴¹ Iată Domnul a zis : „Cine este iconomul credincios

și înțelept, pe care stăpânul l-a pus peste slugile

sale, ca să le impărtă la vreme măsura de grâu ?

⁴² Fericire de sluga aceea, pe care stăpânul său la

întoarcere o va găsi făcând aşa. ⁴³ Adevărul vă

grăesc, că o va pune peste toate averile sale, ⁴⁴ Iată

dacă sluga aceea va zice în înțima sa : stăpânul meu va întârzi să vină și se va apucă să bată slugile și slujițile, și să mânânce, să bea, și să se îmbete, — ⁴⁶ veni-va stăpânul slugii acela în ziua când nu se așteaptă, și în ceasul când nu se gândește, și o va tăea *dela sine*, și va pune partea ei cu necredințoșii. ⁴⁷ Sluga aceea însă, care a cunoscut voea stăpânlui său și n'a fost gata, nici n'a făcut după voința lui, va fi bătută mult; ⁴⁸ iar cea care n'a știut și a făcut *fapte* vrednice de pedeapsă, va fi bătută mai puțin. Si tot celuice i s'a dat mulți, mult i se va cere, și celuice i s'a incredințat mult, mai mult i se va cere.

⁴⁹ „Foc am venit să arunc pe pământ, și cum aș dori să fie acum aprins! ⁵⁰ Cu boțez am a mă boțeză, și căt sunt de nerăbdător până se va săvârși *aceasta*. ⁵¹ Pace socotîți că am venit să aduc pe pământ? Vă răspund: nu, ci desbinare; ⁵² căci de acum înainte de vor fi cinci intr'o casă, vor fi desbinăți: trei contra a doi și doi contra a trei; ⁵³ va fi tatăl contra fiului și fiul contra tatălui, mama contra fiicei, și fiica contra mamei, soacra contra norâ-sa și nora contra soacră-sa“.

⁵⁴ Si a vorbit Iisus și mulțimiei: „Când veți că se rădică nor dela astăzi, îndată ziceți: are să plouă; și să întâmplă aşa. ⁵⁵ Si când bate vânt de la miază-zl, ziceți: are să fie căldură mare; și este. ⁵⁶ Făfarnicilor, fața cerului și a pământului și să o ghicăți; cum dară de nu ghicăți și timpul acesta și pentru ce nu judecați și după voi înșivă ceeace e drept? ⁵⁸ Căci când mergi cu protivnicul tău la stăpânitor, pe cale dă silință să scapi de el, ca să nu te aducă la judecător, și judecătorul să nu te

dea muncitorului, și muncitorul să nu te arunce în temniță; ⁵⁹ căci îți spun: nu vei ești de acolo, până nu vei da și bănuțul cel mal de pe urmă.“

CAP. 13.

¹ În vremea aceea au venit unii și l-au spus de Galileienii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfei lor. ² Si răspunzind Iisus, a zis către dânsii:

„Socotîți voi oare, că Galileenii aceștia au fost mai păcătoși decât toți galileenii, de au patimit acestea?

³ Vă spun: nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri aşa. ⁴ Sau credetă poate că cei optsprezece oameni, peste care a căzut turnul în Siluam și i-a ucis, au fost mai vinovați decât toți oamenii, cari trăeau în Ierusalim? ⁵ Vă spun: Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri aşa“.

⁶ Apoi l-a spus pilda aceasta: Cineva avea sădăt în via să un smochin, și a venit să caute rod întrânsul, dar n'a găsit. ⁷ Si a zis către vierul său: iată, sunt trei ani, decând vă să cauți rod în smochinul acesta, și nu găsești; tăie! La ce să mai incurce locul? ⁸ Vierul însă răspunzind, i-a zis: „Domnule, mai lasă-l și anul acesta, până-l voi săpă imprejur și-i voi pune gunoi, și să văd nu cumvă va face rod; și de nu vă face, il vei tăea la anul.“

⁹ Iară într-o sămbătă invăță El în una din sinagogi. ¹⁰ Si iată, era acolo o femeie, care de opt-sprezece ani avea duhul neputinței, și era gârbovă și deloc nu se putea rădica în sus. ¹¹ Pe aceasta văzind-o Iisus, a chemat-o și l-a zis: „Femeie, te-ai izbăvit de neputința ta!“ ¹² Apoi și-a pus mâna preste ea și ea s'a rădicat îndată în sus și a slă-

vit pe Dumnezeu. ¹⁴ Iar căpetenia sinagogii mănilindu-se, că Iisus o vindecă sămbăta, și răspunzind, a zis către popor: „Sunt șase zile, în care se cade să luerăți; în aceleia veniți și vă vindecați, iar nu în ziua sămbetei”. ¹⁵ Si răspunzind Domnul, i-a zis: „Fătarnice, au nu desleagă fiecare din voi boul sau asinul său dela este în ziua sămbetei și-l duce de-l adăpă? ¹⁶ Dar oare această filică a lui Avraam, pe care a legat-o satană acum optprezece ani, nu se cădea oare a o deslegă de legăturile acesteia în ziua sămbetei?“ ¹⁷ Si zicând El a cestea, toți protivnicii Lui s-au rușinat, și tot poporul se bucură de faptele cele slăvite ce se făceau de Dânsul.

¹⁸ Iară El a zis: „Cu ce se asemănă împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi asămână? ¹⁹ Ea se asemănă unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om, l-a aruncat în grădina sa, și a crescut și s-a făcut copaciu mare, și pasările cerului s-au sălașluit în ramurile lui“.

²⁰ Si iarăși a zis: „Cu ce voi asämänă împărăția lui Dumnezeu? ²¹ Ea este asemenea aluatului, pe care o femeie luându-l, la pus în trei măsuri de făină până a dospit toată“.

²² Si călătorind Iisus spre Ierusalim, străbatea sate și orașe, invățând poporul. ²³ Iară cineva i-a zis: „Doamne, pușini sunt oare ceice se măntuesc?“ El însă a zis cătră dânsii: ²⁴ „Nevoiți-vă să intrăți pe poarta cea strâmtă; că vă spun: mulți vor căută să intre și nu vor putea. ²⁵ După ce se va sculă stăpânul casei și va incuea ușa, atunci voi stănd afară, veți începe a bate în ușă, zicând: Doamne, Doamne, deschide-ni! El însă răspunzind,

vă va zice: Nu vă știu de unde sunteți. ²⁶ Atunci veți începe a zice: Noi am mâncat și am băut înaintea Ta, și la răspintile noastre ai propoveduit. ²⁷ El însă va zice: Vă spun: Nu vă știu de unde sunteți; duceți-vă dela Mine toți celci faceți nedreptate. ²⁸ Acolo va fi plâns și scrâșire de dinți; când veți vedea pe Avraam, pe Isaac, și pe Iacob, și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară. ²⁹ Si mulți vor veni dela răsărit și dela assințit și dela miazănoapte și dela miazăzi, și vor prânzi în împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Si iată sunt *anta* de pe urmă, cari vor fi întâi, și *alii* întâi, cari vor fi pe urmă“.

³¹ In ziua aceea au venit unii din farisei și au zis cătră Dânsul: „Ieși și du-Te de aicea, că iată Irod vrea să te ucidă!“ ³² Iară Iisus li-a zis: „Duceți-vă și spuneți vulpei acestea: Iată Eu scot draci și săvârșesc tămăduiri astăzi și mâne, și poi-mâne isprăvesc; ³³ însă Mi-se cade să umblu astăzi și mâne și poi-mâne, că nu este cu putință să piară vrenn prooroc afară din Ierusalim.“

³⁴ „Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe proo-roci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de căte ori am vrut să adun pe fiili tăi, cum își adună găina puii săi sub aripi, și nu ați vrut! ³⁵ Iată, vi să lasă casa voastră pustie. Dar vă zic: că nu mă veți mai vedea până nu va veni vremea, când veți zice: Binecuvântat este Celce vine în numele Domnului!“

CAP. 14.

¹ Si i s'a întâmplat să intre într'o sămbăta în

casa oarecăruia din căpetenile fariseilor, ca să mânânce pâne, și aceștia îl pândeau; ² și iată, îl s'a înfățișat un om idropicos. ³ Îl luând Iisus vorba, a zis cătră legiști și cătră farisei: „E îngăduit oare sămbăta a vindeca?“ ⁴ El însă tăcea; și Iisus atingându-se de bolnav, l-a vindecat și l-a dat drumul. ⁵ Apoi luând vorba, a zis cătră dânsii: „De va cădeă asinul sau boul vreunui din voi în fântână, au nu-l va scoate îndată chiar în ziua sămbetei?“ ⁶ Și n'au putut să-l răspundă la acestea.

⁷ Văzând însă cum cei chemați la ospăt își alegeau locurile cele mai de sus, îl-a spus o pildă și a zis cătră ei: „Când vei fi chemat de cineva la nuntă să nu te așezi la locul cel mai dințăiu, ca nu cumva să fie chemat de dânsul *attul* nai de cînste decât tine, ⁸ și venind celce te-a chemat pe tine și pe el, să-ți zică: dă acestuia locul, și atunci cu rușine vei începe să ţezi la locul cel mai depe urmă. ⁹ Ci când vei fi chemat, vină și te aşază la locul cel din urmă, ca să vie celce te-a chemat și să-ți zică: Prietene, mută-te mai sus! Atuncea vei avea cînste înaintea celorce ospătează cu tine. ¹⁰ Căci tot celce se înalță pe sineși se va smeri, și celce se smerește pe sineși se va înalță.“

¹¹ Dar a zis și cătră celce'l chemase: „Când faci prânz sau cină, nu chemă pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici rudele tale, nici pe vecinii bogăți, ca nu cumva să te cheme și ei când-va și să ţi se facă răsplătă. ¹² Ci când faci ospăt, chiamă săracii, neputincioșii, schiopii și orbii, ¹³ și va fi fericie de tine, că ei n'au cu ce să-ți răsplătească, și ţi se va răsplăti la invierea dreptilor“.

¹⁴ Iară cineva din ceice sedea impreună la masă,

auzind acestea, a zis către El: „Fericie de ceice va prânzi în Impărățiea lui Dumnezeu!“ ¹⁵ Iară El i-a zis: „Un om a făcut cînă mare și a chemat pe mulți; ¹⁶ și în ceasul cîinei a trimis sluga sa să spună celor chemați: Veniți, că iată sunt gata toate! ¹⁷ Și au început toți a-și cere iertare unu către unu: Cel dințăiu i-a spus: mi-am cumpărat o țarină și am nevoie să mă duc să o văd; rogu-te să mă ierți! ¹⁸ Și altul a zis: mi-am cumpărat cinci perechi de boi și mă duc să-i încerc; rogu-te să mă ierți! ¹⁹ Iar altul a zis: m'am insurat și de acceia nu pot să vin. ²⁰ Și întorcându-se sluga aceea, a spus acestea stăpânului său. Atuncea mânăindu-se stăpânul casei, a zis către sluga sa: Ești răpede la ulițile și la răspintile cetății și adă aicea săracii, betegii, schiopii și orbii. ²¹ Și întorcându-se sluga a zis: Stăpâne, s'a făcut cum ai poruncit și tot mai este loc. ²² Iar stăpânul a zis cătră slugă: Ești pe la uliță și pe la garduri și îndeamnă să vie, ca să se umplă casa mea, ²³ căci vă spun, că nimenea din bărbații cei chemați nu va gusta din cina mea: căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși“.

²⁴ Si mergeau cu Dânsul gloate multe, și El întorcându-se, zise către dânsii: ²⁵ „De vine cineva după Mine și nu urăște pe tatăl său, și pe mamă și pe femei, și pe copil, și pe frații și pe surori și chiar viața sa, acela nu poate să-Mi fie ucenic; ²⁶ Și de nu-și ia cineva crucea sa, și să vie după mine, acela nu poate să-Mi fie ucenic. ²⁷ Căci cine din vol dorind să zidească un turn, nu stă mai întâi să socotească cheltuiala, ca să vadă de are cu ce isprăvi? ²⁸ ca nu cumva punându-i temelia, și neputând termină, să înceapă a râde de el toți ceice

văd, ³⁰ și să zică: omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut îsprăvi. ³¹ Sau căre rege plecând să lupte în războiu cu alt rege, nu stă mai întâi să se sfătuască de poate să se împotrivească cu zece mii de ostași celuice vine asupra sa cu douăzeci de mii? ³² Iar de nu poate, când acela e încă departe, trimite solie să se roage de pace. ³³ Deci, aşa și sfecare din voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate să-mi fie ucenic. ³⁴ Bun lucru este sarcă. Dar dacă sareea se va strica, cu ce se va drege? ³⁵ Ea nu mai e bună nici pentru pământ, nici pentru gunoi; ci se aruncă afară. Cine are urechi de auzit, să audă! ³⁶

CAP. 15.

¹ Si s'au apropiat de Dânsul toți vameșii și păcătoșii să-l asculte, ² iar fariseii și cărturaril cărtean zicând: „Acesta primește pe păcătoși și mânâncă cu dânsii.” ³ El însă le-a spus pilda aceasta, zicând: „Care din voi, având o sută de oi și pierzând una din ele, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și nu se duce după cea pierdută până o găsește? ⁴ Si găsindu-o, o ia pe umerii săi cu bucurie, ⁵ și venind acasă, chiamă prietenii și vecinii și li zice: Bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit oaea mea cea pierdută. ⁶ Vă zic însă, că aşa și în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăește, decât pentru nouăzeci și nouă de drepti, care n'au nevoie de pocăință.

⁷ „Sau o femeie oarecare, având zece drahme, de ar pierde o drahmă, au nu aprinde lumânarea și mătură casa, și o caută cu stăruință până o găsește? ⁸ Si

dacă o găsește, chiamă prietenele și vecinile și le zice: bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit drahmia care o perdusem. ⁹ Vă zis însă, că aşa și înaintea ingerilor lui Dumnezeu să face bucurie pentru un păcătos ce se pocăește”.

¹⁰ Iarăși a zis: „Un om avea doi feciori. ¹¹ Si cel mai tânăr dintre ei a zis tatălui său: tată, dă-mi partea cuvenită de avuție! ¹² Si tatăl îl-a împărțit avereia. ¹³ Si nu după multe zile feciorul cel mai Tânăr adunând toate, s'a dus într-o țară depărtată, și acolo a cheltuit avereia sa, trăind în desfrâneri. ¹⁴ Si cheltuind toate ale sale, s'a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă Iisus; ¹⁵ și mergând, s'a lipit de unul din locuitorii țerei aceea; și acela l-a trimis la țarinile sale să pască porci; ¹⁶ și doreă să-si sature pântecelile său din roșcovile ce mâncau porci, și nimenea nu-i da. ¹⁷ Venindu-și însă în sine, a zis: căți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâne, țară eu pică de foame. ¹⁸ Sculă-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice: tată, am greșit la cer și înaintea ta, ¹⁹ și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi. ²⁰ Si sculându-se, s'a dus la tatăl său. Si când eră încă departe, l-a văzut tatăl său, și i s'a făcut milă; și alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

²¹ „Fiul însă a zis către dânsul: tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, ²² iar tatăl a zis către slugile sale: aduceți haina cea mai bună și-l îmbrăcați, și dați inel în mâna lui și încălțămintă în picioare; ²³ și aduceți vițelul cel îngrăsat și-l jungheați, să mănăcam și să ne veselim, ²⁴ că fiul meu acesta era mort

și a invieat; pierdut eră și s'a aflat. Și au început a se veseli. ²⁵ Iară feitorul lui cel mai mare eră la țară; și când se intorcea, apropiindu-se de casă, a auzit cântece și jocuri; ²⁶ și chemând pe una din slugi, a întrebat: ce sunt acestea? ²⁷ Iar *sluga* i-a zis: a venit fratele tău, și tatăl tău pentru că la primă sănătos, a jungheat vițelul cel îngrășat. ²⁸ Și s'a mânăiat *fratele cel mai mare*, și nu voea să intre. Dar eșind tatăl lui, la chemat. ²⁹ El însă răspunzind a zis către tatăl său: iată, de atâția ani îți robesc și niciodată n'am călcăt porunca ta; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei; ³⁰ iar când veni feitorul tău acesta, care a mânăcat avuția sa cu desfrântele, ai jungheat pentru el vițelul cel îngrășat. ³¹ Iar *tatăl* i-a zis: Fiule, tu pururea ești cu mine și toate ale mele sunt ale tale; ³² Se cădeă însă să ne bucurăm și să ne veselim, căci fratele tău acesta eră mort și a invieat; pierdut eră și s'a aflat.

CAP. 16.

¹ Iar către ucenicil Săi a zis: „Eră un om bogat, care avea un iconom; și acesta i-a fost părăsit că i-ar răspipui averile. ² Și chemându-l, i-a zis: Ce aud eu de tine? Dă socoteală de iconomatul tău, căci nu pot să mai fiu iconom. ³ Iar iconomul a zis în sine: ce voi face, că stăpânul meu imi ia iconomatul? Să prășesc nu pot; a cere, mii rușine; ⁴ știu ce am să fac, că dacă voi fi scos din iconomat, să mă primească alții în casele lor. ⁵ Și chemând pe fiecare din datornicii stăpânului său deosebi, a zis către cel dintâi: căt datorști stăpânului meu?

⁶ Și acela a zis: o sută de măsuri de untdelemn. ⁷ Și el i-a zis: i-ai inscrisul tău și șezi repede de scrie: cincizeci. ⁸ După aceea a zis către altul: dar tu căt datorști? ⁹ Și acela a răspuns: o sută de măsuri de grâu. ¹⁰ Și el i-a zis: ia-ți inscrisul tău și scrie: optzeci.

¹¹ Și a lăudat stăpânul pe iconomul nedrept, că a lucrat cu ghibăcie; căci fiii veacului acestuia, în felul lor, sunt mai ghibaci decât filii luminii. ¹² Și Eu vă zic: faceți-vă prieteni cu bogăția nedreaptă, că atunci când veți sărăci, să vă primească *aceia* în lăcașurile veșnice. ¹³ Cel credincios în puțin, și în mult e credincios; iar cel necredincios în puțin și în mult e necredincios. ¹⁴ Deci, dacă n'ati fost credincios în bogăția nedreaptă, cine vă va încredința pe cea adevărată? ¹⁵ Și dacă în cele străine n'ati fost credincioși, cine vă va da pe ale voastre? ¹⁶ Nici o slugă nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul va ură și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va griji: „Nu puteți sluji și lui Dumnezeu și lui mamona.”

¹⁷ Și acestea toate le-au auzit și fariseli, cari erau iubitori de argint, și rădeau de El. ¹⁸ Și El îi-a zis: „Voi în fața oamenilor vă arătați drepti, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre, că ceeace înaintea oamenilor e înălțat, urâciune e înaintea lui Dumnezeu. ¹⁹ Legea și proorocii *au fost numai* până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se nevoește spre ea. ²⁰ E mai lesne însă să treacă cerul și pământul, decât să cadă o virgulă din iege.

²¹ „Tot celce se despărte de femeea sa și se căsătoresc cu alta, face răsdăsfrâname; și tot celce se

căsătorește cu cea despărțită de bărbat, face răs desfrânare.

¹⁵ „Eră odată un om bogat, care se îmbrăcă cu porfiră și vison, veselindu-se în toate zilele luminiat. ¹⁶ Si eră și un sărac, nume Lazar, care zacea la poarta lui plin de bube, ¹⁷ și dorează să se sature cu fărămăturile, ce cădeau din masa bogatului; ba și cainii veniau, și lingeau bubele. ¹⁸ Si întâmplându-se să moară săracul, a fost dus de îngeri în sănul lui Avraam; a murit apoi și bogatul și s'a ingropat. ¹⁹ Si fiind el în muncă, în iad, și-a ridicat ochii săi și a văzut îndepărțare pe Avraam și pe Lazar în sănul lui; ²⁰ și strigând el, a zis: părinte Avraame, miluește-mă, și trimite pe Lazar, ca să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limbă, că mă chinuesc în văpaea aceasta. ²¹ Avram însă a zis: fiule, adu-ți aminte, că și-ai primit cele bune ale tale în viața ta, asemenea și Lazar cele rele; acum însă el se măngăie aicea, iar tu te chinuști; ²² Si pe lângă toate acestea, între noi și voi s'așezat prăpastie mare, ca ceice ar voi să treacă de aicea la voi să nu poată, asemenea și dela voi la noi să nu treacă. ²³ Si a zis bogatul: te rog dară, părinte, să-l trimiți la casa tatălui meu, ²⁴ căci am cinci frați, să-le mărturisească aceste lucruri, ca să nu vie și el la acest loc de muncă. ²⁵ Zisu-i-a Avraam: au pe Moisă și pe prooroci; să-i asculte pe dânsii. ²⁶ Iară el a zis: nu părinte Avraame, ci de va merge cineva din morți la dânsii, se vor pocăi. ²⁷ Avraam însă i-a zis: dacă nu ascultă pe Moisă și pe prooroci, măcar de-ar invia cineva din morți, nu vor crede.”

CAP. 17.

¹ Iară către ucenicii Săi a zis: „E cu neputință să nu vină smintele, dară vai de acela prin care vin! ² Mai de folos i-ar fi acelui de i s'ar legă de gât o piatră de moară și ar fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul din micii aceștia. Luati aminte de voi însivă!

³ „De-ți va greși fratele tău, ceartă-l, și de se va pocăi, iartă-l; ⁴ și chiar de șapte ori pe zi de-ți va greși și de șapte ori pe zi se va întoarce și va zice: mă căesc, iartă-l!”

⁵ „Si au zis apostolii către Domnul: „Adaogă-ne credință!“ ⁶ Iară Domnul a zis: De-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice smochinului acestuia: smulge-te și te mută în mare, și v'ar ascultă.

⁷ „Si care din voi, având o slugă la arat sau la păscut vitele, ii va zice la întoarcerea ei dela câmp: vină repede și sezi la masă? ⁸ Si nu-i va zice oare: gătește-mi cevă să cinez, și incingându-te cu sorful, slujește-mi până voi mânca și voi bea, și după aceea vei mânca și vei bea și tu? ⁹ Si oare mulțumi-va el slugii aceleia, pentru că a împlinit porunca? Pare-mi-se că nu. ¹⁰ Așă și voi când veți face toate cele vi s'au poruncit, să ziceți: slugi nevrednicice suntem, pentru că n'am făcut decât ceea ce eram datori să facem.”

¹¹ „Si s'a întâplat în vremea aceea să meargă Iisus spre Ierusalim și trecând printre Samaria și Galileea, ¹² când a intrat într'un sat, l-au întâmpinat zece oameni leproși, cari au stătut departe; ¹³ și acela radicant glas, au zis: „Iisus se învățătorul,

miluește-ne!“ ¹⁴ Iară El văzându-l, îl-a zis „Mergeți și vă arătați preoților!“ ¹⁵ Și pecând mergeau ei, s’au curățit. ¹⁶ Iară unul din ei văzând că s’au vindecat, s’ă intors, slăvind pe Dumnezeu cu glas mare; ¹⁷ și a căzut pe față să la picioarele Lui, mulțămindu-l; și acela era samarinean. ¹⁸ Iară Iisus răspunzând, a zis: „Au nu zece s’au curățit? Dar cel nouă unde sunt? ¹⁹ Cum nu sau găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu, decât numai străinul acesta?“ ²⁰ Și l-a zis: „Scoală și dute, credința ta te-a măntuit!“

²⁰ Și fiind întrebăt de farisei, când are să vle împărăția lui Dumnezeu, îl-a răspuns și a zis: „Împărăția lui Dumnezeu, nu vine în chip vădit; ²¹ nici nu se va zice: iată-o aicea, sau: iată-o acolo: căci lată Impărăția lui Dumnezeu este în lăuntru vostru.“

²² Iar către ucenici a zis: „Vor veni zile, când veți dori să vedeti măcar una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea; ²³ și vi se va spune: iată-o aicea, sau: iată-o acolo, — să nu vă duceți, nici să alegați; ²⁴ căci precum fulgerul fulgerând în latura de sub cer, luminează foată latura de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua Sa. ²⁵ Dar mai întâi trebuie ca El să pătimească multe, și să fie lepatăt de neamul acesta. ²⁶ Așa va fi și în zilele Fiului Omului, cum a fost în zilele lui Noe, ²⁷ când oamenii au mâncaț, au băut, s’au înșurăt și s’au măritat, până în ziua, când a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și i-a pierdut pe toți. ²⁸ Și așa cum a fost în zilele lui Lot, când oamenii mâncaț, cumpărau, vineau, sădeau și zideau; ²⁹ iar în ziua când a eșit Lot din Sodoma, a plătit din cer foc și pucioasă, și i-a pierdut pe toți; ³⁰ așa

va fi și în ziua aceea, când se va arăta Fiul Omului. ³¹ În ziua aceea cel ce va fi pe acoperiș și lucrurile lui în casă, să nu se pogoare să le ia; și cel ce va fi în țarină, deasemenea să nu se întoarcă în apol. ³² Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot. ³³ Cel ce va căuta să-și mantuiască sufletul său, acela îl va pierde, iar cel ce-l va pierde, acela-l va invia. ³⁴ Vă spun însă, în noaptea aceea vor fi doi într-un pat: unul se va lua și altul se va lăsa; ³⁵ două vor fi care vor măcină împreună, una se va lua și alta se va lăsa; ³⁶ doi vor fi în ogor, unul se va lăua, și altul se va lăsa“.

³⁷ Și răspunzind ucenicilor, au zis către Dânsul: „Doamne, unde va fi aceasta?“ Iară El îl-a zis: „Unde va fi hoitul, acolo se vor aduna și vulturii!“

CAP. 18.

¹ Și l-a mai spus și o pildă, că trebuie să se roage pururea și să nu se desnădăjduiască, zicând: ² „Era într-o cetate un judecător, care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușină. ³ Și în cetatea aceea era și o văduvă; și aceasta venea la Dânsul și zicea: scapă-mă de protivnicul meu! ⁴ El însă n’ea voit o vreme, dar după aceea a zis în sine: deși de Dumnezeu nu mă tem, și de oameni nu mă rușinez, ⁵ însă pentru că văduva aceasta mi-aduce supărare, o voi îzbăzi, ca însărșit să nu mai vie să-mi bată obrazul“. ⁶ Apoi a zis Domnul: „Auziți ce zice judecătorul nedrept? ⁷ Dar oare Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Săi cără strigă către El ziua și noaptea, și va întârzia El a-i ajută? ⁸ Vă spun, că incurând îl va face

dreptate. Dar când va veni Fiul Omului, găsi-va oare credință pe pământ?

⁹ Iar unora, cari se credeau că sunt drepti și disprețiau pe alții, le-a mai spus și pilda aceasta: ¹⁰ „Doi oameni sau dus la biserică să se roage: unul era fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul însă stând, se rugă în sine așa: Dumnezeule, mulțămes-
cu-ți, că nu sunt ca ceilalți oameni: răpitori, ne-
drepti și desfrânați, sau ca acest vameș; ¹² pos-
tesc de două ori în săptămână și dau zeciuială din
toate căte căstig. ¹³ Iar vameșul stând departe, nu
îndrăznea nici ochii să-și ridice spre cer, ci bătan-
du-se în piept zicea: Dumnezeule, milostiv fil mie
păcătosului! ¹⁴ Văspun însă, că acesta s'a intors la
casa sa mai îndreptat de căt acela; că tot celce
se înălță pe sineși, se va smeri, iar celce se smere-
ște pe sineși, se va înălță”.

¹⁵ „Să aduceau la Dânsul și pruncii, ca să se atingă de el; iar ucenicii văzind aceasta, îl certă.
¹⁶ Iisus însă chemându-l, a zis: „Lăsați copiii să
vie la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia
este Impărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Adevarul vă gră-
esc: Celce nu va primi Impărăția lui Dumnezeu, ca
un copil, acela nu va intra întrânsa”.

¹⁸ „Iar L-a întrebat o căpetenie, zicând: „Invăță-
torule bune, ce să fac ca să moștenesc viața veș-
nică?“ ¹⁹ Iar Iisus i-a zis: „Ce mă numești bun?
Nimenea nu este bun decât numai unul Dumnezeu.
²⁰ Știi poruncile: Să nu faci desfrânare, să nu
ucizi, să nu furi, să nu mărturisesti strâmb, cin-
stește pe tată tău și pe mama ta?“ (Eș. XX, 1-2-16)
²¹ Acela însă a zis: „Toate acestea le-am păzit din
tinerețele mele“. ²² Iară Iisus auzind aceasta, i-a

zis: „Încă una își mai lipsește: Vinde toate căte ai
și dă la săraci, și vei avea comoară în cer; și
vină de-Mi urmează Mie“. ²³ El însă, auzind aceasta,
s'a întristat, pentru că era foarte bogat. ²⁴ „Să văzindu-l
Iisus că s'a întristat, a zis: „Cât de greu e să
intre în Impărăția lui Dumnezeu ceice au bogății!
²⁵ Căci e mai ușor să treacă cămila prin urechile
acului, decât să intre bogatul în Impărăția lui Dum-
nezeu“. ²⁶ Iară ceice au auzit aceasta, au zis:
„Atunci cine poate să se mărtuească?“ ²⁷ „Să El a
zis: „Cele ce nu sunt cu puțință la oameni, sunt cu
puțință la Dumnezeu“.

²⁸ Iară Petru a zis: „Iată noi, am lăsat toate și
Ti-am urmat Tie“. ²⁹ „Să Iisus li-a zis: „Adevărul
vă grăesc, că nu este nimenea, care să fi lăsat casă,
sau părinți, sau frați, sau surori, sau femei, sau
copii pentru Impărăția lui Dumnezeu, ³⁰ și care să
nu primească cu mult mai mult în viața aceasta, iar
în veacul viitor viață veșnică.“

³¹ Chemând apoi pe cei doisprezece ucenici, li-a
zis: „Iată ne suntem la Ierusalim și se vor împlini
toate cele scrise prin prooroci pentru Fiul Omului;
³² căci va fi dat păgănilor, și-L vor ocări, și-L vor
scuipe, ³³ și-L vor bate, și-L vor omori, și atreiazi
va invia“. ³⁴ „Să ei n'au înțeles nimic din acestea; și
cuvintele acestea erau ascunse pentru ei și n'au pri-
cepuit celeste li se spunea.

³⁵ Iar când s'au apropiat de Ierihon, un orb oare-
care ședea lângă cale și cerea milostenie. ³⁶ Au-
zind însă mulțimea trecând, a întrebăt: „Ce-i a-
ceasta?“ ³⁷ „Să i s'a spus, că trece Iisus Nazoreul.
³⁸ Să a strigat orbul, zicând: „Iisuse, fiul lui Da-
vid, miluește-mă!“ ³⁹ „Să ceice mergeau înainte și

certau ca să tacă ; iară el striga și mai tare : „Fiul lui David¹ miluește-mă !“ ² Si oprimdu-se Iisus, a poruncit să-l aducă la Sine. Si dacă s'a apropiat acela de Dânsul, l-a întrebat zicând : ³ „Ce voești să-ți fac ?“ Si el a zis : „Doamne, să văd !“ ⁴ Iară Iisus i-a zis : „Vez! Credința ta te-a mantuit !“ ⁵ Si a văzut orbul îndată și a urmat după Iisus, slăvind pe Dumnezeu. Si tot poporul văzind aceasta, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. 19.

¹ Si intrând Iisus, treceă prin Ierihon, ² si iată, un bărbat, anume Zaheu, care era căpetenia vașilor și om bogat, ³ căută să vadă pe Iisus, cine-l, și nu putea din pricina mulțimii, că era mic de stat ; ⁴ și alergând înainte, s'a suiat într-un sicomor *) ca să-L vadă, pentrucă pe lângă el avea să treacă. ⁵ Iară Iisus cum a ajuns la locul *acea*, căutând, l-a văzut și l-a zis : „Zaheie, grăbește de te po-goară, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.“ ⁶ Si s'a pogorât Zaheu repede și L-a primit bucuros. ⁷ Si văzind *acea*, toți cărneau, zicând, că a intrat să găzduiască la un om păcătos. ⁸ Iară Zaheu stând a zis către Domnul : „Doamne, iată jumătate din averile mele o dau săracilor ; și de am nedreptățit pe cineva cu cevă, întorc împărtit.“ ⁹ Iară Iisus a zis către el : „Astăzi s'a făcut mantuirea casei acestea, pentrucă și acesta este fiul lui Avraam ; ¹⁰ căci Fiul Omului a venit să caute și să mantuiească pe cel pierdut“.

*) Sicomor = un copac, care are roadele ca ale smochinului iar frunza ca la dud.

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

¹¹ Iar după ce au ascultat ei acestea, Iisus a adăugat a li spune și o pildă, pentrucă El era aproape de Ierusalim, și ei credeau, că incurând trebuie să se arăte împărăția lui Dumnezeu. ¹² Zis'a deci : „Un om de neam ales s'a dus într-o țară depărtată, să-și ia domnie și să se întoarcă. ¹³ Si chemând zece slugi ale sale, li-a dat zece mine și l-a zis : „negușitorii până voi veni !“ ¹⁴ Iară cetățenii săi il urau, și au trimis o solie în urma lui, zicând : „Nu vom ca acesta să domnească peste noi !“ ¹⁵ Si întorcându-se, după ce a luat domnia, a zis să-i cheme slugile aceleia, cărora dăduse argintul, ca să afle cine ce a făcut. ¹⁶ Si venind cel dintău, a zis : domnule, mina ta a adus zece mine. ¹⁷ Si el i-a zis : bine, slugă bună, pentrucă ai fost credincios în puțin, să ai stăpânire peste zece cetăți ! ¹⁸ Si venind cel de al doilea, a zis : domnule, mina ta a făcut cinci mine. ¹⁹ Si a zis și acestuia : să fii și tu peste cinci cetăți ! ²⁰ Si venind altul, a zis : domnule, iată mina ta, pe care am păstrat-o legată în naframa, ²¹ căci m'am temut de tine, pentru că ești om aspru : iai că n'ai pus și seceri ce n'ai sămănat. ²² Iar stăpânul i-a zis : din gura ta te voi judeca, slugă rea ; ai știut că eu sunt om aspru : iau ce n'am pus și secer ce n'am sămănat ; ²³ pentru că n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și eu venind, l-aș fi primit cu dobândă ? ²⁴ Si cătră ceice stăteau înainte a zis : Luăți mina de la el și o dați celuiice are zece mine. ²⁵ Si i s'a spus : „domnule, *acea* mai are zece mine.“ ²⁶ El însă a zis : „Vă spun, că tot celuice are și se va da, iar celuice nu are, și se va luă și ceea ce are.“ ²⁷ Iar pe acei vrăjmași ai mei, cari n'au voit

să domnesc peste ei, aduceți-l aceea și-i ucideți înaintea mea.”

²⁸ Și zicând, acestea, Iisus a tăzis mai departe, suindu-se spre Ierusalim. ²⁹ Iar dacă S'a apropiat de Vitfaghi și de Vitania, cătră muntele care se numește Eleon, a trimis doi din ucenicii Săi, ³⁰ zicând: „Duceți-vă în satul cel dinaintea voastră, și intrând în el, veți găsi un mânz legat, pe care nimenie din oameni n'a incălecat niciodată; să-l desleagați și să-l aduceți. ³¹ Și de vă va întrebă cine vă: la ce-l desleagați? Să-i spuneți aşa, că Domnul are trebuință de el.” ³² Și ducându-se trimișii, au găsit cum îl se spuse. ³³ Dar dezlegând ei mânzul, stăpânul lui a zis către dânsii: „Pentruce desleagați mânzul?” ³⁴ Iară el au zis: „Domnul are trebuință de el.” ³⁵ Și l-au adus la Iisus; și aruncându-și vestimentele lor pe mânz, au pus pe Iisus deasupra. ³⁶ Și când mergea El, oamenii își așterneau vestimentele lor pe cale. ³⁷ Iar dacă S'a apropiat El să scoboare coasta muntelui Eleon, toată mulțimea ucenicilor a început cu bucurie să slăvească pe Dumnezeu cu glas mare pentru toate minunile ce văzuseră, ³⁸ zicând: „Bine este cuvântat împăratului, Cel ce vine în numele Domnului! Pace în ceruri și slavă întru cel de sus!” ³⁹ Iar căpiva farisei din mulțime au zis cătră Dânsul: „Invățătorule, stăpânește-ți ucenicii!“ ⁴⁰ El însă răspunzându-li, a zis: „Vă spun, că de vor tăcea aceștia, pietrele vor strigă.”

⁴¹ Iară dacă S'a apropiet și a văzut cetatea, a plâns-o, ⁴² zicând: De aii fi cunoscut și tu măcar în ziua aceasta a ta cele pentru pacea ta! Însă acum acestea-s ascunse pentru ochii tăi, ⁴³ că vor

veni asupra ta zile și te vor împresură dușmanii tăi cu sănături și te vor înconjura și te vor strămută din toate părțile, ⁴⁴ și te vor dărâma, și vor ucide pe copiii tăi în tine, și nu vor lăsa în tine plătră pe piatră, pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărel tale.”

⁴⁵ Și intrând în biserică, a început a izgoni pe ceice vindeau și cumpărau în ea, ⁴⁶ zicându-li: „Scris este: casa Mea e casă de rugăciune, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari.” (Is. LVI, 7; Ier. VII, 11).

⁴⁷ Și învăță în toate zilele în biserică. Iar arhierei și cărturarii și maimarii poporului căutau să-L ucidă, ⁴⁸ și nu găseau ce să-l facă, pentru că tot poporul se ținea de Dânsul, ascultându-L.

CAP. 20.

¹ Iar în una din zilele acelea, când învăță El poporul în biserică și propoveduă Evanghelia, s'au apropiet arhierei și cărturarii cu bătrânilă și l-au grăbit, zicând: „Spune-ne cu ce putere faci acestea, sau cine-i celice Ti-a dat puterea aceasta?” ² Iară El răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și eu o vorbă, și să mi-o spunei: ³ botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni?” ⁴ El însă judecau între dânsii, zicând: „De vom zice: din cer; va zice: pentruce dară nu l-ați crezut; ⁵ iar de vom zice: dela oameni, tot poporul ne va ucide cu picioare, căci este incredințat că Ioan e prooroc.” ⁶ Și au răspuns: „Nu știm de unde-i.” ⁷ Și Iisus li-a zis: „Nicăieri nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.”

⁹ Apoi a început a spune poporului pilda aceasta: „Un om oarecare a sădit o vie și a dat-o lucrătorilor, și s-a dus departe pentru multă vreme; ¹⁰ iar la vremea culesului a trimis la lucrători un slujiitor, ca să-i dea roadele viei; vierii însă bătându-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹¹ Și a adaos a trimis te alt slujiitor; dară ei și pe acela bătându-l și batocindu-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹² Și a adaos a trimis un al treilea; ei însă și pe acesta răñindu-l, l-au alungat. ¹³ Atunci stăpânul viei a zis: Ce să fac? Voi trimite pe fiul meu cel iubit; poate văzându-l pe dânsul, se vor rușină. ¹⁴ Lucrătorii însă văzindu-l, cugetau între ei, zicând: Acesta-i moștenitorul; hai să-l ucidem, ca moștenirea lui să fie a noastră. ¹⁵ Și scoțându-l afară din via, l-au omorât. Deci, ce va face acestora stăpânul viei? ¹⁶ Va veni și va ucide pe lucrătorii aceia și via o va da altora!“ Iar celice au auzit pilda aceasta au zis: „Să nu fie una ca aceasta!“

¹⁷ El însă privindu-i, a zis: „Atunci ce va însemna scriptura aceasta: Piatra pe care ziditorii au lepădat-o, aceasta a ajuns să fie în capul unghiu-lui? (Ps. CXVII, 22). ¹⁸ Tot celice va cădeă pe piatra aceasta, se va sfărâmă, iar peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi.“

¹⁹ Și căutați arhiereii și cărturarii să pună mâna pe El în ceasul acela, căci înțeleseră, că pentru dânsii spusese pilda aceasta, dar se temeau de popor. ²⁰ Pândindu-L însă, au trimis niște îsoade, cari prefăcându-se că sunt oameni drepti, să-L prindă cu vreo vorbă, ca să-L dea stăpânirei și puterii guvernatorului. ²¹ Și aceştia L-au întrebat, zicând: „Învățătorule, știm că grăești și înveți drept

și nu cauți la față, ci intrădevăr calea lui Dumnezeu înveți. ²² Se cade oare ca noi să dăm dajdie Cesarului, sau nu?“ ²³ El însă înțelegând vicleșugul lor, le-a zis: „Ce Mă ispiti? ²⁴ Arătați-Mi un dinar; al cui chip și serisoare are pe el?“ Și ei au răspuns: „Ale Cesarului“ ²⁵ Iară El îl-a zis: „Dați dară celece sunt ale Cesarului, Cesarului“ și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.“ ²⁶ Și n-au putut să-L prindă cu vorba în fața poporului, și mirându-se de răspunsul Lui, au tăcut.

²⁷ Atunci au venit oarecară din saduchi, cari zic că nu este înviere, și L-au întrebat, zicând: ²⁸ „Învățătorule, Moisă ni-a scris: De va muri frațele cuivă, având femeie, și va muri acesta fără copii, frațele lui să ia femeea și să ridice urmași frațelui său. (Deut. XXV, 5). ²⁹ Deci, au fost șapte frați; și cel dintâi luându-și femeie, a murit fără copii; ³⁰ și a luat pe femeia aceea al doilea frate, dar și acela a murit fără copii; ³¹ apoi a luat-o al treilea; și aşa au luat-o cătei șapte și au murit fără să lase copii; ³² iar în urma tuturor a murit și femeea, căci cătei șapte au avut-o de femeie?“ ³³ Și răspunzând Iisus, îl-a zis: „Fili veacului acestuia să însoară și să mărită, ³⁴ iar ceice s-au învrednicit să dobândească veacul celălalt și învierea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ³⁵ căci nu mai pot să moară, ci să aseamănă ingerilor și sunt fii lui Dumnezeu, fiind fiili învierii. ³⁶ Că vor învieă însă morți, și Moisă a arătat înaintea rugului, când a numit-pe Domnul: Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob (Ez. IIII, 6). ³⁷ Dumnezeu însă nu este al morților, ci al viilor,

căci la El toți sunt vii.³⁹ Si răpunzând oarecare din căturari, a zis: „Invățătorule, bine ai zis!“⁴⁰ Si mai mult n'au îndrăznit să-L mai întrebe nimică. Iară Iisus li-a zis: „Cum de se zice că Hristos este fiul lui David?“⁴¹ David însuși zice în carte Psaltilor: zîs-a Domnul Domnului meu: sezi de-a dreapta Mea,⁴² până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1).⁴³ Deci, David îl numește pe El Domn; atunci cum îl este fiu?⁴⁴

⁴⁵ Si când ascultă tot poporul, Iisus a zis cătră ucenicii săi: „Păziți-vă de căturari, căror le place să umbile în haine lungi, și iubesc salutările prin adunările poporului, și scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele dintâi la ospețe;⁴⁶ aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și cu fățărnicie se roagă îndelung, mai multă osândă vor luă“.

CAP. 21.

¹ Si căutând Iisus, a văzut pe cei bogăți aruncând daruri în cutia bisericii; ² și a văzut și o văduvă săracă, aruncând acolo doi bănuți, ³ și a zis: „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți; ⁴ pentru că toți aceia au dat din prisosul lor dar lui Dumnezeu; iar aceasta din săracia ei a dat tot ce avea pentru tralu.“

⁵ Si grăind oarecare de biserică, că-i impodobită cu pietre frumoase și cu podoabe, Iisus a zis: ⁶ „Vor veni zile, când nu va rămâneă din celece vedetei nici piatră pe piatră, care să nu se răsipească.“⁷ Si L-au întrebat, zicând: „Invățătorule, dar când au

să fie acestea, și care-i semnul timpului, când au să fie acestea?“⁸ Iară El a zis:

„Vedeți să nu vă înșelați; căci mulți vor veni sub numele Meu, zicând că sunt Eu. Si vremea aceea s'a apropiat; deci, să nu vă luati după ei. Iar când veți auzi de războale și de turburări, să nu vă spăimântați, căci aceste trebuie să fie întâi; sfârșitul însă nu va fi îndată!“⁹ Apoi li-a zis: „Se va scula popor peste popor și împărătie peste împărătie;¹⁰ și pe alocurea vor fi mari cutremure de pământ, și foamele, și ciume, și grozăvii și semne mari din cer.¹¹ Dară mai înainte de toate acestea oamenii își vor pune mâinile pe voi și vă vor prigojni, dându-vă în judecăți și în temnițe și vă vor duce înaintea regilor și a dominitorilor pentru numele Meu;¹² și atunci vi se va întâmplă să mărturisisti.¹³ Deci, puneteți hotărâre în inima voastră, să nu gândiți de mal înainte ce aveți să răspundeti,¹⁴ căci vă voi da Eu gură și înțelepciune, căreia toți cei care vă se impotrivesc nu-i vor putea grăbi, nici sta împotriva.¹⁵

¹⁶ „Si veți fi dați și de părinți, și de frați, și de rude, și de prieteni, și vor ucide pe unii din voi;¹⁷ Si veți fi urăți de toți pentru numele Meu;¹⁸ dar nici un păr din capul vostru nu va peri.¹⁹ Prin răbdarea voastră vă veți mantui sufletele voastre.

²⁰ „Iară când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oștiri, atunci să știți că s'a apropiat pustierea lui,²¹ Atunci cei din Iudeea să fugă la munte; și cei din Ierusalim să iasă, și cei că vor fi prin țările să nu intre întrânsul,²² că acelea vor fi zilele răzbunărilor, ca să se plinească toate cele scrise.²³ Dară văi de celece vor fi însărcinate și de celece vor alăptă în zilele acelea, căci necazul în țară și mâna asupra

poporului acestuia va fi mare; ²⁴ și vor cădea de ascuțitul sabiei și vor fi duși în robie la toate popoarele; și Ierusalimul va fi călcat de păgâni până ce să vor împlini vremile păgânilor.

²⁵ „Sî vor fi semne în soare și în lună și în stele, iar pe pămînt frică mare în popoare cu nedumerire; muget de mare și de valuri; ²⁶ și oamenii vor muri de groaza aşteptării celorce au să vină asupra lumii, căci puterile Cerului se vor clăti; ²⁷ și atunci vor vedea pe Fiul Omului, venind pe nouă cu putere și slavă multă. ²⁸ Sî când vor începe a se săvărși acestea, sculajii-vă în sus și vă rădicăți capetele, pentru că se apropie izbăvirea voastră.“

²⁹ Apoi li-a spus o pildă: „Uitați-vă la smochin și la tot arborele: ³⁰ Când suau îmbobocij, văzând *aceasta*, dela sinevă cunoșteți, că acum vara e aproape. ³¹ Așa și voi când veți vedea împlinindu-se *semnele* acelea, să știți că aproape este Impăratia lui Dumnezeu. ³² Adevarul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini acestea. ³³ Cerul și pămîntul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁴ „Însă luați sama de voi însivă, că nu cumva să se îngreueze inimile voastre cu îmbuibare și cu bătie și cu grijile vieții, și să nu vă găsască ziua aceea nepregătit; ³⁵ căci ea ca o mrejă va cădea asupra tuturor celorce trăesc peste toată fața pămîntului. ³⁶ Privegheați deci, în toată vremea și vă rugăți, ca să vă învrednicăți a scăpă de toate cele ce au să fie și să vă înfățișați înaintea Fiului Omului“.

³⁷ Ziua Iisus propovedează în biserică, iar noaptea ieșea și mănește pe muntele, care se numește al Eleonului. ³⁸ Si tot poporul venea la Dânsul în biserică disdedimineață, ca să-L asculte.

CAP. 22.

¹ Se apropiă însă sărbătoarea azimelor, care se numește Paștele, ² și arhierii și cărturarii căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de popor.

³ A intrat însă satană în Iuda, care se numește Iscarioteanul și era din numărul celor doisprezece; ⁴ și mergând, *acesta*, s'a întles cu arhierii și cu căpetenile, cum L-ar vinde lor. ⁵ Si el s'a bucurat și s'a tocmit să-l dea bani. ⁶ Si s'a învoit și Iuda, și căuta vreme potrivită, ca să-L dea lor fără *stirea* poporului.

⁷ A soșit însă ziua azimelor, în care trebuia să se înjughie *metul* paschal, ⁸ și a trimis Iisus pe Petru și pe Ioan, zicând: „Duceți-vă de ni gătiți paștele, ca să mânăcam!“ ⁹ Iară ei l-au zis: „Unde văști să gătim?“ ¹⁰ Si el li-a zis: „Iată, când veți intra voi în cetate, vă va întâmpina un om, ducând un vas de lut cu apă; mergeți după el la casa, unde va intra, ¹¹ și ziceți stăpânului casei: Invățătorul te întrebă: unde-i salașul, în care să mânâncă paștele cu ucenicii Mei?“ ¹² Si acela vă va arăta un foșor mare, așternut, acolo să gătiști.“ ¹³ Si ducându-se *ei*, au găsit cum li se spusesese, și au gătit paștile.

¹⁴ Iar dacă a venit ceasul, a șezut la masă și împreună cu El *au șezut* și cei doisprezece apostoli, ¹⁵ și a zis cătră dânsii: „Foarte mult am dorit să mânânc paștele acestea cu voi, înainte de patima Mea; ¹⁶ căci vă spun, că de acum nu voi mai mânca din acestea, până se vor săvărși în Impăratia lui Dumnezeu. ¹⁷ Si luând paharul și mulțumind, a zis: „Luați acesta și-l împărtișii între voi,

¹⁸ căci vă spun, că de acum nu voi mai bea din rodul viții, până va veni împărăția lui Dumnezeu".
¹⁹ Și luând pâine și mulțumind, a frânt și li-a dat, zicând: „Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea”. ²⁰ Asemenea a luat și paharul după ce au cinat, zicând: „Acest pahar este legea cea nouă întru sângele Meu, care se varsă pentru voi”. ²¹ Dar iată mâna vânzătorului Meu este cu Mine la masă. ²² Însă Fiul Omului merge cum este rânduit; dar vă de omul acela prin care Se vinde!“

²³ Și au început ei să intrebă între dânsii, care dintre ei ar fi cel ce va să facă aceasta. ²⁴ Și s'a făcut între ei și pricire: care dintre dânsii trebuie să fie mai mare? ²⁵ Iisus însă îl-a zis: „Regii popoarelor domnesc peste acestea, și celice le stăpânește, se numesc binefăcători. ²⁶ La voi însă să nu fie aşa: Ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai mic, și stăpânitorul să fie ca sluitorul. ²⁷ Căci cine-i mai mare: celce șeade la masă, sau celce slujește? Oare nu cel ce șeade la masă? Eu însă sunt între voi ca celce slujește. ²⁸ Dar voi sunteți cei cari ați rămas cu Mine în nevoie Mele; ²⁹ de aceea și Eu vă rânduesc, cum Mi-a rânduit Mie Tatăl, împărăție, ³⁰ ca să mâncați și să beiți la masa Mea în împărăția Mea, și să ședeți pe tronuri și să judecați cele douăsprezece seminții ale lui Israel!“

³¹ Apoi a zis Domnul: „Simone, Simone, iată satană vă a cerut să vă cearnă ca grâu! ³² Eu însă M'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu când te vei întoarce, să întărești pe frații tăi!“ ³³ Iar el îl-a zis: „Doamne, sunt gata să merg cu Tine și în temniță, și la moarte!“ ³⁴ Iisus însă a

zis: „Tie-ți grăesc, Petre: nu va canta astăzi co-cozul, înainte de a te lepăda de trei ori că nu Mă řăstili“.

³⁵ După aceea îl-a zis: „Când v' am trimis fără pună și fără traistă, și fără încălțăminte, avut-ați lipsă de cevă?“ Și el au răspuns: „De nimic!“ ³⁶ Atunci a zis către dânsii: „Acum însă cele are pună, să o ia, asemenea și traistă; iar celce n'are, să-și vândă haina și să cumpere sabie. ³⁷ Căci vă spun, că trebuie să se împlinească cu Mine și această scriptură: și cu cel fără de lege S'a socotit. Căci cele rânduite pentru Mine au a se săvârși“. (Is. LIII, 12) ³⁸ Iară ei au zis: „Doamne, iată aicea două săbii!“ Și El îl-a zis: „Ajunge!“.

³⁹ Și eșind, s'a dus, după obiceiu, la muntele Eleanorului, și au urmat după El și ucenicii Lui. ⁴⁰ Iară dacă a sosit la acest loc, a zis către dânsii: „Rugăti-vă, ca să nu cădeți în istorie!“ ⁴¹ Apoi s'a depărtat de ei ca la o asvălitură de piatră și plecându-și genunchile, S'a rugat, ⁴² zicând: „Părinte, de voești, să treacă paharul acesta dela Mine... Dar na voea Mea, ci a Ta să se facă!“ ⁴³ Atunci îl s'a arătat un inger din cer, întărindu-L. ⁴⁴ Și fiind în luptă, Se rugă încă și mai stăruitor; și sudoarea Lui se făcuse ca picăturile de sânge, căzind pe pământ. ⁴⁵ Și sculându-Se dela rugăciune, a venit la ucenicii Săi și i-a găsit adormiți de intrisare, ⁴⁶ și îl-a zis: „Pentru dormiști? Sculați-vă și vă rugați, ca să nu intrați în istorie!“

⁴⁷ Și înălțind El, iată se iviră o mulțime de oameni, și unul din cei doisprezece, care se numea Iuda, mergea înaintea lor și s'a apropiat de Iisus, ca să-L sărute, căci acest semn li dăduse:

„Pre Care-L voi sărută, Acela este.“ ⁴⁸ Iisus însă l-a zis : „Iudo, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului?“

⁴⁹ Iară ceice erau pelângă El văzând ce avea să fie, au zis cătră Dânsul : „Doamne, să dăm cu sabia?“ ⁵⁰ Și unul din el a lovit pe sluga arhierului și l-a tăiat urechea dreaptă. ⁵¹ Răspunzind însă Iisus, a zis : „Lăsați! Până aicea! Și atingându-Se de urechea lui, l-a vinecat.

⁵² Apoi Iisus a zis arhierilor, căpetenilor biserici și bătrânilor, cari veniseră asupra Sa : „Cu săbiu și cu pară, ca asupra unui tâlhar, ați eșit să Mă prindeți?“ ⁵³ În toate zilele am fost cu voi în biserică și nu v'ati rădicat mâna asupra Mea; dar ceasul acesta și stăpânirea întunericului e *vremea voastră*.“

⁵⁴ Și prințind pe Iisus, L-au adus și L-au băgat în casa arhierului; iară Petru venea în urmă departe. ⁵⁵ Când însă aceia au făcut foc în mijlocul curții și au șezut împreună să se încâlzească, a șezut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁶ Și l-a văzut o slujnică șezând la foc, și căutând la el, a zis : „Și acesta era cu Dânsul“ ⁵⁷ El însă s'a lepădat de Dânsul, zicând : „Femeie, nu-L știi!“ ⁵⁸ Curând după aceea văzându-l altul, a zis : „Și tu ești din ei.“ Iară Petru a zis : „Omule, nu sunt.“ ⁵⁹ Trecând apoi un ceas, altul a adeverit, zicând : „Cu adevarat și acesta era cu El, căci este și Galileian“. ⁶⁰ Petru însă a zis : „Omule, nu știi ce grăești“. Și îndată pecând el grăea încă, a cântat cocoșul. ⁶¹ Și întorcându-Se Domnul, S'a uitat la Petru, și și-a adus aminte Petru de cuvântul Domnului, cum fi zisese : „Că înainte de a cântă cocoșul, te vei lepăda de

Mine de trei ori.“ ⁶² Și ieșind Petru afară, a plâns amar.

⁶³ Iară oamenii, cari țineau pe Iisus, îl batjocoreau și-L băteau; ⁶⁴ și acoperindu-L, îl loveau peste obraz și-l întrebau, zicând : „Proorocește, cine Te-a lovit!“ ⁶⁵ Și alte multe hale rosteau împotriva Lui.

⁶⁶ Și cum s'a făcut ziua, s'au adunat bătrâni poporului, arhierei și cărturarii, și L-au dus în adunarea lor, ⁶⁷ și au zis : „De ești Tu Hristos, spune-ne!“ Iară El îl-a zis : „De v'as spune, nu ați crede; ⁶⁸ și de v'as întrebă *dece M'ați legat*, nu Mi-ați răspunde, nici nu Mi-ați da drumul. ⁶⁹ Deacum Fiul Omului va sedea deadreapta puterii lui Dumnezeu.“ ⁷⁰ Atunci toți au zis : „Așadar Tu ești Fiul lui Dumnezeu?“ Și El îl-a zis : „Voi ziceți, că Eu sunt.“ ⁷¹ Iară ei au zis : „Ce mărturie ne mai trebuie? Căci noi înșine am auzit din gura Lui.“

CAP. 23.

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor, L-au dus la Pilat, ² și au început a-L învinuî, zicând : „Pe acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și oprind a da dajdie Cesarului, numindu-Se pe Sine împăratul Hristos.“ ³ Iar Pilat L-a întrebat, zicând : „Tu ești împăratul Iudeilor?“ El însă răspunzindu-i, a zis : „Tu zici.“

⁴ Atunci Pilat a zis cătră arhierei și cătră mulțime „La omul acesta nu găseșc nici-o vină.“ ⁵ Iară e stâruiu, zicând, că răzvrătește poporul, învățând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aicea.

⁶ Și auzind Pilat de Galileea, a întrebat dacă mul e galilean, ⁷ și aflând că este de sub stăpă-

nirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care în acele zile era și el în Ierusalim.⁸ Iară Irod, văzind pe Iisus, s'a bucurat mult, căci demult dorează să-L vadă, penetrându-se multe de El, și nădăjduea să vadă să-
cându-se de Dânsul vreo minune;⁹ și l-a pus multe întrebări, dară El nu i-a răspuns nimică.¹⁰ Arhierei și căturarii însă fiind de față, îl învinuiau cumpărat.¹¹ Iară Irod cu ostașil săi, ca să-L batjocorească și să-și rădă de El, L-a imbrăcat într-o haină strălucită și L-a trimis înapoi la Pilat.¹² Si în ziua aceea Pilat și Irod s'au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau înrăjiți între dânsii.

¹³ Pilat însă chemând Arhierei și căpetenile și poporul,¹⁴ a zis cătră ei: „Mi-ai adus pe Acest Om, ca răzvrătiind poporul, și iată eu L-am cercetat înaintea voastră și n'am găsit pe Omul Acesta vinovat cu nimic din celece-l împușați.¹⁵ Ba nici Irod n'a găsit, căci l'am trimis la el, și iată El n'a făcut nimic vrednic de moarte.¹⁶ Deci, după ce-L voi pedepsi, îi voi da drumul.¹⁷ Trebuie însă să li liberez de sărbători un *vinovat*.¹⁸ Însă totă multimea a strigat, zicând: „La moarte Acesta, iar nouă să ni liberez pe Varavă!“¹⁹ Varavă însă era închis în temniță pentru că s-a făcut tulburare și omor în cetate.²⁰ Pilat din nou vrând să dea drumul Lui Iisus, și-a rădicat glasul.²¹ El însă strigau zicând: „Răstignește-L, răstignește-L!“²² Iară el pentru a treia oară l-a zis: „Dară ce rău a făcut Acesta? Eu n'am găsit în El nimic vrednic de moarte. Deci, după ce-L voi pedepsi, îi voi da drumul“.²³ El însă creau înainte în gura mare să fie răstignit. Si strigătele lor și ale arhierilor au birrit:²⁴ Pilat a hotărât să se facă după cererea lor;²⁵ și îl-a liberat

pe cel aruncat în temniță pentru turburare și omor, pe care-l cereau, iar pe Iisus L-a dat în voea lor.²⁶ Si când îl duceau să-L răstignească, prințind pe un oricare Simon din Cirena, care se intorcea din țarină, l-au pus Crucea în spate să o ducă în urma lui Iisus.

²⁷ Si urmău după Dânsul multime multă de popor și de femei, care-L plângau și-L boiceau.²⁸ Iară Iisus intorcându-se spre ele, a zis: „Filice ale Ierusalimului, nu mă plângăți pe Mine, ci plângăți-vă pe voi și pe copiii voștri;²⁹ căci iată vin zile, în care se va zice: Ferice de cele sterpe, de sănurile care n'au născut și de tițile care n'au alăptat!³⁰ Atunci vor începe oamenii a zice munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne! ³¹ Că dacă cu pomul verde se fac acestea, apoi ce se va face cu cel uscat?“

³² Si aduceau împreună cu El alii doi făcători de rele, ca să-l piarză.³³ Iar dacă au ajuns la locul, numit al căpătinei, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele: unul de-a dreapta și altul de-a stânga.³⁴ Iisus însă a zis: „Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac!“ Si ostașii aruncând sorti, au împărțit hainele Lui.

³⁵ Si stătea poporul și privea. Iară căpetenile împreună cu el își băteau joc de Dânsul, zicând: „Pe alții a măntuit; măntuiescă-se și pe Sine, de este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.“³⁶ Si își făceau râs de Dânsul și ostașii, apropiindu-se și aducându-l oțet,³⁷ și zicând: „De ești regele Iudeei, măntuiește-Te pe sineți!“

³⁸ Si deasupra Lui pe o tăblă era scris cu litere

re elinești și romanești și evreesci : „Acesta este Regele Iudeilor.“

³⁹ Iară unul din făcătorii de rele, cel răstigniți, îl hulca, zicând : „De ești Tu Hristosul, măntuește-te pe mine însuți și pe noi.“ ⁴⁰ Răspunzând însă celălalt, îl împuță, zicând : „Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osândă ești? ⁴¹ Dar noi după dreptate suntem osândiți, căci primim cele cuvenite după faptele noastre, iar Acesta nimic rău nu a făcut.“ ⁴² Și a zis către Iisus : „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni într-o împărăție Ta!“ ⁴³ Iară Iisus i-a zis : „Adevărul îți grăesc : astăzi vei fi cu Mine în raiu.“

⁴⁴ Și era cam prin ceasul al șaselea, și s'a întunecat soarele, și s'a făcut întuneric peste tot pământul până la ceasul al noulea ; ⁴⁵ și s'a întunecat soarele și catapeteazma bisericii s'a spîntețat prin mijloc.

⁴⁶ Iară Iisus strigând cu glas mare, a zis : „Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul!“ Și aceasta zicând, Și-a dat duhul.

⁴⁷ Și văzând sutașul ceeace se petrecuse, a proslăvit pe Dumnezeu și a zis : „Cu adevărat omul acesta a fost drept.“ ⁴⁸ Și toată mulțimea, care se adunase la prilejștea aceasta, văzând cele ce se petrecuseră, s'a întors, bătându-se în piept. ⁴⁹ Iară toți cunoscuții Lui și femeile, care veniseră după El din Galileea, stând departe, priveau acestea,

⁵⁰ Și iată un bărbat, cu numele Iosif,—membru al statului și om bun și drept, care era din Arimateea, un oraș al Iudeilor, ⁵¹ și care nu luase parte la statul și la fapta lor, așteptând și el Impărăția lui Dumnezeu,—⁵² a venit la Pilat și a cerut trupul lui

Iisus. ⁵³ Și pogorându-L de pe cruce, L-a înfășurat cu giugiu și L-a pus într-un mormânt, săpat în piatră, unde nimenea niciodată nu fusese pus. ⁵⁴ Și ziua aceea era Vineri, și se lumană spre Sâmbătă.

⁵⁵ Și femeile cari veniseră cu Iisus din Galileea, urmaseră după Iosif și văzuseră mormântul și cum se asezase trupul lui Iisus ; ⁵⁶ și întorcându-se, au pregătit mirezme și aromate ; sâmbătă însă s'au odihnit după porunca legii.

CAP. 24.

¹ Iară în ziua cea dintâi a săptămânii, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând miresmele ce gătiseră ; și împreună cu dânsale au venit și altele ; ² dară au găsit piatra răsturnată de pe mormânt ; ³ și întrând, n'au găsit trupul Domnului Iisus. ⁴ Și pecând se mirau ele de aceasta, lată, au stătut înaintea lor doi bărbați în veșmintă strălucitoare. ⁵ Iară ele înfricoșându-se și plecându-și fețele la pământ, aceia au zis către dânsale : „Ce căutați pe Cel viu cu cel morți ? ⁶ Nu este aicea, ci s'a scusat ; aduceți-vă aminte, cum v'a grăit, fiind încă în Galileea, ⁷ zicând, că Fiul Omului trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păătoși și să fie răstignit, și a treia zi să invie.“ ⁸ Și și-au adus ele aminte de spusele Lui.

⁹ Și întorcându-se dela mormânt, au vestit acestea toate celor unsprezece și tuturor celorlalți *ace-nici*. ¹⁰ Și cele ce au spus acestea apostolilor erau : Maria Magdalina, și Ioana, și Maria, mama lui Iacov, și altele. ¹¹ Însă spusele lor s'au părut *ace-nicilor* că o aiurare și nu le-au crezut. ¹² Petru

însă sculându-se, a alergat la mormânt, și plecându-se, a văzut numai giugurile intinse; și s'a intors inapoi, mirându-se în sine de cele ce petrecuseră.

¹³ Si lată, în aceeași zi doi din ei mergeau la un sat, care se numea Emmaus, și era departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii, ¹⁴ Si aceștia vorbeau între ei despre toate întâmplările acesteia, ¹⁵ Si pe când grăeau și se întrebau ei de *acestea*, apropiindu-se și însuși Iisus, mergea împreună cu dânsii. ¹⁶ Însă ochii lor erau împiedicați de a-L cunoaște. ¹⁷ Si a zis Iisus către dânsii: „Despre ce grăiți voi unul cu altul mergând, și pentru ce sunteți trăiți?“ ¹⁸ Si răspunzând unul, care se numea Cleopă, a zis către El: „Au numai Tu singur ești străin în Ierusalim și nu știi cele ce s'au petrecut în el zilele acestea?“ ¹⁹ Si El li-a zis: „Care?“ Iară ei L-au zis: „Cele despre Iisus Nazareanul, Care era prooroc, puternic cu fapta și cu cuvântul înaintea lui Dumnezeu și a tot poporului; ²⁰ cum L-au dat arhiereii și căpetenilor noastre să fie osândit la moarte și L-au răstignit. ²¹ Noi însă nădăduem, că El este Acela, Care trebuie să izbăvească pe Israël; și totuși astăzi e a treia zi decând s'au petrecut acestea. ²² Ci și niște femei de ale noastre ne-au umplut de mirare: ele au fost disdedimineață la mormânt și n'au găsit trupul Lui; ²³ și înțorându-se, au spus că li s'ar fi arătat niște Îngeri, cari spun că El este viu. ²⁴ Si s'au dus și unii din noi la mormânt și au găsit aşa, cum spusesese și femeile, dar pe El nu L-au văzut.“ ²⁵ Atunci El li-a zis: „O neprincipuflor și zăbavnicii cu înțima a credere toate cele ce au grăit proorocii!“ ²⁶ Nu trebuie

oare Hristos să pătimească acestea și să intre în slava Sa?“ ²⁷ Si începând dela Moisă și dela toți proorocii, le-a tâlcuit lor cele *scrise* pentru El în toate scripturile, ²⁸ Si s'au apropiat de satul la care mergeau, iară El să facă că merge mai departe. ²⁹ Si el L-au indemnăt zicând: „Rămâi cu noi, căci ziua a trecut și e spre sară.“ Si a intrat să rămâne cu dânsii. ³⁰ Iar dacă S'a așezat la masă cu ei, a luat pâinea și binecuvântând, a frânt și li-a dat. ³¹ Atunci li s'au deschis ochii și L-au cunoscut; însă El s'a făcut nevăzut de ei. ³² Si au zis unul către altul: „Au nu ardea în noi înțima noastră, când nă grăeau El pe cale și când nă tâlcueau scripturile?“ ³³ Si sculându-se ei în ceasul acela, s'au intors la Ierusalim și au găsit adunați pe cei unsprezece ucenici și pe ceice erau cu dânsii, ³⁴ cari spuneau, că Domnul S'a sculat cu adevărat și S'a arătat lui Simon. ³⁵ Si au povestit și ei cele ce se petrecuseră pe cale și cum *Domnul* S'a cunoscut de dânsii la frângerea pânii,

³⁶ Dar pe când grăeau ei acestea, însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și li-a zis: „Pace vouă!“ ³⁷ Iară ei spăimântându-se și turburându-se, li se părea că văd un duh. ³⁸ El însă li-a zis: „Pentru ce vă turburați și pentru ce stârnesc asemenea gânduri în inimile voastre?“ ³⁹ Privîți mâinile și picioarele mele, căci Eu însuși sunt; pipăiști-mă și veți că am Eu.“ ⁴⁰ Si zicând aceasta, li-a arătat mâinile și picioarele. ⁴¹ Si încă necrezând ei de bucurie și mirându-se, li-a zis: „Aveți ceva de mâncare?“ ⁴² Iară ei L-au dat o bucată de pește fript și din-

Ir'un fagur de miere.⁴³ Si luând, a măncat înaintea lor.

⁴⁴ Apoi li-a zis: „Acestea vi le-am grăit Eu, când eram cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în legea lui Moisă și în prooroci și în Psalmi.”⁴⁵ Atunci li-a deschis mintea lor, ca să înțeleagă scripturile,⁴⁶ și li-a zis: „Așa este scris și aşa trebuie să pătimească Hristos și să invie din morți la treia zi,”⁴⁷ și să se propovăduiască în numele Lui pocăința și iertarea păcatelor la toate popoarele, începând de la Ierusalim.⁴⁸ Iară voi sunteți martori acestora,⁴⁹ și iată Eu voi trimite făgăduința Tatălui Meu preste voi. Voi însă rămâneți în cetatea Ierusalimului, până vă veți îmbrăca cu putere de sus”.

⁵⁰ Apoi i-a scos afară din cetate, până în Vitania, și rădicându-și mânila, i-a binecuvântat,⁵¹ și când îl binecuvântă, a început să se depărte de ei și a se înăltă la cer.⁵² Iară ei închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare,⁵³ și erau pururea în biserică, lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ IOAN

SFÂNTA EVANGHELIE DUPĂ IOAN

CAP. 1.

¹ La inceput eră Cuvântul; și Cuvântul eră la Dumnezeu; și Dumnezeu eră Cuvântul. ² Aceasta la inceput eră la Dumnezeu. ³ Toate prînt'Insul s-au făcut, și fără de Dânsul nimic ce-i făcut nu s'a făcut. ⁴ Intr'Insul eră viața; și viața eră lumină oamenilor; ⁵ și lumină luminează în întuneric; și întunericul n'a cuprins-o.

⁶ Fost-a trimis de la Dumnezeu un om, numele căruia era Ioan. ⁷ Acesta venise ca mărturie, să mărturisească de Lumină, ca toți să credă prin-tr'insul. ⁸ Nu eră acela lumină, ci fusese trimis ca să mărturisească de lumină. ⁹ Cuvântul eră lumină cea adeverătoare, care venind în lume, luminează pe tot omul; ¹⁰ acesta în lume eră, și lumea prin-tr'insul s'a făcut, dar lumea nu-L cunoștea; ¹¹ la al Săi venise, și ai Săi nu L-au priimit. ¹² Iar celor căti L-au priimit și cred în numele Lui, li-a dat putere să se facă fii lui Dum-

nezeu,¹⁸ cari nu din singe, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu sunt născuți.

¹⁴ Si Cuvântul S'a intrupat, si a locuit între noi, și am văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.¹⁵ Ioan mărturisea despre El și strigă, zicând: „Acesta este, de care ziceam: Cel ce vine după mine a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost.”¹⁶ Si din deplinătatea Lui noi toți am primit și har peste har:¹⁷ căci legea prin Moisă s'a dat, iară harul și adevărul s'au făcut prin Iisus Hristos.

¹⁸ Pe Dumnezeu nimenea niciodată nu l-a văzut, ci Fiul cel Unulnăscut, Care este în sinul Tatălui, Acela a mărturisit. ¹⁹ Si iată mărturia lui Ioan, pe care a dat-o când îndeobște au trimis din Ierusalim preoți și levîți să-l întrebă: „Cine ești Tu? ²⁰ Atunci el a mărturisit și nu a tăgăduit; și a mărturisit că nu sunt eu Hristosul. ²¹ Si l-au întrebat: „Ce dară? Ilie ești tu? Si a zis: „Nu sunt!“ — „Proorocul ești tu?“ Si a răspuns: „Nu!“ ²² Zisu-i-au deci: „Cine dară ești? ca să dăm răspuns celorce ne-au trimis: ce zici tu de tine însuți?“ ²³ Zis-a Ioan: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, precum a spus Isaia proorocul“. ²⁴ Trimisii însă erau din farisei; ²⁵ și l-au întrebat și au zis către el: „Atunci la ce botezi, dacă nu ești nici Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?“ ²⁶ Si răspunzind Ioan, le-a zis: „Eu botez în apă; stă însă între voi Cineva, pe Care voi nu-L știți; ²⁷ Aceea este Cel ce vine după mine, dar Care a ajuns să fie înaintea mea, și eu nu sunt vrednic să-l desleg cureaua încălțămintei Lui“.

²⁸ Acestea se petreceau în Betabara, de ceea parte de Iordan, unde boteză Ioan.

²⁹ Adouazi vede Ioan pe Iisus venind spre dânsul și zice: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumii! ³⁰ Acesta este, de care am zis: Vine după mine un Om, Care a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost. ³¹ Eu nu-L cunoșteam, dară pentru aceea am venit să botez în apă, ca să fie arătat lui Israîl“. ³² Si a mărturisit Ioan, zicând: „Am văzut] Duhul, pogorându-Se din cer, ca un porumb, și rămânând peste Dânsul. ³³ Eu nu-L cunoșteam, dară Cel ce m'a trimis să botez în apă mi-a spus: peste cine vei vedea pogorându-Se Duhul și rămânând peste Dânsul, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt. ³⁴ Si am văzut și am mărturisit, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu“.

³⁵ Adouazi iarăși sta Ioan *acolo* cu doi din ucenicii lui; ³⁶ și văzind pe Iisus trecând, a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu!“ ³⁷ Si cei doi ucenici l-au auzit grăind *aceasta*, și s'au dus după Iisus, ³⁸ iară Iisus întorcându-Se și văzindu-i venind după Dânsul, li-a zis: „Ce căutați?“ Si ei l-au răspuns: „Ravvi, — adeca: Invățătorule, — unde locuești?“ ³⁹ Si El le-a zis: „Veniți și vedeați“. Si ei s'au dus și au văzut unde seudea și au rămas cu Dânsul în ziua aceea, căci eră cam pe la zece ceasuri*. ⁴⁰ Unul din cei doi, care auziseră de Iisus de la Ioan și urmăseră după Dânsul, eră Andrei, fratele lui Simon Petru. ⁴¹ Si Andrei a găsit întai pe Simon, fratele său, și i-a zis: „Am găsit pe Messia, adeca pe Hristos“. ⁴² Si l-a adus la Iisus. Si căutând

* / Ora zece a evreilor de atunci răspunde azi cu ora 16,

Iisus la el, a zis : „Tu ești Simon, fiul lui Ionă; tu te vei chemă Chifă, adecă Petru”.

⁴³ Adouazi Iisus a volt să meargă în Galileea și a găsit pe Filip și-i-a zis : „Urmează-Mi !” ⁴⁴ Filip însă era din Betsaida, din orașul lui Andrei și alui Petru.

⁴⁵ Iar Filip a găsit pe Natanail și i-a zis : „Am găsit pe Acela, despre Care a scris Moisă în lege și proorocii, adecă pe Iisus Fiul lui Iosif din Nazaret”. ⁴⁶ Iară Natanail i-a zis : „Din Nazaret poate oare să fie ceva bun ?” ⁴⁷ Și Filip i-a zis „Vină și vezi !” ⁴⁸ Și văzind Iisus pe Natanail venind spre El, a zis despre dânsul : „Iată cu adeverat israelit, în care nu este vicleșug !” ⁴⁹ Iară Natanail a zis către Dânsul : „De unde mă cunoști ?” ⁵⁰ Și răspunzind Iisus, i-a zis : „Inainte de a te chêma Filip, fiind tu sub smochin, te-am văzut”. ⁵¹ Și l-a răspuns Natanail : „Ravvi, Tu ești Fiul lui Duminezeu ! Tu ești împăratul lui Israel !” ⁵² Iară Iisus răspunzind, i-a zis : „Crezi, pentru că am spus că te-am văzut sub smochin ; Mai mari decât aceasta vei vedea”. ⁵³ Și i-a mai zis : „Amin, amin vă grăesc : deacum ve-ți vedea celul deschis și pe îngeril lui Dumnezeu suțindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului”.

CAP. 2.

¹ Atreia zi s'a făcut o nuntă în Cana Galileei, și mama lui Iisus era acolo. ² Și a fost chemat la nuntă și Iisus și ucenicii Lui. ³ Și sfârșindu-se vinul, mama lui Iisus zice către Dânsul : „Nu au vin.” ⁴ Iară Iisus zice : „Ce este Mie și Tie, femei ? Înă-

nă venit ceasul Meu ”). ⁵ Zice mama Sa către slugi : „Orce vă va zice, să faceți !” ⁶ Și erau acolo șase vase de peatră, așezate pentru curășire după datina iudeilor, în care încăpeau câte două sau trei vechi. ⁷ Zis-a Iisus către slugi : „Umpleți vasele cu apă !” ⁸ Și le-au umplut până sus. ⁹ Apoi le-a zis : „Scoațiți acum și aduceți nunului !” ¹⁰ Și i-au adus. ¹¹ Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, — și nu știa de unde este acest vin ; slugile însă, care scoaseră apă, știau, — strigă nunul pe mire, ¹² și-i zice : „Tot omul pune întâi vinul cel bun și dacă se îmbată mesenii, pune pe cel mai prost ; tu însă ai ţinut vinul cel bun până acum”.

¹¹ Astfel a făcut Iisus începutul minunilor în Cana Galileei, și și-a arătat slava Sa, și au crezut într'insul ucenicii Lui.

¹² După aceasta S'a pogorât la Capernaum El, și mama Sa, și frații Săi, și ucenicii Săi ; dară n'a ramas acolo zile multe ; ¹³ căci erau aproape păstile iudeilor, și Iisus S'a suit la Ierusalim ; ¹⁴ și a găsit în biserică pe vânzătorii de boi și de oi și de porumbei, și pe schimbătorii de bani șezind. ¹⁵ Și făcând biciu de frângie, a alungat din biserică pe toși, și oile și boii ; și banii schimbătorilor i-a risipit, și mesele le-a răsturnat ; ¹⁶ iară celorce vindeau porumbei și a zis : „Luați acestea de aicea, și nu faceți casa Tatălui Meu casă de neguțătoare”.

*.) Versetul 4 dă multă priință de vorbă. Dar dacă se traduce în românește liber, atunci înțelesul lui e lipsit : „Femei, ce ne privesc pe Mine și pe Tine ? Doar nu-i nuntă Nu.” Dacă acest răspuns să ar vedea parere un fel de nepăsare a Domnului față de nevoie altora, Iisus totuși și mama lui Iisus, de bună seamă au înălțat adevărată bănuță, ceea ce se vede din celelește sf. Fecioară zice slugilor,

¹⁷ Iar ucenicii Lui și-au adus aminte, că este scris : „Râvna pentru casa Ta mă măstue“. ¹⁸ Și începând iudeii să grăească, au zis cătră Dânsul : „Ce semn ne arăți că ai dreptul să faci acestea?“ ¹⁹ Iară Iisus li-a răspuns și a zis : „Dărmașii biserica aceasta, și în trei zile o voi rădica“. ²⁰ Atunci iudeii au zis : „În patruzeci și șase de ani s'a zidit biserica aceasta, și Tu o vei rădica în trei zile?“ ²¹ El însă grăeă de biserica trupului Său. ²² Dar când s'a sculat din morți, ucenicii Săi și-au adus aminte, că le spusesese aceasta, și au crezut Scriptura și cuvântul ce li-l spusesese Iisus.“

²³ Și cât a stat în Ierusalim, la sărbătorirea Paștelor, mulți văzând semnele ce făceau, au crezut în numele lui. ²⁴ Iar însuși Iisus nu se încredea în ei, penetrându-i și pe toți, ²⁵ și n'avea trebuință să-l dea cineva mărturie despre om, căci El singur știa ce-i în om.

CAP. 3.

¹ Era însă printre farisei un om, numele căruia era Nicodim; un fruntaș al iudeilor. ² Acesta a venit noaptea la Iisus și a zis cătră Dânsul : „Ravvi, știm că ești învățător, venit dela Dumnezeu, căci astfel de semne, ca cele ce faci Tu, nime nu le poate face, de năr fi Dumnezeu cu dânsul.“

³ Răspuns-a Iisus, și a zis către dânsul : „Adevărul adevărat îți spun: de nu se va naște cineva din nou, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu“.

⁴ Zis-a Nicodim către Dânsul : „Cum poate un om să se nașă, bătrân fiind? Poate el oare să

intre adouaoară în pântecele mamei sale și să se nașă din nou?“

⁵ Răspuns-a Iisus : „Adevărul, adevărat îți spun: De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu. Ceeace-i născut din trup, trup este; și ceeace-i născut din Duh, Duh este. ⁶ Nu te miră, că ți-am spus: trebuie să vă nașteți din nou! ⁷ Vântul suflă incotro voește și glasul lui 'l-audi, dară nu știi de unde vine și unde merge. Așăi și cu tot cel născut din Duh“.

⁸ Răspuns-a Nicodim și l-a zis : „Cum poate să se facă aceasta?“

⁹ Răspuns-a Iisus și i-a zis : „Tu ești învățătorul lui Israîl, și nu știi oare aceasta? ¹⁰ Adevărul adevărat îți grăesc: că ceeace știm spunem, și mărturisim ceeace am văzut; dară mărturia noastră nu o primiști; ¹¹ și dacă nu credești când vă grăbi de cele pământești, cum veți crede de vă vom grăbi de cele cerești? ¹² Nimenea nu s'a suiat în cer decât numai celce s'a pogorât din cer: Fiul omului, care este în cer; ¹³ și precum Moise a înălțat sarpele în pustie, așa trebuie să se înăalte și Fiul Omului, ¹⁴ ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁵ Căci aşăi a iubit Dumnezeu lumea, incât și pe Unulnăscut Fiul Său L-a dat, ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁶ Pentru că Dumnezeu n'a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să se măntuiască prin El. ¹⁷ Celce crede în El nu se judecă; iară celce nu crede iată-i judecat, penetrându-nă crezut în numele Fiului Unulnăscut al lui Dumnezeu. ¹⁸ Iar judecata este aceasta, că lumina a venit în

lume, iară oamenii au iubit mai mult intunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele; ²⁰ căci tot cel ce face *fapte* reie urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui, pentru că sunt rele; ²¹ iară cel ce face adevărul, vine la lumină, ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sunt luate.

²² După aceasta a venit Iisus și ucenicii Lui în pământul Iudeei și a rămas acolo cu ei și boteză. ²³ Era însă și Ioan în Enon, aproape de Salim, și boteza acolo, pentru că acolo erau apele mari, și veneau mulți și se botezau; ²⁴ căci Ioan încă nu era închis în temniță. ²⁵ și se stârnise atunci între ucenicii lui Ioan și Iudei o neînțelegere pentru curățenie, ²⁶ și au venit la Ioan și au zis către dânsul: „Ravvi, cel ce era cu tine deceapte de Iordan, pe care tu L-ai mărturisit, iată-L botează și toți se duc la Dânsul!“

²⁷ Răspuns-a Ioan și a zis: „Nu poate omul să ia nimic, de nu-i va fi dat din cer.“ ²⁸ Voi însă și sunteți martori, că am zis: Nu sunt eu Hristosul, ci că sunt trimis înaintea Lui. ²⁹ Cel ce are mirasă e mire; iară prietenul mirelui, care stă lângă el și-l ascultă, se umple de bucurie când aude glasul mirelui; deci această bucurie a mea s-a împlinit. ³⁰ Acela se cuvine să crească, iară eu să mă măsorez. ³¹ Cel ce vine de sus, deasupra tuturor este; cel ce este de pe pământ, pământesc este și cele de pe pământ grăește; cel ce vine din cer, este deasupra tuturor, ³² și ce a văzut și a auzit, aceea mărturisește, și mărturia Lui nimenea nu o primește. ³³ Cel ce primește mărturia Lui adeverește că Dumnezeu este adevărat. ³⁴ Căci Acela, pe care L-a trimis Dumnezeu,

grăește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură. ³⁵ Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat pe mâna Lui. ³⁶ Cel ce crede în Fiul are viață veșnică; iară cel ce nu crede în Fiul nu va vedea viață, ci mânia lui Dumnezeu va fi peste dânsul“.

CAP. 4.

¹ Iar când a aflat Iisus, că farisii au auzit, că El botează și face mai mulți ucenici de căt Ioan, — ² măcar că însuși Iisus nu boteză, ci botezau ucenicii Lui, — ³ a părăsit Iudeea și S-a dus iarăși în Galileea. ⁴ Trebuia însă să treacă prin Samaria. ⁵ A ajuns deci la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de țarina, pe care Iacob o dărulise fiului său Iosif, și era acolo fântâna lui Iacob. ⁶ Iisus fiind obosit de călătorie a sezut la fântâna. Această era cam prin ceasul al șaselea *). ⁷ Atunci a venit o femeie din Samaria, ca să scoată apă; și Iisus i-a zis: „Dă-Mi să beu!“ — ⁸ Căci ucenicii Săi se duseseră în cetate, ca să cumpere mâncare. ⁹ Zis-*u*-la deci femeia samarineancă: „Cum tu, care ești Iudeu, cei să bei apă dela mine, care sunt samarineancă?“ Căci Iudeii nu au nici un amestec cu samarineienii. ¹⁰ Și răspunzând Iisus, i-a zis: „De ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce îi-a zis: „Dă-Mi să beu“, ai fi cerut tu dela Dânsul și îi-ar fi dat apă vie“. ¹¹ Zis-a femeia cătră Dânsul: „Doamne, fântâna este adâncă și nici ciutură nu ai; de unde dar ai apa cea vie?“ ¹² Au doară Tu ești mai mare de căt Iacob, părintele nostru, care ne-a dat fântâna *aceasta*, din care a băut și el

* Ceasul al zeaselea al oreilor e ceasul al doisprezecelea de azi.

însuși, și fiți lui, și turmele lui?“¹⁸ Și răspunzind Iisus, i-a zis: „Tot ceice bea din apa aceasta, va însetă iarăși; ¹⁹ iară celce va bea din apa, pe care î-o voi da Eu, nu va însetă în viață; ci apa, pe care î-o voi da, se va face întrânsul izvor de apă, care curge spre viață veșnică“.²⁰ Zis-a femeea către Dânsul: „Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai înșătez, nici să mai vin aicea să scot apă!“²¹ Zis-a ei Iisus: „Mergi de chiamă pe bărbatul tău și vină aicea!“²² Răspuns-a femeea și a zis: „Nu am bărbat“. Iară Iisus i-a zis: „Bine ai zis, că n'ai bărbat; ²³ căci cinci bărbați ai avut, și acela, pe care îl ai acum, nu-ți este bărbat; aceasta adevărat ai spus“.²⁴ Zis-a femeia către Dânsul: „Doamne, văd că Tu ești prooroc. ²⁵ Părinții noștri s-au închinat în muntele acesta, voi însă ziceți, că în Ierusalim este locul, unde se cuvine a se închină“.²⁶ Zis-a ei Iisus: „Crede-Mă, femeie, că va veni vremea, când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închini Tatălui. ²⁷ Voi nu știți cui vă închiniți, iar noi știm Cui ne închinăm, căci mantuirea este dela iudei. ²⁸ Dară va veni vremea, și a-șă venit, când adevărății închinători se vor închină Tatălui cu duhul și cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută. ²⁹ Dumnezeu este duh, și ceice se închină Lui, se cuvine să se închine cu duhul și cu adevărul“.³⁰ Zis-a femeia către Dânsul: „Știi, că are să vine Messia, adeca Hristos, și când va veni Acela, nă va spune toate“.³¹ Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt, Celce grăesc cu tine“.

²⁷ În vremea aceasta au venit ucenicii Lui și s-au mirat, că grăeșă cu o femeie; dară nimene nu l-a zis: „Ce întrebă?“ Sau: „Ce grăești cu dânsa?“

³² Femeea însă, lăsându-și vasul de apă, s'a dus în cetate și a zis oamenilor: ³³ „Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate căte am făcut. Nu cumva e acesta Hristosul?“³⁴

³⁵ Deçi au eşit oamenii din cetate și veneau spre Dânsul. ³⁶ Intre acestea însă ucenicii L-au rugat și au zis: „Invățătorule, mânâncă!“ ³⁷ Iară El le-a zis: „Eu am de mâncaț o mâncare, pe care voi nu o știți“. ³⁸ Deaceea ucenicii ziceau unul către altul: „Nu cumva I-a adus cineva de mâncare?“ ³⁹ Iisus însă le-a zis: „Mâncarea Mea e să fac voea Celuice M'a trimis și să îsprăvesc lucrul Lui. ⁴⁰ Nu ziceți voi oare, că mai sunt patru luni, și va veni secerișul? Iată vă zic: rădicați-vă ochii și priviți holdele, că sunt albe și gata de seceriș; ⁴¹ și celce seceră primește plată și adună rod pentru viață veșnică, ca și celce seamănă și celce seceră deopotrivă să se bucure. ⁴² Căci în împrejurarea aceasta e adevărată zicătoarea, că unul samână și altul seceră. ⁴³ Eu v' am trimis să seceră și ceeace n'ăști muncit; alții s'au ostenit și voi aș intrat în osteneala lor“.

⁴⁴ Mulți samarineni însă din cetatea aceea au crezut într'Insul după spusa femeiei, care mărturisea: „Toate căte am făcut mi le-a spus“. ⁴⁵ Și deacea, când au ajuns samarinienii la Dânsul, L-au rugat să rămână la dânsii, și a rămas acolo două zile; ⁴⁶ și mult mai mulți au crezut după cuvintul Lui. ⁴⁷ Și ziceau către femeie: „Acum nu credem numai pentru spusa ta, căci înșine am auzit și am aflat, că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii!“.

⁴⁸ Iară după cele două zile, a plecat deacolo și

S'a dus în Galileea; ⁴⁴ căci însuși Iisus mărturisea, că un prooroc n'are cinstă în patria sa. ⁴⁵ Și dacă a sosit în Galileea, a fost primit de galileieni, cari văzuseră toate celeste făcuse El la sărbători în Ierusalim, căci și ei fuseseră la sărbători. ⁴⁶ Apoi Iisus a venit iară în Cana Galileei, unde prefăcușe apa în vin.

Și eră pe atuncea în Capernaum un om domnesc, al căruia fiu eră bolnav. ⁴⁷ Și auzind omul acela, că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s'a dus la Dânsul și L-a rugat să se pogoare la Capernaum și să vinece pe fiul său, căci trăgea de moarte. ⁴⁸ Iisus însă a zis cătră dânsul: „De nu vești vedeală semne și minuni, nu vești credere”. ⁴⁹ Zis-a omul cel domnesc cătră Dânsul: „Doamne, pogoară-Te până nu moare fiul meu!“ ⁵⁰ Zis-a Iisus cătră dânsul: „Dute, fiul tău este sănătos!“ Și a crezut omul acela în cuvîntul, că i-l spuse Iisus, și s'a dus. ⁵¹ Și iată pe când se pogoră el la Capernaum l-au șed înainte slugile sale și întâlnindu-l, l-au zis: „Fiul tău este sănătos.“ ⁵² Atuncea el l-a întrebat: „Pe luce ceas a început să-i fie mai bine?“ Și l-au răspuns: „Ieri pela șapte ceasuri l-au lăsat frigurile“. ⁵³ Decl. a cunoscut tatăl, că tocmai acela era ceasul, în care Iisus li zisea: „Fiul tău este sănătos.“ Și a crezut și el și toată casa lui în Domnul.

⁵⁴ Această a doua minune a săvârșit-o Iisus iată după întoarcerea din Iudeea în Galileea,

CAP. 5.

¹ După acestea era o sărbătoare a iudeilor și S'a

sunt Iisus la Ierusalim. ² Iară în Ierusalim este scăldătoarea la poarta oilor, numită în evreiește Vitezdă, care are cinci pridvoare. ³ În acestea zăceau mulțime multă de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, cari așteptau mișcarea apel, ⁴ căci din vreme în vreme se pogoră un înger al Domnului în scăldătoare, și turbură apa, și celce intră în scăldătoare întâi după turburarea apel, se vindecă de orice boală ar fi fost cuprins.

⁵ Și eră acolo un om bolnav de treizeci și opt de ani. ⁶ Pe acesta văzindu-l Iisus zăcând și cunoșcând că zace de multă vreme, l-a zis: „Voești să te faci sănătos?“ ⁷ Răspunsu-l-a bolnavul: „Da, Doamne; dară n'am om, care să mă vâră în scăldătoare când se tulbură apa; și deaceea până merg eu, altul se pogoară înaintea mea“. ⁸ Zisul-i-a Iisus: „Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi!“ ⁹ Și îndată s'a făcut sănătos o-nul acela și și-a luat patul și s'a dus. ¹⁰ Și în ziua aceea eră Sâmbătă. ¹¹ Deaceea au zis iudeii cătră cel vindecă: „E Sâmbătă, și nu se cade să-ți iai patul“. ¹² Iară el l-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, Acela mi-a zis: ia-ți patul tău și mergi!“ ¹³ Și l-au întrebat: „Cine-l omul acela, care și-a zis: ia-ți patul tău și mergi?“ ¹⁴ Cei vindecăți însă nu știau cine-l, căci Iisus se strecurase în mulțimea că era în locul acela. ¹⁵ Dar după acestea l-a întâlnit Iisus în biserică și l-a zis: „Iată te-ai făcut sănătos, deacum să nu mai greșești, că să nu îți se întâmpile ceva mai rău“; ¹⁶ Și s'a dus omul și a spus iudeilor: „Iisus este cel ce m'a făcut sănătos“. ¹⁷ Și deaceea prigoneau iudeii pe Iisus și cătau să-L omoare, căci facea asemenea lucruri sâmbătă. ¹⁸ Iisus însă l-a răspuns: „Tatăl Meu până acum lucrează și

Eu lucrez¹⁴ ¹⁵ De aceea iudeii căutau încă și mai mult să-L omoare pe Iisus, pentru că nu numai deslegă Sâmbăta, ci și pe Dumnezeu îl numea Tată al Său, făcându-se pe Sine întocmai cu Dumnezeu.

¹⁶ Și răspunzind Iisus, îl-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Fiul nu poate să facă dela Sine nimic, ce nu vede pe Tatăl făcând; căci ceea ce face Acela, aceea face și Fiul asemenea.” ¹⁷ Căci Tatăl iubește pe Fiul și-l arată tot ce face El, și lucruri mai mari decât acestea-l va arăta, ca voi să vă mirați. ¹⁸ Căci precum Tatăl scoală pe morți și-l invie, așa și Fiul invie pe cine voește: ¹⁹ pentru că Tatăl nu judecă pe nimene, ci toată judecata a dat-o Fiului, ²⁰ ca toti să cinstesc pe Fiul, cum cinstesc pe Tatăl. Cel ce nu cinsteste pe Fiul, acela nu cinsteste nici pe Tatăl, Cel ce L-a trimis.

²¹ „Adevărul adevărat vă spun: Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în cel ce L-a trimis, are viață veșnică și la judecata nu va veni, ci a trecut din moarte în viață. ²² Adevărul adevărat vă grăesc, că va veni vremea, și a să venit, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și ceice vor auzi vor invia; ²³ căci precum Tatăl are viață în Sine, așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine, ²⁴ și l-a dat lui stăpânire să facă și judecata, pentru că este Fiul Omului. ²⁵ Nu vă mirați de aceasta, căci vine ceasul, în care toti cei din morminte vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, ²⁶ și vor ieși ceice au făcut *faptele* cele bune în invierea vieții, iară ceice au făcut *faptele* cele rele în invierea judecărilor. ²⁷ „Nu pot Eu să fac dela Sine nimic. Cum aud, așa judec și judecata Mea este dreaptă, căci nu caut voea Mea, ci voea Tatălui Celuice L-a trimis. ²⁸ De mă-

turisesc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu-l adevărată. ²⁹ Este însă altul, care mărturisește pentru Mine, și știu că mărturia, pe care o dă *acela* pentru mine, e adevărată. ³⁰ Vol ați trimis la Ioan și acela a mărturisit adevărul. ³¹ Eu însă înu iau mărturie dela om, ci zic aceasta, pentru că voi să vă mântuști: ³² acela era făclă, care ardea și lumina, și voi ați dorit să vă veseliți pușin în lumina lui. ³³ Eu însă am o mărturie mai mare decât a lui Ioan: căci lucrurile, pe care mi le-a dat Tatăl să le fac, însuși lucrurile pe care Eu le fac, mărturisesc pentru Mine, că Tatăl M'a trimis; ³⁴ și Tatăl Cel ce L-a trimis, însuși a mărturisit pentru Mine, iară vol nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n'ați văzut-o, ³⁵ și cuvântul Lui nu-l aveți sălășluit în voi, pentru că voi nu credeți în Acela, pe Care L-a trimis El. ³⁶ Cercetați scripturile, căci voi credeți că prin ele veți avea viață veșnică; ele însă mărturisesc de Mine. ³⁷ Dară voi nu voi să veniți la Mine, ca să aveți viață. ³⁸ Slava dela oameni nu primesc, ³⁹ dară vă știu, că nu aveți în voi iubirea de Dumnezeu. ⁴⁰ Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; iară de-ar veni altul în numele său, pe acela l-ați primi. ⁴¹ Și cum ați putea voi să credeți, când primiți slava unul dela altul, iară slava cea de-a unicul Dumnezeu nu o căutați?

⁴² „Să nu socotiți că am să vă învinovățesc înaintea Tatălui; are cine să vă învinovățească pe voi: Moisă, în care voi nădăduiți; ⁴³ căci de ați fi cresut în Moisă, ați fi cresut și în Mine, căci el despre Mine a scris. ⁴⁴ Dar dacă voi nu credeți scripturile aceluia, cum veți crede cuvintele Mele?“

CAP. 6.

¹ După acestea S'a dus Iisus deceeaparte de Marea Galileei sau a Tiberiadei; ² și a urmat după Dânsul multime multă, pentru că "văzuse semnele Lui, pe care le făcuse cu bolnavii." ³ Si suindu-Se în munte, a șezut acolo cu ucenicii Lui.

⁴ Si era aproape sărbătoarea Paștelor iudeilor. ⁵ Deci, rădicându-și Iisus ochii și văzând că vine la El multime multă, a zis cătră Filip: „De unde să cumpărăm pâne, ca să mânânce aceștia?” ⁶ Aceasta însă o zise, ca să-l cerce, căci El știa ce avea să facă. ⁷ Răspunsu-l-a Filip: „Acestora, ca să ia fiecare din ei numai câte puțin, nu li-ar ajunge pâne nici de douăsute de dinari¹⁴. ⁸ Atunci Andrei, unul din ucenicii Lui, fratele lui Simon Petru, a zis cătră Dânsul: „Este alcea un băetan, care are cinci pâni de orz și doi peștișori; dar pentru atât ce insamnă acestea?” ⁹ Iară Iisus a zis: „Faceți pe oameni să șadă jos”. Si era în locul acela iarbă multă. Deci, au șezut jos un număr de oameni ca la cinci mii. ¹⁰ Iara Iisus a luat pânilor și mulțumind, a dat uceniciilor, iar ucenicii au împărțit celor ce ședeau; asemenea și din pește cât a voit. ¹¹ Si după ce s-au săturat, a zis Iisus cătră ucenicil Săi: „Adunați fărămăturile ce au rămas, ca să nu se piarză ceva.” ¹² Si au adunat și au umplut douăsprezece coșuri de fărămături, rămase dela cei ce mâncașeră din cele cinci pâni de orz.

¹³ Iară oamenii, cari văzuseră minunea, ce făcu se Iisus, ziceau, că Acesta este cu adevărat Proorocul, cel ce va să fie în lume. ¹⁴ Si cunoscând Iisus

că vor să fie și să-L ia fără de veste, ca să-L facă rege, S'a dus iarăși în munte *numai* El singur.

¹⁵ Iară dacă s'a făcut sară, ucenicii Lui s'au pogorât la marea ¹⁶ și suindu-se într'o luntre, au pornit să treacă deceeaparte de mare, la Caper-naum. Si când s'a făcut intuneric, Iisus nu venise încă la dânsii; ¹⁷ și suflând un vânt tare, marea era turburată. ¹⁸ Deci, plutind ei ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus mergând pe mare și apropiindu-se de luntre, și s'au spăimântat. ¹⁹ El însă li-a zis: „Eu sunt, nu vă temeți!” ²⁰ Si au voit să-L iă în luntre, dar luntrea a sosit îndată la malul la care mergeau.

²¹ Multimea, care rămăsese deceeaparte de mare, văzuse că acolo altă luntre nu fusese, decât numai aceea, în care se suiseră ucenicii Lui, și că Iisus nu se suise în luntre cu ucenicii Săi, ci numai singuri ucenicii Lui plecaseeră: ²² iar adouazi când alte luntre delă Tiberiada veniseră la locul unde mâncașeră pâinea după binecuvântarea Dom-nului, ²³ multimea văzând, că nici Iisus, nici ucenicii Săi nu erau acolo, s'au sult și ei în luntrile acestea și s'au dus la Capernaum să caute pe Iisus. ²⁴ Si găsindu-Ł deceeaparte de marea, l-au zis: „Învățătorule, când ai venit alcea?” ²⁵ Iară Iisus li-a răspuns și a zis: „Adevărul adevărăt vă grăesc: mă căutați, nu pentru că ați văzut un semn, ci pentru că ați mâncați pâine și v'ati săturat.” ²⁶ Sirguiți-vă nu pentru hrana cea peritoare, ci pentru hrana ce rămâne pentru viață veșnică, pe care vă va da-o Fiul Omului, căci pe Acesta și-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl.” ²⁷ Zis-au deci către Dânsul: „Ce să facem, ca să săvârși lucrurile lui Dumnezeu?”

²⁹ Răspuns-a Iisus și îl-a zis: „Lucrul lui Dumnezeu este acesta, ca să credeți în Cel ce L-a trimis El.” ³⁰ Iară ei l-au zis: „Dar ce semn faci Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?” ³¹ Părinții noștri au mâncat mană în pustie, precum este scris: pâine din cer îl-a dat să mânânce? ³² Zis’ lor Iisus: „Adevărul adevărat vă grăesc, că nu Moisă va dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pâine din cer; ³³ căci pâinea lui Dumnezu este ceea ce se pogoară din cer și dă lumii viață.” ³⁴ Atunci ei au zis cătră Dânsul: „Doamne, dă-ne pururea pâinea aceasta!” ³⁵ Iară Iisus îl-a zis: „Eu sunt pâinea vieții; cel ce vine la Mine, nu va flămândi, și cel ce crede în Mine nu va însetă niciodată; ³⁶ dară v’ am spus, că deși Măți văzut, tot nu credeți. ³⁷ Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; și pe cel ce vine la Mine, nu-l voi da afară; ³⁸ că M’am pogorât din cer, nu ca să fac voea Mea, ci voia Tatălui Celuice M’ a trimis. ³⁹ Iară voca Tatălui Celuice M’ a trimis este aceasta, ca din tot ce Mi-a dat să nu pierd nimic, ci să-l învețe în ziua cea de apoi.” ⁴⁰ Și iară și voea Celuice M’ a trimis este aceasta, ca tot cel ce vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și să-l învețe Eu în ziua cea de apoi.”

⁴¹ Și cărtea ludei împotriva Lui, pentru că spuse: „Eu sunt pâinea ce s’ a pogorât din cer,” ⁴² și ziceau: „Oare nu-l Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, pe al Căruia tată și mamă îl știm? Cum dar zice, El: M’am pogorât din ceruri?”

⁴³ Iară Iisus răspunz’ nd, îl-a zis: „Nu cărtiști între voi! ⁴⁴ Nimenea nu poate să vle la Mine, de nu-l va atrage Tatăl Cel ce M’ a trimis, și Eu îl voi în-

vieă pe acela în ziua cea deapoi. ⁴⁵ La prooroci e scris: Și toți vor fi învățați de Dumnezeu. Deci, tot cel ce a âuzit pe Tatăl și a primit învățătura Lui, vine la Mine. ⁴⁶ Nu doară că pe Tatăl L’ar fi văzut cineva, afară de Cel ce este dela Dumnezeu: *Numai* Acela a văzut pe Tatăl. ⁴⁷ Adevărul adevărat vă grăesc: Cel ce crede în Mine are viață veșnică. ⁴⁸ Eu sunt pâinea vieții. ⁴⁹ Părinții voștrii au mâncat mană în pustie și au murit, ⁵⁰ iar pâinea ce se pogoară din cer este astfel, că să mânânce cineva din ea și să nu moară. ⁵¹ Eu sunt pâinea cea vie, ce s’ a pogorât din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, îi vezi va fi viu. Și pâinea pe care o voi da Eu, este Trupul Meu, pe care-l voi da pentru viață lumii”.

⁵² Atunci ludei au început să întrebă între dânsii, zicând: „Cum poate Acesta să n’ dea trupul *Său* să-l mânăcă?”

⁵³ Iară Iisus îl-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: De nu veți mânca trupul Fiului Omului și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi; ⁵⁴ cel ce mânâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învăța în z’ua cea de apoi; ⁵⁵ căci trupul Meu este cu adevărăt mânare și sângele Meu cu adevărăt băutură este. ⁵⁶ Cel ce mânâncă trupul Meu și bea sângele Meu, rămâne în Mine și Eu în El. ⁵⁷ Precum M’ a trimis pe Mine Tatăl cel viu și Eu viețuesc prin Tatăl, așa și cel ce mânâncă pâinea aceasta, va viețui prin Mine. ⁵⁸ Astfel este pâinea ce s’ a pogorât din cer; și cel ce va mânca pâinea aceasta, în veci va fi viu, iar nu ca părinții voștrii, cari au mâncat mană și au murit.”

⁵⁹ Acestea le-a spus Iisus când învăță *poporul* în sinagoga din Capernaum. ⁶⁰ Dar mulți din ucenicii Lui, auzind acestea ziceau: „Ciudate sunt vorbele acestea, cine le poate asculta?“ ⁶¹ Iisus însă știind dela Sine, că ucenicii Săi cărtesc împotriva acestora, li-a zis: „Au doar vă scandalizează aceasta?“ ⁶² Dar de-ași vedea pe Fiul Omului suindu-Se unde a fost mai înainte? ⁶³ Duhul dă viață; trupul nu nimic nu folosește; cuvintele, care vi le grăesc Eu, sunt duh și viață. ⁶⁴ Sunt însă printre voi unii, cari nu cred.“ Căci Iisus dela început știă, cine sunt necredincioși și cine aveă să-L vândă, ⁶⁵ și zise: „De aceea v'am și spus Eu, că nimene nu poate veni la Mine, de nu-i va fi dat dela Tatăl Meu.“

⁶⁶ De atunci mulți din ucenicii Săi s-au depărtați și nu l-au mai urmat. ⁶⁷ Și Iisus a zis către cel doi-sprezece: „Nu cumva voi și să vă duceți și voi?“ ⁶⁸ Răspunsu-l-a Simon Petru: „Doamne, la cine să ne ducem? Cuvintele vieții veșnice Tu le ai. ⁶⁹ Și noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.“ ⁷⁰ Iară Iisus li-a răspuns: „Oare nu Eu v'am ales pe voi cei doisprezece? Dar unul din voi e diavol.“ ⁷¹ Și aceasta o zicea El de Iuda a lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, care era dintre cel doi-sprezece, avea să-L vândă.

CAP. 7.

¹ După aceasta Iisus umbăr prin Galileea, căci prin Iudeea nu voia să mai umble, pântru că iudeii îl căutau să-L omoare.

² Și era aproape sărbătoarea iudaică a înfișgerel-

corturilor; ³ și au zis către Dânsul frații Lui: „Ieși de acela și du-Te în Iudeea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrurile pe care le faci Tu; ⁴ căci nimenea nu lucrează în ascuns, ci caută să fie cunoscut. Dacă faci asemenea lucruri, arată-Te lumii.“ ⁵ Căci nici frații Lui nu credeau în El. ⁶ Atunci Iisus a zis cătră dânsii: „Încă nu Mi-a venit timpul, iar pentru voi timpul e pururea venit. ⁷ Pe voi lumea nu vă poate ură, iar pe Mine Mă urăște, că eu mărturisesc de dânsa, că faptele-i sunt rele. ⁸ Duceți-vă voi la sărbătoarea aceasta, iar Eu la această sărbătoare nu Mă duc, pântru că încă nu Mi-a venit vremea.“ ⁹ Și zicându-le acestea, a rămas în Galileea.

¹⁰ După ce însă s'au dus frații Lui, atunci S'a dus și El la sărbătoare, însă nu pe față, ci aşă în taină. ¹¹ Iară iudeii îl căutau la sărbători și ziceau: „Unde-i Acela?“ ¹² Și a fost pricină multă în popor pentru Dânsul: unii ziceau, că este bun, iar alții ziceau: „Nu, ci amăgește mulțimea“. ¹³ Însă, de frica iudeilor, nimenea nu grăea de Dânsul pe față.

¹⁴ Iar la înjumătățirea praznicului a intrat Iisus în biserică și învăță; ¹⁵ și se mirau iudeii zicând: „Cum de știe Acesta scripturile fără să fi învățat?“ ¹⁶ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimis. ¹⁷ Cine voește să facă vocea Lui, va cunoaște dacă învățătura aceasta este dela Dumnezeu, sau o grăesc Eu dela Mine. ¹⁸ Cel ce grăește dela Sine, slava sa caută; iar Cel ce caută slava Celuice L-a trimis, Acela e adcvărat și nu se află în El nedreptate. ¹⁹ Moisă nu v-a dat el oare legea? Dar nimene din voi nu urmează legea. Pântru căutați să Mă ucideți?“ ²⁰ Răspuns-a mulțimea și a zis: „Ai pe dracul

Cine caută să te ucidă? ²¹ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Un lucru am făcut și toți vă mirați. ²² Moisă v'a dat tăerea imprejur, — deși ea nu vine dela Moisă, ci dela strămoși, — și tăești imprejur pe om Sâmbăta. ²³ Dacă un om primește tăerea imprejur Sâmbăta, ca să nu se calce legea lui Moisă, dece vă mâniați pe Mine pentru că am făcut sănătos un om întreg Sâmbăta? ²⁴ Nu judecați după infâșare, ci judecați după dreptate”.

²⁵ Deci, ziceau unii dintre ierusalimieni: „Oare nu e Acesta, pe Care-L căutau să-l omoare? ²⁶ Și iată El vorbește pe față și nu-i zic nimică. Nu cumva s'au încrezut căpetenile, că Acesta-i cu adevărat Hristosul? ²⁷ Dar pe Acesta noi îl știm deunde-i; când însă va veni Hristosul, nimenea nu va ști deunde-i”.

²⁸ Deci, rădicându-și Iisus glasul în biserică, învăța și zicea: „Să pe mine Mă știi și știi și de unde sunt; Eu n'am venit de sine, ci adevărat este Cel ce M'a trimis, pe Care voi nu-L știi; ²⁹ Eu însă-L știu, pentru că dela El sunt și El M'a trimis”.

³⁰ Și căutați să-L prindă, dar nimeneu nu și-a pus mâna pe El, pentru că nu-l venise încă ceasul! ³¹ Și mulți din popor au crezut întrinsul și ziceau: „Hristosul când va veni, va face El oare semne mai mari decât cele ce face Acesta? ³² Și au auzit fariseii zvonindu-se acestea despre Dânsul prin popor, și au trimis arhieci și farisei slujitorii, ca să-L prindă.

³³ Iisus însă li-a zis: „Puteamă vreme mai sunt cu voi, și mă voi duce la Cel ce M'a trimis; ³⁴ căuta-Mă-vești și nu Mă vești aflată; și unde voi fi Eu, voi

nu puteți veni”. ³⁵ Și ziceau Iudei între dânsii: „Unde vrea să Se ducă acesta, ca noi să nu-L găsim? Nu cumva vrea să se ducă la cei răsipați printre Elini și să învețe pe Elini? ³⁶ Ce însemnează aceste cuvinte, pe care le-a zis: căuta-Mă-vești și nu Mă vești aflată, și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni?”

³⁷ Iar în ziua de pe urmă a sărbătorii, care era cea mare, a stătut Iisus și glăsuind, a zis: „De înăstează cineva, să vie la mine și să bea. ³⁸ De crede cineva în Mine, din lăuntrul aceluia vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura”. ³⁹ Și aceasta o zicea El de Duhul, pe Care aveau să-L primească ceice cred întrinsul; căci încă nu era peste ei Duh Sfânt, pentru că Iisus încă nu se proslăvise.

⁴⁰ Deci, mulți din mulți auzind cuvintele acesteia, ziceau: „Acesta-i cu adevărat proorocul”. ⁴¹ Alții ziceau: „Acesta-i Hristosul”. Iar alții ziceau: „Au doară din Galileea are să vină Hristosul? ⁴² Scriptura nu spune ea oare, că Hristosul are să vină din sămânța lui David și din orașul Vîteleem, de unde a fost și David? ⁴³ Și astfel s'a făcut dezbinare în mulți pentru El; ⁴⁴ iară unii din ei voieau să-L prindă, dar nimeneu nu și-a pus mâna pe Dânsul.

⁴⁵ Deci, s'au intors slujitorii la arhieci și la farisei, și aceștia li-au zis: „Pentru ce nu L-ați adus? ⁴⁶ Răspuns-au slujitorii: „Niciodată n'a grăbit un om aşa, ca omul Acesta”. ⁴⁷ Atunci fariseii li-au zis: „Nu cumva v'ati amăgit și voi? ⁴⁸ Crezut-oare în El cineva din căpetenii sau din farisei? ⁴⁹ Ci poporul acesta, care nu știe legea, e blestemat”. ⁵⁰ Atunci Nicodim, care venise la El noaptea și

care era dintre dânsii, a zis: ¹¹ „Oare legea noastră osândește pe om, fără să-l asculte mai întâi și să cunoască ce face?“ ¹² Răspuns-au *acea* și i-au zis: „Nu cumvă ești și tu din Galileea? Cercetează și vei vedea, că proroc din Galileea nu s'a scu-lat“. ¹³ Apoi s'a dus fiecare la casa sa.

CAP. 8.

¹ Iară Iisus s'a dus în muntele Maslinilor; ² dinineața însă a venit iară în biserică, și tot popo-rul alergă la Dânsul; și *El* șezând, îl invăță.

³ Iar cărturarii și fariseii au adus la Dânsul o femeie, prin să în desfrânare, și punând-o în mijlocul *multimei*, ⁴ au zis către El: „Invățătorule, această femeie făcând desfrânare, a fost prin să supra păcatului, și Moisă în lege ni-a poruncit, ca pe niște asemenea femei să le ucidem cu pietre. Tu ce zici?“ ⁵ Iară aceasta o ziceau ei, ca să-L îspitească și să aibă cu ce-L învinui. Iisus însă plecându-se jos, scriea cu degetul pe pământ, nebâ-gându-i în samă. ⁶ Dar neconținând a întrebă, S'a ridicat și le-a zis: „Celace este fără păcat între voi, să arunceți întâi cu piatra în ea!“ ⁷ Și plecându-se iară jos, scriă pe pământ. ⁸ Iară ei auzind *aceasta* și fiind mușrați de cuget, au plecat unul câte unul, începând de la cel mai bătrâni până la cel mai din urmă, și au rămas numai Iisus și femeia, stând în mijlocul *multimei*. ⁹ Și rădicându-Se Iisus și ne-văzind pe nimene, afară de femeie, i-a zis: „Femeie, unde sunt părășii acela ai tăi? Nimene nu te-a osândit?“ ¹⁰ Iară ea a zis: „Nimenea, Doamne“. Zisul-i-a Iisus: „Nici Eu nu te osândesc; du-te și de acum să nu mai păcătuești!“

¹¹ Apoi Iisus iară și grăi *poporului*, zicând: „Eu sunt lumina lumii. Celce-Mi urmează Mie, nu va umbă prin întuneric, ci va avea lumina vieții.“

¹² Atunci fariseii au zis către Dânsul: „Tu mărturisești de Tine însuți: mărturia Ta nu e adevărată“. ¹³ Răspuns-a Iisus, și i-a zis: „Deși mărturisesc Eu de Mine însuți, mărturia Mea e adevărată, că știu deunde am venit și unde Mă duc, iară voi nu știți deunde viu și unde mă duc. ¹⁴ Voi judecați după trup: Eu nu judec pe nimenea; ¹⁵ și chiar dacă Eu aş judeca, judecata Mea este adevărată, că nu sunt singur, ci suntem doi: Eu și Tatăl Celce M'a trimis. ¹⁶ Și în legea voastră este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată: ¹⁷ De Mine mărturisesc Eu însuți, și mărturiseste de Mine și Tatăl Celce M'a trimis“. ¹⁸ Atunci au zis către Dânsul: „Unde-i Tatăl Tău?“ Răspuns-a Iisus: „Nici pe Mine nu Mă știți, nici pe Tatăl Meu. De M'ați și pe Mine, ați și pe Tatăl Meu.“

¹⁹ Cuvintele acestea le-a grăit Iisus la Vîstorie, când Invăță în biserică și nimene nu L-a prins, pentru că nu venise încă ceasul Lui.

²⁰ Deocl Iisus iară și i-a zis: „Eu Mă duc: căutăm-veți și veți muri în păcatele voastre. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni“. ²¹ Iară ludeii ziceau: „Au doară vrea să se omoare, de zice; unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni?“ ²² Iar Iisus i-a zis: „Voi de jos sunteți, Eu însă sunt de sus; voi din lumea aceasta sunteți, Eu nu sunt din lumea aceasta; ²³ de aceea v'am și spus, că veți muri în păcatele voastre, căci de nu veți crede, că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre“. ²⁴

²⁵ Atunci i-au zis: „Da' cine ești Tu?“ Și Iisus

Il-a răspuns: „Mai întâiu, ce să vă mai spun? „²⁰ Multe am de zis și de judecat de voi; dar cel ce M'a trimis este adevarat, și ceeace am auzit dela El, aceea grăesc lumi!“ ²¹ Și ei n'au înț.les. că îl grăed de Tatăl. ²² Deci îl-a zis Iisus: „Când veți înălța pe Fiul Omului, atunci veți afă că Eu sunt și că nimic nu fac dela Mine însuși, ci precum M'a invățit Tatăl Meu, aşă grăesc; ²³ și Cel ce M'a trimis e cu Mine: Tatăl nu M'a lăsat singur, pentru că Eu totdeauna fac ceilace-l este plăcut Lui!“

²⁰ Grăind El ac'ștea, mulți au crezut într'Insul. ²¹ Atuncea Iisus a zis cătră iudeii, cără crezuseră întrânsul: „Dacă voi rămâneți în cuvântul Meu, cu adevarat îm' sunteți ucenici, ²² și veți cunoaște adevarul, și adevarul vă va face să fiți slobozi.“ ²³ Răspunsu-I-au: „Noi suntem din neamul lui Avraam și niciodată n'am fost robii nimănuți; cum dară ziel Tu: veți ajunge slobozi?“ ²⁴ Iară Iisus îl-a răspuns: „Adevarul adevarat vă grăesc: Că tot celece face păcatul, este rob al păcatului; ²⁵ și robul nu rămâne pe veci în casă, iar fiul rămâne pe veci, ²⁶ Deci, de vă va da fiul slobozenie, cu adevarat veți fi slobozi. ²⁷ Știu că sunteți din neamul lui Avraam, dar căutați să Mă omorăți, pentru că cuvântul Meu nu incapă în voi. ²⁸ Eu grăesc ceeace am văzut la Tatăl Meu; și voi deci faceți ceeace ați văzut la tatăl vostru.“ ²⁹ Răspuns-au și I-au zis: „Tatăl nostru este Avraam“. Iar Iisus îl-a zis: „De ați fi fiii lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați face; ³⁰ acum însă căutați să mă omorăți pe Mine, Omul Care v'a spus adevarul ce l-a auzit dela Dumnezeu: Avraam n'a făcut aceasta. ³¹ Voi faceți lucruri rătăcului vostru“. La această I-au răspuns: „Noi

nu suntem născuți din desirânare, și un singur tată avem: pe Dumnezezeu⁴¹. ⁴² Iisus însă îl-a zis: „De-ar fi Dumnezeu tatăl vostru. M'ați iubi pe mine; căci Eu dela Dumnezeu am eşit și am venit; căci n'âm venit singur de Sine, ci Acela M'a trimis. ⁴³ Pentru că nu înțelegeți graiul Meu? Pentru că cuvântul meu nu-l puteți asculta. ⁴⁴ Voi sunteți din tatăl vostru diabolul, și faptele tatălui vostru voiți să le faceți. Acela din inceput a fost ucigaș de om, și n'a rămas în adevăr, că adevăr nu este în el; și când spune minciuna, din ale sale spune, căci-i minciнос și tată al minciunii; ⁴⁵ iar pe Mine nu mă credeți, că spun adevărul. ⁴⁶ Cine din voi Mă va vădi de păcat? Iar de vă spun adevărul, pentru că nu Mă credeți? ⁴⁷ Cel ce este dela Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu le asculta. Voi însă de aceea nu le ascultați, pentru că nu sunteți dela Dumnezeu.“

⁴⁸ Răspuns-au deci Iudei și I-au zis: „Oare nu zicem noi bine, că Tu ești să narinean și ai drac?“ ⁴⁹ Răspuns-a Iisus: Eu nu am drac, ci cinstesc pe Tatăl Meu, iar voi Mă necinstiți pe Mine. ⁵⁰ Eu însă nu cau slava Mea; are Cine s'o caute și să judece. ⁵¹ Adevarul adevarat vă grăesc: de va păzi cineva cuvântul Meu, în veac nu va vedea moarte. ⁵² Zisu-I-au iudeii: „Acum am cunoscut că ai drac: Avraam și proorocii au murit, și Tu zici: de va păzi cineva cuvântul Meu, în veac nu va gusta moarte. ⁵³ Au doară Tu ești mai mare decât tatăl nostru Avraam, care a murit? Și proorocii au murit. Cine Te pretinzi Tu că ești?“ ⁵⁴ Răspuns-a Iisus: „De Mă slăvesc Eu pe mine însuși, slava mea nu-i nimica. Pe Mine Mă proslăvește Tatăl Meu, de care voi ziceți, că e Dumnezeul vostru; ⁵⁵ însă voi nu

L-ați cunoscut, iară Eu îl știu; și de aș zice că nu-L știu, aș fi un măincinos asemenea vouă; dară îl știu și păzesc cuvântul Lui.⁵⁶ Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea; și a văzut-o și s'a bucurat.⁵⁷ Zis-au deci Iudeii cătră El: „Nici cincizeci de ani nu ai încă și ai văzut pe Avraam?”⁵⁸ Iară Iisus îl-a zis: „A ievărul adevărat vă grăesc: Eu sunt dinainte de a se fi născut Avraam.”

⁵⁹ Atuncea au luat pietre, ca să arunce în El. Iisus însă S'a ferit și trecând prin mijlocul lor, a ieșit din biserica și s'a dus mai departe.

CAP. 9.

¹ Și trecând Iisus, a văzut un om orb din naștere. ² Și L-au întrebăt ucenicii Săi, zicând: „Ravvi, cine a păcatuit: acesta sau părinții lui, de s'a născut orb?” ³ Răspuns-a Iisus: „Nici aceasta n'a păcatuit, nici părinții lui, ci aceasta s'a făcut, ca să se arate prin el lucrurile lui Dumnezeu. ⁴ Mie Mi se cuvine să fac lucrurile Celuice M'a trimes până este ziua; vine noaptea, când nimeneu nu poate lucră. ⁵ Cat sunt în lume, sunt lumina lumii.”

⁶ Acestea zicând, a sculptat jos, a făcut tină cu scuipatul, și a uns cu tină ochii orbului,⁷ și i-a zis: „Mergi de te spălat în scăldătoarea Siluamui”, care se talcuiște: trimis. Și s'a dus orbul, și s'a spălat, și s'a intors văzind.⁸ Iar vecinii celor-l văzuseră mai înainte că era orb, ziceau: „Au nu este acesta cel ce ședea și căreia?”⁹ Unul ziceau că este acela; alții ziceau că samană cu el, iară el zicea: „eu sunt”.¹⁰ Zisu-i-au deci: „Cum și s'au deschis ochii?”¹¹ Și răpunzind acela, a zis: „Un om, care se numește Iisus, a făcut tină, și mi-a uns ochii și mi-a

zis: mergi la scăldătoarea Siluamului și te spaiă. Și m'am dus de m'am spălat, și am văzut.”¹² Zisau deci: „Unde-i Acela?” Răspuns-a: „Nu știu!”¹³ Și au dus la farisei pe celce fusese cândva orb.¹⁴ Însă când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului, era Sâmbătă.

¹⁵ Deci, iarăși l-au întrebăt și fariseii, cum a văzut. Și el îl-a spus: „A pus tină pe ochii mei, și nu am spălat, și văd.”¹⁶ Deci, ziceau unii din farisei: „Omul Acesta nu-i dela Dumnezeu, pentru că nu ține Sâmbătă.” Iară alții ziceau: „Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni?” Și era desbinare între dânsii.¹⁷ Zis-au iarăși cătră celce fusese orb: „Tu ce zici de Dânsul, că îl-a deschis ochii?”¹⁸ Și el a zis, că-i un prooroc.¹⁹ Iudeii însă nu au crezut de el că a fost orb și a văzut, până nu au chemat pe părinții celui ce văzuse²⁰ și l-au întrebăt zicând: „Acesta-i fiul vostru, de care zic și, că s'a născut orb? Cum dar vede acum?”²¹ Răspuns-au părinții lui și îl-au zis: „Stim că acesta-i fiul nostru, și că s'a născut orb;²² dar cum de vede acum, nu știm; sau cine l-a deschis ochii, noi nu știm; întrebăți pe el, să grăească el singur despre dânsul, că e vrăstnic”.²³ Părinții lui au răspuns aşa, pentru că se temeau de iudei, căci iudeii se sfătuiseeră, că pe cel care va mărturisi că Iisus este Hristosul, să-l îndepărteze din sinagogă;²⁴ de aceea părinții celuice fusese orb au zis: „Întrebăți-l pe el, că e vrăstnic”.

²⁵ Atunci fariseii au chemat adouaoară pe omul, care fusese orb, și l-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeul Noi știm că omul acesta este păcătos”.²⁶ Iară acela a răspuns și a zis: „De este păcătos, nu știu; una știu, că am fost orb și acum văd”.²⁷ Și l-au zis

iarăș: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?”²⁷ Răspuns-a lor: „Acum v'am spus și n'ați auzit; la ce voiți să mai auziți? Sau poate voiți să vă faceți și voi ucenici ai Lui?”²⁸ El însă l-au ocărât și au zis: „Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moisă.”²⁹ Noi știm, că cu Moisă a grăbit Dumnezeu, iar pe Acesta nu-L știm de unde este”.³⁰ Răspuns-a omul, și li-a zis: „Tocmai aceata-i de mirare, că voi nu știți de unde-i și El mi-a deschis ochii”,³¹ știm însă, că pe păcătoși nu-i ascultă Dumnezeu; iar de este cineva cinsitor de Dumnezeu și face voea Lui, pe acela îl ascultă.³² Din veac nu s'a auzit, să fi deschis cineva ochii vreunul orb din naștere.³³ Dacă Aceasta n'ar fi dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic”.³⁴ Răspuns-au fariseii și i-au zis: „În păcate te-ai născut tot, și tu să ne înveți pe noi?”³⁵ Și l-au dat afară.

³⁵ Auzind Iisus, că l-au dat afară, și găsindu-l, l-a zis: „Crezi tu oare în Fiul lui Dumnezeu?”³⁶ Răspuns-a acela și a zis: „Și cine-i, Doamne, ca să cred în El?”³⁷ Iară Iisus i-a zis: „L-ai și văzut, și celice grăește cu tine, Acela este”.³⁸ Iar el a zis: „Cred, Doamne!”³⁹ Și s'a închinat Lui.

³⁹ Apoi Iisus a zis: „Fentru judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca cēice nu văd să vadă, iar ceice văd, să fie orbi.”⁴⁰ Și auzind aceasta unii din fariseii, cari erau cu Dânsul, l-au zis: „Au doară și noi suntem orbi?”⁴¹ Răspuns-a lor Iisus: „De atî fi orbi, n'ați avea păcat; acum însă ziceți, că vedeti, deaceea păcatul vostru rămâne asupra voastră”.

CAP. 10.

¹ „Adevărul adevărat vă grăesc: celce nu intră în staulul oilor pe ușă, ci sare pe alurea, acela-fur și tâlhar; ² iară celce intră pe ușă, acela este păstorul oilor. ³ Acestuia poitarul îl deschide, și oilă ascultă glasul lui, și el strigă oilă sale pe nume, și le scoate; ⁴ și când scoate oilă sale, merge înaintea lor, și oilă merg după dânsul, pentru că cunoște glasul lui; ⁵ iar după străină nu merg, ci fug de el, pentru că nu cunoște glasul străinilor”.

⁶ Iisus li-a spus pilda aceasta; dar aceia n'au înțeles ce însemnă ceeace le grăia:

⁷ Deci, Iisus li-a zis iarăș: „Adevărul adevărat vă grăesc, că Eu sunt ușa oilor. ⁸ Toți căți au venit înainte de Mine, sunt fură și tâlhari; dar oilă nu l-au ascultat. ⁹ Eu sunt ușa: prin Mine de va intră cineva, se va măntui, și va intra, și va ești, și pășune va află. ¹⁰ Furul nu vine, decât numai că să fure și să junghele și să piarză; Eu însă am venit, ca oilă mele să aibă viață, și din belșug să aibă. ¹¹ Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pună pentru oi; ¹² iară năimilitul și care nu-i păstor, căruia nu i-s oilă ale lui, vede că vine lupul și lasă oilă și fugă; și lupul le răpește și răsipește oilă; ¹³ iară năimilitul fugă, că-l năimilit, și n'are grija de oi. ¹⁴ Eu sunt păstorul cel bun, și-Mi cunoșc oilă, și oilă Mele Mă cunoște. ¹⁵ Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu îl cunoște pe Tatăl, și sufletul îmi pun pentru oi. ¹⁶ Și mai am și alte oi, care nu sunt stauțul acesta, și pe acelea Mi se cade să le aduc; și vor auzi glasul Meu, și va fi o turmă și un

păstor. ¹⁷ De aceea Mă iubește pe mine Tatăl, că-Mi pun sufletul meu ca iarăși să-l iau. ¹⁸ Nimeni nu Mi-l ia, ci Eu însuși îl pun: putere am să-l pun, și putere am iarăși să-l iau; porunca aceasta dela Tatăl Meu am primit-o⁴.

¹⁹ Dela cuvintele acesteia iarăși s'a născut desbelire între iudei. ²⁰ Mulți din el ziceau: „Are drac și-i nebun: La ce-L ascultai?“ ²¹ Iară aișii ziceau: „Asemenea graiuri nu sunt ale unui îndrăcit. Poate oare dracul să deschidă ochii orbilor?“

²² S'a întâmplat însă atunci să fie în Ierusalimă născătoarea sfintirii bisericilor, și era iarnă, ²³ și umbria Iisus prin biserică, în pridvorul lui Solomon, ²⁴ și acolo L-au împresurat iudeii și I-au zis: „Până când ai să ne ții în nedumerire? De ești Tu Hristosul, spune-ne pe față!“

²⁵ Răspunsu-l-a Iisus: „V'am spus și nu credeți. Lucrurile, pe care Eu le fac în numele Tatălui Meu, acelea mărturisesc pentru Mine. ²⁶ Dară voi nu credeți, pentrucă, după cum v'am spus, nu sunteți din oile Mele. ²⁷ Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le cunosc și vîn după Mine; ²⁸ și Eu li dău viață veșnică, și în veci nu vor perii, și nimenie nu le va răpi din mâna Mea. ²⁹ Tatăl Meu, Care Mi le-a dat e mai mare decât toți, și nimenie nu le poate răpă din mâna Tatălui Meu. ³⁰ Eu și Tatăl una suntem.“

³¹ Atunci iudeii au apucat iarăși pietre, ca să-L ucidă. ³² Iară Iisus li-a răspuns: „Multe lucruri bune v'am arătat dela Tatăl Meu: pentru care din ele vo'ți să Mă ucideți cu pietre?“ ³³ Răspunsu-iudeii și i-au zis: „Nu pentru lucru bun Te ucidem, ci pentru hulă, și pentrucă Tu om fiind, Te faci pe Sinești Dumnezeu.“ ³⁴ Și Iisus li-a răspuns: „Nu e scris

oare în legea voastră: „Eu am zis: dumnezei sunteți?“ ³⁵ Dacă ea a numit dumnezei pe aceia, către care a fost îndreptat cuvântul Iu' Dumnezeu, — și scriptura nu poate fi desfășurată, — ³⁶ apoi oare de Acela, pe Care Tatăl L-a sfîntit și L-a trimis în lume, puteți voi să ziceți, că hulește, pentrucă a zis: „Sunt Fiul lui Dumnezeu?“ ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu Mă credeți; ³⁸ iar de le fac, atunci de nu Mă credeți pe Mine, credeți lucrurile Mele, ca să cunoașteți și să credeți, că Tatăl este în Mine și Eu în El.“

³⁹ Deci iarăși căutau să-L prindă, dar a scăpat din mâna lor, ⁴⁰ și S'a dus din nou peste Iordan, la locul unde altădată botezase Ioan, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veneau la Dânsul și spuneau, că Ioan n'a făcut nici o minune, dar toate căte a spus Ioan de Dânsul, au fost adevărate. ⁴² Și acolo mulți au crezut întrânsul.

CAP. 11.

¹ Era însă bolnav un oarecare Lazăr dela Vitania, din satul Mariei și al surorii ei Marta. ² Maria însă, al cărei frate Lazăr era bolnav, este aceea, care a uns pe Domnul cu mir și l-a șters picioarele cu părul capului ei. ³ Deci, au trimis surorile la Iisus să-l spună: „Doamna, iată acela, pe care-l iubești, este bolnav.“ ⁴ Și auzind Iisus, a zis: „Accastă boala nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca să se proslăvească Fiul lui Dumnezeu printre însa.“

⁵ Iar Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. ⁶ Deci după ce a auzit că Lazăr este bolnav

a mal rămas încă două zile în locul unde se află ; ⁷ apoi după aceea a zis către ucenici : „Să mergem iarăși în Iudeia.” ⁸ Iară ucenicii i-au zis : „Ravvi, acum Te căutau iudeii să Te ucidă cu piestre, și iară Te duci acolo ?” ⁹ Răspuns-ă Iisus : „Nu sunt oare în zile douăsprezece ceasuri ? De umbilă cineva ziua, nu se potineste, pentru că vede lumina lumii acestea ; ¹⁰ iar de umbilă cineva noaptea, se potineste, pentru că n'are lumina cu el.” ¹¹ Dupăce l-a grăit acestea, l-a zis : „Lazăr, prietenul nostru, a adormit, dar Mă duc să-l deștept.” ¹² Iară ucenicii l-au zis : „Doamne, dacă a adormit, se va izbăvi de boala.” ¹³ Iisus însă vorbise de moartea lui Lazăr, iară aceia socoteau că a vorbit de somnul obișnuit. ¹⁴ Atunci Iisus l-a grăit descooperit : „Lazăr a murit ; ¹⁵ și Mă bncur pentru voi, că să credeți, că n'am fost acolo. Dar să mergem la dânsul.” ¹⁶ Atunci Tomă, care se numea gemenele, a zis cătră ucenici : „Să mergem și noi, ca să murim cu el.”

¹⁷ Deci, venind Iisus, l-a găsit îngropat de patru zile. ¹⁸ Vitania însă era aproape de Ierusalim, ca la cinsprezece stadii, ¹⁹ și mulți din iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le măngâie pentru plerderea fratelui lor.

²⁰ Deci Marta, cum a auzit că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea Lui; iar Maria a rănas acasă. ²¹ Si a zis Marta cătră Iisus : „Doamne, de ai fi fost aicea, n'ar fi murit fratele meu ; ²² dară și acum știu, că orcate vei cere dela Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.” ²³ Zis-ă ei Iisus : „Fratele tău va inviă.” ²⁴ Știu, — li zise Marta, — că va inviă la inviere, în zua cea de apoi. ²⁵ Iar Iisus l-a zis : „Eu sunt

învierea și viața. Cel ce crede în Mine, chiar de va muri, va trăi ; ²⁶ și tot cel ce trăește și crede în Mine, nu va muri în veac. Crezi aceasta ?” ²⁷ Zis-a Lui Marta : „Așă, Doamne, cred că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume.”

²⁸ Si zicând acestea, s'a dus și a chemat în taină pe Maria, sora sa, zicând : „Invățătorul e aicea și te chiamă.” ²⁹ Iară aceea, cum a auzit, s'a sculat repede și s'a dus la Dânsul. ³⁰ Iisus însă nu intrase încă în sat, ci era în locul, unde-L întâmpinase Marta. ³¹ Iară iudeii, cari erau cu Maria în casă și o măngâeau, văzând-o că s'a sculat repede și a eșit, s'a dus după dânsa, zicând, că se duce la mormânt, să plângă acolo.

³² Deci Maria cum a sosit unde era Iisus, văzindu-L, a căzut la picioarele Lui și a zis către Dânsul : „Doamne, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu.” ³³ Iară Iisus, dacă a văzut-o plângând și că plângău și iudeii, cari veniseră cu dânsa, S'a întristat și El cu duhul, și S'a turburat, ³⁴ și a zis : „Unde l-ați pus ?” Zis-ă lui : „Doamne, vino și vezi !” ³⁵ Si a lăcrămat Iisus. ³⁶ Iară iudeil ziceau : „Iată cum îl iubea !” ³⁷ Unii din ei însă ziceau : „Acesta, care a deschis ochii orbului, nu poate oare să facă să nu moară ?”

³⁸ Si întristându-Se Iisus iarăși în sine, a mers la mormântul, care era o peșteră și peste ea se află o piatră. ³⁹ Zis-a Iisus : „Luați piatra !” Iar Marta, sora mortului, a zis către El : „Doamne, pute că-i mor de patru zile !” ⁴⁰ Iisus însă i-a zis : „Nu și-am spus, că de vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu ?” ⁴¹ Deci, au luat piatra de pe gura peșterei unde se află mortul pus, iară Iisus rădicându-și

ochii în sus, a zis: „Părinte, iți mulțumesc, că M'ai ascultat! ⁴² Eu știu că tot deauna Mă ascultă, dar am zis *aceasta* pentru poporul care stă de față, ca să credă, că Tu M'al trimis.” ⁴³ Și zicând acestea, a strigat cu glas mare: „Lazare, vînă afară!“ ⁴⁴ Și a eșit mortul, înșăsurat peste mâini și peste picioare cu scutece de îngropare și cu față acoperită cu naframă. Zis-a Iisus: „Dezlegăți-l și lăsați să meargă!“ ⁴⁵ Atunci mulți din iudei, cari veniseră la Maria și văzuseră ce a făcut Iisus, au crezut într'Insul; ⁴⁶ iară unii din ei s'au dus la farisei și li-au spus ce a făcut Iisus.

“Deci arhiereii și fariseii au adunat sfatul și au zis: „Ce să facem? că Omul Acesta face minuni multe, ⁴⁷ și de-L vom lăsa așă, toți vor crede într'Insul, și vor veni Românii și vor lua și locul și poporul nostru!“ ⁴⁸ Calafă însă unul din ei, care era arhier în anul acela, li-a zis: „Voi nu știți nimică, ⁴⁹ nici nu vă gândiți, că ni e mai de folos, ca să moară un om pentru popor, și să nu piară tot neamul!“ ⁵⁰ Iar aceasta a spus-o el nu dela sine, ci, fiind arhier în anul acela, a proorocit, că Iisus va să moară pentru neam; ⁵¹ și nu numai pentru neam, ci și ca să adune la un loc pe fill cei răsăriți ai lui Dumnezeu.

⁵² Din această zi s'au sfătuit Fariseii, ca să-L omoare. ⁵³ De acela Iisus nu mai umbă pe față printre iudei, ci S'a dus deacolo într'un ținut aproape de pustiu, într'o cetate, numită Efraim, și a rămas acolo cu ucenicii săi.

⁵⁴ Erau însă aproape Paștile iudeilor și înainte de Paști au venit mulți din latura aceea la Ierusalim, că să se curăță. ⁵⁵ Și căutau iudei pe Iisus și stănd

în biserică, ziceau între ei: „Ce socotiți voi, că n'are să vie El oare de sărbători la *Ierusalim*?“ ⁵⁶ Iară Arhiereii și Fariseii au dat poruncă, că de va află cineva unde este, să dea de veste, ca să fie prinș.

CAP. 12.

⁵⁷ Iar cu șase zile înainte de Paști, a venit Iisus în Vitania, unde era Lazăr, care fusese mort și pe care-l invilase *El* din morții. ⁵⁸ Acolo i-au făcut cină și Marta slujea, iară Lazăr era unul din ceice seudeau cu Dânsul la masă. ⁵⁹ Atuncea Maria, luând o litră de mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul *capului* său; și s'a umplut casa de miroslu mirului. ⁶⁰ Iară unul din ucenicii Lui, *anume* Iuda al lui Simon Iscarioteanul, care avea să-L vândă, a zis: ⁶¹ „Dece nu să-vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să se fi dat săracilor?“ ⁶² Aceasta însă o zicea, nu spentruca și era grija de săraci, ci spentruca era fălhar și având punge obștească, lăua din ce se punea întrânsa, ⁶³ Iisus însă a zis: „Lasați-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat; ⁶⁴ căci pe săraci pururea îl aveți cu voi, iară pe Mine nu mă aveți pururea!“

⁶⁵ Și afănd mulți dintre iudei, că este acolo, au venit nu numai pentru Iisus, ci și pe Lazăr, pe care-l sculase din morții. ⁶⁶ Arhiereii însă se sfătuiră, ca și pe Lazăr să-l ucidă, ⁶⁷ că din pricina lui veneau mulți din iudei și credeau în Iisus.

⁶⁸ Adouazi mulți de multă, din ceice venise la sărbători, auzind că Iisus vine la Ierusalim, ⁶⁹ au luat ramuri de flnic și eiind în întâmpinarea Lui, strigau: „Osana, bine este cuvântat Impăratul lui Is-

rall, Cel ce vine în numele Domnului!“¹⁴ Iară Iisus găsinț un mânz de asin, a încălcat pe el, după cum este scris: ¹⁵ „Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine la tine călare pe mânz de asină!“¹⁶ Ucenicii Lui însă la început n’au priceput acestea; dar dupăce S’a proslăvit Iisus, și-au adus aminte, că aşă fusesese scris pentru El și aşă I s’ă și făcut.

¹⁷ Deci poporul, care fusesese cu Dânsul în Vitania, mărturisiră, că El a strigat din mormânt pe Lazăr și l-a sculat din morți; ¹⁸ de aceea îl și întâmpină pe El mulțimea, căci auzise că făcuse minunea aceasta. ¹⁹ Iară fariseii vorbeau între dânsii: „Vedeți că nu folosiți nimic; Iată lumea se duce după Dânsul“.

²⁰ Pînătare ceice veniseră de sărbători să se inchine la Ierusalim, erau și unii elini. ²¹ Aceștia s’au apropiat de Filip cel din Vitsaida Gaiileei, și l-au rugat, zicând: „Domnule, am voi să vedem pe Iisus“. ²² Iară Filip s’au dus și a spus aceasta lui Andrei, și apoi Andrei și Filip au spus lui Iisus, ²³ „Sî răspunzind Iisus, îl-a zis: „A venit ceasul, ca să se proslăvească Fiul Omului. ²⁴ Adevărul adevărat vă grăesc: dacă grăuntele de grâu, care a căzut în pământ, nu va muri, va rămâne singur; iar de va muri, va aduce roadă multă. ²⁵ Cel ce și iubește sufletul său, perde-l-va; iară cel ce și urăște sufletul său în lumea aceasta, acela îl va crujă pentru viață veșnică. ²⁶ Cel ce-Mi slujește Mie, Mie să-Mi urmeze, și unde sunt Eu, acolo va fi și cel ce-Mi slujește; de-Mi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti. ²⁷ Acum sufletul Mi s’au turburat, și ce voi zice?... Părinte, izbăveste-Mă de ceasul acesta!.. Dar pentru ceasul acesta am venit. ²⁸ Părinte, proslăvește numele Tău“.

Atunci a venit glas din cer: „Am proslăvit și iarăși voi proslăvi!“

²⁹ Iară poporul, care stătea și auzise aceasta, zise: „A tunat“; alții însă ziseră: „Un inger l-a grăbit.“ ³⁰ Răspuns-a Iisus și a zis: „Nu pentru Mine, ci pentru voi s’ă facăt glasul acesta: ³¹ acum este judecata lumii acestea; acum domnul lumii acestea se va izgoni afară; ³² și Eu de mă voiu înălță de pe pământ, pe toți îl voi atrage la Mine“. ³³ Iară aceasta o zicea, arătând cu ce moarte va să moară. ³⁴ Răspunsu-l-a poporul: „Noi am auzit dia lege, că Hristos rămâne în veac, și cum zici Tu, că Fiul Omului trebuie să se înalțe? Cine-i Acesta Fiul Omului?“ ³⁵ Atunci Iisus îl-a zis: „Pுțină vreme mai e lumina cu voi; umbrați căt aveți lumină, ca să nu vă cuprindă intunericul; căci cel ce umblă în intuneric nu știe unde merge. ³⁶ Credeți în lumină, ca fi ai luminii să fiți.“ Acestea zicând Iisus, S’ă depărtat și S’ă ascuns de el.

³⁷ Atâtdea semne se făcuse de El înaintea lor și ei tot nu credeau întrânsul, ³⁸ ca să se plinească cuvântul lui Isaia Proorocul, care zice: „Doamne, cine a crezut celor auzite dela noi și brațul Domnului cui s’ă descoperit?“ ³⁹ De aceea nu puteau să credă, penetrucă, dupăcum a mai zis Isaia: ⁴⁰ „Au orbit ochii lor și inima lor s’ă impetrît, ca să nu vadă cu ochii și să nu priceapă cu inima, și să nu se întoarcă ca să-l vindec“ ⁴¹ Aceasta a zis-o Isaia când a văzut slava Lui și a vorbit de Dânsul.

⁴² Cu toate acestea și din căpetenii mulți crezuseră într’insul, dar din pricina fariseilor nu-L mărturiseau, ca să nu fie depărtați din sinagogă, ⁴³ căci

lubeau slava oamenilor, mai mult decât slava lui Dumnezeu.

⁴⁴ Iisus însă și-a rădicat glasul și a zis: „Cel ce crede în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel ce M'a trimis pe Mine; ⁴⁵ și celice Mă vede pe Mine, vede pe Cel ce M'a trimis. ⁴⁶ Eu lumină am venit în lume, ca tot celice crede în Mine să nu rămână în întuneric. ⁴⁷ Și de-Mi aude cineva cuvintele și nu crede, Eu nu-l judec, căci n'am venit ca să judec lumea, ci ca să măntuiesc lumea. ⁴⁸ Celice se leapădă de Mine, și nu primește cuvintele Mele, și are judecătorul său; cuvântul, care l-am grădit, acela îl va judeca în ziua cea de apoi; ⁴⁹ căci Eu n'am grădit dela Mine, ci Tatăl celice M'a trimis. Acela Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să grăesc; ⁵⁰ și știu, că porunca Lui este viață veșnică. Deci, ceace grăesc Eu, grăesc cum Mi-a spus Tatăl.”

CAP. 13, 14, 15, 16.

¹³ Iară înainte de sârbătoarea Paștelor, știind Iisus că l-a venit ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, a arătat, că iubind pe ai Săi cei din lume, i-a iubit până în sfârșit.

² Și în vremea cînii, când diavolul pușese acum în inima lui Iuda al lui Simion Iscarioceanul *gândul* să-l vândă, ³ știind Iisus, că Tatăl toate l-a dat pe mâna și că dela Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge, ⁴ S'a scutat dela cină, și-a desbrăcat haina cea de deasupra și luând ștergarul, S'a incins; ⁵ apoi a turnat apă în spălătoare, și a început a spăla picioarele uceniciilor și a le șterge cu ștergarul, cu care era incins. ⁶ Deci a venit la Simon Petru și

acela l-a zis: „Doamne, Tu oare să-mi speli picioarele? ⁷ Răspuns-a Iisus și l-a zis: „Ceeace fac Eu, tu nu știi acum, dară după acestea vei pricepe”. ⁸ Iar Petru l-a zis: „În veac nu vei spăla picioarele Mele! ⁹ Răspuns-a Iisus: „De nu te voi spăla, n'ai parte cu Mine.” ¹⁰ Zis-a Simon Petru cătră Dânsul: „Doamne, spăla-mi nu numai picioarele, ci și măniile și capul”. ¹¹ Iară Iisus l-a zis: „Cel spălat n'are trebuință să i se spele decât numai picioarele, pen-trucă este curat tot; și voi sunteți curați, însă nu toți.” ¹² Căci știa pe vânzătorul Său, și de aceea și zise: „Nu sunteți toți curați”

¹³ Deci, după ce l-a spălat picioarele și și-a luat haina Sa, așezându-Se iarăși la masă, a zis cătră dânsil: „ Știi voi oare ce v'am făcut Eu? ¹⁴ Voi Mă numiști pe Mine Invățător și Domn, și bine zicet, căci sunt. ¹⁵ Așa dară, dacă Eu, Domnul și Invățătoru vostru, v'am spălat picioarele, apoi și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unul altuia; ¹⁶ căci pildă v'am dat, ca să faceți și voi cum am făcut Eu vouă. ¹⁷ Adevarul adevarat vă grăesc: nu e sluga mai mare decât stăpânul său, nici trimesul mai mare decă celice l-a trimis. ¹⁸ Când știi acestea, ferice de voi, dacă le veți și face! ¹⁹ Nu grăesc despre voi toți, că știu pe ceice l-am ales; dar plinească-se Scriptura, care zice: Celice ce măñancă pâne cu Mine, și-a rădicat călcăul asupra Mea. ²⁰ Vă spun *aceasta* deacum, înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini, să credeți, că Eu sunt. ²¹ Adevarul adevarat vă grăesc: Celice primește pe celice-l trimet Eu, pe Mine Mă primește, și Celice Mă primește pe Mine, primește pe celice M'a trimis pe Mine.”

²¹ Zicând acestea, S'a turburat Iisus cu duhul și a mărturisit și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc, că unul din voi Mă va vinde,” ²² Atunci ucenicii s'au privit unii pe alții, nedumeriți de cine grăește. ²³ Iar unul din ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus, era culcat la sănul lui Iisus; ²⁴ acestuia l-a făcut semn Simon Petru să întrebe: cine ar fi acela, de care grăește. ²⁵ Iar ucenicul acela lipindu-se de pleptul lui Iisus, a zis cătră Dânsul: „Doamne, cine este?“ ²⁶ Răspuns-a Iisus: „Acela este, căruia Eu, întingând bucațica, i-o voi da“. Și întingând bucațica, a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. ²⁷ Și atunci, după bucațica aceea, a intrat în acela satană. Deci, Iisus l-a zis: „Ceeace ai să faci, fă ma iute!“ ²⁸ Însă nimeneia din ceice șdeau la masă n'a înțeles, despre ce l-a grăit. ²⁹ Ci fiindcă punga era la Iuda, unii socoteau, că Iisus l-a zis: cumpără celce ne trebuesc pentru sărbători, sau să dea cevă la săraci. ³⁰ Iară acela, luând bucațica, a eşit îndată; și când a eşit era noapte.

³¹ Zis-a Iisus: „Acum S'a proslăvit Fiul Omului și prin El S'a proslăvit Dumnezeu. ³² Și dacă S'a proslăvit Dumnezeu prin El și Dumnezeu îl va proslăvi pre El întru Sine, și îndată-L va prostăvi.

³³ „Fillor, puțin mai sunt cu voi; căuta-Mă-veti și, precum am zis ludeilor, vă zic și voi, că unde merg Eu, voi nu puteți veni. ³⁴ Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unul pe altul. Cum v'am iubit Eu, așa și voi să vă iubiți unul pe altu. ³⁵ Din aceasta vor cunoaște toți, că-Mi sunteți ucenici, de veți avea dragoste între voi.“

³⁶ Zis-a Simon Petru către Dânsul: „Doamne, unde mergi?“ Și Iisus l-a răspuns: „Unde merg Eu tu

nu poți veni acum după Mine; mai pe urmă însă vei veni după Mine.“ ³⁷ Zis-a Petru cătră Dânsul: „Doamne, pentru ce nu pot veni acum după Tine? Sufletul îmi voi pune pentru Tine.“ ³⁸ Iisus însă l-a răspuns: „Sufletul și-l voi pune pentru Mine! Adevărul adevărat își grăesc: nu va căntă cocoșul până te vei lepădă de Mine de trei ori.

^{14.} ¹ „Să nu se turbure înima voastră! Credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine! ² În casa Tatălui Meu sunt multe lăcașuri; iar de nu ar-fi, vă spus: Mă duc să vă gătesc loc: ³ și de Mă voi duce și vă voi găti loc; iarăși voi veni, și vă voi luă la Mine, ca să fiți și voi, unde sunt Eu; ⁴ însă unde Mă duc Eu, șiți, și șiți și calea“.

⁵ Zis-u-l-a Tomă: „Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem să știm calea?“ ⁶ Iară Iisus l-a zis: „Eu sunt calea și adevărul și viața. Nimenie nu vine la Tatăl decât numai prin Mine. ⁷ De Mătășii cunoscut pe Mine, așa și cunoscut și pe Tatăl Meu, și de acum îl cunoașteți și L-ați văzut“.

⁸ Zis-u-l-a Filip: „Doamne, arătă-ne pe Tatăl și ni va ajunge!“ ⁹ Iisus însă l-a zis: „De atâta vreme sunt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Cel ce M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl Meu; și cum zici Tu: arătă-ni pe Tatăl, ¹⁰ Nu crezi oare, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele, care vi le grăesc Eu, nu le grăesc dela Mine; Tatăl, Cel ce Iocuște în Mine, Acela face lucrurile, ¹¹ Credeți-Mă, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine; iară de nu, credeți-Mă! Pentru înseși lucrurile acestea. ¹² Adevărul adevărat vă grăesc: cel ce crede în Mine, lucrurile ce fac Eu, și acela te

va face, și mai mari decât acestea va face, că Eu la Tatăl Meu merg; ¹³ și de veți cere cevă la Tatăl în numele Meu, voi face, ca să se proslăvească Tatăl în Fiul. ¹⁴ De veți cere cevă în numele Meu, Eu voi face.

¹⁵ „De Mă iubiți, păziți poruncile Mele, ¹⁶ și Eu voi rugă pe Tatăl și vă va da alt Mângâitor, ca să rămăne cu voi în veci: ¹⁷ Duhul adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, că nu-L vede, nici nu-l cunoaște, iară voi îl cunoaștești, că cu voi locuiește și cu voi va fi. ¹⁸ Nu vă voi lăsă orfani, ci voi veni la voi. ¹⁹ Încă pușin, și lumea nu Mă va mai vedea, iar voi mă veți vedea, că Eu trăesc și veți trăi și voi. ²⁰ În zlua aceea veți cunoaște, că Eu sunt în Tatăl Meu, și voi în Mine și Eu în voi. ²¹ Celce are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește, și celce mă iubește, iubit va fi de Tatăl Meu, și-l voi iubi și Eu, și Mă voi arăta lui.“

²² Zis-a către El Iuda, nu Iscarioteanul: „Doamne, ce-l că nouă vrei să Te arăți și nu lumii?“ ²³ Răspuns-a Iisus și-i-a zis: „De Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la dânsul și la dânsul vom face sălaș. ²⁴ Celce nu Mă iubește, nu păzește cuvântul Meu; iar cuvântul care-l auziți voi, nu este al Meu, că al Tatălui celulice M'a trimis. ²⁵ Acestea Vile-am spus fiind cu voi, ²⁶ iară Mângâitorul, Duhul cel Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl în numele Meu, acela vă va invăță toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v'am grăbit. ²⁷ Pace vă las, pacea Mea vă dau; înșă Eu v'o dau, nu cum v'o dă lumea. Să nu se turbure inima voastră, nici să se însălimân-

teze. ²⁸ A-ți auzit, că v'am spus: Mă duc și iarăști voi veni la voi. De M'ăți iubi, v'ăți fi bucurat, că v'am zis: Mă duc la Tatăl; căci Tatăl Meu este mai mare decât Mine. ²⁹ Si iată v'am spus aceasta mai înainte de a să împlini, ca atunci când se va împlini să credeți. ³⁰ Nu voi mai grăbi multe cu voi, căci văne stăpânitorul lumii acestea și în Mine n'are nimic; ³¹ dar ca să știe lumea că am iubit pe Tatăl, și precum Mi-a poruncit Tatăl, aşa fac. Scu-lați-vă să mergem de aicea!

¹⁵ ¹ „Eu sunt adevărata tulpină de vie și Tatăl Meu este lucrătorul. ² Toată viața din Mine, care nu aduce roadă, o tae; și toată care aduce roadă, o curăță, ca mai multă roadă să aducă. ³ Acum voi suntești curați pentru cuvântul care vi l-am grăbit. ⁴ Rămânești în mine și Eu voi rămânea în voi. Precum viața nu poate aduce roadă de sine, de nu va rămâne în tulpină, aşa și voi, de nu veți rămânea în Mine. ⁵ Eu sunt tulpina, iar voi vițele: celce rămâne în Mine și Eu în ei, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic. ⁶ De nu rămâne cineva în Mine, să scoate afară, ca viața, și se usucă și o adună și în foc o aruncă și arde. ⁷ De veți rămânea în Mine și cuvintele Mele de vor rămânea în voi, orce veți vrea, veți cere, și vi se va face. ⁸ De veți aduce roadă multă, prin aceasta Se va proslăvi Tatăl Meu și vă veți face ucenici ai Mei.

⁹ „Precum M'a iubit pe mine Tatăl, aşa v'am iubit și Eu pre voi: rămânești în dragostea Mea! ¹⁰ De veți păzi poruncile Mele, veți rămânea în dragostea Mea, precum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în dragostea Lui. ¹¹ Acestea

vi le-am spus, ca bucuria Mea să rămână în voi și bucuria voastră să fie deplină. ¹² Porunca Mea este aceasta, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v' am iubit Eu. ¹³ Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, nimenea nu are. ¹⁴ De veți face căte vă poruncesc, prietenii mei sunteți. ¹⁵ De acum nu vă mai numesc slugi, căci sluga nu știe ce face domnul său; ci v' am numit prieteni, pentru că nu cunoști delă Tatăl Meu vi le-am arătat vouă. ¹⁶ Nu voi Mă' ales pe Mine, ci Eu v' am ales pe voi și v' am pus, ca să mergeți și să aduceți roadă, ca roada voastră să rămâne, ca orice veți cere delă Tatăl în numele Meu, să vă dea. ¹⁷ Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unul pe altul. ¹⁸ De vă urăște lumea, știi că pe mine mai înainte decât pe voi Mă' urăt. ¹⁹ De ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său; dar însă nu suanteți din lume, ci Eu v' am ales din lume, pentru aceasta vă urăște lumea. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvântul, pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său; de M'au prigoni pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; de au păzit cuvântul Meu, și al vostru îl vor păzi. ²¹ Dar toate acestea vi le vor face pentru numele Meu, că nu cunoșc pe Celce M'ă trimes. ²² De n'aș fi venit și nu li-aș fi grăbit, păcat n'ar avea; acum însă n'au desvinovățire pentru păcatul lor. ²³ Celce mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu. ²⁴ De n'aș fi tăcut între ei lucrurile, pe care nimene altu nu le-a făcut, păcat n'ar avea; acum însă au și văzut și M'au urăt și pe Mine și pe Tatăl Meu. ²⁵ Dar aceasta se face, ca să se pliească cele scrise în legea lor, că M'au urăt fără pricină. ²⁶ Când însă va

veni Mângâitorul, Duhul adevărului, pe Care Eu v'il voi trimite dela Tatăl și Care dela Tatăl purcede, Acela va mărturisi de Mine,²⁷ dar și voi veți mărturisi, pentru că din început sunteți cu Mine.²⁸

¹⁶ ¹ „Acestea vi-le-am spus, ca să nu vă smintiți, ² Isgoni-vă-vor de prin sinagogi; ba va veni vremea, ca tot celuice vă va ucide să î se pară că aduce închinare lui Dumnezeu. ³ Și acestea vor face pentru că nu cunoșc pe Tatăl, nici pe Mine. ⁴ Dar acestea vi le-am spus, ca atunci când va veni ceasul, să vă aduceți aminte de ele, că vi le-am spus; acestea nu vi li-am spus dela început, că eram cu voi; ⁵ acum însă Mă duc la Celce M'ă trimes, și nimene din voi nu Mă întrebă: unde Te duci? ⁶ Că pentru că v' am spus acestea, întristarea v' a umplut inima. ⁷ Dar adevărul vă spun: E mai de folos pentru voi, că să Mă duc Eu; căci de nu Mă voi duce Eu, nu va veni la voi Mângâitorul; iar de mă voi duce, îl voi trimite la voi; ⁸ și vîndud Acela, va văd lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată: ⁹ de păcat, că oamenii nu cred în Mine; ¹⁰ de dreptate că Eu Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea; ¹¹ și de judecată, că stăpânitorul lumii acestea este osândit.

¹² Mai am multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum; ¹³ iară când va veni Acela, Duhul adevărului, la tot adevărul vă va povățui, căci nu dela sine va grăbi, ci ceeace va auzi, va grăbi și vă va vesti cele viitoare. ¹⁴ Acela Mă va proslăvi, căci din ai Meu va luă și vă va vesti. ¹⁵ Toate căte are Tatăl sunt ale Mele; de aceea am zis: Că din al Meu va luă și vă va vesti. ¹⁶ Puțin și nu Mă veți vedea, și lărăș puțin și Mă veți vedea, că la Tatăl merg.”

¹⁷ Ziceau deci unii din ucenicii Lui intre ei: „Ce insemnează ore ceea ce spune El: pușin și nu Mă veți vedea, și iarăși pușin și Mă veți vedea; și că la Tatăl merg?“ ¹⁸ Deci ziceau: „Ce-i aceea ce zice El: Pușin? Nu știm ce grăște“. ¹⁹ Și înțelegând Iisus, că vor să-L întrebă, El-a zis: „De aceea vă întrebăți între voi, că am zis: Pușin și nu Mă veți vedea, și iarăși pușin și Mă veți vedea? ²⁰ Adevărul adevărăt vă grăesc, că voi veți plângă și vă veți întângui, iar lumea se va bucură; voi însă vă veți întristă, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. ²¹ Femeea când naște are întristare, că a venit ceasul ei; iar dupăce naște copilul, de bucurie că s'a născut om în lume, nu-și mai aduce aminte de întristare. ²² Așa și voi acum aveți întristare; iarăși vă voi vedeă și înima voastră se va bucură, și bucuria voastră nimene nu o va luă dela voi; ²³ și în ziua aceea nu Mă veți mai întrebă nimica. Adevărul adevărăt vă grăesc: orice veți cere dela Tatăl în numele Meu, vă va da; ²⁴ până acum n'ăști cerut nimică în numele Meu: cerești și veți luă, ca bucuria voastră să fie deplină,

²⁵ „Până acum v'ām grăbit în pilde; dar sosește vremea, când nu vă voi mai grăbi în pilde, ci deoseptul vă voi vesti despre Tatăl. ²⁶ În ziua aceea veți cere în numele Meu, și nu vă zic, că voi rugă Eu pe Tatăl pentru voi, ²⁷ căci însuși Tatăl vă iubește, pentru că și voi M'ăști iubit pe Mine și ati crezut că Eu dela Dumnezeu am ieșit; ²⁸ dela Tatăl am ieșit și am venit în lume; ²⁹ acum las lumea și mă duc iarăși la Tatăl.“

²⁹ Zis-au ucenicii Lui cătră Dânsul: „Iată acum ne grăști descoperit, și nici o pildă nu ni spui;

³⁰ acum știm, că știi toate și n'ai trebuință ca să Te întrebă cineva; de aceea credem, că dela Dumnezeu ai ieșit.“ ³¹ Răspuns-îl-a Iisus: „Acum credeți ³² Iată vine ceasul și a să venit, ca să vă răsipă fiecare la ale sale și pe Mine. Mă veți lăsa singur. Dar Eu nu sunt singur, căci Tatăl este cu Mine. ³³ Acestea vi le-am spus, ca să aveți pace în Mine; în lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea.“

CAP. 17.

¹ După ce a grăbit Iisus acestea. Și-a rădicat ochii Săi spre cer și a zis:

„Părinte, a venit ceasul: proslăvește pe Fiul Tână, că și Fiul Tână să Te proslăvească, ² după puterea ce I-al dat prește tot trupul, ca să dea viață veșnică la toți aceia, pe cari I-al dat Lui; ³ iar viața veșnică este aceasta, ca această să Te cunoască pe Tine singurul adevărătul Dumnezeu și pe Iisus Hristos, pe Care L-al trimis. ⁴ Eu Te-am proslăvit pe pământ: lucru ce Mi-al dat ca să-l fac, I-am făcut; ⁵ și acum proslăvește-Mă și Tu, Părinte, la Tine însuți, cu slava pe care am avut-o la Tine înainte de a fi lumea. ⁶ Deșoperit-ăm numele Tână oamenilor, pe cari Mi-al dat din lume; aceștia erau al Tână și mi-al dat Mie, și ei au păzit cuvântul Tână; ⁷ acum au cunoscut, că tot ce Mi-al dat, este dela Tine, ⁸ pentru că cuvintele care Mi le-al dat, le-am dat lor, și ei le-au primit și au cunoscut cu adevărăt, că dela Tine am ieșit, și au crezut că Tu M'ai trimis. ⁹ Eu pentru această Mă rog: nu pentru lume Mă rog, ci pentru ceice Mi I-al dat Mie, că al Tână

sunt; ¹⁰ și toate ale Mele sunt ale Tale, și ale Tale ale Mele, și M'am proslăvit în ei. ¹¹ Eu nu mai sunt în lume, iar aceștia în lume sunt, și eu vin la Tine, Părinte Sfânt, pe ceice Mi-i-a dat păzește-i în numele Tău, ca să fie una, ca și Noi! ¹² Când eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în numele Tău; pe ceice Mi-i-ai dat, i-am păzit, și nimene din ei n'a perit, decât numai fiul pierzării, ca să se plinească scripțura. ¹³ Acum însă vă înălț la Tine, și acestea le grăesc în lume, ca să aiă întrările bucuria Mea deplină. ¹⁴ Eu îi-am dat cuvântul Tău și lumea i-a urât, pentru că nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁵ Nu Mă rog, ca să-i iai din lume, ci ca să-i păzești de cel viclean. ¹⁶ Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁷ Sfințește-i cu adevarul Tău: cuvântul Tău este adevar. ¹⁸ Precum M'ai trimis în lume, așa i-am trimis și Eu în lume, ¹⁹ și pentru ei Mă sănătesc pe Mine insu-mi, ca și ei să fie sănătăți prin adevar. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru ceice vor crede în Mine prin cuvântul lor, ²¹ ca toți să fie una: precum Tu, Părinte, ești în Mine și Eu sunt în Tine, așa și ei una să fie în Noi, ca să credă lumea, că Tu M'ai trimis; ²² și slava, pe care Mi-i-a dat-o Mine, Eu le-am dat-o lor, ca una să fie, precum și noi suntem una: ²³ Eu în ei și Tu în Mine, ca să fie cu desăvârșire una, și ca să cunoască lumea, că Tu M'ai trimis și i-ai iubit pe ei, precum M'ai iubit pe mine. ²⁴ Părinte, voesc, ca unde sunt Eu, să fie și aceia, pe care Mi-i-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-i-ai dat-o, pentru că M'ai iubit mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte Drepte, lumea nu Te-a cunoscut, iară Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut, iară Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cuno-

scut, că Tu M'ai trimis; ²⁶ și îi-am descoperit numele Tău și-l voi descoperi, ca iubirea, cu care M'ai iubit, în ei să fie și Eu în ei".

CAP. 18.

¹ Acestea zicând Iisus, a eşit că ucenicii Săi deosebite de părăul Cedrilor, unde era o grădină, în care a intrat El și ucenicii Lui.

² Știa însăși Iuda cel ce-L vânduse locul acesta, că Iisus adesea se adună acolo cu ucenicii Săi. ³ Deci Iuda, lăudând un pluton de ostăși și slujitori dela arhieriei și dela farisei, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme. ⁴ Iară Iisus știind toate cele ce erau să vie asupra Sa, a eşit și îi-a zis: „Pe cine căutați?“ ⁵ Răspuns-au Lui: „Pe Iisus Nazoreul“. ⁶ Și Iisus îi-a zis: „Eu sunt“. ⁷ Și eră cu dănsii și Iuda, cel ce-L vânduse. ⁸ Deci când îi-a zis: „Eu sunt“, ceice veniseră său dat înapoi și au căzut la pământ. ⁹ Și Iisus i-a întrebat iară: „Pe cine căutați?“ Iară ei au zis: „Pe Iisus Nazoreul“. ¹⁰ Răspuns-a Iisus: „V'am spus, că eu sunt; deci, de Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se duce“, ¹¹ ca să se plinească cuvântul ce-l grădit de Iisus: „Din cei pe care Mi-i-ai dat, n'am pierdut nici unul“.

¹² Iară Simon Petru având sabie, a scos-o și a lovit pe slujitorul arhierelui și l-a tăiat urechea dreaptă; și numele slujitorului era Malihu. ¹³ Iisus însă a zis lui Petru: „Bagă sabia în teacă! Paharul, pe care Mi-i-a dat Tatăl, au nu-l voi bea?“

¹⁴ Atunci plutonul și căpetenia cea peste o mie, și slujitorii iudeilor au prins pe Iisus și l-au legat, ¹⁵ și l-au dus mai întâi la Ana, căci aceasta era

socrul lui Caiafa, care era arhierul în anul acela.
 14 Caiafa însă era acela, care sfântuise pe Iudei, că
 e mai de folos să moară un om pentru popor.
 15 Și după Iisus veneau Simon Petru și alt ucenic;
 iar ucenicul acela era cunoscut arhiereului și a intrat
 după Iisus în curtea arhiereului. 16 Iară Petru a
 rămas afară la poartă. Deci a eşit celălalt ucenic,
 care era cunoscut arhiereului, și a spus portăriței și
 a băgat pe Petru înăuntru. 17 Atunci slujnicica por-
 tăriță a zis cătră Petru: „Nu cumvă și tu eşti din
 ucenicii omului acestuia?” Zis-a acela: „Nu sunt!”
 18 Intre acestei slujitorii și slugile făcând foc, stă-
 teau și se incălzeau, căci era frig; și stăteau și Petru
 cu ei și se incălzeau.

19 Iară arhiereul a întrebăt pe Iisus de ucenicii Săi
 și de invățătura Sa. 20 Și Iisus i-a răspuns: „Eu am
 grădit lumii pe față și totdeauna am invățat în sinagogă
 și în biserică, unde pururea se adună îndeîl, și pe ascuns
 n-am grădit nimic;” ce Mă întrebă pe Mine? Întreabă
 pe cei ce au auzit, ce îi-am grădit; iară aceștia și-au țe-
 am grădit Eu. 21 Și când a zis El acestea, unul din slu-
 jitorii, care stătea aproape, a dat lui Iisus o palmă, zi-
 când: „Așa răspunzi Tu arhiereului?” 22 Răspunsu-i-a
 Iisus: „De am grădit râu, arată că-i râu; iar de am
 grădit bine, pentru ce Mă bați?”

23 Deci, Aua L-a Trimes legat la arhierul Caiafa.

24 Iar Simon Petru stătea și se incălzea; cineva
 însă i-a zis: „Nu cumvă și tu eşti din ucenicii Lui?”
 Și el s'a lepădat și a zis: „Nu sunt!” 25 Atunci unul
 din slujitorii arhiereului, care era rudă cu cel căruia
 Petru îl săiese urechea, a zis: „Dară nu te-am văzut
 eu cu Dânsul în grădină?” 26 Și Petru iarăș s'a le-
 pădat, și îndată a cantică cocoșul.

27 Dela Caiafa au dus pe Iisus în Pretoriu; și
 era dimineață, și n'au intrat înauntru în Pretoriu, ca
 să nu se spurce, căci aveau să mânânce paștile.
 28 Deci a eşit Pilat la ei afară și a zis: „Ce Iovinuire
 aduceți asupra omului acestuia?” 29 Răspuns-au și
 au zis cătră dânsul: „De năr fi acesta făcător de
 rete, nu și L-am fi dat ţie”. 30 Pilat însă îi-a zis: „Lu-
 ți-L voi și-L judecați după legea voastră.” Iar iudeii
 i-au zis: „Nouă nu ni e îngăduit să omorăm pe n-
 mene”; 31 ca să se plinească cuvântul Lui Iisus, pe
 care l-a spus El, lăsând să se înțeleagă cu ce moar-
 te aveă să moară. 32 Atunci Pilat a intrat iară în
 Pretoriu și chemând pre Iisus, îi-a zis: „Tu eşti im-
 păratul iudeilor?” 33 Iar Iisus îi-a răspuns: „Dela
 tine zici tu aceasta, sau ați și-ai spus despre
 Mine?” 34 Răspuns-a Pilat: „Au doară cu sunt
 iudeu? Neamul tău și Arhierii te-au dat mie. Ce
 al făcut?” 35 Răspuns-a Iisus: „Imperația Mea nu-i
 din lumea aceasta; de-ar fi fost Imperația Mea din
 lumea aceasta, slugile Mele să fi nevoit, ca să nu flu-
 vândut iudeilor; acum însă Imperația Mea nu-i de
 aicea”. 36 Deci, Pilat a zis cătră Dânsul: „Așa
 dar Imperat ești Tu?” Și Iisus a răspuns: „Tu
 zici, că Eu sunt Imperat; Eu pentru aceasta m'am
 născut și pentru aceasta am venit în lume; ca să
 mărturisesc adevărul: Tot celce-l din adevăr ascultă
 glasul Meu”. 37 Și Pilat îi-a zis: „Ce este adevărul?”

Și aceasta zicând, a eşit iară la iudei și îi-a zis:
 „Eu nu aflu nici-o vină în El;” 38 dară aveți obiceiu,
 ca să vă liberez un vinovat la paști: voi și dară să
 vă liberez pe Imperatul iudeilor?” 39 Atunci iarăș au
 strigat cu toții: „Nu pe Acesta, ci pe Varavă!”
 Varavă însă era tâlhăr.

CAP. 19.

¹ Atuncea Pilat a luat pe Iisus și a poruncit de L-au bătut; ² și ostași impletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și L-au îmbrăcat cu haină roșie, ³ și ziceau: „Bucură-Te, împăratul iudeilor!“ ⁴ și lădeau palme.

⁵ Deci Pilat a eșit iară afară și a zis iudeilor: „Iată vi-L aduc afară, ca să știți, că nu găsesc în El nici-o vină!“ ⁶ și a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini și haina cea roșie, și Pilat li-a zis: „Iată omul!“ ⁷ și când L-au văzut arhiereli și slujitorii, au strigat: „Răstignește-L, Răstignește-L!“ Iar Pilat li-a zis: „Luati-L voi și-L răstigniți, căci nu-l găsesc nici-o vină!“ ⁸ Răspunsu-l-au iudeilor: „Noi avem lege, și după legea noastră Aceasta trebuie să moară, pentru că S'a făcut pe sine fiul Lui Dumnezeu.“

⁹ Iară dacă a auzit Pilat cuvântul acestea, s'a temut și mai mult, ¹⁰ și a intrat iar în Pretoriu și a zis cătră Iisus: „De unde ești tu?“ Dară Iisus nu i-a dat răspuns. ¹¹ Atunci Pilat i-a zis: „Mie nu-mi răspunzi? Au nu știi, că am putere să Te răstignesc și am putere să Te liberez?“ ¹² Răspuns-a Iisus: „N'ai avea nici-o putere asupra Mea, de nu Ti-ar fi fost dat de sus. De aceea celce M'a dat și mai mare păcat are.“

¹³ Din această clipă căută Pilat să-L libereze, iudeii însă strigau: „De vel liberă pe acesta, nu ești prieten Chesarului: tot celce se face pe sine împărat, se împotrivește Chesarului. ¹⁴ Pilat auzind cuvântul acesta, a scos pe Iisus afară și a șezut pe scaunul de judecată, la locul numit pardositor cu pietre, iară evreiește Gavaltă. ¹⁵ și eră în vinerea paștelor,

cam pe la șese ceasuri. ¹⁶ și a zis Pilat cătră iudei: „Iată împăratul vostru!“ ¹⁷ El însă au strigat: „Ia-L, Ia-L, răstignește-L!“ Zis-a Pilat cătră dânsii: „Răstigni voi oare pe împăratul vostru?“ ¹⁸ și au răspuns arhierii: „Nu avem împărat, decât numai pe Chesarul.“ ¹⁹ Atunci L-a dat lor să se răstignească. ²⁰ și au luat pe Iisus și L-au dus să-L răstignească. ²¹ și ducându-si crucea Sa, a eșit la locul, ce se numește al Căpăținii, care evreește se zice Golgotă; ²² și acolo L-au răstignit; și împreună cu El au mai răstignit alți doi, deoparte și de alta, iară în mijloc pe Iisus.

²³ și a scris Pilat și o tăbliță și a pus-o deasupra crucii. ²⁴ și pe ea era scris: „Iisus Nazoreul, împăratul iudeilor.“ ²⁵ și tăblița aceasta au cîșt-o mulți din iudei, pentru că locul, unde se răstignise Iisus, era aproape de cetate, și era scrisă evreiește, grecește și romanește. ²⁶ Deci, au zis arhierii iudeilor cătră Pilat: „Nu scrie: împăratul iudeilor, ci că acela zicea: sunt împăratul iudeilor!“ ²⁷ Răspuns-a Pilat: „Ce-am scris, am scris!“

²⁸ Iară ostașii, după ce au răstignit pe Iisus, au luat hainele Lui și le-au împărțit în patru părți: fiecărui ostaș o parte; și camașa nu era cusută, ci toată țesută de sus până jos. ²⁹ Deci au zis unul către altul: „Să nu o sfâșiem, ci să aruncăm pentru ea sorți, a cui să fie.“ Ca să se plinească spusele Scripturii: „Împărțit-ai hainele Mele între ei și pentru camașa Mea au aruncat sorți.“ ³⁰ și ostașii au făcut aşa.

³¹ Iară lângă crucea lui Iisus stăteau: Mama Lui, și sora Mamei Lui, Maria Iul Cleopa, și Maria Magdalina. ³² Deci, Iisus văzind pe Mama Sa

și pe ucenicul, pe care îl iubea, stând acolo, a zis Mamet Sale: „Femeie, iată fiul tău!“ ²⁷ Apoi a zis ucenicului: „Iată Mama ta!“ Si din ceasul acela a luat-o ucenicul la sine.

²⁸ După aceasta Iisus, știind că toate s-au săvârșit, ca să se plinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete!“ ²⁹ Si eră acolo un vas plin cu oțet. Iară *ostașii* umplând un burete cu oțet și puindu-l în o vargă de isop, l-a dus la gura Lui. ³⁰ Si dacă a gustat Iisus oțetul, a zis: „Săvârșită-s-a!“ Si plecându-și capul, și-a dat duhul.

³¹ Însă fiind că eră vineri, iudeii, ca să nu rămână trupurile sămbăta pe cruce, căci eră mare ziua sămbetei aceea, au rugat pe Pilat, ca să li zdrobească fluerile și să-i rădice.

³² Deci au venit ostașii și celui dintâi i-a zdrobit fluerile, *asemenea* și celuilalt, care eră răstignit împreună cu Dânsul; ³³ iară la Iisus venind și văzând că atuncea murise, nu l-au zdrobit fluerile, ³⁴ ci unul din ostașii L-a impuns cu suliță în coastă, și îndată a căit sănge și apă; ³⁵ și celor a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adeverată; acela știe că spune adeverul, ca și voi să credeți; ³⁶ căci aceasta s'a făcut, ca să se plinească Scriptura: „Niciun os dia El nu se va zdrobi.“ ³⁷ Si iarăși altă scriptură zice: „Vedea-vor pe Acela, pe care L-au impuns.“

³⁸ Iară după acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al Lui Iisus, dar pe ascuns, că se temea de iudei, a rugat pe Pilat, ca să-l lase să pogoare trupul lui Iisus, și Pilat i-a dat voie, și el a mers și a luat trupul lui Iisus. ³⁹ Si a venit și Nicodim, cel ce venise mai înainte la Iisus noaptea, și a

adus ca la o sută de litri de amestecătură de smirnă și aloe. ⁴⁰ Si au luat trupul lui Iisus și l-au înfășurat cu giulgiuri, dupăce l-au uns cu aromate, cum e obiceiul la îndeai a se îngropă. ⁴¹ Si la locul, unde a fost răstignit, era o grădină și în grădină un mormânt nou, în care nimeni niciodată nu fusese pus. ⁴² Deci acolo au pus pe Iisus, pentru că eră vinereă iudeilor și pentru că mormântul acesta eră aproape.

CAP. 20.

¹ Iară în ziua întâia a săptămânii, încă întuneric fiind, a venit la mormânt Maria Magdalina, și a văzut piatra răsturnată de pe mormânt. ² Deci a alergat aceea și a venit la Simon Petru și la celalalt ucenic, pe care-l iubea Iisus, și a zis cătră dânsii: „Au luat pe Domnul din Mormânt și nu știu unde L-au pus“. ³ Si a eşit Petru și celalat ucenic și s-au dus la mormânt. ⁴ Si alergau amândoi împreună, însă celalalt ucenic a alergat mai lute decât Petru și a sosit întâi la mormânt; ⁵ și plecându-se, a văzut giulgiurile singure, dar n'a intrat. ⁶ După dânsul a venit și Simon Petru și a intrat în mormânt și a văzut numai giulgiurile jos, ⁷ și măhrama, care fusese pe capul Lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci învăluită deosebi în alt loc. ⁸ Atunci a intrat și celalalt ucenic, care sosise întâi la mormânt, și a văzut și a crezut; ⁹ căci el nu știau încă din Scriptură, că Iisus trebuia să invie din morți. ¹⁰ Si s'a întors ucenicii iarăși la ai săi.

¹¹ Maria însă stătea la mormânt afară plângând,

și cum plângea, s'a plecat în mormânt, ¹² și a văzut doi ingeri în vestimente albe, șezind unde fusese pus trupul lui Iisus, unul de cără cap și altul de cără picioare. ¹³ Și aceia i-au zis: „Femeie, ce plângi?“ Iară ea li-a zis: „Pentru că au luat pe Domnul meu și nu știu unde l-au pus“. ¹⁴ Și aceasta zicând, s'a întors înapoi și a văzut pe Iisus stând, dar nu știa că-l Iisus. ¹⁵ Zisul-i-a Iisus: „Femeie, ce plângi? Pe cine cauți?“ Iară aceea, socotind că-i grădinarul, a zis cără Dânsul: „Domnule, de L-ai luat tu, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi luă. ¹⁶ Zis-a ei Iisus: „Marie!“ Iară aceea întorcându-se, i-a zis: „Ravvuni“, adecă: „Invățătorule“. ¹⁷ Zis-a ei Iisus: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M'am suiat la Tatăl Meu, ci du-te la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeul Meu și Dumnezeul vostru“. ¹⁸ Venit-a Maria Magdalina și a spus ucenicilor, că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

¹⁹ Fiind sară în ziua aceea, intăia a săptămânii, și ușile casei, unde se aflau ucenicii adunați, fiind închise de frica iudeilor, a venit Iisus și a stătut în mijloc și li-a zis: „Pace vouă!“ ²⁰ Și aceasta zicând, li-a arătat mâinile și coasta Să; și s'a bucurat ucenicii, văzind pe Domnul. ²¹ Iară Iisus li-a zis iarășii: „Pace vouă! Precum M'a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi!“ ²² Și acestea zicând, a suflat și a zis: „Luuți Duh Sfânt: ²³ cărora veți ierta păcatele, se vor iertă, și cărora le veți ține, ținute vor fi“.

²⁴ Iară Tomă, unul din cei doisprezece, care se numea gemene, nu era cu dânsii când a venit Iisus ²⁵ Deci, ceilalți ucenici i-au zis: „Am văzut pe Dom-

nul“. Iară el li-a zis: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuelor, și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.“ ²⁶ Și după opt zile ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Tomă cu dânsii. Venit-a Iisus, fiind ușile închise, și a stătut în mijloc și a zis: „Pace vouă!“ ²⁷ Apoi a zis lui Tomă: „Adă-ți degetul încoace și vezi mâinile Mele; adă-ți mâna și o pune în coasta Mea, și nu îl necredincios, ci credincios“. ²⁸ Și a răspuns Tomă și a zis cără Dânsul: „Domnul meu și Dumnezeul meu!“ ²⁹ Iară Iisus i-a zis: „Pentru că M'ai văzut Tomo, ai crezut; ferice de ceice nu M'au văzut și au crezut“.

³⁰ Făcut-a Iisus și alte multe semne înaintea uceniciilor Săi, care nu sunt scrise în cartearea aceasta. ³¹ Iară acestea s-au scris, ca să credeți, că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezând, viață să aveți în numele Lui.

CAP. 21.

¹ După acestea Iisus S'a arătat iară uceniciilor la Mareea Tiberiadei; și s'a arătat așă: ² erau împreună Simon Petru și Tomă, care se numește Gemenă, și Natanail cel din Cana Galileei și fiili lui Zevideu și alții doi din ucenicii Lui. ³ Zis-a Simon Petru cără dânsii: „Mă duc să pescuesc“. Iară el au zis: „Mergem și nol cu tine“. Și s'a dus și s'a suiat repede în luntre; dar în noaptea aceea n'a prins nimică. ⁴ Iară când s'a făcut ziua, Iisus stătează pe mal; însă nu știau ucenicii că este Iisus. ⁵ Deci, a zis Iisus cără dânsii: „Fillor, aveți cevă de mâncare?“ Și ei i-au răspuns: „Nu“. ⁶ Iară El li-a zis: „Arun-

ca și mreja în partea dreaptă a lăuntrii și vîții află.⁸ Și au aruncat mreja și nu puteau să o tragă de mulțimea peștilor.⁹ Atunci un ucenicul acela, pe care-l iubea Iisus, a zis lui Petru: „Domnul este!“ Și au zis Simon Petru, că este Domnul, și-a pus haina și cîngătoarea, căci era gol, și s'a aruncat în marea.¹⁰ Iară ceilalți ucenici au venit cu lăuntria, trăgând mreja cu pești, căci nu erau departe de mal, ci ca la douăsute de coti;¹¹ și când au eșit pe uscat, au văzut pâne, și jratec întins, și pește pus deasupra lui.¹² Zis-a Iisus cătră dânsii: „Aduceți din peștii ce a-ți prins acum!“¹³ Și s'a suiat Simon Petru în lăuntră și a traș la mal mreja, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari, și atâtă fiind, nu s-a rupt mreja.¹⁴ Zis-a Iisus cătră dânsii: „Veniți de prânz!“ Și nimeneu din ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: „Cine ești Tu?“ șiind că este Domnul.¹⁵ Deci, S'a apropiat Iisus, și a luat pâne și li-a dat, asemenei și pește.

¹⁶ Aceasta era a treia oară când se arăta Iisus uceniciilor Săi, după invierea Sa din moarte.

¹⁷ Iară după ce au prânzit, a zis Iisus cătră Simon Petru: „Simone ai lui Ionă, Mă iubești tu oare mai mult decât aceștia?“ Răspuns-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc“. Și Iisus i-a zis: „Paște mieluzelui Meu!“¹⁸ Zis-a lui Iară adoua oară: „Simone a lui Ionă, Mă iubești tu oare?“ Răspunsu-i-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc“. Și Iisus i-a zis: „Paște oile Mele!“¹⁹ Zis-a lui a treia oară: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare?“ Și s'a întrebat Petru, că i-a zis a treia oară: „Mă iubești tu oare?“ și i-a zis: „Doamne, Tu toate le știi, Tu știi că Te iubesc“. Și Iisus i-a

zis: „Paște oile Mele.“²⁰ Adevărat își grăesc: când erau mai tânăr, te începeai singur și te duceai unde voiai; iar dacă vei îmbătrâni, vei înținde mâinile tale și altul te va începe și te va duce unde nu voești.²¹ Iar aceasta a spus-o, ca să-i dea a înțelege cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și zicându-aceasta, i-a zis: „Urmează-Mi!“

²² Petru însă, înțorcându-se și văzind venind după dânsul pe ucenicul, pe care-l iubea Iisus și care la cină răzămându-și capul pe pieptul Lui, întrebase: „Doamne, cine este cel ce are să Te vândă?“²³ Pe acesta văzându-l Petru, a zis cătră Iisus: „Doamne, dar acesta ce?“²⁴ Iară Iisus i-a zis: „De voi vrea să rămăne aceasta până voi veni, ce al tu? Tu urmează-Mi!“²⁵ Și s'a lătit vorba aceasta între frați, că ucenicul acela nu va muri. Iisus însă nu i-a zis, că nu va muri, ci: „De voi vrea să rămăne acesta până voi veni, ce al tu?“

²⁶ Acesta este ucenicul, care mărturisce despre acestea și a scris acestea; și știm că mărturisirea lui este adevărată.²⁷ Sunt încă și altele multe căte a făcut Iisus, care de s-ar fi scris cu deamărunțul, mi se pare, că nici în lumea aceasta n'ar fi încăput cărțile, ce s'ar fi scris. Amen.

FAPTELE SFIN-
TI LOR APOSTOLI

Sila.

FAPTELE SFINTILOR APOSTOLI

CAP. I.

¹ Teofile, în cartea cea dintâi *fi-am scris* despre toate căte a făcut și a învățat Iisus, dela început ² și până în ziua când S'a înălțat, dupăce a dat prin Duhul Sfânt poruncă apostoilor, pe care-i alese ³ și cărora S'a și înfățișat viu după patima Sa, cu multe semne doveditoare *a invierii Lui*, arătându-se lor timp de patruzeci de zile și vorbind cele pentru Impărăția lui Dumnezeu. ⁴ Si gustând hrana în adunarea lor, Il-a poruncit: „De Ierusalin să nu vă depărtați, ci să așteptați *acolo* făgăduința Tatălui, care apă auzit-o dela Mine; ⁵ că Ioan a botezat cu apă, iar voi nu mult după aceste zile veți fi botezați cu Duh Sfânt.” ⁶ Atunci cei adunați L-au întrebat, zicând: „Doamne, oare în vremeai aceasta vei să statornicești din nou împărăția lui Israîl? ⁷ Iară El li-a zis: „Nu-i treaba voastră să știți vremile sau sorocele, pe care Tatăl le-a hotărât prin puterea Sa; ⁸ ci veți primi putere când se va pogorâ Dubul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului.”

⁹ Când zicea El acestea și ei se uitau la Dânsul S'a înălțat, și un nor L'a luat dela ochii lor. ¹⁰ Și cum priveau ei la ceriu, când se înălță El, iată, li s'au infășat doi bărbați în vestimente albe, ¹¹ și au zis: „Bărbați galilieni, ce stați și vă uități la ceriu? Acest Iisus, Care S'a înălțat dela voi la ceriu, așa va veni, cum L-ași văzut mergând la ceriu.”

¹² Atuncea de la muntele ce se cheamă al Eleonului, care este aproape de Ierusalim ca o cale de sămbătă, s'au întors apostolii la Ierusalim; ¹³ și după ce au sosit, s'au suiat în foiosor, unde și sedeau de obicei; și erau: Petru și Iacov, Ioan și Andrei, Filip și Tomă, Bartolomei și Matei, Iacov al lui Alfeu, Simon Zilotul și Iuda, fratele lui Iacov. ¹⁴ Toți aceștia, împreună cu femeile, și cu Maria, Mama lui Iisus, și cu frații Lui, stăreau într'un cuget în rugăciune și cerere.

¹⁵ În zilele acelea, fiind împreună mulți de nume ca la o sută douăzeci, s'a sculat Petru în mijlocul ucenicilor și a zis: ¹⁶ „Bărbați frați, trebuie să se plinească ceea ce a prevăzut în Scriptură Duhul Sfânt, prin gura lui David, despre Iuda, care s'a făcut călăuză celorce au prins pe Iisus.” ¹⁷ Că aceea era numărul împreună cu noi și primise sortul slujbei acestia; ¹⁸ dară și căștigat o ţarină cu preș nedrept și căzând, până cele lui a crăpat și i s'au vîrsat toate măruntaile; ¹⁹ și s'a făcut aceasta cunoscută tuturor celorce locuiesc în Ierusalim, încât ţarina aceea s'a numit în limba lor Acheldamă, adecă Tarina Sângului. ²⁰ Căci în carteau Psalmilor este scris: „Să fie locuința lui pustie și să nu fie întrânsa locuitorii” și: „Vredniciea lui să o ia altul.” ²¹ Trebuie deci, ca unul din acei bărbați, cări s'au adunat cu noi întodeauna,

căț Domnul Iisus a fost și a grădit cu noi, ²² începând dela botezul lui Ioan și până în ziua în care S'a înălțat dela noi, să fie împreună cu noi martor al invierii Lui.“

²³ Și au pus apostolii înainte pe doi: pe Iosif, care se numea Varsava, zis și Iust, și pe Matia; ²⁴ și s'au rugat apostolii, zicând: „Tu, Doamne, Celace cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, ²⁵ pe care l-ai ales să lă soarta slujbilui acestea și apostolia, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul său.” ²⁶ Apoi au aruncat pentru ei sorți, și a căzut sorțul pe Matia, și s'a numărat acesta cu cei unsprezece apostoli.

CAP. 2.

¹ Când a sosit însă ziua sărbătorii cincizecimii, ² apostolii erau toți într'un cuget adunați la un loc. ² Și fără de veste s'a făcut din ceriu un sunet, ca de o susflare de vânt vîjelios, și a umplut toată casa, unde sedeau ei. ³ Și li s'au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc, și s'a lăsat căte una pe fiecare din ei. ⁴ Și s'au umplut toți de Duh Sfânt, și au început să grăească în alte limbi, cum li dă Duhul să vestească.

⁵ În Ierusalim, însă, erau locuitori iudei, oameni cucernici, din tot neamul de sub ceriu. ⁶ Iar când s'a făcut sunetul acesta, s'a adunat mulțimea și s'a umplut de nedumerire, că-i auzeau fiecare grăind în limba sa. ⁷ Și se mirau toți și se minunau, zicând unul cătră altul: „Aceaștia, cari grăesc, nu sunt ei oare toți galilieni? ⁸ Cum dară auzim fiecare limba noastră, în care ne-am născut? ⁹ Partii midenii și

elamitenii, locuitorii Mesopotamiei, ai Judeii, ai Cappadociei, ai Pontului și ai Asiei,¹⁰ ai Frigiei, ai Pamfiliei, ai Egiptului și al ținuturilor Libiei celei de lângă Cirena, iudeii și prozeiții veniți de la Roma,¹¹ critenii și arabi, și auzind grăind măririle lui Dumnezeu în limbile noastre".¹² Și se mirau toți și se minunau, zicând unul cătrău altul: „Ce va să zică aceasta?".¹³ Iară altii ziceau în batjocoră: „Său simbătat cu vin dulce".¹⁴ Sculându-se însă Petru cu cei unsprezece, și-a rădicat glasul și li-a zis:

„Bărbați iudei și toți ceilalți locuitori în Ierusalim, luați aminte la cuvintele mele și aceasta să vă fie sătuit: ¹⁵ aceștia nu sunt beți, cum socotiți voi, căci acum e abedă al treilea ceas din zi; ¹⁶ ci aceasta este ceea ce să prezis prin proorocul Ioil: ¹⁷ „In zilele cele de apoi, — Zice Dumnezeu, — voi turnă din Duhul Meu peste tot trupul și vor prooroci și vostrui și fiicele voastre; tinerii voștri vedenii vor vedea și bătrâni voștri visuri vor visă; ¹⁸ încă și peste slugile mele și peste slujnicele mele voi turnă în zilele acelea din Duhul Meu și vor prooroci; ¹⁹ și voi dă minuni în cer sus, și jos — pe pământ — semne, sânge și foc, și fumogare de fum. ²⁰ Soarele se va preface în întuneric și luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și slăvită. ²¹ Si tot celceva va chemă numele Domnului, va fi mântuit.

²² „Bărbați izralliți, ascultați cuvintele acestea: pe Iisus Nazoreul, bărbat dela Dumnezeu mărturisit înaintea voastră prin puterile, prin semnale și prin minunile, pe care Dumnezeu le-a făcut prin-trânsul în mijlocul vostru, după cum și înzivă știi; ²³ pe Acesta, Care după un anunț sfat și preve-

dere Dumnezeoască fiind vândut, L-ați luat, și prin mâinile unor nelegăuți pierdându-L, L-ați omorât.

²⁴ Dară Dumnezeu L-a inviat, rupând legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de dânsa.²⁵ Căci David zice despre El: pururea am văzut pe Domnul înaintea mea, că deadreapta mea este, ca să nu mă clăfesc.²⁶ De aceea s'a bucurat înima mea și limbă mea s'a veselit, bă chear și trupul meu odihnește în nădejdea,²⁷ că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici vei dă celui cuvios al tău să vadă stricăciunea.²⁸ Arătătu-mi-ai căile vieții, și mă vei umplă de bucurie cu fața Ta.

²⁹ „Bărbați frați, să-mi fie îngăduit a vă spune cu îndrăsneala de strămoșul David, că el a murit și s'a îngropat și mormântul lui este aicea la noi până în ziua aceasta.³⁰ Dar fiind prooroc și știind că Dumnezeu l-a făgăduit cu jurământ, să rădice pe Hristos trupește din roada coapselor lui, ca să șadă pe tronul lui,³¹ a grăbit mai înainte de Invierea lui Hristos și a spus că sufletul Lui nu va fi lăsat în iad, nici trupul Lui nu va vedea stricăciunea.³² Pe acest Iisus Dumnezeu L-a inviat, și la aceasta noi cu toți suntem martori.³³ Deci, fiind El înălțat cu dreapta lui Dumnezeu, și primind dela Tatăl pe Duhul Sfânt c-i făgăduit, a sevărșit ceace vedeții și auziți acum.³⁴ Căci David nu s'a suiat la ceriu, dar el zice: zis-a Domnul Domnul meu: sezi de a dreapta Mea,³⁵ pînăce voi pune pe vrăjmașil Tăi astern picioarelor Tale.³⁶ Deci, să știi bine, toată casa lui Israel, că pe acest Iisus, pe care voi L-ați răstignit, Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos.”

³⁷ Si auzind ei aceasta, s-au umilit cu inima și au

zis cătră Petru și cătră celiajți apostoli: „Bărbați frați, ce să facem?”

⁸ Iară Petru a zis cătră dânsii: „Să vă pocăiți și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos spre iertarea păcatelor, și veți primi darul Sfântului Duh; ⁹ căci făgăduința vouă vă este dată și copiilor voștrii, și tuturor celor de departe, or pe căi și vă chemă Domnul Dumnezeul vostru.” ¹⁰ Și prin alte multe cuvinte li-a mărturisit și i-a îndemnat, zicând: „Măntuți-vă de acest neam îndărătnic.”

¹¹ Deci, ceice au primit cu bucurie cuvântul lui, s-au botezat; și s-au adăogat în ziua aceea ca la trei mii de suflete. ¹² Și erau neobosiți în *ascultarea învățătării apostolilor*, în *împărtășire*, în frângerea pânii, și în rugăciuni. ¹³ Și eră tot sufletul cuprins de frică, căci multe minuni și semne se făceau prin apostoli. ¹⁴ Credințioșii însă erau toși împreună și aveau toate de obște; ¹⁵ și vineau moșile și averile, și le împărtăju tuturora, după trebuința ce avea fiecare. ¹⁶ Și în fiecare zi cercetau cu râvnă biserică, iar pe acasă frângând pâne, primeau hrana cu inima curată și veselă, ¹⁷ lăudând pe Dumnezeu și având trecere la tot poporul; iară Domnul în fiecare zi adăogă la Biserică pe ceice se măntueau.

CAP. 3.

¹ Odată însă Petru și Ioan se suieau împreună la biserică, la rugăciunea din ceasul al nouălea. ² Și eră acolo un om olog din pântecel mamei sale, pe care îl aduceau în fiecare zi și-l puneau dinaintea bisericii, la ușa numită „Frumoasa”, ca să ceară

milostenie la ceice intrau în biserică. ³ Acesta văzând pe Petru și pe Ioan vrând să intre în biserică, a cerut milostenie. ⁴ Iar Petru cu Ioan căutând la el, a zis: „Privește la noi!” ⁵ Și el se uită la ei cu băgare de samă, nădăduind să primească ceva dela dânsii. ⁶ Petru însă a zis: „Argint și aur nu se află la mine; dar ceeace am, aceea îți dau: în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, scoală și mergil!” ⁷ Și apucându-l de mâna dreaptă, l-a rădicat; și îndată l s-au întărit tăpile și genunchile lui, ⁸ și sărind, a stătut în picioare și a început a umblă; și a intrat cu ei în biserică, umbând și sărind și lăudând pe Dumnezeu. ⁹ Și l-a văzut tot poporul umbând și lăudând pe Dumnezeu, ¹⁰ și l-au cunoscut, că acesta eră celce sădeacă la ușă frumoasă a bisericii pentru milostenie și s-au umplut de spaimă și de mirare pentru celece se întâmplaseră cu dânsul. ¹¹ Și fiindcă ologul cel vindecat se ținea de Petru și Ioan, tot poporul a alergat cu uimire la dânsii în pridvorul, ce se numește al lui Solomon. ¹² Iară Petru văzând aceasta, a răspuns poporului:

„Bărbați izrafilți, ce vă mirați de aceasta, sau ce vă uități la noi, ca și cum noi cu puterea sau cu sfîntenia noastră l-am fi făcut pe acesta să umble? ¹³ Dumnezeul lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacob, Dumnezeul părinților noștrii a proslăvit pe Pruncul Său Iisus, pe Care voi L-ați dat, și de Care v-ați lepădat în fața lui Pilat, care voeă să-L libereze. ¹⁴ Voi însă v-ați lepădat de cel Sfânt și Drept, și ați cerut să vi se dăruiescă un bărbat ucigaș; ¹⁵ iar pe începătorul vieței L-ați omorât, Pe Acesta Dumnezeu L-a inviat din morți, și noi suntem martori acestui fapt. ¹⁶ Și pentru credință în numele Lui,

numele Lui a întărit pe acesta, pe care voi îl ve-deți și îl știți, și credința care e dela El i-a dat această vindecare de plină înaintea voastră a tutu-rora.¹⁷ Eu însă, fraților, știu, că voi, ca și căpeteniile voastre, ați făcut aceasta din neștiință;¹⁸ Dum-nezeu însă, cum a povestit prin gura tuturor pro-rocilor Săi, că Hristos va pătini, aşa a împlinit.¹⁹ Pocăiți-vă dară și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre, ca să vie timpuri de bucurie dela fața Domnului,²⁰ și ca să trimită El pe Iisus Hristos, cel mai dinainte făgăduit vouă;²¹ pe care cerul a trebuit să-L primească până la vremea împlinirii tuturor celor din veac spuse de Dumnezeu prin gura tuturor săi filor Săi prooroci.²² Căci Moisă a spus părinților noștri: Domnul Dumnezeul vost... va rădica dintr-o frații voștri un Prooroc, cum m'a rădicat pe mine; să-L ascultați pe. Acela în toate cîte vă vă grăi;²³ și va fi că tot sufletul, care nu va asculta pe proorocul Acela, se va stărpi din popor (Dentor, XVIII, 15–18).²⁴ Să toți pro-rocii de după Samuil, și dinainte, căi au grăit, au prevăzut zilele acestea.²⁵ Voi sunteți filii prooroci-lor și ai așezământului, pe care Dumnezeu l-a în-chiat cu părinții noștri, zicând cătră Avraam: „Să în sămânță ta se vor binecuvânta toate națiunile pământului.”²⁶ Să Dumnezeu, înviind pe Pruncul Său Iisus, la voi l-a trimis întăi să vă binecuvinteze, când vă veți întoarce fiecare dela faptele cele reale.²⁷

CAP. 4.

¹ Când grăcau ei astfel poporului, au venit la dânsii preoții, și căpetenia gardei bisericii, și sa-

ducheii,² supărați fiind că învățau poporul și pro-povedeau învierea din morți prin Iisus, ³ și și-au pus mâinile pe dânsii și i-au pus sub pază până adouazi, căci era sară.⁴ Mulți însă din ceice auziseră cuvântul au crezut, și a sporit numărul oamenilor credincioși până la cinci mil.

⁵ Iară adouazi s-au adunat în Ierusalim căpitenile și bătrâni și căturarii,⁶ și Ana arhiereul, și Calafa și Ioan și Alexandru și ceilanți din neamul arhie-рес;⁷ și aducându-i de față pe Petru și pe Ioan, i-au întrebat: „Cu ce putere sau în al cui nume faceți voi aceasta?”⁸ Atunci Petru umplându-se de Duh Sfânt, a zis cătră dânsii:

„Căpetenii ale poporului și bătrâni ai lui Israhil, de vreme ce noi astăzi suntem întrebați pentru bi-nefacerea arătată unui om neputincios, prin cine s'a măntuit el,⁹ apoi cunoscut să vă fie vouă tuturor și la tot poporul lui Israhil, că în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, pe Care voi L-ați răstignit și pe care Dumnezeu L-a inviat din morți — prin Acela stă acesta sănătos înaintea voastră.¹⁰ Acela este platra cea nebăgată în seamă de voi ziditorii, care a ajuns în capul unghiuului (Ps. 117 v. 22);¹¹ și nu este măntuire în nimene altul, căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mân-tulm.”

¹² Văzind căpitenile îndrăzneala lui Petru și Ioan, și știind că ei sunt oameni simpli și necărturari, s'au mirat;¹³ și deși li cunoșteau că fusese cău Iisus, dar văzind pe omul cel vindecat stând cu dânsii; n'au putut spune nimic impotrivă;¹⁴ ci poruncindu-l să lasă afară din adunare, să sfătuieau între ei,¹⁵ zicând: „Ce să facem cu oamenii aceșia? Căci tutu-

ror celorce locuiesc în Ierusalim și e cunoscut că s'a făcut de ei o mișună vădită, și nu o putem săgădui; ¹⁷ dar ca să nu se mai lătească aceasta în popor, să li poruncim cu strășnicie, ca să nu mai vorbească de acest nume nici unuia din oameni". ¹⁸ Si cheamându-l, îl-a poruncit, că nici de cum să nu mai vorbească, nici să nu mai învețe în numele lui Iisus. ¹⁹ Răspunzindu-l însă Petru și Ioan, au zis: „Judecați de este drept înalțarea lui Dumnezeu, a vă ascultă pe voi mai mult decât pe Dumnezeu! ²⁰ Căci noi nu putem să nu grăim celeste am văzut și am auzit". ²¹ El însă amenințând, îl-au dat drumul, ne-găsind nici un chip de a-i pedepsi din pricina popo-rului; pentru că toți slăveau pe Dumnezeu pentru ceea ce făcuse; ²² căci omul acela, asupra căruia se săvârșiase acest semn al vindecării, avea mai mult de patruzeci de ani.

²³ Iar după ce li s'a dat drumul, apostolii au venit la ai lor, și îl-au povestit că le ziseaseră arhieci și bâtrâni. ²⁴ Si auzind ei, au ridicat cu un suflet glasul către Dumnezeu și au zis: „Stăpâne Dumnezeule, celice ai făcut cerul și pământul și marea și toate cele dintr'însele, ²⁵ Tu prin gura lui David, robul Tână, ai zis: ce se turbură neamurile și popoarele pentru ceugă deșertăciuni? ²⁶ Pentru ce se ridică regii pământului și căpitenile se adună împreună asupra Domnului și a Hristosului Lui? ²⁷ căci împotriva sfântului Tână Prunc Iisus, unsul Tână, cu adeverat s'a adunat în cetatea această Irod și Pilat din Pont cu pagânii și cu noroadele lui Israîl, ²⁸ ca să facă căte mâna Ta și sfatul Tână demainainte ho-tărâse să se facă. ²⁹ Si acum, Doamne, privește la amenințările lor și dă robilor Tână să grăească cuvân-

tul Tână cu toată îndrăzneaala, ³⁰ când îți întinzî mâna Ta, ca să vindeci și să faci semne și minuni cu numele sfântului Tână Prunc Iisus".

³¹ Si când se rugau ei, să clătit locul, unde erau adunați, și s'a umplut toți de Duh Sfânt și cu îndrăzneala au grălit cuvântul lui Dumnezeu. ³² Si mulțimea celorce crezuseră aveau o inimă și un suflăt, și nimenea nu zicea că din averile sale e ceva al său, ci toate li era de obște. ³³ Si apostolii mărturiseau cu putere mare invierea Domnului Iisus și har mare era peste ei peste toți. ³⁴ Si nu era pu-nire el nimenea lipsit, căci toți căți aveau pământuri, sau case, le vindeau și aducand prețul celor vândute, ³⁵ și punându-l la picioarele apostolilor, se dădea flecăruia ceeace-i era de trebuință. ³⁶ Așa, Iosia, care s'a numit de apostoli Varnava, adevă fiul măngă-erii, un levit de neam din Cipru, ³⁷ având o țarină, a vândut-o, și a adus prețul și l-a pus la picioarele apostolilor.

CAP. 5.

¹ Însă un om oarecare, cu numele Anania, împre-ună cu femeea sa Sapfira, a vândut o țarină, ² și a ascuns din preț, cu știrea și a femeei sale, și a adus numai o parte și a pus-o la picioarele apostolilor. ³ Petru însă a zis: „Ananle, pentru ce ai îngăduit lui satană să pue în inima ta gândul ca să minți Du-hului Sfânt și să ascunzi din prețul țarinel? ⁴ De rămâneă țarina nevândută, nu rămâneă oare a ta? Si dacă s'a vândut, prețul nu era oare în stăpânirea ta? De ce ai pus în inima ta acest lucru? Iată, n'ai mințit oamenilor, „ci lui Dumnezeu". ⁵ Iată Anan-

auzind cuvintele acestea, a căzut și a murit; și frica mare coprindeă pe toți cei care auzeau aceasta. ⁹ Si sculându-se cel mai tineri, l-au infăsat și scoțindu-l, l-au îngropat.

¹⁰ Iar ca la trei ceasuri după aceasta a intrat la Petru și femeea lui Anania, năștind ce se întâmplase. ¹¹ Petru însă a întrebat-o: „Spune-mi, cu atâtă ați văndut țarina?“ ¹² Si ea a zis: „Da, cu atâtă!“ ¹³ Iar Petru a zis cătră dânsa: „De ce v-ați înțeles să îspătiți Duhul Domnului? Iată picioarele celorce au îngropat pe bărbatul tău sunt la ușă, și te vor scoate și pe tine.“ ¹⁴ Si a căzut și ea îndată la picioarele lui și a murit; și întrând tinerii, au găsit-o moartă, și scoțind-o, au îngropat-o lângă bărbatul ei. ¹⁵ Si frica mare a cuprins toată biserică și pe toți cei care auzeau acestea.

¹⁶ Si se făceau prin mâinile apostolilor semne și minuni multe în popor; și erau toți într-un cuget în prihvitorul lui Solomon. ¹⁷ Din celalți însă nume nu cutesă să se lipescă de el, iar poporul îl mărcă; ¹⁸ și se adăugau mereu mulțime de bărbați și de femei, care credeau în Domnul, ¹⁹ încât scoțeau pe cei bolnavi la uliți și-i punea pe paturi și pe năsălli, ca la trecerea lui Petru, măcar umbra lui să umbreze pe careva din ei. ²⁰ Si se adunau la Ierusalim și mulți din cetățile de prinprejur, aducând bolnavii și pe cei stăpâni de duhuri necurate și se vindecau și aceștia toți.

²¹ Dară sculându-se arhieorei și toți cei cu el, cari erau de eresul saduchelilor, și umplându-se de pizmă, ²² și-au pus mâinile pe apostoli și i-au dat la închisoarea de obște. ²³ Dară un inger al Domnului deschizând peste noapte ușile temnișei și scoțindu-i,

lă-a zis: ²⁴ „Duceți-vă și, stând în biserică, vestiți poporului toate cuvintele vieții aceștia.“ ²⁵ Si ascultând ei, au intrat dimineața în biserică și s-au apucat să învețe.

Iară arhieorei și cei cu el venind, a adunat sinedriul și pe toți bătrânilor lăilor lui Israel, și a trimis la temnișă, să-i aducă pe apostoli. ²⁶ Mergând însă slujitorii, nu i-au găsit în temnișă, și intorcându-se, au spus, ²⁷ zicând: „Am găsit temnișă închisă cu toată îngrijirea și straja stând înaintea ușilor, dar deschizând, n-am găsit într'însa pe nimene.“ ²⁸ Si auzind aceste cuvinte arhieoreul și căpetenia gardelor bisericii și arhieorei, și *ceilalți* arhieorei, nu se dumedeau ce ar însemna aceasta. ²⁹ Dară venind cineva, lă-a spus, zicând: „Iată oamenii pe care l-află închis în temnișă, stau în biserică și învăță poporul.“

³⁰ Atunci mergând căpetenia *gardei* cu slujitorii, i-a adus fără silă, pentru că se temeau de popor să nu-i ucidă cu pistre. ³¹ Iară dacă lău adus și lău infășat sinedriului, arhieoreul i-a întrebat, ³² zicând: „Nu v'am poruncit noi oare cu strășnicie de a nu mai învăță în acest nume? Si iată voi ați umplut Ierusalimul de învățătură voastră și voiți să aduceți asupra noastră sângele Omului Acelui.“

³³ Răspunzând însă Petru și *ceilalți* apostoli, au zis: „Trebuie să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni. ³⁴ Dumnezeul părinților noștri a scutat pe Iisus, pe Care voi îl omorâseră, spânzurându-L pe lemn. ³⁵ Pe acesta Dumnezeu, cu dreapta Sa, L-a înălțat Căpetenie și Mântuitor, ca să dea lui Israel pocăință și ertare de păcate. ³⁶ Iară martori ai celor spuse despre El suntem noi și Du-

hui Sfânt, pe care Dumnezeu L-a dat celorce i se supun Lui⁴.

⁵ El însă auzind aceasta, crăpau de ciudă și se sfătuiau să-l omoare. ⁶ Dară sculându-se în adunare un făriseu, cu numele Gamaliel, dascal de lege, cinstit de tot poporul, și poruncind să fie scoși apostolii puțin afară, ⁷ a zis către ei: „Bărbați israeli, luate sama ce voi și să faceți cu oamenii acestia. ⁸ Căci mai dăunază s-a scutat Tevdas, zicând că el este cineva mare, și s'a unit cu el un număr de oameni, ca la patru sute; dar acela a fost ucis și toți căță ascultau de el s'a răspînt și nu s'a ales nimică. ⁹ După dânsul, pe vremea catagrafiei, s'a scutat luda Galileanul și a tras după sine desculțul popor; dar a perit și acela, și toți celecăci ascultaseră s'au răspînt. ¹⁰ Și acum vă zic: nu vă ţineți de oamenii acestia, ci-i lăsați, căci lucrul acesta sau planul acesta de este dela oameni, se va răspînt; ¹¹ iară de este dela Dumnezeu, nu-l veți putea răspînt: păzili-vă deci, că nu cumiva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu.“

¹² Și l-au ascultat și, chemând pe apostoli, l-au bătut, și poruncind să nu mai vorbească de numele lui Iisus, li-au dat drumul. ¹³ Iară ei s'a dus dela față sinedriului bucurându-se, că s'a învrednicit să fie necinstit pentru numele Domnului Iisus; ¹⁴ și în toate zilele, în biserică și pe acasă, nu închetau a învăță și a binevesti pe Iisus Hristos.

CAP. 6.

¹ În zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, s'a stă-

nit cărtire printre eliniști^{*)} împotriva evrelor, penetrând văduvele lor erau trecute cu vederea la împărțirea zilnică a celor de trebuință. ² Atuncea cel doisprezece, adunând mulțimea uceniciilor, au zis: „Nu e bine, ca lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. ³ De aceea, frajilor, alegă din trei vol șapte bărbați încercați, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care să-l rânduim la treaba aceasta; ⁴ iară noi să slăruim pururea în rugăciune și în slujba cuvântului.“

⁵ Și a plăcut cuvântul acesta la toată mulțimea; și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmenă, și pe Nicolae Antiohianul, intors la credință dintră pagânii. ⁶ Pe acești i-au pus înaintea apostolilor, și apostolii s'a rugat și și-au pus mâinile peste dânsii.

⁷ Și cuvântul lui Dumnezeu creștea, și sporea foarte mult numărul uceniciilor în Ierusalim; bă și din preoți se supuneau la credință mulțime multă. ⁸ Iar Ștefan, fiind plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în popor. ⁹ Dară sculându-se unii din sinagogă, care se numeau al libertinilor, și a cirinenilor, și a alexandrinilor, și a celor din Cilicia și Asia, se priceau cu Ștefan; ¹⁰ însă nu puteau să împotriva înțelepciunei și a duhului, cu care vorbea el. ¹¹ Atunci au adus niște oameni, cari ziceau: „L'am auzit grăind cuvinte de hulă asupra lui Molsă și a lui Dumnezeu.“ ¹² Și astfel au întărat poporul, și pe bătrâni, și pe căturiari, și nă-

^{*)} Evrei cari locuieau în afara de Palestina, mai ales prin țările grecști, se numeau eliniști.

vălind, l-au apucat și l-au dus la Sinedriu.¹⁰ Și au pus marturi minciinoși, cărți ziceau: „Omul acesta nu conținește a grăi cuvinte de huță asupra acestui loc sfânt și a legii; ¹¹ căci l-am auzit spunând, că acest Iisus Nazoreul va strică locașul acesta, și va schimba datinile, pe care ni le-a dat Moisă.”¹² Și căutând spre el toti cei ce ședeau în Sinedriu, au văzut fața lui ca fața unui liger.

CAP. 7.

¹ Atuncea arhlerul a zis: „Oare acestea așă sunt?” ² Iară el a zis: „Fraților și părinților, ascultați: Dumnezeul slavul S'a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, înainte de a se mută el în Haran, și a zis cătră dânsul: „Ieș din țara ta și din neamul tău, și vino în țara care îl-oi arătă-o Eu. ⁴ Atuncea eșind el din țara haldeilor, s'a strămutat în Haran; iar deacolo, după moartea tatălui său, l-a mutat Dumnezeu în țara aceasta, în care locuji voi acum. ⁵ Și nu i-a dat moștenire într'însa nici o urmă de picior; dar l-a făgăduit să i-o dea în stăpânire lui și după el urmașilor lui, când nu avea încă copii. ⁶ Și astfel i-a spus Dumnezeu că vor fi urmașii lui pribegi în țără streină, și-l vor robi străin și-l vor chinui patru-sute de ani. ⁷ Dară pe poporul acela, la care vor robi, îl voi judecă Eu, a zis Dumnezeu; și după acestea vor eș și-Mi vor sluji Mie în locul acesta. ⁸ Și i-a dat așezământul tărei inprejur; și după aceea a născut pe Isaac, și l-a tăeat inprejur în ziua a opta; și Isaac a născut pe Iacob, iar Iacob a născut pe cel doisprezece patriarhi,

⁹ Patriarhii însă pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt. Dar Dumnezeu era cu dânsul,¹⁰ și l-a izbăvit din toate necazurile lui, și l-a dăruit înțelepciune și trecere înaintea lui Faraon, regele Egiptului, care l-a și pus povățitor peste Egipt și peste toată casa sa. ¹¹ Și a venit foame și necaz mare peste toată țara Egiptului și peste Hanaan, și părinții noștri nu găsau hrana. ¹² Auzind însă Iacob, că este grău în Egipt, a trimis pe părinții noștri acolo întâia oară. ¹³ Iar când au mers el a doua oară acolo, Iosif s'a descoperit fraților săi, și s'a făcut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosif. ¹⁴ Și trimițând Iosif, a chemat pe tatăl său Iacob și tot neamul lui de săptăzeci și cinci de suflete. ¹⁵ Și s'a pogorât Iacob în Egipt, și a murit acolo el și părinții noștri;¹⁶ și au fost aduși la Sihem și puși în mormântul, pe care Avraam l-a cumpărat cu preț de argint dela fiili lui Emor a lui Sihem.

¹⁷ „Dar pe măsură ce se apropiă vremea *Implinirei* făgăduinței, pe care cu jurământ o făcusee Dumnezeu lui Avraam, creșteă și poporul și se înmulțea în Egipt, ¹⁸ până s'a radicat alt domnitor, care nu știa pe Iosif. ¹⁹ Acest domnitor unelind împotriva neamului nostru, a strămțorat pe părinții noștri, și îndu-i să-și arunce copiii, ca să nu trăească.

²⁰ „In vremea aceasta, s'a născut Moisă, și era plăcut lui Dumnezeu; acesta trei luni a fost hrănit în casa tatălui său. ²¹ Iar când a fost aruncat, l-a luat fata lui Faraon, și l-a crescut ca copil al său. ²² Și a învățat Moisă toată înțelepciunea egipteană și era puternic în cuvinte și în fapte.

²³ „Iar când a împlinit ei patruzeci de ani, s'a rădicat în inimă lui dorul de a cerceta pe fiul lui Is-

raii, frații săi. ²⁴ Si văzând pe unul *din ei* obijduit, și-a apărat, și răzbună pe cel obijduit, ucizând pe egiptean. ²⁵ Socotea însă că frații săi prințep, că Dumnezeu li dă măntuire prin mâna lui; dar ei n-au pricoput. ²⁶ Adouazi s'a arătat unora din ei, care se băteau și l-a indemnăt la pace, zicând: „Oameni buni, voi sunteți frați, la ce vă obijduiți unul pe altul?” ²⁷ Iară cel ce obijduia pe aproapele l-a înbrâncit, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător peste noi? ²⁸ Nu cumva vrei tu să mă ucizi, cum ai ucis ieri pe Egipteanul?” ²⁹ La auzul cuvântului acestuia Moisă a fugit și a ajuns pribegat în țara Madiam, unde l'a născut doi fili.

³⁰ „Când a împlinit patruzeci de ani de pribegie în țara Madiam, i-s'a arătat în pustiul muntelui Sinai un inger al Domnului în para focului unui rug. ³¹ Iară Moisă văzind, s'a minunat de vedenie; dar când s'a apropiat să vadă ce este, a auzit glasul Domnului, care l-a zis: ³² „Eu sunt Dumnezeul părinților tăi: Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac. Si Dumnezeul lui Iacob”. Si cutremurându-se Moisă, nu îndrăznea să privească. ³³ Domnul însă l-a zis: „Scoate-ți încălțăminteia din picioare, căci locu pe care stai este pământ sfânt. ³⁴ Am văzut bine suferințele poporului Meu celui din Egipt, și susținul lui l-am auzit, și M'am pogorât să-l izbăvesc; vino dar să te trimit în Egipt”. ³⁵ Pe acest Moisă, pe care el l-a lepădat, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător?” pe acesta Dumnezeu, prin mâna ingerului, care i s'a arătat în rug, l-a trimis povătitor și izbăvitor. ³⁶ Aceasta i-a scos, făcând minuni și semne în țara Egiptului, și la Marea Roșie, și în pustule patruzeci de ani. ³⁷ Aceasta e acel Moisă, care

a zis fililor lui Israel: „Prooroc ca mine vă vă rádi că Domnul Dumnezeul nostru din frații voștrii; pe acela să-l ascultați!”. ³⁸ Acesta este acela, care pe când se află în adunare în pustiu cu părinții noștri și cu ingerul celce l-a vorbit pe muntele Sinai, a primit cuvinte vii, ca să ni le dea nouă. ³⁹ Părinții noștrii însă n'au vrut să-i fie ascultători, ci l-au lepădat și cu inimile lor s'au întors în Egipt, ⁴⁰ zicând lui Aron: „Fă-ni Dumnezei, cari să meargă înaintea noastră; căci lui Moisă acesta, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce i s'a întâmplat.” ⁴¹ „Si au făcut în zilele aceleia un vitel, și au adus jertfă idolului, și s'au veselit de lucrurile mănilor lor. ⁴² Dumnezeu însă s'a întors și l-a dat să slujească oștirei cerului, precum este scris în carteau proorocilor: „Casa lui Israel, Mi-ăți adus voi oare vite junghiate și jertfe tîmp de patruzeci de ani în pustie? ⁴³ Si aș primi cortul lui Moloh și steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile ce aș făcut, ca să vă închînați lor. Deacea vă voi mută dincolo de Babilon.” ⁴⁴ Părinții noștrii aveau în pustul cortul mărturiei așă, cum poruncise celce grăise cu Moisă, să-l facă după modelul ce-l văzuse. ⁴⁵ Pe acesta primindu-l părinții noștrii cu Iisus, l'au adus în moșia neamurilor, pe care Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinților noștrii, și a rămas așă până în zilele lui David, ⁴⁶ care a aflat trecere înaintea lui Dumnezeu și s'a rugat să afle un loc potrivit ca să rădice un lăcaș Dumnezeului lui Iacob. ⁴⁷ Solomon însă a fost acela care l-a zidit casă. ⁴⁸ Dar Cel de sus nu locuște în lăcașuri făcute de mâna, precum zice proorocul: ⁴⁹ „Cerul îmi este scaun și pământul așternut picioarelor. Ce casă îmi veți zidi?

— zice Domnul; — sau ce loc *vești alege* pentru odihna Mea? ²⁰ Oare nu mâna mea a făcut toate acestea?

²¹ „O, netăiașilor imprejur la inimă și la urechi și tari în cerbice, voi pururea vă impotriviți! Duhului Sfânt! Cum au fost părinții voștri, și sunteți și voi. ²² Pe care din prooroci n'au prigonit părinții voștri? El au uis pă ceice au prevestit venirea Dreptului, ai căruia vânzători și ucigași v'âți făcut atunci voi, ²³ ceice ați primit legea prin mijlocirea ingerilor, și nu o ați păzit.”

²⁴ Auzind ei acestea, le crăpă inima de ciudă și scrâneau asupra lui cu dinții. ²⁵ Stefan însă fiind plin de Duh Sfânt, căutând la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu, ²⁶ și a zis: „Iată văd cerurile deschise și pe Fiul stând de-a dreapta lui Dumnezeu”. ²⁷ Iară ei strigând în gura mare, și-au astupat urechile și au năvălit într'un gând asupra lui, ²⁸ și scoțându'l afară din cetate, au început să improșcă cu pietre. Iar martorii și-au pus hainele la picioarele unui tânăr, care se numea Saul, ²⁹ și băteau cu pietre pe Stefan, care se rugă și zicea: „Doamne Iisus, primește duhul meu!” ³⁰ Si plecându-și genunchii, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le socot păcatul acesta!” Si zicând aceasta, a răpusat. Iar Saul se învoise la uciderea lui,

CAP. 8.

¹ În ziua aceea s'a făcut goană mare asupra Bisericilor din Ierusalim, și s'au răspit toți prin ținuturile Iudeei și ale Samariei, alară de apostoli. ² Iar

niște oameni cucernici au îngropat pe Stefan, și au făcut plângere mare după dânsul. ³ Saul însă puștiă biserică, pătrunzind prin case și fărind bărbați și femei, și aruncă în temniță.

⁴ Ceice s'au imprăștiat însă, în drumul lor binevesteau cuvântul. ⁵ Așa Filip, pogorându-se într-o cetate a samarineenilor, a propovédut acestora pe Hristos; ⁶ și noroadele cu un cuget luau amintea la celece se grăeau de Filip și îl ascultau, văzând semnele ce făcea. ⁷ Căci din mulți îndrăciniți eșeau duhurile necurate, strigând cu mare glas; și mulți slabânoși și șchiopi se vindecau, și s'a făcut bucurie mare în cetatea aceea.

⁸ Era îosă în cetate un om, anume Simon, care înainte de aceasta vrăjise și amăgise pe norodul samarinean, zicând că el ar fi cineva mare, ⁹ La acesta luaseră amintea toți dela mic până la mare, zicând; „Aceasta este puterea cea mare a lui Dumnezeu.” ¹⁰ Si luaseră amintea la el, pentru că de multă vreme îl ușmău cu vrăjile sale. ¹¹ Iar căni au crezut pe Filip, care propovedeau împărația lui Dumnezeu și numele lui Iisus Hristos, și s'au botezat bărbați și femei, ¹² atunci a crezut și Simon, și botezându-se, era nedespărțit de Filip; și văzând semnele și puterile cele mari, ce se săvârșeau, se minună.

¹³ Auzind însă apostolii din Ierusalim, că samarineenii au primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan, ¹⁴ cari venind, s'au rugat pentru dânsii, ca să primească Duh Sfânt, ¹⁵ căci încă nu se pogorăso peste nici unul din ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus. ¹⁶ Atunci își punea apostolii mâinile peste ei, și primeau

Duh Sfânt.¹⁸ Iar Simon, văzind că prin punerea mâinilor apostolilor să dă Duhul Sfânt, li-a adus bani,¹⁹ zicând: „Dați-mi și mie această putere, ca pe care-mi voi pune mâinile, să primească Duh Sfânt”.²⁰ Petru însă i-a zis: „Argintul tău să fie cu tine spre pierzanie, pentru că ai socotit că darul lui Dumnezeu se dobândește cu bani”.²¹ La aceasta tu n-ai nici parte nici sorț, petru că înima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.²² Pochește-te deci de această răutate a ta, și te roagă lui Dumnezeu, ca doar și-ar iertă cugetul inimii tale;²³ căci te văd plin de fiere amară, și în lajurile nedreptății.²⁴ Iar Simon răspunzind, a zis: „Rugăți-vă voi pentru mine Domnului, ca să nu vie asupra mea nimic din celece aș-i zis.”

²⁵ Deci el, după ce au propovestit și au adeverit cuvântul Domnului, s-au întors în Ierusalim, propovestind Evanghelia prin multe sate de ale satelor marinenilor.

²⁶ Iar lui Filip i-a grăbit un inger al Domnului și i-a zis: „Scoală și mergi spre miază zi, pe drumul ce duce din Ierusalim la Gaza, care este pustiu.”²⁷ Și sculându-se el, s-a dus; și iată, un etiopian eunuc, boer al Candachiei, regina Etiopiei, care era peste toate vîstierile ei și care venise la Ierusalim să se inchine,²⁸ se intorcea de acolo și se zănd în căruța sa, cîteă pe proorocul Isaiu.²⁹ Iar Duhul a zis lui Filip: „Apropie-te și te lipește de căruță aceasta”.³⁰ Și apropiindu-se Filip, i-a auzit citind pe Proorocul Isaiu, și a zis: „Înțelegi oare ce citești?”³¹ Iară El a zis: „Cum aș putea să înțeleg, de nu mă vă povătui cineva?”³² Și a rugat pe Filip să se uite și să șadă cu el.³³ Iară locul din Scriptură

tură, pe care-l cîteă, era acesta: „Ca o oare să adus la junghiere, și ca un mel fără de glas înaintea celuice-l tunde, aşă nu și-a deschis gura sa.”³⁴ Spre înjosire î s-a săvârșit judecata Lui. Dar nemul lui cine-l va spune? Că să lă de pe pămînt viață Lui.”

³⁵ Și începând famenul, a zis cătră Filip: „Rogu-te, despre cine zice proorocul aceasta: despre sine, sau despre alt cineva?”³⁶ Iar Filip deschizându-și gura și începând dela locul acesta al Scripturii, i-a binevestit pe Iisus.

³⁷ Cum însă își urmău ei drumul, au ajuns la o apă; și famenul a zis: „Iată apă; ce mă impiedici și boteză?”³⁸ Iară Filip a zis: „De crezi din toată înima, se poate.”³⁹ Și el răspunzind, a zis: „Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu!”⁴⁰ Apoi a poruncit de să oprăt căruța, și s-au pogorât în apă amândoi: Filip și eunucul, și l-a botezat.⁴¹ Când însă au eşit din apă, Duhul Sfânt a răpit pe Filip și eunucul nu l-a mai văzut, și s-a dus în drumul său bucurându-se.⁴² Iar Filip s-a posibil în Azot, și trecând de acolo, a binevestit prin toate cetățile, până ce a sosit la Cezareea.

CAP. 9.

⁴³ Iară Saul susținând încă groază și ucidere, asupra ucenicilor, a mers la arhiereu, și a cerut dela el scrisori cătră sinagogile din Damasc, ca dacă ar află pe unii, cari ar urmă calea învățăturii lui Hristos, fie bărbați or femei, să-i aducă legăți la Ierusalim.

⁴⁴ Dară când mergea el și se apropia de Damasc,

fărădeveste a strălucit peste el o lumină din cer.
 „Să căzind el la pământ, a auzit un glas, zicându-i : „Saule, Saule, ce mă prigonești ?“ „Iar el a zis : „Cine ești, Doamne ?“ Zis-a Domnul : „Eu sunt Iisus, pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este să lovesti cu piciorul în bolduri.“ „Iar el tremurând și ingrozit fiind, a zis : „Doamne, ce voești să fac ?“ Domnul a zis cătră el : „Scoală și intră în cetate, și îți se va spune ce trebuie să faci.“ „Iar oamenii, cari mergeau cu el pe cale, auzind glasul și nevăzind pe nimenea, stăteau incremeniți. „Să s'a scutat Saul dela pământ, și deschizându-și ochii săi, nu vedeă pe nimenea. Să ducându-l de mână, l-au băgat în Damasc. „Să trei zile n'a văzut, și n'a mâncat, nici n'a băut.

¹⁰ In Damasc însă era un ucenic cu numele Anania ; și a zis Domnul cătră acesta în vedenie : „Anania !“ Iar el a zis : „Iată-mă, Doamne !“ ¹¹ Să Domnul a zis cătră dânsul : „Scoală-te și mergi pe ușa ce se cheamă Dreapta, și cauță în casa lui Iuda pe Saul, care se numește Tarseanul, căci Iată-se roagă, ¹² și a văzut în vedenie pe un om cu numele Anania intrând și punându-și mâinile pe el, ca să vadă.“ ¹³ Anania însă a răspuns : „Doamne, dela mulți am auzit de omul acesta și căt rău a făcut sfintilor Tăi în Ierusalim ; ¹⁴ ba și aceea are putere dela arhieret să lege pe toți cei ce cheamă numele Tău.“ ¹⁵ Iară Domnul a zis cătră dânsul : „Mergi, că acesta îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a regilor și a fililor lui Israîl, ¹⁶ Căci Eu îl voi arăta căte se cuvine să pătimească el pentru numele Meu.“ ¹⁷ Să s'a dus Anania și a intrat în casa lui Iuda, și punându-și

mâinile peste Saul, a zis : „Frate Saule, Domnul Iisus, Cel ce și s'a arătat în calea pe care veneal, m'a trimis, ca să vezi și să te umplă de Duh Sfânt“. ¹⁸ Să indată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi, și a văzut numai decat, și sculându-se, s'a botezat și luând hrană, s'a întărit.

¹⁹ Să a rămas Saul câteva zile cu ucenicii cel din Damasc. ²⁰ Să indată a inceput a propovedui prin sinagogi pe Hristos, zicând că acesta este Fiul lui Dumnezeu. ²¹ Să toți cei ce auzeau, se mirau, și ziceau : „Nu e oare acesta cel ce prigonează în Ierusalim pe cei ce cheamă numele acesta, ba și aceia venise, ca să-i ducă legăți la arhierei ?“ ²² Iară Saul și mai mult se întăreă, și punctă în nedumerire pe ușile cei ce locueau în Damasc, dovedind, că acesta este Hristosul.

²³ Dupăcă însă a trecut destulă vreme, ludeii s'au sfătuin să-l omoare. ²⁴ Iară Saul a aflat de acest gând al lor, și ei păzeau porțile ziua și noaptea, ca să-l omoare. ²⁵ Atunci luându-l ucenicii noaptea, l-au pogorât cu o coșniță peste zid. ²⁶ Să mergând Saul la Ierusalim, căută să se lipească de ucenici, dar toți se temeau de dânsul, necrezând că-i ucenici. ²⁷ Dar luându-l Varnava, l-a adus la apostoll, și l-a spus cum a văzut pe cale pe Domnul, și că i-a grăbit, și cum în Damasc a propoveduit cu îndrăzneală în numele lui Iisus. ²⁸ Să a rămas în Ierusalim, ducându-se și venind cu dânsul, și propovédind cu îndrăzneală în numele Domnului Iisus. ²⁹ Grăde de asemenea și se întrebă și cu eliniștii, dar ei căutau să-l omoare. ³⁰ Aflând însă frații de aceasta, l-au dus la Cezarea, și apoi l-au trimis la Tars.

"In vremea aceasta Bisericile din toată Iudeea și Galileea și Samaria aveau pace, întărinu-se sunetește și umblând în frica Domnului, și prin mânărea Duhului Sfânt se înmulțeau.

²² „Să întâmpat însă ca Petru să treacă pe lângă atunci și în venit și la sfîntii cari locueau în Lida. ²³ Acolo a găsit pe un om cu numele Eneea, care era paralizat, zăcând de opt ani la pat, ²⁴ și l-a zis Petru: „Eneea, vindecă-te pe tine Iisus Hristos! Scoală din patul tău!” ²⁵ Își el s'a sculat îndată. ²⁶ Își l-au văzut pe lângă cei care locueau în Lida și în Sarona, cari s-au și întors la Domnul.

"³ Iară în lopi era o ucenită, anume Tavita, care tălmăciindu-se, însemnează căprioră. Aceasta era plină de fapte bune și făceau multe milostenii. ⁴ Și s-a întâmplat în zilele acelea să se imbolnăvească, și a murit; și scăldând-o, au pus-o în fojor. ⁵ Lida însă fiind aproape de lopi, și ucenicii afilând că Petru este acolo, au trimis la el doi oameni, rugându-l să nu pregețe a veni până la el. ⁶ Iară Petru scutându-se, a mers cu ei; și când a sosit, l-au dus în fojor; și i-sau înfășat toate văduvile plângând, arătându-i cămășile și halinele căreia căprioră, când era cu dânsel. ⁷ Atunci Petru scoțind pe toți afară, și ingenunchind, s-a rugat, și adresându-se către trup, a zis: „Tavita, scoală!“ Și ea și-a deschis ochii și văzind pe Petru, a sezut. ⁸ Iară el dându-i mâna, a rădicat-o și chemând pe sănții și pe văduve, li-a înfășat-o vie. ⁹ S-a făcut aceasta cunoscută prin toată lopi și mulți au crezut în Domnul. ¹⁰ Iar Petru a rămas destule zile în lopi la un oare care Simon curălaru.

CAP. 10.

¹ In Cezareea insă, eră un om cu numele Cor-nelle, sutaș din regimentul, numit italienesc. ² Omul acesta eră cucernic și cu frica lui Dumnezeu, fă-când multă milostenie poporului și rugându-se pu-rurea lui Dumnezeu, cu toată casa lui. ³ Acesta o-dată, cam prin ceasul al noulea din zi, a văzut a-evea în vedenie pe un inger al lui Dumnezeu, care a intrat la el și l-a zis: „Cornelie!“ ⁴ Iară el cău-tând la dânsul și spăimântându-se, a zis: „Ce-i Doamne? Răspunsu-i-a ingerul: „Rugăcunile tale, și milostenile tale s-au suiat spre pomenire înaintea lui Dumnezeu. ⁵ Trimite acum niște oameni la Iopi și cheamă pe unu Simon, care se numește Petru. ⁶ Aceasta găzduiește la unu Simon curălariu, a că-ruia casă este lângă Maria, și el își va spune, ce trebuie să faci tu.“ ⁷ Iar dupăce s'a dus ingerul, care grăiese cu Cornelie, acesta chemând pe doi din slușitorii săi și pe un oștean cucernic din cei-ce-l slujau lui, ⁸ și povestindu-li toate, i-a trimis la Iopi.

⁹ lară adouazi, când mergeau aceia și se aproapeau de cetate, Petru, pe la șase ceasuri, s'a sulit sus să se roage. ¹⁰ Dar făcându-i-se foame, și voință să mânânce, pecând i se gătea *mâncarea*, a căzut peste dânsul uimire, ¹¹ și a vizut cerul deschis, și pogorându-se spre dânsul un fel de vas, ca o față mare de masă, legată de cele patru colțuri lăsându-se spre pământ; ¹² și în ea se aflau din toate patrupedele de pe pământ ¹³), și din fiare

* Patrupede = animale cu patru picioare

și din tărătoare și din paserile cerului.¹³ Și a venit un glas la aurul lui: „Scoală, Petre, junghie și mânăcă!“¹⁴ Iar Petru a zis: „Nu, Doamne! Că niciodată n-am mâncat tot ce-i spuscat sau necurat.“¹⁵ Și glasul a zis iarăși la douaoară către dânsul: „Ce a curățit Dumnezeu, tu nu *socoti* spuscat.“¹⁶ Și aceasta s-a făcut de trei ori, și apoi vasul s'a suist iarăși la cer.¹⁷ Cum însă Petru nu se lăumerează în sine, ce ar însemna vedenia ce văzuse, iată și oamenii trimiși de Cornelie, întrebând de casa lui Simon, s'a opri la poartă;¹⁸ și strigând, întrebau de găzduiește aicea Simon, care se numește Petru.¹⁹ Și cum Petru se găzdează la vedenie, a zis Duhul către el: „Iată, te cauți trei oameni.²⁰ Sculăndu-te dară, pogoară-te și te du cu ei, neinduindu-te nici de cum, pentru că Eu i-am trimis.“²¹ Și pogorându-se Petru la oamenii cei trimiși la el de Cornelie, a zis către ei: „Iată, eu sunt acela, pe care-l căutați. Pentru ce pricinăți venit?“²² Iară ei au zis: „Cornelie sătașul, om drept și cu frica lui Dumnezeu, lăudat de tot neamul iudeilor, a primit dela sfântul inger poruncă să te cheame la casa sa și să asculte graiurile tale.“²³ Atunci Petru chemându-i înăuntru, i-a ospătat; iar adouazi a eșit cu ei și au mers cu dânsul și cățiva din frații din lopi.

²⁴ Și adouazi au ajuns la Cezarea. Iar Cornelie, adunându-și rudele și prietenii cei mai de seamă, și așteptă.²⁵ Iar când era să intre Petru, Cornelie l-a întâmpinat, și căzând la picioarele lui, s'a lăudat.²⁶ Petru însă l-a rădicat, zicând: „Scoală, că și eu sunt om!“²⁷ Și vorbind cu el, a intrat și a găsit mulți adunați acolo;²⁸ și a zis către ei: „Voi ști, că unul iudeu și este oprit a se apropiă sau a

se atinge de cel de alt neam; dar mie Dumnezeu mi-a arătat să nu numesc spuscat sau necurat pe nici un om.²⁹ De aceea, când am fost chemat, am venit fără șovăire. Vă întreb dară, pentru care priină măști chemat?“³⁰

³⁰ Și Cornelie a zis: „Acum patru zile am postit până pe la ceasul acesta; iar în ceasul al noulea mă rugam în casa mea, și iată a sătut înaintea mea un bărbat în haină luminoasă,³¹ și a zis: „Cornelie, să auzit rugăciunea ta și milosteniele tale s'au posmenit înaintea lui Dumnezeu.³² Trimite dar la lopi și cheamă pe Simon, care se numește Petru; acesta găzduiește în casa curățării Simon, lângă marea; acela când va veni, își va grăbi.³³ Am trimis deci numai de către tine, și bine ai săcăt, că ai venit. Și acum noi cu toții stăm înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate celeceți și sunt poruncite și dela Dumnezeu.“

³⁴ Atunci deschizându-și Petru gura, a zis: „Cunoșc cu adevărat, că Dumnezeu nu cauță la față, ci cele se teme de El și face dreptate, din orice neam ar fi, este plăcut Lui.³⁵ Cuvântul, pe care l-a trimis El fiilor lui Izrael și li-a binevestit pacea prin Iisus Hristos, acesta este Domnul a toate.³⁶ Voi știi graiul ce s'a făcut în toată Iudeea, începând dela Galileea, după hodezul propovăduit de Ioan;³⁷ și adică cum Dumnezeu a uns cu Duh Sfânt și cu putere pe Iisus din Nazaret, Care umbrelă pretutindinea, făcând bine și vindecând pe toți cei stăpâniți de diavolu, pentru că Dumnezeu era cu Dânsul.³⁸ Și noi suntem martori tuturor celorce a făcut El în țara Iudeilor și în Ierusalim, pe care iudeii îl-au și omorât, spânzurându-

rându-L pe lemn. ¹⁰ Pe acesta Dumnezeu l-a scutat a treia zi, și l-a dat să se arate, ¹¹ nu la tot poporul, ci nouă, martorilor celor mai dinainte aleși de Dumnezeu, cari am mâncat și am băut cu Dânsul după invierea Lui din morți. ¹² Și El ne-a poruncit să propoveduim poporului, și să mărturisim, că El este Judecătorul viilor și ai morților, Cel rănduit dela Dumnezeu. ¹³ De Acesta mărturisesc toți proorocii, că toți ceice cred în numele Lui, vor lua iertarea păcatelor.

¹⁴ Și pe când grăeșă încă Petru cuvintele acestea, Să pogorât Duhul Sfânt peste toți ceice ascultau cuvântul. ¹⁵ Și credincioșii, cel tăeti împrejur, cari veniseră cu Petru, s-au minunat, că darul Sfântului Duh să revârsă și peste păgânii; ¹⁶ că lii auzeau vorbind în limbi și măringind pe Dumnezeu.

¹⁷ Atunci Petru a zis: „Au doară poate cineva opri apa ca să nu seboteze această, cari au primit Duhul Sfânt ca și noi?“ ¹⁸ Și li-a poruncit să seboteze în numele Domnului Iisus Hristos. Atunci l-au rugat să mai rămână la ei, câteva zile.

CAP. 11.

¹ Și au auzit apostolii și frații, cari erau în Iudeea, că și păgânii au primit cuvântul lui Dumnezeu; ² și, când s'a suiat Petru la Ierusalim, credincioșii săi împrejur și imputau, ³ zicând: „Ai intrat la niște oameni netăși împrejur și ai mâncat cu ei.“

⁴ Petru însă a început să le povestă pe rând, zicând: ⁵ „Când mă rugam eu *odată* în cetatea Iopii, am văzut în uimire *această* vedenie: se pogorâ par că un fel de vas, ca o față mare de masă, slo-

bozită din ceriu de cele patru colțuri și s'a lăsat pănăla mine; ⁶ și când m'am uitat în ea și am luat sama, am văzut dobitoace cu patru picioare de pe pământ, și flăre, și tărătoare, și paseră de ale cerului; ⁷ Și am auzit și un glas, care mi-a zis: „Scoală, Petre, junghie și mânâncă.“ ⁸ Iară eu am zis: „Nu, Doamne! că niciodată n'au intrat în gura mea tot ce-i spurcat sau necurat.“ ⁹ Giasul însă mi-a răspuns a doua oară din ceriu: „Ce a curățit Dumnezeu tu nu socoli spurcat!“ ¹⁰ Aceasta s'a făcut de trei ori, și *apoi* toate s'au rădicat iară la ceriu. ¹¹ Și iată îndată s'au oprit înaintea casei, în care eram, trei oameni, trimiși din Cezarea la mine. ¹² Iară Duhul mi-a zis să mă duc cu ei, nelndoindu-mă nici decum. Și au mers cu mine și acești sase frați, și am intrat în casa omului *aceluia*. ¹³ Și el ne-a istorisit cum a văzut în casa sa un sfânt înger, și zicând cătră dânsul: „Trimite niște oameni la Iopii și cheamă pe Simon, care se numește Petru; ¹⁴ acela-lii va spune graiuri, prin care te vei mantuvi tu și toată casa ta. ¹⁵ Iară când am inceput eu să grăesc, s'a pogorât peste ei Duhul Sfânt, cum se *pogordse* și peste noi la inceput. ¹⁶ Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Domnului cum a zis: „Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duh Sfânt.“ ¹⁷ Decid că Dumnezeu li-a dat acelaș dar, ca și nouă, cedorice am crezut în Domnul Iisus Hristos, atunci cine sunt eu să opresc pe Dumnezeu?“

¹⁸ Auzind ei acestea, s'au linșit și au slăvit pe Dumnezeu, zicând: „Se vede că și păgânilor li-a dat Dumnezeu pocăință spre viață.

¹⁹ Intre acestea, ceice se răsipiseră din pricina prigonirei, ce se făcuse după *uciderea* lui Stefan,

ajunseră până în Fenicia, și în Cipru, și în Antiohia, dar nu propoveduiseeră nimănui cuvântul, decât numai iudeilor.²⁰ Se aflau însă printre ei și niște Cipreni și Cirineni, cari venind în Antiohia, grăiau elilor și binevesteau pe Domnul Iisus.²¹ Si mâna Domnului fiind cu ei, un mare număr de oameni au crezut și s-au întors la Domnul.

²² Vestea despre aceștia a ajuns la urechile Bisericii celei din Ierusalim, și au trimis pe Varnava să meargă până la Antiohia.²³ Acesta venind și văzind harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și a indemnănat pe toți, să se țină de Domnul cu înțimă hotărâtă; ²⁴ căci Varnava era om bun și plin de Duh Sfânt și de credință; și s'a adaos destul popor la Domnul.²⁵ După aceea Varnava s'a dus la Tars să caute pe Savlă, și aflându-l, l-a adus la Antiohia.²⁶ și un an întreg s-au adunat ei în biserică și au învățat destul popor, și ucenicii în Antiohia pentru întâia oară s-au numit creștini.

²⁷ În zilele acelea s-au pogorât din Ierusalim la Antiohia niște prooroci. ²⁸ Si sculându-se unul din ei, anume Agav, a prevestit cu Duhul, că în toată lumea va fi foamete mare, cum a și fost în zilele lui Claudiu cezarul.²⁹ Atunci ucenicii au hotărât, că fiecare după puterea sa, să trimită ajutor fraților, cari trăneau în Iudeea; ³⁰ ceeace au și făcut, trimițând cele adunate prezviterilor prin mâna lui Varnava și a lui Saul.

CAP. 12.

¹ În vremea aceea regele Irod și-a rădicat mâinile să facă rău unora din cei din Biserică, ² și a ucis

pe lacov, fratele lui Ioan, cu sabia.³ Văzând însă că aceasta place iudeilor, a adaos a prinde și pe Petru. Aceasta s'a petrecut în zilele azililor.⁴ Si prințându-l, l-a pus în temniță, încrezîndu-l la patru cete de către patru ostăși ca să-l păzească, vorbind ca după paști să-l scoată la popor.⁵ Petru deci era păzit în temniță, iar la Biserică se făceau necontenti rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

⁶ Iar în noaptea spre ziua, când Irod avea să-l scoată, Petru dormează între doi ostăși, legat cu două lanțuri, și străjerii la ușă păzeau temnița.⁷ Iată însă, că a venit un inger al Domnului și luminoasă strălucit în casă, și lovit în coastă pe Petru, l-a desșteptat și a zis: „Scoală repede!⁸ Si lanțurile au căzut de la mâinile lui.⁹ Zis-a ingerul către dânsui: „Incinge-te și incalță-ți sandalii!¹⁰ Si a făcut aşa. Apoi i-a zis: „Imbracă-ți haina, și urmează-mă!¹¹ Si eșind Petru, urmă după inger, și nu știa, că ceeace se face de inger e avea, ci socotea că vede o vedenie.¹² Trecând însă straja întâia și a doua, au ajuns la poarta cea de fer, ce ducea în cetate, care li s'a deschis singură, și eșind, au trecut o uliță, și îndată s'a dus în general dela el.¹³ Iar Petru venindu-și în sine, a zis: „Acum văd cu adevărat, că a trimis Domnul pe ingerul Său, și m'a izbăvit din mâna lui Irod și din tot ceeace așteptă poporul Iudeu.

¹⁴ Cugetând acestea, a venit la casa Marlei, mama lui Ioan, care se mai numea și Marcu, unde erau adunați destui și se rugau.¹⁵ Când însă Petru a bătut în poartă, a venit să asculte o slujăică, anume Rodi, și cunoșcând glasul lui Petru, de bucurie n'a deschis poarta, ci alergând înăuntru, a spus că Petru

stă la poartă.¹⁵ Iară el au zis cătră dânsa : „Ți-ai eșit oare din minte ?” Ea însă adeverea că aşă e. Și el ziceau : „E ingerul lui”.¹⁶ Petru însă bătea mereu ; și când au deschis, l-au văzut și s'au minunat.¹⁷ El însă, făcându-l semn cu mâna să tacă, le-a iștorisit cum l-a scos Domnul din temniță, și îl-a zis : „Vestii aceasta lui Iacob și fraților.” Apoi a eșit și s'a dus în alt loc.

¹⁸ Iar când s'a făcut ziua, a fost nu puțină turburare între ostași, cari nu se dumereau : ce se făcuse oare Petru ?¹⁹ Irod însă căutându-l și negăsindu-l, a judecat pe strejeri, poruncind să-l omoare. După aceea pogorându-se din Iudeea în Cezarea, a rămas acolo.

²⁰ Irod era mâniș pe tirioși și pe sidonieni. Dar aceștia înțelegându-se, au venit la dânsul și atrăgând în partea lor pe Vlast, camerierul regelui, au cerut pace; pentrucă țara lor se hrănea cu ce se aducea din țara regelui.²¹ În ziua hotărâtă, Irod, imbrăcat în vestimente domnești, a s'zut pe tronul său, și grăeă cu dânsii.²² Iar poporul strigă : „Glas Dumnezeesc, și nu omenesc !”²³ Atunci fărădeveste l-a lovit un inger al Domnului, pentrucă nu dăduse slavă lui, Dumnezeu ; și a murit mâncat de vermi.

²⁴ Cuvântul lui Dumnezeu însă sporeă și să răspândească ;²⁵ iar Varnava și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim la Antiohia, luând cu ei și pe Ioan, care se numea Marcu.

CAP. 13.

¹ În Biserica cea din Antiohia erau niște prooroci și învățători, și anume : Varnava și Simon, care

se numea Niger, și Lucie Cirineanul, și Manain, tovarășul de școală a lui Irod Tetrarhul, și Saul.² Când însă slujeau ei odată Domnului și posteau, a zis Duhul Sfânt : „Osebiți-Mi pe Varnava și pe Saul pentru lucrul, la care l-am chemat”.³ Atunci după ce au postit și s'au rugat, și-au pus mâinile peste dânsii și l-au lăsat să plece.⁴ Aceștia deci, fiind trimiși de Duhul Sfânt, s'au pogorît la Seleucia și de acolo au mers cu corabia la Cipru.⁵ Și ajungând la Salamina, veseau cuvântul lui Dumnezeu prin sinagogile iudeilor, având ajutător și pe Ioan.⁶ Iar dacă au străbătut insula pănăla Patos, au găsit un iudeu vrăjitor și prooroc minciinos, care se chemă Var-lisus,⁷ și care era cu proconsulul Sergiu Paul, bărbat înțelept. Acesta dorind să audă cuvântul lui Dumnezeu, a chemat pe Varnava și pe Saul.⁸ Dar Elima vrăjitorul, — căci aşă se tăcuiește numele de Var-lisus, — îl se împotrivează, căutând să abată pe dregător dela credință.⁹ Saul însă, care se mai numește și Pavel, umplându-se de Duh Sfânt, și căutând la el,¹⁰ a zis : „O, fiu al diavolului, plin de toată răutatea și de tot vicișugul, și vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei contenii tu oare a abate pe oameni dela căile cele drepte ale Domnului ?¹¹ Și acum lată, mâna Domnului e asupra ta : vei fi orb și nu vei vedea o vreme soarele”.¹² Și îndată a căzut peste el ceață și intuneric, și băjbăind, căuta povățitor.¹³ Atunci văzind proconsulul ceace se făcuse, a crezut, minunându-se de învățătura Domnului.¹⁴ Și purcezind dela Patos, Pavel și ceice erau pe lângă el au venit în Perghia Pamfiliei ; iar Ioan despărțindu-se de dânsii, s'a întors la Ierusalim.¹⁵ El însă trecând din Perghia,

au venit în Antiochia Pisidei și, intrând într-o zi de Sâmbătă în sinagogă, au șezut.¹⁵ Iar după citirea legii și a proorocilor, căpetenile sinagogii au trimis să li se spună: „Bărbați frași, de aveți vreun cuvânt de învățătură pentru popor, grăiti!“¹⁶ Și sculându-se Pavel și făcându-li semn cu mâna, a zis: „Bărbați izraileți și ceice vă temeți de Dumnezeu, ascultați!“¹⁷ Dumnezeul poporului acestuia a lui Israel a ales pe părinții noștri și a înălțat pe poporul acesta când era nemeric în țara Egiptului și l-a scos dintr-însa cu braț înalt;¹⁸ și timp de aproape patruzeci de ani i-a hrănit în pustie,¹⁹ și pierzind șapte popoare în țara Hanaanului, îl-a împărțit de moștenire pământul lor.²⁰ Iar după aceea ca la patrusute și cinci zeci de ani îl-a dat judecători, pănăla Samuil proorocul.²¹ Apoi au cerut rege și Dumnezeu îl-a dat patruzeci de ani pe Saul, fiul lui Kis, bărbat din seminția lui Veniamin.²² Și lepădându-l pe acesta, l-a pus rege pe David, despre care a și mărturisit: „Găsiți-Mi-am bărbat după inima Mea, pe David a lui Isreal, care va împlini toate dorințele Mele.“²³ Din seminția acestuia Dumnezeu, după cum făgăduise, a rădicat lui Isreal măntuitor pe Iisus.²⁴ Cu puțin înainte de arătarea Acesteia, Ioan a propovestit botezul pocăinței pentru tot poporul lui Izrael;²⁵ iar când Ioan își încheia călătoria, a zis: „Cine mă socoti că sunt? Nu sună eu Acela; dar iată, vine după mine Unul, Căruia nu sunt vrednic să-l scot încălțaminta picioarelor!“²⁶ Bărbați frași, fiili neamului lui Avraam și căți dintre voi vă temeți de Dumnezeu, vădă vi să a trimis cuvântul măntuiricii acestea.²⁷ Căci locuințorii Ierusalimului și căpetenile lor, necunoscându-L

și osândindu-L pe Acesta, au împlinit cuvintele proorociei, care se citesc în fiecare sâmbătă,²⁸ și fără să fi găsit în El vre o vină vrednică de moarte, au rugat pe Pilat să-l omoare.²⁹ Când însă au împlinit toate scrise pentru El, L-au pogorât de pe lemn și L-au pus în mormânt.³⁰ Dar Dumnezeu L-a inviat din morții,³¹ și El în curgere de multe zile s'a arătat celorce venise cu El din Galaileea în Ierusalim și cari acum sunt martori Lui înaintea poporului.³² Și noi vă vestim, că făgăduința, dată părinților, Dumnezeu îl-a împlinit-o nouă, copiilor lor, înviind pe Iisus,³³ cum e scris și în Psalmul al doilea: „Tu ești Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut!“³⁴ Iar că L-a inviat din morții, încât acesta nu se va preface în putejune, *despre aceasta* a grăit așă: „Eu vă voi da îndurătile, făgăduiți lui David cu credințioșe!“³⁵ De aceea și în alt loc se zice: „Nu vei lăsa pe cel cuvios al Tânăr să vadă stricăciune!“³⁶ David înșă, care în vremea sa a slujit planului Dumnezeesc, a murit și s'a adaos la părinții săi, și a văzut stricăciune;³⁷ iar Acela, pe care Dumnezeu L-a inviat n'a văzut, putrejunea.
³⁸ „Deci, cunoscut să vă fie, bărbați frași, că prin Acestea vi se vestește iertarea păcatelor; și tot credinciosul se va măntui prin El de tot aceea, de care nu v'ati putut măntui prin legea lui Moisie. Păziți-vă însă, să nu vie asupra voastră ceeace s'a spus prin prooroci: „Priviți, desprețitorilor, mirați-vă și vă stingeți, căci voi face în zilele voastre un lucru, pe care nu l-ați crede, de vi l-ar spune cineva.“

³⁹ Iar la eștea lor din sinagoga iudaică, i-au rugat păgânii, ca în sâmbătă următoare să li vor-

bească tot despre aceasta. ⁴³ Si dacă s'a imprăștiet adunarea, mulți din iudei și dintre cinstitorii lui Dumnezeu, întoși dela păgânismu, au urmat lui Pavel și lui Varnava, cari sfătuind cu ei, i-au indemnăt să rămână sub harul lui Dumnezeu. ⁴⁴ Iar în sămbăta următoare s'a strâns aproape toată cetatea să asculte cuvântul lui Dumnezeu.

⁴⁵ Dar iudeii, văzind mulțimea, s'au umplut de ură și s'au împotrivit la cele spuse de Pavel, hulind și ocărând. ⁴⁶ Atunci Pavel și Varnava au zis cu îndrăzneală: „Voau era de trebuință să vi se propovăduiescă întăru cuvântul lui Dumnezeu; dar penetrucă il lepădați și însivă nu vă socotiți vrednicie de viață veșnică, iată ne îndrepțiăm către păgâni. ⁴⁷ Căci aşă ne-a poruncit nouă Domnul: iată te-am pus să fiți lumină păgânilor, ca să fiți măntuire pănăla marginile pământului.”

⁴⁸ Si auzind aceasta, păgânii s'au bucurat și au proslăvit cuvântul Domnului, și au crezut că și erau rânduți spre viață veșnică.

⁴⁹ Si s'a lătit cuvântul Domnului în toată țara. ⁵⁰ Iudeii însă întărâtând pe femeile cele mai de samă și mai evlavioase și pe oamenii fruntași din cetate, au rădicat prigonirea importiva lui Pavel și Varnava, și i-au izgonit din hotarele lor. ⁵¹ Iar aceștia scurțând asupra lor praful de pe picioarele lor, s'au dus în Iconia; ⁵² și ucenicii s'au umplut de bucurie și de Duh Sfânt.

CAP. 14.

¹ In Iconia însă fiind, au intrat ei împreună într-o sinagogă iudaică și au grădit astă, încât au crezut

multime multă de iudei și elini, ² iar iudeii necredincioși au întărât și au așteptat susțelele păgânilor împotriva fraților. ³ Dar au rămas și alții destulă vreme, lucrând cu îndrăzneală, în numele Domnului, Care spre adeverirea cuvântului harului Său, a făcut prin mâinile lor semne și minuni. ⁴ Iar mulțimea din cetate s'a desbinat: unii erau cu iudeii, iar alții cu apostolii. ⁵ Când însă păgânii și iudeii cu căpeteniile lor s'au rădicat asupra apostolilor, ca să-i batjocorească și să-i bată cu pietre, ⁶ atunci cea ei înțelegere, au fugit în cetățile Licaoniei: Listra și Derbi, și prin împrejurimile lor, ⁷ și au povoduit acolo.

⁸ Si seudea în Listra un om slab de picioare, care fiind olog din pântecetele mamei sale, nu umblase niciodată. ⁹ Acesta asculta cum grăște Pavel, care privindu-l și văzindu-l că are credință, ca să se mantuiască, ¹⁰ a zis cu glas mare: „In numele Domnului Iisus Hristos îți zic: scoală drept pe picioarele tale!“ ¹¹ Si acela s'a scutat și umbiă.

¹² Iară gloatele văzind ceea ce făcuse Pavel, și-au rădicat glasul și au zis în limba licaoneană: „Dumnezei, luând chip de oameni, s'au pogorât la noi!“

¹³ Si numeau pe Varnava Joe, iar pe Pavel Ermie, penetrând acesta era stăpânitorul cuvântului. ¹⁴ Iar preotul idolului Joe, ce se află în fața cetății lor, aducând la poarta cetății boi și cununi, voea să facă jertfă împreună cu poporul. ¹⁵ Dar apostolii Varnava și Pavel, auzind de aceasta, și-au sfătuit hainele lor și aruncându-se în popor, au strigat ¹⁶ și au zis: „Oameni buni, ce faceți? Si noi suntem oameni ca și voi, și vă vestim, ca să vă înțoarceti dela acești idoli minciinoși la Dumnezeul

You braemus

318

NOUÍ TESTAMENT

O. 14.

cel viu, Care a făcut cerul și pământul și marea, și toate celece sunt întrânsle; ¹⁶ Care în generațiile trecute a îngăduit futuror popoarelor să umbie în căile lor, ¹⁷ deși nu a contenit a mărturisi și despre Sine prin binefaceri, dându-ne din cer pluri și vremi roditoare și umplând de hrana și veselie inimile noastre." ¹⁸ Si acestea zicând, abea au potolit gloatele să nu îl aducă jertfa și să se ducă fiecare la casa sa, ¹⁹ iar ei au rămas acolo, propovедuind.

Venind însă niște iudei din Antiohia și din Icoenia și înțărâtând gloatele, au bătut pe Pavel cu pietre și l-au scos afară din cetate, socotindu-l mort. ²⁰ Dar când s'au adunat ucenicii împrejurul lui, s'a sculat și s'a dus în cetate, iar adouazi a plecat cu Varnava la Derbi.

²¹ Si după ce au propovăduind Evanghelia și în cetatea aceea și au făcut destul ucenici, s'au întors înapoi, prin Listra-Ieonia și Antiohia, ²² întărind sufletele uceniciilor, îndeянăndu-i să rămăne în credință și arătându-II, că prin multe necazuri se cuvine să intrăm în Impărația lui Dumnezeu. ²³ Si hirotonindu-l preoți pentru fiecare biserică, s'au rugat cu post și l-au încreștinat Domnului în Care crezuseră. ²⁴ Apoi trecând prin Pisidia, au venit în Pamfilia, ²⁵ și propoveduind cuvântul Domnului în Perghia, s'au pogorât în Atalia. ²⁶ Iar de acolo au plecat cu corabia la Antiohia, unde fusese ei încreștinăți harului Dumnezeesc pentru lucrul, pe care-l săvârșiseră.

²⁷ Si sosind acolo și adunând Biserica, au isto-

^{*)} Antiohia Pisidiană. Aceasta e altă denumire, de unde plecasea el.

Mariucco A. ~~N.~~

6. 14, 15. FAPTELE SFÂNTILOR APOSTOLI

319

rîsit toate căte făcuse Dumnezeu cu dânsii, și cum a deschis El ușa credinții pentru păgânii. ²⁸ Si au rămas acolo cu ucenicii nu puțină vreme.

CAP. 15.

¹ In vremea aceasta venind niște oameni din Iudeea, învățau pe frați: „De nu vă tăieți împrejur, după rânduiala lui Moisă, nu vă prieți mântui.” ² Si făcându-se de Pavel și Varnava împotrivire și nu puțină dispută cu aceia, s'a hotărît ca Pavel și Varnava și alții cățiva din ei se meargă din Antiohia pentru întrebarea aceasta la apostoli și la bătrâni în Ierusalim. ³ Deci fiind ei petrecuți de biserică, au străbătut Fenicia și Samaria, și povestind despre întoarcerea păgânilor la credință, au făcut bucurie mare la toți irați, ⁴ iar la sosirea în Ierusalim, fiind primiți de biserică și de apostoli și de bătrâni, au spus toate căte au făcut Dumnezeu cu dânsii, și cum a deschis El ușa credinții pentru păgânii. ⁵ S'au rădicat însă unii din cel de cresul fariseilor, cari crezuseră, și au zis, că păgânii trebuie să fie împrejur și să îi se porunciască a păzii legea lui Moisă.

⁶ Deci, s'au adunat apostoli și bătrâni, ca să cerceze lucrul acesta. ⁷ Si făcându-se multă cercetare, s'a rădicat Petru, și a zis cătră el: „Bărbăți frați, voi știți, că Dumnezeu încă din zilele cele dintâia m'a ales dintre voi pe mine, că din gura mea, să audă păgânii cuvântul Evangheliei și să credă; ⁸ și cunoșcătorul de înimi Dumnezeu le-a dat mărturie, dăruindu-l Duh Sfânt, ca și nouă; ⁹ și curățind prin credință inimile lor, n'a făcut niciodată

sebire intre noi și ei.¹⁰ De ce dar acum ispiți pe Dumnezeu, voind să punem pe grumazii ucenicilor un jug, pe care nu l-au putut purtă nici părinții noștri, nici noi?¹¹ Credem însă, că prin harul Domnului Iisus Hristos ne vom măntui, ca și aceia."

¹² Atunci a tăcut toată mulțimea și a ascultat pe Varnava și pe Pavel, care istoriseau câte semne și minuni făcuse Dumnezeu prin ei între pagâni. ¹³ Iar după ce au tăcut ei, a început să vorbească Iacov, și a zis: „Bărbați frați, ascultați-mă: ¹⁴ Simon a lămurit, cum a căutat Dumnezeu dela început să aleagă din pagâni un popor, care să poarte numele Lui; ¹⁵ și cu aceasta conglăsuiesc și cuvintele proorocilor, precum este scris: ¹⁶ După acestea mă voi întoarcere și voi zidi iarăși cortul cel căzut al lui David, și-l voi tocni și ceeace va fi stricat întrânsul, voi drege; ¹⁷ ca și ceilalți oameni să caute pe Domnul, și toate popoarele, printre care se va vesti numele Meu, zice Domnul, celce face toate acestea”. ¹⁸ Lui Dumnezeu din veșnicile li sunt cunoscute toate lucrurile Sale. ¹⁹ De aceea eu socotesc să nu se facă greutăți acelora dintre pagâni, cari se întorc la Dumnezeu. ²⁰ Ci să li se trimită scrizoare, ca să se ferească de cele pângărite de idoli, de desfrânare, de mortăciune și de sânge, și să nu facă altora ceeace nu doresc să li se facă lor. ²¹ Căci legea lui Moisă din cele mai vechi generații are prin toate orașele propoveditorii ai săi, și să citește prin sinagogi în fiecare sămbătă”.

²² Atunci apostolii și bătrânilor cu toată biserică au socotit ca, alegând din sănul lor căliva oameni și anume: pe Iuda, poreclit Varsava, și pe Sila, amândoi bărbați povățiori între frați, să-i trimeată la

Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava, scriind și încrezîndu-li umătoarea scrizoare:

²³ „Apostolii, și bătrânilor, și fraților din Ierusalim urează fraților dintre neamuri, care se află în Antiohia, în Siria și în Cilicia, să se bucure! ²⁴ De vreme ce am auzit, că eșind oarecare dela noi, v'au neliniștit cu vorbe, și v'au turburat și fletele, spunându-vă să vă tăeți împrejur și să păziți legea lui Moisă, ceeace noi nu leam poruncit; ²⁵ de aceea adunându-ne într'un cuget, am socotit să alegem căliva bărbați și să-i trimetem la voi cu iubili noștrii Varnava și Pavel, ²⁶ oameni, care-să dau viață pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos. ²⁷ Am trimesc decl, pe Iuda și pe Sila, cari și prin cuvânt vă vor lămuri acestea. ²⁸ Că s'a prut Duhului Sfânt și nouă să nu mai punem asupra voastră nici o sarcină, afară de cele de nevoie și anume: ²⁹ să vă feriți de cele jertfite la idoli, și de sânge și de cele sugrămate, și de desfrânare, și căte nu doriti să vi se facă, să nu faceți altora. De vă veți păzi de acestea, bine veți face. Fiți sănătoși!”

³⁰ Deci, sosind trimesii apostolilor la Antiohia și adunând mulțimea, au dat scrizoarea; ³¹ iar antiochenii ceteindu-o, s'au bucurat de măngâerea aceasta. ³² Apoi Iuda și Sila, fiind și ei prooroci, prin o bogată cuvântare au dat povești fraților și l-au înțărbit; ³³ și rămânând o vreme acolo, au fost petrecuți de cără trați să meargă cu pace cără apostoli.

³⁴ Sila însă a socotit să mai rămână acolo,

³⁵ D'asemenea și Pavel cu Varnava au rămas în Antiohia, învățând și propovînd cuvântul Domnului împreună cu alii mulți. ³⁶ Dar după o vreme a zis Pavel cără Varnava: „Să ne întoarcem și să

cercetăm pe frații noștri prin toate cetățile, peunde am propoveduit cuvântul Domnului, ca să vedem cum se află.⁷ Și Varnava a vrut să ia cu sine pe Ioan, care se numea Marcu.⁸ Pavel însă a spus, ca să nu mai ia cu el pe acela, care rămăsese de dânsi în Panfilia și nu mersese la Iucru.⁹ Din această pricina s'a lăvit între ei neînțelegere, aşa că s'au despărțit unul de altul:¹⁰ Varnava luând pe Marcu, s'a dus cu corabia la Cipru, iar Pavel, alegându-și pe Sila și fiind încredințat de cără frații harului Dumnezeesc, a plecat¹¹ și a străbătut Siria și Cilicia, întărind Bisericile.

CAP. 16.

¹ Apoi Pavel a sosit la Derbi și Listra. Și iată eră acolo unucenic anume Timoteiu, fiul unei evreice credincioase, iar tatăl lui era elin.² Despre acesta frații din Listra și din Iconia dădeau mărturii bune.³ Pe acesta Pavel a dorit să-l ia cu sine; și luându-l, l-a înteles imprejur din pricina iudeilor, cări erau în acele părți; căci toți știau de tatăl lui că eră elin.⁴ Și trecând el prin cetățile, le dădeau credincioșilor staturi să păzească dogmele cele rânduite de apostoli și de bătrânilor din Ierusalim.⁵ Și astăzi se întăreau Bisericile în credință și sporeau la număr pe fiecare zi.⁶ Și străbătând Frigia și țara Galatiel, oprit în fiind de Duhul Sfânt de a vesti cuvântul în Asia,⁷ au sosit în apropiere de Misia, și ar fi voit să se abată în Bitinia, însă nu l-a lăsat Duhul.⁸ Atunci ocolind Misia, s'au pogorât la Troada.⁹ Și alcea în timpul nopții s'a arătat lui Pavel o vedenie: îl s'a întâmpinat parțial un macedonean și l-a rugat, zicând

»Treci în Macedonia și ne ajută!«¹⁰ Și cum a văzut Pavel această vedenie, ne-am hotărât numai de căt să ne ducem în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul să binevestim celor de acolo.

¹¹ Deci, plecând din Troada, am mers drept la Samotracia, iară adaoazi la Neapoll,¹² și deacolo la Filippi, care e colonie și întâiul oraș în această parte a Măcedoniei. În cetatea aceasta am rămas câteva zile.¹³ Iară într-o zi de sămbătă am ieșit afară din cetate la un râu, unde se obișnuiea a se face rugăciuni, și șezind, am vorbit femeilor, care se adunaseră acolo.¹⁴ Însă o femeie cu numele Lidia, neguțoareasă de purpură din cetatea Tiatir, fiind cinstițoare de Dumnezeu, ascultă și Domnul îl-a deschis inima să-l aminte la celele grădești Pavel.¹⁵ Iar dacă s'a botezat ea și casa ei, ne-a rugat zicând: „Dacă mă și socotit că sunt credincioasă Domnului, intră și găsduiști în casa mea.“ Și ne-a silit să intrăm.

¹⁶ Și s'a întâmplat odată, când mergeam noi la casa de rugăciuni, să ne întâmpine o slujnică, care avea duh prezicator, și care prin prezicerile ei aducea venit mare stăpânilor săi.¹⁷ Aceasta mergând în urma lui Pavel și a noastră, strigă și zicea: „Oamenii aceștia sunt robii Dumnezeului Celui de sus, cări ne vestesc nouă calea mântuirii.“¹⁸ Iar aceasta a făcut-o ea în mai multe zile, supărându-se însă Pavel, să intorsă și a zis duhului: „În numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși din trinsa!“ Și a ieșit duhul în același ceas.

¹⁹ Atunci stăpânii ei, văzind că s'a dus nădejdea căstigului lor, au apucat pe Pavel și pe Sila și l-au dus în targ la căpetenii;²⁰ și înțărându-l înaintea

căpetenilor, au zis: „Acesti oameni fiind iudei, turbură cetatea noastră,¹ și propovăduesc obiceiuri, care nouă, romani fiind, nu ni se cuvine să le primim, nici să le urmăm.”² Și s'a rădicat poporul asupra lor; iar căpetenile rupându-l vestințele, au purosit să fie bătuți cu nucle.³ Și dupăce li-au dat lovitură multe, i-au aruncat în temniță și au poruncit temnicerului să-i păzească bine.⁴ Acesta primind o astfel de poruncă, i-a băgat în temniță cea mai din înăuntru și li-a pus picioarele în butuc.

⁵ Iar pe la miezul nopții, Pavel și Sila s'au rugat și au cântat laude lui Dumnezeu, și cei legați li ascultau.⁶ Dar deodată s'a făcut cutremur mare, încât se zguduiau temelile temniței, și îndată s'au deschis toate ușile și cătușile tuturor celor închiși s'au rupt.⁷ Iar temnicerul deșteptându-se și văzând ușile temniței deschise, a scos sabia, vrând să se omoare, soțind că cei închiși au fugit.⁸ Pavel însă, strigând tare, a zis: „Să nu-ți faci nici un rău, căci toți suntem aicea.”⁹ Atunci temnicerul cîrând lumânare, a alergat înăuntru și tremurând, a căzut înaintea lui Pavel și a lui Sila,¹⁰ și scojindu-i afară, a zis: „Domnii mei, ce trebuie să fac, ca să mă mantuiesc?”¹¹ Iară ei au zis: „Crede în domnul Iisus Hristos și te vei măntui tu și casa ta!”¹² Și au propovădut cuvântul Domnului lui și la toți cei care erau în casa lui.¹³ Și luându-i temnicerul chiar în acel casă al nopții, li-a spălat rânele și s'a boleznat îndată el și ai lui;¹⁴ și aducându-i în casa sa, a dat masă și s'a bucurat cu toată casa, crezând în Dumnezeu.

¹⁵ Iară dupăce s'a făcut ziuă, căpetenile au trimis pe slujbașii cetății la temnicer să zică: „Dă drumu-

la oamenii aceia!”¹⁶ Și temnicerul a vestit spusa aceasta lui Pavel, zicând: „Căpetenile au trimis să vă dău drumul; eșil deci acum și duceți-vă cu pace.”¹⁷ Pavel însă a zis cătră el: „Pe noi, cetățeni romani fiind, ne-au bătut în față lumenii fără judecată și ne-au aruncat în temniță, și acum ne dău drumul pe ascuns? Nu, ci să vină ei să ne scoată.”¹⁸ Și slujbașii cetății s'au spălmănat, auzind că erau cetățeni romani.¹⁹ Și venind căpetenile, și-au cerut iertare dela ei și scoțându-i, li-au rugat să plece din cetate.²⁰ Iară ei, eşind din temniță, au venit la Lidia; și văzând pe frați, li-au dat sfaturi, și au plecat.

CAP. 17

¹ Și trecând prin Amfipoli și Apolonia, au venit la Tesalonic, unde era o sinagogă a iudeilor;² și după obiceiul, Pavel a intrat la ei și în trei sămbete a vorbit cu dânsii din Scripturi,³ arătându-li și dovezdind, că Hristos trebuie să pătimească și să invie din morți, și că acest Hristos este Iisus, pe Care eu vă-l propovăduiesc vouă.⁴ Și unii din ei au crezut și s'au unit cu Pavel și cu Sila; și emenea au crezut și o mare mulțime din elini și cel evlavioși și nu puține din femeile cele mai de seamă.⁵ Iară iudeii cei cari nu credeau, umplându-se de ură și luând de pe ulițe niște oameni netrebnici, s'au strâns grămadă și au turburat cetatea, și venind la casa lui Iason, s'au încercat să-l scoată pe Pavel și pe Sila la popor.⁶ Dar negăsindu-i, au tărat pe Iason și pe cățva frați la căpetenile cetății, strigând, că acel turburător a toată lumea au venit și aicea,⁷ Iară Iason

i-a primit, și aceștia toți lucrează împotriva rându-
elelor cesarului, zicând că este alt împărat, Iisus.
"Și au spălmantat poporul și căpetenile care au-
zeau acestea, și cari li-au dat drumul numai du-
păce au luat dela lason și dela celanț garanție mare.

¹⁰ Atunci frații au trimis îndată, chiar noaptea, pe Pavel și pe Sila la Veria, unde sosind ei, au mers la sinagoga iudeilor. ¹¹ Iudeii de aicea, fiind mai de treabă decât cei din Tesalonic, au primit cuvântul cu toată osârdia, cercetând Scripturile în toate zilele, să vadă de sunt acestea aşa. ¹² Și au crezut multă din el și din feinile eliniilor de samă și din bărbați nu pușni. ¹³ Dar când au aflat iudeii din Tesalonic, că și în Veria se propovedeau de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit și acolo să atâțeze poporul. ¹⁴ Atunci frații au făcut pe Pavel să plece îndată pe partea dinspre mare, iar Sila și Timotei au rămas acolo.

¹⁵ Iar cei petrecușeri pe Pavel l-au însoțit până la Atena, și primind dela el poruncă pentru Sila și Timotei, ca să vină curând la el, s'au întors.

¹⁶ Și când li-așteptă Pavel pe aceștia la Atena, s'a turburat duhul lui într'insul, văzind orașul plin de idoli. ¹⁷ Și sfătuiea în toate zilele în sinagogă cu iudeii și cu oamenii evlavioși și în targ cu cei ce se întâlnesc. ¹⁸ Atunci unii din filosofii epicurei și stoici au început să intre în vorbă cu el; și unii ziceau: „Oare ce vrea să spună acest sămănător de vorbe?” Iar alii ziceau: „Se pare, că e propoveditor al unor domnezei străini,” pentru că le vestează pe Iisus și Invierea. ¹⁹ Și luându-l, l-au dus în areopag, și i-au zis: „Putem oare să știm, ce este accastă invățătură nouă, care se propovedește de tine? ²⁰ Căci ne vări-

în urechi niște lucruri străine. De aceea voim să știm ce este aceasta?” ²¹ Căci toți atenienii precum și străinii, care locueau la el, la nimic alta nu se zăboveau mai mult, decât spunări sau ascultând ceva nou.

²² Deci, stând Pavel în mijlocul adunării, a zis: „Bărbați atenieni, după toate văz, că ați fi oameni foarte evlavioși, ²³ pentru că trecând prin cetatea voastră și cercetând locurile voastre de închinare, am găsit și un jertfic, pe care e scris: Dumnezeul celui necunoscut. Deci pe acela, pe care voi fără să-l cunoașteți il cinstiți, voesc să vi-l propoveduiesc.” ²⁴ Dumnezeul, care a făcut lumea și toate cele ce sunt întrânsa, acesta fiind Domnul celului și al pământului, nu locuiește în locașuri făcute de mâna, ²⁵ nici nu se slujește de mâna omenească, ca și cum ar avea nevoie de ceva, de vreme ce El dă tuturor viață și suflarea și toate. ²⁶ Dintr'un sânge a făcut tot neamul omenesc, ca să locuească pe toată fața pământului, rânduindu-l de mai înainte timpul și locul viețuirii lor, ²⁷ și ca să caute pe Domnul, doar L-ar simți și L-ar găsi, macar că El nu este departe de fiecare din noi; ²⁸ căci prin El trăim, și ne mișcăm și suntem, cum au spus și unii din poetii voștri, căci noi suntem neamul Lui. ²⁹ Deci, dacă suntem neamul lui Dumnezeu, nu trebuie să socotim, că Dumnezelirea este asemenea aurului, sau argintului, sau petrei, care și capătă chipul dela meșteșugul sau născocirea omului. ³⁰ Așa dară Dumnezeu, trecând cu vederea timpurile neștiinței acestea, acum poruncește tutnrora oamenilor de prezentindenea să se pocăească; ³¹ căci el a hotărât o zi, în care va ju-deca lumea cu dreptate, prin un bărbat de mai

înainte rândult de El, pentru Care a dat tuturor dovardă, înviindu-L din morți.”

“Auzind însă de învierea morților, unii rădeau, iar alții l-au zis: „Despre aceasta te vom mai asculta altă dată.” ”

“Si aşa Pavel a eșit din mijlocul lor.

“Dar cățiva oameni s-au lipit de el și au crezut. Pintre ei se aflau: Dionisie Ariopaghitul și o femeie, cu numele Damaris, și alții împreună cu ei.

CAP. 18.

¹După acestea Pavel părăsind Atena, a venit la Corint, ² și găsind pe un iudeu cu numele Achila, de neam din Pont, care de curând venise din Italia cu femeea sa Prischila, pentru că Claudiu poruncise tuturor iudeilor să plece din Roma, a venit la dânsili; ³ și fiind de un mășteșug cu el, a rămas la dânsili și a lucrat, căci erau cu mășteșugul făcători de corturi. ⁴Vorbă însă în sinagogă în toată Sâmbăta și sfătuă și pe iudei și pe elini. ⁵Iar dacă au venit Sila și Timotei din Macedonia, Pavel fu silit de Duhul să mărturisească iudeilor că Iisus este Hristos, ⁶Dar fiindcă ei se impotriveau și haineau, de aceea el, scuturându-și hainele, a zis cătră dânsili: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru; eu curat sunt; deacum mă duc la păgânii.” ⁷Și eșind de acolo, s'a dus la un cinstitor de Dumnezeu, anume lust, a căruia casă era lângă sinagogă. ⁸Însă Crisp, căpetenia sinagogii, a crezut în Domnul cu toată casa sa, și mulți din corineni, cari au auzit, au crezut și s'au botezat.

⁹Iar Domnul noaptea în vedenie a zis cătră Pavel: „Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea.” ¹⁰căci Eu

sunt cu tine și nimene nu se va cercă să-ți facă râu, pentru că Eu am mulți oameni în cetatea aceasta.”

¹¹Si a șezut Pavel acolo un an și șase luni, propoveduind printre Corineni cuvântul lui Dumnezeu.

¹²Dar pe vremea, când în Ahaia era proconsul Gallon, iudeii s'au rădicat până unul asupra lui Pavel și l-au adus înaintea tribunalului, ¹³zicând: „Acesta învață pe oameni să cinstescă pe Dumnezeu într'un chip protivnic legii.” ¹⁴Când însă Pavel a vrut să-și deschidă gura, Gallon a zis iudeilor: „Iudei, dacă ar fi vorba despre vreo nedreptate, sau despre vreo faptă rea, ar fi drept să vă ascult; ¹⁵Dar fiind vorba de învățătură, de nume și de legea voastră, descurcați-vă voi singuri; în acestea eu nu voesc să fiu judecător.” ¹⁶Si i-a alungat de la tribunal. ¹⁷Atunci toți elini au apucat pe Sosten, căpetenia sinagogii, și l-au bătut înaintea tribunalului; iar Galion nu s'a neliniștit nicidecum de aceasta.

¹⁸Iar Pavel după ce a zăbovit acolo încă multă vreme, și-a luat rămas bun dela frați și a plecat cu corabia în Siria, împreună cu Prischila și Achila, care și-a tuns capul în Chenhrea, căci avea o făgăduință de împlinit. ¹⁹Sosind însă la Efes, l-a lăsat pe însoțitori acolo, iară el s'a dus la sinagogă și-a vorbit cu iudeii, ²⁰cară l-au rugat să rămână la ei mai multă vreme, dar el n'a voit, ²¹ci și-a luat rămas bun dela el, zicând: „Trebue numai decât ca sărbătorile ce vin să le fac în Ierusalim și iarăși să mă întorc la voi, de va vrea Dumnezeu”. Si a plecat din Efes; iar Achila și Prischila au rămas în Efes.

²²Și dându-se jos din corabie la Cezareea, s'a suiat la Ierusalim și dupăea a salutat Biserică, s'a dus la Antiochia. ²³Și făcând acolo câtva timp, a plecat și a străbătut pe rând țara Galaciei, și Fria-gia, întărind pe toți ucenicii.

²⁴Iară un iudeu, cu numele Apolos, de neam din Alexandria, bărbat meșter la cuvânt și tare în Scripturi, a venit la Efes. ²⁵Acesta învățase calea Domnului și, inflăcărat fiind că duhul, vorbea și învăță drept despre Domnul, dar cunoștea numai botezul lui Ioan. ²⁶Și începând el să grăiască cu îndrăzenie în sinagogă, l-au auzit Achila și Prisquila și luându-l, l-au lămurit mai bine calea lui Dumnezeu.

²⁷Iar când a voit el să plece în Ahaia, frații au scris uceniciilor de acolo și i-au îndemnat să-l primească bine. ²⁸Și sosind el acolo, a ajutat mult cu harul pe ceice crezuseră, pentră el a înfruntat tare pe iudei în fața lumii, dovedind cu Scripturile, că Iisus este Hristosul.

CAP. 19.

¹În vremea când era Apolos în Corinț s'a întâmplat ca Pavel, trecând prin părțile de sus ale Asiei Mici, să vină la Efes; și găsind acolo niște ucenici, îl-a zis: „Primit-ai Duh Sfânt după ce ați crezut?” Iară el i-au răspuns: „Dar nici de este Duh Sfânt n'au auzit!” ²Atunci el îl-a zis: „În ce dară v'ati botezat?” ³Și ei i-au răspuns: „În botezul lui Ioan!” ⁴Zisa Pavel: „Ioan a botezat cu botezul pocăinții, spunând oamenilor, să credă în Celce vine după dânsul, adecă în Hristos Iisus.” ⁵Și auzind el aceasta, s'au botezat în numele Domnului

Iisus; ⁶iar când Pavel și-a pus mâinile peste ei, s'a propovedit preste dânsii Duhului Sfânt, și au început a vorbi în limbi și a prooroci. ⁷Și aceștia de toți erau ca la douăzeci de oameni.

⁸După aceea intrând Pavel în sinagogă, a propovedit fără teamă trei luni, vorbind și dovedind cele despre Impărăția lui Dumnezeu. ⁹Însă fiindcă unii se îndărăniceau și nu credeau, hulind calea Domnului înaintea poporului; de aceea părăsindu-l, a despărțit de ei pe ucenici și a propovedit zilnic în școală unui tîrta. ¹⁰Aceasta a ținut ca la doi ani, aşă incât toți locuitorii Asiei, iudei și elini, au auzit cuvântul Domnului Iisus. ¹¹Iară Domnul făcea nu puține minuni prin mâinile lui Pavel, ¹²incât și pe boalași se aduceau măhrăni și stergare de pe trupul lor, și le conteneau boala și duhurile rele eșau dintrânsil.

¹³Ba și unii din descântătorii iudei, ce rătăceau din loc în loc, s'au apucat să cheme numele Domnului Iisus la descântarea celorce aveau duhuri rele, zicând: „Vă jurăm cu Iisus, pe Care îl propove-dește Pavel!” ¹⁴Prințre ei erau șapte feori oarecară al arhiereului iudeu Scheva, cari făceau aceasta. ¹⁵Dar spiritul cel rău le-au răspuns: „Pe Iisus îl știu și pe Pavel îl cunosc, dar voi cine sunteți?” ¹⁶Și aruncându-se asupra lor omul, în care era duhul cel rău și dovedindu-l aşă incât el au fugit din casa aceea goi și stâlcîți. ¹⁷Aceasta s'a făcut cunoscută tuturor locuitorilor iudei și elini din Efes, și s'a făcut frică peste toți și s'a mărit numele Domnului Iisus. ¹⁸Și venind mulți din ceice credeau, își mărturiseau și descopereau faptele lor. ¹⁹Iară din ceice se indelniceau cu vrăjitorul s'au adunat destul

și strângându-și cărțile, le-au ars înaintea tuturor; și s'a socotit prejul cărților acestora și s'a găsit ca la cincizeci de mil de drachme de argint.

²⁰ Cu astfel de putere creșteă și se întăreă cu-vântul Domnului.

²¹ Iară dupăce s'au săvărșit lucrurile acestea, Pavel și-a pus în gând, ca dupăce va străbate Macedonia și Ahaia, să se ducă la Ierusalim, zicând: „După voi fi acolo, trebuie să văd și Roma”. ²² Și trimisind în Macedonia pe doi din cel ce-l slujeau, și anume pe Timoteu și pe Erast, el a mai rămas o vreme în Asia.

²³ În vremea aceasta s'a făcut o turburare nu tocmai mică împotriva căii Domnului; ²⁴ căci un argintar, cu numele Dimitrie, care facea biserică Artemidei în chipuri de argint, ceeace aducea un puțin venit meșterilor, ²⁵ adunând pe aceștia și pe alți asemenea meșteșugari, a zis: „Oamenii buni știți că dela meșteșugul acesta e venitul nostru; ²⁶ și cu toate acestea vedeli și auzii, că acest Pavel nu numai în Efes, ci aproape în toată Asia, prin sfaturile sale, a intors nu puțin popor, spunând că dumnezeil cel făcuți de mâni omenești nu sunt dumnezel”. ²⁷ Iar aceasta amenință că nu numai meșteșugul nostru să ajungă nesocotit, ci și biserică marei zeițe Artemida să nu mai însemne nimic și să se surpe măreția aceleia, pe care o cinstește toată Asia și toată lumea”.

²⁸ Auzind ei acestea și umplându-se de mânde, au strigat, zicând: „Mare este Artemida Efesului!”

²⁹ Și toată cetatea s'a umplut de turburare, și apucând pe macedonenii Gae și Aristarh, tovarășii lui Pavel, s'au îndreptat toți într'un suflă spre teatră,

³⁰ Și voind Pavel să intre în mulțime, ucenicii nu l-au lăsat. ³¹ Deasemenea și câteva căpeteni ale Asiei, flindu-l prietenii, au trimis la dânsul și l-au rugat să nu se arate la teatru. ³² Deci, unul strigau una, iar altul strigau alta, pentru că adunarea era în nerânduri și cel mai mulți nu știu la ce s'au adunat. ³³ Atunci a fost adus din mulțime Alexandru, propus fiind de iudei; și făcând semn cu mâna, Alexandru voia să vorbească poporului. ³⁴ Dar când s'a aflat că acesta este iudeu, au început toți într-un glas să strige și au strigat aproape două ceasuri: „Mare este Artemida Efesului!”

³⁵ Atunci logofătul îniniștină poporul, a zis: „Efesenii, cine e omul care nu știe că cetatea Efesul este închinată marei zeițe Artemida și lui Diopet?”

³⁶ Aceasta deci fiind nelndoelnic, trebuie să fiți astămpărați și să nu faceți nimic nesocotit.” ³⁷ Voi însă ați adus pe acești oameni, cari nici furi de cele siniste nu sunt, nici pe zeita noastră n'au hulit-o.

³⁸ Dacă însă Dimitrie și alții meșteșugari ca el au vreo plângere asupra cu va sunt judecători și avem și căpeteni: să se plângă unul asupra altora! ³⁹ Iar dacă urmăriți altă ceva, să se deslege într'o adunare legiuitoră. ⁴⁰ Pentru că ne primejdulm ca din pricina celor petrecute acum, să fim invinuți de răzvrătire, de oarece nu avem nimic, prin ce am putea să ne dezvinovățim de turburarea aceasta”.

⁴¹ Și acestea zicând, a dat drumul adunării.

CAP. 20.

¹ Iar după închiderea turburărilor, Pavel, chemând pe ucenici și dându-i poveste, și-a luat rămas bun și a

plecat să se ducă în Macedonia.³ Și străbătând prin părțile acelea și dând credințoșilor sfaturi multe, a venit în Elada.⁴ Făcând acolo trei luni și îscăndându-se unele trupe împotriva lui din partea iudeilor, a volt să se sue în Siria și și-a făcut socoteala să se întoarcă prin Macedonia.⁵ În călătoria aceasta l-au întovărășit până în Asia: Sosind pe acolo ai lui Pirus din Vereea, și dintr-o tesalonicană: Aristarh și Secund; și Gae din Derbi, și Timotei, precum și Tihic și Trofin din Asia.⁶ Aceștia mergând înainte, ne-au așteptat în Troadă.⁷ Iar noi, după zilele asemănătoare, am plecat cu corabia din Filipi și în cinci zile am sosit la dânsii în Troadă, unde am stat șapte zile.

⁸ Iar în ziua întâia a săptămânii, adunându-se ucenici pentru frângerea pânilui, Pavel voind să plece adouazi, a vorbit cu ei și a lungit cuvântarea până la miezul nopții.⁹ Și în foșorul, unde ne adunam noi, era mulțime de făclii.¹⁰ Și în timpul cuvântării celei lungi a lui Pavel, un tânăr, anume Evtihie, sezând pe fereastră, a adormit greu, și aplecând flind de somn, a căzut jos dela rândul al treilea și a fost rădicat mort.¹¹ Și pogorându-se Pavel, a căzut peste el și, îmbrățișându-l, a zis: „Nu vă neliniștiți, căci sufletul lui este întrinsul!“¹² Apoi sunindu-se și frângând pânea și gustând, a sfătuit mult, până în revărsatul zorilor, și după aceea a ieșit.¹³ În vremea aceea copilul a fost adus viu și ne-am mangăeat nu pușin.¹⁴ Și venind noi la corabie, am plecat înainte la Asos, vrând să luăm de acolo pe Pavel; căci el, voind să meargă până acolo pe jos, așa ne poruncise.¹⁵ Iară dacă să întâlnesc cu

noi în Asos, l-am luat și am mers la Mitilena.¹⁶ Și plecând și de acolo, a douazi ne-am oprit în dreptul Hiosului; iar în ceealaltă zi am ieșit la uscat în Samos și, rămânând puțin în Trohilea. În ziua următoare am sosit la Milet;¹⁷ căci Pavel avusea de gând să ocbolească Efesul, ca să nu fie nevoie să zăbovească în Asia, îndeosebi să grăbească să fie la Ierusalim, dacă s-ar fi putut, de ziua cincizecimii.

¹⁸ Însă a trimis din Milet la Efes, să chemem pe prezviterii Bisericei;¹⁹ și dacă au venit aceștia la el, el a zis: „Vol știi, cum din cea dintâi zi când am sosit în Asia, am fost tot timpul cu voi,²⁰ slujind Domnului cu toată smerenia și cu multe lacrămi și îspite, ce milău venit din pricina unei trupe iudeilor;²¹ știi de asemenea, cum n'ami lăsat să treacă nimic din cele de folos, fără să vă propovezesc și să vă invăț atât în fața lumii, cât și pe acasă,²² vestind iudeilor și eliniilor pocălnița înaintea lui Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Hristos.²³ Și iată acum eu, indemnăt de Duhul, mă duc la Ierusalim, neștiind ce mă va întâmpina acolo;²⁴ dar Duhul Sfânt mărturisește prin cetății, zicând, că lanțuri și necazuri mă așteaptă.²⁵ Eu însă nu iau în seamă nimică, niciodată nu prețuiesc viața mea, numai și numai să-mi termin cu bucurie calea și slujirea pe care am primit-o dela Domnul Iisus, de a propovedui Evanghelia harului Dumnezeesc.²⁶ Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea toți voi, în mijlocul căror am umblat, propovедuind Impărăția lui Dumnezeu.²⁷ De aceea vă mărturisesc în ziua aceasta, că sunt curat de sângele tuturor, căci nu m'am lenevit a vă avea toată vocea lui Dumnezeu.²⁸ Luajăți amintire dară de voi în-

alvă și de toată turma, în care Duhul Sfânt v'a pus Episcopi, ca să păstorî Biseri a lui Dumnezeu, pe care a căstigat-o cu Sângele Său.¹⁹ Căci eu aceasta o știu, că după ducerea mea vor intră între voi lupi răi, care nu vor cruță turma; ²⁰ și chiar dintre voi se vor rădica oameni, cari vor grăi îndărâtii, ca să atragă pe uenici după ei.²¹ De aceea priveghiaj, amintindu-vă, că trei ani ziua și noaptea n'am contentat cu lacrimi a vă învăță pe fiște carele din voi.²² Și acum, fraților, vă încredințez-lu Dumnezeu și cuvântului hirului Său, care poate să vă zidească tot mai mult și să vă dea moștenire împreună cu toți celii sfinti.²³ Argintul și haina și aurul nimănui n'am poftit; ²⁴ voi ști, că pentru nevoie mele și ale celor cu mine au muncit mâinile acestea ale mele.²⁵ Și îi toate v'am arătat, că aşă muncind, trebuie să sprijini pe cei slabii și a ne aduce aminte de cuvintele Domnului Iisus căci El însuși a zis: „E mai fericit a dă decât a luă.”

²⁶ Zicând acestea Pavel și-a plecat genunchile sale și împreună cu el cu toți s'a rugat.²⁷ Atunci s'a făcut de toți plângere destulă și căzind pe grumazil lui Pavel, l-au sărutat,²⁸ mânni și lnd mai cu samă pentru cuvântul spus de el că mai mult nu vor vedea față lui. Și aşă l-au petrecut până la corabie,

CAP. 21.

¹ Și despărțindu-ne noi *de prezviteri*, ne-am urcat pe corabie și am mers deadreptul la Cos, și adouazi la Rodos, iar de acolo la Patara. ² Și găsim o corabilă, care mergea spre Fenicia, ne-am urcat pe ea și am plecat. ³ Când însă ne-am ivit la

Cipru, l-am lăsat în stânga și am mers în Siria; apoi ne-am oprit în Tir, căci acolo trebuia să-și deschidă corabia povara.⁴ Și găsim niște uenici, am rămas acolo șapte zile. Aceștia după *însuflarea* Duhului, au spus lui Pavel, să nu meargă la Ierusalim, ⁵ iar dacă am înălțat aceste zile, am eşit și am plecat, și ei ne-au petrecut cu toți cu femeile și cu copiii până afară din cetate; iar pe mal plecându-ni genunchile, ne-am rugat.⁶ Apoi luându-ni rămas bun unii dela alții, am intrat în corabie, iară el s'a intors la *casele* lor.

⁷ Și călătorind noi pe apă, am sosit din Tir la Ptolemaida, unde salutând pe frați, am rămas la el o zi. ⁸ Iară adouazi Pavel și noi, ceice ram cu dânsul, plecând, ne-am dus la Cezarea și întrând în casa lui Filip evanghelistul, care era din cel șapte diaconi, am rămas la el. ⁹ Acesta avea patru fete fecioare, care prooroceau. ¹⁰ Și șezind noi la el mai multe zile, a venit din Iudeea un prooroc, nume Agav; ¹¹ și întrând la noi, a luat brâul lui Pavel și, legându-și mâinile și picloarele, a zis: „Așa zice Duhul Sfânt: pe bărbatul, al cui este brâul acesta, aşă il vor legă în Ierusalim iudeii și-l vor dă pe mâna păganilor”. ¹² Au zis acestea, l-am rugat și noi și cei de loc să nu meargă la Ierusalim. ¹³ Pavel însă răspunzindu-ni, a zis: „Ce faceți voi? De ce plânguți și-mi frângeti inima? Căci eu sunt gata nu numai legat să fiu, ci să și mor în Ierusalim pentru numele Domnului Iisus.” ¹⁴ Și neputând să-l îndupăm, ne-am înășit, zicând: „Facă-se voea Domnului!“ ¹⁵ Iar după zilele acestea pregătindu-ne, am plecat la Ierusalim. ¹⁶ Și au mers cu noi și căfiva uenici din Cezarea, petrecându-ne până la un uenic vechiu, Mnason Chipriotul, la care am putut să găzduim,

¹⁷ Iar când am sosit în Ierusalim, frații ne-au permis cu bucurie; ¹⁸ iară a douazi Pavel a mers cu noi la lacov, și au venit acolo și toți prezviterii. ¹⁹ Și dupăce i-am salutat, Pavel îl-a istorisit cu amăruntul, ce făcuse Dumnezeu la păgânî prin slujirea lui. ²⁰ Iară el auzind, au săvădit pe Dumnezeu și i-au zis: „Vezi, frate, câte milii de iudei credincioșii sunt și cu toții sunt răvnitori legii. ²¹ Despre tine însă am auzit, că ai fi învățind pe toți iudeii, cari locuiesc printre păgânî, să se lepede de Moisă, zicând, ca ei să nu-și tae împrejur copili lor, nici să-și păzească obiceurile. ²² Ce dară e de făcut? Toată mulțimea se va aduna, căci va auzi că ai venit. ²³ Să fac deci, ceeace-ți vom zice noi: sunt aicea la noi patru oameni, cari au asupra lor o făgăduință. ²⁴ Ia-i pe aceștia și te curăță împreună cu ei, și cheltuește pentru el, ca să-și tundă capul, și vor cunoaște toți, că cele ce au auzit ei de tine nu sunt adevărate, ci urmează și tu însuți a pași legea. ²⁵ Iar pentru păgânii, cari au crezut, noi am hotărât și li-am scris, ca ei nămic de felul acesta să nu păzească, ci să se ferească numai de cele jertfite idoilor, de sânge, de mortăciune și de desfrâname.” ²⁶ Atunci Pavel, luând pe bărbatii aceia și curățindu-se împreună cu el, în ziua următoare a intrat în biserică și a făcut cunoscut că s-au împlinit zilele curățirei, când trebuie să se aducă jertfă pentru fiecare dintr-unul.

²⁷ Și când erau să se împlinească cele șapte zile, iudeii din Asia, văzindu-l în biserică, au întărat tot poporul și-au pus mâna pe el, ²⁸ strigând: „Israeli, ajutați-n! Acesta este omul, care pretutindenea pe toți îl învață împotriva poporului iudeu

și a legii și a locului acestuia; ba și elini a adus în biserică și a spurcat acest loc sfânt.” ²⁹ Căci ei văzuseră cu el prin târg pe Troian Efeseanul, și socotiseră că Pavel îl băgase în biserică.

³⁰ Atunci toată cetatea s'a mișcat și a alegat poporul din toate părțile; și prințind pe Pavel, l-au scos din biserică și s'au închis îndată ușile. ³¹ Iar când voieau să-l ucidă, a ajuns vestea la tribunul^{*)} cohortei^{**)}, că tot Ierusalimul s'a turburat; ³² și acesta luând repede ostași și suitași, a pornit aupră iudeilor; și văzind ei pe Tribun și ostașii, au început de a mai bate pe Pavel. ³³ Iară tribunul apropiindu-se, l-a luat și a poruncit să-l lege cu două lanțuri și a întrebat: „Cine-l și ce a făcut?” ³⁴ Dar din mulțime unii strigau una, iar alții alta; și neputând tribunul astăză adeverul din pricina turburărilor, a poruncit să fie dus în cazarmă. ³⁵ Iar când au ajuns la treptele scăret, soldații din pricina îngrämadirii poporului au trebuit să-l ducă pe brațe, ³⁶ căci mulțime de popor se îngămădeau și striga: „Să se omoare!”

³⁷ Iar când voiau să-l bage în cazarmă, Pavel a zis cătră tribun: „Mie îngăduiț oare să-ți spun ceva?” Iară acela a răspuns: „Știi greșește? ³⁸ Nu cumva ești tu Egipceanul, care mai dăunăzi a stârnit o răzvrătire și a scos în pustie patru mii de bandiți?” ³⁹ Pavel însă a zis: „Eu sunt iudeu din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți nu de puțină însemnatate. Rogu-te dară, dă-mi vœu să vorbesc poporului.” ⁴⁰ Și dându-i-se vœu, Pavel, stând pe scară, a făcut poporului semn cu mâna, și căni

^{*)} Tribun, șef militar, care comanda o cohortă.

^{**) Cohortă, o trupă de 500 sau 600 soldați romani.}

să făcut liniște adâncă, a început să vorbească în limba evreească, zicând :

CAP. 22.

¹ „Părinți și frați, ascultați acum și apărarea mea față de voi!“

² „Să auzind el, că îl grăește în limba evreească, au făcut încă și mai mare tăcere. Iar el a zis :

³ „Eu sunt iudeu, născut în Tarsul Ciliciet, dar am fost crescut în cetatea aceasta, la picioarele lui Gammaliel, și am învățat cu deamărunțul legea părintească, fiind tot atât de răvnitor pentru Dumnezeu, cum sunteți și voi cu toți astăzi.“ ⁴ Ba eu am prizonit până moarte pe următorii acestei învățături, legând și dând la temniță și bărbăti și femei, ⁵ cum poate să mărturisească de mine Arhilerel și toți bătrânilor, dela cari am luat și scrisori către frații ce locuiesc în Damasc, unde m'am dus, ca și pe cel deacolo să-l aduc la Ierusalim în lanțuri, ca să fie pedepsiți.“

⁶ „Dară să intămplă, că pecând mergeam și mă apropiam de Damasc, pe la ameață, a strălucit fără de veste împrejurul meu o lumină mare din cer; și eu am căzut la pământ și am auzit un glas, care mi-a zis: „Saul, Saul, ce mă prigonești?“ ⁷ Iară eu am răspuns: „Cine ești, Doamne?“ Să acela mi-a zis: „Eu sunt Iisus Nazoreul, pe care tu îl prigonești.“ ⁸ Ceice erau cu mine însă lumina au văzut-o și s'au spălmănat, iar glasul celuice-mi vorbea nu l-au auzit. ⁹ Atunci eu am zis: „Ce să fac, Doamne?“ Să Domnul mi-a zis: „Scoală și du-te în Damasc, și acolo și se va spune tot ce-ți este rânduit să faci.“ ¹⁰ Să fiindcă de slava luminii acelorea

nu vedeam, am mers la Damasc dus de mâna de ceice erau cu mine.

¹¹ „Să acolo un oarecare Anania, om evlavios după lege și bine văzut de toți iudeii, cari locuiesc în Damasc, ¹² a venit la mine și apropiindu-se, mi-a zis: „Frate Saul, vezi!“ Să îndată l-am văzut. ¹³ Să el îl răsărită și a zis: „Dumnezeul părinților noștrilor de mai înainte te-a ales, ca să cunoști voea Lui, și să vezi pe cel drept și să auzi graiu din gura Lui; ¹⁴ că tu-I vei fi martor înaintea tuturor popoarelor pentru celece ai văzut și ai auzit. ¹⁵ Ce zăbovești dară? Scoală, botează-te și-ți spală păcatele tale, cheamând numele Domnului Iisus.“

¹⁶ „Iară când m'am intors în Ierusalim și mă rugam în biserică, am căzut în uimire, ¹⁷ și L-am văzut zicându-mi: „Grăbeste de ieși repede din Ierusalim, pentru că alci nu se va primi mărturisirea ta cea pentru Mine.“ ¹⁸ Să eu am zis: „Doamne, acestora li e cunoscut, că eu pe ceice credeau în Tine și închideam în temniță și-i băteam prin sinagogi; ¹⁹ și când se vărsă sângele lui Ștefan, martorul Tână, și eu eram defață, incuviințând uciderea lui și păzind hainele celorce-l ucideau.“ ²⁰ El însă mi-a zis: „Duce, căci eu am să te trimit la națiunile departe!“

²¹ Până la cuvântul acesta iudeii l-au ascultat; iar după aceea au început a strigă, zicând: „Stărpește de pe pământ pe unul ca acesta, căci nu se cade să mal trăească!“ ²² Pe când însă răcneau el, și-și fluturau hainele și aruncau colb în văzduh, ²³ tribunalul a poruncit să-l vârte pe Pavel în cazarmă și a zis să-l bată cu biciul, ca să afle din care pricina strigau iudeii aşa împotriva lui. ²⁴ Dar când l-am întins ca să-l bată, Pavel a zis către un sutăș, care

stătea acolo : „Oare vi-e îngăduit să bateți pe un cetățean roman și încă ne judecat ? ”²⁰ Auzind aceasta sutașul, s'a dus și a spus tribunului, zicând: „La vezi ce eră să fac! că omul acesta este cetățean roman.”²¹ Atunci tribunul a venit la Pavel și-a zis: „Spune-mi de ăști cetățean roman!” Si e a răspuns: „Da !”²² Zisa tribunul: „Eu cetățenia aceasta am dobândit-o pentru o sumă mare.” Pavel însă l-a răspuns: „Ba eu m'am și născut astfel.”²³ Atunci s'au depărtat îndată de el cei ce voiseră să-l bată. Iar tribunul afilând că Pavel este cetățean roman, s'a speriat, că-l legase.

²⁰ Si adouazi dorind să afle adeverul, pentru ce se învinuiește de cără iudei, l-a scos din lanțuri și a poruncit să se adune arhiereii și tot sinedriu, și scoțind pe Pavel, l-a întâmpinat înaintea lor.

CAP. 23.

¹ Si căutând Pavel spre sinedriu, a zis: „Fraților, până în ziua de astăzi am trăit eu înaintea lui Dumnezeu cu cel mai curat cuget.”

² Arhiereul Anania însă a poruncit celecăteau înaintea lui, să-l bată peste gură. ³ Atunci Pavel l-a zis: „Să te bată Dumnezeu pe tine, părete vărult, căci ăști puș să mă judeci după lege, și tu împotriva legii poruncești să mă bată.” ⁴ Iar ceice stăteau înainte au zis: „Dar pe arhiereul lui Dumnezeu îl blăstem?” ⁵ Zis-a Pavel: „N'am știut, fraților, că-l arhiereu; pentru că este scris: pe mai multe poporului tău să nu-l grăești de rău.”

⁶ Afilând însă Pavel, că o parte din cel de față erau saduchi, iar alta farisei, a strigat în sinedriu:

„Fraților, eu sunt fariseu, fiu de fariseu, și pentru credință și învierea morților mă judec *acum*.⁷ Si când a spus el acestea, s'a stârnit ceartă între saduchi și farisei și adunarea s'a desbinat; ⁸ căci saduchi zic, că nu-i înviere, nici inger, nici duh; iar fariseii mărturisesc și una și alta.⁹ Si s'a făcut găceavă mare; și sculându-se cărturarii cei din farisei, au zis: „Nu găsim nimică rău la omul acesta! Si dacă l-a grăbit lui un duh, sau un inger, nu ne vom împotrivă lui Dumnezeu.”¹⁰ Dar fiindcă discordia se mărește, tribunul temându-se ca nu cumva Pavel să fie sfâșiet de iudei, a poruncit ostașilor să se poioare ca să-l ia din mijlocul lor și să-l ducă în casărmă.

¹¹ Iar în noaptea următoare S'a arătat lui Pavel Domnul și l-a zis: „Îndrăznește, Pavale, căci prenumele mărturisit tu de Mine în Ierusalim, aşa se cade să mărturisești și în Röma.”

¹² Iar dupăce s'a făcut ziua, adunându-se niște iudei, s'au jurat să nu mânânce, nici să beă, până nu vor ucide pe Pavel. ¹³ Si cei ce făcuse această jurământ erau mai bine de patruzeci.¹⁴ Aceștia, venind la arhierei și la bâtrâni, au zis: „Noi ne-am legat cu jurământ să nu mânăcăm nimic până nu vom ucide pe Pavel.”¹⁵ Declinând acum voi cu sinedriul dată de veste căpeteniei oştirii, ca mâne să-l scoată pe Pavel la voi, ca și cum ați voi să cercetați pricina lui mai de aproape; iar noi vom fi gata să-l ucidem, înainte de a se apropiă.”

¹⁶ Si auzind de această punere la cale fiul surorii lui Pavel, s'a dus și întrând în cazarmă, a dat de știre lui Pavel. ¹⁷ Iar Pavel chemând pe unul din sutași, a zis: „Du pe Tânărul acesta la tribun,

căci are să-l spună ceva.”¹⁸ Și luându-l *sufașul*, l-a dus la tribun, zicând: „Chemându-mă arestatul Pavel, m'a rugat să aduc la tine pe acest Tânăr, care are să-ți spună ceva.”¹⁹ Și tribunul luându-l de mâna și ducându-l la o parte, l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?”²⁰ Iar el a zis, că iudeii s'au sfătuin să te roage, ca mâne să scoți pe Pavel la sinedru, ca și cum ar voi să cerceteze cevă mai amânată despre el.²¹ Dar tu să nu-i ascuți, căci îl pândesc mai mult de patruzeci de oameni dintre ai lor, care s'au jurat să nu mânance, nici să beă până nu-l vor uide; și acum *aceia* sunt gata și așteaptă săgăduința ta.”²² Atunci tribunul a dat drumul Tânărului, zicând: „Să nu spui nimănui, că mi-ai arătat aceasta.”²³ După aceea a chemat doi sufași și l-a zis: „Pregătiți două sute de ostași *nedestri* și săptizeci de călărași și douăsute de arcași ca să plece pe la trei ceasuri din noapte la Cezarea.”²⁴ Pregătiți *de-azemenea* niște asini, ca să luă pe Pavel și să-l duceți la guvernatorul Felix.²⁵ Apoi a scris și o scrisoare cu următorul cuprins:

„Prea luminatului guvernator Felix salutare din partea lui Claudiu Lise!

„Pe omul acesta iudeii l-au prins și voeau să-l ucidă; dar venind eu cu ostași și afilând că-i cetățean roman, l-am rădicat.²⁶ Apoi, dorind să afli pricina pentru care-l învinuesc, l-am dus la sinedrul lor²⁷ și am aflat că l'invinuesc cu întrebări atingătoare de legea lor, neavând însă nicio vină, vrednică de a fi pedepsită cu moartea sau cu închisoarea.²⁸ Vestindu-mi-se însă că s'ar unelți de către iudei planuri rele asupra acestui om, l-am trimis numai decât la tine, poruncind și părășilor să spună înaintea ta tot ce au impotriva lui. Fii sănătos!”

²¹ Deci ostașii, după cum li se poruncise, au luat pe Pavel și l-au dus noaptea până la Antipatrida;²² iar adiozi, lăsând numai pe călărași să meargă cu el, s'au întors la cazarma lor.²³ Iar acela, sosind la Cezarea și dând scrisoarea guvernatorului, l-au înfățișat și pe Pavel.²⁴ Și citind guvernatorul *scrisoarea*, l-a întrebat pe Pavel din ce ținut este, și afilând că-l din Cilicia, a zis: „Te voi asculta când se vor înfățișa părășii tăi.” Și poruncă să fie sub pază în pretoriul lui Irod.

CAP. 24.

¹ Peste cinci zile a venit arhiereul Anania cu bătrâni și cu un avocat Tertul, care s'au plâns guvernatorului impotriva lui Pavel.² Iar când a fost chemat acesta, Tertul a început a-l învinuind, zicând:

„Preainălțate Felix, totdeauna și pretutindenea mărturism cu totă recunoștință, că ţie-ți datorim multă pace, și propășirea acestui popor se datorează numai purtării tale de grijă.³ Dar ca să nu te obosesc mult, te rog să ne ascuți în scurt, cu firească și bunătate.

„Găsind pe omul acesta, — o clumă a omenirii, un stârnitor de turburări la toți iudeii din toată lumea și o căpetenie a eresului Nazorelor, — care a cercat să spurce chiar și biserică, l-am prins și am volt să-l judecăm după legea noastră.⁴ Dar venind tribunul Lise, l-a luat cu mare sănăcie din mâinile noastre și l-a trimis la tine,⁵ poruncind și părășilor lui să vie înaintea ta. De vei cerceta, vei putea afilă chiar dela ei toate acelea, cu care nol îl învinuim.”

⁹ și au adeverit și iudeil, zicând, că acestea așa sunt.

¹⁰ Iară Pavel, după ce guvernatorul i-a făcut semn cu mâna să vorbească, a răspuns:

„Stînd că de mulți ani judeci poporul acesta cu înțelepciune, cu atât mai leșne îmi voi apără pri-cina mea. ¹¹ Poți să afili, că n'am mai mult de douăsprezece zile, decând am venit la Ierusalim să mă închin; ¹² și nu m'au găsit nici în biserică, nici prin sinagogi, nici prin cetate pricindu-mă cu cine-vă, sau așteptind poporul la răzvrătire. ¹³ și nici nu pot să dovedesc cele cu care mă învinuesc acum. ¹⁴ Dar aceasta îți mărturisesc, că eu cu adevărat slujesc Dumnezeului părinților *mei* după o învățătură, pe care el o numesc ierezie, crezind toate cele scrise în lege și în prooroci, ¹⁵ și având nădejde la Dumnezeu, că va invia pe cei morți, drepti și nedrepti, ceeace și ei înseși așteaptă. ¹⁶ De aceea mă silesc eu pururea să am cugetul curat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. ¹⁷ După mai mulți ani am venit să aduc milostenie și daruri poporului meu; ¹⁸ și cu prilejul acesta niște iudei din Asia m'au găsit în biserică, după curățire, fără popor și fără zgromot. ¹⁹ Acel iudei ar trebui să se înfățișeze înaintea ta și să mă pârască, de au ceva asupra mea, ²⁰ sau să spui înseși această, de au găsit la mine vreo nedreptate, când am stătat înaintea sinedriului, ²¹ decât doar acel singur cuvânt, pe care l-am rostit cu tările când stăteam înaintea lor, că pentru *invățătura despre invierea morților* sunt judecat eu de voi.”

“Felix, auzind acestă și cunoscând amăruntul ca-lea ce urmă Pavel, i-a amânat zicând: „Voi cere-tă pri-cina voastră, când va veni tribunul Lisie.”

²² Si a poruncit unul sutasă să se păzească Pavel, dar să nu-l strămtoreze și să nu opreasca pe nici-unul din ai lui, dea-l slujă sau de a veni la dânsul.

²³ Peste câteva zile Felix, venind cu Druzila, soția sa, care era jidăucă, a chemat pe Pavel și l-a ascultat asupra credinței în Hristos Iisus. ²⁴ Dar, pecând grăeă el despre dreptate, despre înfrâname, și despre judecata care are să fie, Felix fu cuprins de frică și răspunse: „Du-te acum și, când vol mai găsi vreme, te voi chemă. ²⁵ Afără de aceasta mai nădăjdula, că i-se vor dă și bani de cătră Pavel, ca să i se dea drumul. De aceea adesa îl chemă și vorbeșă cu el.

²⁶ Dar după ce s'au împlinit doi ani, în locul lui Felix a venit Porciu Festus. Si voind Felix să facă pe placul iudeilor, a lăsat pe Pavel în închisoare.

CAP. 25.

¹ Festus, sosind în finutul său, după trei zile s'a suiat din Cezarea la Ierusalim. ² Atunci arhiereul și fruntașii iudeilor i s'au întărit cu plângere împotriva lui Pavel, ³ rugându-l să fie îndurător cu el, ca să-l trimite la Ierusalim; căci făcuseră planul să-l omoare pe drum. ⁴ Festus însă îl-a răspuns, că Pavel este ținut în Cezarea sub pază și că și el însuși are să plece în curând acolo. ⁵ „Deci, — zise el, — să meargă cine poate din voi, împreună cu mine și de este cevă asupra aceluia om, să-l învinuească.”

⁶ Festus rămânând la ei în Ierusalim nu mai mult de opt zile, s'a pogorât la Cezarea, și adouazi șezând la locul de judecată, a poruncit să fie adus

Pavel. ¹ Venind însă Pavel, l-au impresurat iudeii, cări veniseră din Ierusalim, aducând împotriva lui învinuire multe și grele, pe care nu le-au putut dovedi. ² Iar Pavel apărându-se, a zis: „Eu n'am făcut nicio nelegiuire nici împotriva legii iudaice, nici împotriva bisericiei, nici împotriva Cesarului.“ ³ Festus însă, voind să facă plăcerea iudeilor, răspunzind, a zis cătră Pavel: „Vrei să mergi la Ierusalim, ca să te judec de aceasta acolo?“ ⁴ Răspunsă Pavel: „Eu stau acum înaintea tribunalului Cesarului, unde se cuvine să fiu judecat. Pe iudei cu nimic nu l-am jignit, dupăcum și tu însuși știi preabine. ⁵ Căci de sunt nedrept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă dau în lătură dela moarte; iar de n'am făcut nimic din toate cele cu care mă învinuesc acestia, atunci nimenea nu mă poate dător. Cer să fiu judecat de Cesarul.“ ⁶ Atunci Festus, dupăce s'a sfătuil cu sfatul depelângă el, a răspuns: „judecata Cezarului ai cerut, la Cesarul te vei duce!“

⁷ Trecând însă câteva zile, au sosit la Cezaarea regele Agripa și Veronica să salute pe Festus. ⁸ Sîrămânând el acolo mai multe zile, Festus a spus regelui de Pavel, zicând: „Este aicea un om, lăsat de Felix legat, ⁹ în potriva căruia, când am fost la Ierusalim, s'au întâțiat la mine Arhiereul și bătrânilor iudeilor, cerându-mă ca să-l osândesc. ¹⁰ Eu însă îl-am răspuns, că la Romani nu este obiceul de a dă la moarte pe vre un om, înainte ca învinitorul să alibă în față pe învinitorii săi și putință de a se apără de învinuire. ¹¹ Sîi dupăce s'au adunat ei aicea, fără nicio zăbavă, chiar adouazi, am pusut la locul de judecată și am poruncit să se a-

ducă omul acela. ¹² Atunci învinitorul împresurându-l, n'au adus nicio învinuire din care credeam eu, ¹³ ci aveau cu el numai niște certuri despre cinstirea de Dumnezeu și despre un oarecare mort Iisus, de care Pavel adeverea că este viu. ¹⁴ Nedumerindu-mă însă eu asupra deslegărei principei acesteia, l-am zis de voie să meargă la Ierusalim și acolo să fie judecat de lucrurile acestea. ¹⁵ Dar Pavel cerând să fie lăsat la judecata Maestăței Sale, am poruncit să fie păzit până îl voi trimite la Cesarul.“

¹⁶ Atunci Agripa a zis cătră Festus: „Aș voi și eu să aud pe omul acesta.“ — „Chiar mâne, — zise Festus, — îl vei audzi.“

¹⁷ Adouazi deci, venind Agripa și Veronica cu mare alaie și intrând în palatul tribunalului cu tribunii și cu cei mai de seamă cetățani, a fost adus și Pavel, din porunca lui Festus.

¹⁸ Atunci Festus a zis: „Rege Agripa și voi toți barbații, cari vă aflați împreună cu noi, lăta acela, împotriva căruia toată mulținea de iudei au venit la mine și în Ierusalim și alcea strigând că nu trebuie să mai trăeasă. ¹⁹ Eu însă găsind că n'a făcut nimic vrednic de moarte și cerând și el singur judecata Maiestăței sale, am hotărât să-l trimitem la dânsul. ²⁰ N'am nimic hotărât ce aș putea să scriu împăratului; de aceea l-am ajut înaintea voastră și în deosebi înaintea ta, rege Agripa, ca după cercetare, să am ce scrie. ²¹ Căci mie mi se pare, că nu-i înțeleștește a trimite pe un arestat, fără a arăta care-s învinuirile ce i se aduc.“

CAP. 26.

¹ Iar Agripa a zis cără Pavel: „Tî se îngăduie să vorbești de tine însuți!“ Atunci Pavel întinziu-și mâinile, s'a apărât astfel:

² „Rege Agripa, mă socot fericit, când vreau astăzi să mă apăr înaintea ta de toate acelea, cu care sunt învinuit de iudeii, ³ cu atât mai mult, cu cat tu știi toate obiceiurile și părerile iudeilor. De aceea te rog să mă ascuți cu bunăvoieță,

⁴ „Viața mea din tinerețe, pe care dela început mi-am petrecut-o în mijlocul poporului meu în Ierusalim, o cunoșc foști iudei; ⁵ aceștia demult și în de mine, de vor vrea să măturișescă, că am trăit ca fariseu, după cea mai aspră învățătură din legea noastră. ⁶ Iar acum stau înaintea judecăței pentru nădejdea în făgăduință, făcută părinților noștri de Dumnezeu; ⁷ a cără implinire nădăjduesc să o vadă cele douăsprezece seminții ale noastre, slujind cu râvnă lui Dumnezeu ziua și noaptea. ⁸ Totuși pentru această nădejde sunt învinovațit de iudei, o rege Agripa. ⁹ Dar ce? Se socoate oare de voi lucru de necrezut, că Dumnezeu invie pe morți? ¹⁰ Adevărat, și eu credeam, că mi se cuvine să lucrez mult împotriva numelui lui Iisus Nazoreul. ¹¹ Ceeace am și făcut în Ierusalim; și căpătând imputențire dela arhieci, pe mulți sfinti l-am închis eu în temniță, și când îl ucideau, îmi dădeam la aceasta involare mea; ¹² și prin toate sinagogile i-am muncit eu adesa și-i sileam să hulească pe Iisus, și în urmă mea nemăsurată asupra lor, l-am urmărit până și în alte cetăți.

¹³ „Pentru aceasta mergând eu și la Damasc, cu

împuțnicire și însărcinare dela arhieci, ¹⁴ pe cale, o rege, am văzut în mijlocul zilei o lumină din cer, care întrecea strălucirea soarelui și care m'a lumenat pe mine și pe ceice mergeau cu mine. ¹⁵ Atunci eu nol cu toții am căzut la pământ și am auzit un glas, cari mi-a zis în limba evreească: „Saule, Saule, ce Mă prigonești? Cu greu îți este să lovești împotriva boldului.“ ¹⁶ Și eu am zis: „Cine ești Doamne?“ Iar El a răspuns: „Eu sunt Iisus, pe Care tu-l prigonești. ¹⁷ Dar scoală și stăl pe picioarele tale; căci de aceea M'am arătat fie, ca să te pun slujitor și martor al celor ce ai văzut și ai celor ce-ți voi descoperi, ¹⁸ Izbăvindu-te de poporul iudeu și de păgânii, la care te trimiți eu acuma, ¹⁹ că să îl deschizi ochii, spre a se întoarce dela întuneric la lumină și dela stăpânirea lui satana la Dumnezeu, și prin credință în Mine să primească eretarea păcatelor și parte cu cel sfintit.

²⁰ „De aceea, o rege Agripa, nu m'am împotrivit vedeniei cerești, ²¹ ci am propovestit mai întâi celor din Damasc și Ierusalim și apoi la cel din totă țara iudeei și păgânilor, ca să se pocăească și să se întoarcă la Dumnezeu, făcând fapte vrednice de pocăință. ²² Pentru aceasta prinzindu-mă iudeii în biserică, s'au facercat să mă sfâse. ²³ Dar primind ajutor dela Dumnezeu, stau până în ziua aceasta, mărturisind la măști la mare, negând nimic alta decât cele ce au spus Prooroci și Moisă că vor să se facă, ²⁴ și anume, că Hristos avea să patimească și, sculându-se cel întâi din morți, să vestească lumină poporului iudeu și păgânilor.“

²⁵ Pe când se apără Pavel astfel, Festus a zis cu

glas tare: „Ești nebun, Pavel! Multă carte te duce la nebunie!”

²⁸ „Ba nu, nu sunt nebun, Prea mărite Festus,— zise Pavel,— eu vorbesc cuvinte adeverate și înțelepte. ²⁹ Căci despre aceasta știe și regele, cătră care și îndrăznesc eu să găresc, căci nu cred că i-ar fi lui tăinuit ceva din acestea; căci acestea nu s-au petrecut unde-va într'un ungher de fară.³⁰ Rege Agripa, crezi tu pe proroci? Știi că crezi?”

³¹ Agripa însă a zis cătră Pavel: „Prea curând vrei tu să mă faci creștin.”

³² Zis-a Pavel: „Aș rugă pe Dumnezeu ca, fie mai curând, fie mai târziu, nu numai tu, ci și toți ceiice mă ascultă astăzi să se facă astfel, cum sunt și eu, afară de aceste lanțuri.”

³³ „Și când a zis el aceasta, regele și guvernatorul, Veronica și ceice sădeau cu ei său sculat,³⁴ și de-părându-se, vorbeau între ei și ziceau, că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de lanțuri.” ³⁵ „Și a zis Agripa cătră Festus: „S-ar putea să se dea drumul omului acestuia, dacă el n'ar fi cerut judecata Cesarului.” După aceasta s'a și hotărât guvernatorul să trimită pe Pavel la Cezarul,

CAP. 27.

¹ După ce s'a hotărât să mergem în Italia, Pavel și alii cățivă arestați au fost dați în sama unui sutaș cu numele Iuliu, din cohorta împăratescă. ² Si suindu-ne pe o corabie din Adramit, am plecat, voind să mergem pe lângă coastele Asiei, fiind cu noi Aristarh, un macedonean din Tesalonic.

³ Adoua zi am sosit la Sidon, și Iuliu purtându-se omenos cu Pavel, i-a îngăduit să meargă la prietenii ca să primească ajutorare. ⁴ Plecând apoi de acolo, am mers la Cipru, din pricina că vântul era protevnic; ⁵ și trecând marea spre Cilicia și Panfilia, am sosit la Mira-Liciei. ⁶ Acolo sutașul găsind o corabie alexandreamă, care mergea în Italia, ne-a mutat într'insa.

⁷ Plutind înctul multe zile și ajungând abea în dreptul Cnidulului, nefiindu-ne vântul prielnic, am trecut pe sub Crete, pe lângă Salmona, ⁸ și străbătând cu greutate, am sosit la un loc, ce se numea Limanurile Bune, în apropierea căruia se află cetatea Lasea.

⁹ De oarece trecuse destulă vreme și călătoria ajunsese acum primejdoasă, pentru că acum și postul trecuse, Pavel și sătuea ¹⁰ și li zicea: „Oameni buni, văd că *accastă* călătorie va fi însoțită de greutăți și de mari primejdii nu numai pentru încărcătură și corabie, ci și pentru viață noastră.” ¹¹ Dar sutașul se încredea mai mult în cărmaciu și în căpitaniul corăbiei decât în cuvintele lui Pavel. ¹² Nefiind însă limanul bun pentru iernat, cei mai mulți dădeau sfat să plece corabia de acolo și, de s-ar putea, să ajungă la Finica, un liman în Creta, care e apărat de vânturile de sud-vest și de nord-vest, ca să erneze acolo. ¹³ Suflând vânt dela miază și socotind că au dobândit ce doreau, au plecat și au mers pe lângă Crete. ¹⁴ Dar nu după mult s'a stârnit contra acestuia alt vânt visforus, numit Evroclidon; ¹⁵ și corabia fiind apucată și neputând luptă contra vântului, ne lăsărăm în voea valurilor, ¹⁶ Trecând însă un ostrovaș, numit Claudi,

cu mare greu am putut prinde luntrea,¹⁷ pe care rădicându-o, marinarii au început să întrebuijze toate mijloacele, ca să lege corabia; temându-se însă să nu fie pusă pe nisip, au desfăcut pânzile și se purtă astfel de valuri.¹⁸ Adouazi, fiind mai cumplit învîforați, au început să arunce încărăcătura,¹⁹ iar atrelați cu mâinile noastre am aruncat lucrurile din corabie.²⁰ Și fiindcă zile multe nu s'a arătat nici soare, nici stele, și furtuna ținea mereu, în cele din urmă ne perdusem orice nădejde de a ne măntui.

²¹ Și fiind că se făcuse multă postire, atunci Pavel, stând în mijlocul lor, a zis: „Oameni buni, trebuie să mă ascultați pe mine și să nu plecați din Creta; astfel ați fi înlăturat greutățile și primejdiala aceasta.²² Acum însă vă îndemn să vă încurajați, căci nici un suflet dintre voi nu vă perlă, ci numai corabia.²³ Pentru că mi s'a arătat în noaptea aceasta ingerului Dumnezeului, Căruia eu îi slujesc,²⁴ și mi-a zis: „Nu te teme, Pavеле, căci trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată Dumnezeu îl-a dărult pe toți celice călătoresc cu tine.”²⁵ De aceea îmbărbătaș-i-vă, oameni buni, căci eu cred pe Dumnezeu, că va fi aşa, cum mi s'a spus,²⁶ și trebuie să simt aruncați în vreun ostrov oarecare.

²⁷ Și fiind noaptea a paisprezecea decând ne învălueam în Adriatica, corăblerilor îi se dărău, pe la mijlocul nopții, că se aproape de un mal,²⁸ și aruncând măsura, au găsit douăzeci de stâniști; înaintând însă pușin și măsurând iarăși, au găsit cincisprezece stâniști.²⁹ Temându-se însă să nu dea peste niște locuri stâncoase, au lăsat dela cărmă patru ancore și au așteptat să se facă ziua.

³⁰ Însă fiindcă corăbleril voeau să fugă de pe corabie și începuseră chiar să lese luntrea pe apă, prefăcându-se că vor să arunce și ancorile dela gurguiul corăbeli.³¹ Pavel a zis cătră sută și cătră ostaș: „Dacă aceștia nu rămân pe corabie, nu veți putea scăpa.”³² Atunci ostașii au tăeat frângările de la luntre și au lăsat-o să cadă.

³³ Și până să se facă ziua, Pavel a stătuit pe toți să mânânce, zicând: „Astăzi e a paisprezecea zi de când așteptați și postați, nemâncând nimică.³⁴ De aceea vă rog să mâncați, căci aceasta este spre mânăuirea voastră, căci nici unuia din voi nu-l văperi un fir de păr din cap.”³⁵ Și zicând el aceasta și luând pâne, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor și frângând, a început să mânca.³⁶ Atunci s-au îmbărbătat toți și au mâncați și ei.³⁷ Și de toți erau pe corabie douăsute șaptezeci și sase de suflete.³⁸ Și după ce ne-am mulțumit de mânăcare, am usurat corabia, aruncând grău în mare.

³⁹ Iar dacă s'a făcut ziua, nu se zărea nicăieri pământul, dar să pareă că se vede un săn de mare cu țârmul jos, la care se sfătuieau să scoată, de se va putea, corabia.⁴⁰ Deci, rădicând ancorile și slăbind lanțurile cărmel, au rădicat pânzele cele mici după vântisorul ce suflă și au pornit pe mare, tăinând calea spre țârm.⁴¹ Dând însă peste o limbă de pământ, corabia s'a impotmolit și învingându-se cu botul în nisip, stă nemîșcată, iar partea ei din urmă se șiărâmă de puterea valurilor.

⁴² Atunci ostașii s-au înțeles să ucidă pe arestaș, ca nu cumva să înnoate vreunul și să fugă.⁴³ Sutăul însă, voind să scape pe Pavel, l-a oprit dela gândul acesta și a poruncit ca celice și să înnoate,

să se arunce cel din tău în marea și să iasă la uscat; "iar ceilalți să se măntuească care pe scânduri, care pe ce va putea găsi în corabile. Și aşa au scăpat toți pe uscat.

CAP. 28.

¹ Dupăce s'au izbăvit, atunci ceice erau cu Pavel au aflat, că ostrovul acela se numeă Malta; ² iar barbarii de acolo ni-au arătat nu pușină bunăvoiță; căci ei făcând un foc mare, ne-au primit pe toți, pentru că plouă și era tare frig. ³ Pavel însă adunând mulțime de vreascuri și puindu-le pe foc, o viperă, eșind din văpae, s'a apucat de mâna lui. ⁴ Când au văzut barbarii viperă atârnând de mâna lui, au zis unul cătră altul: „Omul acesta cu bunăsamă e un ucigaș, care scăpând de marea, judecata lui Dumnezeu nu l'a lăsat să trăească.” ⁵ Iară Pavel, scuturând viperă în foc, n'a suferit niciodată vătămare. ⁶ El însă așteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort; dar așteptând el mult și văzind că nu s'a întâmplat cu dânsul nicio nenotocire, și-au schimbat părera și ziceau că-l Dumnezeu.

⁷ În apropiere de locul acela se aflau așezările căpeteniei ostrovului aceluia, anume Publius, care ne-a primit și ne-a găzduit trei zile cu multă bunăvoiță. ⁸ Și s'a întâmplat că tatăl lui Publius zăcea de friguri și de boală de stomach; și întrând Pavel la el, s'a rugat și punându-și mâinile peste dânsul, l-a vindecat. ⁹ Dupăce s'a făcut aceasta, și alii din ostrov, cari aveau boale, veneau și se vindecau. ¹⁰ Și cu multă cinste ne-au cinstit, iar la plecare ne-au ncărcat cu cele de trebuință.

¹¹ Iar după trei luni am plecat pe o corabie din Alexandria, care era sub steagul Dioscurilor, și care ieșinase în ostriv; ¹² și sosând la Siracusa, am stat acolo trei zile. ¹³ Și plecând și de acolo, am mers la Regio; și fiindcă peste o zi a început să sufle un vânt de miază zi, adouazi am sosit la Putjoli, ¹⁴ unde am găsit niște frați și am fost rugați să rămânem la ei săptă zile; și apoi am sosit la Roma. ¹⁵ Iar frații de acolo, auzind de noi, ne-au eșit înainte pânăla forul Apie și la Trei-Taverne. Și când l-a văzut Pavel, a mulțumit lui Dumnezeu și s'a îmbărbătat; ¹⁶ iar dacă am venit la Roma, Sutanul a dat pe arestați comandanțului oștirii; lui Pavel însă și s'a îngăduit să trăească deosebi cu ostașul care-l păzea.

¹⁷ Iar peste trei zile Pavel a chemat pe ceice erau mai însemnați dintre iudei, și când aceștia au venit, li-a zis: „Fraților, fără să fac ceva împotriva poporului sau a obiceiurilor părintești, am fost dat legat la Ierusalim pe mâna romanilor. ¹⁸ Aceștia judecându-mă, au vrut să-mi dea drumul, pentru că nu aveam nicio vină vrednică de moarte. ¹⁹ Însă împotrivindu-se iudeil, am fost nevoit să cer judecata Cesarului, dar nu pentru să învinuesc cu ceva pe poporul meu. ²⁰ De aceea v'am și chemat, ca să vă văd și să grăesc cu voi, căci pentru nădejdea lui Israhil sunt eu înșărat cu lanțurile acestea.”

²¹ Iară el au zis cătră el: „Noi nici dela tine n'am primit scrisori din Iudeea, și din frații ce au venit nici nu ne-a vestit de tine, nici nu ne-au spus ceva de rău. ²² Am dori însă să auzim dela tine, ce cugești; căci avem știre, că pentru invățătura aceasta pretutindenea sunt neînțelegeri.”

²³ Si hotărându-i o zi, au venit foarte mulți la el la gazdă; și el le-a vorbit de dimineață până sara, povestindu-le despre Impărația lui Dumnezeu, și aducând dovezi și mărturii despre Iisus, din legea lui Moisă și din prooroci. ²⁴ Unii s-au încredințat din cuvintele lui, iar alții n'au crezut. ²⁵ Si fiind el în neînțelegere unii cu alții, au plecat, și atunci Pavel îl-a spus un cuvânt: „Bine a zis Duhul Sfânt părinților noștrilor prin Proorocul Isaia: ²⁶ Du-te la poporul acesta și spune-l: cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea, și căci s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu aude, și ochii săi și i-a inchis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să se întoarcă și să-i vindec.”

„Deci cunoscut să vă fie, că mantuirea lui Dumnezeu s'a trimis păgânilor, și ei vor și auzi.”

²⁷ Si dacă a zis el acestea, Iudeii au eşit, prindu-se mult între dânsii,

²⁸ Si a rămas Pavel doi ani închis pe cheltueala sa și primaț pe toți ceice veneau la el, ²⁹ propovestind Impărația lui Dumnezeu și învățind despre Domnul Iisus Hristos cu toată îndrăzneala și fără opereală.

CELE 7 EPISTOLE

SOBORNICEȘTI

CELE 14 EPISTOLE

ALE SF. AP. PAVEL

CARTEA CĂTRĂ ROMANI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel, robu lui Iisus Hristos, chemat să fie apostol și ales să vestească dumnezeiasca Evanghelie, ² pe care Dumnezeu a făgăduit-o prin proorocii Săi în Sfintele Scripturi, ³ despre Fiul Său, Cel ce după trup s'a născut din sămânța lui David, ⁴ iar după duhul stinșeniei s'a dovedit cu tărie Fiul lui Dumnezeu, prin invierea din morți, ⁵ a de către Dumnezeu, Domnul nostru, ⁶ prin care am primit harul și apostolia, ca în numele Lui să aducem la credință toate popoarele, ⁷ printre care sunteți și voi, cei chemați de Iisus Hristos: — ⁸ vă dor este vouă, tuturor celor care sunt în Roma, iubilii lui Dumnezeu și chemați sunteți, har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

⁹ Mai întâi, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Hristos pentru voi toți, că credința voastră e vestită în toată lumea. ¹⁰ Căci martor îmi este Dumnezeu, Cărula îl slujesc cu duhul meu prin Evan-

ghelia Fiului Său, că neconenit îmi aduc aminte de voi;¹⁰ cerând totdeauna în rugăciunile mele, să am cândva prilej fericit ca, cu voea lui Dumnezeu, să vin la voi;¹¹ căci doresc să vă văd, ca să vă dău vreun dar duhovincesc pentru a vă întări,¹² a-decă să mă măngâiu la voi cu credință care e deopotrivă a voastră și a mea.¹³ Însă nu voesc să nu știți voi, fraților, că de multe ori am dorit să vin la voi, dar am fost impedeat până acum, ca să am oarecare roadă și la voi, ca și la celelalte nemuri.¹⁴ Că sunt dator și eliniilor și barbarilor, și celor înțelepti și celor neștiutori,¹⁵ așa larea și vouă celor din Roma să vestesc Evanghelia, căt mă ajută puterile.¹⁶ Căci eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celor ce cred, mai întâi a iudeilor, și apoi a eliniilor;¹⁷ și pentru că în ea prin credință și pentru credință se descoperă dreptatea dumnezească, precum este scris: „Dreptul prin credință va trăi” (Avac. II. 4).

¹⁸ Se arată însă din cer mânia lui Dumnezeu asupra a toată pagânălata și nedreptatea oamenilor, cari înbășesc dreptatea prin nedreptate; ¹⁹ pentru că ceeace se poate ști despre Dumnezeu, li e cunoscut, căci Dumnezeu li-a arătat.²⁰ Căci însușirile cele nevăzute ale lui Dumnezeu: puterea Lui cea veșnică și Dumnezeirea Lui, dela facerea lumii se văd, când cugeti la cele făcute de El, încât ei nu se pot desvinovăti; ²¹ pentru că cunoșcând pe Dumnezeu, nu L'au proslăvit ca pe Dumnezeu, sau nu l-au mulțămit, ci au rătăcit cu cugetele lor și inima lor cea nelinjelegătoare s'a întunecat;²² Crezindu-se a fi înțelepti, au înebunit,²³ și au schimbat slava

Aucherean M.

lui Dumnezeu celul nestrîcălos cu închipuirile om斯特rîcălos, și de paseri, și de vietăți cu căte patru picioare, și de tărtoare.²⁴ De aceea și Dumnezeu l-a dat *pradă* faptelor necurate ale înimii lor, încât ei singuri și-au întinat trupurile,²⁵ și au schimbat adevarul Dumnezeesc cu minclună, și s-au întinat și au slujit făpturelor, iar nu Făcătorului, Care este blneuvăntat în veci. Amin.

²⁶ De aceea Dumnezeu l-a dat *pradă* unor fapte rușinoase: căci femeile lor au înlocuit întrebunțarea firească a membrilor lor cu alta protivnică firil; ²⁷ deasemenea și bărbații părăsind întrebunțarea firească a femeilor, s-au aprins de poftă unul asupra altuia și au făcut lucruri rușinoase bărbat cu bărbat, și aşa au luat prin ei înseși răsplata ce li se cuvenea pentru rătăcirea lor.

²⁸ Și după cum nu s-au îngrijit să alibă pe Dumnezeu în cuget, l-a dat și Dumnezeu în *sama minții* lor celel rătăcite, ca să facă ceeace nu se cade; ²⁹ Încât sunt plini de toată nedreptatea, de desfrâname, de vicioșug, de lăcomie, de răutate, de pizmă, de ucidere, de sfesi, de însălbătorie, de nărvuri rele; ³⁰ părätori, grăitorii de rău, uritori de Dumnezeu, batjocoritori, făloși, mândri, scornitori de rele, neascultători de părinți,³¹ nelinjelegători, vânzători, neubitori, nelimpăcați, nemilostivi.³² Aceștia cunoșcând *judecata cea dreaptă* a lui Dumnezeu, că ceice fac asemenea *lucruri* sunt vrednici de moarte, nu numai că fac acestea, ci încă și laudă pe făptuitorii lor.

CAP. 2.

³³ De aceea ordine ai fi tu, omule, cel ce judeci *pe altul*, nu poți să te desvinovățești, căci cu *jude-*

cata cu care judeci pe altul te osândești pe slnete pentru că de judecat judeci pe altul, dar faci aceleasi lucruri.² Noi însă știm, că judecata lui Dumnezeu este cu adevărat asupra celorce fac asemenea lucruri.³ Și socoți tu, omule, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu prin aceea, că osândești pe ceice fac asemenea lucruri, când și însuși faci aceleasi?⁴ Sau nescotești bogăția bunătăței, blănădeții și indelungei răbdării a lui Dumnezeu, neprincipând, că bunătatea lui Dumnezeu te îndemnă la pocăință?⁵ Tu însă, prin îndărătnicia ta și cu iniția ta cea nepocăită, îți aduni mânie pentru zlua mâniei și a descoperirii judecății celei drepte a lui Dumnezeu,⁶ Care va da fiecăruia după faptele sale:⁷ adecă celorce, prin stăruirea în fapta bună, cauță slavă și ciorne și nemurirea, le va da viață veșnică;⁸ iar celorce se îndărătnicesc și nu se supun adevărului, ci sa dedau la nedreptate, le va da urgie și mânie.⁹ Necaz și strămtorare va fi peste tot sufletul omenesc, care face râu, mai întâi peste iudeu, apoi și peste elin;¹⁰ mărire însă și cinste și pace va veni peste tot celice face bine, mai întâi peste iudeu, apoi și peste elin,¹¹ căci la Dumnezeu nu este fățârnicie.

¹² Căti au păcătuit fără lege, fără lege vor și perl; iar ceice au păcătuit sub lege, după lege se vor osândi,¹³ în ziua, când Dumnezeu, după cum a binevestit, va judeca prin Iisus Hristos lucrurile cele ascunse ale oamenilor.¹⁴ Căci nu auzitorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci ceice împlinesc legea, aceia se vor îndrepta.¹⁵ Căci când păgânii, neavând lege, din fire fac cele cerute de lege, adecă ei neavând lege, singuri își sunt lege,¹⁶ prin

aceasta ei arată că fapta cerută de lege e scrisă în inima lor, de care lucru mărturisește și conștiința lor și cugetul lor când învinovățindu-se, când desvinovățindu-se unele pe altele.

¹⁷ Iată tu te numești iudeu, te împăciești cu legea și te lauzi cu Dumnezeu;¹⁸ și voea Lui și înțelegi mai bine se deosebește lucrurile, învățând din lege;¹⁹ te socoși pe sine și povățitor al orbilor, lumină pentru cel din întuneric,²⁰ povățitorul celor negiutori, învățătorul pruncilor, având în lege dreptarul și al adevărului;²¹ Pentru ce dară tu, celce înveți pe altul, nu te înveți pe tine însuți.²² Propovedești să nu se fure, dar furi; zici: să nu faci desfrâname, dară faci desfrâname; te îngrețoșezi de idoli, dar furi cele sfinte;²³ te lauzi cu legea, dar necinstești pe Dumnezeu prin călcarea lagii;²⁴ căci din pricina voastră se hulește numele lui Dumnezeu printre neamuri, cum este scris (Isaiu, L, II, 5, Izeh. XXXVI, 20).

²⁵ Tăerea imprejur este folositoare, dacă îplinești legea; iar dacă tu calcă legăea, atunci tăerea imprejur să te face netăere imprejur.²⁶ Așa dară, dacă cel netăeat imprejur păzește hotărările legii, atunci netăerea imprejur a lui nu își scoate oare drept tăerea imprejur?²⁷ Și netăeatul imprejur cel din fire, care păzește legea, nu te osândește oare pe tine, care eşti tăeat imprejur și ai Scriptura, dar calcă legea?²⁸ Căci iudeu nu-i acela, care are înfațisare de iudeu; și tăere imprejur nu-i aceea de dinafără, de pe trup;²⁹ ci acela-i iudeu, care și pe dinăuntru e iudeu; și tătere imprejur e aceea, care e în iniță și e după duhul, iar nu numai după litera legii. Un astfel de iudeu e de laudă, nu la oameni, ci la Dumnezeu,

CAP. 3.

¹ Deci prin ce e mai bun iudeul, sau la ce folosește făerea imprejur? ² Prin multe și în toate privințile, dar mai ales *prin aceea*, că lor li e incredință cuvântul lui Dumnezeu. ³ Căci ce poate însemna, dacă unii au fost necredincioși? Necredința lor nimicește ea oare credința lui Dumnezeu? ⁴ Nicidcum. Dumnezeu e credincios, iar oamenii toti sunt mincinoși, după cum este scris: „Tu ești drept în cuvintele Tale și la judecata Ta vei birui” (Ps. 50, 6).

⁵ Dacă însă nedreptatea noastră arată dreptatea dumnezelască, atunci ce să zicem? Omenește vorbim. Când Dumnezeu își arată mâna, nu e oare nedrept? ⁶ Nicidcum. Căci alintrelea omului ar judeca Dumnezeu lumea? ⁷ Căci dacă credința lui Dumnezeu se înalță prin necredința mea până la slava lui Dumnezeu, atunci la ce să mă judece El ca pe un păcătos? ⁸ Și n'ar trebui oare să facem răul, ca să lasă binele, cum ne și clevetesc unii și cum zic că am invăță? Nicidcum, ci osândirea unora ca aceștia e dreaptă.

⁹ Așă dară, ce urmează? Suntem noi oare mai buni? Nicidcum. Căci an dovedit, că *atât* iudeil, că și elini sunt toti sub păcat, ¹⁰ precum este scris: „Nu este drept niciunul, ¹¹ nu este cine să înțeleagă, nu este cine să caute pe Dumnezeu; ¹² toti s'au abătut, impreună s'au făcut netrebniți; nu este cel ce face bine, nu este nici unul.” (Ps. XIII, 1-3). ¹³ Gătelejul lor e mormânt deschis, cu lumbile lor înșeală; venin de aspidă și pe buzele lor. (Ps. V, 10; CXXXIX, 3). ¹⁴ Gura lor e plină de clevetire amară (Ps. IX, 28). ¹⁵ Picioarele lor sunt grabnice la văr-

sare de sânge, ¹⁶ și în calea lor e pustiire și prăpad. ¹⁷ Calea păcii ei n'o cunosc; (Pilde, I, 16, Isaii LI, 7-8). ¹⁸ și în ochii lor nu-i frica lui Dumnezen”. (Is. XXXV, 2).

¹⁹ Noi stim însă, că *toate* căte poruncește legea, le poruncește celorce sunt sub lege, ca toată gura să fie închisă și toată lumea să fie vinovată înaintea lui Dumnezeu. ²⁰ Căci prin faptele legii nici un om nu se va îndrepta înaintea Lui, căci prin lege se cunoaște păcatul.

²¹ Acum însă, afară de lege, s'a arătat dreptetea dumnezelască, cea mărturisită de lege și de prooroci; ²² dreptatea Dumnezească însă s'a arătat prin credință în Iisus Hristos în toti și peste toti cei care cred, căc nu este deosebire, ²³ pentru că toti au greșit și s'au lipsit de slava lui Dumnezeu, ²⁴ și toti în dar primesc îndreptarea prin răscumpărarea cea prin Hristos Isus, ²⁵ pe care Dumnezeu L-a rănduit să fie jertfă de curățire prin credință în sângele Lui, ca să se vadă că dreapta sa nu este stirbită prin erarea fără pedeapsă a păcatelor făcute înainte în vremea indelungei răbdări a lui Dumnezeu, ca să se vadă, zic, dreptatea Sa în vremea de acum și că El este drept și îndreptează pe cei care cred în Iisus.

²⁶ Declin, unde-i aceea, cu ce ne-am putea lăudă? S'a înălțat urat. Prin ce lege? Oare prin cea a faptelelor? Nu, ci prin legea credinții. ²⁷ Căci noi socotim, că omul se îndreptează prin credință, fără faptele legii. ²⁸ Au doară Dumnezeu este numai al iudeilor, și nu și al păgânilor? Fară îndoeală, și al păgânilor; ²⁹ pentru că este numai un singur Dumnezeu, care îndreptează pe cei tăcuți imprejur din credință, și pe cei netăcuți imprejur prin credință.

¹¹ Deci, prin credință desfășurăm noi oare legea ? Nicidcum ; ci întărim legea.

CAP. 4.

¹ Intrebăm dară : Avraam, părintele nostru, ce a dobândit după trup ? ² Dacă Avraam s'a îndreptat Prin fapte, l se cuvine laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu. ³ Căci ce zice Scriptura ? A crezut Avram pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit îndreptare. (Fac. XV,4). ⁴ Cetățice lucrează, plata nu-l se socoate ca o milă, ci ca un drept. ⁵ Iar celuice nu lucrează, dar crede în Celce îndreptează pe necredincios, credința lui i se socoate ca o îndreptare. ⁶ Așa și David numește fericit pe omul, căruia Dumnezeu îl socoște dreptatea fără fapte. ⁷ „Fericie, zice el, de cel cărora li s'au iertat fărădelegile, și cărora li s'au acoperit păcatele. ⁸ Fericie de omul, căruia Dumnezeu nu-i va socoti păcatul. (Ps. 31 1-2). ⁹ Fericirea aceasta privește oare numai pe cei ce au tăerea imprejur, sau și pe cei din netăerea imprejur ? Noi zicem că lui Avraam credința i s'a socotit dreptate. ¹⁰ Dar când i s'a socotit : după tăerea imprejur, sau înainte de tăerea imprejur ? Nu după tăerea imprejur, ci înainte de tăerea imprejur. ¹¹ Si semnul tăerei imprejur l-a primit el, ca o pecete a îndreptării prin credință ce o avea când nu era tăeat imprejur, așa că el a ajuns să fie tată tuturor credincioșilor înainte de tăerea imprejur, ca să îl se socotească și acestora dreptatea ; ¹² și tatăl celor tăești imprejur, dar nu numai al celorce au primit tăerea imprejur, ci și al celorce umbilă pe urmele credinței părintelui nostru Avraam, pe care o avea acesta înainte de tăerea imprejur.

¹³ In adevăr, nu prin lege îs-a dăruit lui Avram și seminției lui făgăduința, că va moșteni lumea, ci prin dreptatea dobândită prin credință, ¹⁴ Dacă ceice se sprăjinesc pe lege sunt moștenitorii, atunci credința e zădarnică și făgăduința desfășurată : ¹⁵ căci iegea naște mânie, pentru că unde nu este lege, acolo nu este nici călcare de lege. ¹⁶ Așa dară, moștenitorii sunt din credință, ca să fie și din har și ca făgăduința să fie statorică pentru ceice nu numai după lege, ci și după credință sunt urmașii lui Avraam, care este tatăl nostru al tuturora, ¹⁷ înaintea lui Dumnezezeu, pe Care L-a crezut și Care învile morți și chiamă celeste nu sunt, ca și cum ar fi, după cum este scris : „Eu te-am pus tată a multor popoare“. ¹⁸ Avraam a crezut cu nădejde în ceea ce era peste nădejde, și prin aceasta s'a făcut tată a mulților popoare, precum i se zise : „Așa de mulți vor fi urmașii tăi“. ¹⁹ El nu se ultă că, fiind aproape de o sută de ani, trupul lui era acun istovit și pântecel Sarrei mort, ci era tare în credință ; ²⁰ increderea lui în făgăduința dumnezească n'a fost sdruncinată de necredință, ci a rămas tare în credință, dând slavă lui Dumnezeu ²¹ și fiind depin încredințat, că Dumnezeu, Care a dat făgăduința, poate să o și împlinească. ²² De aceea i s'a și socotit lui aceasta dreptate.

²³ Dar nu numai pentru el i s'a scris, că i s'a socotit dreptate, ²⁴ ci și pentru noi : ni se va socoti și nouă, celorce credem în Acela, Care a inviat din morți pe Iisus Hristos, Domnul nostru, ²⁵ Celice a fost vândut pentru greșalele noastre și a inviat pentru îndrepantarea noastră.

CAP. 5.

¹ Decl, îndreptându-ne prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, ² prin credință în Care am și dobândit noi intrare la harul acesta, în care stăm și ne lăudăm cu nădejdea în slava lui Dumnezeu, ³ și nu numai cu aceasta, ci și cu necazurile ne lăudăm, ⁴ știind că necazul naște răbdare, iar răbdarea naște încercare, iar încercarea naște nădejde, ⁵ iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea dumnezească s'a revărsat în inimile voastre de Duhul Sfânt, Care ni s'a dat. ⁶ Pentru că Hristos, în vremea când eram noi neputincioși, a murit pentru cei necredincioși. ⁷ Deși chiar pentru un drept te miră de va muri cineva; abea, poate, pentru un binefăcător se va hotărî cineva să moară. ⁸ Dumnezeu însă și-a dovedit dragostea Sa cătră noi prin aceea, că Hristos a murit pentru noi, când eram încă păcatăși.

⁹ De aceea, cu atât mai vărtos acum, când suntem îndreptați prin sângele Lui Hristos, ne vom măntui printr'însul de mânia lui Dumnezeu. ¹⁰ Căci dacă vrăjmași filid, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, apoi cu atât mai mult după ce ne-am împăcat, ne vom măntui prin viață Lui; ¹¹ ba nu numai atâtă, ci ne și lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin mijlocirea Cărula am doaândit acum împăcarea.

¹² De aceea, precum printre un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, aşa și moartea a trecut la toți oamenii, *pentru că* în acela greșise toti. ¹³ Decl, păcatul și înalțate de lege era în lume; dar când nu este lege, păcatul nu se socotește; ¹⁴ că

Moartea a dominat în lume dela Adam până la Moisă și peste ceice nu greșise în felul vinovăției lui Adam, care este chipul Celuice avea să vie. ¹⁵ Darul Iosă nu-l aşă, cum e greșala. Căci dacă prin greșală unuia au murit mulți, cu atât mai vărtos harul lui Dumnezeu și darul prin harul unul singur om, Iisus Hristos, va prisosi pentru mulți. ¹⁶ Și darul nu este ca judecata pîntru unul ce a greșit; căci judecata ce urmează după o greșală aduce osândire, iar darul ce vine după multe greșale, aduce ertare. ¹⁷ Căci dacă prin greșala unula moartea a dominat prin unul, cu atât mai vărtos cele primeșc din helzug har și dar de dreptate vor domni în viață prin unul Iisus Hristos.

¹⁸ Așa dară, precum prin greșala unula au fost osândiți toți oamenii, aşa și prin îndreptarea unuia să dat tuturor oamenilor dreptul la viață. ¹⁹ Căci după cum prin neascul area unui om s-au făcut mulți pacătoși, și și prin ascultarea unuia mulți s-au făcut drepti. ²⁰ Legea însă a venit mai pe urmă și a sporit păcatul, iar unde a sporit păcatul, a început a prisosi și harul; ²¹ pentru că după cum păcatul a dominat spre moarte, aşa și harul și-a întemeiat doina prin sfîrșenie spre viață veșnică prin Iisus Hristos, Domnul nostru.

CAP. 6.

¹ Decl, ce să zicem? Să rămânem oare în păcat, că să prisosească harul? ² Nicidecum. Pentru că noi, ceice am murit față de păcat cum vom mai trăi în el? ³ Nu și-i oare, că ceice ne-am bolezat în Hristos Iisus, în moartea Lui ne-am bolezat? ⁴ Decl

prin botezare, în moarte ne-am îngropat împreună cu El, ca după cum Hristos a inviat din morți prin slava Tatălui, așa și noi să ducem o viață nouă.⁸ Căci dacă ne-am făcut una cu El prin asămânarea moșii Lui, atunci trebuie să fim una și prin o inviere *asemenea ei a Lui*, ⁹ știind, că omul nostru cel vechiu este răstignit împreună cu El, ca să se desfînțeze corpul cel păcătos, ca să nu mai sim robi păcatului, ¹⁰ pentru că cel ce a murit, a scăpat de păcat.¹¹ Dacă însă noi am murit cu Hristos, credem că vom și viațu împreună cu El, ¹² știind, că Hristos, Care a inviat din morți, nu va mai muri, pentru că moartea nu-L mai stăpânește.¹³ Căci El moartea ce a suferit-o, a suferit-o pentru păcat și odată pentru totdeauna; iar viața ce o trăește acum, o trăește pentru Dumnezeu.¹⁴ Așa și voi sacotiți-vă că sunteți morți pentru păcat, dar vii pentru Dumnezeu prin Hristos Iisus, Domul nostru.

¹⁵ Decl, să nu mai dominească păcatul în corpul vostru cel muritor, ca să vă mai supuneți poftelor lui, ¹⁶ nici să nu mai faceți membrele voastre unele ale nedreptăței păcatului, ci vă înfățișați înaintea lui Dumnezeu, ca niște inviați din morți, și membrele voastre să le înfățișați lui Dumnezeu ca unele ale cuvioției.¹⁷ Păcatul să nu mai dominească preste voi, căci nu mai sunteți sub lege, ci sub har.

¹⁸ Ce să facem dar? Să păcătuim, oare, pentru că nu mai suntem sub lege, ci sub har? Nicidecum.¹⁹ Nu știți voi oare, că cui vă dați la ascultare ca robi, al aceluia robi ascultători și sunteți? Adecă sunteți: ori robi păcatului spre moarte, ori robi ai ascultărilor spre sfîntenie.²⁰ Dar slavă lui Dumnezeu, că ați fost robi păcatului, dar acum din înină v-ați făcut ascu-

tători felului de invățătură, la care v-ați dedat.²¹ Și îzbăvindu-vă de păcat, v-ați făcut robi sfînteniei.²² Omenește vorbesc pentru neputința firii voastre: după cum altădată vă dădeai membrelor voastre în robia necurăției și a fărădelegii, ca să facă fărădelege, așa acum hărăziți membrelor voastre să robească sfînteniei, ca să facă fapte de sfîntenie.²³ Căci când erați robi păcatului, atunci erați slobozi de sfîntenie.²⁴ Și ce roade aveați voi atunci? Așa roade, incă acum vă rusinați de ele, pentru că sfârșitul lor e moartea.²⁵ Iar acum, când v-ați izbăvit de păcat și v-ați făcut robi lui Dumnezeu, aveți ca roadă sfîntenia, iar sfârșitul e viață vesolă.²⁶ Căci plata pentru păcat e moartea, iar darul lui Dumnezeu e viață veșnică prin Hristos Iisus, Domul nostru.

CAP. 7.

¹ Fraților, nu știți voi oare, — căci doar vorbesc celorce știu legea, — că legea are putere asupra omului numai cătă vreame el trăește?² Femeia măritată e legată prin lege de bărbatul său cătă acesta trăește; iar dacă moare bărbatul, ea ieșă de sub legea căsătoriei.³ De aceea dacă, trăind bărbatul, se mărită cu alt bărbat, ea se numește preadesfranată; iar dacă moare bărbatul, este liberă după lege, și dacă să mărită cu alt bărbat, nu mal e preadesfranată.⁴ Așa și voi, fraților, ați murit pentru lege prin corpul lui Hristos, ca să fiți ai altui bărbat și anume ai Celui care a inviat din morți, spre a aduce roadă lui Dumnezeu.⁵ Căci când noi eram în trup, atunci patimile păcătoase, cele arătate de

lege, lucrau în membrele noastre, ca să aducă roadă morții; ⁶ acum însă, când am murit pentru legea, de care eram legăț, ne-am liberat de ea, ca să slujim lui Dumnezeu într'un duh nou, iar nu după litera cea veche.

⁷ Deci ce să zicem? Să zicem oare că păcatul e dela lege? Nu, ci că păcatul nu l-am cunoscut, decât prin lege; și nici pofta năș fi cunoscut-o, de năr l zis legea: „Să nu poftesc” (Ezire, XX, 16—17). ⁸ Păcatul însă luând prilej dela porunca, a născut în mine tot felul de pofte; căci fără lege păcatul e mort. ⁹ Eu am trăit cândva fără lege; dar când a venit porunca, atunci păcatul a inviat, iar eu am murit; ¹⁰ și aşa porunca cea dată pentru viață, mi-a slujit spre moarte, ¹¹ pentru că păcatul luân i pricină dela porunca, m'a amăgit și m'a omorât prin ea. ¹² De aceea legea este sfântă, și porunca este sfântă și dreaptă și bună. ¹³ Atunci, poate că ceea ce era bun, a fost omorâtor pentru mine? Niciodată! Ci păcatul, ca să se arate că-l păcat, prin ajutorul lui lucru bun îmi aduce moarte, aşa că păcatul se face mult mai greu prin ajutorul poruncil.

¹⁴ Căci știu că legea este duhovnicească, iară eu sunt trupesc, vândut păcatului, ¹⁵ căci nu prîcep ce fac, pentru că nu fac ceea ce vreau, ci ceea ce urăsc, aceea fac. ¹⁶ Dacă însă fac ceea ce nu voesc, atunci recunosc că legea este bună, ¹⁷ și deci nu eu fac a cea, ci păcatul care locuște în mine. ¹⁸ Căci știu, că nu locuște în mine, așa că în trupul meu, ceea ce-l bun, căci voi să de-a face binele o am, iar puțină de a-l face n'ò găsesc. ¹⁹ Pentru că nu fac binele, pe care-l voesc, ci răul, pe care nu-l voesc,

pe acela îl fac. ²⁰ Să dacă ceea ce nu voesc aceea fac, atunci nu fac eu aceea, ci păcatul care locuște în mine. ²¹ Decl, eu găsesc în mine legea, că atunci când vreau să fac binele, se lipște de mine răul; ²² căci, după omul cel dinăuntru, găsesc plăcere în legea lui Dumnezeu, ²³ iar în membrele mele văd o altă lege, care se războește împotriva legii minții mele și care mă face rob legii păcatului, care este în membrele mele. ²⁴ Tăcălos om sunt eu! Cine mă va izbăvi din acest trup al morții? ²⁵ Mulțumesc însă Dumnezeului meu prin Iisus Hristos, Domnul nostru!

Așa dară eu cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul legii păcatului.

CAP. 8.

¹ Drept aceea, nu-l acum nici-o osândă pentru celice în Hristos Iisus urmează nu trupul, ci duhului, ² pentru că legea duhului vieții celei în Hristos Iisus m'a liberat de sub legea păcatului și a morții. ³ De oarece legea, slabită prin trup, era neputincioasă, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său într'un trup asemenea trupului omului păcătos, ca jertfă pentru păcat, și a osândit păcatul în trup, ⁴ ca dreptatea legii să se plinească în nol, celice urmăram nu trupul, ci duhului. ⁵ Căci celice urmează trupul, la cele trupești se gândește, iar celice urmează duhul, se gândește la cele duhovnicești. ⁶ Cugetările trupești sunt moarte, iar cugetările duhovnicești sunt viață și pace; ⁷ pentru că cugetările trupești sunt dușmanie împotriva lui Dumnezeu, că nu se supun legii dumnezești, și nici nu pot să se su-

pund. ⁹ De aceea ceice urmează trupul nu pot să placă lui Dumnezeu.

¹⁰ Vol însă nu urmați trupului, ci duhului, dacă duhul lui Dumnezeu locuește în voi. Iar dacă cineva dăre duhul lui Hristos, acela nu-i al Lui. ¹¹ Dacă însă Hristos este în voi, atunci trupul vă e mort pentru păcat, iar duhul e văru pentru sfîrșenie. ¹² Dacă însă Duhul Celuică a inviat din morții pe Iisus locuește în voi, atunci Hristos, cel ce a inviat din morții, va invia și trupurile voastre cele muritoare prin Duhul Său. Cel ce locuește în voi.

¹³ Așa dar, fraților, noi nu suntem datornicii trupului, ca să ne călăuzim în viață de trup. ¹⁴ căci dacă vă călăuziți în viață de trup, aveți să moriți, iar dacă omorâți prin duh lucrurile cele triste, veți trăi; ¹⁵ căci căi se călăuzesc de Duhul lui Dumnezeu, îlii lui Dumnezeu sunt. ¹⁶ Pentru că ați primit duhul rohiel, ca iardă să trăjiți în frică, ci ați primit Duhul înfierei, prin care strigăti: Avvă, adecă Tată! ¹⁷ Însuși acest Duh mărturisește cu duhul nostru, că noi suntem copiii lui Dumnezeu. ¹⁸ Iar dacă suntem copiii lui Dumnezeu, atunci suntem și moștenitorii al Lui, partașii cu Hristos; numai de vom pătimi cu Dânsul, ca să ne și proslăvim cu Dânsul.

¹⁹ Eu socotesc, că suferințele vremelnice de acum nu prețuiesc nimică față de acea slavă, care are a se descoperi pentru noi. ²⁰ Căci făptura cu o vie doriță așteaptă descoperirea acestei slave a fiilor lui Dumnezeu; ²¹ pentru că făptura s'a supus deșărtăciunii nu de voea sa, ci după voea celuică a supus-o. ²² Eu nădejdea, că și înseși această făptură va fi izbăvită din robia stricăciunii, că să guste din liber-

tatea cea slăvită a copiilor lui Dumnezeu. ²³ Căci știu, că toată făptura suspină împreună și suferă până acum; ²⁴ și nu numai ea, ci și noi înșine, cări avem părge Duhului, și noi suspinăm în sine, așteptând înfierea, răscumpărarea trupului nostru. ²⁵ Căci prin nădejdea aceasta ne-am mantuit. Iar nădejdea când se vede nu mai este nădejde; căci aceea ce vede cineva, la ce ar mai nădăjdui? ²⁶ Iar de nădăjdul ceeace nu vedem, atunci așteptăm cu răbdare.

²⁷ Deasemenea și Duhul ne întărește în neputințele noastre, căci noi nu știm pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Duhul însuși mijlocește pentru noi prin suspirne negrăite. ²⁸ Iar Cel ce cărcă înimile și le ce cuget are Duhul, pentru că El mijlocește pentru sfîrșit după voea lui Dumnezeu.

²⁹ Știm însă, că celorce iubesc pe Dumnezeu și sunt chemați după voea Lui, toate le sunt bune; ³⁰ căci pe care i-a cunoscut El mai înainte, mai înainte l-a și hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca Acesta să fie întâiul născut între mulți frați. ³¹ Și pe cari l-a hotărât El mai înainte, pe aceia i-a și chemat, și pe care i-a chemat, pe aceia l-a și îndreptat; și pe care i-a îndreptat, pe aceia l-a și proslăvit.

³² Deci, ce să zicem în fața acestora? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine ne poate fi împotriva?

³³ Acela, Care n'a crujat pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va dărui împreună cu El și toate celelalte?

³⁴ Cine va învinui pe aleșii lui Dumnezeu, când Dumnezeu îl îndreptea?

³⁵ Cine îl osândește, când Hristos Iisus a murit, dar a și inviat, și când El e de a dreapta lui Dumnezeu?

nezeu, și mijlocește pentru noi? ¹⁵ Cine ne va desparti de dragostea lui Hristos? Au necazul, sau strămutarea, sau prigonierea, sau foamea, sau golătatea, sau primejdia, sau sabia? ¹⁶ Precum este scris: „Pentru tine ne ucid în toată ziua, și ne socot că nuște ol, rânduite spre junghere, ¹⁷ Dar toate acestea le biruim cu puterea Celui ce ne-a iubit.” ¹⁸ Căci sunt încredințat, că nici moartea, nici viața, nici îngrăjii, nici începătorile, nici puterile, nici cele de față, nici cele viitoare, ¹⁹ nici înălțimea, nici adâncimea, nici altă făptură oarecare nu poate să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu cea în Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAP. 9.

¹ Adevărul spun în Hristos și nu mint și conștiința mea îmi este martură în Duhul Sfânt, ² că am o mare întristare și o neconțință durere de înimă, ³ Încă că aș voi să fiu eu însumi lepădat dela Hristos pentru frațil meu, pentru rudele mele după trup, ⁴ adeca pentru Israile, a căror este invierea și slava și legămintele și cultul și făgăduințele: ⁵ ai căror sunt și părinții și din cari e, după trup, și Hristos, Cel ce este peste toate, Dumnezeu binecuvântat în vechi. Amîn.

⁶ Dar aceasta nu înșinuă, că cuvântul lui Dumnezeu a căzut: căci nu toți cei din Izrael sunt Izraile, ⁷ și nici toți cei din semânța lui Avraam sunt filii lui Avraam; ci s'a zis: „Cei din Isaac se vor numi filii tăi.” (Fac. XXI, 12). ⁸ Adeca, nu filii trupești sunt filii lui Dumnezeu, ci filii făgăduinței se vor numi ca fili. ⁹ Iar cuvântul făgăduinței e acesta;

„La anu pe vremea asta voi veni și Sarra va avea un fiu” (Fac. XVIII, 10). ¹⁰ Si nu numai atâtă, ci tot așa s'a întâmplat și cu Rebelca, când ea a zemislit deodată doi filii din Isaac, tatăl nostru; ¹¹ căci când el încă nu se născuseră și nu făcuseră încă nimic bun sau rău, ca voința lui Dumnezeu în alegere să nu atârñe de fapte, ci numai de Cel ce faceă chemarea, ¹² i s'a zis ei: „Cel mai mare va fi rob celul mai Tânăr” (Fac. XXV, 23), ¹³ precum și este scris: „Pe Iacob l-am iubit, iar pe Isav l-am urât” (Malah. I, 2-3).

¹⁴ Deci, ce să zicem? Nu e oare nedrepitate la Dumnezeu? Nicidecum. ¹⁵ Căci zice cătră Moisă: „De cine-Mi va fi milă, pe acela-l voi milui; și de cine voi vrea să mă îndur, Mă voi îndură” (Eșire, XXX III, 19). ¹⁶ Așă dară miluirea nu atârnă de cel ce dorește, nici de cel ce se nevoește să o aibă, ci de Dumnezeu cel ce miluește. ¹⁷ Căci în Scriptură Dumnezeu zice lui Faraon: „De aceea te-am și rădicat, ca să arăt asupra ta puterea Mea, și ca să se propovădească numele Meu peste tot pământul” (Eșire, IX, 16). ¹⁸ Deci, Dumnezeu pe cine voește, îl miluește, și pe cine voește, îl impetrește.

¹⁹ Dar îmi vei zice: „Atunci pentru ce mai osândește? Căci cine se poate împotrivi voinței Lui?”

²⁰ Dar tu, omule, cine eşti, de cel socoteală lui Dumnezeu? Poate oare vasul să zică celuice l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut așă?” ²¹ Olarul nu e oare stăpân pe lut, ca din aceeași frâmântătură să facă un vas pentru o întrebunțare mal de cinste și altul pentru alta mal josnică? ²² ce ai de zis, dacă Dumnezeu, volind să-și arate mânia și să-și desăvăscă puterea Sa, cu mare și îndelungată răb-

dare a crujat vasele mânăie, făcute pentru petre și în același timp și-a arătat bogăția slavelor sale asupra vaselor îndurărel, pe care le-a pregătit pentru slavă, ²⁴ adecă asupra noastră, pe care El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintr-o păgână, ²⁵ precum zice El la Osie: „Voi numi poporul Meu nu pe poporul Meu, și iubită nu pe cea iubită” (Osie, II, 23), ²⁶ precum și în locul acela, unde îl se spunea: „Voi nu suntești poporul Meu, ci aceia se vor chema fiilii Dumnezeului celui Viu? (Osie, I, 10). ²⁷ Iară Isaiă glăsuește despre Israel: „Deși fiilii lui Israel vor fi mulți, ca nisipul mării, numai o rămășiță să va măntui; ²⁸ căci Domnul va împlini pe pământ curând și deplin ceeace a hotărât (Ioala X, 22-23). ²⁹ Și cum a mai proorocit Isaiă, zicând: „Dacă Domnul puterilor nu ni-ar fi crujat sămânța, am fi ajuns ca Sodoma și am fi fost asemenea Gomorei” (Is. I, 1).

³⁰ Dar ce să zicem? Păgânii, cari n'au căutat dreptatea, au căpătat dreptatea, dar dreptatea cea din credință; ³¹ iar Israel, care a căutat legea dreptății, n'a ajuns la legea dreptății. ³² Pentru că au căutat-o nu în credință, ci în faptele legii; pentru că au poticnit de pătra poticnirii, ³³ după cum este scris: „Iată, pun în Sion o piatră de poticnire, o piatră de sminteaală, și celce va crede în ea, nu va fi rușnat.” (XXVIII, 16; VIII, 14).

CAP. 10.

¹ Fraților, dorința inimii mele și rugămintea mea către Dumnezeu este, ca Israel să se mantuească. ² Căci le mărturisesc, că el au răvnă pentru Dum-

nezeu, dar nu cu pricepere. ³ Căci ei, nepricepând dreptatea dumnezeiască și șiindu-se să-și întemeieze dreptatea lor, nu s'au supus dreptății dumnezeestă. ⁴ Pentru că ținta legii este Hristos spre îndreptarea tuturor celor care vor crede,

⁵ În adevăr, Moisă scrie despre dreptatea, care izvorăște din lege: că „omul, care va împlini poruncile Mele, va trăi prin ele” (Levit, XVIII, 5). ⁶ Iar despre dreptatea, care izvorăște din credință, grăește așa: „Să nu zici în inima ta: cine se va suia în cer adecă, să pogoare pe Hristos? ⁷ Sau cine se va pogori în adânc adecă să răilece pe Hristos din moarte? (Deutor. XXX, 13). ⁸ Dar ce zice Scriptura? — „Aproape este de tine cuvântul, în gura ta și în inima ta,” (Deut. XXX, 14), adecă cuvântul credinței, pe care îl propoveduim. ⁹ Căci dacă vei mărturisi cu gura ta pe Iisus ca Domn și cu inima ta vel crede că Dumnezeu L-a inviat din moarte, te vel măntul, ¹⁰ pentru că cu inima se crede spre a ajunge la măntuire, ¹¹ căci zice Scriptura: „Tot celce crede în El, nu va fi ruinat.” (Is XXVIII, 16). ¹² Aicea nu se face deosibilă între iudeu și elin, pentru că toți au Domn bogat pentru toți ceice-L chiamă. ¹³ Și tot celce chemă numele Domnului, se va măntu.

¹⁴ Dar cum vor chemă pe Acela, în Care nu cred? ¹⁵ Și cum vor crede în Acela, de Care n'au auzit? ¹⁶ Și cum vor auzi, de nu li se va propovedui? ¹⁷ Și cum vor propovedui, de nu vor fi trimiși, precum este scris: „Cat de frumoase sunt picioarele celorce propoveduiesc pacea, ale celorce vestesc cele bune (Is. XII, 7)”. ¹⁸ Dar nu s'au supus toți Evangheliei, căci Isaiă zice: „Doamne, cine a crezut cele auzite dea noi? (Is. LIII, 1).

¹⁷ Decl, credința izvorăște din auzire; iar auzirea din cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁸ Dar întreb: oare ei n'au auzit? Din potrivă: în tot pământul a străbătut glasul lor și cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii (Ps. XVIII, 5). ¹⁹ Dar îarăș întreb: Oare Israîl n'a știut de aceasta? Ba da, Căci cel dintâi Moisă zice: „Vol sănă răvnire în voi printre unul care nu-i popor, și vă vol întărîta printre un popor neprincipat” (Deutor. XXXII, 21). ²⁰ Iar Ișaiă îndrăznește și zice: „Pe Mine M'au găsit celice nu M'au căutat, și M'am descoperit celorice nu întrebau de Mine” (Is. LXV, 1). ²¹ Iar de Izraîl zice: „Toată ziua am întins mâinile Mele spre poporul cel neascultător și îndărătnic” (Is. LXV, 2).

CAP. 11.

¹ Așa dar întreb: nu cumva a lepădat Dumnezeu pe poporul Său? Nicidecum. Căci și eu sunt israelit, din sămânța lui Avram, din tribul lui Veniamin. ² Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care de mai înainte l-a știut. Sau nu știi ce zice Scriptura în istorisirea despre Ilie? *Iată cum se jălușește acesta împotriva lui Israîl, când zice: „Doamne, pe proorocii Tăi i-au ucis, jertfelui cele Tale le-au stricat, și am rămas numai eu singur, și caută și sufletul meu”* (III Regi, XIX, 14). ³ Dar ce-l zice oare dumnezeescul răspuns? „Mi-am păstrat șapte mil de oameni, cari nu și-au plecat genunchile înaintea lui Baal” (III Regi, XIX, 18). ⁴ Tot așa și în vremea de acum, după al-gerea harului, s'a păstrat o rămășiță. ⁵ Și dacă alegerea aceasta este făcută după har, atunci nu-l după fapte; alimintrelea fapta n'ar mai fi faptă.

⁶ Decl, ce să zicem? Israîl n'a dobândit ceeace a căutat; cel aleș însă au dobândit, iar ceilalți s'au îndirătnicit, ⁷ precum este scris: „Dumnezeu li-a dat duhul dormitărei, ochii cu cari nu văd și urechii cu care nu aud chiar până în ziua de astăzi” (Is. XXIX, 10; Dent. XXIX, 4). ⁸ Și David zice: „Să se prefacă masa lor în cursă, în mrejă și în lăz, ca răsplătă pentru el; ⁹ să se întunecă ochii lor, ca să nu vadă, și spinarea lor să fie gârbovă pentru totdeauna (Ps. LXVIII, 23-24).

¹⁰ Așa dar, întreb: Poticiu-s'au ei oare, ca să cadă cu totul? Nicidecum. Ci din cădereea lor a răsărit măntuirea păgânilor, ca să stârnească în ei răvana. ¹¹ Dacă însă cădereea lor e bogăție pentru lume și împușnarea lor e bogăția păgânilor, apoi ce ar fi fost desăvârșirea lor? ¹² Vouă, păgânilor, vă vorbesc; ca apostol al păgânilor îmi laud slujba mea, ¹³ doar aș sănă răvnă în rudele mele după trup și doar aș măntul pe unul din ei. ¹⁴ Căci dacă le-pădarea lor a adus pace lumii, atunci ce va fi primirea lor, dacă nu o inviere din morți?

¹⁵ Dacă însă pârga este sfântă, atunci și frămătușile suut sfințe; și dacă radăcina e sfântă, sfinte sunt și ramurile. ¹⁶ Dacă însă unele din ramuri s'au rupt, iar tu, muslin sălbatic, te-ai aștuit în locul lor și te-ai făcut părtaş rădăcinilor și mustnului măslinului, ¹⁷ atunci nu te mândri fătă de ramurile firești. Iar dacă te mândrești, atunci adă-ti aminte că nu și tu radăcina, ci rădăcina te fîne pe tine. ¹⁸ Vă zice, poate: ramurile s'au rupt, ca să mă altoesc eu. ¹⁹ Bine, Ele s'au rupt prin necredi fătă, iar tu te și prin credință; nu te mândri dară, ci teme-te! ²⁰ Căci dacă Dumnezeu n'a crujat ramurile cele și-

rești, nu cumva să nu te cruce nici pe mine. ²⁰ Vezi dară bunătatea și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de cel căzuți, iar față de mine bunătate, dacă vei rămânea în bunătatea lui Dumnezeu. Alintrelea și tu vei fi tăcat. ²¹ Dar și acela, dacă nu vor stărui în necredință, se vor alțoi, căci puternic este Dumnezeu să-l alțoi îscă fărăși. ²² Căci dacă tu ești tăct dintr'un măslin sălbatic din fire și te-ai alțuit nefirește într'un maslin bun, cu cât mai mult rămușile acestea firești se vor alțoi în măslinul lor. ²³ Căci nu voesc, fraților, să nu cunoașteți taina aceasta, ca să nu vă închipuiți lucruri mari de voi; căci împetritea, care s'a săvârșit în Israîl, este numai în parte și numai până va intră deplin numărul de păgâni, ²⁴ și aşa tot Israîlul se va mândru, precum este scris: „Va veni Isbăvitul din Sion și va abate necredința dela Iacob,” ²⁵ și acesta va fi testamentul Meu cu el, când voi rădica depe el păcatele lor” (Is. LIX, 20-21; XXVII, 9). ²⁶ În ce privește Evanghelia, ei sunt vrășmași pentru voi; iar în ce priveste alegerea, sunt iubiți lui Dumnezeu, pentru părinții lor. ²⁷ Căci darurile și chemarea lui Dumnezeu sunt neacimbăcioase. ²⁸ Căci precum și voi erați cândva ne supuși lui Dumnezeu, iar acum sunteți supuși prin nesupunerea acelora, ²⁹ aşa și ei acum sunt neascultători pentru miluirea voastră, ca și ei înseși să fie miluți. ³⁰ Căci Dumnezeu pe toți i-a închis în nesupunere, ca pe toți să-i miluească.

³¹ O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt plăzurile Lui și de neurmăte căile Lui! ³² Căci mințea Domnului cine a cunoscut-o? Sau cine a fost

afetnicul Lui? (Is. XL, 13). ³³ Sau cine L-a imprumutat întâi, ca El să fie dator a-l întoarce? (Is. XL, 13-14). ³⁴ Căci toate sunt dela El, și prin El, și pentru El, și a-Lui e slava în vecl. Amén.

CAP. 12.

¹ Rogu-vă dară, fraților, pentru mila lui Dumnezeu, să înfățișați trupurile voastre ca o jărtărie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu, ca o slujire a vogăstră cuvântătoare, ² și nu vă potriviști vesanul acestuia, ci vă prefaceți prin înnoirea minșii voastre, ca să cunoașteți ce este voea lui Dumnezeu cea bună și plăcută și desăvârșită. ³ După harul ce-mi este dat, vă grăesc fiecărula din voi: să nu vă socotiți mai înțelepți decât sunteți, ci socotiți-vă cu cumpătare, după măsura de credință ce a dat Dumnezeu fiecărui. ⁴ Căci precum într-un singur trup avem multe membre, dar nu toate membrele au de îndeplinit aceeași lucratore; ⁵ aşa și noi mulți fiind, alcătuind un singur corp în Hristos, iar în deosebi suntem membre unii alțiora. ⁶ Având însă felurile daruri, după harul ce ne este dat, să le întrebuițați bine: de al darul prooraciel, proorcește după măsura credinței; ⁷ de al slujbă, slujește; de ești învățător, învăță; ⁸ de ești indemnător, îndeamnă; de ești înpărțitor, împarte cu nevinovăție; de ești căpetenie, fă datoria cu răvnă; de ești binefăcător, fă bine cu inimă bună.

⁹ Dragostea voastră să fie nefăținică; fugiți de rău și vă lipiți de bine; ¹⁰ iubiți-vă unul pe altul ca niște frați, și vă întreceți a da ciuste ung

altula ; ¹¹ în sirguință fiți neobosiți, duhul aprindetă-l, sluiji Domnului ; ¹² măngaiat-vă cu nădejdea; în necazuri îți răbători și în rugăciune stărvitor ; ¹³ la nevoile sănăilor luati parte și fiți răvnitori de a primi ne strâni ; ¹⁴ binecuvântați și pe prigonorii voștri, binecuvântați și nu blestemați ¹⁵ Cu ceice se bucură, bucurăți-vă, și plângeti cu ceice plâng. ¹⁶ Fiți între voi urmăți în cugete; nu vă gândiți la lucruri mari, ci urmăriți cele smerite; nu vă închipuiți că sunteți cine stie ce. ¹⁷ Să nu plătiți nimănui cu rău pentru rău, ci vă îngrijiti de binele tuturor oamenilor. ¹⁸ Dacă e cu puțință din partea voastră, fiți în pace cu toți oamenii. ¹⁹ Nu vă răsbunăți voi singuri, iubitor, ci dați loc mâniei lui Dumnezeu. Căci scris este: „A Mea e răsbunarea și Eu voi răsbuna, zic Domnul” (Deut. XXXII, 35). ²⁰ Decidă să vrăjmașul tău e flămând, hrănește-l; dacă a însetat, adapă-l; căci făcând aceasta, îl pui pe capul lui cărbunul aprins. (Prov. XXV, 22-23). Să nu fiș biruit de rau, ci iuruește răul cu binele.

CAP. 13.

¹ Tot sufletul să se supună înaltelor stăpâniri, căci nu este stăpanire decât numai dela Dumnezeu, și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rănduite. ² De aceea celce se impotrivesc stăpânirile, rănduielei lui Dumnezeu se impotrivesc; iar celce se impotrivesc, singuri își atrag osândă. ³ Căci dregeatorii nu sunt frică pentru ceice fac fapte bune, ci pentru ceice fac fapte rele. Voești să nu te temi de stăpanire? Fă bine și vei avea laud dela ea; ⁴ căci *dregătorul* este sluga lui Dumnezeu,

rânduit spre binele tău. Iar de faci rău, teme-te, că nu în zadar poartă sabia; ⁵ el e slujitorul lui Dumnezeu și răzbunător, pedepsind pe cel ce face rău. ⁶ Și de aceea trebuie să vă supunăți nu numai *de frica* pedepsel, ci și în *îndemnul* conștiinței.

⁷ Căci de aceea plătiți și dări, căci *dregătorul* sunt slujitorii lui Dumnezeu, cari necontenti se indeletnicește cu aceasta. ⁸ Drept aceea, dați fiecare la ceeace datorii: celui cu birul, bir; celui cu dajdie, dajdie; celui cu frica, frica; celui cu cinstea, cinstea. ⁹ Nimănui cu nimic să nu rămânești datori, decât numai cu a vă iubi unul pe altul; căci celce iubește pe alul. Împlinește leg-a. ¹⁰ Căci *poruncile*: să nu faci desfrâname, să nu ucizi, să nu furi, să nu fii martor mișcinos, să nu poftești *lucrul altuia*, și toate celelalte porunci se cuprind în aceste cuvinte iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuți (Levit: XIX, 18). ¹¹ Iubirea nu îngăduie a face rău aproapelui; deci iubirea este împlinirea legii.

¹¹ Așa să vă *purtăți*, stând că a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn. Căci astăz măntuirea mai aproape e de noi decât când am crescut. ¹² Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm dară lucrurile întunericului, ¹³ și să ne purtăm cuviințos, ca zlua; nu *dădându-ne* la ospete și la beții, la petreceri și desfrâname, la certuri și la întrigi; ¹⁴ ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos și îngrijirea de trup să nu o prefacăți în poftă.

CAP. 14.

¹ Pe cel slab în credință, primiști-l fără întrebări despre părerile ce are. ² Căci unul crede că poate să

măncare de toate, iar cel slab măncă legume.⁸ Cel ce măncă să nu defalme pe celce nu măncă, și celce nu măncă, să nu osândească pe cel ce măncă, pentru că Dumnezeu I-a primit și pe unul și pe altul.⁹ Cine ești tu, celce osândești pe sluga străină? Înaintea Domnului său stă sau cade. Să va fi rădicat, căci Dumnezeu e în stare să-l rădice.

¹⁰ Unul deosebește o zi de alta, iar altul socoate că toate zilele sunt la fel. Fiecare face cum îl ajută mintea sa. Cel ce deosebește zilele una de alta, pentru Domnul le deosebește; și celce nu deosebește zilele una de alta, pentru Domnul nu le deosebește.¹¹ Celce măncă, pentru Domnul măncă și mulțumește lui Dumnezeu; și celce nu măncă, pentru Domnul nu măncă și mulțumește lui Dumnezeu.¹² Căci nimene din noi nu trăește pentru sine, și nimene nu moare pentru sine;¹³ ci de trăim pentru Domnul trăim, și de murim pentru Domnul murim; și de aceea ori de trăim, ori de murim, al Domnului suntem.¹⁴ Căci Hristos deacea a și murit și a lăvit și viețuește, ca să domnească și peste cel morți și peste cei vii.¹⁵ Iar tu ce osândești pe fratele tău sau ce defaimi tu pe fratele tău? Cu toții avem să ne înfățișăm la judecată înaintea lui Hristos.¹⁶ Căci scris este: „Pe că e de adevărat, că eu sunt viu, tot aşa-l de adevărat, zice Domnul, că înaintea Mea se va pleca tot genunchiul și toată limbă va mărturisi pe Dumnezeu” (Is. XLV. 23).¹⁷ Deci fiecare din noi va da pentru sine socoteala lui Dumnezeu.

¹⁸ Așa dară să nu ne mai judecăm unul pe altul, ci gândiști-vă mai bine să nu dați fratele pricină de poticire și de smânteală.¹⁹ Eu știu și sunt încredințat de Domnul Iisus, că nimic nu e spușcat

în sine însuși; numai celce socoate ceva spurcat, numai pentru acela *acest ceva* e spurcat.²⁰ Dacă însă se mânește fratele tău pentru vreo măncare, atunci tu nu te porși cum cere dragostea. Nu pierde cu măncarea ta pe acela, pentru care a murit Hristos.²¹ Să nu se hulească lucrul vostru cel bun.

²² Căci Impărăția lui Dumnezeu nu e măncare și băutură, ci sfîntenie și pace și bucurie în Duhul Sfânt.²³ Cine slujește cu acestea lui Hristos, aceia-i plăcut lui Dumnezeu și vrednic de laudă la oameni.

²⁴ Să căutăm dară celele înlesnesc pacea și servesc spre a ne edifica unul pe altul.²⁵ Nu dăarma lucrurile lui Dumnezeu pentru măncare. Toate sunt curate, dar răul e al omului, care smintește pe altul prin măncarea sa!²⁶ Mai bine să nu măncăm carne, să nu bei vin, și să nu faci nimic, ce ar simți pe fratele tău, sau I-ar potici, sau I-ar slăbi.²⁷ Ai tu credință? Păstrează-o în sine, înaintea lui Dumnezeu; ferice de celce nu se osândește în ceeace alege.²⁸ Iar celce se îndoiește, de măncă, se osândește, căci nu face din credință; și tot ce nu-l din credință, e păcat.

CAP. 15.

¹ Noi, cei tari, datori suntem să purtăm nepuțințele celor slabî și nu nouă să plăcem, ² ci fiecare din noi să placă apróapelui său în ceeace este bine spre întărirea sufletească.³ Căci și Hristos nu sîzeș a plăcut, ci precum este scris: „Ocările celorce Te ocărâsc pe Tine au căzut asupra Mea” (Ps. LXVIII. 10).⁴ Căci căte s-au scris mai înainte, spre învățătură noastră s-au scris, ca prin răbdare și prin mă-

găerea ce ne-o dau scripturile să ne păstrăm nădejdea. ⁵ Și Dumnezeul răbdări și al măngăerel să vă dăruească putința să fiți între voi uniți în cugete, după învățătura lui Hristos Iisus, ⁶ ca într-un cuget și cu o gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. ⁷ De acela primiți-vă unul pe altul precum v-a primit și Hristos în slava lui Dumnezeu.

⁸ Zic însă, că Iisus Hristos s'a făcut slujitor celor tăieți împrejur pentru adevărul dumnezeesc, ca să împlinesc săgețiua dată părinților, ⁹ iar păgânilor s'a făcut slujitor din milă, ca să slăvească și ei pe Dumnezeu, precum este scris: „De aceea Te voi mărturisi, Doamne, printre popoare, și voi cântă numele Tău” (Ps. XVII, 50). ¹⁰ Și iarăși se zice: „Veselită-vă, popoară, cu poporul Lui” (Dentor, XXXII, 45). ¹¹ Și iarăși: „Lăudați pe Domnul, toate neamurile, și lăviți, toate popoarele” (Ps. CXVI, 1). ¹² Isai deasemenea zice: „Din rădăcina lui Iesu va odrăsti un Vișător, Care va domni peste neamuri, și neamurile vor nădăjdui în El” (Is. XI, 10).

¹³ Dumnezeul nădejdei să vă umplă de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă înbogățești în nădejde!

¹⁴ Frații mei, despre voi și eu însumi sunt increzintă, că sunteți plini de bunătate, plini de toată sănătate și vă puteți povătui unii pe alții. ¹⁵ Dar v' am scris întră câteva mal îndrăzneț, fraților, ca și cum v'あș mai aduce aminte de harul ce mi s'a dat dela Dumnezeu, ¹⁶ ca să fiu slujitorul lui Iisus Hristos la păgâni și să săvârșesc slujba Evangheliei lui Dumnezeu, ca acest prinos de păgâni tînd sănătă de ușul Sfânt, să fie bine primit. ¹⁷ Așa dară mă

pot lăuda în Iisus Hristos, cu slujba ce o îndeplinești cătră Dumnezeu. ¹⁸ Căci nu voi îndrăzni să spun ceva, ce n'ar fi săvârșit Hristos prin mine spre a aduce la credință pe păgâni, cu cuvântul și cu fapta, ¹⁹ cu puterea semnelor și a minunilor, cu puterea Duhului lui Dumnezeu, încât Evanghelia lui Hristos s'a răspândit de mine dela Ierusalim și împrejurimile lui până la Iliric. ²⁰ Astfel m'am silit să propoveduiesc nu acolo, unde se chiamă numele lui Hristos, ca să nu zidesc pe temelle strânlă, ²¹ ci precum este scris: „Ceice n'au știre despre El vor vedea, și ceice n'au auzit vor afia” (Is. LIII 15).

²² De aceea am și fost de multe ori împedecat să vin la voi. ²³ Acum însă, nemai având în aceste părți asemenea loc, unde să nu fie cunoscută Evanghelia; și fiind că de mulți ani am avut dorință să vin la voi, ²⁴ voi venila voi sănd, voi merge în Ispania, căci nădăjuesc, că trecând, mă voi vedea cu voi și mă veți petrece într'acolo, dupăce mă voi indulci măcar cătuși de puțin din împărtășirea cu voi.

²⁵ Acum însă mă duc la Ierusalim, ca să slujesc sfintilor, ²⁶ căci cei din Macedonia și Ahala au avut bunătatea să stringă oare care daruri pentru săracil dintre sfintii cei din Ierusalim. ²⁷ Au avut bunătate zic, dar le sunt și datori, pentru că dacă păgânilii s'au făcut părtăși la cele duhovnicești ale acestora, datori sunt și ei să-l ajute din cele trupești ale lor. ²⁸ Deci după ce voi împlini îndatoririca aceasta și dupăce le voi duce cum trebuie acest rod al bunătăței, voi trece pela voi în Ispania. ²⁹ Știu însă că atunci când voi veni la voi, voi veni cu blagoslovenia depină a Evangheliei lui Hristos.

³⁰ Vă rog însă, fraților, în numele Domnului no-

stru Iisus Hristos și *in numele* iubirei Duhului, să vă nevoiți împreună cu mine și să vă rugați lui Dumnezeu pentru mine, ¹¹ ca să mă izbăvesc de necredință cei din Iudeea, și ca slujirea ce-o împlinesc pentru Ierusalim să fie plăcută sfintilor; ¹² ca de la voi Dumnezeu, să vin la voi cu bucurie și să mă măngâiu cu vol. Iar Dumnezeul păci să fie cu vol cu toți. Amin.

CAP. 16.

¹³ Vă încredește pe Flvi, sora noastră, diaconita bisericii din Chenhrea, ¹⁴ ca să o primiți pentru Domnul, cum să cuvine să fie primiți sfintii, și să ajutați la orice ar avea nevoie *acolo* la voi; căci și ea a dat ajutor multora și *in deosebi* mie.

¹⁵ Salutați pe Prischila și pe Achila, cari au lucrat împreună cu mine pentru Hristos Iisus și și-au pus gâtul pentru sufletul meu; cărora nu numai eu le mulțumesc, ci și toate bisericile cele din păgânii. ¹⁶ Spuneți închinăciune bisericii celei din casa lor, și iubitului meu Epenet, care este cel dintâi rod *adus* lui Hristos din Ahala.

¹⁷ Spuneți închinăciuni Marii, care să ostenit mult pentru noi.

¹⁸ Spuneți închinăciuni lui Andronic și lui Iuniu, rudele mele și tovarășii mei de tenmită, cari se bucură de multă cinste între apostoli și cari au crezut în Hristos înaintea mea.

¹⁹ Spuneți închinăciuni lui Amplias, iubitul meu în Domnul.

²⁰ Spuneți închinăciuni lui Urban, tovarășul nostru la ierul lui Hristos, și lui Simeon, iubitul meu.

²¹ Spuneți închinăciuni lui Apeles, *slujitor* încercat al lui Hristos; Spuneți închinăciuni credincioșilor din casa lui Aristobul.

²² Spuneți închinăciuni lui Irodion, ruda mea; spuneți închinăciuni acelora din casa lui Narcis, cari cred în Domnul.

²³ Spuneți închinăciuni Trifenei și Trifosel, cari se ostenesc pentru Domnul. Spuneți închinăciuni Persidei celei iubite, care s'a ostenit mult pentru Domnul.

²⁴ Spuneți închinăciune lui Ruf, alesul Domnului, și mamei lui și a mea.

²⁵ Spuneți închinăciune lui Asincrit, lui Flegont, lui Erma, lui Patroba, lui Ermia și celorlați frași, care sunt împreună cu ei.

²⁶ Spuneți închinăciuni lui Filoog și Iuliel, lui, Nireea și surorii lui Olimpan și tuturor sfintilor, cari sunt cu dânsul.

²⁷ Închinăți-vă unul altui cu sărutare sfântă. Se închină vouă toate bisericile lui Hristos.

²⁸ Vă rog, frațiilor, să vă feriți de cele fac desbinări și smintele împotriva învățăturii pe care ați primit-o, și vă păziți de el. ²⁹ Căci asemenea *oameni* nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci păcatului lor, și prin momele și vorbe frumoase însăși înimile celor nevinovați. ³⁰ Supunerea ce arătați voi credinții e cunoscută tuturor, de aceea mă bucur de voi, și doresc să fiți înțelepți la bine și proști la rău. ³¹ Iar Dumnezeul păci încurând va zdrobi pe satana sub picioarele voastre. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin,

³² Să închină vouă Timoteu, tovarășul meu la ierul și Lucie, Iason și Sosipatru, rudele mele.

²³ Mă închin vouă în numele Domnului și eu,
Terțiu, care am scris această carte.

²⁴ Să închină vouă Gae, gazda mea și a întregel
biserici; să închină vouă Erast, vîstiernicul cetăței,
și fratele vostru Cuartus.

²⁵ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu
voi cu toți. Amin.

²⁶ Iar Celuice poate să vă întărească în evanghe-
lia, care v' o vestesc și pe care Iisus Hristos a pro-
poveduit-o potrivit cu descoperirea tainei celei as-
cunse de multe veacuri, ²⁷ iar acum descoperită
prin Scripturile proorocilor și din porunca lui Dum-
nezeu vestită tuturor păpoarelor, pentru aducerea
lor la credință, — ²⁸ lui Dumnezeu, Celui singur în-
telept, să se dea, prin Iisus Hristos, slavă în vec-
Am!

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRĂ CORINȚENI

A

SFANTULUI APORTEL PAVEL

¹ Pavel, chemat prin voința lui Dumnezeu să fie
apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Sosten, ² do-
resc bisericel lui Dumnezeu, care este în Corint, și
celor sfinți prin Iisus Hristos și celor chemați să fie
sfinți, și tuturor celorce în tot locul la ei și la noi
chiamă numele Domnului nostru Iisus Hristos, ³ har-
și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Dom-
nul Iisus Hristos.

⁴ Mulțumesc Dumnezeului meu pururea din par-
tea voastră, pentru harul dumnezeesc, hărăzit vouă
prin Iisus Hristos; ⁵ pentru că prin el v' și îmbogă-
șit cu de toate, cu tot felul de învățătură și cu tot
felul de știință, — ⁶ căci mărturia lui Hristos s'a în-
tărit în voi, — ⁷ încât nu sunteți îpsiși de niciun dar,
când aşteptați arătarea Domnului nostru Iisus Hris-
tos, ⁸ Care vă va și întări până în sfârșit, ca să
fie nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hris-
tos. ⁹ Credincioșele Dumnezeu, de Care sunteți che-
mați și aveți parte la moștenirea Fiului Său, Iisus Hris-
tos, Domnul nostru.

¹⁰ Rogu-vă pe voi, fraților, în numele Domnului
nostru Iisus Hristos, ca toți aceași să vorbiți și să
nu fie printre voi desbinări, ci să fiți uniți în duh și

În cugete, ¹¹ Căci am fost înștiințat despre voi, frații mei, de ai lui Cloe, că sunt neînțelegeri între voi. ¹² Voesc să spun, că fiecare din voi zice: „Eu sunt al lui Pavel”. „Eu sunt al lui Apolio”. „Eu sunt al lui Chifa”. „Iar eu sunt al lui Hristos”. ¹³ Au doar să împărtășit Hristos? Au doară Pavel să răstignăt pentru voi? Sau în numele lui Pavel v-ați botezat? ¹⁴ Mulțumesc lui Dumnezeu, că pe nume din voi n-am botezat, decât numai pe Crisp și pe Gae; ¹⁵ Ca să nu zică cineva că am betezat în numele meu. ¹⁶ Am mai botezat de asemenea și casa lui Stefană; încolo nu știau să fi mai botezat pe alt cineva. ¹⁷ Căci Hristos nu m'a trimis să boțez, ci să vestesc Evanghelia, dar nu prin măestria cuvântului, ca să nu se zădărnică crucea lui Hristos. ¹⁸ Căci vorbirea desore cruce pentru cel peritor este nebunie, iar pentru noi, ceice ne măntuim, este puterea lui Dumnezeu. ¹⁹ Căci scris este: „Perde-vol înțelepciunea înțeleptilor și știința celor învățați o voi lepăda” (Is. XXIX, 14).

²⁰ Unde e înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e disputatorul veacului acestuia? N'a arătat oare Dumnezeu, că înțelepciunea lumii acestee și nebunie? (Is. XXXIII, 18). ²¹ Căci de vreme ce lumea aceasta prin înțelepciunea sa n'a cunoscut pe Dumnezeu, Care se descopere în înțelepciunea dumnezescă, apoi de aceea Dumnezeu a binevoit să măntuiască pe credincioși prin nebunia propoveduirei crucii. ²² Pentru că și iudeii cer semne, și elini cauți înțelepciune; ²³ iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit, Care pentru iudei e sminteală și pentru elini nebunie, ²⁴ iar pentru accia dintre iudei și elini, care sunt chemați, pe Hristos ceice este puterea lui Dumne-

zeu și înțelepciunea lui Dumnezeu; ²⁵ pentru că cele nebune ale lui Dumnezeu sunt mai înțelepte decât oamenii, și cele slabe ale lui Dumnezeu sunt mai tari decât oamenii. ²⁶ Căci priviți, fraților, la cheamarea voastră, că nu sunt între voi mulți înțelepți din fire, mulți puternici, mulți de neam ales. ²⁷ Dar Dumnezeu a ales cele nebune ale lumii, ca se rușineze pe cel înțelept; și cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să rușineze pe cele tari; ²⁸ și cele de neam prost ale lumii și cele umilite și celece nu sunt le-a ales Dumnezeu, ca să desfășeze pe celece sunt, ²⁹ ca niciun trup să nu se fălească înaintea lui Dumnezeu. ³⁰ Din a lui voe suntei și voi a lui Hristos Iisus, Care S'a făcut pentru voi înțelepciunea dela Dumnezeu, dreptate și sănătire și răscumpărare; ³¹ Ca precum este scris: „Ceice se laudă, în Domnul să se laude”.

CAP. 2.

¹ Si când am venit la voi, fraților, am venit să vă vestesc mărturia lui Dumnezeu, dar nu prin înțelepciune și cuvinte strălucite; ² căci am socotit să flu la voi ca unul ce nu știe nimic alta, decât numai pe Iisus Hristos, și încă și Acestă răstignire. ³ Si aşa am și fost la voi: în neputință, în frică și în mare cutremur. ⁴ Si învățătura și propoveduirea mea nu s'a desfășurat în cuvântări sfărăitoare ale înțelepciunii omenești, ci au purtat pecetea Duhului și a puterii, ⁵ pentru că credința voastră să nu se întemeieze pe înțelepciunea lumească, ci pe puterea lui Dumnezeu.

⁶ E adevarat însă, că noi vestim celor desăvâr-

și o înțelegere, dar nu o înțelegere a veacului acestula, nici a stăpânirilor trecătoare ale veacului acestula; ⁷ ci propovedul înțelegerea lui Dumnezeu cea tainică și ascunsă, pe care a rănduit-o Dumnezeu mai înainte de veacuri spre slava noastră, ⁸ pe care niciuna din stăpânirile veacului acestula n'a cunoscut-o; căci dacă ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstignit pe Domnul slavul. ⁹ Că, precum este scris: „Celea a pregătit Dumnezeu pentru ceice-l iubesc, acelea ochii încă nu le-a văzut, și urechea nu le-a auzit, și la înțima omului nu s'au suit (Is. LXIV, 4). ¹⁰ Nouă însă Dumnezeu ne-a descoperit acestea prin Duhul Său, căci Duhul toate le pătrunde, până și adâncurile lui Dumnezeu. ¹¹ Căci cine din oameni știe ce e în om, decât numai duhul omului, care este în el? Așa și ale lui Dumnezeu nimeneu nu le știe, decât numai Duhul lui Dumnezeu.

¹² Noi însă n'am primit duhul lumii acesteia, ci Duhul cel din Dumnezeu, ca să cunoaștem celecine sunt dărurile dela Dumnezeu, ¹³ pe care le și vestim, dar nu prin cuvinte învățate dela înțelegerea omenescă, ci prin cuvinte învățate dela Duhul Sfânt, asămănând cele duhovnicești cu cele duhovnicești. ¹⁴ Omul trupesc nu primește cecace-i dela Duhul lui Dumnezeu, pentru că acestea-s nebunie pentru el și nu poate să le priceapă, pentru că despre acestea trebuie a judeca duhovnicește. ¹⁵ Cel duhovnicesc însă judecă toate, iar pe el nimeneu nu-l poate judeca. ¹⁶ Căci cine a cunoscut cugetul Domnului, ca să-l poată judeca? Noi însă avem mintea lui Hristos,

CAP. 3.

¹ Și eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor oameni duhovnicești, ci ca unor oameni trupăști, ca unor prunci în Hristos. ² V'am hrănit cu lapte, iar nu cu bucate, căci nu erați încă în stare și chiar nici acum nu sunteți în stare să le mis-tuiți, ³ căci încă tot trupăști sunteți; căci dacă se află între voi zavistie, certuri și neînțelegeri, nu sunteți oare trupăști, și nu vă purtați oare după obiceiurile omenești? ⁴ Căci când cineva zice: „Eu sunt al lui Pavel“, iar altul zice: „Eu sunt al lui Apolo“, nu sunteți oare trupăști? ⁵ Dar cine-i Pavel, și cine-i Apolo? ⁶ El sunt numai niște slujitori, prin care ați crescut, și încă numai atâta, căt a dat Domnul fiecăruia. ⁷ Eu am sădit, Anolo a udat, dar creșterea a făcut-o Dumnezeu. ⁸ De aceea, nici celăi sădește e ceva, nici celice udă, ci totul e Dumnezeu, Care dă creșterea. ⁹ Cele sădește însă, și celice udă sunt deopotrivă, dar fiecare-și va primi răsplata după osteneala sa. ¹⁰ Căci noi suntem tovarăși de lucru lui Dumnezeu - iar voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu.

¹¹ Eu, după harul ce-mi este dat, ca un meșter lscusit, am pus temelia; altul însă a zidit pe ea; dar fiecare să ia sama cum zidește. ¹² Căci nimenie nu poate să pună altă temelie afară de cea pusă. Care este Iisus Hristos. ¹³ Iar de zidește cineva pe temelia aceasta aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, păe, — ¹⁴ lucrul fiecăruia se va dovedi la vreme cum este; căci lumina zilei îl va arăta: căci prin foc se va dovedi și focul va cerca cum e lucrul fiecăruia. ¹⁵ Aceela, lucrul căruia nu va arde,

va primi răsplătă; ¹⁵ iar acela, încrul cărula va arde, se va păgubi; el însă se va măntui, dar aşă, ca prin foc.

¹⁶ Nu ştii oare, că voi sunteşti biserica lui Dumnezeu şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi? ¹⁷ De ceva strică cineva biserica lui Dumnezeu, şi Dumnezeu îl va strică pe acela, căci biserica lui, Dumnezeu, e sfântă, şi acea biserică sunteşti voi. ¹⁸ Nimenea să nu se amâgească pe sine. De sociate cineva din voi să fie înțeleapt în veacul acesta, să se facă nebun, ca să ajungă înțeleapt. ¹⁹ Pentru că înțelepciunea lumii acestea este nebunie faulantea lui Dumnezeu, precum este scris: „Dumenezeu prinde pe cel înțelept în vîcileşugul lor” (Iov. V, 13). ²⁰ Şi Iarăşil: „Domnul ştie, că cugetările înțeleptilor sunt departe” (Ps. XCIII, 11). ²¹ De aceea, nimenea să nu se laude cu oamenii, căci toate sunt ale voastre: ²² şi Pavel, şi Apolo, şi Chifă, şi lumea, şi viaţa, şi moartea, şi prezentul, şi viitorul: toate sunt ale voastre; ²³ voi însă sunteşti al lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Aşa dară, oamenii să ne socotească că pe nişte slujitori ai lui Hristos şi iconomi ai talinelor lui Dumnezeu. ² Deta iconomi însă se cere mai ales, ca fiecare din ei să fie de bună credinţă. ³ Pentru mino foarte puşti însamnă, cum judecaţi voi de mine, sau cum judecaţi ceilalii oameni; ba nici eu însuşi nu judec despre mine, ⁴ pentru că nu mă ştiu deloc vinovat; dar nu aceasta mă îndrepătaşte, că aceea, că judecătorul meu este Domnul. ⁵ De aceea să nu

judecaţi cevă înainte de vreme, până nu va veni Domnul, Care va să descoperi cele ascunse în întuneric, să va arată vointele înimii, şi atunci fiecare va avea laudă de la Dumnezeu. ⁶ Acestea însă, frajilor, le-am zis despre mine şi despre Apolo din dragoste către voi, ca să învătaţi dela noi a nu cugeta mai pre sus de ceea ce este scris şi a nu vă mândri unul faţă de altul. ⁷ Căci cine te deosebeşte de altii? Sau ce al ce n'ai fi primit dela altul? Iar dacă al primit, atunci la ce te făleştă, ca şi cum n'ai fi primit?

⁸ Iată sunteşti sătu; Iată v'âţi imbogăştă; Iată împăraţi fără de noi. O, de aşă împăraţi cu adevarat, ca să împăraşti şi noi cu voi! ⁹ Căci socot, că pe noi, apostolii cel mai de peurmă, ne-a rănduit Dumnezeu, ca pe nişte osândişi la moarte, pentru că am ajuns o privelişte pentru lume şi pentru togeri şi pentru oameni. ¹⁰ Noi suntem nebuni pentru Hristos, iar voi înțelepţi în Hristos; noi slabii, iar voi tari; voi slăviţi, iar noi lipsişi de orice slavă. ¹¹ Până în ceasul de acum fiămânzim şi însătmăni suntem gol şi pătinim; pribegim şi ne ostenim, muncind cu mâinile noastre. ¹² De suntem ocărăi, binecuvântăm; de suntem prigoniţi, răbdăm; de ne hulesc, noi ne rugăm; ¹³ ca nişte gunoi suntem pentru lume, şi ca nişte pulbere călcată de toţi până acum.

¹⁴ Nu vă scriu acestea, ca să vă înfrunt, ci vă întorc luarea aminte, ca unor copii iubiti al mei. ¹⁵ Căci de aşă avea mihi de invătaitori în Hristos, însă părinţi nu aveţi mulţi, căci în Hristos Iisus eu v'am născut prin Evanghelle. ¹⁶ De aceea vă rog, fiţi-m armători, precum sunt şi eu următor lui Hristos,

¹⁷ De aceea am trimis la voi pe Timoteu, care este fiul meu iubit și crednicios în Domnul, și care vă aduce aminte de purtările mele în Domnul, și cum învăț prețutindenea prin toate bisericile. ¹⁸ Însă îndată n-am mai venit pe la voi, unii s-au trufat; ¹⁹ dar voi veni încurând la voi, dacă va voi Domnul, și voi cerceta nu vorbele, ci puterea celor înghimtați; ²⁰ căci împăratul lui Dumnezeu nu se cuprinde în vorbe, ci în putere. ²¹ Ce voi și? Să vin la voi cu toeag, sau cu dragoste și cu duhul blănăștei?

CAP. 5.

¹ Din toate părțile se audă, că s-ar fi încubat la voi desfrânarea, și încă o astfel de desfrânare, cum nici la păgâni nu s'a pomenit, ca cineva să alibă pe femeea tatălui său. ² Si voi văță mândrit, înloc să fi plâns mai bine și să fi scos din mijlocul vostru pe cel ce a făcut o faptă ca aceasta. ³ Eu, însă, lipsind cu trupul dintre voi, dar cu duhul fiind defăță, iată că și cum aș fi fost de faptă am judecat pe cel ce a făcut aceasta; ⁴ aș că adunându-vă împreună cu duhul meu în numele Domnului nostru Iisus Hristos și cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos, să dați pe cel ce a făcut astfel de faptă sataneli, spre pierzarea trupului lui, ca duhul lui să fie mantuit în ziua Domnului nostru Iisus Hristos. ⁵ Nu vă lăudați bine. Nu știți oare că puțin aluat dospește toată frământătura? ⁶ Curățați-vă dară de aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă, ca și cum ați fi fără dospitură, căci Paștele nostru, Hristos, s'a jungheat pentru

noi. ⁷ De aceea să prăznuijm nu cu aluatul cel vechiu, nici cu aluatul nărvavului și al viclezugului, ci cu azmele curăței și ale adevărului!

⁸ In carteia mea v'am scris să nu avăți nicio legătură cu desfrânații; ⁹ însă nu cu toți desfrânații lumii acestea, sau cu lacomii, sau cu răpitorii, sau cu slujitoril de idoli, căci atunci ar trebui să ești din lumea aceasta; ¹⁰ ci eu v'am scris să nu aveți legătură cu acela, care numindu-se frate, rămâne desfrânat, sau lacom, sau slujitor de idoli, sau grăitor de rău, sau bețiv, sau răpitor; cu unuia ca acesta nici să nu mâncăți împreună. ¹¹ Căci ce am eu să judec și pe cel de afară? Oare nu pe cel dinăuntru îl judecați voi? ¹² Iar pe cel de afară îl va judeca Dumnezeu. Lepădați dară dintre voi pe cel rău!

CAP. 6.

¹ Îndrăznește oare cineva dintre voi, când are vreo pricina cu altul, să se judece la necredincioș, iar nu la sfinti? ² Nu știi oare, că sfintii au să judece lumea? Dacă însă lumea are să fie judecată de voi, apoi oare sunteți nevredniți să judecați niște lucruri de puțină înșamnătate? ³ Nu știi oare, că aveți să judecați pe Ingeri? Cu cat mai vârtos dară putem să judecați lucrurile lumești? ⁴ Voi însă, când aveți procese lumești, puneti judecători pe cei ce nu însamnă nimic în biserică. ⁵ Spre rușinea voastră vă zic aceasta. Nu e oare între voi nici unul priceput, ca să poată da sfat între frații săi? ⁶ Ci să se judece frate cu frate, și încă înaintea necredincioșilor! ⁷ Dostul de înjo-

sitor pentru voi e *faptul*, că aveți judecăți între voi. De ce n’ăți rămâneă mai bine obijduți? De ce n’ăți suferi mai bine pagubă? ⁸ Dar voi înșivă obijduți și răpiți și încă dela frați. ⁹ Nu știți oare că cel nedrept nu vor moșteni impărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți; nici desfrânați, nici slujitorii de idoli, nici răsdesfrânați, nici malahenii, nici sodomenii, ¹⁰ nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici bârbitorii, nici răpitorii, nu vor moșteni impărăția lui Dumnezeu. ¹¹ Au fost și astfel nui din voi, dar s’au spălat, dar s’au sfîntit, dar s’au îndreptat în numele Domnului nostru Iisus Hristos și prin Duhul Dumnezeului nostru.

¹² Toate îmi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt pe folos; toate îmi sunt slobode, dar eu nu voesc să fiu biruit de cevă. ¹³ Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate; dar Dumnezeu va desființa și pe acela și pe acelea. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul și Domnul e pentru trup; ¹⁴ iar Dumnezeu și pe Domnul a învălăt, și pe nol ne va sculă cu puterea Sa. ¹⁵ Nu știți oare, că trupurile voastre sunt membrele lui Hristos? Luă-vă dară membrele lui Hristos, ca să te fac membre ale unei desfrâname? Să nu fie una ca asta. ¹⁶ Sau nu știți, că celice se împreunează cu o desfrânată un trup cu ea se face? Căci s’au zis: „Și vor fi amândoi un trup” (Fac II, 24). ¹⁷ Iar celice se unește cu Domnul este un duh cu El. ¹⁸ Fughiți de desfrânare! Tot păcatul, ce-l face omul, e afară de trup; iar desfrânatul greșește împotriva trupului său. ¹⁹ Sau nu știți voi oare, că trupul vostru este lăcaș al Duhului Sfânt, Care locuiește în voi și pe Care-L aveți dela Dumnezeu, și că voi

nu sunteți ai voștril? ²⁰ Căci sunteți cumpărași cu preț mare. De aceea preamăriți pe Dumnezeu și în trupurile voastre și în sufletele voastre, care sunt ale lui Dumnezeu!

CAP. 7,

¹ Iar la celece mi-ați scris vă răspund, că e bine ca omul să nu se atingă de femei. ² Dar pentru a înălătura desfrânarea, fiecare bărbat să-și alătă femeea sa și femeea să-și alătă bărbatul său. ³ Bărbatul să arate femeei bunăvoiețea datorită; asemenea și femeea bărbatului. ⁴ Femeea nu e stăpână ea pe trupul său, ci bărbatul; deasemenea nici bărbatul nu-i stăpân pe trupul său, ci femeea. ⁵ Nu vă lipsiți unul pe altul, decât doar prin bună invocare, pentru o vreme, ca să vă dedați la post și rugăciune, și apoi fiți iară împreună, ca să nu vă îsplitească satană prin nefrânarea voastră. ⁶ Aceasta însă o zic ca un sfat, iar nu ca o poruncă. ⁷ Căci doresc ca toți oamenii să fie cum sunt și eu; dar fiecare își are darul său dela Dumnezeu, unul într-un fel, altul într’alt fel.

⁸ Iar celor necăsătoriți și văduvilor le zic: bine e să rămână ca mine. ⁹ Dar dacă nu se pot înfrâna să se căsătorească; căci e mai bine să se căsătoreacă, decât să se aprindă. ¹⁰ Celor căsătoriți însă, nu eu, ci Domnul le poruncește: femeea să nu se despărătă de bărbat. ¹¹ Iar dacă se desparte, să rămână necăsătorită, sau să se împace cu bărbatul său. ¹² Și nici bărbatul să nu-și lese femeea sa. ¹³ Iar celorlalți le zic eu și nu Domnul: dacă vreun frate are femeie, care nu crede, și aceea să învo-

ește să rămână cu el, să nu o lese; ¹³ și femeea, care are bărbat, care nu crede, și acela se învoește să trăească cu ea, să nu-l lese. ¹⁴ Căci bărbatul, care nu crede, se sfîrșește prin femeea credincioasă; și femeia care nu crede se sfîrșește prin bărbatul credincios. ¹⁵ Întreaga copilă voastră ar fi necurățită, dar acum ei sunt sfînți. ¹⁶ Dacă însă cel ce nu crede vrea să se despartă, despartă-se; fratele sau sora în asemenea imprejurare nu sunt legați, căci la pace ne-a chemat Domnul. ¹⁷ Căci de unde și tu, femeie, că nu-ți vei măntui bărbatul? ¹⁸ Dacă tu, bărbație, de unde și tu, că nu-ți vei măntui femeia?

¹⁹ Dar fiecare să urmeze *starea* ce î-a rânduit Dumnezeu, și în care î-a chemat Domnul. Așa dău poruncă în toate bisericile. ²⁰ De ce chemat cineva fiind tăet imprejur, să nu se dosască; de ce chemat cineva netăet imprejur, să nu se tăe imprejur. ²¹ Tânără imprejur nu-i nimică; și netăreala imprejur nu-i nimică, ci totul e păzirea poruncilor lui Dumnezeu. ²² Fiecare să rămână în *starea*, în care era când a fost chemat. ²³ De al fost chemat fiind rob, nu te turbură; dar de poți să ajungi slobod, folosește-te de mai bine. ²⁴ Căci robul, chemat de Domnul, este slobodul Domnului; *deasemenea* și slobodul chemat de Domnul este robul lui Hristos. ²⁵ Cu preț mare sunteți cumpărăți; nu vă faceți robi ai oamenilor. ²⁶ Fraților, în ce *stare* erați când ați fost chemați, în aceea să rămână fiecare înaintea Domnului.

²⁷ Despre feciorie însă nu am poruncă dela Domnul, ci dău numai sfat, ca un miluit al Domnului, ca să-l fiu credincios. ²⁸ După nevoie de astăzi socot că e mai bine, ca omul să rămână cum este.

²⁹ De ești legat cu femeie, nu căută despărțenie; de te-ai doslegat de femeie, nu căută femeie. ³⁰ Dar de te vei și căsători, nu greșești; și fata de să mărită, nu greșește. Dar unele ca acestea vor avea suferințe trupești; și mie mi-i milă de voi. ³¹ Iar aceasta o spun, fraților, pentru că s-a apropiat vremea, și deci să fie ceice au femei ca și cum n-ar avea; ³² și ceice plâng ca și cum n-ar plâng; și ceice se bucură ca și cum nu s-ar bucură; și ceice cumpără ca și cum n-ar cumpără; ³³ și ceice se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s-ar folosi: căci chipul lumii acestea trece. ³⁴ Voesc însă, ca voi să fiți fără de grija. Cel neinsurat îngrijeste de ale Domnului, cum să placă Domnului; ³⁵ iar cel însurât îngrijeste de cele lumești, cum să placă femeii. ³⁶ Femeia măritată se deosebește de fată: cea nemăritată îngrijeste de ale Domnului, cum să placă Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu sufletul; iar cea măritată îngrijeste de ale lumei, cum să placă bărbatului. ³⁷ Acestea însă le zic pentru folosul vostru, nu ca să pun asupra voastră cătușe, ci pentru ca voi să slujă Domnului neconținut cu bună cuvînță și fără simțeală. ³⁸ De sociate însă cineva nepotriva, ca fata lui, fiind în vrăstă potrivită, să rămână aşă, acela să facă cum voește și nu va greși dacă una ca această se va mărită. ³⁹ Iară cine are înimă neclintită și nefilid strâmtorat de vre-o nevoie, ci aflându-se stăpân pe voința sa, hotărăște să păstreze pe fata sa fecioară, *acela* bine face. ⁴⁰ De aceea ceice-și mărită fata, bine face, iar ceice nu o mărită, face și mai bine.

⁴¹ Femeia e legată prin lege cătă trăiește bărbatul ei; dacă însă moare bărbatul ei, e slobodă să

se mărite cu cine vrea, decât numai după *legea Domnului*. ⁴Dar după socotința mea, e fericită de va rămânea aşa, nemăritată, și socot că și eu am duhul Domnului.

CAP. 8.

¹ Despre *bucatele* jertfite idolilor știm că toți avem cunoștință; dar cunoștința îngână, iar dragostea zidește. ² De socote cineva că știe ceva, acela nu știe încă nimic cum trebuie să știe. ³ Iar de lubește cineva pe Dumnezeu, acelula i s-a dat știință dela El. ⁴ Deci despre mâncarea celor jertfite idolilor știm, că idolul în lume nu-l nimică, și că nu este vreun Dumnezeu altul, decât numai unul singur. ⁵ Căci deși sunt niște așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ; ⁶ noi însă nu avem decât un singur Dumnezeu, Tatăl, dela Care sunt toate și pentru Care suntem și noi; și un singur Domn: Iisus Hristos, prin Care sunt toate și prin Care suntem și noi. ⁷ Dar n'au toți *această* cunoștință. Ci unii și până astăzi, după părerea ce o au despre idoli, mănâncă cele jertfite idolilor ca jertfe idolești și conștiința lor fiind slabă, se spucă. ⁸ Dar o mâncare oarecare nu ne apropie de Dumnezeu; căci de mânăcăm *din ea*, nimic nu căștigăm, și de nu mânăcăm, nimic nu perdem. ⁹ Feriți-vă însă ca slobozenia aceasta a voastră să nu fie smintea călăpentru cel slab. ¹⁰ Căci de te va vedea cineva pe tine, care al cunoștință, sezind la masă în capiște, oare conștiința lui fiind slabă, nu-l va îndemna oare și pe el să mânânce jertfe idolești? ¹¹ Și din pricina cunoștinței tale va peri fratele cel slab, pentru

care a mutit Hristos. ¹² Și astfel greșind împotriva fraților și otrăvind cugetul lor cel slab, greșili împotriva lui Hristos. ¹³ Și de aceea, dacă mâncarea smintește pe fratele meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu smintesc pe fratele meu.

CAP. 9.

¹ Au doară nu sunt apostol? Au doară nu sunt sllobod? Au doară eu n'am văzut pe Iisus Hristos, Domnul noastră? Au doară voi nu sunteți lucrul meu în Domnul? ² Dacă altora nu le sunt Apostol, vouă însă vă sunt, căci pecetea apostollei mele voi sunteți în Domnul. ³ Apărarea mea împotriva celorce mă osândesc e aceasta:

⁴ N'avem nol oare volnicia să mânăcam și să bem? ⁵ Oare n'avem volnicia să luăm de tovarășă pe o femeie, ca și ceilalți apostoli, ca frații Domnului și ca Chifă? ⁶ Sau numai eu și Varnava n'aveam volnicie să nu lucrăm? ⁷ Cine slujește vreodată în oaste cu leafa sa? Cine sădește vine și nu mânâncă din roada ei? Sau cine paște turmă și din laptele turmelui nu mânâncă? ⁸ Și oare numai după *judecata* omenească spun eu aceasta? Oare nu spune și legea același *lucru*? ⁹ Căci în legea lui Moisă este scris: „Să nu legi gura boului ce trieră“ (Deut. XXV, 4) Dar oare de boi se îngrijește alcea Dumnezeu, sau în adevăr, e vorba de noi? ¹⁰ Da, pentru noi s'a scris aceasta. Căci cine ară, trebuie să are cu nădejdea că va avea roadă; și cine trieră, trebuie să triere cu nădejdea că va avea parte de cele nădăjduite. ¹¹ Dacă noi v'am sămănat cele duhovnicești, oare mare lucru e, de vom săcera pe-

tru noi din cele trupești ale voastre ? ¹² Dacă alți au la voi acest drept, apoi cu cât mai vârtos nol ? Dar noi nu ne-am folosit de acest drept, ci răbdăm toate, ca să nu aducem vre-o stânjinire Evangheliei lui Hristos.

¹³ Nu știi oare, că celice săvârșesc slujbele sfintei se hrănesc din ce se aduce la biserică, și celice slujesc altarului, sau parte din cele ce se aduc la altar. ¹⁴ Așa a poruncit și Domnul celorce propoveduesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie. ¹⁵ Eu însă nu m'am folosit cu nimic din acestea ; dar nu vă scriu aceasta ca să se facă asemenea și pentru mine ; căci pentru mine e mai bine să mor, decât să-mi răpească cineva această *principia de laudă*. ¹⁶ Căci dacă vestesc Evanghelia, n'am cu ce să mă laud, căci aceasta-i *datoria mea de nevoie*, și-i val de mine, de nu o voi vesti. ¹⁷ Căci de fac aceasta de bună voie, voi avea răsplata ; iar de-o fac fără voie, nu-mi îndeplinesc decât datoria. ¹⁸ Pentru că voi avea răsplata ? pentru aceea, că propoveduind Evanghelia, propoveduesc pe Hristos fără nici-o plată, nefolosindu-mă de dreptul meu de *propoveditor* al Evangheliei.

¹⁹ Căci slabod fiind față de toți, tuturor m'am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulți : ²⁰ pentru iudei m'am făcut ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei ; pentru cel de sub lege am fost ca unul de sub lege, ca să dobândesc pe cel de sub lege ; ²¹ pentru cel fără lege am fost ca unu fără lege (ne fiind fără legea lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos), ca să dobândesc pe cel fără lege. ²² Pentru cel neputincoș m'am făcut ca un neputincoș, ca să dobândesc pe cel neputincoș. Pentru

toți toate m'am făcut, ca din toți măcar pe unul să-l mantuiesc. ²³ Aceasta însă o fac pentru Evanghelle, ca să am parte la ea.

²⁴ Nu știi oare că la jocurile de întrecere toți aleargă, dar răsplata o ia unul ? Alergați dară așa, ca să câștigați răsplata. ²⁵ Dar tot celice se luptă, se înfrânează de la toate : aceia ca să ia o cunună stricăcioasă, iar nol ca să luăm una nesticăcloasă. ²⁶ De aceea, eu nu alerg așa, ca la întâmplare, și nu mă războesc așa, ca să cumva propoveduind altora, eu însuși să mă fac nevrednic.

CAP. 10.

¹ Fraților, nu voesc să uu știi voli, că părinții noștri au fost sub nor și toți prin marea au trecut ; ² toți prin Moisă s-au botezat în nor și în mareea ; ³ toți au mâncaț aceeași măncare duhovnicească, și toți aceeași băutură duhovnicească au băut, căci au băut *apă* dintr-o plată duhovnicească, care avea să vie, și peatru aceea era Hristos. ⁴ Dară cătră cel mai mulți din ei n'a fost bunăvoița lui Dumnezeu, căci au căzut în pustie.

⁵ Acestea însă au fost pilde pentru noi, ca să nu fim și noi poftitori de rele, cum au poftit acela. ⁶ Să nu fiți deci, slujitori de idoli, ca unii din ei, despre cari s'a scris : „Poporul a și zut să mânânce și să beă, și s'a scutat să joace“ (Eșire. XXXII, 6). ⁷ Să nu facem desfrâname, cum s'au desfrânat unii din ei, și într-o singură zi au perit dintre el douăzeci și trei de mii (Numer. XXV, 1, 9). ⁸ Să nu îspitim pe Hristos, cum au îspitit unii din ei și au

perit prin șerpi (Numer. XXI, 6). ¹⁰ Nici să nu cărtim, cum au cărtit unii din ei și au perit prin mână Pterzătorului (Numer. XIV, 87). ¹¹ Toate acestea s'au petrecut cu aceia, ca se ne fie pilde, și s'au scris pentru învățitura noastră, a celor ce am ajuns până la sfârșitul veacurilor. ¹² De aceea, cui i se pare că stă pe picioarele sale, acela să ia sama să nu cadă.

¹³ Pe voi nu v'a ajuns decât o îșiță omeneacă; dar bun este Dumnezeu, Care nu va îngădui să fiți îșiță peste putere, ci odată cu îngăduirea Ispitelui, va trimite și ușurare, încât să o puteți bîrul. ¹⁴ Deci, frații mei lubiti, fugiți de slujirea idolilor!

¹⁵ Ca unor înțelepti vorbesc; iudecați și voi asupra celorce vă grăesc: ¹⁶ Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este oare împărtășirea cu sângele lui Hristos? Pânea ce o frângem, nu este oare împărtășirea cu trupul lui Hristos? ¹⁷ O pâne, și noi mulți un singur trup suntem, căci toți ne împărtășim dintr'o singură pâne. ¹⁸ Priviți la Izraileșii cel dupre trup; ceice mânâncă din jertfe, nu sunt ei oare părtași la jertfenic? ¹⁹ Dar ce zic eu? aceea oare, că idoul e ceva? Sau că cele jărtitite idolilor ar însemna ceva? ²⁰ Nu, ci că cele ce jertfesc pagânii, dracilor le jertfesc, iar nu lui Dumnezeu, și nu voesc ca voi să aveți împărtășire cu draci. ²¹ Nu puteți bea și paharul Domnului și paharul dracilor; nu puteți fi părtași și la masa Domnului și la masa dracilor. ²² Vrem noi oare să întărim pe Domnul, sau nu cunva suntem mai tari de căt El?

²³ Toate-mi sunt slobode, dar nu mi-s toate de folos; toate-mi sunt slobode, dar nu toate întă-

resc sufletește. ²⁴ Nimenea să nu caute numai de ale sale, ci fiecare să caute și de ale altuia. ²⁵ Mâncați tot ce se vinde în măcelările, nimic cercetând pentru conștiință; ²⁶ căci al Domnului e "pământul și cele de pe dânsul". ²⁷ De vă va chema la masă cineva din cei necredincioși și de veți voi se vă duceți, mâncați din tot ce vi se pune înainte, necercetând nimica pentru știință. ²⁸ Dar dacă cineva vă va zice: „Aceasta-i jertfă idoleasca”, atunci să nu mâncați, pentru ca să nu smintiți pe celco vă spus și pentru pacea conștiinței; că al Domnului este pământul și cele de pe dânsul. ²⁹ Aceea însă vorbesc nu de conștiință voastră, ci de a altuia; căci pentru slobozenia mea să fie judecată de conștiința altuia? ³⁰ Dacă mânânc și multămesc, atunci decesă flu înfruntat pentru mânarea, pentru care multămesc.

³¹ Deci, ori de mâncați, ori de beți, ori altă cevă de faceți, toate să le faci și spre slava lui Dumnezeu. ³² Să nu fiți pricină de sminteală nici pentru iudei, nici pentru elini, nici pentru biserică lui Dumnezeu, ³³ precum și eu mă slăesc să plac tuturor în toate, căutând nu folosul meu, ci al celor mulți, ca să se mantuească.

CAP. 11.

¹ Urmați-mi mie, precum urmez și eu lui Hristos. ² Dar vă laud, fraților, că de toate ale mele învățuri vă aduceți aminte și țineți predanile precum vi le-am dat eu. ³ Voesc însă să știți, că Hristos este capul orcarui bărbat; și bărbatul este cap femei, iar cap lui Hristos este Dumnezeu. ⁴ Tot bărbatul, care se roagă sau proorcește cu capul

acoperit, își rușinează capul său; și toată femeea, care se roagă sau proorcește cu capul descoperit, își necinstește capul său, căci e tot una, ca și cum ar fi rasă; ⁹ pentru că dacă femeia nu se acopere, atunci să se tundă; iar dacă femeia și e rușine să fie tunsă sau rasă, atunci să se acopere; căci bărbatul nu e dator să-și acopere capul *când se roagă*, pentru că el e chipul și slava lui Dumnezeu; femeia însă este slava bărbatului. ¹⁰ Căci nu bărbatul este *luat* din femeie, ci femeia este *luată* din bărbat; și nu bărbatul este făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat. ¹¹ De aceea femeia e datoare să aibă pe capul său *semn că are o stăpânire peste ea*, pentru că *sunt de față*. ¹² Totuși în Domnul, nici bărbatul nu se poate naște fără femeie, nici femeia fără bărbat. ¹³ Căci precum femeia este din bărbat, tot așa și bărbatul este prin femeie. Toate însă sunt delă Dumnezeu. ¹⁴ Judecați singuri: e cuvințios oare ca femeia să se roage lui Dumnezeu cu *capul necoperit*? ¹⁵ Oare nu și înseși firea vă învață, că dacă bărbatul *lasă să-l crească părul*, aceasta e o rușine pentru el, ¹⁶ iar dacă femeia lasă să-l crească părul, pentru ea aceasta e o cinsie, căci părul îl este dat în loc de acoperemant. ¹⁷ Iar dacă cineva ar socoti să discute *această*, apoi noi nu avem astfel de obiceiu, *precum nu-l are* nici biserică lui Dumnezeu.

¹⁸ Dar dându-vă *povefile* acestea, nu vă laud, că vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. ¹⁹ Căci, întâiul, aud, că *atunci când vă adunați în biserică*, se petrec între voi desbinări, ceeace intru cătva și cred; ²⁰ pentru că trebuie să fie între voi și dezbinări, ca cei îscusiți între voi să lasă la iudeală,

²¹ După aceea, dacă voi vă adunați la un loc, aceasta nu înseamnă că mâncați cina Domnului; ²² pentru că nicioare să grăbește să mânânce mai întâi mânarea sa, *asa încât unul rămâne flămând*, iar altul se îmbătă. ²³ Au doară nu aveți case ca să mâncați și să beiți? Sau nesocotiti biserică lui Dumnezeu și înjositi pe cel lipsit? Ce să vă spun? Lăuda-vă voi oare? Pentru aceasta nu vă laud. ²⁴ Căci eu delă Domnul am primit ceeace v-am dat și vouă, și anume, că Domnul Iisus în năptea în care a fost vândut, a luat pâne, și multămind, a frânt și a zis: „*Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, care se frange pentru voi*; aceasta să faceți în amintirea Mea”. ²⁵ *Luând* deasemenea și paharul după cină, a zis: „*Acest păhar este Așezământul cel Nou întru sângele Meu, aceasta să faceți decât ori veți bea în amintirea Mea*”. ²⁶ Pentru că ordecatelor mâncați pânea aceasta și beiți acest păhar, vestiți moartea Domnului până va veni. ²⁷ De aceea celceva mânâncă și bea din ele cu nevrednicie, acela mânâncă și bea și osândă, nesocotind Trupul Domnului. ²⁸ De aceea mulți din voi sunt bolnavi și betegi, și nu puțini mor. ²⁹ Căci dacă ne-am judecă pe noi însine, atunci n'am fi judecați; ³⁰ Fiind însă judecați, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osândiți cu lumea. ³¹ De aceea, frații mei, când vă adunați să mâncați, aşteptați-vă unul pe altul. ³² Si dacă cineva e flămând, să mânânce acasă, ca astfel să nu vă

adunați spre osândă. Celelalte le voi regula când voi veni.

CAP. 12.

¹ Nu voesc însă, fraților, să nu cunoașteți darurile cele duhovnicești. ² Știi că atunci, când erați păgâni, vă duceați la idoli și cel fără de glas ca și cum ați fi fost tărăți de ceva. ³ De aceea vă arăt, că nimeneia din ceice grădesc însuflați dela Duhul lui Dumnezeu nu zice: „Iisus să fie anatema”, și nimeneia nu poate să numească pe Iisus Domn, decât numai însuflat fiind dela Duhul Sfânt.

⁴ Darurile sunt felurite, dar Duhul este unul; ⁵ slujbele sunt felurite, dar Domnul unul; ⁶ Lucrările încă sunt felurite, dar unul este Dumnezeu, Care iucrează toate în toti; ⁷ și fiecărula îi să dă arătarea Duhului spre folos obștesc. ⁸ Căci unuia îi se dă dela Duhul sfânt cuvântul intelepciunelui, iar altuia dela același Duh îi se dă cuvântul științei; ⁹ unuia prin același Duh îi se dă credință, iar altuia îi se dau darurile tămăduirilor prin același Duh. ¹⁰ Unuia îi se dă facerea de minuni, iar altuia proorocia; unuia îi se dă darul a deosebi duhurile, altuia darul vorbindrei a felurite limbii, iar altuia darul tălmăcirei limbilor. ¹¹ Toate acestea însă le săvârșește unul și același duh, Care împarte fiecăruea indeosebi cum voește El.

¹² Căci după cum trupul este unul, dar are multe membre; și după cum toate membrele unui trup, deși sunt multe, alcătuiesc un singur trup, aşa și Hristos. ¹³ Căci noi toți, iudel sau elini, robi sau slobozii, ne-am botezat într'un Duh, spre a

fi un trup, și toți suntem adăpați într'un Duh. ¹⁴ Trupul nu este alcătuit dintr'un singur membru, ci din multe. ¹⁵ Dacă piciorul ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt mâna”; pentru aceasta oare n-ar fi el din trup? ¹⁶ Și dacă urechea or zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt ochiu”; pentru aceasta oare n-ar fi ea din trup? ¹⁷ Dacă tot trupul ar fi ochiu, atunci unde ar fi auzul? Și dacă ar fi tot numai auz, atunci unde or fi miroarea? ¹⁸ Dumnezeu însă a așezat membrele în trup, și pe fiecare din ele, cum a vrut. ¹⁹ Dar dacă toate ar fi un membru, atunci unde ar fi trupul? ²⁰ Dar aşa membrele sunt multe, iar trupul unul. ²¹ Nu poate ochiul să zică mânei: „N'am trebuință de tine”; de asemenea nici capul nu poate zice picioarelor: „N'am trebuință de voi.” ²² Dimpotrivă, membrele trupului, care se par mai slabe, sunt mai trebuință, ²³ și cele ce născătoarele și cele care se par a fi mai necinstită în trup, acelora le dăm mai multă cinste; ²⁴ părțile cele mai urăte ale trupurilor noastre se îmbrăcă mai frumos, iar cele frumoase n'au nevoie de îmbrăcămintea aceasta. ²⁵ Dumnezeu a întocmit trupul așa, încât membrelor celor mai necinstită să înceată să se desbină într-un loc, să se îngrijescă deopotrivă unele de altele. ²⁶ De aceea dă suferă un membru, împreună cu el toate membrele sufăr; iar dacă un membru este prețuit, se bucură împreună cu el toate membrele.

²⁷ Voi însă toți în un loc sunteți trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sunteți membre ale aceluiași trup. ²⁸ Și Dumnezeu a pus în Biserică, pe unul întâi apostoli, al doilea prooroci, al treilea invăță-

tori; după aceea, *alțora* îi s'a dat puteri de a face minuni, apoi darurile de-a tămâdui, de-a ajuta, de-a ocărui și de-a grăbi felurite limbii.²⁰ Oare toți sunt apostoli? Oare toți sunt prooroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni?²¹ Oare toți au darurile tămâduirilor? Oare toți vorbesc felurite limbii? Oare toți sunt tălmăcitorii? Răvniliști însă darurile cele mai bune; dar eu am să vă arăt pentru viață o cale încă și mai aleasă, lătă-o:

CAP. 13.

¹ De aș grăbi în limbii omenești și îngerești, iar dragoste năș avea, aș fi aramă sunătoare și chimivă răsunător. ² Sî de aș avea *darul* proorociei, și de aș și toate tainele, și de aș avea toată știința și credința, căt să mut și munții, iar dragoste năș avea, aș fi o nimică. ³ Sî de aș împărți toată averea mea, și de aș da trupul meu să-l ardă, iar dragoste năș avea, nimic nu mi-ar folosi. ⁴ Dragostea rabdă mult și se milostivește; dragostea nu pizmușește; dragostea nu se trufește, nu se măndrește, nu se poartă cu necuvîntă, nu caută ale sale foioase, nu se mânăie, nu se gândește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; ⁵ ea toate le acopere, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă. ⁶ Dragostea niciodată nu va conteni, chiar de vor incetă proorociile, și vor muști limbile, și știința va peri. ⁷ Căci nol *numai* în parte cunoaștem, și în parte proorocim; ⁸ când însă va vea ceea ce-i desăvârșit, atunci ceeace-i în parte va conțeni, ⁹ Când eram copil, copilărește

grălam, copilărește cugetam, copilărește judecam; iar dupăce m'am făcut bărbat, am lăsat copilările. ¹⁰ Acum vedem nedeslușit, ca prinț'o oglindă *întunecoașă*, iar atuncea f. și în f. și; acum cunosc *numai* în parte, iar atunci voi cunoaște cum sunt cunoscut *eu* însuși. ¹¹ Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar dintre ele dragostea este mai mare.

CAP. 14.

¹ Urmaști dragostea; răvniliști însă și *darurile* cele duhovnicești, dar mai ales ca să proorociști. ² Căci celce vorbește în o limbă, *acela* nu grăște oamenilor, ci lui Dumnezeu, pentrucă nimenea nu-l înțelege, ci spune cu duhul lucruri tainice, ³ iar celce proorocește, acela vorbește oamenilor spre a-i întări, a-i îndemnă și a-i măngăea. ⁴ Celce vorbește în o limbă, acela se întărește *sufletește* pe sine; iar celce proorocește, acela întărește biserică.

⁵ Doresc ca toți să vorbiți în limbă; dar mai vătos doresc să proorociști, pentrucă celce proorocește e mai mare decât celce vorbește în limbă, afară numal dacă *acesa* tălmăcește, ca biserică să capete întărire. ⁶ Sî acum, fraților, de aș veni la voi și aș vorbi în limbă, ce v'ăș folosi, dacă nu v'ăș spune sau o descoperire, sau o cunoștință, sau o prooracie, sau o învățatură? ⁷ Sî uneltele neînsuflește, care dau sunete, cum e fluerul sau lăuta, dacă n'ar da tonuri deslușite, cum s'ar cunoaște ce se cântă din fluer sau din lăută? ⁸ Sî dacă trâmbița ar da niște sunete nedeslușite, cine s'ar pregăti de luptă? ⁹ Așă și voi dacă aș rosti cu limbă cuvînt

neînțeles, cum s'ar înțelege ce spuneți? Ați grăi deci în vânt.¹⁰ Cuvintele, de pildă, căt de multe și nici unul nu-l fără înțeles.¹¹ Dar dacă eu nu pricpe înțelesul cuvintelor, atunci sunt un străin pentru celce vorbește și celce vorbește e un străin pentru mine.¹² Așa și voi, când răvnită darurile cele duhovnicești, silișivă să vă îmbogățăști cu ele spre întărirea bisericei,¹³ și de aceea celce vorbește în limbă, să se roage să aibă și darul talmăcirei.¹⁴ Căci când eu mă rog în limbă, deși duhul meu să roagă, mintea însă rămâne fără roadă.¹⁵ Ce-i dară de făcut? Să mă rog cu duhul, să mă rog și cu mintea; să cânt cu duhul, să cânt și cu mintea.¹⁶ Căci de vei binecuvântă cu duhul, atunci cel ce stă în rândul celor neștiutori cum va zice: „amîn” după multămita ta? Căci el nu știe ce zici.¹⁷ Tu mulțumești bine, dar altul nu se folosește sufletește.¹⁸ Mulțumită Dumnezeul meu, eu mai mult decât toți voi vorbesc în limbi;¹⁹ dar în biserică voiesc să spun mai bine cu mintea mea cinci vorbe, ca să se folosască și alii, decât să rostesc un potop de vorbe în limbă necunoscută.²⁰

²¹ Fraț lor, nu fiți copil cu mintea: cu răutatea fiți copii, iar cu mintea fiți vrăstnici.²² În lege este scris: „În alte limbi și cu alte buze voi grăi poporului acestuia, și nici aşă nu Mă va ascultă, zice Domnul” (Isala, XXVIII, 1-2).²³ Așa dar limbale sunt semn nu pentru cel credinciosi, ci pentru cel necredinciosi; iar proorocia nu e semn pentru cel necredinciosi, ci pentru cel credinciosi.²⁴ Deci de să adună la un loc toată biserică și ar grăi toți în limbi, și de ar intra la voi niște neinvățăți sau niște necredinciosi, n'ar zice el oare că sunteți nebuni.²⁵ Dar

de ar prooroci toți, și ar intra la voi un necredincios, sau un neinvățat, de toți s'ar mustă și de toți s'ar judeca;²⁶ și așa tainele înimii lui s'ar descoperi; și așa el căzind cu față la pământ, s'ar inchina lui Dumnezeu și ar zice: Cu adevărat Dumnezeu este cu voi!“

²⁷ Deci, fraților, ce-i de făcut?— Când vă adunați la un loc și fiecare din voi are vr'o cântare, sau vr'o invățătură, sau darul unei limbă, sau vr'o descoperire, sau darul talmăcirei, — toate acestea să fie spre întărire.²⁸ De grăiți cariva în limbă, apoi să grăiți căte doi sau mult trei, și perând, iar unul să talmăcească,²⁹ iar de nu se va găsi talmăcitor, atunci să tacă în biserică, și să grăească numai sleșii și lui Dumnezeu.³⁰ Și proorocii să vorbească căte doi sau trei, iar ceilalți să judece;³¹ dacă însă altuia din ceice sed i se va descoperi ceva, atunci cei dintăi să tacă;³² eaci toți puteți prooroci unul după altul, ca toți să ia invățătură și măngâiere.³³ Duhurile proorocești sunt supuse proorocilor,³⁴ pentru că Dumnezeu nu este Dumnezeul neorânduieel, ci al păcii. Așa e în toate adunările sfinților.

³⁵ Femeile voastre să tacă în adunări, căci lor nu li e îngăduit să vorbească, ci se fie supuse, după cum zice și legea (Fac. III, 10).³⁶ Dacă însă ele vorbească să învețe ceva, să întrebe despre aceea acasă pe bărbați lor; căci e necuvincios ca o femeie să vorbească în adunare.³⁷ Au doar dela voi a purces cuvântul lui Dumnezeu, sau numai pânăla voi a ajuns? ³⁸ Dacă cineva crede că-l prooroc sau înșulfat de Dumnezeu, acela să priceapă, că ceeace vă

scriu este porunca Domnului.¹³ Iar ceice nu pricepe, nu priceapă.

¹⁴ Așa dară, fraților, să răvnii să proorociți, și nu impediți de a se grăbi și în limbi, dar toate să se facă cu bunăcuvintă și cu rândueală.

CAP. 15.

¹ Vă amintesc, fraților, de Evanghelia, pe care v'am propoveduit-o și pe care ați primit-o, și în care sunteți întăriți; ² și prin care vă și măntuiri, dacă cele propoveduite le țin, îi cum vă le-am propoveduit, și dacă nu cumva ați crezut în zadar. ³ Căci eu mai întâi v'am dat, ceeace și eu am primit *dela alții*, adecă cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, ⁴ și că El a fost îngropat și că atrelazi a inviat, după Scripturi; ⁵ și că S'a arătat lui Kifă; apoi celor doisprezece; ⁶ după aceea S'a arătat deodată la mai bine de cincisute de frați, dintre cari cel mai mulți trăesc până acum, iar unii au și murit. ⁷ După acea S'a arătat lui Iacob, precum și tuturor apostolilor, ⁸ iar mai pe urmă decât toți mi s'a arătat și mie, ca unei lepădături; ⁹ căci eu sunt cel mai mic dintre apostoli și nevrednic de a mă numi apostol, pentru că am prilejuit biserică lui Dumnezeu. ¹⁰ Dar cu harul lui Dumnezeu sunt ceeace sunt, și harul Lui, care este în mine, n'a fost îi zadar; ci m'am ostenit mai mult decât toți, dară nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine. ¹¹ Așa dară ori eu, ori aceia, așa propoveduim, și așa ați crezut.

¹² Dacă însă se propovăduiește, că Hristos a inviat din morți, atunci cum de zic unii din voi, că nu este o

inviere a morților? ¹³ Dacă însă morții nu invie, atunci nici Hristos n'a inviat; ¹⁴ iar dacă Hristos n'a inviat, atunci zadarnică e propoveduirea noastră, zadarnică și credința voastră. ¹⁵ Ba ne-am infățișa încă și ca martorii minciinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit, că Dumnezeu a inviat pe Hristos, pe Care El nu L'a inviat, dacă nu invie morții. ¹⁶ Căci dacă morții nu invie, atunci nici Hristos n'a inviat; ¹⁷ iar dacă Hristos n'a inviat, atunci credința voastră e zadarnică, și tot în păcatele voastre vă aflați. ¹⁸ De aceea și ceice au murit în Hristos, au perit. ¹⁹ Si dacă nol numai pentru viață aceasta ne punem nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nefericiti dintre toți oamenii.

²⁰ Hristos însă a inviat din morți; început al *invierii* morților s'a făcut. ²¹ Căci precum moartea a venit printre om, așa tot printre un om a venit și invierea morților. ²² Căci precum în Adam toți mor, așa în Hristos vor invia toți; ²³ fiecare însă la rândul său: începutul l-a făcut Hristos; după aceea vor invia ai lui Hristos, la venirea Lui. ²⁴ Iar apoi va veni sfârșitul, când El va da Impărăția în primire lui Dumnezeu și Tatăl, când se va desfășura orice domnie, și orice stăpânire și putere. ²⁵ Căci El trebuie să domnească până va pune pe toți vrășmașii sub picioarele sale. ²⁶ Cel din urmă vrășmaș, care se va desfășura, va fi moartea, ²⁷ pentru că Dumnezeu a supus toate sub picioarele Lui Hristos. Când însă se zice că l-a supus toate, se înțelege că afară de Cel ce l-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie totul în toate. ²⁸ Altmintrele, ce vor face

celce se botează pentru morți? Dacă morții nu invie nici de cum, atunci la ce să se mai boteze *cineva* pentru morți? ²⁰ Pentru ce și noi să ne supunem la primejdii pe fiecare ceas? ²¹ Eu pe flegare zi mor; mărturie la aceasta îmi este lauda voastră, pe care o am în Hristos Iisus, Domnul nostru. ²² Omenește vorbind, dacă nu invie morții, ce folos am că m'am luptat cu fiarăle în Efes? Să mânăcăm și să bem că mâne o să murim! ²³ Nu vă înșelați: tovărășile reale strică bunele obiceiuri! ²⁴ Treziți-vă cum trebuie și nu păcatuiți; căci se afilă printre voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu; spre rușinea voastră o spun.

²⁵ Dar va zice cineva: „Cum au să invie morții? și în ce trup au să vie?” ²⁶ Nesocotitul, ceeace samenii în, de nu va muri, nu va invia. ²⁷ și când samenii nu samenii trupul care are să vie, ci un grâunte gol de ce se întâmplă: de grâu sau de altă cevă. ²⁸ Dumnezeu însă îl dă trup, cum voește, și flegărel semințe îl dă trupul ei. ²⁹ Trupurile nu sunt toate la fel, ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul al peștilor și altul al pasărilor. ³⁰ Sunt trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești, și alta al celor pământești ³¹ alta este slava soarelui, alta slava lunii și alta slava stelelor. Chiar stea de stea se deosebește după slava sa.

³² Așa-l și cu invierea morților: Se samănă *trup stricăios*, se va scula *trup nestricăios*; ³³ se samănă *trup lipsit de orce cuvîntă*, se va scula *trup slăvit*; se samănă *trup neputincios*, se va scula *trup în putere*; ³⁴ se samănă *trup sufletesc*, se va scula *trup duhovniceșc*: este trup *sufletesc*, este și

trup duhovniceșc. ³⁵ Așa și este scris: „Adam, omul cel dintâi, s'a făcut suflet *viu*” (Fac. II, 7), iar Adam cel din urmă este duh de viață făcător. ³⁶ Însă n'a fost întâi cel duhovniceșc, ci cel sufletesc, și apoi cel duhovniceșc. ³⁷ Omul cel dintâi a fost din pământ și pământesc; iar omul cel de al doilea este Domnul din ceruri. ³⁸ Cum a fost cel pământesc, așa-s și cel pământest; și cum este cel cereșc, așa-s și cel cerești; ³⁹ și după cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui cereșc. ⁴⁰ Dar vă spun, fraților, și aceea, că trup și sânge nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu poate să moștenească pe nestricăciune.

⁴¹ Iată vă spun o taină: Nu vom mori toti, dar toți ne vom schimbă ⁴² într-o secundă, într-o clipeală de ochiu, când va sună trâmbița de-apoi; căci se va trâmbiță, și morții se vor scula nestrictăiosi, iar noi ne vom schimbă; ⁴³ căci se cade ca acest *trup stricăios* să se îmbrace în nestrictăciune și acest *trup muritor* să se îmbrace în nemurire. ⁴⁴ Când însă acest *trup stricăios* se va îmbrăca în nestrictăciune, și acest *trup muritor* se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul cel scris: „Înghiștiu-să moartea de biruință” (Isala, XXV, 8).

⁴⁵ Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, lădul, biruința? (Osie, XIII, 14). ⁴⁶ Boldul morții însă este păcatul, iar puterea păcatului este legea. ⁴⁷ Dau însă multă imită lui Dumnezeu. Celuice ne-a dăruit biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos.

⁴⁸ Drept aceea, frații mei iubiți, filii tari și neclintiți; propășiti pururea în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu e zadarnică înaintea Domnului.

CAP. 16.

¹ La strângerea milosteniei pentru sfintii să faceti și voi aşa, cum am rânduit în bisericile Galatiei: ² în ziua întâia a săptămânei, fiecare din voi să pună deoparte căt îl îngăduie starea și să păstrezi la voi, ca să nu se facă strângerea ajutoarelor când voi veni eu. ³ Iar când voi veni, voi trimite cu scrisori pe cel ce-i veți alege, ca să ducă darul vostru la Ierusalim. ⁴ Si de se va cuveni să mă duc și eu, vor merge cu mine.

⁵ La voi însă am să vnu după ce voi străbate Macedonia, căci prin Macedonia am să vnu. ⁶ Iar la voi, poate, voi zăbovi, sau voi și ierna, ca să mă însoțești unde mă duc. ⁷ Căci acum nu voesc să mă văd cu voi numai în treacăt, ci de-mi va îngădui Domnul, nădăduesc să rămân la voi câtva timp. ⁸ La Efes însă voi rămâne până la Duminica Mare, căci mi s'a deschis acolo o ușă mare și largă, și protivnici sunt mulți.

⁹ De vine Timoteiu, băgați de samă să fie fără frică la voi, căci face lucrul Domnului, ca și mine. ¹⁰ De aceea nimenea să nu-l nescocotească, ci-l petrecă cu pace, ca să vină la mine, că-l aștept împreună cu frații.

¹¹ Iar căt despre fratele Apolo, l'am rugat foarte mult ca să vină la voi cu frații; dar el n'a voit nicio decum să vină acum, ci va veni când va socotii.

¹² Vegheați, stați în credință, îmbărbătați-vă și vă întăriți; ¹³ Toate ale voastre să fie cu dragoste. ¹⁴ Fraților, cunoașteți casa lui Stefană; știți că ea este pârga Ahiei și s'a pus în sinjbă sfintilor. ¹⁵ Vă rog dar, ca și voi să vă plecați là unii ca acestia

și la tot celice lucrează și se ostenește împreună cu ei.

¹⁶ Mă bucur de venirea lui Stefană și a lui Fortunat, și a lui Ahalc, căci lipsa voastră au umplut-o aceștia: ¹⁷ căci au linștit duhul meu și al vostru. Cinstiți dară pe unii ca aceștia!

¹⁸ Inchină-se vouă bisericile Asiei; inchină-se vouă cu toată înima în Domnul Achila și Prischilia, împreună cu biserica cea din casa lor. ¹⁹ Inchină-se vouă toși frații. Inchinați-vă unul altul cu sărutare sfântă. ²⁰ Primiți închinăciune și din partea mea, scrisă cu mâna mea, a lui Pavel.

²¹ Celce nu iubește pe Domnul Iisus Hristos să fie animata, maranată. ²² Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Dragostea mea în Hristos Iisus este cu voi, Amin.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voința lui Dumnezeu, Apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteiu vă doresc vouă, bisericelui Dumnezeu care este în Corint și tuturor sfintilor celor din toată Ahaia, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeul a toată măngăerea, ⁴ Care ne măngăe în toate necazurile noastre, ca să putem și noi măngăla pe celice se află în tot necazul cu măngăerea, cu care suntem măngăiați și noi de Dumnezeu. ⁵ Căci pe căt sporesc în noi suferințele lui Hristos pe atât sporesc prin Hristos și măngăerea noastră. ⁶ De suferim necaz, suferim pentru măngăerea și mantuirea voastră, care se săvârsește prin răbdarea acelora și suferințe, pe care le îndurăm și noi și avem nădejde tare în voi; ⁷ de ne măngăem, ne măngăem pentru măngăerea și mantuirea voastră, și înd că voi luați parte atât la suferințele noastre, căt și la măngăere.

⁸ Căci nu vom, fraților, să nu știți și voi de necazul nostru ce ni s'a întâmplat în Asia, că am fost

Ingreuești peste măsură și peste putere, încât nu mai aveam nădejde nici de viață, ⁹ ci aveam în noul încredințarea că suntem o sănătate la moarte, ca să nu mai nădăduim în noi înșine, ci în Dumnezeu, Cel ce inviază morți, ¹⁰ Care ne-a și Izbăvit și ne Izbăvește dela o moarte ca aceasta, și în Care nădăduim că ne va mai Izbăvi încă, ¹¹ cu ajutorul și al rugăciunet voastre, ca pentru harul ce mi s'a dăruit prin mijlocirea multora, mulți să mulțumească pentru noi.

¹² Căci lauda noastră este mărturia conștiinței noastre, care ne spune, că am trăit în lume și mai ales între voi în nevinovăție și curățe plăcută lui Dumnezeu, nu după înțelepciunea trupească, ci după harul lui Dumnezeu. ¹³ Căci nu vă scriem alta, ceea ce citiști sau recunoaștești și ceea ce nădăduim că veți recunoaște până în sfârșit; ¹⁴ după cum intră cătva ați și recunoscut, că noi vom fi lauda voastră, precum și voi veți fi a noastră, în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁵ Cu această încredere vоеам odinioară să viu și voi, ca să primiști har adoua oară, ¹⁶ și pe la voi să trec în Macedonia, și din Macedonia să viu lărăși la voi, și voi să mă petrecești în Iudeea. ¹⁷ Cugeând deci aceasta, purtaiu-m' am eu oare cu ușurință? Sau cele ce le-am cugetat, cugetau-le-am oare trupăște, ca să fie vorba mea și da și nu? ¹⁸ Precum e adevărat că Dumnezeu este credincios, tot așa și vorba noastră cătă voi n'a fost și da și nu. ¹⁹ Căci Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Cel propoveduit la voi de noi, adevărat de mine și de Silvan și de Timoteu, n'a fost da și nu, ci în El a fost numai da.

²⁰ Căci toate făgăduințele dumnezești în El sunt da, și de aceea se și zice de noi, prin El, amén, spre slă-

va lui Dumnezeu. ²¹ Iar Cel ce ne întărește pe noi și pe voi în Hristos și Cel ce ne-a uns pe noi este Dumnezeu, ²² Care ne-a și pecetluit și a dat arvona Duhului în inimile noastre.

²³ Eu însă chem pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu, că n'am venit până acum în Corint numai ca să vă crui pe voi; ²⁴ nu că doară am avea stăpânire peste credința voastră, ci ajutăm să prospăscă bucuria voastră, căci suntești tari în credință.

CAP. 2.

¹ De aceea am secotit în mine însumi, să nu vlu la voi lărăși cu amărăciune. ² Dar dacă eu vă amărăsc pe voi, apoi oare pe mine cine mă bucură, dacă nu cel ce a fost amărăt de mine? ³ Aceasta însă v' am scris-o, pentru că atunci când voi vîni la voi să nu am amărăciune peste amărăciune de la acela, cări ar trebui să mă bucur; am incredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră a tuturora. ⁴ Cu mare întristare și cu durere de înimă și cu multe lacrami v' am scris, și nu ca să vă amărăsc, ci ca să cunoaștești iubirea, care cu prisosință o am pentru voi.

⁵ Iar de m'a amărăt cineva, nu m'a amărăt numai pe mine, ci în parte, ca să nu zic în total, și pe voi pe toți. ⁶ Pentru unul ca acesta e deajuns această pedeapsă, care vine de la muști, ⁷ așa că ați face mai bine să-l iertați și să-l măngăeji, ca unul ca acesta să nu fie doborât de prea multă întristare. ⁸ De aceea vă rog, să-i arătați dragoste; ⁹ căci de aceea v' am și scris, ca să vă cunosc cugetul și de suntești ascultători în toate, ¹⁰ De iertați însă pe cineva,

ceva, peacela îl iert și eu, căci și eu de am ertat pe cineva de cevă, l-am iertat pentru voi în numele lui Hristos, ¹¹ ca să nu ne aducă vreo smînteală satană, căci planurile lui nu ne sunt necunoscute.

¹² Si sosind eu la Troada pentru ca să vescesc Evanghelia lui Hristos, deși mi s'a deschis ușa de Domnul, n'am fost împăcat în sufletul meu, pentru că n'am găsit acolo pe fratele meu Tit, ¹³ ci luându-mi rămas bun dela el, am trecut în Macedonia.

¹⁴ Dar mulțamită lui Dumnezeu, Celui ce pururea ne dă să biruim în Hristos și revarsă prin noi mireazma cunoștinței Sale în tot locul; ¹⁵ căci noi suntem pentru Dumnezeu mireazma lui Hristos printre celice se măntuiesc și printre ceice pier: ¹⁶ pentru unii suntem mireazma morțelui, spre moarte, iar pentru alții mireazma vieții, spre viață. Si cine-l vrednic de aceasta? ¹⁷ Căci noi nu vătămăm cuvântul lui Dumnezeu, cum fac mulți, ci-l propovедuim în curățenie, că dela Dumnezeu primite, ca înaintea lui Dumnezeu și ca în Hristos.

CAP. 3.

¹ Să incepem oare din nou a ne recomandă? Avem noi oare, ca unia, nevoie de scrisori de recomandări către voi sau de recomandări din partea voastră? ² Scrisoarea noastră de recomandărie, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii, sunteți voi; ³ văd că sunteți o scrisoare de recomandare a lui Hristos, scrisă prin slujirea noastră, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, și nu pe table de platră, ci pe tablele de carne

ale inimii. ⁴ Si astfel de incredințare o avem noi înaintea lui Dumnezeu prin Hristos, ⁵ nu că doar am fi vredniči să cugetăm în noi înșine cevă, ca venind de la noi înșine, ci vrednicia noastră e dela Dumnezeu, ⁶ Care ne-a și învrednicit să fim slujitorii Noului Așezământ, nu al buchil, ci al duhului, pentru că buchea ucide, iar duhul dă viață,

⁷ Dar dacă slujirea buchilor celor ucigațoare, scrise pe pietre, era aşa de slăvită, încât filii lui Israël nu puteau să privească fața lui Moisă din pricina slavei trecătoare a feții lui, ⁸ apoi cu cât trebuie să fie mai slăvită slujirea Duhului? ⁹ Si dacă slujirea osândei era slăvită, apoi cu atât mai mult e bogată în slavă slujirea îndrepătrii. ¹⁰ Ba, privind din această parte, slujirea aceea nici nu se pare slăvită din pricina slavei covârșitoare a cestilealte slujiri. ¹¹ Si dacă ceeace era trecător a fost slăvit, apoi cu atât mai slăvit trebuie să fie ceeace nu-i trecător.

¹² Drept aceea având o astfel de incredințare, ne purtăm cu multă îndrăsneală, ¹³ și nu facem ca Moisă, Care și punea un văl pe fața sa, ca filii lui Israël să nu vadă sfârșitul a ceeace era trecător.

¹⁴ Dar mințile lor sunt orbite, căci și astăzi acel văl rămâne neridicat la cetirea Vechiul Așezământ, pentru că numai prin Hristos se ridică; ¹⁵ dar la ei până astăzi vălul acela stă pe inimile lor, când citeșc pe Moisă, ¹⁶ iar când se întorc la Domnul, acel văl se ridică. ¹⁷ Domnul însă este Duhul, și unde este Duhul Domnului, acolo e slobozenia. ¹⁸ Noi însă privind toți cu fețele descoperite, ca în oglindă, la slava Domnului, căpătam același chip, trecând din slavă în slavă, cum ne dă Domnul Duh,

CAP. 4.

¹ De aceea, având din mila lui Dumnezeu o astfel de slăjbă, nu ne pierdem nădejdea, ² ci lepădând *fățele* rușinoase cele ascunse, fără să alergăm la vicleșug și fără să vătămăm cuvântul Domnului, ci arătând adevărul, ne înfățișăm conștiinței flecării o.n. în fața lui Dumnezeu. ³ Dacă însă Evanghelia noastră are încă vălul peste ea, apoi are văl pentru cel peritor, ⁴ pentru necredinciosi, cărora Dumnezeul veacului acestuia îl-a orbit mintile, ca pentru el să nu strălucească lumina vestirii slavei lui Hristos, Care este chipul Dumnezeului Celui nevăzut. ⁵ Căci noi nu ne propoveduim pe noi însine, ci pe Hristos Iisus, Domnul, și suntem robii voștrii pentru Iisus. ⁶ Pentru că Dumnezeu, Care a poruncit luminii să strălucească în mijlocul întunericului, a lumenat înimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

⁷ Comoara aceasta o avem noi în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie socotită a lui Dumnezeu, iar nu a noastră. ⁸ Din toate părțile suntem strămoșorăți, dar nu strivici; în imprejurări desnădăjduitoare ne aflăm, dar nu suntem desnădăjduiți; ⁹ prigoniști suntem, dar nu părăsiți; doborăți, dar nu perduți. ¹⁰ Pururea purtăm în trupul nostru moartea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru. ¹¹ Căci noi cei vil suntem neconțințați de moarte pentru Iisus, ca viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor, ¹² așa încât moartea lucrează în noi, iar viața în voi. ¹³ Dar având același duh al credinței, de care ne vorbește Scrip-

tura, când zice: „crezut-am, pentru aceea am și grătit”, și nol credem, de aceea și grătim, ¹⁴ știind că Cel ce a inviat pe Domnul Iisus, ne va lăvă prin Iisus și pe noi și ne va pune înaintea *Să* împreună cu voi. ¹⁵ Căci toate sunt pentru voi, ca mulțimea harului să stârnească în mulți cu atât mai multă mulțămită spre slava lui Dumnezeu.

¹⁶ De aceea nu ne descurajăm; și chiar de se strică omul nostru cel din afară, cel din lăuntru însă se înnoește din zi în zi; ¹⁷ pentru că suferința noastră cea de acum, usoară și trecătoare, ne aduce nemăsurată slavă veșnică, ¹⁸ și nol ne ultimă nu la cele văzute, ci la cele nevăzute, căci cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice.

CAP. 5.

¹ Căci știm, că de se va strică colibă aceasta a noastră, în care locuim aicea pe pământ, avem în ceruri locuință dela Dumnezeu, casă nefăcută de mâna și veșnică; ² de aceea și suspinăm noi în *coliba* aceasta, pentru că dorim să ne îmbrăcăm în locașul nostru cel ceresc, ³ decât numai de-am fi îmbrăcați și nu goi! ⁴ Căci afându-ne noi în această colibă, suspinăm sub povoară, nu pentru că vom să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, pentru că eace-i mutitor să se îngrijă de viață. ⁵ Pentru aceasta ne-a și făcut pe noi Dumnezeu și ne-a dat șronda duhului.

⁶ De aceea pururea suntem înălțați, știind că locuind în trup, locuim departe de Dumnezen, ⁷ căci umbărăm prin credință, iar nu prin vedere; ⁸ suntem însă înălțați și dorim mai bine să părăsim acest

trup și să ne sălășulm la Domnul, și de aceea ne și sim să fim bine plăcuți Lui, fie că locul în acest trup, fie că părăsim,¹⁰ pentru că cu toții trebuie să ne arătăm înaintea judecăței lui Hristos, ca să primim fiecare după cele ce am făcut împreună în acest trup, or bine, or rău.

¹¹ Deci, cunoșcând frica Domnului, aducem pe oameni la adevar; aceasta e descovertă lui Dumnezeu și nădăjduim că e descovertă și cugetul vostru. ¹² Prin aceasta nu ne recomandăm din nou vouă, ci vă dăm pricină să vă lăudați cu noi, ca să aveți ce răspun de acelora, cari se laudă cu față, iară nu cu inima. ¹³ Căci de ne eșim din sine, e pentru Dumnezeu, iar de suntem așezăți la minte, e pentru voi. ¹⁴ Căci dragostea de Hristos ne absoarbe pe noi, cele socotim aşa: dacă unul a murit pentru toți, iată toți au murit. ¹⁵ Hristos însă a murit pentru toți, ca celice trăesc să nu mai trăiască pentru sinești, ci pentru Cel ce a murit pentru el și a inviat. ¹⁶ Pentru aceea deacum nu mai cunoaștem pe nimenie după trup; și dacă am cunoscut după trup pe Hristos, acum însă nu-l mai cunoaștem aşa. ¹⁷ Deci de este cineva în Hristos, e făptură nouă; cele vechi au trecut; iată toate s'au făcut nouă; ¹⁸ dar toate vin dela Dumnezeu, Cel ce ne-a impăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos, și ne-a dat slujirea impăcată; ¹⁹ pentru că Dumnezeu, Care era în Hristos, a impăcat lumea cu Sine, nesocotind oamenilor păcatele lor, și a pus în noi cuvântul impăcată.

²⁰ Deci noi suntem soli, trimiși în numele lui Hristos, și vă îndemnăm în numele lui Hristos, ca și cum însuși Dumnezeu v'ar îndemnă: impăcați-vă cu

Dumnezeu, ²¹ căci El pentru noi pe Cel ce nu știa de păcat, L-a făcut sărăcă pentru păcat, ca prin El să ne facem noi drepti înaintea lui Dumnezeu.

CAP. 6.

¹ Noi însă, împreună lucrătorii lui Dumnezeu, vă și rugăm, să nu primiți în zadar harul dumnezeesc, căci se zice: „La vreme potrivită te-am ascultat și îl-am ajutat în ziua măntuirel”. ² Iată acum este vremea potrivită, iată acum este ziua măntuirii. ³ Nimeniul prin nimic nu aduce sminteală, pentru că slujba noastră să nu fie defaimată, ⁴ ci în toate neînfățișem pe noi însine ca slujitorii lui Dumnezeu, cu multă răbdare în necazuri, în nevoi, în strămoșări, ⁵ în bătăli, în temniță, în izgoniri, în ostenele, în privegheri, în posturi, ⁶ în curățenie, în cumințenie, în milă, în bunătate, în duhul sfinteniei, în dragoste nefăținică, ⁷ în cuvântul adevarului, în puterea dumnezeescă, cu arma dreptății în dreapta și în stânga, ⁸ în ciște și în necinste, în mustări și în laude; ca niște îngelațori suntem socoliști, noi însă suntem de bună credință; ⁹ ca niște necunoscuți, dar suntem cunoscuți; ca morți, dar iată trăim; ca niște torturați, dar iată nu suntem morți; ¹⁰ ca niște amărăți, dar iată ne bucurăm mult; ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățiți; ca nimică având, dar toate avându-le.

¹¹ Gura noastră e deschisă vouă, Corinenilor, înimă noastră e largă pentru voi. ¹² Vouă nu vă e strămt în noi, dar în înimile voastre e strămt. ¹³ Ca unor fili vă zic: plătiți-ne cu aceeași măsură, lărgindu-vă și voi înimile voastre!

¹⁴ Nu vă plecați grumajii sub jug străin cu ne-credincioșil, căci ce legătură poate să aibă dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtășire are lumina cu intunericul? ¹⁵ Sau ce unire are Hristos cu veilar? Sau ce tovărășie poate fi între un credincios și un necredincios? ¹⁶ Sau ce legătură poate fi între biserică lui Dumnezeu și idoli? Căci voi sunteți biserica Dumnezeului celui viu cum a zis Dumnezeu: „Că mă voi sălășui într'înșil și voi umbla; și le voi fi Dumnezeu și ei îmi vor fi popor.” ¹⁷ De aceea eșil din mijlocul lor și vă osobiști, zice Domnul, și nu vă atingești de năcurășie și vă voi primi (Is. LII, II), ¹⁸ și vă voi fi Tată și voi fi îmi vești, zice Domnul Atotputitorul” (Ier. II, 19 Oste I, 10).

CAP. 7.

¹ Deci, iubișilor, având asemenea făgăduințe, să ne curățim pe noi înșine de toată înținăclunea trupului și a duhului, desăvârșind sfintirea noastră în frica lui Dumnezeu.

² Coprindești-ne în înțima voastră: căci pe nimenie n'am obijuit, nimănul pagubă n'am adus, de la nimenie n'am tras căști. ³ Nu spre osândire vorbesc așa; căci v'am spus mai înainte, că sunteți în înțima noastră așa ca împreună să murim, și împreună să vlem. ⁴ Am multă incredere în voi, mă laud mult cu voi, m'am umplut de măngăiere și, cu toată fatăstarea noastră, sunt copleșit de bucurie. ⁵ Căci venind în Macedonia, trupul nostru nu avea nici-o ojihnă, ci eram strămtorăți din toate părțile: în afară războiu, în lăuntru frică. ⁶ Dar Dumnezeu, Cel ce măngăe pe cei smeriți, ne-a măngăeat prin

venirea lui Tit, și nu numai prin venirea lui, ci și prin măngăerea, cu care a fost măngăeat la vol, spunându-mi dorința voastră, plângerea voastră, râvna voastră pentru mine, încât și mai mult m'am bucurat.

⁷ De aceea, dacă v'am întristat cu scrierea mea, nu-mi pare rău, de și mă căeam; căci văd că scrierea aceea, deși v'a întristat, dar numai pentru o vreme; ⁸ acum mă bucur, nu pentru că v'am întristat, ci pentru că v'ă și întristat spre pocăință. Căci v'ă și întristat peotru Dumnezeu, încât n'ăști suferit din pricina noastră nicio pagubă. ⁹ Pentru că întristarea pentru Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă spre mântuire, iar întristarea lumească naște moarte. ¹⁰ Căci numai singur *faptul* acela, că v'ă și întristat pentru Dumnezeu, îată cătă sărguință, cătă apărare, cătă nemulțămire *Înpotriva celui vinovat*, cătă frică, cătă dorință, cătă râvnă, cătă pedepsire a stârnit în voi! Prin toate așii arătat că sunteți curați de fapta *aceea*. ¹¹ Deci, dacă v'am scris, apoi nu pentru obijudit, nici pentru cel obijduit, ci ca să vă descopăr grija ce o avem de voi înaintea lui Dumnezeu. ¹² De aceea ne-am măngăeat cu măngăerea voastră; și încă și mai mult ne-am bucurat de bucuria lui Tit, că așii înțisit cu toții duhul lui. ¹³ Dacă m'am lăudat ceva cu voi înaintea lui, n'am rămas de rușine, ci precum v'am spus toate după adevăr, așa și lauda noastră față de Tit să a dovedit adevărată. ¹⁴ Și înțima lui e mai mult la voi, când își aduce aminte de supunerea voastră a tuturor și cum l-așii primit cu frică și cu cutremur. ¹⁵ Mă bucur deci, că la toate mă pot biza pe voi.

CAP. 8.

¹ Fraților, vă înștiințăm despre harul lui Dumnezeu, ce s'a dăruit bisericilor Macedoniei; ² căci ele, în mijlocul necazurilor mari ce îndură, sunt pline de bucurie, și săracia lor nemăsurată li-a sporit bogăția dăriniei, ³ căci martor sunt, că după puterile lor și chiar peste puterile lor au dat de bună voe, ⁴ rugându-ne cu multă stăruință să primim darul și părța la ajutorare sfintilor; ⁵ și nu numai cum nădăjdueam *au dat*, ci s'au dat și pe sine înseși mai întâi Domnului și apoi și nouă, după voea lui Dumnezeu.

⁶ De aceea am rugat pe Tit, ca așa să îsprăvească la voi această faptă de binefacere, cum a inceput-o. ⁷ Și cum sunteți bogăți în toate: în credință și în cuvânt, în conștiință, în toată sîrguința și în lubirea ce ne arătați, așa să vă îmbogățiți și cu această faptă bună. ⁸ Și vă spun aceasta nu ca o poruncă, ci ca prin râvnă altora să cerc curația dragostei voastre. ⁹ Căci și harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El fiind bogat, a săracit pentru voi, ca voi să vă îmbogățiți prin săracirea Lui. ¹⁰ La aceasta vă dau sfatul, că aceasta e de folos pentru voi, cari nu numai ați dorit, ci ați voit să și faceți acest lucru încă de anul trecut. ¹¹ Împliniți acum și cu fapta, ca ceeace cu râvnă ați dorit, să fie înfăptuit din ce aveți. ¹² Căci dacă este bunăvoiță, apoi ea este primită după ceea ce are cineva, iar nu după ceeace nu are. ¹³ Căci nu se cere să usuțuți pe alii și să vă îngreueați pe voi; ci să fie potriveală: ¹⁴ astăzi prisosul vostru acopere lipsa lor, iar mâine lipsa voastră va fi acoperită de pri-

sosul lor, ca să fie potriveală. ¹⁵ cum este scris: „Cine a adunat mult, n'a avut de prisos, și cine a adunat pușcă, n'a avut lipsă (Eșire XVI, 18).

¹⁶ Multămătă însă lui Dumnezeu, Celuice a dat în inima lui Tit o astfel de râvnă pentru voi; ¹⁷ căci a primit rugarea mea și fiind plin de râvnă, a venit la voi de bunăvoie. ¹⁸ Cu dânsul am mai trimis un frate, care este iudeat în toate bisericile pentru *vestirea* Evangheliei, ¹⁹ și care, mai mult încă a fost ales de biserici să ne înfovărașască anume pentru această binefacere, căria noi slujim spre slava Domnului și spre lauda râvnel voastre. ²⁰ Aceasta o facem, ferindu-ne că să nu ne prihânească cineva în această bogată adunare de daruri, la care dăm ajutorul nostru; ²¹ căci noi ne sărguim pentru bine nu numai față de Dumnezeu, ci și față de oameni. ²² Și împreună cu aceștia am trimis încă un frate al nostru, a cărula hârnicie a fost cercată de multe ori în multe, și care acum e încă și mai sîrguincios pentru marea incredere ce are în voi. ²³ Cât despre Tit, apoi el e tovarășul și părțașul meu de muncă în mijlocul vostru; iar frații care însotesc sunt trimiși bisericilor, sunt slava lui Hristos. ²⁴ Deci dați-le în față bisericilor dovada dragostei voastre și le arătați că noi avem dreptate, când ne lăudăm cu voi.

CAP. 9.

¹ De altmîntrelea mi-l de prisos să vă scriu pentru ajutorarea sfintilor, ² căci și tu bunăvoiță voastră și mă laud cu voi cătră macedonean, spundându-li, că Atâia e pregătită încă de anul trecut și

râvna voastră a îndemnat pe mulți. ¹ Pe frați însă l-am trimis, ca lauda mea cu voi în această privință să nu se arăte zadanică, ci ca voi, după cum am zis, să fiți pregătiți; ² ca nu cumva de vor veni cu mine macedoneni și vă vor găsi ne pregătiți, să rămăneam de rușine nol, celice v'âm lăudat cu atâtă incredere, ca să nu zic și voi. ³ De aceea am socotit că e de trebuință să rugăm pe frați, ca să vie înainte la voi și să lugrijască din vreme, ca darul dinainte făgăduit de voi să fie gata aşa, ca o binecuvântare, iar nu ca un bir.

⁴ Pe lângă aceasta vă mai spun: celice samănă cu sgârcenile, cu sgârcenie va și seceră; iar celice samănă cu binecuvântare, cu binecuvântare va și seceră. ⁵ Fiecare să dea cât îl lasă înînima, nu cu părere de rău, sau de silă; căci pe dătătorul de bunăvoie iubeste Dumnezeu. ⁶ Puternic însă este Dumnezeu să reverse cu belșug spe voi tot harul, ca voi pururea și în toate având toată destularea, să fiți bogăți la toată fapta bună, ⁷ precum este scris: „A împărtășit, a dat saracilor, și dreptatea lui rămâne în veac”. (Ps. C, XII, 9). ⁸ Să celice dă sămânță sămănătorului și pâne pentru hrana lui, va îmuli cele sămânate de voi și va spori totul dreptății voastre ⁹ ca voi să fiți bogăți în toate pentru tot felul de binefacere, care aduce prin noi multămită lui Dumnezeu. ¹⁰ Căci îndeplinirea acestei slujiri nu numai că acopere lipsurile sfintilor, ci și stârnește în mulți bogate multămiri către Dumnezeu; ¹¹ pentru că văzind roadele acestei slujiri, ei proslăvesc pe Dumnezeu pentru supunerea la Evanghelia lui Hristos, mărturisită de voi, și pentru împărtășirea nefățară că cu ei și cu toți. ¹² rugându-se pentru voi din

dragoste cătră voi, pentru harul lui Dumnezeu, care este în voi din belșug. ¹³ Slavă lui Dumnezeu pentru darul Lui cel neagrăt!

CAP. 10.

¹ Însumi eu, Pavel, care când mă aflu de față între voi sunt smerit, iar când lipsesc sunt cetezator față de voi, vă îndemn pentru băndetă și bu-nătatea lui Hristos ² și vă rog ca, după sosirea mea, să nu alerg la acea îndrăzneală hotărâtă, pe care socot să o întrebuijiez împotriva umora, cari găndesc de nol, că am umbila după îndemnurile trupului. ³ Căci nol, de și suntem în trup, nu ne luptăm trupește. ⁴ Armele noastre de luptă nu sunt trupești, dar ele prin puterea lui Dumnezeu sunt în stare să dărime și cetăți, ⁵ și cu ele dărăzmăm u-nelitirile și toată trufia, ce se rădăcă împotriva cu-noștinței de Dumnezeu, și robim toată cugetarea ca să asculte de Hristos, ⁶ fiind gata să pedepsim toată neascultarea, când ascultarea voastră se va ploli.

⁷ La cele de față vă uități? De socoate cineva în sine, că-l ai lui Hristos, acela să cugete deasemenea în sine, că precum este el ai lui Hristos, tot aşa și nol suntem ai lui Hristos. ⁸ Căci chiar de mă vol lăudă ceva mal mult cu stăpânirea ce mi-a dat-o Domnul spre intărirea, iar nu spre dărtăpnarea voastră, nu nol rămâneă de rușine. ⁹ Să nu par însă, că v'âz amenință cu scrisoarile mele; ¹⁰ căci se zice de unii: scrisorile-i sunt grele și aspre, iar când se arată cu trupul între noi e slab și cuvântul lui fără înșămnătate. ¹¹ Unul ca acestia să zile, că precum

suntem în cuvintele scrisorilor când lipsim, aşa suntem și cu fapta, când ne aflăm defășă.

¹² Căci nu cutezăm să ne alăturăm sau să ne sămănăm cu ceice se laudă singuri pe sine; dar aceea măsurându-se pe sine cu sine însuși și asă măndându-se cu sine însuși, nu sunt oameni pricepuți. ¹³ Noi însă nu ne vom laudă fără măsură, ci după măsura ogorului, ce nălăduiește Dumnezeu în aşa măsură, ca să ajungem până la voia.

¹⁴ Deci nu trecem măsura, ca și cum n' am fi ajuns până la voi, căci cu Evanghelia lui Hristos am ajuns la voi. ¹⁵ Nu ne laudăm dară fără măsură, sau cu ostenelele altora, ci nădăduim, ca odată cu creșterea credinței voastre să sporim mult la voi ogorul nostru, ¹⁶ și să propovăduim Evanghelia și dincolo de voi, fără să ne laudăm cu lucrul gata din ogorul altora. ¹⁷ Celice se laudă să se laude în Domnul (Ier. IX, 24). ¹⁸ Căci nu e vrednic acela, care se laudă singur, ci acela, pe care-l laudă Domnul.

CAP. 11.

¹ O, de mi-ați îngădui puțină nebunie! Dar mi-ați și îngăduit. ² Căci vă răvnesc cu răvnire dumnezeeacă, pentru că v' am logodit unui singur bărbat, ca să vă infățișez lui Hristos, ca pe o fecioară curată. ³ Mă tem însă că nu cumva, după cum şarpele a ademenit cu vicenia sa pe Eva, aşa să vă vatâme și mințile voastre, abătându-le dela nevinovăția cea în Hristos. ⁴ Căci dacă venind cineva, s'ar apucă să vă propovădească un alt Iisus, pe Care eu nu l-am propovădut, sau dacă ați primi alt Duh, pe care nu l-ați primit, sau altă Evanghelică, pe care n'ați pri-

mă-o, atunci ați fi foarte îngăduitori către acela. ⁵ Dar socotesc, că cu nămic nu sunt mai prejos decât cel mai mare dintre apostoli: ⁶ căci de și sunt un neștiitor în ale vorbirei, dar în ale științei nu. Dar în toate suntem bine cunoscuți vouă tuturor.

⁷ Greșit-am eu oare, că înjosindu-mă pe sinem, ca să vă înalț pe voi, v' am propovădut Evanghelia lui Dumnezeu în dar? ⁸ Altor biserici le-am pricinuit cheltuelli, primind dela ele cele trebuitoare pentru traiu, ca să vă slujesc vouă; iar când am fost la voi, de și am suferit lipsuri, n' am supărat pe nimenea; ⁹ căci lipsurile mele le-au îndeplinit frații, veniți din Macedonia; și apoi în toate m' am sliat și mă silesc să nu vă fiu o povoară. ¹⁰ Pe adevărul lui Hristos, care este în mine, vă spun, că lauda aceasta nu ni se va răpi în părțile Ahael. ¹¹ Dar pentru ce fac așa? Oare pentru că nu vă iubesc? Știe Dumnezeu! Dar cum fac, așa voi face și în viitor, ¹² că să nu dau pricina celorce căută pricina, ca cu ce se laudă el, în aceea să fie ca și noi. ¹³ Căci acești apostoli minciuni și lucrători vicenți își lău aerul de apostoli ai lui Hristos. ¹⁴ Să nu-i de mirare; pentru că însuși satană își chip de inger al luminii; ¹⁵ nu e dară lucru mare, dacă și slujitorii lui își chip de slujitorii ai dreptății; dar sfârșitul le va fi după faptele lor.

¹⁶ Iarăși zic: să nu mă socotească cineva, că sunt nebun; iarăși de nu, socotiti-mă și că nebun, numai să mă laud și eu puțin. ¹⁷ Să ceeace zic în starea aceasta de laudăroșie, nu zic după Domnul, ci ca din nebunie. ¹⁸ De vreme ce mulți se laudă după trup, și eu mă voi laudă. ¹⁹ Căci voi, fiind înțelept, suferiți cu voci bune pe cel nebun; ²⁰ căci de vă

robește cineva, de vă mânancă cineva, de vă jăfuește cineva, de se trufește cineva, de vă lovește cineva peste obraz, răbdășl. ¹¹ Spre rușine o spun, că la aceasta nu ne-au ajutat puterile; iar de îndrăsnește cineva să se laude cu cevă, atunci, în nebunia mea o spun, îndrăsnesc și eu. ¹² Dacă acela-s evrei, și eu sunt evreu; dacă-s Israileți, și eu sunt israelit; dacă-s din neamul lui Avraam, și eu sunt din neamul acela. ¹³ De sunt slujitorii lui Hristos, în nebunia mea o spun, cu atât mai mult sunt eu; căci mult mai mult am fost eu în ostenele, în bătăli peste măsură, în temniță adesa și de multe ori aproape de moarte. ¹⁴ De la iudei de cinci ori căte patruzeci fără unu am luat; ¹⁵ de trei ori cu toate am fost bătut, odată cu pietre am fost împoșcat; de trei ori s-a sfârmat corabia cu mine, o noapte și o zi în adânc am petrecut; ¹⁶ în călătorii de multe ori am fost: în primejdii pe răuri, în primejdii din partea tălaharilor, în primejdii din partea celor de un neam cu mine, în primejdii din partea păgânilor, în primejdii prin cetăți, în primejdii în pustiu, în primejdii pe mare, în primejdii între frații cel mincinos; ¹⁷ în ostenele și necazuri, adesa în priveghere, în foame și în sete, de multe ori în post, în frig și în golătate. ¹⁸ Afară de aceste întâmplări am mai avut și năvală zilnică de oameni, precum și grija tuturor bisericilor. ¹⁹ Cine e nepuțincios, și eu să nu mă aprind? Cine se smintește, și eu să nu mă smintesc? ²⁰ De se cuvine să mă laud, cu nepuțințele mele mă voi lăuda.

²¹ Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce este binecuvântat în veci, știe că nu mint. ²² La Damasc guveratorul regelui Areț a pus

pază împrejurul cetății Damasc, ca să mă prinjă; ²³ dar pe o fereastă am fost pogorit cu o coșniță peste zid, și am scăpat din mâinile lui.

CAP. 12.

¹ Însă a mă lăudă nu mi-l de folos, căci voi-ai junge la vedenile și descoperirile Domnului. ² Am cunoscut un om credincios în Hristos, care acum paisprezece ani a fost răpit până la al treilea cer; în trup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ³ Știu însă că omul acela a fost răpit în rai și a auzit cuvinte, care nu se pot rosti și nici nu este ingăduit omului să le rostească; ⁴ de eră el întrup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ⁵ Cu unul ca acesta mă voi lăudă, iar cu mine nu mă voi lăudă, decât doar cu nepuțințele mele. ⁶ Iară de voi și vrea să mă laud, nu vol fi un neprincipat, căci voi spune adevarul; dar mă opresc, ca să nu cugete cineva despre mine mai mult de cât ceea ce vede sau aude dela mine.

⁷ Și pentruca să nu mă mândresc cu mulțimea descoperirilor, mi s'a dat în trup un boala, un ingef al lui satană, să mă chinuiească, ca să nu mă înăbușe. ⁸ De aceea de trei ori am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze dela mine; ⁹ dar Domnul mi-a zis: „Deschideți își este harul Meu, căci puterea Mea în nepuțință să săvărșește”. De aceea și mai cu placere mă voi lăuda cu nepuțințele mele, ca să locuească în mine puterea lui Hristos. ¹⁰ Pentru aceasta suntem plăcere în nepuțințe, în obijduiri, în nevoi, în prigoniiri, și în strămpiorări pentru Hristos, căci când suntem nepuțincios, atunci suntem puternici.

¹¹ Ajuns-am la nebunia de a mă lăudă; dar voi m'ati sălă la aceasta. Ar fi trebuit ca voi să mă lăudați; căci eu, de și sunt un nimic, cu nimic nu sunt mai prejos decât cel mai mare dintre apostoli; ¹² că semnele apostoliei mele s'au arătat înaintea voastră prin tot felul de răbdare, de semne, de minuni și de fapte minunate. ¹³ Căci ce vă lipsește vădă față de celealte biserici, decât doară aceea, că eu nu v'am fost o povoară? Iertați-mi însă vina aceasta.

¹⁴ Iată, aceasta e a treia oară când mă gătesc să vin la voi, și nu vă voi fi povoară, căci nu caut ale voastre, ci pe voi; căci nu copiii strâng avere pentru părinți, ci părinții pentru copii. ¹⁵ Cu placere voi cheltui ale mele și mă voi cheltui și pe mine însuși pentru sufletele voastre, măcar că iubindu-vă mult, sunt mai puțin iubit de voi.

¹⁶ Dar, poate, eu nu v'am îngreulat, însă fiind om săret, am luat dela voi prin vicioșug. ¹⁷ Dar folosințu-m'am oare cu ceva dela voi prin cineva din cel trimis la voi? ¹⁸ Am rugat pe Tît să vine la voi și am mai trimis cu el pe unul din frați: folosințu-s'a însă Tît cu ceva de la voi? Au nu ne-am purtat noi în același duh și n'ăm pășit oare pe aceleași jumătăți?

¹⁹ Nu socotisți oare, cum, că ne apărăm înaintea voastră? Înaintea lui Dumnezeu și în Hristos grădini și toate acestea, iubirilor, te spunem spre întărire voastră. ²⁰ Căci mă tem, că nu cumva venind, să vă găsesc cum nu doresc, și eu să mă afli pentru voi cum nu dorisți; adică nu cumva să vădesc la voi desbinări, zavistie, mânie, certuri, clevetiri, intrigă, trufe, nerăude și ală; ²¹ că

nu cumva la venirea mea să mă umilească la voi Dumnezeul meu, ca să plâng pe mulți, cari au greșit mai înainte și nu s'au pocălit de necurăția, de dezfrânarea și de netrebucările ce au făcut.

CAP. 13.

¹ Iată, pentru a treia oară vin la voi; prin spusa a doi sau trei martori se va întări totă spusa (Dent. XVII, 6). ² Când am fost la voi a doua oară am spus, și acum, când lipsesc, prin scrisoare spun celorce au păcătuit mai înainte și tuturor celor lăsați, că venind fară să la voi, nu voi fi cruceștor, ³ pentru că voi căutați probă de vorbește prin mine Hristos, care la voi nu este slab, ci este puternic în voi. ⁴ Căci deși El a fost răstignit în neputință, dar trăește prin puterea lui Dumnezeu; asemenea și noi de și suntem neputințioși în El, dar prin puterea lui Dumnezeu, vom trăi cu El în voi.

⁵ Ispitiți-vă pe voi însivă de vă aflați în credință. Cercetați-vă singuri pe sine-vă. Sau nu vă cunoașteți pe voi însivă, de este Iisus Hristos în voi? Fără numai de nu sunteți ce trebuie să fiți. ⁶ De noi însă, veți afla, nădăjduesc, că suntem ce trebuie să fim. ⁷ Ne rugăm însă lui Dumnezeu, să nu faceți niciun rău, nu ca să vă păreți nouă vrednică, ci ca voi să faceți binele, iar noi să părem ca niște netrebucări. ⁸ Căci noi suntem puternici nu împotriva adevărului, ci pentru adevăr; ⁹ și ne bucurăm când noi suntem slabii, iar voi tari, și de aceea ne și rugăm pentru desăvârșirea voastră. ¹⁰ De aceea scriu acestea când nu sunt la voi, ca atunci când voi fi defășă să nu întrebuițez asprimea, după puterea ce-mi este dată

de Domnul, spre întărirea, iar nu spre dărăpnarea voastră.

¹¹ Bucurați-vă dar, fraților, desăvârșiti-vă, mărgărați-vă, fiți uniți în cuget și pașnic, și Dumnezeul iubiril și al păcii va fi cu voi. ¹² Salutați-vă unul pe altul cu sărutare sfântă! Toți sfintii vă salută.

¹³ Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragosteua lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin,

CARTEA CĂTRĂ GALATENI

A

SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, ales apostol nu de oameni sau prin oameni, ci de Iisus Hristos și de Dumnezeu Tatăl, Cel ce a inviat pe Iisus din morți. ² și toți frații, care sunt cu mine, vă dorim vouă, bisericilor Galatiei, ³ har și pace dela Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos. ⁴ Care S'a dat pe Sine Iisus pentru păcatele noastre, ca să ne izbăvească de acest veac viilean, după voea lui Dumnezeu și Tatăl nostru.

⁵ Cărula se cuvine slava în vecii veciilor. Amin.

⁶ Mă mir că vă lăsați aşă repede de celce vă chemat prin harul lui Hristos, și treceți la altă Evanghelle, ⁷ care nu doar că ar fi alta, ci sunt numai niște oameni, cari vă turbură și voesc să prefaçă Evanghela lui Hristos. ⁸ Dar chiar dacă nol, sau înger din cer v'ar propovedui ceva peste celece v'îm propoveduit, anatema să fie! ⁹ Cum am zis mai înainte, și acum lărășii zic: de vă va propovedul cneavă ceva peste celece ați primit, anatema să fie!

¹⁰ Căci oare bunăvoița oamenilor cauți acum sau

a lui Dumnezeu? Sau oamenilor caut să plac? Dacă aş mai căută să plac oamenilor, n'as fi robul lui Hristos.¹¹ Dar vă înștiințez, fraților, că Evanghelia ce s'a vestit de mine nu este oamenească,¹² căci nici eu n'am primit-o, nici n'am învățat-o dela vreun om, ci din descoperirea lui Iisus Hristos.¹³ Ați auzit doară de purtarea mea de odihnăoară în iudaism, că prigoneam cumplit Biserica lui Dumnezeu și o puștiam,¹⁴ și propășam în credința iudeacă mai mult decât cel de o vârstă cu mine în neamul meu, fără peste măsură răvnitor părinților mele obiceiuri.¹⁵ Când însă Dumnezeu, Celce m'a ales din pântecetele maicel mele și m'a chemat prin harul Său, a binevoit¹⁶ să descopere întru mine pe Fiul Său, ca să-l propovăduiesc pînă păgânii, nu m'am sfătuit îndată cu nisculva oameni,¹⁷ nici nu m'am suțit la Ierusalim, cără celce erau apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia și Iarăși m'am întors la Damasc.¹⁸ Apoi, după trei ani, m'am suțit la Ierusalim să mă văd cu Petru, și am rămas la el cincisprezece zile.¹⁹ Pe alțul însă dintre apostoli n'am văzut, decât pe Iacob, fratele Domnului.²⁰ Iar în celele vă scriu, îată vă mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, că nu mințesc.

¹¹ După aceea m'am dus în părțile Siriei și ale Ciliciei.¹² Însă bisericilor lui Hristos din Indea nu li erau cunoscut după față,¹³ ci ele numai auzeau, că celce le prigonește altă dată, acum propovăduiesc credință, pe care mai înainte o stărpescă,¹⁴ și slăveau pe Dumnezeu pentru mine.

CAP. 2.

¹⁵ Apoi, după paisprezece ani, m'am suțit Iarăși la

Ierusalim, cu Varnava, și am luat împreună și pe Tit.²¹ M'am suțit însă în urma unei descoperiri *dumnezești*; și le-am arătat acelora și în deosebi celor mai aleși din apostoli, Evanghelia care o propovăduiesc între păgânii, ca să văd nu cumva m'am ostenit sănătății ostenești în zadăr.²² Dar nici Tit, care era cu mine, măcar că era elin, n'a fost sălit să se tăse impregjur.²³ Iar fraților minciinoși, care se strecuraseră în biserică ca să spioneze slobozenia ce o aveam noi în Hristos Iisus, spre a ne face robi legii,²⁴ nu îl-am dat supunere nici măcar un ceas, ca adevărul Evangheliei să se păstreze la voi.²⁵ Iară celce se scotesc că sunt ceva (nu mă privește ce au fost, căci Dumnezeu nu cauță la fața oamenilor) acestia nu mi-au adaos nimic la învățătura mea,²⁶ ci dinpotrivă, văzind că mi se incredințase Evanghelia pentru cel nețești impregjur, precum lui Petru î se incredințase pentru cel tăești impregjur, — căci Celce ajutase lui Petru în apostolia lui pînă cei tăești impregjur, mă ajutase și pe mine pînă păgânii, — și cunoșcând harul dat mie, Iacob și Petru și Ioan, cari sunt socii ca stâlpă al Bisericii, mi-au intins mie și lui Varnava dreapta, spre semn al unirii, ca să mergem să propovădulim: nol la păgânii, iară ei la cel tăești impregjur;²⁷ dară numai să ne aducem aminte de cel saraci, ceeace m'am și sălit să fac întrocmai.

²¹ Când însă a venit Petru la Antiohia, m'am împotrîvît lui pe față, căci era vrednic de înfruntare.²² Pentru că înainte de a veni dela Iacob niste trimiști, el măncă cu păgânii; iară dacă au venit aceia, se fereă și se osebează de el, temându-se de cel tăești

imprejur. ¹³ Si impreună cu el să fățărnică și celălău iudeu, încât și Varnava a fost tărit în fățarnicia lor. ¹⁴ Dar când am văzut că nu calcă drept după adevărul Evangheliei, am spus lui Petru în fața tuturor: Dacă tu iudeu fiind, trăești ca păgân și nu ca iudeu, la ce silești pe păgânii să trăească ca iudei?

¹⁵ Nol suntem iudei din fire, iar nu păcătoși din păgâni. ¹⁶ Cu toate acestea, știind că omul nu se măntuiește prin faptele cerute de poruncile legii, ci numai prin credința în Iisus Hristos, am crezut și noi în Iisus Hristos, ca să ne măntuim prin credința în Hristos, iar nuprin faptele cerute de poruncile legii; căci prin faptele cerute de lege nu se va măntui niciun om purtător de trup. ¹⁷ Dacă însă, căutând să ne măntuim prin credința în Hristos, neam astăzi și în sine păcătoși, oare aceasta ar însemna că Hristos este slujitor păcatului? Nicidcum. ¹⁸ Căci dacă zidesc lărăși celece am dărmat, atunci singur pe sinem mă învinovătesc, ¹⁹ căci eu prin lege am murit pentru lege, ca să trăesc pentru Dumnezeu. ²⁰ Răstignitul m' am impreună cu Hristos și de acum nu mai trăesc eu, ci Hristos trăește în mine. Si dacă trăesc acum în trup, trăesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m'a lubit și S'a dat pe sine pentru mine. ²¹ Nu lepăd Harul lui Dumnezeu; dar dacă măntuirea se dobândește prin lege, atunci degeaba a murit Hristos.

CAP. 3.

¹ O, Galateni nepricepuți, cine v'a ademenit să nu vă supuneți adevărului voii, înaintea ochilor și-

rora Iisus Hristos a fost zugrăvit așa, ca și cum să ar fi răstignit la voi? ² Numai aceasta voesc să știu de la voi: prin faptele cerute de lege ați primit Duhul, sau prin ascultarea cu credință a Invățăturii Evangheliei? ³ Așa de nepriceputi sunteți, încât începând cu Duhul, acum Isprăviti cu trupul? ⁴ Oare înzadar ați suferit atâtă? Si de ar fi numai în zadar? ⁵ Celce vă dă Duhul și face minuni între voi, oare prin faptele cerute de lege face acestea, sau prin ascultarea cu credință? ⁶ Avraam a crezut lui Dumnezeu și aceasta îl s'a socotit ca dreptate (Fac. XV, 6). ⁷ Să știți dară, că celce cred sunt filii lui Avraam, ⁸ Si Scriptura, prevăzind că Dumnezeu avea să măntuească pe păgâni prin credință, a prevestit lui Avraam, zicând: intru tine se vor binecuvânta toate popoarele (Fac. XII, 3). ⁹ Așa dară celice cred se binecuvintează cu credinciosul Avraam. ¹⁰ Iar căci se sprijinesc pe faptele cerute de lege, se astăzi sub blestem; căci scris este: blestemat este tot celce nu face neconenit toate cele scrise în carte de legii (Deut. XXVII, 26). ¹¹ Si că prin lege nimenie nu se îndrepteară înaintea lui Dumnezeu, aceasta e lămurit, pentru că celce credere prin credință trăește (Avacum, II, 4). ¹² Legea însă nu se intemeiază pe credință, ci că celce o împlinește, acela prin ea trăește. (Lev. XVIII, 5). ¹³ Hristos ne-a răscumpărat din blestămul legii, făcându-se blestăm pentru noi, — căci scris este: blestemat este tot cel spanzurat pe lemn, (Deut. XXI, 23, — ¹⁴ pentru că binecuvântarea dată lui Avraam să se reverse prin Iisus Hristos asupra păgânilor, și aşa noi să primim prin credință Duhul, Care ni se făgăduise.

¹⁵ Fraților, omenește vorbind, chiar un testament

Intărît de un om nimenea nu-l schimbă, nici nu-l adaugă *n i m i c a*.¹⁰ Lui Avraam însă și semințelui lui îl s-au dat niște făgăduințe. Nu se zice „și semințelor”, ca despre multe, ci ca despre una: „*Și Seminței tale*”, care este Hristos. (Fac. XII 7).¹¹ Vreau să zic deci, că testamentul cel despre Hristos, pe care l-a întărît Dumnezeu mai înainte, nu l-a desfișat legea, care a venit după patrusute treizeci de ani, incât făgăduințele să-si fi perdut puterea.¹² Căci dacă moștenirea e după lege, atunci nu mai e din făgăduință; lui Avraam însă l-a dăruit Dumnezeu *moștenirea după făgăduință*.¹³ Atunci pentru ce mai e legea? Ea s'a dat *mai* pe urmă, din pricina abaterilor, *ca să slujească de călăuză* până la venirea Seminței, cărla-l fusese dată făgăduință, și ea s'a dat prin îngerii și prin mâna unui mijlocitor.¹⁴ Dar unde e unul, acolo nu-l mijlocitor; Dumnezeu însă este unul.¹⁵ Deci legea este ea oare protivnică făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidcum. Căci dacă s-ar fi dat o lege, care să poată da viață, atunci cu adevărat măntuirea ar veni dela lege;¹⁶ Scriptura însă a inchis pe toți sub păcat, pentru ca făgăduința să se dea credincioșilor prin credința în Iisus Hristos.¹⁷iar înainte de venirea credinței noi am fost închiși sub străjuirea legii până la timpul când trebuie să se arate credința.

¹⁸ Așa dară legea a fost pentru noi o călăuză, care să ne ducă la Hristos, ca să ne măntuim prin credință;¹⁹ după venirea credinței însă, nu mai suntem sub *povara călăuzel*,²⁰ căci prin credința în Iisus Hristos toți sunteți fiii lui Dumnezeu.²¹ Căci căi în Hristos v'au botezat, în Hristos v'au și-nbrăcat;²² nu mai e nici Iudeu, nici Elie, nu mai e nici rob,

nici siobod, nu mai e nici parte bărbătească, nici parte femeescă, căci în Hristos Iisus vol toți una sunteți.²³ Iar dacă sunteți ai lui Hristos, lată *că să-mâna* lui Avraam sunteți, și *deci* moștenitor după făgăduință.

CAP 4.

¹ Vă mai spun însă și *aceea*: moștenitorul, cătă vreme e copil, măcar că e stăpân pe toate, prin nimenic nu se deosebește de rob,²⁴ ci e sub epitopi și îngrijitor până la vremea rânduită de tatăl său.²⁵ Tot așa și noi, când eram prunci, eram robiți sub stihile lumii;²⁶ iar când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Unuînăscut, Care s'a naștut din femeie și a fost *supsu* sub lege,²⁷ că să răscumpere pe cel de sub lege, pentru că noi să dobândim înfrerea.²⁸ Iar că sunteți fii, a trimis Dumnezeu în inimile voastre Duhul Fiului Său, care strigă: „Avă”, *adecă „Tată!”*²⁹ De aceea tu nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, atunci ești și moștenitor al lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

³⁰ Dar Atuncea voi, necunoscând pe Dumnezeu, slujaiți celorace nu sunt dumnezet din fire;³¹ acum însă, dupăce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau, mai bine, dupăce ați fost recunoscuți de Dumnezeu, pentru ce vă întoarceți iarăși la stihile slabe și săraci și voi și să întraiți din nou în robia lor?³² Zilele le păziti voi și lunile și vremile și ani! ³³Mă tem că să nu mă fi ostenit degeaba la voi.

³⁴ Vă rog, fraților, fiți cu milă, că și eu am fost cu voi.³⁵ Cu nimică nu m'ati obliduit: șiți doară, că *de și când* am propovăduis la voi inițial oară

eram suferind cu trupul, ¹⁴ cu toate acestea însă voi n'ăști defălmat cercarea ce-o purtam în trupul meu, nici nu v'ăji ingrejoșat de ea, ci m'ăști primît ca pe un inger al lui Dumnezeu, ca pe Hristos Iisus. ¹⁵ Unde este dar fericirea voastră? Căci marturii sunt, că, de s'ar fi putut, v'ăji fi scos ochii și mi-i-ăji fi dat mie. ¹⁶ Așă dară ajuns-am oare vrăjmașul vostru, pentru că v'am grăbit adevărul? ¹⁷ Oamenii aceia vă răvnesc nu cu gând bun, ci voesc să vă răslejească de noi, ca să-l dorîși pe el. ¹⁸ Bine să să dorîși binele totdeauna, iar nu numai când sunt de față la voi. ¹⁹ Feții mei, pentru care din nou sună durerile nașterei, până ce se va întipări în voi Hristos, ²⁰ aș dori să fiu acum defață la voi și să-mi schimb glasul, căci sunt nedumerit de voi.

²¹ Spunești-mi voi, ceice dorîși să fiți sub lege: oare nu auziți legea? ²² Căci scris este: Avraam a avut doi feciori: unul dintr-o roabă, și altul dintr-o femeie slobodă (Fac. XVI, 15; XXI, 3). ²³ Cel din roabă însă s'a născut după trup, iar cel din cea slobodă s'a născut după făgăduință. ²⁴ spusele acestea au și alt înțeles. Aceste două femei sunt cele două testamente: unul de pe muntele Sinai, care naște fil spre a fi în robie și e închipuit prin Agara; ²⁵ căci Agara însmenă muntele Sinai, care e în Arabia și răspunde Ierusalimului de acum, pentru că acesta cu copiii săi este în robie; ²⁶ iar Ierusalimul cel de sus e slobod și e mama noastră a tuturora; ²⁷ căci scris este: „Veselește-te, stearpă, care nu naști! Glăsuește și strigă, ceeace n'ăl simfit dureri de naștere, că mai mulți sunt filii celei părăsite, decât ai celei ce are bărbat”. (Is. LIV 1).

²⁸ Nei, fraților, suntem filii făgăduinței, după Isaac.

²⁹ Dar precum atuncea cel născut după trup prigenă pe cel născut după duh, tot așă și acum. ³⁰ Dar ce zice Scriptura? Izgonește pe roabă și pe fiul ei, pentru că fiul roabei nu va fi moștenitor împreună cu fiul celei slobode (Fac. XXI, 10). ³¹ Deci, fraților, noi nu suntem filii roabei, ci ai celei slobode. ³² Stăruști dar în slobozenă, pe care v'a dărult-o Hristos, și nu vă supunești iar sub jugul robiei.

CAP. 5.

¹ Iată eu, Pavel, vă spun: dacă vă veți tăea înprejur, Hristos nu vă va folosi nimic. ² Să iarăști mărturisesc fie căruia din celce se tăie împrejur, că acela e dator să împlinească toată legea. ³ Vol, cel ce voi și să vă mantuuiți prin lege, aș rămas fără Hristos și ați căzut din har, iar noi aşteptăm și nădăjduim să primim mantuirea dela credință prin Duhul. ⁴ Căci în Hristos Iisus nici tăerea împrejur poate ceva, nici netărea împrejur, ci credința care lucrează prin dragoste. ⁵ Mergeați bine. Cine v'a oprit ca să nu vă supunești adevărului? ⁶ Sfatul acesta nu este dela cei ce vă chemă. ⁷ Puțină dosară dospesête tot aluatul. ⁸ Din mila Domnului, mă bizul pe voi, că nu veți cugeta altmîntrelea, ⁹ iată celce vă tulbură pe voi, orcine ar fi, va purta o-sânda. ¹⁰ Dar dacă eu, fraților, aș propovedui încă tăerea împrejur, atunci pentru ce aș mai fi prigonit? Atunci smintea crucii ar conteni. ¹¹ O, de săt castra încalea celce vă tulbură!

¹² Fraților, voi ati fost chemați să fiți liberi; dacă libertatea voastră să nu fie îndemnă de a plăcea trupului, ci să sluijiți unul altuia cu dragoste. ¹³ Căci

toată legea se cuprinde într'un singur cuvânt și anume: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți!“¹⁵ Iar dacă vă mușcați și vă mâncați unul pe altul, băgați de samă să nu vă nimicisii unul pe altul.¹⁶ De aceea vă zic: urmați dubulul, și nu veți mai împlini poftele trupului;¹⁷ pentru că trupul poftescă altă decât duhul, iar duhul poftescă altă decât trupul; ele sunt protivnice unui altuiu, încât voi nu faceți ce dorîți.¹⁸ Să dacă voi vă călăuziți de duh, nu mai sunteți sub lege.¹⁹ Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: răsdesfrânarea, desfrânaarea, necurăția, aprinderea,²⁰ închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmânia, certurile, zavistia, mânia, desbinăriile, neînțelegările, smintelele, eresurile,²¹ ura, ucidările, betia, necumpătarea, și altele asemenea acestora. Vă atrag luarea aminte cum v' am atras și mai înainte, că celice fac unele ca acestea nu vor moșteni împărația lui Dumnezeu.²² Iar roada duhului este: iubirea, bucuria, pacea, îndelungă răbdare, bunătatea, milostenia, credința, blândețea, înțâranarea poftelor.²³ Peste celice se impodobesc cu acestea nu este lege.²⁴ Celice sunt al lui Hristos și au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele.²⁵ De trăim cu duhul, sub povara duhului să și umbilăm.²⁶ Să nu alergăm după slavă deșartă, unul pe altul întăritând, unul pe altul plimbind!

CAP. 6.

¹ Fraților, de-ar și cădeă vreun om în vredă greșală, voi, cel duhovnicestii, îndreptați-l pe unul cacela cu duhul blândeței, păzindu-se fiecare pe sine să nu cadă în Ispită.² Purtați sarcinile unul altul, și aşa plinii legea lui Hristos.³ Căci de se-

socoate cineva că e ceva nimică îñind, acela se amăgește pe sine însuși.⁴ Să-și cerceteze fiecare fapta sa și va aveă lauda numai în sine, iar nu în altul,⁵ pentru că fiecare-și va purta sarcina sa.

⁶ Celice primește învățătură să facă și el parte celuice-l învăță din toate bunătățile sale.

⁷ Nu vă amăgiți. Dumnezeu nu poate fi batjocorit. Ce va sămâna omul, aceea va și secera.⁸ Celice samănă în trupul său, din trup va secera stricălune; iar celice samănă în duh, din duh va secera viață veșnică.⁹ Să nu ne îngreuenem a face binele, că la vreme vom secera, dacă nu vom cădea cu duhul.¹⁰ Așa dară, că avem vreme, să facem bine tuturor, dar mai ales celorce sunt ai noștrii după credință.

¹¹ Vedetă cu ce litere v' am scris eu cu însuși mâna mea!¹² Căci doresc să ře laude cu trupul, vă sllesc să vă tăești împrejur, numai ca să nu fie prigoniști pentru crucea lui Hristos;¹³ căci înseși celice se tae împrejur nu păzesc legea, dar voesc să vă tăești împrejur, ca să se laude cu trupul vostru;¹⁴ eu însă nu voesc să mă laud decât numai cu crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care, pentru mine, lumea e răstignită și eu sunt răstignit în ce privește lumea.¹⁵ Pentru că în Hristos Iisus nimic nu prețuește nici tăerea împrejur, nici netăerea împrejur, ci numai făptura cea nouă.¹⁶ Pace și milă să fie peste celice se poartă după regula aceasta și peste Izraelul lui Dumnezeu.¹⁷ Încolo nimenea să nu-mi facă supărare, că eu ranele Domnului nostru Iisus Hristos le port pe trupul meu.

¹⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraților! Amin.

CARTEA CATRA EFESENI

A

SPÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin volnțea lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, vă dorește vouă, sfintilor celor din Efes și celor ce cred în Iisus Hristos, ² har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

³ Binecuvântat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce ne-a binecuvântat în ceruri cu tot felul de binecuvântări duhovnicești prin Hristos, ⁴ de vreme ce ne-a ales prin El mai înainte de întemeerea lumii, ca prin iubire să fim sfinti și fără prihană înaintea Sa, ⁵ hotărind de mai înainte din a Sa bunăvoie să ne înfleze prin Iisus Hristos, ⁶ spre lauda slavelor harului Său, cu care ne-a dăruit prin Cel Iubit. ⁷ În Aceasta avem răscumpărarea prin sângele Lui și iertarea păcatelor, după multimea harului Lui, ⁸ pe care ni l-a dăruit din belșug în tot felul de înțelepciune și pricere, ⁹ descoperindu-n taina voel Sale, după planul dinainte hotărât în Sine însuși, ¹⁰ ca la plimbarea vremilor să unească toate cele creștini și cele pământești sub capul Hris-

tos, ¹¹ prin Care ne-am și făcut moștenitori, fiind meniți spre aceasta de mai înainte prin hotărârea Celui care săvârșătoare după sfatul voel Sale; ¹² și aceasta ca să slujim spre lauda slavei Sale și noi, ceice mai înainte nădăjdueam în Hristos, ¹³ în Care și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evangelhelia măntuirei voastre, crezind, sunteți pecetuiți cu Duhul Sfânt cel făgăduit, ¹⁴ Care este arvona moștenirei noastre, răscumpărarea patruoniului Lui, spre lauda slavei Lui.

¹⁵ De aceea și eu, anzind de credința voastră în Domnul Iisus și de dragostea voastră către toți sfinții, ¹⁶ nu incetez a mulțamini lui Dumnezeu pentru voi, poménindu-vă în rugăciunile mele, ¹⁷ ca Dumnezeul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea Duhul înțelepciunii și al descoperirii, ca să-L cunoașteți, ¹⁸ lumioând ochii înimii voastre, ca să aflați în ce se cuprinde nădejdea chemărelor Lui și care este bogăția slăvitiei Lui moștenirii ce se păstrează pentru sinși, ¹⁹ și căt de nemăsurată este mărire puternicietă Lui față de noi ceice am crescut prin lucrarea puterii Lui celei stăpânitoare, ²⁰ cu care a lucrat El în Hristos, înviindu-L din morți și punându-L în ceruri deadrepta Sa, ²¹ mai presus de toată începătoria și stăpânirea și puterea și domnia, și de tot numels, care se rostește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor, ²² și toate le-a supus sub picioarele Lui, și L-a dat mai presus de toate cap ai Bisericii, ²³ care este trupul Lui și plinirea celuice plinește toate în toți.

CAP. 2.

¹ Voi, păgâni, erați morți prin fărădelegile și pă-

catele voastre, ²⁴ în care ați trăit cândva după datina lumii acestea și după voea domnului care stăpânește în văzduh, așcădă a duhului care lucrează acum în filii răzvrătirei; ²⁵ din aceștia eram și noi, Iudeii, cu toții odinioară, când trăeam în poftele noastre trupăști, împlinind dorințele carnii și ale gândurilor noastre, și eram după fire filii ai mâniei, ca și ceilalți. ²⁶ Dar Dumnezeu cel bogat în milă, din marea lui iubire, cu care ne-a lubit, ²⁷ deșleram morți prin fărădelegi, ne-a adus la viață împreună cu Hristos, ²⁸ și ne-a scutat împreună cu El, și ne-a pus în ceruri cu Hristos, ²⁹ ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, din bu-nătatea ce o are către noi pentru Hristos Iisus. ³⁰ Căci prin har sunteți măntuși pentru credință; și aceasta nu-l delă voi, ci e darul lui Dumnezeu: ³¹ nu din fapte sunteți măntuși, ca să nu se laude cineva. ³² Căci suntem făptura Lui, zidiți prin Hristos Iisus spre a face faptele bune, care Dumnezeu ni le-a rănduit să le săvârșim.

³³ De aceea voi, cari altă dată erați păgâni din nastere, numiți netăeați împrejur de către ceice se numeau tăeați împrejur cu tăere împrejur trupășca, făcută de mâncă, aduceți-vă aminte, ³⁴ că în vremea aceea erați pe lume fără Hristos, înstrăinăți de obștea lui Izraîl, străini de așezământul tăerelor împrejur, fără nădejde și fără Dumnezeu. ³⁵ iar acum, în Hristos Iisus, voi ceice erați cândva departe, ați fost apropieti prin sângele lui Hristos. ³⁶ Căci pacea noastră este El, Care a făcut din două feluri de oameni unul, și a dărmat zidul, care-l despărțea, ³⁷ desfășind vrajba cu trupul Său, iar legea poruncilor cu învățătura, ca astfel din două

feluri de oameni să zidească în sine un singur om nou, făcând pace, ¹⁶ și ca într-un singur trup să-l împace pe amândoi cu Dumnezeu prin cruce, uci-gând dușmania pe dânsa. ¹⁷ Asfel venind El, a binevestit pacea vouă celor de departe și celor de aproape, ¹⁸ pentru că prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, printr-un singur Duh.

¹⁹ Deci, nu mai sunteți străini, nici venetiți, ci cetăteni împreună cu sfintii și oameni de casă ai lui Dumnezeu, ²⁰ fiind intemeieti pe temelia apostolilor și a proorocilor, și având pe Iisus Hristos *platra* unghiuără, ²¹ pe care toată zidirea răzămandu-se temelnic, se înalță ca o biserică sfântă în Domnul, ²² și pe care *platră* și *vol* vă ziditi împreună prin Duhul, ca să fiți locașul lui Dumnezeu.

CAP. 3.

¹ De aceea eu, Pavel, sunt legatul lui Hristos Iisus pentru voi păgânii, ² dacă a-ți auzit de economia harului Dumnezesc ce mi s-a dat de a purta grijă pentru voi. ³ Că prin descoperire mi s-a vestit taina aceasta, după cum v'âm scris mai sus în puține cuvinte, ⁴ pe care cetindu-le, puteți vedea cum înțeleg eu taina lui Hristos, ⁵ căre n'a fost vestită generalilor din trecut ale fililor oamenilor, cum s'a descoperit acum sfintilor Lui apostoli și prooroci prin Duhul Sfânt. ⁶ și *taina aceasta este*, ca și păgânii să fie moștenitori și părtași împreună cu *lădei* la făgăduințele Lui, alcătuind un singur trup în Hristos Iisus, prin Evanghelia aceea, ⁷ al cărui slujitor m'am făcut eu prin darul harului dumnezesc, ce mi s-a dat prin lucrarea puterii lui Da-

mnezeu. ⁸ Mie, celui mai mic dintre toți sfintii, mi s'a dat harul acesta, de a vesti păgânilor bogăția cea nepătrunsă a lui Hristos ⁹ și a descoperi tuturor căre este economia talnei celei din veșnicile ascunse în Dumnezeu, Ceice a făcat toate prin Iisus Hristos, ¹⁰ pentru că acum, prin Biserică, să se facă cunoscută începătorilor și stăpânirilor din ceruri înțelepciunea cea felură a lui Dumnezeu, ¹¹ după hotărârea cea mai înainte de vechi, pe care El a împlinit-o în Hristos Iisus, Domnul nostru, ¹² prin Care avem îndrăsneală și intrare neîndoelnică *la Dumnezeu* prin credință în El. ¹³ De aceea vă rog să nu vă descurajați din pricina necazurilor mele, călor pentru voi, care sunt slava voastră.

¹⁴ Pentru aceasta îmi plec genunchile mele înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, ¹⁵ dela Care îl iau începătorii orce fel de sfinte în cer și pe pământ, ¹⁶ și mă rog, să vă dea, după bogăția slavei Sale, ca să vă întăriți temeinic, prin Duhul Lui, în omul cel din urmă, ¹⁷ și prin credință să se sălășuească ¹⁸ Hristos în inimile voastre, ca *asfel* voi, fiind înrădăcinat și întărit în dragoste, să puteți nătrunde cu totuși sfintii lăstinea și lungimea și adâncimea și înălțimea *dragostei lui Hristos*, ¹⁹ și să pricopești dragosteau lui Hristos, care întrece orce pricere, ca să vă umpleți de toată desăvârșirea lui Dumnezeu. ²⁰ Iar Celulice prin puterea, care lucrează în noi, poate să facă neasamănăt mai mult decât tot ce cerem sau cugetăm noi, ²¹ Acelula să fie slava tu Biserica cea în Hristos Iisus în toate generațiile din veac în veac. Amen.

CAP. 4.

¹ Drept aceea eu, cel legat pentru Domnul, vă rog să vă purtați în chip vrednic de chemarea voastră, ² cu toată smerenia și blândețea și îndelungărăbdarea, îngăduindu-vă unul pe altul din dragoste, ³ și silindu-vă să păstrați unirea duhului prin legătura păcatelor. ⁴ Un trup și un duh suntești, după cum și suntești chemașii la o singură nădejde, care vi s-a pus înainte la chemarea voastră: ⁵ nu e decât un Domn, o credință, un botez, ⁶ un Dumnezeu și Tată al tuturor, Care-l peste toți și prin toți și în noi toși. ⁷ Dar în parte fiecărula din noi ni s'a dat harul după măsura în care l-a dăruit Hristos. ⁸ De aceea s'a și zis: „Sultu-s'a la înălțime, luat-a robime, și daruri a împărățit oamenilor” (Ps. LXVII, 19). ⁹ Dar ce însemnează oare „sultu-S'a”, dacă nu că S'a și pogorât mai întâi în cele mai de desupt ale pământului? ¹⁰ Celce s'a pogorât însă este același, care s'a suiat mai presus de ceruri, ca să umple toate. ¹¹ Și tot El a pus pe unii Apostoli, pe alții prooroci, pe alții Evangeliști, pe alții păstorii și învățători, ¹² pentru ca să desăvârgească pe sfinti la lucrul slujbei celei pentru zidirea trupului lui Hristos, adevărată a Bisericei, ¹³ până vom ajunge toți la aceeași credință și cunoștință a Fiului lui Dumnezeu, până vom ajunge oameni desăvârșiți după măsura deplină a statutelor lui Hristos; ¹⁴ ca să nu mai sim copil, învăluști și purtați de vântul a tot felul de învățători, născuți de viclenia oamenilor și de Iesușința lor șireată și amăgitoare, ¹⁵ ci petrecând cu adevărat în dragoste, să crestem mereu până la măsura Acelui, care este Hristos, capul nostru, ¹⁶ do. Care

tot trupul, bine alăcatuit și unit prin felurile legături întăritoare și prin lucrarea ce îndeplinește fiecare membru în măsura ce-l este dată, capătă creșterea pentru întărirea sa însăși în iubire.

¹⁷ De aceea vă spuo și vă îndemn în numele Domnului, să nu vă mai purtați cum se poartă celelalte neamuri, după mintea lor deșartă, ¹⁸ fiind întunecate la cuget și instrăinate de viața dumnezească, din pricina neștiinței, care se află în ei, și a învățoșerilor înimii lor; ¹⁹ aceștia căzând în neșimțire, s-au dedat la destrăbălare, ca să săvârgească cu nesatisfacție tot felul de necurăție. ²⁰ Voi însă, n'ăști cunoscut așa pe Hristos; ²¹ numai dacă ați auzit de El, de vreme ce adevărul sau adevărata învățătură despre viață, dată de El, vă cere, ²² să lepădați chipul de vîțuire din trecut a omului celui vechiu, care pierde în poftele lui cele ademenitoare, ²³ și, înolnă duhul minșii voastre, ²⁴ să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după chipul lui Dumnezeu, de o cuvioșie și stîrjenie adevărată. ²⁵ De aceea, lepădând minciuna, spuneți fiecare aproape-lui vostru adevărul, pentru că suntem membri unul altuia. ²⁶ De vă mânieți, nu gresiți: să nu vă apucă astăzi soarelui mâniești, ²⁷ și să nu dați loc diavolului.

²⁸ Celce a furat până acumă, să nu mai fură, ci mal bine să muncească, făcând cu mâinile sale lucruri folosite, ca să alبă din ce da și celor ce au nevoie. ²⁹ Niciodată vorbă putredă să nu lasă din gura voastră, ci numai cuvinte bune pentru întărirea în credință, ca ele să aducă folos ascultătorilor. ³⁰ Și să nu jigniți Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, care ați fost pecetuiți în ziua răscumpărării.

¹¹ Toată supărarea și iuțișmea și mânia și strigarea și hula cu toată răutatea să fie depărtate de la voi; ¹² și să fiți unul cu altul buni și milosi; ierăși-vă unul pe altul, după cum și Dumnezeu v-a ierat pe voi prin Hristos.

CAP. 5.

¹ Urmați deci pilda lui Dumnezeu, ca niște copii iubitori, ² și trăiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S'a dat pe Sine pentru noi priinos și jertfă lui Dumnezeu, ca o mireazmă cu bun miros. ³ Iar desfrânarea și orce fel de necurăție și de lăcomie nu trebuie nici să se pomenească la voi, cum șade bine sfintilor. ⁴ Deasemenea nu vi se potrivește nici vorbele urite, nici grăirea deșartă, nici glumele proaste, ci dinpotrivă, multămită; ⁵ căci să știți, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom, ca unul ce este slujitor de idoli, n'are n'oștenire în împărtăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

⁶ Să nu vă amâgească nimenea cu cuvinte deșarte, căci pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste filii neascultări. ⁷ Deci, să nu vă întovărășiți cu aceștia.

⁸ Anadară erați întuneric, iar acum sunteți lumină în Domnul: ca filii lumini să vă purtați. ⁹ Căci roada Duhului e tot felul de bunătate, de dreptate și de adevăr. ¹⁰ Cercăți ce este plăcut lui Dumnezeu; ¹¹ și să nu fiți părtași la faptele cele sterpe ale întunericului, ba încă să le și mustați. ¹² Căci de cele ce fac ei intru ascuns e rușine și de grălt. ¹³ Însă toate ies la iveală, vădite de lumină, pentru că lumina toate le vădește. ¹⁴ De aceea s'a zis: „Scoa-

lă-te, celace dormi, și te rădică din morți, și te va lumină Hristos”.

¹⁵ Vedeți dară să umblați cu pază, nu ca niște nelinjelești, ci ca cel înțelești, ¹⁶ prețind vremea, că zilele sunt rele. ¹⁷ Așa dară nu fiți neprițepuși, ci siliști-vă să cunoașteți care-i voea lui Dumnezeu. ¹⁸ Să nu vă îmbătați de vin, în care e desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul Sfânt, ¹⁹ întăriindu-vă sufletește prin psalmi, prin slavoslovii și prin cântări duhovnicești, cântând și läudând în îninimile voastre pe Domnul, ²⁰ mulțămind pururea pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl, în numele lui Iisus Hristos, ²¹ și supunându-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

²² Femei, supuneți-vă bărbaților voștrii, ca Domnului, ²³ pentru că bărbatul este cap femeiei, precum și Hristos e cap Bisericii, care este trupul Lui, iar El mantuitorul ei. ²⁴ Să precum Biserica se supune lui Hristos, așa și femeile să se supună bărbaților lor întru toate.

²⁵ Bărbați, iubitori-vă femeile voastre, ²⁶ cum a iubit și Hristos Biserica și S'a dat pe Sine pentru ea, ca să o sfîntască, curățindu-o cu băe de apă, prin cuvântul Său, ²⁷ ca să o înfățișeze Sfânta Biserică sfâvită, neavând pată, sau metehnă, sau altă ceva de felul acesta, ci ca să fie sfântă și fără prihană. ²⁸ Așa sunt datorii bărbaților să-și iubească femeile lor, cum își iubesc trupurile lor: celice-să iubește femeia sa, pe sine se iubește. ²⁹ Căci nimenea nu și-a urât vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l încalezește, ca și Hristos Biserica; ³⁰ pentru că suntem membre ale trupului Lui, din carnei Lui și din oasele Lui. ³¹ De aceea va lăsa omul pe tatăl său și

pe mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un trup (Fac. II, 24). ¹² Tână aceasta este mare; eu însă zic: în Hristos și în Biserică. ¹³ Deci dară fiecare din voi așa să-și iubească femeea sa, ca pe sine însuși; iar femeea să se teamă de bărbat.

CAP. 6.

¹Copil, supunești-vă părinților voștrii după poruncă Domnului, căci aceasta e drept. ² Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta: aceasta este cea dinăuntru poruncă cu săgăduință: ³ ca să-ți fie bine și să trăești ani mulți pe pământ (Eșire, XX, 12).

⁴ Să voi, părinților, nu întărătaș la mâna pe copiii voștri, ci-i creștești în învățătură și povăția Domnului.

⁵ Slugilor, supunești-vă stăpânilor voștrii celor trupei cu frică și cu cutremur, cu înimă curată, ca lui Hristos, ⁶ nu cu sărguință fățănică, ca celice vor să placă oamenilor, ci împliniști vœu lui Dumnezeu din tot sufletul, ca niste robi al lui Hristos, ⁷ slujind cu tragere de înimă, ca Domnului, iar nu ca unor oameni, ⁸ știind că fie care rob sau slobod, va primi dela Domnul plătă după cât bine a făcut.

⁹ Să voi, stăpânilor, să vă purtaș cu el la fel și să vă stămpărați asprimea, știind că și peste voi, ca și peste el, este un Stăpân în ceruri, la care nu este fățănicie.

¹⁰ Încolo, frații mei, întărăți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui, ¹¹ și vă îmbrăcați cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva unei tăririilor diavolului; ¹² pentru că lupta nu nici împotriva săngelui și a cărneli, ci împotriva fuțepătorilor,

împotriva stăpânirilor, împotriva cārmuitorilor intunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăței celor de sub cer. ¹³ De aceea, luăți totă armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și, bîrind toate, să statii. ¹⁴ Stați drept aceea, încingându-vă mijloacele cu adevărul, și îmbrăcându-vă cu platoșa drăptăței; ¹⁵ având plicioarele încălitate cu nepregetare întru vestirea Evangeliei păcii; ¹⁶ dar mai presus de toate, luăți scutul credinței, cu care veți putea stârge toate săgețile cele aprinse ale vicleanului; ¹⁷ luăți și coiful mantuirei, sabia duhovnicească, care este cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁸ Rugați-vă în susținutul vostru cu tot felul de rugăciune și cerere în toată vremea, și stăruți în aceasta cu toată statonicia și cu cerere pentru toți sfinții, ¹⁹ și pentru mine, ca să mi se dea cuvânt, ca cu buzele mele să vestesc pe față și cu îndrăsneală taina Evangeliei, ²⁰ al cărui sol în lanturi sunt, ca să propoveduesc cu îndrăsneală, cum sunt dator.

²¹ Dar ca să știți și voi celece mi s-au întâmplat și ce fac, de toate vă va înștiința Tihic, fratele Iubit și slujitorul credincios în Domnul, ²² pe care l-am trimis la voi tocmai pentru aceasta, ca să afliți despre noi și ca să vă înștiească înimiile.

²³ Pace și iubire, precum și credință vă doresc, fraților, dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos.

²⁴ Harul să fie cu toți celice iubesc nestrămutat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Amin.

CARTEA CĂTRE FILIPENI

A

SPÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

** Pavel și Timoteiu, robii lui Iisus Hristos, vă doresc vouă, tuturor sfinților celor în Hristos Iisus, cari vă aflați în Filipi împreună cu episcopii și cu diaconii, * har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.*

** Mulțumesc Dumnezeului meu ordecători îmi aduc aminte de voi, * și pururea în toată rugăciunea mea cu bucurile mă rog pentru voi toți, * pentru partea ce luați la vestirea Evangheliei din cele dintâi zile până acum, * încredințat fiind prin înseși aceasta, că ceice a început la voi lucrul cel bun, și va și desăvârși până la ziua lui Iisus Hristos, * cum și este drept să cuget despre voi toți, pentru că atât în lanțurile mele, cât și în apărarea și întărirea Evangheliei, vă am în inima mea pe voi pe toți, ceice sunteți părăși la har împreună cu mine. * Martor îmi este Dumnezeu, că vă iubesc pe voi pe toți cu iubirea lui Iisus Hristos; * și de aceea mă rog, ca dragostea voastră să sporească din ce în ce mai mult, însoțită de cunoștință de toată simțirea, * ca cunoscând ce este mai*

bun, să fiți curați și fără poticnire în ziua lui Hristos, ¹¹ plini de roadele cuviosiei prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

¹² Voesc însă să știți, fraților, că cele ce s-au întâmplat cu mine au adus mare izbândă pentru Evanghelle, ¹³ încât legăturile mele cele pentru Hristos au ajuns să fie cunoscute în tot pretoriul și la toți ceilalți, ¹⁴ și cel mai mult dintre frații în Domnii, incurajați de lanțurile mele, cutează și mai mult să vorbească cuvântul lui Dumnezeu fără frică. ¹⁵ Adevărat, unii propoveduesc pe Hristos din plină și din lăstur de dispută, iar alii din bunăvolință. ¹⁶ Unii, din lăstur de dispută, propoveduesc pe Hristos nu cu gând curat, socotind să îngreueze lanțurile mele; ¹⁷ iar alii îi propoveduesc din dragoste, știind că eu sunt pus să apăr Evanghelia. ¹⁸ Dar ce-i cu aceasta? Ori în ce chip ar fi: fie din prefacătorie, fie din bunăvolință, Hristos se propovedește, și eu mă bucur și mă voi bucur de aceasta, ¹⁹ căci știu, că aceasta, cu rugăciunile voastre și cu ajutorul Duhului lui Iisus Hristos, îmi va săvîl spre mântuire. ²⁰ Cred și nădăduiesc, că întru nimic nu voi fi rușnat, ci sunt bine încredințat, că și acum, ca totdeauna, Hristos se va preamări în trupul meu, or de vol trăi, or de voi mori, ²¹ căci pentru mine viața este Hristos, și moartea un căștig. ²² Dacă însă a viețui în trup este un folos pentru lucrul meu, atunci nu știu ce să aleg. ²³ Amândouă mă atrag: am dorință să mă desfac de trup și să fiu cu Hristos: aceasta e mult mai bine *pentru mine*; ²⁴ dar a rămânea în trup e mal de folos pentru vol. ²⁵ Și știu bine, că vol rămânea și voi trăi cu vol cu toți, pentru bucuria și propăsirea

voastră în credință, ²⁶ ca fala voastră în Hristos Iisus, să vă sporească prin mine, când vol veni adoua oară la voi. ²⁷ Numai să duceți o viață vrednică de Evanghelia lui Hristos, ca eu, fie că voi veni și vă voi vedea, fie că nu voi fi defăță, să aud de vol, că stați într'un duh, și într'un suflet vă nevoiți pentru credința Evangheliei, ²⁸ neîmpărtășindu-vă nicidcum de protivniții. Aceasta pentru ei e prevestirea peirei, iar pentru vol a mântuirii. Și aceasta-l dela Dumnezeu; ²⁹ pentrucă vouă vi-i dat pentru Hristos nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru Dânsul, ³⁰ ducând aceeași luptă, care ați văzut că duc eu și cum auziți și acum de mine că mă nevoesc.

CAP. 2.

¹ Deci, de este *pentru* vol vreo măngăere în Hristos, de este vre-o bucurie în dragoste, de este vre-o unire în duh, de este vreo indurare și milă, ² atunci faceți-mi bucuria deplină, ca aceeași să cugetați și să aveți o dragoste, un suflet și un cuget, ³ și nimic să nu faceți din iubirea de dispută și de slavă deșartă, ci, din smerenie, fiecare să scoată pe altul mai destolnic decât dânsul. ⁴ Să nu se ingrijască fiecare *numai* de ale sale, ci fiecare să poarte grija și de ale altora. ⁵ Căci în vol trebuie să fie aceleași simțiri, ca și în Hristos Iisus, ⁶ Care, fiind chipul lui Dumnezeu, deofigințimea sa cu Dumnezeu n'a socotit-o un lucru răpit penedrept, ⁷ dar totuși s'a micșorat pe Sine insuși, și a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor; ⁸ și fiind după înfățișare ca omul, s'a smerit pe Sina,

făcându-se ascultător până la moarte, iar moartea l-a fost de cruce. ⁹ De aceea și Dumnezeu l-a prenălitat și l-a dăruit un nume mai presus de tot numele, ¹⁰ ca în numele Lui Iisus să se plece tot genunchiul celor creștini, și al celor pământești, și al celor de desupt, ¹¹ și totă limba să mărturisască, că Iisus Hristos este Domn întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

¹² Decl. Iubilii mei, cum mi-ați fost ascultători totdeauna, nu numai când am fost defață, ci mai vârtoș acum, când lipsesc, desăvârșiți-vă măntuirea cu frică și cu cutremur, ¹³ pentru Dumnezeu, după bunăvoieța Sa, vă dă și voiață și putință. ¹⁴ Faceți toate, fără cărtire și fără govorire, ¹⁵ ca să fiți fără prihană și curați, și neprihanățial lui Dumnezeu în acel neam îndărătuic și răzvrătit, în mijlocul căruia strălucesc, cum strălucesc stelele în lume, ¹⁶ ținând cuvântul vieței, ca să mă pot lăuda în ziua venirei lui Hristos, că nu m'am luptat în zadar, nici nu m'am ostenit degeaba. ¹⁷ Și chiar de m'as jertfi, pentru jertfa și prinosul credinței voastre mă voi bucura, și mă voi bucura cu voi cu toți. ¹⁸ Bucurați-vă și voi înșivă de aceasta, și vă bucurați împreună cu mine.

¹⁹ Nădăjduesc însă în Domnul Iisus, să trimit cîrând la voi pe Timoteu, ca astăndcum trăiști, să mă măngâiu și eu cu duhul. ²⁰ Că n'am pe nimenie așa de osărditor, care să se ingrijască de voi cu atâtă tragere de inimă; ²¹ pentru că tu cauți de ale lor trebi, iar nu de cele ale lui Iisus Hristos; ²² iar credințoșia lui Timoteu o cunoaștești, că el a slujit cu mine la vestirea Evangheliei, cum slujește un fiu tatălui său. ²³ Pe acesta deci nădăjdu-

esc să-l trimit la voi cum voi vedea ce are să fie cu mine. ²⁴ Am incredere în Domnul, că și eu voi veni la voi incurând.

²⁵ Am socotit deasemenea că e trebuință să trimit la voi și pe Epafrodit, fratele și tovarășul meu de lucru, și de luptă, al vostru trimis și slujitor la nevoile mele, ²⁶ pentru că vă dorea tare mult pe voi pe toți, și era tare măhnit că ați auzit că a fost bolnav. ²⁷ Căci a și fost bolnav de moarte, dar Dumnezeu l-a miluit, și nu numai pe dânsul, ci și pe mine, ca să nu mi se adioge durere peste durere. ²⁸ De aceea l-am trimis îndată, ca văzindu-l iară, să vă bucurați și eu să fiu mai puțin măhnit. ²⁹ Primiti-l dară pentru Domnul, cu totă bucuria, și prețuiți pe unuia ca această. ³⁰ Căci el pentru lucrul Domnului a fost aproape de moarte, punându-și viața în primejdie, ca să împlinească lipsa voastră în slujba mea.

CAP. 3.

¹ Încolo, frații mei, bucurați-vă în Domnul. A vă scrie acestea, mie nu mi-l greu, iar vouă vă-l de folos. ² Păziți-vă de căni; păziți-vă de lucrătorii, cel răil; păziți-vă de mutilare; ³ pentru că adevărată tăere împrejur suntem noi, celice slujim lui Dumnezeu cu duhul și ne lăudăm cu Iisus Hristos, și nu în trup nădăjfulm, ⁴ măcar că eu aș putea să mă nădăjduesc și în trup. Dacă alt cineva socoate că poate să se nădăjduiască în trup, apoi cu căt mai vârtoș eu, ⁵ care-s iată împrejur a opta zi, și sunt din neamul lui Israel, din seminția lui Venețian, evreu din evrei, iar după legătură fariseu; ⁶ după

râvnă prigonor al bisericii lui Dumnezeu; după cuvișoala cea din lege, fără prihană.⁷ Dar Celeste pentru mine erau un căstig, pentru Hristos le-am socotit o pagubă.⁸ Ba și pe toate le socot o pagubă față de prețul cel mare al cunoștinței lui Hristos Iisus, Domnul meu; pentru El m'am lepădat de toate și toate le socotesc gunoae, ca să dobândesc pe Hristos,⁹ și să mă afli în El nu cu cuvișoala mea cea după lege, ci cu cea din credință în Hristos, cu cuvișoala ce-l dela Dumnezeu prin credință;¹⁰ ca să-L cunosc pe El și puterea învălerei Lui, și părtășia la suferințele Lui și în moarte să mă asamăn Lui,¹¹ ca doară aș ajunge la învălerea morților.

¹² Grădesc așa nu că doară aș fi ajuns la fintă, sau m-aș fi desăvârșit; ci tind nu cumva voi putea ajunge și eu desăvârșirea, cum m'a ajuns pe mine Hristos Iisus?¹³ Fraților, eu nu mă socotesc că aș fi ajuns, ci numai una fac: ultând cele din urmă și îndreptându-mă înainte,¹⁴ alerg spre fintă, spre răsplata chemătel celei de sus, pe care mi-a făcut-o Dumnezeu prin Hristos Iisus.

¹⁵ Deci, căți din noi sunt desăvârșiți, așă să cugete. Dacă însă cugetați ceva altmîntrelea, apoi și aceea vă va descoperi-o Dumnezeul nostru.¹⁶ În aceea însă, la cărearea cunoștință am ajuns, să urmăm aceeași regulă și să cugetăm la fel.

¹⁷ Urmași-mi mie, fraților, și priviți la ceice se poartă după pilda, pe care o aveți în noi. ¹⁸ Căci mulți, de cari v'am vorbit adesea și de care acum vă vorbesc plângând, se poartă ca niște vrăjmași ai crucii lui Hristos.¹⁹ Sfârșitul lor e picarea, Dumnezeul lor e pântecele, slava lor e în rușine, căci ei se gădesc numai la cele pământești.²⁰ Sălagul

nostru însă e în ceruri, de unde aşteptăm și pe Mântuitorul, Domnul nostru Iisus Hristos,²¹ Care trupul nostru cel înjosit îl va schimba așă, încât, să fie asemenea trupului lui celui slăvit cu puterea cu care El lucrează și-și supune toate.

²² Așa dară, frații mei iubiți și doriti, bucuria și cuguna mea, astfel să stați în Domnul.

CAP. 4.

¹ Iubiți, rog pe Evodia, și pe Sintilhia o rog a-ceeashi să cugete în Domnul.² Si te rog și pe Iline, credinciosul meu tovarăș de lucru, ajută pe acestea,³ care s-au luptat pentru Evanghelia împreună cu mine și cu Climent, și cu ceilalți tovarăși de lucru ai mei, ale căror nume sunt în carteia vieștili.

⁴ Bucurăți-vă pururea în Domnul și iarăși vă zic: bucurăți-vă!⁵ Biindeșa voastră să fie cunoscută tuturor oamenilor. Domnul e aproape.⁶ Nu vă îngrijorați de nimic, ci pururea în rugăciune și cerere descoperiți cu multămire dorințele voastre înaintea lui Dumnezeu,⁷ și pacea lui Dumnezeu, care e mai presus de orice minte, va păzi înimile și cugetele voastre în Hristos Iisus.

⁸ Încolo, frații mei, numai ce-i adevărat, ce-i cinsti, ce-i drept, ce-i curat, ce-i vrednic de iubit, ce-i vrednic de laudă, orce faptă bună și orce-i de laudă, numai aceea să gândiți.⁹ Ceeace-ai invățați, ce-ai primit și ati auzit și ati văzut la mine, aceea să faceți, și Dumnezeul păcii va fi cu voi.

¹⁰ M'am bucurat mult în Domnul, că ați început iară să vă gândiți la mine; și până acum vă găndeaiți, dar n-ați avut prilej să dovediți aceasta.

¹¹ Zic aceasta nu pentru că aș avea nevoie, căci m'am deprins să fiu mulțumit cu ce am; ¹² știu să trăesc și în lipsă, știu să trăesc și în belșug; m'am deprins cu toate și în toate: să fiu sătul și să răbd de foame, să fiu în belșug și să duc lipsă. ¹³ Toate le pot cu ajutorul lui Iisus Hristos, Care mă întărește.

¹⁴ Dar bine ați făcut că ați impărtășit necazul meu. ¹⁵ Vol, filipeni, știți, că la începutul propoveduirii mele, când am ieșit din Macedonia, nicio biserică nu m'a ajutat prin dare și primire de daruri, decât numai vol singuri; ¹⁶ voi și în Tesalonic odată sau de dovă ori mi-ați trimis la nevoie. ¹⁷ Zic aceasta nu că doar aș umblă după daruri, ci cauț rodul care trebuie să crească în folosul vostru. ¹⁸ Am primit toate și sunt în belșug; m'am îndestulat, primind de la Epafrodit celece mi-ați trimis, ca o tămâie miroitoare, ca o jertfă plăcută și bine primită la Dumnezeu. ¹⁹ Dumnezeul meu să împlinească orice lipsă a voastră din bogăția slavei Sale, prin Hristos Iisus. ²⁰ Iar lui Dumnezeu și Tatăl nostru fie slava în vecii vecilor. Amen.

²¹ Spuneți închinăciune la toți sfintii cel în Hristos Iisus. Închină-se vouă toți frații, cari se afiă cu mine. ²² Închină-se vouă toți sfintii, și mai ales cei din casa Cezarului.

²³ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toții! Amen.

CARTEA CĂTRĂ COLOSENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin volința lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteiu scriem vouă, ² sfinti și credincioși frați în Hristos Iisus, cari vă aflați în Colose, și vă dorim har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

³ Multămim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, și ne rugăm pururea pentru voi, ⁴ căci am auzit de creația voastră în Hristos Iisus și de dragostea ce arătați tuturor sfintilor, ⁵ pentru nădejdea ce aveți în cele ce sunt gătite în cer, de care ați aflat mai înainte din cuvântul cel adevarat al Evangheliei. — ⁶ care a ajuns la voi, ca și în toată lumea, și este roditor și crește, cum crește și la voi din ziua când ați auzit și ați cunoscut cu adevarat harul dumnezeesc, ⁷ după cum ați invățat dela Epafrodit, iubitul nostru tovarăș de lucru, și care este slujitor credincios al lui Hristos la voi, ⁸ și care ne-a vestit cu ce fel de dragoste sunteți înflăcărăți de Duhul Sfânt.

⁹ De aceea și noi, din ziua, în care am auzit acestea, nu conteam a ne rugă lui Dumnezeu pentru

voi și a cere, ca să vă umpleți de cunoștință voel Lui prin ajutorul a tot felul de înțelegere și de pricepere duhovnicească: ¹⁰ ca să vă purtați în chip vrednic de Domnul și să-I plăceați în toate, rodind tot felul de faptă bună, sporind în cunoștință de Dumnezeu, ¹¹ și întărindu-vă toate puterile prin puterea Lui cea slăvită, ca să suferiți toate cu răbdare și voe bună.

¹² Muițămiți lui Dumnezeu și Tatăl, Care ne-a învrednicit să simă părtași la moștenirea sfintilor în împărăția lumii! ¹³ și Care ne-a izbăvit din stăpânirea întunericului și ne-a adus în împărăția iubitelui Său Fiu, ¹⁴ prin al Căruia sânge am dobândit răscumpărarea și lertarea păcatelor; ¹⁵ Care este chipul Dumnezeului celui nevăzut, născut mai înainte de toată săptămâna; ¹⁶ că prințul nostru s'a făcut toate cele din cer și cele de pe pământ, văzute și nevăzute: tronurile, domnilile, căpetenile, puterile — toate prin El și pentru El sunt făcute; ¹⁷ El este mai înainte de toate și toate se ţin prin El. ¹⁸ El este capul corpului său, adecaț al Bisericii și El este pârga și întărilor născut din morți, ca întărtirea în toate să fie a Lui; ¹⁹ pentru că a binevoltă Tatăl ca în El să locuească toată desăvârșirea, ²⁰ și ca prin El să împace cu Sine toate cele din cer și cele de pe pământ, făcând pace prin El, prin sângele Lui cel vărsat pe Cruce.

²¹ De asemenea și pe voi celice prin cugetele și faptele voastre reale erați altădată înstrăinăți și vrășmași, ²² îtăără v'a împăcat acum prin carneia trupului Lui și prin moartea Lui, ca să vă înfățișați înaintea Sa sfinti și neprihăniți, ²³ dacă veți rămâne neșalăzi și statornici în credință și nu vă veți clini

din nădejdea Evangheliei ce ați auzit, care este vestită la toată săptămâna de sub cer și căreia Eu, Pavel, m'am făcut slujitor.

²⁴ Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi și împlinesc în trupul meu suferințele lui Hristos pentru trupul Lui, adică pentru Biserică, ²⁵ cărela eu, după economia dumnezească, ce mi s'a încredințat pentru voi, m'am făcut slujitor, să vă vestesc deplin cuvântul lui Dumnezeu, ²⁶ taina cea din vecl ascunsă de toate generațiile, iar acum descooperită sfintilor Săi, ²⁷ cărora a binevoltă Dumnezeu să le arăte ce bogăție de slavă este pentru păgânii în taina aceasta, adeca sălăsluirea în voi a lui Hristos, nădejdea slavel. ²⁸ Pe Acesta îl propoveduim noi, stătând pe toți oamenii și învățându-i toată înțelegere, ca să înfățișăm pe toți oamenii în Dumnezeu desăvârșiri în Hristos Iisus. ²⁹ Pentru aceasta mă și ostenești și mă lupt cu ajutorul puterii Lui, care lucrează puternic în mine.

CAP. 2.

¹ Doresc să știți, că să înțelegeam pentru voi și pentru cei din Laodicea și din Ierapoli, și pentru toți căi n'au putut a vedea fața mea, ² ca să îl se măngâie înimile și să fiți uniți prin dragoste și să vă îmbogățești cu pricepere deplină, pentru cunoașterea tainei lui Dumnezeu Tatăl, și a lui Hristos, ³ în Care sunt ascunse toate comoriile înțelegelui și ale științei.

⁴ Aceasta însă o zic, ca să nu vă amăgească cineva cu vorbe ademenitoare; ⁵ căci deși cu trupul îl ipesc dintre voi, dar duhovnicestă sunt cu voi și

mă bucur, văzând bunădinea de la voi și credința voastră cea tare în Hristos.

⁹ De aceea, cum ați primit pe Domnul Iisus Hristos, așa să și umblați în El, ¹⁰ fiind înrădăcinați și întemeiați întrânsul și întărîși în credință după cum ați fost învățați, să sporiți prin ea în fapte bune.

¹¹ Luati sâma, fraților, să nu vă amâgeașca cineva cu filosofia, și cu înșelăciune desătă, după predarea omenească, după datinile lumii și nu după Hristos, ¹² căci în El locuiește trupește totă deplinătatea Dumnezei, ¹³ și voi sunteți deplini în El, Care este capul a totă domnia și stăpânirea. ¹⁴ În El sunteți și tăeați împrejur, cu tăere împrejur ne făcută de mâna, cu tăerea împrejur a lui Hristos, care este desbrăcarea trupului celui păcătos al cărei: ¹⁵ căci fiind îngropăți cu El prin botez, ați și inviat prin El și împreună cu El prin credință în puterea lui Dumnezeu, Care L-a inviat din morți. ¹⁶ Dumnezeu și pe voi, cari erați morți prin păcatele voastre și prin neînțețea împrejur a trupului vostru, vă inviat împreună cu Dânsul, iertându-vă toate păcatele; ¹⁷ și ștergând cu învățătura înscriștilor cel pentru noi, care era împotriva noastră, l-a luat din naștere noastră și l-a piroit pe cruce, ¹⁸ desbrăcând de putere domnilor și stăpânirile întunericului și biruinindu-le cu crucea Sa, le-a făcut priveliște de ocară.

¹⁹ Deci, nimene să nu vă osândească pentru vreo mâncare, sau băutură, sau pentru vreo sărbătoare, sau lundă nouă, sau sămbătă: ²⁰ acestea au fost umbra celor viitoare, iar trupul, care răsfârânea această umbră, este al lui Hristos. ²¹ Nimene să nu vă amâgească cu smerenie prefăcută sau cinstire

a ingerilor, amestecându-se în lucruri pe care nu le-a văzut și îngânându-se în chip ne chibzuit cu mintea sa trupească, ²² și nepăstrând unirea cu Capul, prin care tot trupul, bine pregătit și unit prin legături și încheeturi, își face creșterea, pe care î-o dă Dumnezeu.

²³ Deci, dacă ați murit cu Hristos și pentru stihile lumii nu mai sunteți, atunci pentruțe țineți, ca cum ați trăi în lume, regulile: ²⁴ nu te atinge, nu mânca, nu pipăi, ²⁵ care prin reaua întrebunțare ajung pri-mejloase și care se razemă pe porunci și învățături omenești? ²⁶ Acestea, în adevăr, au numai faima de înșelăciune, intru căt infățișază o închinare de bunăvoie, o umilință și o disprețuire a trupului, dar n'au vreun preț împotriva mulțimirei de sloe a trupului.

CAP. 3.

¹ Dacă însă ați inviat cu Hristos, atunci căutați cele de sus, unde este Hristos așezat de dreapta lui Dumnezeu; ² la cele de sus cugetați, iar nu la cele de pe pământ! ³ Căci ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. ⁴ Iar când se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi cu Dânsul în slavă.

⁵ Faceți deci să moară ceeace alcătuiesc în voi omul cel pământesc: desfrânera, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia, care este o slujire de idoli, ⁶ pentru care vine mâna lui Dumnezeu peste filii neascultării, ⁷ cu care umblați și voi altădată, când trăeați în aceste păcate. ⁸ Acum însă lepădați și voi toate acestea: mâna, iuțimea, răutatea, hula, și tot cu-vântul urât ce ar putea să lasă din gura voas-

tră ; nu moaști unul altuia ; desbrăcați-vă de omul cel vechiu și de faptele lui ¹⁰ și-vă înbrăcați în cel nou, care se înoește prin cunoașterea *de Dumnezeu* după chipul Celui ce l-a făcut. ¹¹ Intru această stare nu este nici iudeu, nici elin, nici tăere imprejur, nici netăere imprejur, nici barbar, nici scit, nici rob, nici slobod, ci toate și în toți e Hristos.

¹² Așa dară, ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sănăti și iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blândeță, cu îndelungă-răbdare, ¹³ îngăduind unul altuia și iertându-vă unul pe altul, deare cinea asupra cuiva plângere; cum v-a ierat Hristos pe voi, așa să iertați și voi. ¹⁴ Dar peste toate acestea luati dragostea, care este cîngătoarea desăvărsirei : ¹⁵ și să domnească în inimile voastre pacea lui Dumnezeu, pentru care sunteți chemați să alcătuiriți un singur trup, și să vă faceți recunoscători.

¹⁶ Cuvântul lui Hristos să se sălășuiască din belșug în voi cu toată înțelepciunea ; învățați-vă și vă întărîți unul pe altul prin psalmi și prin laude și prin cântări duhovnicești, cântând cu bucurie în inimile voastre Domnului ; ¹⁷ și tot ce faceți, cu cuvântul sau cu fapta, în numele Domnului Iisus Hristos să faceți, mulțumind prin El lui Dumnezeu și Tatăl.

¹⁸ Femei, supuneți-vă bărbăților voștri, cum se cuvine în Domnul !

¹⁹ Bărbăți, iubiți-vă femeile și nu fiți asprăi cu ele !

²⁰ Copii, supuneți-vă în toate părinților voștri, căci aceasta-i plăcut Domnului !

²¹ Părinți, nu urgăști în mâinile pe copiii voștri, ca să nu se descurajeze !

²² Slugi, supuneți-vă în toate stăpânilor voștri

cei trupești, slujindu-le nu numai de ochii *oamenilor*, ca fățaricili, ci cu inimă curată și în frica lui Dumnezeu. ²³ Tot ceeace faceți, faceți cu toată inima, ca pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni, ²⁴ știind că aveți să primiți dela Domnul moștenire cerească, ca răspătire, căci Domnul Iisus Hristos slujiti ; ²⁵ iar cine se poartă cu nedreptate, acela cădu după nedreptatea sa și se va răsplăti, căci la El nu este părtinire.

²⁶ Stăpâni, dați slugilor voastre ceeace li se cuvine și e drept după învoieală, știind că și voi aveți un stăpân în cer.

CAP. 4

¹ Stăruști în rugăciune și privegheați într'insa cu multămîță ! ² Rugați-vă de asemenea și pentru noi, ca să ni deschidă Dumnezeu ușa cuvântului, ³ spre a vesti taina lui Hristos, pentru care și sunt legat, ⁴ și spre a o descoperi cum se cuvine să o descopăr.

⁵ Purtați-vă chibzuit cu cel de afară, folosind timpu. ⁶ Cuvântul vostru să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să știți cum să răspundeți fiecăruia.

⁷ Toate cele despre mine vi le va spune Tihic, iubitul *nostru* frate și tovarăș de lucru și slujitorul credincios al Domnului, ⁸ pe care l-am trimis la voi pentru aceea, ca să afle toate despre voi și să măngăie înimile voastre, ⁹ împreună cu Onisim, fratele *nostru* credincios și iubit, care este dintr-voi; ei vă vor spune tot ce-l pe-aicea.

¹⁰ Vă salută Aristarch, care e inchis împreună cu mine, și Marcu, vîrful lui Varnava, pentru care ați

primit poruncă, că de va veni la voi, să-l primiți bine; ¹¹ de asemenea vă salută și Iisus, poreclit și Iust; aceștia amândoi sunt dintre cei tăzăi împărați și singurii tovarăși de muncă pentru Impărația lui Dumnezeu, cari au fost măngâerea mea. ¹² Închinăvă-se vouă Epafrast al vostru, robul lui Iisus Hristos, care pururea se nevoește pentru voi în rugăciuni, ca voi pururea să fiți desăvârșiti și plini de tot ce este plăcut lui Dumnezeu. ¹³ Vă mărturisesc de el, că are multă râvnă pentru voi și pentru ceice se află în Laodiceea și în Ierapoli. ¹⁴ Vă salută Lucă, iubitul docttor, și Dima.

¹⁵ Salutați pe frații din Laodiceea, și pe Nimpas și biserică cea din casa lui.

¹⁶ Dupăce această carte se va ceta de către voi, faceți ca ea să se citească și în biserică din Laodiceea, iar cea din Laodiceea să o cetați și voi. ¹⁷ Spuneți lui Arhip: „vezl, să-ți indeplinești bine slujba, ce ai primit dela Domnul.”

¹⁸ Salutare din partea mea, a lui Pavel, scrisă cu șosea mâna mea.

Aduceți-vă aminte de lanțurile mele!
Harul să fie cu voi. Amin.

CARTEA I-a CĂTRĂ TESALONICENI

A

SPÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel și Siluan și Timoteiu vă scriu vouă, Bisericii tesalonicanilor, cari credeți în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Iisus Hristos, și vă doresc har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

² Mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi toți și vă pomenim neconștient în rugăciunile noastre, ³ aducându-ne aminte înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de fapta voastră cea din credință, de osteneala cea din dragoste și de nădejdea voastră statorică în Domnul nostru Iisus Hristos, ⁴ știind, frații iubili, că ați fost aleși de Dumnezeu, ⁵ pentru că Evanghelia noastră nu a fost propovestită la voi numai cu cuvântul, ci a fost însoțită de minuni, de Duhul Sfânt și de multă adeverire, precum înșivă știți, cum am fost noi la voi pentru voi. ⁶ Si voi văji făcut următori nouă și Domnul, primind cuvântul cu bucuria Duhului Sfânt în multe necazuri, ⁷ incât văji făcut pildă pentru toți credincioșii [din Macedonia și din Ahala]. ⁸ În adevăr, de la voi și

răsunat cuvântul Domnului nu numai în Macedonia și Ahaia, ci în toate locurile să a lătit veste credinței voastre în Dumnezeu, încât noi nu mai avem nevoie să grăim ceva, ⁹ căci înseși acestea mărturisesc de noi ce primire am avut la voi și cum v'ăți întors voi la Dumnezeu dela idolii, ca să sluiji Dumnezelul celui viu și adevărat, ¹⁰ și să acceptați din ceruri pe Fiul Lui, pe Care El î-a înviat din morți, pe Iisus, Care ne izbăvăște de mănia cea viitoare.

CAP. 2.

¹ Fraților, voi înșivă știi, că venitea noastră la voi n'a fost zadarnică; ² ci, dupăce am pătimit mai întâi și am fost batjocorit în Filippi, precum știi, am îndrăsnit cu nădejdea în Dumnezelui nostru, să vă propoveduim și vouă Evanghelia lui Dumnezeu cu multă nevoiță; ³ căci propoveduirea noastră nu izvorăște nici din îngelătorie, nici din gânduri ne-curate, nici din vicioșug, ⁴ ci precum am fost socotitii de Dumnezeu vrednic să nici se incredințeze propoveduirea Evangheliei, aşă grăim și noi, nu că să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celiuice ceară înimile noastre. ⁵ Căci Dumnezeu nu e martor, că niciodată, precum știi, nu ne-am folosit înaintea voastră nici de cuvinte de măgurire, ⁶ nici de dorință de căștiig, nici slavă omenească nu căutam nici la voi nici la alii. ⁷ Am și putut să fim la voi cu greutate ca apostoli ai lui Hristos; dar ne-am arătat în mijlocul vostru blâzni, ca o doică ce se poartă dulos cu copiii săi. ⁸ Astfel noi, din osârdie pentru voi, am volt să vă dăm nu numai Evanghelia lui

Dumnezeu, ci și sufletele noastre, pentru că ni-ați căzut dragi. ⁹ Căci voi, fraților, vă amintiți de munca și osteneala noastră, când, propoveduind la voi evanghelia lui Dumnezeu, lucrăm ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe cineva din voi. ¹⁰ Martori sunteți și voi și Dumnezeu, căt de sfânt, de drept și de neprihănăit ne-am purtat noișătă de voi cel credincioși; ¹¹ pentru că, după cum știi, pe fiecare din voi, ca un părinte pe copiii săi, ¹² v'am rugat și v'am măngăeat și v'am indemnătat să vă purtați în chip vrednic înaintea lui Dumnezeu, Care vă chemă la împărăția și slava Sa,

¹³ De aceea și noi necontentit mulțumim lui Dumnezeu, că voi, primind cuvântul lui Dumnezeu cel auzit dela noi, nu l-ați luat cuvânt omenesc, ci ca cuvântul lui Dumnezeu, cum și este cu adevărat, și care și lucrează în voi cei credincioși. ¹⁴ Căci voi, fraților, v'ăți făcut următori bisericilor lui Dumnezeu din Iudeea, care cred în Hristos Iisus, pentru că și voi ați suferit aceleasi lucruri dela iudei cei de un neam cu voi, care le-au suferit și aceia de la iudei, ¹⁵ cei ce au ucis și pe Domnul Iisus și pe proorocii Lui, și pe noi ne-au izgănit, și lui Dumnezeu nu plac, și tuturor oamenilor se împotrivesc; ¹⁶ cari ne impedează de a grăbi păgânilor ca să se mantuască, și prin aceasta pururea umplu măsura păcatelor lor, dar în sfârșit se apropie mânia asupra lor.

¹⁷ Noi însă, fraților, fiind pentru puțină vreme despărțiti de voi, dar numai cu trupul, nu și cu înima, cu atât mai mare dorință ne-am silit să vedem fața voastră. ¹⁸ Și de aceea noi, adeca eu Pavel, de vreo două trei ori am vrut să vîn la voi, dar

ne-a impedeat satana.¹⁰ Căci cine este nădejdea noastră, sau bucuria, sau cununa de laudă? Oare nu și voi, cari aveți să fiți înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, la venirea Lui?¹¹ Căci voi sunteți slava noastră și bucuria.

CAP. 3.

¹ De aceea, ne mai putând răbdă, am primit să rămânem singuri la Atena² și am trimis pe Timoteu, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și tovarășul nostru de lucru la propovедuirea Evangeliei lui Hristos, ca să vă măngăie și să vă întărească în credința voastră, "ca nimene să nu se clăine din pricina necazurilor acestora, căci voi singuri știți, că așa nici nu e dat nouă să pătimim." ² Căci și când am fost la voi, v'am prevestit, că vom pătimi, cum s'a și întâmplat și cum știți. ³ Pentru aceasta și eu, nemai putând răbdă, am trimis ca să afiu despre credința voastră, ca să nu vă fi îspitit cumva îspăitorul și să rămâne zadarnică osteneala noastră.

⁴ Acum însă, când a venit Timoteu de la voi și ne-a adus vestea bună despre credința voastră și despre dragostea voastră, și că voi parurea aveți amintire bună de noi, dorind să ne vedeați, cum vă dorim și noi,⁵ cu tot necazul și întristarea noastră, ne-am măngăiat, fraților, pentru credința voastră, căci acum trăim și noi, când stați voi în Domnul, că ce mulță putem să aducem noi lui Dumnezeu pentru voi, pentru toată bucuria, cu care ne bucurăm noi pentru voi înaintea Dumnezeului nostru,⁶ decât să ne rugăm ziua și noap-

tea cu toată căldura, ca să vedem fața voastră și să întregim credința voastră cu ceeace-l îlipsește. ⁷ Dumnezeu însă, Tatăl nostru, și Domnul Iisus Hristos să îndrepteze singuri calea noastră spre voi; ⁸ iar pe voi să vă umple Domnul și să vă răsumple de iubire unul cătră altul și cătră toți, cum suntem și noi plini de iubire cătră voi; ⁹ să întăreasă înimile voastre spre a fi neșirbiți în sfîntenie înaintea lui Dumnezeu și Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Hristos cu toți sfinții Lui.

Amln.

CAP. 4.

¹ După aceasta, fraților, vă poftim și să rugăm în numele Domnului Iisus, ca voi, primind dela noi cunoștința cum trebuie să vă purtați și să plăceați lui Dumnezeu, să propășiți întrînsa mereu; ² căci știți ce poruncă v'am dat noi din partea Domnului Iisus. ³ Căci voea lui Dumnezeu, sfîntirea voastră, e aceasta: ca voi să vă feriți de desfrâname; ⁴ ca fiecare din voi să știe a-și păzi vasul său în sfîntenie și cinste, ⁵ iar nu să umblați în aprinderea poftelor, ca și pagânii, cari nu știu pe Dumnezeu; ⁶ și ca voi întru nimic să nu vă purtați cu fratele vostru în chip nelegit și hrăparești, căci Domnul pedepsește toate acestea, după cum și mal înainte v'am grăbit și v'am mărturisit. ⁷ Căci Dumnezeu ne-a chemat nu la necurăție, ci la sfîntenie. ⁸ Așadar cel nesupus e nesupus nu unul om, ci lui Dumnezeu, care ne-a și dat Duhul Său cel Sfânt.

⁹ Despre iubirea de frați însă n'aveți nevoie să vă scriu, căci voi sunteți învățați de Iisus și Dum-

nezeu să vă iubiți unul pe altul,¹⁰ și aşa vă și purtați voi cu toții frații din toată Macedonia. Vă rugăm însă, fraților, să propășiți mereu¹¹ și să vă similari cu râvnă ca să trăiți liniștit, să vă faceți (datoria și să lucrați cu mâinile voastre, cum v' am portunit noi;¹² să vă purtați cuvințios cu cel de afară și de nimic să nu aveți nevoie.

¹³ Fraților, nu voesc să nu știți voi de cele au răposat, ca să nu vă întristați ca și ceilalți, cari n'au nădejde. ¹⁴ Pentru că de credem, că Iisus a murit și a învățat, tot aşa să credem că Dumnezeu pe cel adormiți în credința lui Iisus îl va duce să fie cu El. ¹⁵ Aceasta vă grălm după cuvântul Domnului; că noi, cel vii, care vom rămânea până venirea Domnului, nu vom întrece pe cel răposați,¹⁶ căci însuși Domnul, după vestirea dată de un arhanghel și de trâmbița lui Dumnezeu, se va pogori din cer, și cel morți în credința lui Hristos vor fi invățăți; ¹⁷ după aceea noi, cel vii, cari vom fi rămași până otuncea, ne vom răpi împreună [cu el] în nouă, întru întărirea Domnului în văzduh, și aşa pururea vom fi cu Domnul. ¹⁸ Mângâiați-vă deci unul pe altul cu cuvintele acestea.

CAP. 5.

¹ Despre timpul și cîlpa venirii Domnului n'aveți nevoie să vă scriu, fraților, că singuri știți bine, că ziua Domnului va veni aşa, cum vine furul noaptea. ² Căci când oamenii vor zice: e pace și liniște, atunci fără de veste va veni peste dânsii peirea și nu vor scăpa, cum nu scapă de durerile nașterei temea insărcinată.

³ Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric, ca să vă apuce ziua aceea, ca un fur. ⁴ Pentru că voi cu toții sunteți filii lumini și filii zilii: nu suntem al nopții și ai întunericului. ⁵ Să nu dormim deci, ca ceilalți, ci să priveghem și să fim treji. ⁶ Căci ceice dorm, dorm noaptea, și ceice se imbată, se imbată noaptea. ⁷ Noi însă, fiind filii zilei, să fim treji, îmbrăcându-ne în plăsoa credinței și a iubirii și să luăm coiful nădejdei de mântuire, ⁸ pentru că Dumnezeu nu ne-a menit ca să fim al mănei, ci ca să primim mântuirea prin Domnul nostru Iisus Hristos,

⁹ Care a murit pentru noi, ca noi or de priveghem, or de dormim, să vietuim împreună cu El. ¹⁰ De aceea sfătuști-vă unul pe altul și vă întăriști unul pe altul, cum și faceți.

¹¹ Vă rugăm însă, fraților, să cinstiți pe cel ce se ostenesc între voi, pe mai mari voștri în Domnul și pe ceice vă învață, ¹² și să-i aveți mai cu seamă în dragoste, pentru munca lor. Trăiți în pace între voi.

¹³ De asemenea vă rugăm, fraților, să sfătuști pe cel fără rânduială, să măngăești pe cel întristăți, să sprijiniți pe cel slab și să fiți îndelung răbdători cătră toți.

¹⁴ Vedeți, să nu plătească carevă cuiva rău pentru rău, ci pururea să căutați a face bine și unul altuia, și tuturor. ¹⁵ Bucurați-vă totdeauna! ¹⁶ Necontentit vă rugați! ¹⁷ Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voea lui Dumnezeu în Iisus Hristos pentru voi.

¹⁸ Duhul să nu-l stârgeți. ¹⁹ Proorocile să nu le disprețuiți. ²⁰ Cercăți toate și țineți ce-i bun. ²¹ De tot felul de rău să vă feriți.

²³ Iar Dumnezeul păcii însuși să vă sfîrșească în toată deplinătatea; și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregimea, fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos. ²⁴ Credincios este Ceice v-a chemat și va și face *acestea*.

²⁵ Fraților, rugați-vă pentru noi!

²⁶ Salutați pe toți frații cu sărutare sfântă!

²⁷ Vă jur pe Domnul să citiți această carte tuturor fraților sfinți.

²⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amen.

CARTEA II-a CĂTRĂ TESALONIȚENI

A

SPÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP 1.

¹ Pavel și Siluan și Timoteu scrim *vouă*, Bisericii tesalonicanilor celorce cred în Dumnezeu, Tatăl nostru, și în Domnul Iisus Hristos, și vă *dăm* har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

² Fraților, pururea suntem datori să mulțămim cum se cuvine lui Dumnezeu pentru voi, pentru că credința voastră crește și dragostea unuia cătră altul se înmulțește în fiecare din voi, ³ încât noi însine ne lăudăm cu voi în bisericile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința ce arătați în toate necazurile voastre și în prigoniile ce îndurați, ⁴ ca doavadă a hotărârelui lui Dumnezeu celui drept de a vă favrinduci de Impăratul lui Dumnezeu, pentru care și pătimiș. ⁵ Căci așa e drept la Dumnezeu, ca celorce vă ne căjesc să se plătească cu necaz, ⁶ iar *vouă* celor necăjiți să vi se dea odihnă cu noi, când din cer se va arăta cu ingeril puterii Sale Domnul Iisus Hristos, ⁷ Cel ce are să săvârșească în pară de foc răzbunare împotriva celorce n'au cunoscut pe Dumnezeu și a celorce nu s'au spus *Evanghelia* Dom-

nului nostru Iisus Hristos, ⁹ care vor fi pedepsiți cu vîrnică pe lângă fața Domnului și de lângă slava puternicielui Lui, ¹⁰ în ziua aceea, când va veni El să se proslăvească în sfîntii Săi și să se arate minunat în toți credincioșii, pentru că au crezut mărturisirea noastră, care am făcut-o între voi.

¹¹ De aceea ne și rugăm purarea pentru voi, ca Dumnezeul nostru să vă facă vrednică de chemarea Sa și cu puterea Sa să desăvârgească în voi totă bunăvoița bunătății și lucrului credinței voastre, ¹² ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos în voi și voi în El, după harul Dumnezeului nostru și al Domnului nostru Iisus Hristos,

CAP. 2.

¹ Cât se atinge de venitea a doua a Domnului nostru Iisus Hristos și de adunarea noastră la Dânsul, vă rugăm, fraților, ² Să nu vă clătiți ușor cu mintea și să nu vă spălmântați nici de vreo insulflare, nici de vreun cuvânt, nici de vreo scrisoare, venită ca din partea noastră, cum că se aproapează ziua lui Hristos. ³ Nimene să nu vă amângească nici într'un fel, căci ziua aceea nu va veni, până nu va veni mai întâi lepădarea și până nu se va descoperi omul-păcatului, fiul peirii, ⁴ care se impotrivesc și se înalță mai pre sus de tot ce se numește dumnezeesc sau sfânt, încât în biserică lui Dumnezeu se va aseza el ca Dumnezeu, dându-se pe sine drept Dumnezeu. ⁵ Nu vă amintiți voi oare, că încă flind la voi, v'am spus aceasta? ⁶ Să acum și și ce împedează să se arate acesta până la vremea Sa. ⁷ Căci ⁸ taina fărădelegii e în lucru, decât numai nu se

va descoperi până nu va fi inițiatrat celice o împedecă acum; ⁹ și atunci se va descoperi nelegitul, pe care Domnul Iisus Hristos îl va ucide cu duhul gurii Sale, și cu strălucirea venirii Sale îl va pierde. ¹⁰ Ticălosul acela, prin lucrarea satanei, va veni cu tot felul de putere, de semne și de minuni mincinoase, ¹¹ și cu toată amăgirea, care duce la nedreptate pe celice pier, pentru că n'au primit iubirea adevărului, ca să se mantuiască. ¹² Pentru aceea Dumnezeu le va trimite putere lucrătoare de rătăcire, încât să creadă mincluna, ¹³ ca să fie osândișii toți celice n'au crezut adevărul, ci îl-a plăcut nedreptatea.

¹⁴ Noi însă trebuie să mulțumim purarea lui Dumnezeu pentru voi, frații iubiți de Domnul, pentru că Dumnezeu, prin sfîntirea Duhului și prin credința în adevăr, dela început v'a ales pe voi pentru mântuire, ¹⁵ la care v'a și chemat prin Evanghelia noastră, ca să câștigați slava Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁶ Deci, fraților, rămâneți statori și șineți predanile pe care le-ași primit prin cuvântul, sau prin carteia noastră. ¹⁷ Iar Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu, Tatăl nostru, care nă-a iubit și nă-a dat prin harul Său o măngâere vîrnică și bună nădejde, ¹⁸ să măngâie însuși înimile voastre și să vă întărească la tot cuvântul și la toată fapta bună.

CAP. 3.

¹ După aceea, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se întărească și să se proslă-

vească *prețuindenea*, ca la voi, și ca să ne izbăvim de oamenii răi și vicieni, căci n'au toti credință. ³ Domnul însă e credincios; El vă va întărî și vă va păzi de cel viclean. ⁴ Iar de voi avem nădejde în Domnul, că împlin și și veți împlini cele ce v'am poruncit. ⁵ Să îndrepteze Domnul îninile voastre cătră iubirea lui Dumnezeu și cătră răbdarea lui Hristos.

⁶ Noi însă vă povășuim, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă ferișide tot fratele, care se poartă cu nerăndueală, și nu dă predană ce a primit dela noi; ⁷ căci voi însivă șiți cum trebuie să ne urmați nouă, pentru că noi nu ne-am purtat cu nerăndunala la voi, ⁸ nici nu am mâncaț în dar pânea cuivă, ci cu osteneală și trușă am lăcrat ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe careva din voi; ⁹ nu că doară n'am fi avut dreptul, ci am voit să vă dăm pildă de urmat pe noi însine. ¹⁰ Căci și când eram la voi, aceasta vă spuneam: dacă cineva nu voește să lucreze, atunci nici să nu mănânce. ¹¹ Auzim însă, că la voi se poartă unii cu nerăndueală, nu lucrează nimic, ci se ţin de îscodiri. ¹² Pe unii ca aceștia îl sfătuim și-i indemnaț în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să-si mânânce pânea, muncind în tăcere. ¹³ Voi însă, fraților, să nu vă descurajați a face bine.

¹⁴ Iar de nu ascultă cineva cuvântul nostru din carteaceasta, însemați-i și să nu veniți în atingeare cu el, ca să-l rușinați; ¹⁵ dar să nu-l socotiți dușman, ci să-l povășuiți ca pe nu frate.

¹⁶ Iar Domnul păcel să vă dăruească însuși pace pururea în toate. Domnul să fie cu voi toti!

¹⁷ Eu, Pavel, vă salut cu însuși mâna mea. Aceasta-i îscălitura mea în toate scrisorile mele; aşa scriu eu.

¹⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toti. Amin.

CARTEA INTĂIA CĂTRA TIMOTEIU
A
SPANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel, din porunca Izii Dumnczeu, Măntuitorul nostru, și a Domnului Iisus Hristos, Nădejdea noastră, apostol al lui Iisus Hristos, ² scrie lui Timoteiu, adevăratul meu fiu după credință, și-i dorește har, milă și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

³ Când am plecat în Macedonia, te-am rugat să stai la Efes și să sfătuiești pe unii să nu învețe alimintrelea ⁴ și să nu se indeletnicească cu basme și cu nesfârșite spîte de neamuri, care nasc mai mult certuri, decât întările dumnezească în credință.

⁵ Iar ținta sfătuirel este iubirea, izvorată din înîmă curată, din cugel bun și din credință nefățarnică, ⁶ dela care abătându-se unii, s'au dat la grăire deșartă. ⁷ Aceștia voind să fie învățători de lege, nu pricpe nici ce să grăească, nici ce să adverească. ⁸ Noi însă știm, că legea este bună, dacă o întrebuițează cineva în chip legiuit, ⁹ ținând că legea este dată nu pentru drepti, ci pentru nele-

gluji și neascultători, pentru necredincioși și păcătoși, pentru spurcați și necurăți, pentru ucigași de tată și pentru ucigași de mamă, pentru ucigași de oameni, ¹⁰ pentru desfrânați și sodomeni, pentru tâlhari și clevetitori, pentru ceice se unesc cu dobitoace, pentru minciinoși și călcători de jurământ și pentru tot cel protivnic invățăturil celei sănătoase, ¹¹ care e după slăvita Evanghelie a fericitului Dumnezeu, care mi s'a incredințat mie.

¹² Și mulțămesc Domnului nostru Iisus Hristos, Celulice m'a întărit, că m'a socotit credincios și m'a pus în slujba Sa, ¹³ permîne, celce mai înaintate, fiind în necredință, eram un hulitor, un prizonier și un batjocoritor, dar am fost miluit, peatrucă din neglijență m'am purtat aşăd, ¹⁴ și harul Domnului nostru Iisus Hristos s'a arătat bogat în mine odată cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus. ¹⁵ E cuvânt adevărat și cu totul vrednic de primit că, Hristos Iisus a venit în lume să mantuiască pe păcătoși, diatre care cel dintâi sunt eu. ¹⁶ Dar pentru aceea am și fost eu miluit, ca Iisus Hristos să arate întâi în mine toată indelungărbarea Sa, ca o pildă pentru aceia, cari vor crede întrânsul pentru ca să aibă viață veșnică. ¹⁷ Iar Impăratul veacurilor, unicului Dumnezeu nemuritor și prealunchelept, fie slava și cinstea în vecii veciilor. Amin.

¹⁸ Fiule Timoteiu, potrivit cu prorocile ce au fost cândva despre tine, îți dau sfatul, să lupti, potrivit cu ele, lupta cea bună, ¹⁹ având credință și cuget bun, de care lepădându-se unia, au căzut din credință; ²⁰ dintre care au fost Iulian și Alexandru, pe care i-am dat satanei, ca să se învețe a nu mai bălu.

CAP. 2.

¹Așa dară rog mai întâi de toate să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri și mulțamiri pentru toți oameni, ²pentru regi și pentru țări ceice sunt în dregătorii, ca să ducem viață liniștită și neturburată în toată cuviloșia și curăția, ³căci aceasta-l bine și placut înaintea lui Dumnezeu. Mântulorul nostru, ⁴Care voește ca toți oamenii să se mantuească și să vină la cunoștința adevărului. ⁵Căci Dumnezeu este numai unul și tot numal unul este și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, omul Hristos Iisus, ⁶Care S'a dat pe Sine însuși preț de răscumpărare pentru toți. ⁷La vremea sa s'a dat mărturia, prin care am fost pus propoveditor și apostol, ca să îndrumez pe păgâni la credință și la adevăr; (adevărul grăesc în Hristos și nu min).

⁸Doresc dară, ca bărbatul să se roage în tot locul, rădicând mâini curate, fără de mânie și fără de îndoială. ⁹De asemenea și femeile să se roage îmbrăcate cuviincios, cu sfială și curăție, împodobindu-se nu cu impletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritare, sau cu haine scumpe, ¹⁰ci cu fapte bune, cum șade bine femeilor ce se hărăzesc evlaviei. ¹¹Femeea să ia învățatură în tăcere și cu toată supunerea. ¹²Nu dau însă femeii voe să învețe, nici să pue săptămînire pe bărbat, ci să fie supusă; ¹³căci Adam a fost făcut întâi și apoi Eva; ¹⁴și nu Adam a fost amăgit, ci femeia amăgindu-se, a căzut în călcarea de poruncă; ¹⁵dar și ea se va mantui prin naștere de copil, dacă va viețui cu smerenie, în credință și în dragoste și în sfîntenie.

CAP. 3.

¹E adevărată vorba: „De dorește cineva episcopie, bun lucru dorește.“ ²Dar episcopul trebuie să fie neprăhuit, bărbat al unei femei, treaz, smerit, curios, cinstit, lubitor de străini, învățător, ³nebeșiv, nebătău, nelubitor de căstig urât, ci bland, lubitor de pace, nelubitor de argint, ⁴chivernisându-și bine casa sa și copiii avându-i în ascultare și în cinste deplină; ⁵căci dacă cineva nu știe să-și chivernisească casa sa, cum va îngrijii de biserică lui Dumnezeu? ⁶El nu trebuie să fie de curând botezat, ca să nu se îngâne și să cadă în osându diavolului. ⁷Să cuvine de asemenea să albă și mărturie bună de la cel de afară, ca să nu cadă în ocară și în cursa diavolului.

⁸Diaconii de asemenea trebuie să fie cuviloși, nu îndoiti la cuvânt, nu împătimiți după vin mult, nu lubitori de căstig urât, ⁹ci păzind taina credinței în cuget curat. ¹⁰Aceștia mai întâi să se cerce și de sunt fără prihană, să se diaconească. ¹¹Femeile lor încă trebuie să fie cucernice, neclevetitoare, treze și credințioase în fapte. ¹²Diagonul să fie bărbat al unei femei, chivernisindu-și bine copiii și casa sa. ¹³Căci cele slujesc bine, își pregătesc calea spre o treaptă mai înaltă și mai multă temeinicie credinței în Hristos Iisus.

¹⁴Acestea îl le scriu, nădăduind să vin la tine curând; ¹⁵iarde voi întărzi, să știi cum trebuie să te porji în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și întărirea adevărului. ¹⁶Și cu adevăr, mare este taina creștinăției: Dumnezeu S'a arătat în trup, S'a îndreptășit prin

Duhul, S'a arătat ingerilor, S'a propoveduit popoarelor, S'a primit cu credință în lume, S'a înălțat în slavă.

CAP. 4.

¹ Duhul însă grăște lămurit, că în vremile de apoi se vor depărta unii delia credință, îndând aminte la momentele duhurilor amăgiitoare și la invățărurile drăcești ale celor ce cu fățurnicie grăesc mințiunii, cari au cugetul ars și cari opresc pe oameni de a se căsători și de a întrebuița în mâncare ceeace Dumnezeu a făcut ca credincioșii și cei ce au cunoscut adevărul să guste cu mulțamire. ² Căci tot ce a făcut Dumnezeu este bun și nimic nu e de lepădat, dacă se primește cu mulțamită, ³ pentru că să sfîrșește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

⁴ De vei spune toate acestea fraților, vel fi un bun slujitor al lui Iisus Hristos, nutrit cu cuvintele credinței și cu invățatura cea bună, pe care al urmat-o. ⁵ De basmele netrebnice și băbești să te ferestri și te exercitează în ale evlaviei; ⁶ căci exercițiile trupești în puține lucruri sunt folositoare, iar evlavia e de folos pentru toate lucrurile, având săgăduința vieții de acum și a celei viitoare. ⁷ Cu-vântul acesta e adevărat și vrednic de toată primirea. ⁸ Căci de aceea ne și ostenuim și suferim o cărl, pentru că nădăjdulim în Dumnezeul cel viu. Care este Mântuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși.

⁹ Propovedește acestea și învață. ¹⁰ Nimenea să nu nescotească tinerețele tale, dar fii plină credincioșilor și cu cuvântul, și cu purtarea, și cu dra-

gostea, și cu duhul, și cu curăția. ¹¹ Până voi veni îndeletnicesc-te cu cetețul, cu povătuirea și cu invățătura. ¹² Nu nescotii harul ce este în tine, căro și s'a dat după proorocie prin punirea mâinilor preoțimel. ¹³ De acestea să te îngrijești, în acestea să stăruiești, ca propășirea ta să fie vădită pentru toți. ¹⁴ În aminte de tine însuți și de invățătură; stăruiește în aceasta; căci aceasta făcând, te vei mândru și pe tine și pe cei ce te vor asculta.

CAP. 5.

¹ Pe bătrân să nu-l înfruntez, ci să-l sfătuiesc și, ca pe un părinte, iar pe cel mai tiner să-l povătuiesc, ca pe niște frați; ² pe bătrâne sfătuiește-le ca pe niște mame, și pe tinere ca pe niște surori în toată curăția.

³ Cinsteste pe văduvele celece cu adevărat sunt văduve. ⁴ Iar dacă vre-o văduvă are copii sau nepoți, aceasta să deprindă mai întâi casa sa la evlavie și să dea cinste strămoșilor, căci aceasta este bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu. ⁵ Ceeace cu adevărat e văduvă și singurătatea nădăjduiește în Dumnezeu și petrece în rugăciune și în cerere zlua și noaptea; ⁶ iar cea lubitoare de desfătări a murit de vie. ⁷ Și să le spul și aceasta, ca să fie fără de prihană. ⁸ Dacă însă cineva nu îngrijește de al săi și mai cu seamă de ai caselor, ⁹ nul ca acela să le lepădat de credință și e mai rău decât un necredincios. ¹⁰ Văduva să se inscrie în lista celor ajutate de biserică la o vrăstă nu mai puțin de șasezeci de ani, să fi fost femeea unui bărbat, ¹¹ să albă mărturie că a făcut fapte bune,

că a crescut copil, că a primit străini, că a spălat picioarele săfinilor, că a ajutat pe săraci și a fost gata la orice faptă bună.¹¹ Iar pe văduvele cele mai tinere să nu le primești, căci acestea, primind ajutoarele dela biserică lui Hristos, doresc să se mările,¹² fiind sub osândă, pentru că au lepădat făgăduința de mai înainte.¹³ Pe lângă aceasta, fiind fără de lucru, se deprind a umbia din casă în casă, și sunt nu numai fără de lucru, ci și limbute, îscoditoare și vorbesc ce nu se cade.¹⁴ Voiesc deci, ca văduvele cele tinere să se mările, să nască copii, să chivenisască casa și să nu dea protivnicului nici o pricină de destrângere;¹⁵ căci lată unele s'au întors după satana.¹⁶ Dacă vreun credincios să vre-o credincioasă are văduve, trebuie să le indesruleze și să nu ingreueze biserică, pentru că aceasta să poată să ajute pe adevăratele văduve.

¹⁷ Preotii celice cîrmuesc bine, să se învrednicească de îndoltă ciște, mai ales celice se ostenește cu propoveduirea și cu învățarea;¹⁸ pentru că Scriptura zice: „să nu legi gura boului ce trieră”, și: „vrednic este lucrătorul de plata sa”.¹⁹ Pără asupra preotului să nu primești decât numai cu dol sau trei martori.²⁰ Pe celice păcătuesc, muștră-l în fața tuturor, ca să albă frică și ceilalți.²¹ Te jur înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos și a ingeritor celor aleși, să păzești acestea fără prevenire și nimic să nu faci cu părtinire.²² Mâinile curând preste nimenoia să nu îl le pui, și la păcate strălîne să nu te faci părtăș. Păzește-te pe sine și curat!²³ De acum să nu mai bei numai apă, ci întrebuiștează și câte puțin vin, din pricina stomahului tău și a suferințelor tale celor dese.²⁴ Păcatele u-

nor oameni sunt vădite și duc la osândă, iar ale altora se descoperă în urmă.²⁵ De asemenea sunt vădite și faptele bune; și de sunt alțimtrelea, nu se pot ascunde.

CAP. 6.

¹ Robii căi sunt sub jug, să socotească pe stăpânii lor vrednicile de toată cinstea, ca să nu se bulească numele lui Dumnezeu și învățatura. ² Cele au ca stăpân oameni credincioși, să nu se poarte cu dânsii cu nebăgare de samă, pentru că sunt frați, ci cu atât mai vârtoș trebuie să li slujească, pentru că sunt credincioși și lubiți și li fac bine. Învăță și sfătuște aceasta.

³ Dacă cineva învăță alțimtrelea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și învățatura cea cuviință, ⁴ acela e un trufag, care nu știe nimic, dăr e molipsit de patima de a grăbi mult și a da războli de vorbe, din care se naște pisma, pricinile, hutele, bândelete violente, certurile dezarte între oameni cu mintea stricată și străini de adevăr, cari socot că cuviința ar servi căstig. De unii ca acesta depărtează-te: ⁵ In adevadr, a fi cuviu și multămit, e un mare căstig; ⁶ căci nimic n'am adus cu noi în lume, și e vădit, că nici să luăm cevă nu vom putea. ⁷ Având hrana și îmbrăcămintă, să sim mulțumiți cu acestea. ⁸ Iar celice doresc să se imbogățească, cad în Ispita și în cursă și în multe pofte vătămătoare și nesocotite, care cufundă pe oameni în necazuri și în perire; ⁹ căci rădăcina tuturor rărelor este iubirea de răgit, pe care unii poftindu-o, s'au rătagit dela cre-

dioță și s'au supus singuri la multe necazuri.

" Tu însă, omul lui Dumnezeu, fugă de acestea, și propășește în dreptate, în cuvioglie, în credință, în dragoste, în răbdare și în blândeță; ¹² luptă-te lupta cea bună a credinței; ține-te de viață veșnică, la care și ești chemat și pentru care ai dat bună mărturie înaintea multor martori. ¹³ Înaintea lui Dumnezeu, Care dă viață la toate, și înaintea lui Hristos Iisus, Care a mărturisit înaintea lui Pilat Ponteanul mărturisirea cea bună, ¹⁴ te sătuesc, să păzești porunca curată și neprășită, părăsita arătarea Domnului nostru Iisus Hristos, ¹⁵ pe care o va descoperi la vreme împăratul împărașilor și Domnul domnilor, Cel fericit și singur atotputernic, ¹⁶ sigur nemuritor, Care locuește în lumina de care nu te poți apropiă și pe Care nimenea din oameni nu L-a văzut și nici nu poate să-L vadă. Aceluia este cinstea și stăpânirea veșnică. Amen.

¹⁷ Pe ceice sunt bogăți în viață de acum sfătu-
ește-l să nu gândească că sunt lucru mare și să
nu nădăjduească în bogăția cea trecătoare, ci în
Dumnezeul cel viu, Care ne dă toate din bolșug,
ca să ne veselim; ¹⁸ spune-li să facă bine, să se
imbogățească în fapte bune, să fie dănci și mi-
lostivi, ¹⁹ și astfel să-și adune comoară temelnică
pentru vizitor și să dobândească viață veșnică.

" O, Timoteu, păstrează ceeace și s'a încredință;
terește-te de cuvântările seci și de disputele
neînțelese ale științei celei mininoase, ²⁰ căreia de-
dându-se unia, s'au abătut dela credință. Harul fie
cu tine. Amen.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ TIMOTEIU

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voința lui Dumnezeu și după făgă-
duința vieței celei în Hristos Iisus, apostol al lui
Iisus Hristos, ² dorește lui Timoteu, iubitul fiu, bar-
mă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Iisus
Hristos, Domnul nostru.

³ Multămesc lui Dumnezeu, Căruia îl slujesc din
strămoșii cu cuget curat, că necontent îmi aduc am-
inte de tine în rugăciunile mele ziua și noaptea,
⁴ și când îmi aduc aminte de lacrimile tale, doresc
să te văd, ca să mă umplu de bucurie, ⁵ aducân-
du-mi aminte de credința ta cea nefășarnică, căreia
se sălășuiuă mai înainte în bunica ta Loida, și în
mama ta Evnica; și sunt încredințat că și în tine
se sălășuiște.

⁶ Pentru pricina aceasta îți amintesc să incălzești
darul lui Dumnezeu, care se află în tine prin pu-
nerea mâinilor mele, ⁷ căci Dumnezeu nu ne-a dat
duhul fricil, ci al puterii și al iubirii și al înțelep-
cunii. ⁸ Nu te rușnoa deci, de mărturia Domnului
nostru Iisus Hristos, nici de mine, cel legat pentru
El, ci pătimeste cu mine pentru Evanghelia, afa-

tat de puterea lui Dumnezeu. ⁹ Care ne-a măntuit și ne-a chemat cu chemare sfântă nu pentru faptele noastre, ci după voea Sa și după harul, care ni s'a dat în Hristos Iisus mai înainte de toți veci, ¹⁰ și care descooperindu-se acum prin arătarea Măntuitorului nostru Iisus Hristos, celce-a stricat moartea și a arătat viața și nemurirea prin Evanghella, ¹¹ pentru care eu sunt pus propovejuitor și apostol și invățător al popoarelor. ¹² Din pricina aceasta și pătimesc eu acestea, dar nu mă rușinez: căci și în Cine am crezut și sunt incredințat, că *Acela e puternic să păstreze amanetul meu pentru ziua aceea.*

¹³ Tine-te de felul invățăturei celei sănătoase, pe care ai auzit-o dela mine, cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus: ¹⁴ Păstrează amanetul cel bun prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi.

¹⁵ Și că m'au părăsit toți cel din Asia, între cari și Fighel și Ermogen. ¹⁶ Dea Domnul milă casei lui Onisifor, pentru că de multe ori m'a odihnit și nu s'a rușinat de lanțurile mele; ¹⁷ ci fiind în Roma, cu multă osârdie m'a căutat și m'a găsit. ¹⁸ Dea-l Domnul să găsască milă la Domnul în ziua aceea. Și că mi-a slujit el în Efes, acesta tu o știi mai bine ca oricine.

CAP. 2.

¹ Intăreste-te dar, fiul meu, în harul cel în Hristos Iisus, ² și celece ai auzit dela mine în fața mulților martori, trecele la oameni credincioși, cari să ne destoinici să învețe și pe alții. ³ Sufere dar pămirile, ca un bun ostas al lui Iisus Hristos. ⁴ Nici

un ostas nu se incurcă cu lucruri lumești *dacă vrea ca să placă voevodului.* ⁵ Și chiar de se luptă cineva, nu se incununează, dacă nu se luptă după lege. ⁶ Plugarul care se ostenește trebuie să mănușească înălță din roade. ⁷ Pricepe ce-ți grăesc! Să-ți dea Domnul pricepere în toate. ⁸ Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos, Cel din sămânța lui David, Care a inviat din morți, după Evanghella mea, ⁹ pentru care pătimesc până la lanțuri, ca un făcător de rele; dar pentru cuvântul lui Dumnezeu nu sunt lanțuri. ¹⁰ De aceea eu toate le rabd pentru cel ales, ca și ei să dobândească măntuirea cea în Hristos Iisus împreună cu slava veșnică. ¹¹ E adevărat cuvântul: că de am murit împreună cu El, împreună cu El vom și învia; ¹² dacă răbdăm împreună cu El, împreună cu El vom și împărați; iar dacă ne vom lepăda de El, și El se va lepăda de noi; ¹³ dacă noi suntem necredincioși, El rămâne credincios, căci nu se poate lepăda de Sine.

¹⁴ De acestea să li aduci aminte *oamenilor* și să-l îndemni înaintea Domnului să nu intre în dispute, căci nu-s de nici un folos, ci numai smântesc pe ascultatori. ¹⁵ Silește-te să te înșălișezi înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător vrednic, împărtând drept cuvântul adevărului. ¹⁶ De netrebnică grăre deșartă te ferește, căci *ceice se fin de ea* sporesc mereu în necredință, ¹⁷ și cuvântul lor se lătește ca o picigine. Dintre aceștia sunt: Imineu și Flit, ¹⁸ cari s'au depărtat de adevăr, când au zis, că invierea a și fost și astfel zdruncină credința unora. ¹⁹ Însă temela cea tare a lui Dumnezeu e neclătită, având pecetea aceasta: „Domnul a cunoscut pe ceice sunt ai Săi”, și: „Tot ceice

mărturisește numele Domnului să se depărteze de nedreptate". ²⁰ Într-o casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn, și de lut; unele sunt vase de cinste, iar altele pentru *trebuințe* de rând. ²¹ Deci celce va fi curat de acestea, acela va fi vas de cinste, sfânt și de trebuință Stăpânului, vrednic pentru tot lucrul bun.

²² Fugi de poftele tinerești, și te liniște de dreptate, de credință, de dragoste, de pace cu toți ceice chiamă pe Domnul din înimă curată. ²³ De disputele nebuniei și zadarnice te ferește, știind că ele nasc certuri; ²⁴ și robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie bland cu toți, învățător, fără răutate, ²⁵ povătuind cu blănășea pe protivnici, poate le va dă Dumnezeu pocăință să cunoască adevărul, ²⁶ și să se izbavească din cursa diavolului, de care sunt văpați spre a se supune voel aceluia.

CAP. 3.

¹ Să știi însă și aceasta, că în zilele cele de apoi vor veni vremi grele; ² Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de argint, mândri, truși, grăitori de rău, neascultători de părinti, nemulțumitori, necurăți, ³ neprietenoși, nepăgnici, clevetitori, neînfrânați, cruzi, neiubitori de bine, ⁴ trădători, obrazniți, îngânați, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, ⁵ având *numai* chipul cucerniciei, iar puterea ei tăgăduindu-o. De această să te ferești, ⁶ căci dintre aceștia sunt celice se fură sează prin case și ademenesc femeiuștele cele cufundate în păcate și stăpânlite de felurite pofte. ⁷ Aceștia pururea învăță și niciodată nu pot să ajungă la cunoștință

adevărului. ⁸ Precum lanie și lamvie s'au impotrîvit lui Moisă, aşă și aceștia se impotrivesc adevărului, fiind oameni cu mintea stricată și necunoșători în credință. ⁹ Dar nu vor propăși mai mult, căci nebunia lor se va vădi înaintea tuturor, cum s'a întâmplat și cu acela.

¹⁰ Tu însă mi-ai urmat învățătură, purtarea, bunăvoie, credința, bunătatea înlimii, subirea, răbdarea, ¹¹ prigoirile și suferințele ce m'au ajuns în Antiochia, Ionia și Listra. Ce prigoiri n'am indurat eu, și din toate m'a izbăvit Domnul! ¹² Și toți ceice vor voi să ducă viață cucernică în Hristos Iisus, vor fi prigoiști. ¹³ Iar oamenii cel răi și îngălători, cari îngălă și pe sine înseși se îngălă, vor propăși pururea în rău.

¹⁴ Tu însă rămăi în cele ce te-ai învățat și în celele și s'au încredințat, știind de cine ai fost învățat, ¹⁵ căci din copilărie și în Sfintele Scripturi, care te pot înțelegeți spre mantuire prin credință în Iisus Hristos. ¹⁶ Toată scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos pentru a învăță, pentru a muștră, pentru a îndrepta, pentru a povădui la dreptate, ¹⁷ ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și pregătit pentru tot lucrul bun.

CAP. 4.

¹ Te jur deci înaintea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Hristos, care are să judece viii și morți a arătarea Sa în Impărăția Sa: ² propovedește cuvântul, stăruște asupra lui în toate imprejurările prielnic și neprietic, muștră, cșartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și învățătură. ³ Căci va

II o vreme, când *oamenii* nu vor primi învățatura cea sănătoasă, ci-și vor alege învățători după poftele lor, care să li gădele auzul, și-și vor întoarce urechile dela adevăr și se vor lua după basme. **5** Tu însă fi veghetor în toate, suf re supărările, să lucrul evangheistului, îndeplinește-ți bine slujba ta.

6 Eu acuma sunt o jârtfă și vremea plecări mele din lume s'a apropiat; **7** lupta cea bună m'am luptat, alergarea am săvârșit-o, credința am păzit; **8** de acum mi se găsește cununa dreptății, pe care mi-o va dă Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea, și nu numai mie, ci și tuturor celorce au înbit arătarea Lui.

9 Silește-te să vîl la mine curând, **10** căci Dimas, Iubind veacul de acum, nu a părăsit și s'a dus la Tesalonic; Criscent s'a dus în Galatia și Tit în Dalmatia; numai Luca singur e cu mine. **11** Pe Marcu să-l iai și să-l aduc cu tine, căci îmi trebuiește pentru slujbă. **12** Pe Tihic l-am trimis la Efes. **13** Când vel veni, adă felonul pe care l-am lăsat în Troada, la Carp, și cărțile, mai ales cele de piele.

14 Alexandru făurărul mult rău mi-a făcut! Să-i dea Domnul după faptele lui! **15** Păzește-te de dansul și tu, căci el s'a împotrivat strănic cuvintelor noastre. **16** La întâia mea apărare, n'a fost nimenei cu mine, ci toți m'au părăsit. Să nu îi se impune aceasta! **17** Domnul însă a stat lângă mine și m'a întărit ca să se desăvârșească pronovedirea mea de mine și să o audă toate popoarele, și eu m'am izbăvit din gura leului. **18** Si Domnul mă va izbăvi de tot lucrul rău și mă va păstra pentru împărățil să cea cerească. A Lui fie slava în vecii vecilor Amici.

19 Salută pe Prischila și Achila și casa lui Onisfor! **20** Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet.

21 Silește-te să vîl înainte de a sosi Iarna. Te salută Evul și Pud și Lin și Clavdie și toți frații.

22 Domnul Iisus Hristos fie cu duhul tău! Harul, fie cu voi! Amia.

CARTEA CĂTRĂ TIT
A
SPANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, robul lui Dumnezeu și trimis al lui Iisus Hristos, ca să vestească credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, care duce la buna cunoștință de Dumnezeu și la nădejdea vieții veșnice, pe care Dumnezeu celice nu-și schimbă vorba ne-a făgăduit-o cu multe veacuri înainte, "iar la vremea hotărâtă de El ne-a descoperit cuvântul Său, a căruia propoveduire mi-a fost incredințată mă din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ² do-rește lui Tit, adevărul meu și după credința noastră obștească, har, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru,

³ De aceea te-am lăsat în Creta, ca să îsprăvești ce mai rămăsește de făcut și să pui presviteri prin cetăți, după cum îl-am poruncit eu, ⁴ adică dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei femei, având copii credințioși și neinvăluși pentru desfrânare sau neascultare. ⁵ Căci episcopul, ca celce este econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie nepri-

hănțit, neingânțat, nemânos, nebeteșiv, nebătăuș, ne-lubitor de căștiig urit, ⁶ ci primitor de străini, lubitor de bine, treaz la minți, drept, cuvișos, înfrasat, ⁷ legat de invățătura cea adevărată, ca să fie în stare a povățui pe oameni la invățătura cea sănătoasă, și pe cei protivnici a-l înfrunta. ⁸ Căci sunt și mulți neascultători, flecari și îngelători, malcusoamă dintre cei tăeși împrejur, ⁹ căroro trebuie să li se astupe gura, pentru că aceștia răzvrătesc case întregi, invățând ce nu se cuvine, pentru căștiig rușinos. ¹⁰ Un scriitor de versuri, chiar dintre ei, a zis: „Criterii tot deauna sunt niște minciinoș, flare reie și pântece lenje.” ¹¹ Mărturia aceasta este adevărată. De aceea mustătrăi aspru, ca să fie sănătoși în credință, ¹² să nu ia aminte la basmele ijdovești și la născocirile oamenilor, cari întorc spatele adevărului.

¹³ Pentru cei curați toate-s curate; iar pentru ce neurași și necredințioși nimică nu-l curat, ci și mintea și cugetul îl-s întinate. ¹⁴ El cu vorba mărturisesc că cunosc pe Dumnezeu, iar cu faptele săgăduesc, fiind uricioși și nesupuși, și nedestoinici pentru orice faptă bună.

CAP. 2.

¹ Tu însă spune celece se potrivesc cu invățătura cea sănătoasă, ² și anume, ca bătrâni să fie trei, chibzuți, cumpătați, curați în credință, în dragoste și în răbdare; ³ deasemenea și bătrânele să alبă îmbrăcămintă potrivită cu sfîntenția, să nu fie clevețitoare, nici robite de beție, invățătoare de bine, ⁴ ca să înțeleptăreasă pe cele tineri să-și înblasesc

bărbații, să-și iubească copiii, "să fie înfrâname, curate, gospodine bune, supuse bărbaților lor, ca să nu se defalme cuvântul lui Dumnezeu. " Deasemenea și pe tineri sfătuiește-i să fie curați.

⁷ In toate arată-te pe tine însuți pildă de fapte bune; în propoveduire arată curațenie, îngrijire, chibzuință, "vorbire așezată și fără cusur, pentruca protivnicul să fie rușinat și să nu aibă de grăbit nimic rău de noi.

⁸ Pe robi îndeamnă-i să se supună stăpânilor lor, să le fie plecați în toate și să nu li se impotriveacă; ⁹ să nu fure, ci să li arăte în toate bunacredință, ca astfel în toate să fie o podoabă a invățăturii Mântuitorului nostru Dumnezeu.

¹⁰ Căci harul lui Dumnezeu cel măntuitor pentru toți oamenii s'a arătat ¹¹ și ne învață să lepădăm păgânătatea și poftele lumești, și să trăim în veacul de acum în curăție, în cuvioșie și în frica lui Dumnezeu, ¹² așteptând împlinirea fericitei noastre nădejdi, arătarea slavei marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ¹³ Care s'a dat pe Sine pentru noi, ca să ne izbavească din toată fărădeleaga și să-și curățească pentru Sine un popor deosebit, doritor de fapte bune.

¹⁴ Acestea să le grăști, și îndeamnă și moștri cu toată vrednicia, ca nimenea să nu te nesocoteacă.

CAP. 3.

¹ Adă-le aminte să se supună și să asculte de stăpânire și de dregători, și să fie gata la toată fapta bună; ² să nu grăească de rău pe nimenea, să fie neșadnică, ci lărgită, arătând toată blândeja către

toți oamenii. ³ Căci și noi am fost cândva fără de minte, neascultători, rătăciți, robind poftelor și feluritelor plăceri, trăind în răutate și în pizmă; fiind uricioși și urându-ne unii pe alții. ⁴ Dar când s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a Iul Dumnezeu, Mântuitorul nostru, "ne-a măntuit nu pentru faptele dreptăței ce le-am fi făcut noi, ci pentru mila Sa, prin baia nașterei celei de a doua, și prin înnoirea Duhului Sfânt, "pe care l-a reversat peste noi din belșug prin Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, "pentruca îndreptându-ne prin Harul Lui, să ne facem după nădejde moștenitorii ai vieții veșnice.

⁵ Cuvântul acesta e adevărat; și doresc să adverești acestea, ca cele au crezut în Dumnezeu să să silească a fi harnici la fapte bune: aceasta îbine și de folos pentru oameni. ⁶ Iar de disputele nebune, și de spîrte de neamuri, și de întrebări și disputele pentru lege te ferește, căci sunt nefolositoare și deșarte. ⁷ De omul eretic după o sfătuire sau două te ferește. ⁸ Știind că s'a rărvătit unul ca acesta și păcătuiește, fiind singur de sine osândit.

⁹ Când voi trimite la tine pe Artemon sau pe Tihic, sîrguește-te să vîl la mine în Nicopoli, căci acolo am socotit să iernez. ¹⁰ Pe Zina cel cunosător în ale legii și pe Apolo îngrijește să-l trimiști așa, ca nimic să nu le lipsască. ¹¹ Să se deprindă și ai noștrii la fapte bune, pentruca să acopără nevoiele grabnice, ca să nu fie neroditori.

¹² Te salută toți cei care sunt cu mine. Salută pe cei care ne iubesc în credință! Harul să fie cu voi cu toți. Amin.

CARTEA CĂTRĂ FILIMON

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL.

CAP. 1.

¹ Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timoteu fratele, doresc lui Filimon, iubitul și împreună lucratorul nostru, și iubitel surorii Apfia, și lui Arhip celui împreună luptător cu noi, și bisericii celei din casa lui: ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Auzind de credința și de dragostea ce ai cătră Domnul Iisus și cătră toți sfintii, ⁴ multămesc Dumnezelui meu pururea și te pomenești rugăciunile mele, ⁵ cînd, ca părășta ta la credința noastră să se întărească prin cunoașterea a tot lucrul bun ce se face la voi în numele lui Hristos Iisus. ⁶ Căci avem multă bucurie și măngâere în dragostea ta, pentru că înțimile sfintilor au fost înțintite de tine, frate!

⁷ De aceea, măcar că eu, așa cum sunt: Pavel bătrânul, ba acum și legat al lui Iisus Hristos, având multă îndrăsneală în Hristos, ⁸ aș putea să-ți poruncesc ceeace se cuvine să faci; totuși pentru dragoste voiesc mai bine să te rog. ⁹ Te rog, dară pentru fiul meu Onisim, pe care l-am născut de când sunt în legături ¹⁰ și care cândva a fost nețrebnic pentru tine, iară acum și pentru tine și pe-

tru mine e foarte trebuincios și îl trimit în apoi; ¹¹ tu însă să-l primești pe acesta, ca pe înțima mea.

¹² Voeam să-l opresc la mine, ca să-mi slujască în inchisoare în locul tău pentru Evanghelle, ¹³ dar n-am voit să fac nimic fără stirea ta, ca fapta ta cea bună să nu fie ca de silă, ci de bunăvoie. ¹⁴ Căci poate de aceea s-a despărțit el pe o vreme, ca să-l primești pe vecie; ¹⁵ dar de astădată nu ca pe o slugă, ci mai presus de rob, ca pe un frate drag mai ales mie și cu atât mai vîrtos ție, și ca om și pentru Domnul. ¹⁶ Deci, de al împărtășirea cu mine, primește-l ca pe mine. ¹⁷ Iar de te-a păgubit cu cevă, sau îl dator cevă, pune aceasta în socoteala mea. ¹⁸ Eu, Pavel, am scris cu mâna mea; eu voi plăti, ca să nu-ți mal spun, că și tu îmi ești dator cu tine însuți. ¹⁹ Așa, frate, îngăduie-mi pentru Domnul să trag dela tine acest folos, și-mi înlăturez înțima pentru Domnul.

²⁰ Bîzuindu-mă pe supunerea ta, ti-am scris acestea, știind că vei face mai mult chiar decât zic.

²¹ Totodată te rog să-mi gătești și gazdă, căci nădăjduesc ca prin rugăciunile voastre să vă fiu dăruit.

²² Să închină ție Epafrașt cel legat împreună cu mine pentru Hristos Iisus, ²³ asemenea și Marcu, Aristarh, Dimas și Lucă, tovarășii mei de lucru.

²⁴ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru. Amen.

CARTEA CĂTRĂ EVREI

A

SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Dumnezeu de multe ori și în multe chipuri a grăbit în vechime părinților noștri prin prooroci, ² iar în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăbit nouă prin Fiul Său, pe Care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile. ³ Aceasta, care este strălucirea slavei și chipul Ipostasului Lui, și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale, dupăce a săvârșit prin Sine curățirea păcatelor noastre, a se-
zut deadreapta tronului măritrei întru înălțime; ⁴ fiind cu atât mai presus de ingeri, cu cât a moștenit și un nume mai slăvit decât al lor.

⁵ Căci căruia din ingeri l-a zis cândva Dumnezeu: „Fiul meu ești Tu; Eu astăzi Te-am născut?” Sau: „Eu li voi fi Tată, și El Imi va fi Mie Fiu” (Ps. II, 7; II Reg. VII, 14). ⁶ Deasemenea, când duce pe întăiu-născut în lume, zice: „Să se închine Lui toți ingeri și Dumnezeu” (Ps. XCVI, 7). ⁷ Despre ingeri s'a zis: „Tu faci duhurile ingeri ai Tăi și flăcările focului slugile Tale” (Ps. CIII, 4). ⁸ Iar despre Fiul se zice: „Tronul Tău, Dumnezeule, stă în veacul veacului; tocagul dreptăței este tolagul

împărăției tale. ⁹ Iubit-al dreptatea și al urit sărădegea. Deacea, Dumnezeule, Te-a uns pe Tine Dumnezeul Tău cu untul de lenin al bucuriei mai mult decât pe părășil Tăi” (Ps. XLIV, 7-8). ¹⁰ Și: „La început Tu, Doamne, ai întemeiat rământul, și cerurile sunt lucrul manilor Tale. ¹¹ Acelea vor perii, iar Tu vei rămânea; ¹² și toate se vor învechi ca un vestmânt, și ca pe o halcă le vei sărânge, și se vor schimba; Tu însă ești același, și anii Tăi nu se vor sfârși” (Ps. Cl, 26-28).

¹³ Căruia din ingeri l-a zis cândva Dumnezeu: „Sezi deadreapta Mea, până voi pune pe vrășmașii Tăi asternut nicioarelor Tale (Ps. CIX, 1)? ¹⁴ Ingerii nu sunt ei oare toți duhuri slujitoare, trimise să slujască celorce au a moșteni măntuirea?

CAP. 2.

¹ De aceea ni se cade cu deosebire să luăm aminte la cele aurite, ca nu cumva să cădem. ² Căci dacă cuvântul cel vestit prin ingeri a fost puternic, și orce neascultare și călcare a lui a primit dreaptă răsplătire, ³ cum vom scăpa de pedeapsă nol, celice nu purtăm griji de o măntuire aşa de mare, care fiind la început propovestită de Domnul, a fost înărtită în noi de ceice au auzit-o dela El, ⁴ și aderevită de Dumnezeu prin semne și minuni și prin felurite puteri, și prin împărirea Duhului Sfânt după voea Lui? ⁵ Căci nu ingerilor a supus Dumnezeu lumea cea viltoare, despre care vorbim; ⁶ ci mărturiseste cineva undeva, zicând: „Ce este omul, că Ti-aduci aminte de El? Sau fiul omului, că-l cearcezi? ⁷ Micșuratu-l-al puțin față de ingeri; cu slavă

și cu cinste l-a incununat și l-a pus peste lucrurile mâinilor Tale; ³ toate le-a supus sub picioarele lui" (Ps. VIII, 5-7). Dacă însă i-a supus lui toate, atunci nimic n'a lăsat nesupus lui. Acum însă au vedem încă, că i-ar fi supuse lui toate; ⁹ dar vedeam că pentru suferirea morțelui, este incununat cu slavă și cu cinste Iisus. Că a fost puțin micșorat față de ingeril, *fiindu-l dat Lui*, prin harul lui Dumnezeu, ca să guste moarte pentru toți. ¹ Căci se cădea ca Acela, pentru Care sunt toate, și dela Care sunt toate și Care voea să ducă la slavă mulți și, să desăvârșască prin patimii pe Căpetenia mânătirei lor.

¹¹ Căci și celice sănătate și ceice se sănătase, toți sunt din Unul; pentru care pricină El nu se rușinează a-l numi pe acestia frați, zicând: ¹² Spune-voi numele Tânărului fraților Mei, în mijlocul adunării Te voi cântă" (Ps. XXI, 24). ¹³ Să iarăși: „Eu voi nădăjdui într'losul", Sau: „Iată, Eu și pruncii pe cari Mi-a dat Dumnezeu" (Isaia, VIII, 17-18). ¹⁴ Să precum pruncii sunt părți trupului și săngelul, și El deasemenea S'a făcut părță acestora, ca prin moarte să surpe pe celice aveă stăpânire peste moarte, adecă pe diavolul, ¹⁵ și să izbăvească pe acela, cari toată viața lor erau ținuți în robiea fricii morții. ¹⁶ Că su *fire de ingeri* a luat, ci a luat *fire de om din semână* lui Avraam. ¹⁷ De aceea a trebuit să se asemene fraților în toate, ca să fie înaintea lui Dumnezeu arhierul milostiv și credincios pentru ispășirea păcatelor poporului. ¹⁸ Căci întru căt El însuși a pătimit și a fost ispătit, poate să ajute celorce se ispitesc.

CAP. 3.

¹ Deci frați sănăti, părți chemăreți cerești, înțelegeți pe Trimisul și Arhiereul credinței mărturisit de noi, ² adecă pe Iisus Hristos, ³ Care e credincios Celul ce L-a pus, precum și Moisă a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu (Num. XII, 7). ⁴ Căci acesta e vrednic de o slavă cu atât mai mare decât a lui Moisă, cu cât celice a făcut casa are mai multă cinste decât ea; ⁵ pentru că fiecare casă se zidește de cineva, iar celice a zidit toate este Dumnezeu. ⁶ Moisă a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu, ca o slugă, ca să mărturisească cele aveau să se vestească; ⁷ iar Hristos e credincios ca un Fiu în casa Lui, și casa lui suntem noi, de ne vom păstra cu tărie până în sfârșit în-drăsneala și nădejdea, cu care ne fălim.

⁸ De aceea cum zice Dubul Sfânt: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui ⁹ să nu vă învărtișați înimile, ca în vremea cărtirei, ca în ziua ispășirii în pustie, ¹⁰ unde M'au ispătit părinții voștrii și M'au pus la cercare, și au văzut lucrurile mele patruzezi de ani, ¹¹ Pentru aceea M'am mânat pe neamul acesta și am zis: aceștia pururea rătăcesc cu înima și n'au cunoscut căile Mele; ¹² de aceea M'am jurat în mână Mea, să nu intre în odihnă Mea" (Ps. XCIV, 7-11). ¹³ Lucași sama, fraților, nu cumvă să fie în careva din voi înimă vicieană și necredincioasă, care să vă depărteze de Dumnezeul cel viu; ¹⁴ ci îndemnați-vă unul pe altul în fiecare zi, până o *puteți* numi „astăzi" să nu se împietrească cineva din voi prin ademenirea păcatului ¹⁵ căci ne-am făcut pă-

tașii lui Hristos, numai dacă învoeala cu El cea dela început o vom păstră cu tările până la sfârșit,¹⁵ cătă vreme să zicea: "astăzi, de vîții auzi glasul Lui, să nu vă învârtoșați înimile, ca în vremea cărtirel".¹⁶ Căci unul din celice au auzit, au cărtit, dar nu au cărtit toți celice au eşit cu Moisâ din Egipt.¹⁷ Pe cine însă S'a manieră El patruzece de an? Oare nu pe ceice au greșit, ale căroră oase au căzut în pustie?¹⁸ Și împotriva cui S'a jurat El oare, să nu între în odihna Lui, dacă nu împotriva celor necredincioși?¹⁹ Așa dară vedem, că acela n'au putut să între în odihna Lui din pricina necredinței.

CAP. 4.

¹ De aceea să ne temem, ca nu cumva, când făgăduința de a intra în odihna Lui e încă în ființă, să se pomenească cineva din voi că a întărziat.
² Căci ea ni s'a vestit și nouă, ca și acelora. Acei-ora însă nu îl-a folosit cuvântul auzit, pentru că n'a fost întâmpinat cu credință de celice i-au auzit. "Dar noi, celice am crezut, vom intra în odihna, despre care Dumnezeu a zis: „M'am jurat în mânia Mea, că acela nu vor intra în odihna Mea". ³ Și aceasta a zis-o mult mai târziu, deși lucrurile Lui fusese săvârșite încă dela începutul lumii. ⁴ Căci despre ziua a șaptea se zice undeva așa: „Să S'a odihnic Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale" (Fac. II, 2). ⁵ Iar alcea se zice: „Nu vor intra în odihna Mea". ⁶ Deci, de vreme ce unora îi rămâne încă puțină să intre întrînsa, iar celice au fost vestiți mai înainte n'au intrat din pricina

necredinței,⁷ de aceea Dumnezeu rânduiese încă o zi oarecare, un alt „astăzi", zicând prin David, după atâtă vreme, cum s'a zis mai sus: „Astăzi, de vîții auzi glasul Lui, să nu vă învârtoșați înimile".⁸ Căci dacă Iisus Navi îl-ar fi adus odihna, nu s'ar mai fi grăbit după aceea de altă zi de odihna.⁹ Deci, poporului lui Dumnezezeu i-a mai rămas încă o zi de odihna.¹⁰ Căci, celice a intrat în odihna Lui, acela și însuși s'a odihnit de lucrurile lui, cum s'a odihnit și Dumnezeu de ale Sale.

¹¹ Deci, să ne stim să intrăm în odihna aceea ca nu cumva cineva, după pilda aceea, să cadă în necredință.¹² Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrat, și mai ascultă decât orice sable cu două tălăguri: pătrunzind până unde se uneste sufletul cu duhul, până la închieteri și la măduvă și judecă cugetele și simțirile înimii;¹³ și înaintea Lui toate-săgoale și descoverite, și Lui avem să-l dăm socoteală.

¹⁴ Drept aceea, având arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ne ţinem cu tările de mărturisirea noastră;¹⁵ căci nu avem un arhiereu, căruia să nu-l fie milă de noi cel în nepuținje, ci unul, care ca și noi, e îspitit în toate, afară de păcat.¹⁶ Să ne apropiem dară cu îndrăzneală de tronul harului, ca să primim milă și să înfălmă la timp har de ajutor.

CAP. 5.

¹⁷ Căci tot arhiereul, care se alege dintre oameni, peatră oamenii este rânduit în slujbele cele cătră

Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate.³ El poate fi îndurător către cel neștiutor și rătăcit, pentru că și el este cuprins de neputință și de aceea e dator să aducă precum pentru popor, așa și pentru sine jertfe pentru lărgarea de păcate.⁴ Și almenă nu-și la singur cinstea aceasta, ci numai cel de Dumnezeu chemat ca și Aaron.⁵ Așa și Hristos nu și-a luat singur slava de a îl arhiereu, ci l-a dat-o Acela, care a zis: „Tu eşti Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut” (Ps. II, 7);⁶ cum zice și alurea: „Tu eşti preot în veac după rândul lui Melchisedec” (Ps. CIX, 4).

⁷ El în zilele când era în trup pe pământ, cu strigare
tare și cu lacrimi a adus rugăciuni și cereri către Cel-
ce-L putea măntui de moarte și l-a fost auzit pentru e-
viația Lui, ⁸ și măcar că era Flu, totuși prin suferințe
a deprins ascultarea ⁹ și desăvârșindu-Se, S'a făcut
pentru toți celice ascultă de Dânsul pricină de măntuirea
veșnică. ¹⁰ Despre aceasta ar trebui să vă vor-
besc mult, dar e greu de tâlcuit, pentru că vă și facut
greoi la auz. ¹¹ Căci judecând după timp, ar trebue
să vă invăț iară cele d'intâlă incepaturi ale Invă-
tăturilor Dumnezeu și, să aveți nevoie de lapte, iar
nu de mâncare vârtoasă. ¹² Tot celice se hrănește
cu lapte nu este cunoscător al cuvântului dreptăței,
printrucă și prunc; iar mâncarea vârtoasă e potri-
vită celor vrăstnici, ale căroru simțuri sunt deprinse
prin obiciunință a deosebi binele de rău.

CAP. 6

⁸ De aceea, lăsând cele d'intâlnire încrengături ale te-

văzătorei lui Hristos, să ne grăbim spre cele desăvârșite, și să nu ne apucăm din nou de pus teme în întoarcere delă faptele moarte, credinței în Dumnezeu, și învăzătorei despre bolezuri, despre punerea mâinilor, despre invierea morților și despre judecata veșnică. "De ne va îngădui Dumnezeu, vom face și aceasta. "Căci pe celice au fost odată lumișorii și au gustat din darul ceresc și s-au făcut părtași Duhului Sfânt, și au gustat din cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, și apoi au căzut, nu e cu puțină și în iară prin pocăință, când el răstignesc în sine din nou pe Fiul lui Dumnezeu și-L batjocorească.

"Căci pământul celce se adăpă cu ploaea ce căde
de multe ori asupra lui, și rodește verdeajă foto-
siteoare pentru celce-l lucrează, primește binecuvânta-
re dela Dumnezeu; "iar celce rodește spin și
pălămidă și netrebnic și aproape de moarte." Că
carula sărșit este arderea. "Dacă de prea multă vînto-
rilor, măcară că vorbim de vînturi de la sus și de la
înță o stare mai bună și sănătoasă va fi înțeleasă în
"Căci Dumnezeu încă nu deține ceea ce este înințiată în
voastră și obiectivul locuinței, alegoricei locuinței, după
cătătă întrumulată într-o locuință îmbăjuită și sănătoasă.
"Bogușanul, călăoare sărac și pleins de sărăcie și
nădejdie și în creștinătatea căsătorită sănătoasă și sănătății
să fie înțeleasă și sănătății de la Dumnezeu. Căci
cără prin credință și răbdare indelungată sănătenește
făgăduință. Nă dinținez și spus că sănătatea este gădăuștem? "
Avându-mă vînat să mă întrebă să se jocă și să
să joacă într-un lăcaș vînător și să zice că și Că Adevărata
vînătoră este înșeala sănătății sănătății sănătății
vol. Iunilui" (Fac. XXXII, 17). "Si asa Ayram răb-

dând în elung, a primit cele făgăduite. ¹⁴ Oamenii se jură pe cel mai mare decât ei, și jurământul, ca chezărie, curmă orice neînțelegere dintre ei. ¹⁵ De aceea și Dumnezeu, voind să arate în chip mai vădit moștenitorilor făgăduinței, că hotărârea Sa este neschimbăcioasă, a întrebuiuțat ca mijloc jurământul, ¹⁶ ca prin două lucruri neschimbăcioase, în care • cu neputință să mintă Dumnezeu, să avem o puternică înțrebătare noi, ceice ne simțim să ne finem de nădejdiea ce ne este dată, ¹⁷ care pentru suflet este ca o ancoră tare și neclintă, și străbate până dincolo de catapetezmă, ¹⁸ unde ca un înainte mergeator al nostru, a intrat Iisus, când a fost făcut pe veci Arhiereu după rânduieala lui Melchisedec.

CAP. 7.

¹ Căci acest Melchisedec, regele Sâlmului și preotul Dumnezeului celul preainalt, care a întâmpinat pe Avraam, când se întorcea acesta dela înfrângere-a regilor, și l-a binecuvântat, și căruia Avraam l-a dat și zeciuială din toate, este mai întâi, după cum arată numele, rege al dreptății, și apoi rege al Sâlmului, adică rege al păcii.¹⁹ El fiind fără tată, fără mamă, fără spîna neamului, și neavând nici început al zilelor sale, nici sfârșit al vieții lui, se asemănă Fiului lui Dumnezeu și rămâne preot pentru totdeauna.

² Vedeți că de mare e acela, căruia și Avraam patriarhul, l-a dat zeciuială din cele mai bune prăzi ale sale? ²⁰ Acela dintre filii lui Levi, cări primosc preoția, au poruncă să ia, după lege, zeciuială de

la popor, adică dela frațil lor, măcar că și acela se trag din coapsele lui Avraam. ²¹ Melchisedec însă, neînțîndu-se din neamul lor, a primit zeciuială dela Avraam și a dat binecuvântare celuice avea făgăduințele. ²² Dar fără nicio îndoială cel mai mic se binecuvîntează de cel mai mare. ²³ Aici iau zeciuială niște oameni muritori, iar acolo la cel mărturisit de Scriptură că este viu, și așa zicând însuși Levi, care la zeciuială, a dat zeciuială prin Avraam, ²⁴ căci el se află încă în coapsele tatălui său, când l-a întâmpinat Melchisedec.

²⁵ Așa dar, dacă desăvârsirea s-ar fi dobândit prin preoția lui Levi, — căci poporul sub preoția aceasta a primit legea, — atunci la ce mai era nevoie să se ridice alt preot după rânduieala lui Melchisedec și să nu se zică după rânduieala lui Aaron? ²⁶ De aceea, pentucă schimbându-se preoția, e nevoie să se schimbe și legea. ²⁷ Căci Acela, de care se spun acestea, se trage din altă seminție, din care nimene n'a venit la preoție; ²⁸ căci se stie, că Domnul nostru a răsărît din seminția lui Iuda, de care seminție po-menind Moisie, n'a vorbit nimic de preoție. ²⁹ Si aceasta se vede încă și mai lîmpede din aceea, că după asămânarea lui Melchisedec se ridică alt preot, ³⁰ care este făcut nu după porunca legii trupești, ci după puterea vieții celei nesfărșite, ³¹ căci se mărturisește de Scriptură: „Tu ești preot în veac după rânduieala lui Melchisedec”.

³² Era nevoie însă să se schimbe și porunca dinainte din pricina slăbiciunii și zădărniciei ei, ³³ pentru că legea n'a dus nimic la desăvârsire, dar acum se dă o nădejdie mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu. ³⁴ Si îndeobtă Iisus nu s'a rădi-

cat la preoție fără jurământ, — "aceia se făceau preoți fără jurământ, iar Acesta cu jurământ, pentru că despre Dânsul se zice: „Juratu-S'a Domnul și nu-i va părea rău: Tu esti preot în veac după rânduiala lui Melchisedec”, — "de aceea Iisus S'a făcut chezeșul unui Testament mai bun.

" Pelângă aceasta, preoții de aceia au fost mulți, pentru că moartea nu îngăduia să rămână unul; "iar Acesta, ca unul ce rămâne în veci, are și preoție netrecătoare, " și de aceea și este El în stare să mantuească pururea pe ceice se apropie printreinsul la Dumnezeu, fiind pururea viu, ca să mijlocească pentru el. " Asemenea arhieru să și convenia să avem: cuvios, străin de răutate, fără de prihană, deosebit de păcătoși și mai înalt decât ceterurile, " Care n'are nevoie că ceilalți arhieri, să aducă în toate zilele ierifă mai întâi pentru păcatele Sale și apoi pentru păcatele poporului; căci aceasta a făcut-o odată, aducându-se ierifă pe Sine Însuși. " În adevăr, legea pună arhierul oameni, care au nepuținje, iar cuvântul cel de jurământ, care a fost după încrezarea legei, a pus arhierul pe Fiul lui Dumnezeu, care este în veci desăvârșit.

CAP. 8.

¹ Dar ceeace-i mai de seamă în cele ce spunem e aceea, că noi avem un astfel de arhieru, Care a sezut dea dreapta tronului măritel în ceruri și este slujitor al templului și al cortului celui adevărat, pe care l-a făcut Domnul, iar nu omul.

² Orice arhierul este pus ca să aducă daruri și ierife; și de aceea trebuie să ca și Acesta să alătă de

adus ceva. ³ Dacă El ar fi rămas pe pământ, atunci nici n'ar fi fost preot, pentru că aicea sunt preoți, cari aduc daruri după lege, " și cari slujesc chipului și umbrel celor cerești, precum s'a spus lui Moisă când s'a apucat să facă cortul. „Vezi, — i s'a zis, — să faci toate după chipul, care îl s'a arătat în munte". (Ex. XXV, 40). ⁴ Acesta însă a primit o slujbă cu atât mai înaltă, cu căt El era mijlocitorul unui Testament mai bun, care se întemeiașe pe niște făgăduințe mai bune.

⁵ În adevăr, dacă Testamentul cel dintâi ar fi fost fără lipsuri, atunci n'ar fi fost trebuință să fie înlocuit prin altul. ⁶ Însă proorocul mustărand pe Israile, zice: „Iată via zile, zice Domnul, când Eu voi lucheta cu casa lui Israhil și cu casa lui Iuda un Testament nou; ⁷ nu un Testament ca aceela, pe care l-am închiat cu părinții lor în vremea aceea, când l-am luat de mână, ca să-l scot din țara Egiptului, pentru că el n'au rămas statomnici în acel Testament al Meu, și Eu l-am disprețuit, zice Domnul. ⁸ Iată Testamentul pe care-l voi da caselor lui Israhil după zilele acelea, zice Domnul: voi pune legile Mele în cugetele lor și le voi scrie pe inimile lor, și le voi fi Dumnezeu, iar ei îmi vor fi popor, ⁹ și nu va mai invăja flicare pe aproapele său și pe fratele său, zicând: cunoaștești pe Domnul: Pentru că toți, dela mic până mare, Mă vor ști; ¹⁰ căci voi fi milostiv spre nedreptățile lor, și păcatele și fărădelegile lor nu le voi mai pomeni. (Ter. XXXL 31-34).

¹¹ Zicând „un Testament Nou”, a arătat învechirea Testamentului celul dintâi; iar ceeace se învecheste și înmărturiește e aproape de nimicire,

CAP. 9.

¹ Si Testamentul cel dintâi avea regule pentru slujba dumnezească și un sfânt lăcaș pământesc; ² pentru că s'a făcut un cort, și în partea întâia a lui, care se numea Sfânta, era sfegnicul, și masa, și prinosul de pâne; ³ iar după a doua perdea se afla partea a doua a cortului, care se numea Sfânta Slăinător. Aceasta coprindea cadelnița cea de aur și sicrul Testamentului ferecat peste tot cu aur, în care se afla un vas de aur cu mană, toagul lui Aaron ce înfrunzise și înflorise, și tablele legii, ⁴ iar deasupra lui se aflau heruvimii slavei, care umbreau sicrul. Dar despre acestea nu e nevoie să vorbim acum mai amănunțit.

⁵ Acestea fiind așa întocmite, în partea întâia a cortului intra totdeauna preotii să facă slujba dumnezească; ⁶ iar în a doua intra numai arhiereul o singură dată pe an, și nu fără de sânge, pe care-l aducea pentru sine și pentru păcatele poporului. ⁷ Prin aceasta Duhul Sfânt arata, că încă nu era deschisă calea către locul cel prea sfânt, cătă vreme sta încă cortul cel dintâi, ⁸ care este preînchipuirea vremilor de acum și în care se aduc daruri și jertfe, care nu pot face pe celice le aduce să alibă o conștiință desăvârșită, ⁹ și aceste jertfe fiind însoțite de mâncăruri și băuturi și de felurite spălări și forme, erau niste regule trupești, rânduite să fie numai până la vremea îndreptării.

¹⁰ Hristos însă, arhierul bunățăilor viitoare, venind cu un cort mai mare și mai desăvârșit, nefăcut de mâna omenească, adecă nu astfel alcătuit, ¹¹ și intrat odată în Sfânta Slăinătoare nu cu sânge de

țapă și de viței, ci cu sângele Său, și a dobândit răscumpărarea veșnică. ¹² Căci dacă sângele de țapă și de viței și cenușa de junice slănestă prin stropire pe cei întinși, ca să li fie trupul curat, ¹³ apoi cu cât mai vârtos săngele lui Hristos, care prin Duhul cel veșnic s'a adus pe sine neprihănărit lui Dumnezeu, va curăță cugetul nostru de faptele cele moarte, pentruca să slujim Dumnezeului celui viu și adevărat. ¹⁴ Si de acea este El mijlocitor al Noului Testament, ca prin moartea Sa, care s'a săvârșit pentru răscumpărarea din fărădelegile săvârșite în vreamea Testamentului celui dintâi, cei cheamăți la moștenirea veșnică să dobândească făgăduința. ¹⁵ Căci unde este Testament, acolo neaparat trebuie să urmeze moartea celui ce face Testament. ¹⁶ Pentru că pînă înici Testamentul cel dintâi n'a fost încheiat fără sânge. ¹⁷ Căci Moisă, după ce a rostit toate poruncile din lege înaintea a tot poporul, a luat sânge de viță și țapă cu apă, cu păr mohorât și isop și a stropit atât carteia cătă și tot poporul, ¹⁸ zicând: „Acesta este sângele Testamentului, pe care îl-a dat vouă Dumnezeu” (Ezire, XXIV, 8). ¹⁹ A stropit de asemenea cu sânge și cortul și toate vasele de slujbă. ²⁰ Ba chiar aproape toate, după lege, se curăță prin sânge, și fără vărsare de sânge nu este eritate. ²¹ Așadar chipurile celor creștini trebuiau să fie curățite prin asemenea jertfe, iar înseși cele creștini cer jertfe mai bune decât acestea, ²² căci Hristos a intrat nu într'un templu făcut de mâna după chipul celui adevărat ci chiar în cer, ca să mijlocească acum pentru noi

¹Inaintea lui Dumnezeu, ² și nu ca să se aducă pene de multe ori, cum intra Arhiecul în cort pe fiecare an cu sânge strâns. ³ Altmintrelea ar fi trebuit că El să fi pătimit de multeori dela începutul lumii; El însă s'a arătat, către sfârșitul veacurilor, o singură dată, ca să nămicească păcatul prin jertfa Sa. ⁴ Și precum oamenilor îi e hotărât să moară o singură dată și apoi să meargă la judecată, ⁵ așa și Hristos, aducându-se o singură dată jertfă ca să ridice păcatele multora, adoua oară se va arăta *nu pentru curățirea păcatelor*, ci pe turn cel ce-l aşteaptă ca să-i mantuască.

CAP. 10.

¹ In adevăr, legea fiind numai o umbră a Dumătășilor viitoare, iar nu lăsatarea aievea a acestor bunătăți, ea, prin aceeași jertfă, aduse neconvenții în fiecare an, nu poate niciodată să facă desăvârșiri pe celice sau parte la dânsene. ² Altmintrelea ar fi incitat a se mai aduce, pe trucă celice aduc jertfă, fiind odată sfîntiți, n-ar mai avea nici o cunoștință de păcate. ³ Prin jertfele acestea însă se pomenește în fiecare an de păcate, ⁴ căci săngele de viață și de țapă e neputincios să desfințeze păcatele:

⁵ De aceea Hristos, întrând în lume, zice: „jertfa și prinoase Tu n'ai voit, iar trupul Mi-al pregătit; ⁶ arderile de tot și jertfele pentru păcat nu-ți plac; ⁷ astfel Eu am zis: Iată viu, precum se scrie despre Mine pe folie cărții, ca să fac voia Ta Dumnezeule”. ⁸ Zicând mai întâi, că nici jertfele, nici prinoasele, nici arderile de tot, nici jertfele pe-

tru păcat, care se aduc după lege, Tu nu le-ai vole”, ⁹ adăoge: „Iată viu să fac voea Ta, Dumnezeule.” Desființază cu chipul acesta pe cele dințălu, ca să pună în locul lor pe cea de adoua. ¹⁰ În puterea acestei voinți suntem noi sfintișii prin o singură jertfă a trupului lui Iisus Hristos.

¹¹ Și fiecare preot stă în fiecare zi la slujbă și aduce de multe ori aceeași jertfă, care niciodată nu pot să desfințeze păcatele. ¹² El însă aducând o singură jertfă pentru păcate, a gezut pentru totdeauna dreapta lui Dumnezeu, ¹³ așteptând după aceea ca vrășmașii Lui să fie puși asternut picioarelor Sale. ¹⁴ Căci El prin o singură jertfă a făcut desevarașii pe cel sfintișii. ¹⁵ Despre aceasta ne mărturisește și Duhul Sfânt, căci dupăce a zis: ¹⁶ „Iată Testamentul, pe care-l voi încheea cu ei în zilele aceleia, zice Domnul: voi scrie legile Mele în inimile lor și în cugetele lor le voi scrie”, ¹⁷ apoi zice: și păcatele lor și nelegurile lor nu le voi pomeni! ¹⁸iar unde-i iertarea păcatelor, acolo nu mal trebuiește jefă pentru ele.

¹⁹ Așa dară, frațiilor, având îndrăzneață de a intra în Sfânta Sfintelor prin ajutorul săngelui lui Iisus Hristos, pe o cale nouă și vie, ²⁰ pe care ne-a deschis-o El din nou prin perdea, adică prin trupul Său, ²¹ și având un preot mare peste casa lui Dumnezeu, ²² să ne apropiem cu înimă curată și cu credință, curățindu-ne prin stropire înimile de cugete rele și spălându-ne trupul cu apă curată, ²³ să ne îninem bine mărturisirea nădejdeli, Căci celice a dat făgăduința e vrednic de crezare; ²⁴ să luăm sama unul de altul, îndemnându-ne la dragoste și la fapte bune. ²⁵ Să nu părăsim adunarea noastră, cum au

unia obiceiu, ci să ne sfătuim *unul cu altul* și a ceasta cu atât mai vârtoș, cu cât vedem că se apropie mai mult zlua *aceea*.

²⁰ Căci dacă noi, dupăce am primit cunoștința adevărului, vom păcatul cu voiață, nu ni mai rămâne jertfă pentru păcate, ²¹ ci un fel de aşteptare grozavă a judecății și a urgiei focului, care este gata să înghiță pe protivnic. ²² Dacă celce să leapădă de legea lui Moisă, în urma mărturiei a doi sau trei martori, se pedepsește fără crinare cu moarte, ²³ apoi socotîți, cu cât mai grea va fi pedeapsa, la care se va supune acela, care calcă pe Fiul lui Dumnezeu și nu prețuiește sfântenia sângei Testamentului, prin care este sfântit și ligneaște Duhul harulului. ²⁴ Nol cunoaștem pe Celce a zis: „A Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti”, zice Domnul*. Sau: „Domnul va judeca pe poporul Său”. ²⁵ E cumpălit lucru să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu.

²⁶ Aduceți-vă aminte de zilele voastre din trecut, când dupăce ați fost luminați, ați dus lupta ceamare a suferințelor, ²⁷ fie că voi însvâră erați priveliște în mijlocul defâlmărilor și a necazurilor, fie că luați în apărare pe alții, care se aștau în asemenea *stare*. ²⁸ În adevară, v'a durut înința și pentru că am fost eu legat și jăfuirea averii voastre ați primit-o cu bucurie, știind că aveți în ceruri o avere mai bună și netrecătoare. ²⁹ Deci să nu părăsiți nădejdea voastră, care are a fi urmată de o mare răsplătire. ³⁰ Căci aveți nevoie de răbdare, ca făcând voea lui Dumnezeu, să primiți cele făgăduite; ³¹ pentru că puțin, foarte puțin mai este și Celce este să vină va veni și nu va zăbovi. ³² Dreptul prin credință va trăi, iar dacă se va îndoi, sufletul Meu nu va avea

plăcere de el, zice Domnul. ³³ Noi însă nu suntem diatre celice se iudeesc, ci stăm în credință pentru a câștiga mântuirea sufletului.

CAP. 11.

* Credința însă este incredințarea despre lucruri nădăjduite, și adeverirea celor nevăzute, și cel vechi printre însă au fost încercăți.

* Prin credință cunoaștem, că lumea a fost făcută prin cuvântul lui Dumnezeu, așa că cei văzute și-au luat începutul din cele nevăzute.

* Prin credință Avel a adus lui Dumnezeu o jertfă mai bună decât a lui Cain; prin ea a primit el mărturisirea, că-l drept, intrucât Dumnezeu a primit darul lui, și prin ea grășește el și după moarte.

* Prin credință Enoch a fost strămutat așa încât n'a văzut moartea și nu s'a mai aflat, căci Dumnezeu îl strămutase, pentru că înainte de strămutarea sa primise el mărturia, că a plăcut lui Dumnezeu.

* Iar fără credință nu e cu puțină a placea lui Dumnezeu; căci celice se apropie de Dumnezeu trebuie să credă că El este și răsplătește celorce-L cauți.

* Prin credință Noe, primind descoperire despre celece nu se vedea încă și pătronzi du-se de frică sănătă, a făcut corabile pentru mântuirea familiei sale; prin credință a osândit el toată lumea și s'a făcut moștenitor al dreptăței, ce se dobândește prin credință.

* Prin credință Avraam s'a supus chemării de a se duce în țara, pe care avea s'o primească de moștenire și a plecat, neglijind unde se duce. * Prin

credință a trăit el în pământul făgăduit, ca într-o fară străină, și a locuit în corturi cu Isaac și cu Iacob, cu moștenitorii aceleiași făgăduințe;¹⁰ căci aştepta cetatea, care are temelii fără și al căreia moștenitor este Dumnezeu.

¹¹ Prin credință și înseși Sarra, deși era stearpă și înaintată în vrăstă, a dobândit puterea de a naște și a născut, pentru că a crezut că ceice-lă făgăduisese este vrednic de crezare.¹² Și de aceea din nou și încă și acela trecut, s'au născut așa de mulți, căt de multe sunt stelele pe cer și căt de numeros e năspul pe malul mării.

¹³ Toți aceștia au murit în credință, neprimind făgăduințele, ci văzându-le numai din depărtare și zicând despre sine, că sunt călători și pribegi pe pământ.¹⁴ Căci celice-lă astfel, dovedesc prin aceasta că și caută patria.¹⁵ Și dacă ei ar fi avut în minte acea patrie, din care plecaseră, ar fi avut vreme să se întoarcă.¹⁶ Dar ei căutau una mai bună, adeca una cerească. De aceea nici Dumnezeu nu se ruginează de el, numindu-Se Dumnezeul lor; căci El le-a pregătit cetate.

¹⁷ Prin credință Avraam, când a fost cercat, a adus jertfă pe Isaac; pe singurul lui fiu l-a dus celice primise făgăduințele¹⁸ și cărula l se zisese: „prin Isaac vei avea urmări, cără-l vor purta numele;”¹⁹ căci credea că Dumnezeu are putere și din morți să-l scoale și de aceea l-a și primit ca priinț-o inviere.

²⁰ Prin credință în viitor a binecuvântat Isaac pe Iacob și pe Isav.

²¹ Prin credință Iacob, când a murit, a binecuvântat pe fiecare din fiil lui Iosif și s'a închișat, sprijinit pe vârful tuluguiului său.

²² Prin credință Iosif la moartea sa a pomenit de ieșirea din Egipt a fililor lui Israhil și a dat poruncă pentru oasele sale.

²³ Prin credință Moisă după nașterea sa a fost întâlnit de părinții săi trei luni, căci el văzuseră că copilul e frumos și nu s'au temut de porunca împăratelasă.

²⁴ Prin credință Moisă, după ce s'a făcut mare, s'a lepădat de cinslea de a se numi feierul fetel lui faraon,²⁵ și a voit mai bine să pătimească cu poporul lui Dumnezeu, decât să se bucure de deasfătări păcătoase și trecătoare,²⁶ și batjocura suferită de Hristos a socotit-o și pentru sine o boala mai mare decât comorile Egiptului, căci se uită la răsplătire.

²⁷ Prin credință a părăsit El Egiptul, fără să se temă de mâna împăratelasă, căci văzând oare când pe cel nevăzut, era tare.

²⁸ Prin credință a săvârșit El Paștile și vărsarea sângei lui, pentru pierzătorul întăilor născuți să nu se atingă de dânsii.

²⁹ Prin credință a trecut El marea Roșie ca pe uscat, căre-lucru voind să-l facă și Egiptenii, s'au inecat.

³⁰ Prin credință au căzut zidurile Erhonoului după o incunjurare de 7 zile.

³¹ Prin credință Raav desfrânata, primind cu pace pe spini și povătuindu-i pe altă cale, făcându-i scăpași, n'a pierit împreună cu necredincioșii.

³² „Să ce voi mai zice oare, că nu-mi ajunge vremea să povestesc de Ghedeon, de Barak, de Samson, de Estale, de David, de Samuil și de ceilalți prooroci,³³ cări prin credință au biruit împăratii.

au făcut dreptate, au primit făgăduințele, au astupat gurile leilor, ¹⁴ au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul săbiei, s-au întărit din neputință, au fost tari în războale, au pus pe fugă taberile vrăjmașilor. ¹⁵ Femelle au primit inviați pe morții lor; iar alții au fost muncit, neprimind îmbăvirea, ca să dobândească o inviere mai bună; ¹⁶ alții au suferit ocară și bătăli, ba și cătuși și temniță; ¹⁷ au fost bătuți cu pietre, herăstruiți, supuși la chinuri, uciși cu sabia, au rătăcit în cojoace și piele de capre, suferind lipsuri, supărări și răutate; ¹⁸ aceia de care lumea toată nu era vrednică, au rătăcit prin pustietă și prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului.

¹⁹ „Să toți aceștia, cari erau încercăți în credință, n'au dobândit făgăduință, pentru că Dumnezeu răndund pentru noi ceva mai bun, n'a voit ca ei să ajungă la desăvârșire fără noi.

CAP. 12.

¹ De aceea și noi, având înprejurul nostru atât nor de martori, să lepădăm depe noi toată povoara și păcatul ce ne împresoară atât de lesne, și cu răbdare să ducem lupta ce ne stă înainte, ² având privirile aținute la Iisus, căpetenia și împlinitorul credinței, care în locul bucuriei co-l era păstrată, a suferit crucea, ne fiind samă de ocară, și a rezut deadreapta tronului lui Dumnezeu. ³ Gândiți-vă deci la Cine a suferit o astfel de batjocoră, în-dreptă de păcătoși împotriva Sa, ca să nu slăbiți și ca să nu vă împușcați cu duhul.

⁴ Voi, luptându-vă împotriva păcatului, n'ati ap-

ferit încă până la sânge, ⁵ și ati uitat indemnul, ce vi se face de Scriptură ca unor filii, când se zice: „Fiul meu, nu nescoti pedeapsa Domnului și nu te desnădăjdui când te ceartă El; ⁶ căci Domnul pe care îl iubește, pe acela îl și ceartă, și bate pe tot fiul pe care-l primește”. ⁷ De suferiști certare, Dumnezeu se poartă cu voi, ca cu niște filii. Căci este oare vreun fiu, pe care tatăl său să nu-l certe? ⁸ Iar de rămâneți fără certare, care e obștească pentru toți, atunci nu sunteți filii, ci copii nelegitimi. ⁹ Pe lângă aceasta, dacă noi fiind certați de părinții noștrii trupești, îi-am dat cinstea cuvenită, apoi cu atât mai mult trebuie să ne supunem Părintelui duhurilor, ca să trăim. ¹⁰ Părinții noștrii ne-au peșepsit după placul lor pentru pușine zile, iar Acesta ne peșepsește pentru folosul nostru, ca să avem și noi parte la sfântirea Lui. ¹¹ Flecare certare nici se pare la început nu o bucurie, ci o întristare; dar mai târziu aduce pentru ceice au fost inviați prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptății.

¹² Deci, întăriți-vă mâinile voastre cele slăbănoșite și genunchile cele sovăitoare, ¹³ și pășiți drept cu picioarele voastre, ca cel șchiop să nu se poticneaseă, ci mai bine să se îndrepte.

¹⁴ Siliți-vă să aveți pace cu toți și sfîntenie, fără de care nimenie nu poate să placă Domnului. ¹⁵ Băgați de samă ca să nu se lipsească cinea de haurul lui Dumnezeu; ca să nu răsară vre-o rădăcină amară, care să aducă vătămare și prin ea să se întîne mulți; ¹⁶ și ca să nu fie între voi vre un desfrânat, sau vreun necredincios, care, asemenea lui Isav, să se lepede de dreptul său de fotău păs-

cut pentru o mâncare.¹⁷ Căci voi știți, că acela voind după aceea să moștenească binecuvântarea, a fost lepădat și n'a putut schimba gândul tatălui său, cu toate că l-a rugat cu lacrimi.

¹⁸ Voi nu văști apropiat de un munte, ce se poate pipăi și este cuprins de flacără de foc, nici de intuneric, de negură și de furtună,¹⁹ nici de sunetul trâmbajel și de răsunetul glasului, pe care cei ce l-au auzit s'au rugat să nu mai fie îndreptat către ei,²⁰ pentru că ei nu puteau suferi ceeace îi se spunea: că dacă și o hilă se va atinge de munte, va fi ucisă cu pietre sau lovită cu săgeata;²¹ și atât de grozavă fu acea vedenie, încât și Moisă a zis: „Sunt cuprins de frică și de cutremur”.²² Ci voi văști apropiat de muntele Sion și de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel ceresc și de intunericul de îngeri;²³ de adunarea și biserică slăvită a celor întâi născuți, cari sunt scriși în ceriu de Dumnezeu, judecătorul tuturor, și de duhurile drepților, care au ajuns la desăvârșire;²⁴ văști apropiat de Iisus Mijlocitorul Nouului Testament, și de sângele de stropit, care grăeste mai bine decât al lui Avel.

²⁵ Vedești, să nu vă lepădați și voi de cele grăește; dacă acela, neascultând pe cel ce grăea pe pământ, n'a scăpat de pedeapsă, apoi cu atât mai vârtos nu vom scăpa noi, de ne vom lepăda de cele grăește din ceruri,²⁶ glasul căruia atuncea a cutremurat pământul și care acum a dat o făgăduință ca aceasta: „Încă odată voi zguduiu nu numai pământul, ci și cerul”.²⁷ Cuvintele: „încă odată” insamnă schimbarea lucrurilor ce se clătesc, ca unele ce sunt făcute pentru o vreme, ca să rămână

celeste nu se clătesc.²⁸ Deci noi, primind împărăția ce nu se clătește, vom păstra harul, prin care vom sluji în chip plăcut lui Dumnezeu cu simțenie și cu frică,²⁹ pentru că Dumnezeul nostru este foc milostivitor.

CAP. 13.

¹ Stăruiți în iubirea de frați³⁰ și iubirea de străini să nu o uități, căci prinținsa unică, fără să știe, au găsduit pe îngeri. Aduceți-vă aminte de cel legăț, ca și cum ați fi și voi în legături cu el, și de cele pătimese, ca și cum ați fi într'un trup cu ei.

² Căsătoria să fie cinstită de toți și patul la toți să fie neîntinat! Iar pe desfrânat și pe răsdesfrânat îl va judeca Dumnezeu. ³ Să nu aveți nărvu iubirii de argint, ci să vă mulțămîni cu ce aveți, căci însuși Dumnezeu a zis: „Nu te voi părăsi, nici nu te voi lepăda”; ⁴ încă cu încredere putem să zicem: „Domnul este ajutorul meu și nu mă voi teme. Ce poate să-mi facă omul?”

⁵ Aduceți-vă aminte de învățătorii vostrilor, cari v'au propovădui cuvântul lui Dumnezeu, și privind cum îl-a fost sfărșitul vieții, să le urmați credința.

⁶ Iisus Hristos și leri și astăzi și în vîc e același. ⁷ Nu vă lăsați ademeniți de felurite învățături străine, căci înima e bine să fie întărită cu har, iar nu cu mâncăruri, dela care n'au dobândit folos celește său îndeletnicit cu ele. ⁸ Noi avem un altar dela care n'au dreptul să se hrănească cele slujesc cortului. ⁹ De vreme ce trupurile dobitoacelor, al căroră sănge, arhieșul îl duce la locul cel

sfânt pentru curățirea păcatelor, se ard afară din tabără, ¹² apoi și Iisus Hristos, ca să sfîrșească pe oameni prin sângele Său, a pătimit afară de porți. ¹³ Să leșin dără la Dânsul afară din tabără, purtând ocara Lui; ¹⁴ căci nu avem alcea cetate statornică, ci căutăm pe ceeace va să fie. ¹⁵ De aceea să aducem prin El necontenit în Dumnezeu jertfă de laudă, adecă roada buzelor, care proslăvesc numele Lui. ¹⁶ De asemenea să nu uități facerea de bine și dărinția, căci asemenea jertfe sunt plăcuțe lui Dumnezeu.

¹⁷ Supunți-vă invățătorilor voștrii și fiți ascultători, căci el neadornuit poartă grija de sufletele voastre, ca unii ce au și da samă de ele; pentru că bucurie să facă aceasta, iar nu suspinând, că aceasta nu vă-l de folos.

¹⁸ Rugați-vă pentru noi, căci noi suntem încrănită, că avem conștiința curată, căci în toate neputințe cinstiți. ¹⁹ Vă rog însă să faceți aceasta mai cu samă ca să vă fiu întors căt mal degrabă.

²⁰ Iar Domnezeului păcăli, — care a sculat din morți pe Domnul nostru Iisus Hristos, Păstorul cel mare al oilor, prin sângele Testamentului celui veșnic ²¹ întărișu-vă la toată fapta bună spre a împlini voea Lui, și lucrând în voi ceeace-l bine plăcut Lui prin Iisus Hristos, — fie slava în vecii vecilor. Amen.

²² Fraților, vă rog, să primiți acest cuvânt sfătuitor, căci eu vă am scris puțin.

²³ Să știi că fratele nostru Timoteu este slobod și împreună cu el, de va veni curând, vă voi vedea.

²⁴ Spuneți închinăciuni tuturor invățătorilor voștri și tuturor sfintilor! Închină-se vouă toți cel din Italia. ²⁵ Harul să fie cu voi toți. Amén.

DESCOPERIREA SFÂNTULUI IOAN TEOLOGUL (APOCALIPSIS)

CAP. 1.

¹ Descoperirea lui Iisus Hristos, pe care l-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi celeste trebuie să fie incurând; și pe care El a arătat-o, trimișindu-o prin ingerul Său robului Său Ioan, ² care a marturisit cuvântul lui Dumnezeu și marturisirea lui Iisus Hristos și căte a văzut.

³ Fericire de celice citește și de celice ascultă cuvintele proorocelui *aceseea* și de celice păzesc cele scrise într'insa, căci vremea e aproape.

⁴ Ioan scrie *vouă* celor șapte bisericile ale Asiei, și *vă dorește* har și pace dela Celice este și dela Celice a fost și dela Celice vine; și dela cele șapte duhuri, care sunt înaintea tronului Lui; ⁵ și dela Iisus Hristos, martorul Cel credincios, înălțat din morți și stăpânul regilor pământului, Care ne-a iubit și ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său, ⁶ și ne-a făcut regi și preoți ai lui Dumnezeu, Tatăl Său, a Căruia fie slava și stăpânirea în vecii vecilor! Amen.

⁷ Iată-L vine cu norii și-L va vedea tot ochiul

și ceice L-au străpuns, și vor plângă înaintea Lui
toate semințile pământului. Da. Amin.

⁹ Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul,
zice Domnul Atotătorul. Celce este și Celce a fost
și Celce vine.

¹⁰ Eu Ioan, fratele vostru în Iisus Hristos și păr-
taș cu voi la necaz și la împărătie și la răbdare,
am fost izgonit în ostrovul, numit Patmos, pentru
propovедuirea cuvântului lui Dumnezeu și pentru
mărturisirea lui Iisus Hristos; ¹¹ acolo am fost în-
duh înto' zi de Duminică, și am auzit în urma mea
un glas puternic, ca de trâmbiță, care a zis: «Eu
sunt Alfa și Omega, Cel dințău și Cel depe urmă;
» Ceeace vezi scrie într-o carte și o trimite celor șapte
Biserici, care sunt în Asia: la Efes, și la Smirna,
și la Pergam, și la Tiatira, și la Sardes, și la Filia-
delfia și la Laodiceea».

¹² Atunci m'am intors să văd al cui e glasul ca-
re-mi grăeă; și când m'am intors, am văzut șapte
sfesnice de aur, ¹³ și între cele șapte sfesnice am
văzut pe unul, care sămână cu Fiul Omului, în-
brăcat cu podir ¹⁴ și peste mijloc încins cu brâu de
aur; ¹⁵ iar la cap și la păr era alb, ca lâna cea albă,
ca zăpada, și ochii Lui erau ca para focului. ¹⁶ Pi-
cloarele Lui erau ca arama de Liban, ca și cum ar
fi fost înroșite într'un cupor; și glasul Lui era ca
zgomotul de ape multe. ¹⁷ El ținea în mâna Sa
dreată șapte stele; din gura Lui ieșea o sable as-
cuțită, cu două tâluri, și fața Lui era ca soarele,
când strălucește în toată puterea lui.

¹⁴ Podir este un rezinător lung și alb, pe care-l purtau arhieci
și regi.

¹⁸ „Sî când L-am văzut, am căzut la picioarele Lui,
ca un mort. El însă și-a pus pe mine mâna Sa
dreaptă și mi-a zis: Nu te teme; Eu sunt Cel din-
țău și Cel depe urmă și Celce Viețușesc. ¹⁹ Am fost
mort și iată sunt viu în vecii vecilor. Amin. Sî am
cheltuit morții și ale lăudului. ²⁰ Scrie deci, ceeace ai
văzut, și ceeace este și ceeace are să fie după acestea. ²¹ Tâlnă celor șapte stele, pe care le-ai vă-
zut în dreapta Mea, și a celor șapte sfesnice de aur
este aceasta: cele șapte stele sunt fingerii celor
șapte Biserici; iar cele șapte sfesnice, pe care le-ai
văzut, sunt cele șapte Biserici.

CAP. 2.

¹ Iagerului Bisericii celei din Efeze scrie-i: aşa zice
Celce ține în dreapta Sa șapte stele, Care umbă
prin mijlocul celor șapte sfesnice de aur:

² „Cunosc faptele tale și osteneala ta și răbdarea
ta, și că nu poți suferi pe cel rău, și ai cercat
pe celice se numesc pe sănătate apostoli, dar nu sunt,
și i-ai găsit minciinoși. ³ Ai suferit multe și ai răbdare,
și te-ai ostașit pentru numele Meu și nu te-ai
descurajat. ⁴ Dar ceeace am împotriva ta e, că ai
părăsit dragostea ta cea dințău. ⁵ Adu-ți dară aminte
de unde ai căzut, și te pocăște, și fă faptele de altădată; iară de nu, vol veni curând la
tine și de nu te vel pocăl, vol muta sfesnicul tău
din locul lui. ⁶ Dar și această parte bună, că urăști
faptele Nicolaiților, pe care le urăsc și Eu.

⁷ Celce are ureche, audă ce grăește Duhul cătră
biserici: Biruitorul il voi da să guste din pomul
vieții, care se află în mijlocul raiului lui Dumnezeu,

⁹ Ingerului Bisericii celei din Smirna scrie-i : Așa zice Cel dintăru și Cel de pe urmă, care a fost mort și iată este viu :

¹⁰ Cunosc faptele tale, și necazul tău și săracia ta, deși ești bogat, și clevetirea din partea celor ce numesc pe sine ludei, dar nu sunt, ci-s adunătura sataneli. ¹¹ Nu te teme de nimic din cele ce ai să suferi. Iată, diavolul are să arunce pe unii din voi în temniță, ca să vă cerce, și veți avea necaz zece zile. Fi credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții. ¹² Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul cătră biserici : Biruitorul nu va suferi a doua moarte.

¹³ Ingerul Bisericii celei din Pergam scrie-i : Așa zice celce are sabie ascunsă cu două tâlșuri : ¹⁴ Știi faptele tale și că unde trăești, acolo este scaunul lui satană ; și că îți numele Meu și nu te-ai înpărat de credința Mea nici chiar în acele zile, când acolo la voi, unde locuiește satană, a fost omorât Antipa, martorul Meu cel credincios. ¹⁵ Dar am ceva și împotrița ta, căci ai acolo de celice se fiu de învățătura lui Valaam, care a învățat pe Valac să pună smînteajă înaintea fillor lui Israel, ca să mânânce jertfe idolești și să facă desfrânare ; ¹⁶ ai adecă la tine de celice se fiu de învățătura nicolașilor, pe care Eu o urăsc. ¹⁷ Pocăește-te deasemenea ; iar de tu, voi veni curând la tine și Mă voi lupta cu ei cu sabia gurii Mele.

¹⁸ Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul cătră Biserici : Biruitorul îi voi da să guste din mana cea ascunsă, și-i voi mai da o piatră albă ; și pe această piatră va fi scris un nume nou, pe care nimenie nu-l știe, decât cum și celice-l primește,

¹⁹ Ingerului Bisericii celei din Tiatira scrie-i Așa zice Fiul lui Dumnezeu, Celce are ochii ca para folcului și picioarele ca arama de Liban :

²⁰ Cunosc faptele tale și dragostea și credința și slujba și răbdarea ta, și că faptele tale cele din urmă sunt mai mari decât cele dintări. ²¹ Dar am împotrița ta aceea, că ingădui femeei Izabela, care se numește pe sine și proorociță, să învețe și săducă în rătăcire pe robii Mei, făcându-i să mânânce din cele jertfite idoilor și să facă desfrânare. ²² I-am dat aceleea vreme să se pocăiască de desfrânările ei, dar ea nu s-a pocăit. ²³ Iată o arunc la pat, iar pe celice se desfrânează cu ea îi arunc în necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor. ²⁴ Și pe copiii ei îi voi lovi cu moartea, și vor înțelege toate Bisericile, că Eu sunt Celce cearcă înimile și lăuntrul și voi da fiecărula din voi după faptele voastre. ²⁵ Iar vouă și celorlați din Tiatira, cari nu știu învățătura aceasta și cari nu știu așa numitele adâncuri ale sataneli, vă spun, că nu voi pune asupra voastră altă sarcină. ²⁶ decât numai aceea, pe care o aveți : Tineți-o până voi veni.

²⁷ Celui ce biruește și păzește faptele Mele până în sfârșit, îi voi da putere peste pagâni, ²⁸ și-i va paște cu totag de fer ; ca niște vase de lut se vor zdrobi ; cum am primit Eu putere dela Tatăl Meu ; ²⁹ și-i voi mai da steaua dimineaței.

³⁰ Cele are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul cătră Biserici.

CAP. 3.

¹ Ingerului Bisericii celei din Sardes scrie-i : Așa

^{zice} Celce are cele ^{șapte} duhuri ale lui Dumnezeu și cele ^{șapte} stele :

Cunosc faptele tale, și știu că tu cu numele ești viu, dar de fapt ești mort. ² Priveghiază și întărește pe celealte, care îl au mai rămas și care stau să moară, căci nu găsesc faptele tale desăvârșite înaintea Dumnezeului Meu. ³ Adă-ți amintir de nu vei privi geheea, voi veni asupra ta, ca furul, și nu vei afia în care ceas am să vin asupra ta. ⁴ Dar alături Sardes puține nume, care nu și-au întinat hainele lor și vor umbila cu Mine în haine albe, că sunt vrednic. ⁵ Biritorul va fi îmbrăcat în haine albe, și nu voi șterge numele lui din carteia vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea Îngerilor Lui. ⁶ Celce are ureche, să audă ce grăește Duhul către Biserici.

⁷ Îngerului Bisericii celei din Filadelfia scrie-i : Așa grăește Cel Sfânt, Cel Adevărat, Celce are cheile lui David, Celce deschide și nimenea nu va închide, și închide și nimenea nu va deschide.

⁸ Cunosc faptele Tale, lată, pentru că ai puțină durere, dar ai păzit cuvântul Meu și de numele Meu nu te-ai lepădat, am deschis înaintea ta o ușă, și nimenea nu va putea să o închidă. ⁹ Lată, pe aceia din adunătura satanelor, cari se numesc pe Sine Iudei, dar nu sunt, ci mint, lată-l voi face să vîe și să se închine picioarelor tale și să cunoască că te-am iubit. ¹⁰ Pentru că ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi și Eu de ceasul îspitei, care are să vîe asupra a toată lumea, ca să cerce pe celce trăesc pe pământ. ¹¹ Lată vin îndată : păzește ceeace al, ca să nu-ți la nimenea cununa. ¹² Pe biruitor îl voi face

stâlp în biserică Dumnezeului Meu și nu va mai ești afară ; și voi scrie pe dânsul numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, al nouului Ierusalim, ce se pogoară din cer dela Dumnezeul Meu, și numele Meu cel nou. ¹³ Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici !

¹⁴ Îngerului Bisericii celei din Laodiceea scrie-i : Așa grăește Aminul, Maritorul cel credincios și aderărat, începutul săpturei lui Dumnezeu :

¹⁵ Cunosc faptele tale. Tu nu ești nici rece, nici ferbinte. O, de al fi rece, sau ferbinte ! ¹⁶ Dar îndrăgă că tu nu ești nici rece, nici ferbinte, ci cald, de aceea te voi sculpa din gura Mea. ¹⁷ Pentru că tu zici : sunt bogat și m'am îmbogățit și n'am nevoie de nimică ; dar nu ști, că ești uenorocit și vrednic de milă, și sărac, și orb, și gol. ¹⁸ Te sfătuiesc să cumperi dela Mine aur lămurit prin foc, ca să te îmbogățești, și haină albă ca să te îmbraci și ca să nu se vadă ruseala ta goală, și apă de ochi, ca să-ți speli ochii și să vezi. ¹⁹ Pe care-l iubesc, Eu îl mustru și-l pedepsesc. Sirgu este deci și te pocăește ! ²⁰ Lată stau la ușă și bat : de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi prânzi cu dânsul și el cu Mine. ²¹ Biruitorului îl voi da să sedă pe tronul Meu, precum am biruit și Eu și am sezut cu Tatăl Meu pe tronul Lui. Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici.

CAP. 4.

¹ După aceasta am privit, și lată o ușă era deschisă în cer și glasul de mai înainte, pe care-l au-

zisem eu ca un sunet de trămbită, a grăit cu mine și mi-a zis: „Sue-te aicea și-i voi arăta cele ce au să fie după acestea!“

² Si întărit am fost în duh, și iată era pus în cer un tron, și pe tronul acela sedea cineva. ³ Si celice sedea era la înfățișare ca piatra de iaspis și de sardes. Si imprejurul tronului era un curcubeu, la înfățișare ca smarodul; ⁴ Si am mai văzut imprejurul tronului douăzeci și patru de scaune; iar pe scaune am văzut sezând douăzeci și patru de bătrâni, îmbrăcași în haine albe și cu cununi de aur pe capetele lor. ⁵ Si de la tron erau fulgere și tunete și glasuri; iar înaintea tronului ardeau șapte sfesnice de foc, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu; ⁶ și înaintea tronului era o mare ca de sticlă, asemenea cristalului. ⁷ In mijlocul tronului și imprejurul tronului erau patru vîțăți, pline de ochi și în față și în dos: ⁸ Întăria vîțate sămână cu leul; a doua vîțate sămână cu bou; a treia vîțate avea față, ca a omului, și a patra vîțate sămână cu vulturul în zbor. ⁹ Fiecare din cele patru vîțăți avea câte șase arțări imprejur, iar sub ele erau pline de ochi; ele nu au odihnă nici zlăua, nici noaptea, ci strigă neconenit: „Sânt, Sânt, Sânt este Domnul Dumnezeu Atoțitorul, Care a fost și este și va să vie!“

¹⁰ Si când vîțățile dău slavă și cinste și mulțămită Celuice săde pe tron, Care viețuește în vecii vecilor, ¹¹ cei douăzeci și patru de bătrâni cad înaintea Celuice săde pe tron și se înclina Celuice viețuește în vecii vecilor, și-si pun cununile lor înaintea tronului, zicând: ¹² Vrednic ești Tu, Doamne, să primiști slava și cinstea și puterea, căci Tu ai

făcut toate și toate s-au făcut și sunt după voea Ta.

CAP. 5.

¹ S'apoi am văzut în dreapta Celuice sedea pe tron o carte, scrisă și pe o parte și pe alta și pecetuită cu șapte pecete. ² Si am mai văzut un inger puternic, care striga cu găs mare: „Cine este vrednic să deschidă această carte și să desfacă pecetele de pe ea?“ ³ Si nimenea nici în cer, nici pe pământ, nici sub pământ n'a putut să deschidă cartea, nici să privească întrânsa. ⁴ Si mult am plâns eu că nu s'a găsit nimene vrednic să deschidă și să citească această carte și nici măcar să privească într'insa. ⁵ Si unul din bătrâni mi-a zis: „Nu plângă! Iată, leul cel din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a biruit și poate să deschidă această carte și să desfacă cele șapte pecete ale ei“.

⁶ Atunci am privit și iată, în mijlocul tronului și a celor patru vîțăți și în mijlocul bătrânilor, stătea un Miel, par că junghiat, care avea șapte coarne și șapte ochi, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu, trimisă în tot pământul. ⁷ Aceasta a venit și a luat cartea din dreapta Celuice sedea pe trop. ⁸ Si când a luat El cartea, atunci cele patru vîțăți și cel douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Melului, având fiecare câte o harpă și câte o cupă de aur, plină cu tămâie, care e rugăciunea sfintilor, și au cântat o cântare nouă, zicând: „Vrednic ești să iai cartea și să desfaci pecetele ei, căci ai fost junghiat și cu Sângele Tânărului ai răscumpărat pentru Dumnezeu din toate se-

mințile și limbile și popoarele și națiunile, și ne-
ai făcut regi și preoți ai Dumnezeului nostru și vom
domni pe pământ¹⁰

¹¹ Atunci am văzut și am auzit o mulțime de în-
geri împrejurul tronului și a vietășilor și a bătrâ-
nilor, și numărul lor era întuneric de întuneric și
mai de mit; ¹² aceștia ziceau cu glas mare: „Vred-
nic este Mielul cel junghiat să primească puterea
și bogăția, înțelepciunea și târlia, ciocnea, și slava
și binecuvântarea”.

¹³ Atunci toată făptura, care se află în cer și pe
pământ și sub pământ, și în marea, toate căte se
află în acestea le-am auzit zicând: „A Celuice găde
pe tron și a Mielului să fie binecuvântarea și cinc-
stea și slava și stăpânirea în vecii vecilor”.

¹⁴ „Să colț patru vietășii au zis: „Amio!“ iar cei
douăzeci și patru de bătrâni au căzut și s-au închi-
nat Celuice Viețuște în vecii vecilor.

CAP. 6.

¹ Când Mielul a desfăcut una din cele șapte pe-
ceți, am văzut și am auzit pe una din cele patru
vietășii, zicând cu un glas ca de tunet: „Vină și
vezi!“ ² Să privind eu, am văzut un cal alb și celice
ședea pe el ave arc și l'a dat o cunună, și a
legit ca un biruitor și ca să bîruească.

³ Să când a desfăcut a doua peccete, am auzit pe
a doua vietă zicând: „Vină și vezi!“ ⁴ Să a egit
alt cal roșu, și celuice ședea pe dânsul l'a dat pri-
tereia să ia pacea de pe pământ, încât oamenii să
so cîldă unii pe alții, și l'a dat o sabie mare, și
căciuș

⁵ Să când a desfăcut a treia peccete, am văzut pe-
căciușul

a treia vietă zicând: „vină și vezi!“ ⁶ Să privind
eu, am văzut un cal negru, și celice ședea pe el
avea în mâna sa o măsură. ⁷ Să din mijlocul celor
patru vietășii am auzit un glas, care a zis: „Un hi-
nix¹³ de grâu pe un dinar¹⁴“ și trei hinicși de orz
pe un dinar, iar vinul și untdelemnul să nu-l vatâmi!

⁸ Să când a desfăcut a patra peccete, am auzit
glasul vietășelui a patra, care a zis: „Vină și vezi!“
⁹ Să am privit și lată a egit un cal vânăt și pe el
era un călăret, care se numea moartea, și era ur-
mat de iad; acestula l'a dat stăpânire peste a
patra parte de pământ, ca să ucidă cu sabia și cu
foametea și cu molima și cu hihile pământului.

¹⁰ Să când a desfăcut a cincea peccete, am văzut
sub altar sufletele celor ucisi pentru cuvântul lui
Dumnezeu și pentru mărturisirea Mielului, pe care
au dat-o el. ¹¹ Să au strigat aceștia cu glas mare
și au zis: „Pânăcând, Stăpâne Sfinte și Adevarate,
nu vei judeca și nu vei răzbuna săngele nostru
împotriva celorce locuiesc pe pământ?“ ¹² Să fiecărula
din ei l-a dat haine albe și li s-au zis să se li-
nistească încă puțină vreme, pânăcând tovarășii și
trajili lor, cari au a fi ucisi, ca și el, vor împlini
numdrul.

¹³ Să când a desfăcut a sesea peccete, am privit
și lată să facă cutremur mare și soarele să a ne-
grăbit, ca un sac de păr, și luna să a facă ca săngele;
¹⁴ și stelele cerului au căzut pe pământ, precum
smochinul sguduit de un vînt puternic, leapădă
smochinile sale cele necoapte¹⁵ Să cerul să a infâ-
șurat ca o hărție ce se strângă și, și orce munte

¹³ Hînix e o măsură grecească, car ar răspunde litralul.

¹⁴ Dinar, o monedă, care răspunde ca plata unui numeitor pentru
o zi de lucru.

și ostrov s'au uruit din locurile lor; ¹⁵ și regii pământului, și boerii și bogății și căpitanii, și cel puternici, și tot robu, și tot slabodul s'au ascuns prin peșterele și prin văgăunile munților, ¹⁶ și au zis munților și pietrelor: „prăvăliști-vă peste noi și ne acoperiș dela fața Celuice șade pe tron și dela mână Mielului,” ¹⁷ că a venit zlua cea mare a mânei Lui, și cine poate să o suferă?”

CAP. 7.

¹ După aceasta am văzut patru ingeri, stând în cele patru unghiiuri ale pământului și înainte de cele patru vânturi ale pământului, ca să nu bată vântul nici pe pământ, nici pe marea, nici asupra unui copac. ² Și am mai văzut și alt inger, rădicându-se dela răsăritul soarelui și având pecetea Dumnezeului celui viu. ³ Și a strigat acesta cu glas mare către cel patru ingeri, cărora li era dat să aducă vătămare pământului și mărilor, ⁴ și a zis: „Sa nu aduceți vătămare nici pământului, nici mărilor, nici copacilor, până nu vom pune pecetea pe frunziile roborilor Dumnezeului nostru!”

⁵ Și am auzit numărul celor pecetuiți; și era o sută patruzeci și patru de mii pecetuiți din toate semințile fililor lui Israhil. ⁶ Și s'au peretinut: din seminția lui Iuda douăsprezece mii; din Seminția lui Ruvin douăsprezece mii; din seminția lui Gad douăsprezece mii; ⁷ din seminția lui Asir douăsprezece mii; din seminția lui Neftalim douăsprezece mii; din seminția lui Manase douăsprezece mii; ⁸ din seminția lui Simion douăsprezece mii; din seminția lui Levi douăsprezece mii; din seminția lui

Isahar douăsprezece mii; ⁹ din seminția lui Zabulon douăsprezece mii; din seminția lui Iosif douăsprezece mii; din seminția lui Veniamin douăsprezece mii.

¹⁰ După aceasta am privit, și lată o mulțime mare de oameni, pe care nimenea n'ar fi putut-o număra, din toate semințile, și neamurile, și popoarele și limbile, stătea înaintea tronului și înaintea Micului în haine albe și cu ramuri de liniic în mâinile lor. ¹¹ Aceștia strigați cu glas mare și ziceau: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, Care șade pe tron, și a Mielului!” ¹² Și toți ingerii, stăteau în jurul tronului și a bătrânilor și a celor patru vîrtești, și au căzut înaintea tronului pe fețile lor și s'au închinat lui Dumnezeu, ¹³ zicând: „Amin! B'necuvântarea, și slava, și înțelepciunea, și mulțumita și cinstirea și tăria și puterea e a Dumnezeului nostru în vecii vecilor. Amin”

¹⁴ Și începând să grăească unul din bătrâni, m'a întrebat: „Cine sunt aceștia îmbrăcați cu haine albe și de unde au venit?” ¹⁵ Și eu l-am răspuns: „Domnule, tu știi!” Iară el mi-a zis: „Aceștia sunt celice au venit din necazul cel mare. El și-au spălat hainele lor și și-au albit străie cu sângele Mielului. ¹⁶ De aceea sunt el acum înaintea tronului lui Dumnezeu și-i slujesc zlua și noaptea în biserică Lui, și Celice șade pe tron se va sălașui întrînsi. ¹⁷ El nu vor mai flămândi, nici nu vor mai fi însetați; și nu-l va mai dogori nici soarele și nici un fel de arsăță; ¹⁸ pentru că Mielul, care este în mijlocul trebilor, îi va paște și-i va povățui la izvoarele apelor vieții și Dumnezeu va șterge toată lacrima de la ochii lor”.

CAP. 8.

¹ Si cînd a defăcut pecetea a șaptea, s'a făcut
tăcere în cer vreme de o jumătate de ceas. ² Si am
văzut șapte Ingeri, care stăteau înaintea lui Dum-
nezeu, și li s'au dat șapte trâmbițe. ³ Apoi a mai
venit alt Inger, care a stătut înaintea altarului, a-
vând o cadelniță de aur; ⁴ acestuia l s'a dat tă-
măie multă, ca să o pue cu rugăciunile tuturor omilor,
pe altarul cel de aur de înaintea tronului.
⁵ Si fumul de tămăie cu rugăciunile slinflor s'a ră-
dicat din mâna Ingerului înaintea lui Dumnezeu.
⁶ Si a luat Ingerul cadelnița și a umplut-o cu foc
de pe altar și a aruncat pe pământ; atunci s'au
auzit glasuri, și tunete, și fulgere și cutremur.

⁷ Iar cel șapte Ingeri, cari aveau șapte trâmbițe,
s'au pregătit să trâmbițeze. ⁸ Intâiul Inger a trâ-
bînat și s'a făcut grindină și foc, amestecat cu sânge
și au căzut pe pământ; și a ars a treia parte de
copaci și toată iarbă verde.

⁹ Si a trâmbițat al doilea Inger, și atunci ceva
ca un fel de munte mare, care ardea cu flacără, s'a
aruncat în mare și a treia parte din marea s'a
făcut sânge, și a treia parte din făpturile insufle-
șite, care vîțuesc în mare, au murit și au perit a
treia parte de corăbil.

¹⁰ Si a trâmbițat al treilea Inger și a căzut din
cer o stea mare, care ardea ca o făcile; și ea a
căzut peste a treia parte de răuri, și peste Izvoa-
rile de apă. ¹¹ Numele stelei acestea era Pelin. Si
s'a făcut a treia parte din apă ca peinul, și mulți
oameni au murit din pricina apel, căci se fă-

¹² Si a trâmbițat Ingerul al patrulea, și s'a rănit a
treia parte de soare și a treia parte de lună și a
treia parte de stele, așa că a treia parte a lor s'a
intunecat, și a treia parte din zi nu era luminată,
asemenea și noaptea. ¹³ Atunci am văzut și am au-
zit un Inger, zburând prin mijlocul cerului și grăind
cu glas tare: „Vai! vai! vai și fi de celecătrăesc
pe pământ, după celelalte glasuri de trâmbițe ale
celor trei Ingeri, cari au a mai trâmbiță!

CAP. 9.

¹ Si a trâmbițat Ingerul al cincilea, și am văzut
o stea, căzind din cer pe pământ; și l s'a dat el
cheea făntânii adâncului; ² și a deschis ea făntână
adâncului și din făntână a eșit fum, ca dintr'un cup-
tor mare; și din pricina fumului din făntână s'a
intunecat soarele și văduhul. ³ Si din fum au eșit lă-
cuse pe pământ și li s'au dat puterea, pe care o
au scorpile pământului. ⁴ Si li s'au zis să nu facă
vătămare ierbet pământului, și nici unui fel de ver-
deajă, și nici unui arbore, ci numai oamenilor, care
n'au pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor. ⁵ Si li
s'a mai dat poruncă să nu-i ucidă, ci numai să-l mun-
cească cinci luni; și durerea ce le pricinuieau era
ca durerea pricinuită de scorpie, când înțapă pe om.

⁶ În zilele acelea oamenii vor căuta moartea, dar
nu o vor găsi; vor dori să moară, dar moartea va
fugi de ei. ⁷ După înfățișarea lor, lăcusele erau ase-
menea calilor pregătiți pentru războliu; și pe capetele
lor aveau un fel de cunună, care sămănuau să fie
de aur; iar fetele lor erau ca de om; ⁸ și aveau păr,
ca părul femelor, iar dinții lor erau ca de leu

⁹ Ele mai aveau pe dânsenele zale, ca zalele de fer, iar freamătul aripilor lor era ca zgomotul cărușilor, când aleargă la războliu cu mulțime de cai. ¹⁰ Aveau de asemenea și cozi ca de scorpie, iar în cozi un ac de înțepat. Puterea lor era de a vătăma pe oameni cinci luni, ¹¹ și aveau rege peste dânsene pe ingerul adâncului, al căruia nume era în evreiește Avaddon, iar în grecește Apollion^{1).}

¹² A trecut un val, dar lată vîn după el alte două valuri.

¹³ Si a trâmbițat al gasele inger și am auzit un glas, ce eșea din cele patru cornuri ale altarului de dinaintea lui Dumnezeu ¹⁴ și zicea cătră ingerul al șaselei, care avea trâmbiță: „Dă drumul la cel patru ingeri, legăți la râul cel mare al Eufratului”. ¹⁵ Si îndată s'a dat drumul la cel patru ingeri, pregătiți pentru ceasul, ziua, luna și anul acesta, ca să omoare a treila parte din oameni. ¹⁶ Si numărul ostrei călărești era întuneric de întuneric, și am auzit numărul lor. ¹⁷ Si așa am văzut eu în vedenie cai, și pe dânsii călărești, îmbrăcați în zale ca focul, ca lacintul și că pucioasa; capetele calilor erau ca de leu și din gurile lor eșau foc, fum și pucioasă. ¹⁸ Din pricina acestor trei bice, a decădă focul și a pucioaselor, care eșea din gura calilor, au murit a treia parte din oameni, ¹⁹ pentru că puterea calilor era în gura lor și în cozile lor; căci cozile lor erau asemenea unor șerpi, cari aveau capete, cu care pricinuieau vătămare. ²⁰ Ceilalți oameni însă, cari n'au murit de aceste bice, nu s'a pocăit de faptele mânilor lor, incât să nu se mai inchine dracilor și idolilor de aur, de argint, de aramă, de pi-

1) Perzaterul.

țră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble; ²¹ și nu s'a pocăit ei nici de uclerile ce săvărșeau, nici de farmecele lor, nici de desfrânările lor, nici de furtișagurile lor.

CAP. 10.

¹ Si am văzut un inger puternic, pogorându-se din cer, îmbrăcat cu nour, cu un curcubeu pe cap și cu față ca soarele, iar picioarele lui erau ca niște stâlpi de foc. ² În mână avea o cărticică deschisă, și și-a pus piciorul drept pe marea, iar pe cel stâng pe pământ; ³ și a strigat cu glas mare, cum mughește un leu; și când a strigat el, au răspuns cu glasurile lor sapte tunete. ⁴ Si când au răspuns cele sapte tunete cu glasurile lor, am vrut să scriu, dar am auzit un glas din ceriu, care mi-a zis: „Ascunde ceeace au grăit cele sapte tunete și nu scrie!“ ⁵ Si ingerul, pe care l-am văzut eu stând pe marea și pe pământ, și-a ridicat mâna spre cer ⁶ și s'a jurat pe Cel ce este viu în vecil vecilor. Care a făcut cerul și cele dintr'insul, și pământul și cele depe el, și marea și cele din ea, că nu va mai fi vreme, ⁷ ci în zilele, când va glăsui ingerul al sapteleaz, când va trâmbița el, să va săvărși taina lui Dumnezeu, cum a binevestit El robilor Săi, proorocilor.

⁸ Si glasul din ceriu, pe care-l auzisem eu, a început lărășii să vorbească cu mine și a zis: „Vină, la cărticica cea deschisă din mână ingerului, celuice sătă pe marea și pe pământ.“ ⁹ Si m'am dus eu la inger și l-am zis: „Dă-mi cărticica!“ Si el mi-a zis: „Ia-o și o mânancă. Ea va fi amară în pântecele tău, dar în gura ta va fi dulce, ca mierea.“

¹⁰ Si am luat cărticica aceea din mâna îngerului și am mâncaș-o; și ea în gura mea a fost dulce, ca mierea; iar după ce am mâncaș-o, s-a făcut amărătă să proorocești larăsi pentru multe popoare și seminții și limbii și regi."

CAP. 11.

¹ Si mi s'a dat o trestie, asămănătoare cu un tolăg, și mi s'a zis: Scoală și măsură biserica lui Dumnezeu și altarul și pe celice se închină într'insa, iar curtea de afară a bisericii las-o și nu o măsura, căci ea este dată păgănilor: aceștia vor călca în picioarele lor cetatea cea sfântă patruzeci și două de luni. ² Si Eu voi da celor doi martori ai Mei puteră de a prooroci și ei vor prooroci o mie două sute șaizeci de zile, fiind îmbrăcați cu sacare stau înaintea Dumnezeului pământului. ³ Si de va voi cinevă să-i îlgnească, va ești din gura lor foc și va mistui pe vrășmașii lor; de va voi cinevă să-i îlgnească, acela trebue ucis. ⁴ Aceștia au putere să închidă cerul, ca să nu ploae pe pământ în primul proorociei lor, și când vor voi, au stăpânire asupra apelor, ca să le prefacă în sânge și să bată pământul cu tot felul de bătăli. ⁵ Si când își vor îdrăvi ei mărturisirea lor, atunci o hiară, care va ieși din adânc, se va luptă cu ei și-i va birui și-i va ucide, și trupurile lor se vor lăsa pe uliță ceteței celei mari, care duhovniceste se numește Sodoma și Egiptul, unde a fost răstignit și Domnul nostru. ⁶ Si mulți din popoare și din seminții, și din

limbi și din neamuri vor privi la trupurile lor trei zile și jumătate și nu vor da vœu să se pună trupurile lor în morminte. ⁷ Si ceice trăesc pe pământ nu vor bucură de aceasta și se vor veseli, și-și vor telimite daruri unii altora, pentru că acești doi prooroci au muncit pe celice viețuiesc pe pământ. ⁸ Dar după trei zile și jumătate a intrat în ei duh de viață dela Dumnezeu, și ei amândoi s-au scutat în picioare. Atunci frică mare a căzut asupra acelora, cari priveau la dânsili. ⁹ Si s'a auzit din cer un glas puternic, care le-a zis: „Suiți-vă alțea!“ Si el s'a suiat în ceriu pe noui și vrășmașii lor priveau la dânsili. ¹⁰ Si în același ceas s'a făcut cutremur mare de pământ și a zecea parte de cetate a căzut, și a perlit la cutremurul acesta șapte mil de nume omeneghi; iar ceilalți au fost cuprinși de frică și au dat slavă Dumnezeului Cereșc“.

¹¹ Al dollea val a trecut. Dar iată vine curând al treilea val.

¹² Si a trâmbișat și îngerul al saptelea și au răsunat în ceriu glasuri puternice, zicând: „Impărăția lumii s'a făcut impărăția Domnului nostru și a Hristosului Lui și El va impărăti în vechi vecilor“.

¹³ Si cel douăzeci și patru de bătrâni, cari sedeau pe scaunile lor înaintea lui Dumnezeu, au căzut pe fețele lor și s-au închinat lui Dumnezeu, ¹⁴ zicând: „Iți mulțumim, Doamne Dumnezeule Atotătorule. Cela ce ai fost și ești și vel să vîl, că ai primit puterea Ta cea mare și ai luat domnia, ¹⁵ Turburăuți au păgâni; dar a venit mânia Ta și vremea de a judeca morții și a da răsplătă robilor tăi, proorocilor și sfintilor și celorce se tem de numele Tău, mici și mari, și a pierde pe celice au pierdut pământul“.

¹⁹Atunci s'a deschis biserică lui Dumnezeu în ceru și s'a arătat sicriul Testamentului Lui în biserică. Lui; și s'au făcut fulgere și glasuri și tunete și cutremur și grindină mare.

CAP. 12.

¹ Si s'a arătat pe cer un semn mare, o femeie înrăcată cu soarele, cu luna sub picioare și pe capul ei o cunună de douăspăzece stele. ²Aceasta era insărcinată și fipa de durerile și chinurile nașterii.

³ Si s'a mai arătat alt semn pe cer: lată un dracon mare, roș, cu șapte capete și cu zece coarne, și pe capetele lui avea șapte coroane. ⁴Coadă lui a tărat din cer a treila parte din stele și le-a aruncat pe pământ. Draconul acesta a stătut înaintea femeii, care avea să nască, pentru că dacă ea va naște, să mânânce copilul ei. ⁵Si ea a născut un copil de parte bărbătească, care avea să pască toate popoarele cu toiaig de fer; și a fost răpit copilul ei la Dumnezeu și la tronul Lui; iar femeea a fugit nezvărat, unde se pregăti-se pentru ea locul dumnezeu, ca să fie hrănita acolo o mie două sute și zeci de zile.

⁶ Si s'a făcut războli în ceru: Mihali și ingerii lui luptau împotriva draconului; și draconul și ingerii lui luptau împotriva lor, ⁷dar n'au putut fiinea acesti din urmă și nu s'a mai găsit pentru el loc în ceru. ⁸Si marele dracon, șarpele cel de dedemult, care se numește diavolul și satană și a amăgit toată u-mbreană cu el și ingerii lui.

¹⁰ Si am auzit un glas puternic, care grăea în ceru: ¹¹Acum a venit măntuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului. Lui, pentru că a fost aruncat cleveitorul fraților noștrilor, care a clevevit împotriva lor înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea. ¹²Această l-au băruit cu săngole Mielului și cu cuvântul mărturisirii lor și nu și-au crucești sufletele lor nici chiar dela moarte. ¹³De aceea veselii-vă ceruri și ceice lăcuiți întrânsale! Văd de voi ceice trăiți pe pământ și pe mare, căci s'a pogorât diavolul la voi cu urgie mare, și în că puțină vreme mai are!

¹⁴ Si când a văzut draconul, că este aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeea, care născuse copilul cel de parte bărbătească, ¹⁵Si i s'a dat femeei două aripi ale vulturului celui mare, ca să zboare în pustie la locul său și să se dosască de față șarpelei și a fost ea hrănita acolo în curgea vremii, a vremilor și a unei jumătăți de vremi. ¹⁶Si a slobozit șarpele din gura sa după femeie apă, ca un râu, ca să o ia râu. ¹⁷Dar pământul a ajutat femeei; căci și-a deschis pământul gura sa și a înghijit râul, pe care-l slobozise draconul din gura lui. ¹⁸Si s'a mânăsat draconul pe femeie și s'a dus să intre în luptă cu ceilalți din să-mântă ei, cari păzeau poruncile lui Dumnezeu și aveau mărturisirea lui Iisus Hristos.

CAP. 13.

¹ Si am stătut eu pe nisipul mării și am văzut rădicându-se din marea o hiară cu șapte capete și cu zece coarne; și în coarnele ei erau zece coroane, iar pe capetele ei niște nume hulitoare,

² Si hîlara, pe care am văzut-o eu, samana cu un leopard. Picioarele ei erau ca de urs, iar botul ca botul de leu. Si draconul i-a dat acestea puterea sa si tronul sau si stăpânire mare. ³ Si unul din capetele ei parcării fost rănit de moarte, dar această rană de moarte s'a vindecă; si s'a mirat tot pământul, urmând după hîlără "si s'a închis draconului, care dăduse putere hîlarei, si s'au închis și hîlarei, zicând: „Cine-i ca hîlara aceasta și cine poate să se bată cu dânsa?". ⁴ Si i s'a dat ei gură, care grăea cu trufie și cu hulire; și i s'a dat putere să lucreze patruzece și două de luni. ⁵ Si și-a deschis ea gura ca să hulească pe Dumnezeu, să hulească numele Lui și lăcașul Lui și pe celice locuiesc în ceriu. ⁶ Si i s'a mai dat să facă războiu cu sfintii și să-i biruească; și i s'a mai dat putere peste toată seminția și poporul și limba și neamul. ⁷ Si se vor închinde înaintea ei toți celice trăesc pe pământ, ale căror nume nu sunt scrise în cartea vieții și Mielul cel junghiat dela zidirea lumii. ⁸ Cine are ureche, să audă! ⁹ Celice duce în robie, însuși merge în robie; celice ucide cu sabia, însuși trebuie să fie ucis cu sabia. Aici e răbdarea și credința sfintilor.

¹⁰ Si am văzut altă hîlără rădicându-se din pământ, și avea două coarne ca de miel, și vorbea ca draconul. ¹¹ Ea lucrează înaintea lui cu toată puterea hîlarei întâia și face tot pământul și pe celice locuiesc pe dânsul să se închine hîlarei întâia, a cărui rană de moarte se vindecă; ¹² și face semne mari, încât și foc pogoașă din ceriu pe pământ înaintea oamenilor. ¹³ Si prin minunile, care-l este dat să le facă înaintea hîlarei, ademenește pe celice locuiesc

pe pământ, spunând celorce locuiesc pe pământ, să facă chipul hîlarei celice are rana de sabie și trăgăte. ¹⁴ Si i-a fost dată puterea să pună duh în chipul hîlarei, ca chipul hîlarei să și grăească și să și lucreze, încât să fie ucis tot celice nu se va închinde chipului hîlarei. ¹⁵ Si va face ca, tuturor celor mari și celor mici, celor bogăți și celor săraci, celor slobozi și robilor, să îl se pună scrisoare pe mâna lor dreaptă sau pe fruntea lor, ¹⁶ și ca nimenei să nu poată nici să cumpere, nici să vândă, decât numai acela, care are această scrisoare, sau numele hîlarei, sau numărul numelui ei.

¹⁷ Aici e înțelegerea: Cine are minte, să socotească numărul hîlarei, căci acest număr e nume de om și numărul ei este șase sute șase zeci și șase.

CAP. 14.

¹ Si am privit eu și la înălțarea Mielului sta pe muntele Sion și cu Dânsul împreună stăteau cei o sută patruzece și patru de mil, cari aveau numele Lui și numele Tatălui Lui scris pe frunțile lor. ² Si am auzit un glas, care venea din ceriu, ca zgomotul unor ape mari și ca bubuițul unui tunet puternic; și am mai auzit un sunet ca de lăutiști, cari cântau din lăutele lor. ³ El cântau o cântare nouă înaintea troiului și înaintea celor patru vietășii și a bătrânilor și nimenea nu putea să învețe această cântare, decât numai acești o sută patruzece și patru de mil, răscumpărăți de pe pământ. ⁴ Aceștia sunt celice nu s'au întinat cu femei, căci sunt fecioreințici; aceștia sunt celice urmează Mielului orunde ar merge El, ei sunt răscumpărăți de Iisus dintre oameni,

dârgă lui Dumnezeu și Mielului, și în gura lor nu este vicleșug și sunt neprihăniți înaintea tronului.
• Apoi am văzut un alt inger, care zbură prin mijlocul cerului și avea Evanghelia cea veșnică, ca să binevestească celorce locuiesc pe pământ și tuturor neamurilor și seminților și limbilor și popoarelor; și grăla cu glas tare: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-l slavă, căci a sosit ceasul judecății Lui, și închinăți-vă. Celuicea a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele de apă”.

• A urmat apoi un idololea inger, zicând: „A căzut, a căzut Babilonu, cetatea cea mare, care cu vinul cel iute al desfrânrării sale a adăpat toate popoarele”.

• Apoi a urmat după el al treilea inger, grăind cu glas tare: „De să închină cineva hilarei și chipul el, și primește scrisoarea ei pe fruntea sa, sau pe brațul său, ” acela va bea vinul cel neamestecat al mâniei dumnezeesti, pregătit în cupa mâniei Lui, și se va chinul în foc și pucioasa înaintea sfintilor îngeri și înaintea Mielului, ” și fumul muncii lor se va rădica în vecii vecilor, și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea celice se închină hilarei și chipului ei și celice primesc scrisoarea numelui ei”.

• „Aici e răbdarea sfintilor celorce păzesc porunciile lui Dumnezeu și credința în Iisus.

• „Să am auzit un glas, venind din ceriu, care mi-a zis: „Scris: deacum ferice de morți, cari mor în Domnul! Da, zice Duhul, ei se vor odihni de lucrările lor și faptele lor vor urmă după ei”.

• „Să privind eu, iată un nor luminos, și pe nor sedea unul, care sămână cu Fiul Omului. Aceasta avea pe cap cunună de aur, iar în mână o secere

ascuțită. ” Si a ieșit alt inger din biserică, și a strigat cu glas tare cătră celice ședea pe nour: „Sloboade secerea ta și seceră, că a venit ceasul secerigului, căci s-au copt holdele pe pământ”. ” Si a aruncat celice ședea pe nour secerea sa pe pământ și pământul a fost secerat.

• „După aceea a esit alt inger din biserică cea din ceriu, având și acesta o secere ascuțită. ” Si alt inger, care avea putere peste foc, a ieșit dela altar și cu strigăt mare a grădit cătră celice avea secerea cea ascuțită și a zis: ” Sloboade secerea cea ascuțită a ta și tae strugurii vlei de pe pământ pentru că s-au copt bobitele lor”. Si a aruncat ingerul secerea sa pe pământ și a tăeat strugurii vlei celei de pe pământ și l-a aruncat în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.

• „Si s-au călcăt strugurii în teasc afară din cetate, și a curs sânge din teasc până la frâul calilor, pe o întindere de o mie șese sute de stadii.

CAP. 15.

• „După aceea am văzut pe ceriu alt semn, mare și minunat, și anume șapte îngeri, cari țineau cele de pe urmă șapte bice, că acestea aveau să încheie mânia lui Dumnezeu.

• „Si am văzut un fel de mare de stică, amestecată cu foc; și celice biruiseră biara și chipul ei, și scrisoarea ei și numărul numelui ei stăteau pe marea cea de stică, ținând lăutele lui Dumnezeu și cântând cântarea lui Moisă, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: „Mari și minunate sunt lucrurile Tale, Doamne Dumnezeule A-

toțiiitorule; Drepte și adevărate-s căile tale, Împărate al neamurilor! ⁴ Cine nu se va teme de Tine, Doamne, și cine nu va proslăvi numele Tău? Căci numai Tu singur ești sfânt: toate popoarele vor veni și se vor închină înaintea Ta, căci s'au arătat judecările Tale.

⁵ După acea am privit eu, și iată s'a deschis biserică cortului mărturiei în ceru, ⁶ și din biserică au ieșit cel sapte ingeri, cari tineau cele sapte bice, îmbrăcați în haine curate și luminoase de în și încinși peste mijloc cu brâi de aur, ⁷ iar una din cele patru viațări a dat, celor sapte ingeri sapte cupe de aur, pline cu mâna lui Dumnezeu, Care trăește în vechi vecilor. ⁸ și s'a umplut biserică de fum dela slava lui Dumnezeu și dela puterea Lui și nimenea n'a putut să intre în biserică, până nu s'au terminat cele sapte bătăli ale celor sapte ingeri.

CAP. 16.

¹ Si am auzit un glas mare, din biserică care zicea celor sapte ingeri: „Mergeți și vărsați pe pământ cele sapte cupe ale mâinii dumnezeesăi!”

² Si ducându-se îngrurul întâiul, și vărsat cupa sa pe pământ, și s'au ivit rane cumplite și reie pe oamenii, cari aveau scrisoarca hlaiei și se închinau chipului ei.

³ Al doilea inger a vărsat cupa sa în mare, și s'a făcut sânge ca de mort, și tot ce era fusufleșit în mare a murit.

⁴ Al treilea inger a vărsat cupa sa în râuri și în izvoarele de apă și s'a făcut sânge. ⁵ Atunci am auzit pe ingerul apelor, care zicea: „Drept ești Tu,

Doamne, care ești și ai fost, și sfânt, pentru că ai judecat așa; ⁶ pentru că ei au vărsat sângele sfintilor și al proorocilor, îl-ai dat să bea „sânge și sunt vrednică de aceasta”. ⁷ Si am auzit pe altul grând dela altar și zicând: Da, Doamne Dumnezeule Atotățitorule, adevărate și drepte sunt judecările Tale”.

⁸ Al patrulea inger și-a vărsat cupa în soare și l-a fost dat să ardă pe oameni cu foc. ⁹ Si o dogoreală mare a ars pe oameni, și aceștia huleau numele lui Dumnezeu, care avea putere asupra acestor bătăli, și nu s'au înțelepțit, ca să-l dea slavă.

¹⁰ Al cincile inger a vărsat cupa sa pe tronul hlaiei, și s'a făcut împărația ei întunecată, și oamenii își mușcau limbile de durere, ¹¹ și huleau pe Dumnezeul cel ceresc din pricina suferințelor lor și a ranelor lor, și nu s'au pocălt de faptele lor.

¹² Al șaselea inger și-a vărsat cupa în râu cel mare al Eufratului, și a secat apa din el, ca să gătească cale regilor celor dela răsăritul soarelui.

¹³ Si am văzut leșind din gura draconului și din gura hlaiei și din gura proorocului minclinos trei duhuri necurate, care semăneau ca niște broaște.

¹⁴ Acestea erau duhuri drăcești, care făceau minuni. Ele leșin la regil din toată lumea, ca să-i adune la luptă în acea zi mare a Dumnezeului celui atotățitor. ¹⁵ „lată vin,— zice El,— cum vine furul! Felice de cel ce priveghează și și păstrează haina sa, ca să nu umble gol și ca să nu se vadă rușinea lui! ¹⁶ Si-i va aduna la locul, cari se numește în evreiește: Armageddon.

¹⁷ Al săptelea inger și-a vărsat cupa în aer, și după biserică cereasă, dela tro, a răsunat un glas

puternic, zicând; „Săvârșitul-s'a!“¹⁸ Și au izbucnit fulgere, tunete și glasuri, și s'a făcut cutremur mare de pământ; șa cuferemur și șa de mare cum n'a mai fost de când sunt oameni pe pământ.¹⁹ Și ceteata cea mare s'a desfăcut în trei părți, și cetățile păgâne au căzut și marea Babilon s'a pomenit înaintea lui Dumnezeu, ca să-l dea cupa cea cu vînul cel iute al mâniei Lui.²⁰ Și tot ostrovol a fugit și tot muntele nu s'a mai găsit;²¹ și grindină ca de un talant a căzut din ceriu asupra oamenilor, și oamenii au hulit pe Dumnezeu pentru ranele pricinuite de ea era foarte grele.

CAP. 17.

¹ Apoi a venit unul din cel șapte ingeri, care țineau cele șapte cupe, și grăind cu mine, mi-a zis: „Vină și-ți voi arăta judecata desfrânatei celei mari care locuiesc la apele cele mari, cu care s'au desfrânat regii pământului și cu vinul desfrânării cărăi s'au imbătat celecătrăesc pe pământ.

² Și m'a dus cu duhul în pustiu, și am văzut o femeie, călare pe o hilare roșie, plină de nume hulitoare de Dumnezeu, cu șapte capete și cu zece coarne. ³ Și femeia acea era înbrăcată cu porfiră și cu purpură, împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu perle, și ținea în mână sa o cupă de aur plină de securăjile și ticăloșile desfrânărilor sale, și pe fruntea ei era scris acest nume: „Taină: Babilonul cel mare, maica desfrânatelor și a ticăloșilor pământului“. ⁴ Și am văzut că femeia era beată de sângele sfintilor și de sângele martorilor lui Iisus, și văzând-o, m'am mirat foarte mult.

⁵ Atunci ingerul mi-a zis: „Ce te miri? Eu am să-ți spun talna femeet acestea și a hilarei care o poartă și care are șapte capete și zece coarne.

⁶ Hilare, pe care al văzut-o tu, a fost și nu mal este, și are să lasă din adânc și va merge la peire; și se vor mira locuitorii pământului, numele cărora nu sunt scrise în cartea vieții dela începutul lumii, văzind că hilare a fost și nu mal este, și se va arăta.—⁷ Aici se cere o minte, care are înțelegini.—Cele șapte coarne, sunt cele șapte dea-luri, pe care șede femeea și domnește peste ele,⁸ și cel șapte regi, din care cinci au căzut, unul este, iar altul încă n'a venit, și când va veni, nu trebuie să rămâne mult.⁹ Și hilare, care a fost și nu mal este, e al optulea rege; ea e din numărul celor șapte și merge la peire.¹⁰ Iar cele zece coarne, pe care le-al văzut, sunt zece regi, care încă n'au primit domnia, dar vor primi stăpânirea cu hilare, ca regi pentru un ceas.¹¹ El au același gând și vor lupta cu Mielul; și Mielul îl va bîrui, căci El e Domnul celorce domnesc și Regele regilor. Și celecă sunt cu El sunt cei chemați și aleși și credincioși.¹² Și mi-a mai zis: „Apele, pe care le-al văzut, unde ședea desfrânata, sunt neamurile și popoarele și semințile și limbile,¹³ Și cele zece coarne, pe care le-al văzut la hilare, acestea vor ură pe desfrânata, și o vor face de rușine și o vor golii, și carneea ei o vor mânca și o vor arde cu foc,¹⁴ pentru că Dumnezeu îl-a pus în inimă să facă voea Lui, să facă o singură voință și să dea domnia lor hilarei, până se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu.¹⁵ Iar femeia, pe care al văzut-o, este cetatea cea mare, care domnește peste regii pământului“.

CAP. 18.

¹ După aceasta am văzut alt inger, pogorându-se din ceru și având putere mare; și de slava lui s-a luminat pământul. ² Acesta a strigat cu glas puternic, zicând: „A căzut, a căzut Babilonul, desfrânata cea mare, și s'a făcut locuință dracilor și sălaș a tot duhul necurat, sălaș a toată paserea necurată și uricioasă,³ pentru că din vinul aprinderii desfrânării a adăpat toate popoarele, și regii pământești s'au desfrânat cu ea, și negustorii pământului s'au imbogățit din luxul ei cel nemăsurat”.

⁴ Apoi am auzit alt glas venind din ceru și zicând: „Ieși dintr'insa, poporul Meu, ca să nu luai partea la păcatele ei și ca să nu fiți supuși la rănele ei;⁵ căci păcatele ei au ajuns până în ceru și Dumnezeu a pomenit nedreptățile ei.⁶ Plătiți-l, cum va plătit și ea vouă, ba și îndoiti; plătiți-l după faptele ei; în cupa în care v'a pregătit ea vin, pregătiți-l îndoiti.⁷ Cât s'a slăvit ea pe sine și s'a desfătat, alătă dașii chinurii și amărăciunii; căci ea zise în inimă sa: voi ședea mereu regină: și nu-s văduvă, și amărăciuni nu voi vedea.⁸ De aceea, într-o zi vor veni asupra ei dureri și moarte și plâns și foamete, și va fi arsă cu foc, că puternic este Domnul Dumnezeu, Celce o judecă.⁹ Și vor plângă și se vor tângă după ea regii pământului, ceice s'au desfrânat și s'au desfătat cu dansa, când vor vedea fumul dela arderea ei,¹⁰ și stând departe de groaza chinurilor ei, vor zice: „Vai, Vai de tine, cetatea cea mare a Babilonului, cetatea cea tare; că într'un ceas a venit osânda ta!”¹¹ Și negustorii pământului vor plângă și se vor hodi după ea, căci

deacum nimenea nu va mai cumpăra mărfurile lor,¹² mărfuri de aur și argint, și pietre scumpe, și perle, și vison, și porfiră, și mătasă, și purpură, și tot felul de lemn miroșitor, și tot felul de lucruri de fildeș, și tot felul de lucruri de lemn scump și de aramă și de fer și de marmură;¹³ scorajoară și tămăie, și mir, și smirnă, și vla și untdelemn, și făină, și grâu, și vite, și ol, și cai, și căruțe, și trupuri și susține omenești.”¹⁴ „Roadele cele dorite de sufletul tău,—vor zice el,—s'au dus dela tine, și s'a depărtat de tine tot ce-l gras și strălucit s'a depărtat, și nu le vei mai găsi”.¹⁵ Celce neguțau acestea și s'au imbogățit dela ea, stând departe de groaza chinurilor ei și plângând și bocindu-se,¹⁶ vor zice: „Val, val, cetatea cea mare, înbrăcată în vison și în porfiră și cu purpură, și împodobită cu aur și cu pietre scumpe și cu perle, că într'un ceas a perdit asemenea bogătie!”¹⁷ Și toti cărmaciil, și toti cel ce călătoresc cu corăbile, și corăbieril, și căci fac negoț pe mare, vor sta de parte,¹⁸ și văzând fulmul dela arderea ei, vor striga și vor zice: „Ce cetate mai e ca cetatea cea mare?”¹⁹ Și presurându-și cenușă pe capetele lor și strigând și plângând, vor zice: „Val, val, cetatea cea mare, cu ale căria lucruri scumpe s'au imbogățit toți, ceice au corăbii pe marea, că te-ai puștil într'un ceas!”²⁰ Veseleste-te de această, cerule și sfîntii și apostolii și proorocii, căci Dumnezeu a judecat-o și v'a făcut dreptate!

²¹ Și un inger puternic a rădicat o piatră mare, ca de moară, și a aruncat-o în mareea, zicând: „cu astă răpeziune vei fi aruncat tu, Babiloane, cetatea cea mare, și nu vei mai fi.”²² Și glas de chitare și de

muzici și de trâmbițe și de fluere nu se va mai auzi în tine; și nu va mai fi în tine niciun fel de meșter îscusit și nici un fel de meșteșug, și nici hurult de moară nu se va mai auzi în tine.²² Și lumină de facile nu se va mai arăta în tine, nici glas de mire s'au de mireasă nu se va mai auzi în tine, căci ne-gustorii tăi au fost boerii pământului și prin far-mecul tău ai dus în rătăcire toate popoarele;²³ Și pentru că s'a găsit în tine săngele proorocilor și al sfintilor și al tuturor celorce au fost uciși pe pământ."

CAP. 19.

¹ După aceasta am auzit în cerul un glas puternic ca de popor mult, care zicea: „Alliuia! Mântuirea și puterea, și slava, sunt ale Domnului nostru,²⁴ căci adevărate și drepte sunt judecările Lui: pentru că El a osândit pe acea mare desfrânată, care a stricat pământul cu desfrânările el, și a cerut săngele robilor Săi din mâinile ei.”²⁵ Apoi adoua oară au zis: „Alliuia!... Și fumul ei va fiin în vecii vecilor,” încheiară ei.

² Atunci cel douăzeci și patru de bătrâni și cele patru vîrstăți au căzut și s'au închinat lui Dumnezeu, Care ședea pe tron și au zis: „Amin! Alliuia!”

³ Și a eşit un glas dela tron, zicând: „Lăudați pe Domnul nostru, toate slugile Lui și cari vă temeți de El, mici și mari!”

⁴ Și am auzit un glas ca de popor mult, ca un vînet de ape mari, ca un bufluit de tunete puternice, zicând: „Alliuia! Căci Domnul Dumnezeu Ato-pu-ternicul a intrat în iopărășia Sa! Șă ne bucurăm și

să ne veselim și să-l dăm slavă, că a sosit nunta Mielului și femeea Lui s'a găsit.²⁶ Și i s'a dat el să se imbrace cu visoii curat și luminoș; căci visonul acesta este dreptatea sfintilor.”

⁵ Atunci îngerul mi-a zis: „Scrie: Ferice de cel chemați la cina de nuntă a Mielului”. Apoi mi-a mai zis: „Acesta sunt cuvintele adevărate ale lui Dumnezeu”.²⁷ Și eu am căzut cu fața la picioarele lui, ca să mă închin lui; dar el mi-a zis: vezzi, nu face aceasta; eu sunt tovarășul de slujbă al tău și al fraților tăi, care au mărturisirea lui Iisus, Lui Dumnezeu să te închină, căci mărturisirea lui Iisus este duhul proorocel.”

⁶ Și am văzut cerul deschis și lată un cal alb și celce ședea pe dânsul se numește Credinciosul și Adeveratul, Care judecă drept și face războli.²⁸ Ochi Lui sunt ca para focului și pe capul Lui o muștelă de cununi; și avea scris un nume și numele nu-l stă nimene, decât numai El singur;²⁹ și era îmbrăcat într-o halină roșată de sânge, și numele Lui era: Cuvântul lui Dumnezeu.³⁰ Oştirile cerești urmau după Dânsul pe cai albi, îmbrăcate cu vison alb și curat.³¹ Din gura Lui ieșea o sabie de amândouă părțile ascuțită, cu care avea să lovească popoarele; Acestea le va paște cu tolag de fier, și Acestea va călcă teascul cu vinul urgel și al mâniei lui Dumnezeu Atotilitorul.³² Iar pe halina și pe soldul Lui era scris acest nume: „Regele regilor și Domnul celor ce domnesc.”

⁷ Am văzut apoi un inger, care stătea în soare. Acesta a strigat cu glas mare, zicând cătră toate paserile, care zburau prin mijlocul cerului: „Sburați și vă adunați la cina cea mare a lui Dumnezeu,³³ că

să mâncași trupurile regilor, trupurile puterilor, trupurile căpetenilor, trupurile calilor și ale călăreștilor de pe ei, trupurile tuturor celor slobozi și ale roabilor, mari și mici!“

¹⁹ Apoi am văzut hîara și regii pământului și oştirile lor, adunate, că să se lupte cu cel ce ședea pe cel și cu oştirile Lui. ²⁰ Și a fost apucată hîara și împreună cu ea și prorocul cel mincinos, care făcuse minuni înaintea ei, cu care ea amăgise pe celice au primit scrisoarea hîarei și pe celice se închinau chipului ei, și amândoi au fost aruncați de vîl în lezerul cel de foc, care ardea cu foc de puicioasă; ²¹ iar ceilalți au fost uciși de Cela ce ședea pe cel cu sabia ce ieșea din gura Lui, și toate pasările s-au hrănit cu trupurile lor.

CAP. 20.

¹ Am văzut apoi un inger, pogorându-se din cer, care avea în mâna cheea adâncului și un lanț mare. ² Acesta a luat pe dracon, șarpele cel vechiu, care este diavolul și satană, celice a îngelat toată lumea, și l-a legat pentru o mie de ani, ³ și l-a aruncat în adânc, și l-a închis, și a pus asupra lui pecete, ca să nu mai amăgească popoarele până să va împlini o mie de ani. După aceea va trebui să îl se dea drumul pentru puină vreme.

⁴ Și am văzut niște tronuri; și celorce ședea pe dânseli li s'au dat să judece. Și lată sufletele celor uciși pentru mărturisirea lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, cari nu se închinărau hîarel nici chipului ei, și nu primise scrisoarea pe frunțea lor și pe brațul lor. Aceștia au inviat și vor domni cu

Hristos o mie de ani; ⁵ iar ceilalți morți nu vor învia până nu se va împlini mia de ani. Aceasta-i învierea întâia. ⁶ Fericit și sfânt va fi celice va avea parte de înviere întâia: asupra lui moartea a doua n'are putere, ci el vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăți cu El o mie de ani.

⁷ Iar după ce se vor sfârși cel o mie de ani, se va da drumul satanel din temnița lui și va ieși să amăgească popoarele, care să afilă în cele patru unghiiuri ale pământului: pe Gog și Magog, și să le adune la răbou. Numărul lor va fi ca nisipul mării. ⁸ Și vor esi în largul pământului și vor înconjura tabăra sfintilor și cetatea cea lubită. ⁹ Dar a căzut foc din cer dela Dumnezeu și le-a mistuit. ¹⁰ Iar diavolul, care le-a amăgit, va fi aruncat în lezerul cel de foc și de puicioasă, unde este hîara și prorocul cel mincinos, și se vor munci zlua și noaptea în vecii vecilor.

¹¹ Apoi am văzut un tron mare, alb, și pe unul care ședea pe dânsul. Cerul și pământul au fugit de față Lui și nu s'a mai găsit loc pentru ele. ¹² Și am văzut morți, mari și mici, stând înaintea lui Dumnezeu, și cărțile erau deschise, și o altă carte deschisă, care este cartea vieții. Și au fost judecați morții potrivit cu cele scrise în cărți, după faptele lor. ¹³ Atunci moare a dat pe morți, cari se aflau într'însa, și moartea și iadul au dat pe morți, cari erau într'însele. Și a fost judecat fiecare după faptele sale, ¹⁴ și moartea și iadul au fost aruncați în lezerul cel de foc. Aceasta-i moartea a doua. ¹⁵ Și cine n'a fost înscris în cartea vieții, acela a fost aruncați în lezerul cel de foc.

CAP. 21.

¹ Atunci am văzut un cer nou și un pământ nou căci cerul cel dintâi și pământul cel dintâi treaseră și marea nu mai era. ² Si eu, Ioan, am văzut cetatea cea sfântă a Ierusalimului, pogorându-se dela Dumnezeu din ceriu, gâtită, ca o mireasă împodobită pentru bărbatul său. ³ Si am auzit un glas puternic din ceriu, zicând: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii, și va locui El cu dânsii; ei vor fi poporul Lui, iar El va fi cu ei și va fi Dumnezeul lor. ⁴ Si va șterge Dumnezeu toată lacrâma dela ochii lor și moartea nu va mai fi, și nu va mai fi nici plâns, nici jale, nici boale, căci cele dinainte au trecut, ⁵ Si Celce sedea pe tron a zis: „Iată fac toate noua“. Iar către mine a zis: „Scris! Căci cuvintele acestea sunt adevărate și vrednice de crezare“ ⁶ Apoi mi-a mai spus: „Săvârșită-său! Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul: celui însetat îi voi da în dar apă din izvorul vieții. ⁷ Biruitorul vă moșteni toate; Eu îi voi fi Dumnezeu și el îmi va fi fiu. ⁸ Iar a celor fricoși și necredincioși, a celor păcătoși și ucigași, și desfrânați, a vrăjitorilor, a slujitorilor de idoli și a tuturor mincinoșilor parțea îi e în iezurul celce arde cu foc și cu puicioasă. Aceasta-i moartea a doua.“

⁹ Apoi a venit la mine unul din cei șapte ingeri, care aveau șapte cupe pline cu cele șapte bătăli din urmă, și mi-a zis: „Vină să-ți arăt femeea, care este mireasa Mielului“. ¹⁰ Si m'a rădicat cu duhul pe un munte mare și înalt, și mi-a arătat cetatea cea mare, sfântul Ierusalim, care se pogoră dela Dumnezeu din ceriu. ¹¹ Aceasta avea slava lui Dum-

nezeu și o lumină un fel de platră foarte prețioasă, un fel de platră de iaspis, la întărișare ca cristal; ¹² și avea un zid gros și înalt, douăsprezece porți și la porți doișprezece ingeri, iar pe porți erau scrise numele celor douăsprezece seminții ale filior lui Israîl. ¹³ Dinspre răsărit erau trei porți, dinspre mișăz noapte trei porți, dinspre mișăz și trei porți și despre asfințit trei porți. ¹⁴ Zidul cetății avea douăsprezece temelii și pe ele erau numele celor doișprezece apostoli ai Mielului.

¹⁵ Celice grăea cu mine avea o trestie de aur pentru măsurat cetatea și porțile și zidurile ei. ¹⁶ Cetatea avea patru laturi, și lungimea ei era întotdeauna ca și lățimea. Si a măsurat acela cetatea cu trestia și a găsit-o de douăsprezece mil de stadii; lungimea și lățimea și înălțimea ei erau deopotrivă. ¹⁷ Si a măsurat zidul ei și l-a găsit de o sută patruzeci și patru de coti, măsură omenească, care era și a ingerului.

¹⁸ Zidul cetății era zidit cu platră de iaspis, iar cetatea era de aur curat, care sămăna cu sticla curată. ¹⁹ Temelile zidului cetăței erau împodobile cu tot felul de pietre scumpe: temelia înălția era de iaspis, a doua de safir, a treia de halchidion, a patra de smaragd; ²⁰ a cincea de sardonix a șesea de sardon; a șaptea de hrisolit, a opta de beril, noua de topaz, a zecea de hrilosopras, a unsprezecea de hiacint și a douăsprezecea de ametist. ²¹ Iar cele douăsprezece porți erau douăsprezece perle: lie care poartă era dintr-o perlă. Ulițile cetății erau de aur curăț, ca o stică împedie.

²² Iar biserică n-am văzut întrânsa, căci Domnul Dumnezeu Atoțitorul era biserică ei și Mielul. ²³ Si

cetatea n'avea nevoie nici de soare, nici de lună pentru luminarea sa, căci slava lui Dumnezeu o lumenă și luminătorul ei este Mielul.¹⁴ Popoarele ei cele măntuite vor umbra în lumina Lui și regi pământeni vor aduce întrânsa slava și cinstea lor.¹⁵ Porțile ei nu se vor închide ziua, iar noapte acolo nu va fi.¹⁶ Să se vor aduce acolo slava și cinstea popoarelor,¹⁷ și nu va intra întrânsa nimic necurat, și nimene din cel dedeați la ticălogii și la minciună, ci numai ceice sunt scrisi la Miel în cartea vieții.

CAP. 22.

¹ Să mi-a arătat râul cel curat și împede ca cristalul al apelor vieții, care izvorăște dela tronul lui Dumnezeu și al Mielului.² În mijlocul ușii cetăței și de o parte și de alta a râului, se află pomul vieții, care rodește de douăsprezece ori pe an, dându-și rodul în fiecare lună; și frunzele pomului sunt de leac pentru popoare.³ Să acolo nimic nu va mai fi blestemat. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi acolo, și robii Lui îl vor sluji⁴ și vor vedea fața Lui și numele Lui va fi pe frunțile lor.⁵ Să noapte nu va mai fi acolo și nu vor mai avea trebuință nici de făcări, nici de lumina soarelui, căci și luminează Domnul Dumnezeu, și vor domni în vecii vecilor.

⁶ Să mi-a zis: „Acesta cuvinte sunt vrednice de crezare și adevarate, și Domnul Dumnezeul sfintilor prooroci a trimis pe ingerul Său să arate robilor Săi celece trebuie să fie încurând, zicând: ⁷ Iată vin îndată: ferice de ceice păzește cuvintele proorociei cărții acestea!“

⁸ Eu, Ioan, am văzut și am auzit acestea. Să când am văzut eu și am auzit acestea, am căzut la picioarele Mielului. Care mi-a arătat acestea, ca să mă închin Lui.⁹ El însă mi-a zis: „Bagă de samă să nu faci aceasta, căci eu sunt slujitor împreună cu tine și cu frații tăi prooroci și cu ceice păzești cuvintele cărții acestea. Lui Dumnezeu să te închiini“.

¹⁰ Să mi-a mai zis: „Nu pecetul cuvintelor proorociei cărții acestea, că vremea e aproape.¹¹ Ne-dreptul lasă-ți să mai facă nedreptate; necuratul lăsă-ți să te mal întineze; dreptul să mai facă dreptate și cel sfânt să se mal sfîrtească.¹² Iată vin îndată și răspătia Mea este cu Mine, ca să răspătesc flecăruia după faptele lui.¹³ Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, cel dintâi și cel de pe urmă.¹⁴ Ferice de ceice păzește poruncile Lui, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre în cetate pe porții.¹⁵ Afară sunt căni, și vrăjitorii, și desfrânați și ucigași, și slujitorii de idoli, și tot celice iubește și face nedreptatea.¹⁶ Eu, Iisus, am trimis pe ingerul Meu să vă mărturisesc aceasta prin biserici. Eu sunt rădăcina și urmașul lui David, steaua cea luminoasă a dimineței!“

¹⁷ Iar Duhul și mireasa zic: „Vină! Să ceice audă să zică: Vină! Cel înșărat să vie, și ceice dorește să ia din apa vieții în dar!“

¹⁸ Să eu încă mărturisesc la toți ceice aud cuvintele proorociei cărții acestea: de va adăogă cineva ceva la ea, asupra acelui va trimite Dumnezeu ranele, despre care s'a scris în cartea aceasta.¹⁹ Să de va scoate cineva ceva din cuvintele proorociei cărții acestea, pe acesta și Dumnezeu îl va

„Ipsi de puțință de a avea parte la pomul viețel,
și în cetatea cea sfântă și la celece sunt scrise în
cartea aceasta.

³⁰ Celce mărturisește acestea zice: „Da, vin de-
grabă! Amin! Da, vină, Doamne Iisus!

³¹ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu
vol cu toți. Amin.

